PETER JAMES

KLASTA ir VILTIS

PETER
JAMES

KLASTA IR VILTIS

Jotema

UDK 820-3
Ja289

Peter James
DEAD SIMPLE
Pan Books, London, 2005

James, Peter
Ja289 Klasta ir viltis: [romanas] / Peter James; [vertė Arvydas Malinauskas]. — Kaunas: Jotema, 2007. — 352 p.

ISBN 978-9955-13-114-4

Ketinančiam netrukus susituokti Maiklui Harisonui keturi draugai per bernvakarį nusprendžia iškrėsti originalų pokštą — neblaivų būsimąjį jaunavedį paguldo į karstą ir palaidoja gyvą. Palikę užkastą žmogų vieną, linksmai klegėdami įkaušę bičiuliai skuba tęsti linksmybių į klubą ir... staiga per automobilių katastrofą visi žūsta. Vienintelis Maiklo ryšys su pasauliu — psichiškai neįgalus vaikinas, avarijos vietoje radęs portatyvų radijo siųstuvą. Dingusiojo Maiklo Harisono paieškai ima vadovauti detektyvas Rojus Greisas, kuriam vis didesnį įtarimą kelia Maiklo sužadėtinė ir verslo partneris. Kyla klausimas, ar tai, kas nutiko bernvakario metu, buvo tik kvaila išdaiga? Netrukus Greisas atskleidžia vieną apgavystę po kitos, tačiau laiko išgelbėti įkalintojo karste gyvybę lieka vis mažiau...

UDK 820-3

Redaktorius *Jonas Vabuolas*
Viršelio dailininkė *Daiva Zubrienė*
Maketavo *Terėsė Vasiliauskienė*

SL 250. 22 sp. l. Užsak. Nr. 7.106
UAB „Jotema“, Algirdo g. 54, 50157 Kaunas
Tel. 337695, el. paštas: info@jotema.lt
http://www.jotema.lt
Spausdino AB spaustuvė „Spindulys“, Gedimino g. 10, 44318 Kaunas

PADĖKA

Rašymas laikomas individualia veikla, bet man tai reiškia viso kolektyvo darbą, todėl už šį romaną jaučiuosi skolingas daugeliui žmonių, kurie geranoriškai aukojo savo laiką ir pastangas. Ypač norėčiau padėkoti vyresniajam detektyvui Deivui Geilorui iš Sasekso policijos, davusiam daug naudingų patarimų, daug kartų perskaičiusiam knygos rankraštį ir svetingai atverdavusiam įvairių Sasekso policijos skyrių duris, į kurias tik pasibelsdavau. Be jo aš niekuomet nebūčiau parašęs šio romano. Taip pat norėčiau padėkoti daugeliui Sasekso policijos pareigūnų už jų draugiškumą ir pagalbą, o ypač Sasekso policijos Holmso skyriaus detektyvui seržantui Keitui Haletui, detektyvui inspektoriui Viljamui Varneriui ir vyresniajam nusikaltimų vietos tyrėjui Stiuartui Leonardui.

Taip pat norėčiau padėkoti dr. Nigeliui Kirkhamui, Karališkosios patologų korporacijos nariui, ir jo kolegoms iš Braitono bei Houvo morgo — įstaigos, kurioje aš daug mieliau apsilankyčiau dienos metu, užuot viešėjęs naktimis. Taip pat norėčiau išreikšti savo padėką geram bičiuliui ir kolegai televizijos bei kino scenaristui Džeimsui Simpsonui, Karinai Koleman — neoficialiai redaktorei, pasidalijusiai su manimi savo nuostabiomis įžvalgomis, Maikui Hariui, Piteriui Vingeitui Solui, Alanui Tonksui, Gregui Šekltonui, policijos chirurgui ir koroneriui dr. Piteriui Dynui. Dėkoju ir Helenai Šenston, kuri sustiprindavo mano pasitikėjimą ir padrąsindavo tęsti knygos rašymą net pačiomis niūriausiomis dienomis.

Noriu padėkoti taip pat ir savo naujai puikiai vadybininkei Kerolei Bleik už jos pasitikėjimą manimi ir tiesiog nuostabiam leidyklos *Macmillian*, su kuria nuo šiol bendradarbiauju, kolektyvui, ypač Deividui Nortui, Džefui Dafildui ir nepaprastai puikiam redaktoriui Stefui Byrvertui. Taip pat dėkoju Džefriui Beilėjui ir Toniui Mulikenui už jų nuolatinę paramą ir pasitikėjimą. Na, ir kaip visuomet, už toleranciją mano atžvilgiu dėkoju savo ištikimajai skalikei Bertei ir kalytei Febei, nors gerai žinau, kad joms ne itin patinka pasivaikščiojimus lauke pertraukiantis kūrybos procesas.

Piteris Džeimsas
Saseksas, Anglija
scary@pavilion.co.uk
www.peterjames.com

1

Nepaisant kai kurių nesklandumų, viskas vyko pagal planą A. Laimei, nes plano B jie neturėjo.

Gegužės mėnuo ėjo į pabaigą, buvo dar tik pusė devynių vakaro, tačiau važiuoti teko prietemoje. Vakar, kai keturi iš jų panašiu metu beldėsi ta pačia kryptimi, įsimetę tuščią karstą ir keturis kastuvus, buvo dar visiškai šviesu. Tačiau dabar, žaliam „Transit" riedant Sasekso grafystės keliu, dulksna iš dangaus žemę gaubė pilku šydu.

— Ar jau atvažiavom? — mėgdžiodamas mažą vaiką, nuo galinės sėdynės prabilo Džošas.

— Didysis Um Ga sako: „Kur tik bekeliaučiau, visur randu save," — atsakė Robas, kuris vairavo autofurgoną ir buvo išgėręs šiek tiek mažiau negu jo draugai. Per pusantros valandos suspėjęs apsilankyti trijuose baruose, o kelionės metu užsukęs dar į keturis, jis gėrė tik silpną alutį. Jis žinojo, ką daro, tiesa, spėjo išmaukti ir porą bokalų tikro tamsaus „Harvey". „Kad geriau vairuočiau", — paaiškino draugams.

— Vadinasi, mes esame čia! — sušuko Džošas.

— Visada čia.

Automobilio šviesoms nuslydus žvilgančio juodo plento paviršiumi ir grybštelėjus miško sieną, iš tamsos išniro ir vėl pranyko kelio ženklas, įspėjantis apie netoliese besibastančius elnius. Paskui jie pravažiavo mažą baltą kotedžą.

Maiklas, drybsantis ant furgono gale patiesto languoto pledo ir įspraudęs galvą tarp dviejų pagalvę atstojančių rankų, jautėsi maloniai įkaušęs.

— Aš g-lvoju, kad man neprošal būtų dar išgerti, — išlemeno jis.

Jei jis būtų turėjęs bent kiek nuovokos, iš savo draugų veido išraiškos būtų supratęs, kad jie sumanė kažką nelabai gera. Maiklas niekada nebuvo didelis girtuoklis, tačiau šįvakar jo smegenys buvo kiaurai permirku-

sios nuo išgerto alkoholio kiekio. Dar niekuomet jis nebuvo ištuštinęs tiek daug alaus bokalų ir išmaukęs šitiek degtinės, na, o barų, kuriuose apsilankė, paprasčiausiai nebūtų pajėgęs suskaičiuoti.

Iš viso šešeto, kuris susibūrė dar paauglystės metais, Maiklas Harisonas visuomet buvo neabejotinas lyderis. Jei, anot jų, gyvenimo paslaptis glūdi sugebėjime išmintingai pasirinkti tėvus, tai Maiklas šią paslaptį buvo perkandęs. Iš motinos jis paveldėjo dailią išvaizdą, o iš tėvo — žavesį ir verslininko gyslelę, tik ne žalingus genus, kurie Harisoną vyresnįjį palengva ir sužlugdė.

Nuo dvylikos metų, kai Tomas Harisonas savo garaže nusinuodijo dujomis, palikęs visą būrį skolininkų, Maiklas ėmė bręsti labai sparčiai: padėjo motinai sudurti galą su galu išnešiodamas laikraščius, o vėliau, ūgtelėjęs, per atostogas ėmėsi rimtesnių darbų. Jis užaugo puikiai suvokdamas, kaip sunku pinigus uždirbti, bet lengva juos iššvaistyti.

Dabar, sulaukęs dvidešimt aštuonerių, jis buvo apsukrus ir mielas vyras, apsigimęs būti kompanijos lyderiu. Vieninteliai jo trūkumai — pernelyg pasitikėjo žmonėmis ir retkarčiais pernelyg įsismagindavo krėsti išdaigas. Dabar šis viščiukas traukė į savo vištidę. Jis buvo pasiekęs pačią sėkmės viršūnę.

Tačiau šįvakar Maiklas to nebesuvokė.

Jis vėl nugrimzdo į palaimingą stingulį, apimtas malonių minčių, ypač apie savo sužadėtinę Ešlę. Jis džiaugėsi gyvenimu. Jo motina susitikinėjo su puikiu vyru, jaunesnysis brolis buvo ką tik įstojęs į universitetą, jaunesnioji sesuo Kali, baigusi vidurinę mokyklą, nusprendė metus iki universiteto padirbėti Australijoje, o jo paties verslo reikalai klostėsi tiesiog neįtikimai gerai. Tačiau visų šauniausia, kad jis rengėsi po trijų dienų susituokti su mylima moterimi. Su moterimi, kurią jis dievino. Su savo išrinktąja.

Ešlė.

Lietaus lašams barbenant į autofurgono stogą, jis negirdėjo, kaip važiuojant gudronuota skaldos danga barška po sėdynėmis pakištas kastuvas. Šalia jo automobilio gale lingavo du draugužiai, veltui stengdamiesi pritarti Rodui Stiuartui, kurio daina „Sailing“ tuo metu skambėjo iš traškančio radijo imtuvo. Nieko įtartino jis nepastebėjo nė jų veiduose. Iš nesandaraus degalų kanistro sklido benzino smarvė.

— Aš ją my-yliu, — žagtelėjo Maiklas. — Aš myliu Ešlę.

— Ji — žavinga. Tikra dama, — atsigręžęs nuo vairo tarė Robas, kuris buvo įpratęs jam gerintis.

Nerangus ir šiek tiek kerėpliškas su moterimis, rausvaveidis glotniais plaukais, kurio nuo alaus išpampęs pilvas kone plėšė marškinėlius, Robas visuomet nerdavosi iš kailio, norėdamas pasitarnauti kompanijos lyderiams. Tačiau šįvakar jis iš tiesų *buvo* reikalingas.

— O, taip. Ji žavinga.

— Jau čia pat, — įspėjo Lukas.

Robas nuspaudė stabdžius ir tamsoje mirktelėjo šalia savęs sėdinčiam Lukui. Priekinio stiklo valytuvai ritmingai braukė lietų.

— Atrodo, aš ją tikrai myliu. S-prantat, ką noriu pasakyti?

— Kuo puikiausiai, — atsiliepė Petis.

Džošas, atsirėmęs į vairuotojo sėdynę ir viena ranka apsikabinęs Petį, siurbtelėjo alaus ir ištiesė butelį Maiklui. Automobiliui staiga stabdant, ištiško putų purslai. Jis atsirūgo ir išlemeno:

— Atsipr-šau.

— Kas, po velnių, tavyje traukia tą Ešlę? — pasiteiravo Džošas.

— Mano pimpalas.

— Ne tavo pinigai? Ne išvaizda? Ne tavo žavesys?

— Ir tai, Džošai, bet labiausiai — mano pimpalas.

Nuo staigaus posūkio dešinėn autofurgonas net pasviro ir nudardėjo kelio grotelėmis*. Čia pat buvo dar vienas posūkis, ir jie įvažiavo į pažliugusį keliuką. Robas, įdėmiai stebeilydamas pro šlapią stiklą, bandė pataikyti į gilias provėžas. Priešais nuskuodė kiškis, kuris netrukus šovė į pomiškį ir pranyko jiems iš akių. Priešakinės šviesos žybčiojo tai kairėn, tai dešinėn, trumpam nuspalvindamos abiejose keliuko pusėse tankiai augančius spygliuočius, kol jie, šmėkštelėję užpakalinio vaizdo veidrodėlyje, išnykdavo tamsoje. Robui įjungus žemesnę pavarą, pabrėžtinai bravūriškame Maiklo balse pasigirdo nerimo gaidelė:

— Kur mes važiuojam?

---

* Siekiant išvengti susidūrimo su naminiais galvijais, kaimo keliuose, ypač ten, kur nėra aptvaro, įkasamos specialios horizontalios metalinės grotelės.

— Į barą.

— Okei. Jėga.

Tačiau po akimirkos pridūrė:

— Ei, bet aš Ešlei pažadėjau... pažadėjau... daug negerti.

— Paklausyk, vaikine, — kreipėsi į jį Petis, — tu dar nevedęs, o ji jau suspėjo užnerti tau ant kaklo kilpą. Atsipeikėk, juk tu dar laisvas žmogus. Tau liko dar trys dienos.

— Trys su puse, — paslaugiai pridūrė Robas.

— Neužsakėt jokių merginų?

— Tau ką — stojasi?

— Aš būsiu ištikimas.

— Mes jai patvirtinsime.

— Niekšai!

Automobilis staiga sustojo, truputį pavažiavo atbulas ir vėl pasuko į dešinę. Tada vėl sustojo, o Robas išjungė variklį ir Rodą Stiuartą.

— *Arrivé!* — pareiškė jis. — Matau neblogą skylę, kurioje numalšinsim troškulį. Būrys, už ginklų!

— Aš mieliau pasirinkčiau kokios nors tailandietės kojas.

— Nesijaudink, rasim ir kojas.

Kažkuris atidarė užpakalines dureles. Maiklas nė nepastebėjo kuris. Nematomos rankos sugriebė jį už kulkšnių, Robas stvėrė už vienos rankos, o Lukas — už kitos.

— Ei!

— Na, ir sunkus gi tu, šunsnuki! — pyko Lukas.

Netrukus Maiklas dunkstelėjo ant permirkusios žemės („Bernvakariui pasipuošti mėgstama sportine striuke ir geriausiais džinsais — ne pats geriausias pasirinkimas", — dingtelėjo jam). Buvo tamsu nors į akį durk. Tiesa, tamsą skrodė raudoni užpakaliniai automobilio žibintai ir žibintuvėlio spindulys. Vis stiprėjantis lietus kapojo jam akis ir priplojo prie kaktos susivėlusius plaukus.

— Mano... drabužiai...

Po akimirkos bendrakeleiviai Maiklą kilstelėjo aukštyn — nuo stipraus trūktelėjimo jam vos neišniro rankos — ir staiga nuleido ant kažko sauso, o paskui stipriai suveržė apvynioję baltu atlasu.

— Ei! — jis šūktelėjo dar kartą.

Į jį tamsoje šnairavo keturi įkaušę sėbrai. Jam į rankas buvo įbruktas žurnalas. Blykstelėjus prožektoriui, Maiklas ant viršelio pastebėjo į jį žvelgiančią rudaplaukę didžiulėmis krūtimis. Netrukus jam ant pilvo buvo padėtas butelis viskio, įjungtas mažas žibintuvėlis ir portatyvius radijo siųstuvas.

— Kas gi?..

Tą pačią akimirką Maiklas pajuto, kaip jam į burną kažkas įgrūdo kažin kokį dvokiantį guminį vamzdelį. Išspjovęs jį, išgirdo keistą, panašų į smuiko, garsą. Staiga veidai, tarsi juos kas būtų ištrynęs, pranyko. Kažkas ištrynė ir garsus. Maiklas užuodė kvapus — miško, naujo audinio, klijų... Trumpam plūstelėjo šilumos banga. Jį apėmė panika.

— Ei, vyrai, kas...

Petis žibintuvėliu apšvietė tikmedžio karstą, o Robas čiupo atsuktuvą.

— Nejaugi jūs žadate prisukti dangtį? — pasiteiravo Lukas.

— Aklinai! — atsakė Petis.

— Manote, jog tai būtina?

— O, jis čia jausis kuo puikiausiai, — tarė Robas. — Juk turi vamzdelį kvėpavimui.

— Bet man atrodo, kad to daryti neverta!

— Būtinai prisuksim. Jeigu ne, jis išlips!

— Ei! — vėl šūktelėjo Maiklas.

Niekas jo negirdėjo. O ir jis pats girdėjo tik silpną krebždesį.

Robas paeiliui prisuko visus keturis varžtus. Tai buvo puikiausias rankų darbo tikmedžio karstas su kaltinėmis žalvarinėmis rankenomis, kurį jis pasiskolino iš laidojimo namų — jų savininkas buvo jo dėdė. Porą kartų radikaliai pakeitusį savo darbo profilį, jį galiausiai priėmė dirbti balzamuotojo pagalbininku. Kokybiški, tvirti žalvariniai varžtai buvo įsukti be jokio vargo.

Maiklas pažvelgė aukštyn, nosimi beveik liesdamas dangtį. Žibintuvėlio šviesoje aplink save jis pastebėjo dramblio kaulo spalvos atlasą. Tada pamėgino spardytis, bet tam paprasčiausiai nebuvo vietos. Bandė stumti rankomis, tačiau ir tai nepavyko.

Iš išgąsčio prasiblaivęs Maiklas pagaliau suprato, kur atsidūręs.

— Ei, ei, jūs, paklausykit! Ei, ar nežinot, kad aš sergu klaustrofobija? Tai nė kiek nejuokinga! Ar girdit? — tačiau savo šauksmą girdėjo tik jis pats. Balsas skambėjo keistai prislopintas.

Petis įlipo į autofurgoną ir įjungė priešakines šviesas. Už poros metrų nuo jų žiojėjo kapas, kurį jie iškasė vakar: žemės tvarkingai sukastos vienoje pusėje, šalia gulėjo paruoštos juostos. Čia pat buvo didelis gofruotos geležies lakštas ir du kastuvai; jais ir iškasė šią duobę.

Keturi draugai atsistojo prie pat krašto ir įdėmiai pažvelgė žemyn. Ūmai jie visi suprato, kad gyvenime niekuomet nebūna taip, kaip planuoji. Šią akimirką duobė atrodė kur kas gilesnė, tamsesnė ir panašesnė į kapą (iš tikrųjų į kapą!).

Apačioje atsispindėjo žibintuvėlio spindulys.

— Čia gi vanduo, — suprato Džošas.

— Lietaus vanduo. Ne tiek jau ir daug, — paaiškino Robas.

Džošas paniuro.

— Bet čia jo kažkodėl per daug. Tai ne lietaus vanduo. Ar tik nebūsim prisikasę iki gruntinio vandens?

— Šūdas! — nusikeikė Petis, BMW automobilių salono pardavėjas, kuris visada — ir darbo metu, ir laisvalaikiu — rengdavosi labai stilingai. Plaukai apkirpti ežiuku, elegantiškas kostiumas, pasitikėjimas savimi. Tiesa, šįkart jo savikliova buvo gerokai priblėsusi.

— Nieko tokio, — ramino Robas. — Vanduo pakilo ne daugiau kaip porą colių.

— Nejaugi mes taip giliai iškasėm? — nustebo Lukas, ką tik iškeptas advokatas, kuris buvo ne per seniausiai vedęs, todėl dar nenusiteikęs aukoti savo jaunystės, tačiau jau bepradedantis jausti atsakomybę.

— Betgi tai — kapas, ar ne? — paklausė Robas. — Jei neklystu, tai buvom nusprendę iškasti kapą.

Džošas pašnairavo aukštyn, iš kur vis stipriau pliaupė lietus.

— O ką, jei vanduo duobėj ims ir pakils?

— Niekis, — toliau tęsė Robas. — Iškasėm ją vakar. Tam, kad vanduo pakiltų dviem coliais, prireikė dvidešimt keturių valandų. Nėr dėl ko jaudintis.

Džošas susimąstęs linktelėjo.

— O ką, jeigu mes jo neištrauksim?

— Nekalbėk nesąmonių. Ištrauksim, — Robas ir toliau laikėsi savo. — Tereiks atsukti varžtus ir nukelti dangtį.

— Na, gerai. Paskubėkim, — paragino Lukas. — Gerai?

— Jis pats šito prisiprašė, — paaiškino draugams Petis. — Prisimeni, Lukai, ką jis iškrėtė per tavo bernvakarį?

Ne, Lukas to niekada nepamirš. Nusigėręs iki sąmonės netekimo Lukas atsibudo naktiniame traukinyje į Edinburgą. Nieko nuostabaus, kad kitą dieną prie altoriaus atsirado keturiasdešimčia minučių vėliau, negu buvo suplanuota.

Petis taip pat turėjo ką prisiminti. Paskutinį savaitgalį prieš vestuves jis buvo pririštas prie Klifton Godžo kabančio tilto. Aprengtas nėriniuotais naktiniais, su dirbtine varpa, pririšta prie juosmens. Teko kviesti ugniagesių komandą... Abiejų išdaigų autorius buvo Maiklas.

— O Markas — kaip visuomet, — pastebėjo Petis. — Tikras šunsnukis. Pats viską suorganizavo, o dabar nesiteikia pasirodyti...

— Jis jau atvyksta. Susitiksime su juo bare. Kelią jis žino.

— Nejaugi?

— Skambino ir sakė, kad jis jau pakeliui.

— Tik pamanykite — Lydso oro uostas uždarytas! — tarė Robas.

— Jis mūsų lauks „Rojal Ouk".

— Tikras šunsnukis, — pasipiktino Lukas. — Jis kaip visada nori išsisukti nuo juodo darbo.

— Ir nuo *linksmybių*! — pataisė jį Petis.

— Nori pasakyti, kad tau dabar linksma? — paklausė Lukas. — Kiurksom čia, šitame prakeiktame miške, ant galvų myža lietus, ir tau linksma? O, Dieve, tu nepataisomas! Po velnių, būtų gerai, kad jis atsirastų čionai, kai reikės ištraukti Maiklą.

Jie pakėlė karstą, nusvirduliavo su juo prie duobės krašto ir visu smarkumu nuleido ant laidojimui skirtų juostų. Išgirdę iš karsto vidaus prislopintą „Ei, jūs!", visi draugiškai sukikeno.

Tada pasigirdo stiprus beldimas.

Maiklas padūko kumščiais daužyti karsto dangtį.

— Ei! Užteks!

Petis išsitraukė iš apsiausto kišenės portatyvų radijo siųstuvą ir jį įjungė.

— Kaip mane girdi? — jis nusprendė patikrinti ryšį. — Kartoju: kaip mane girdi?

Karsto viduje sugriaudėjo Pečio balsas: „Kaip mane girdi? Kartoju: kaip mane girdi?"

— Užteks kvailiot!

— Atsipalaiduok, Maiklai! — tarė Petis. — Pasilinksmink!

— Ei, jūs, šunsnukiai! Tuoj pat išleiskit mane! Aš noriu myžt!

Petis išjungė radijo siųstuvą ir įsigrūdo jį atgal į „Barbour" švarko kišenę.

— Ir kaip tas mechanizmas iš tikrųjų veikia?

— Nuleisime jį juostomis, — paaiškino Robas. — Kiekvienam — po juostą.

Petis vėl išsitraukė ir įjungė radijo stotelę.

— Mes tave pažįstam kaip nuluptą, Maiklai! — tai pasakęs, jis vėl ją išjungė.

Visas ketvertas nusikvatojo. Paskui kiekvienas paėmė už savo juostos galo ir iš lėto timptelėjo.

— Viens... du... trys! — sukomandavo Robas.

— Po velnių, sunku! — nusikeikė Lukas, įtempdamas savo juostą ir kilsteldamas karstą.

Iš lėto, trūkčiodamas ir svyruodamas tarsi perkrautas laivas, karstas nuskendo gilioje duobėje. Galiausiai, pasiekęs dugną, pranyko jiems iš akių.

Petis rankoje laikė žibintuvėlį. Jo šviesoje buvo matyti kvėpavimui skirtas vamzdelis, kyšantis iš karsto dangtyje pragręžtos skylutės, kurioje galėjo tilpti tik geriamasis šiaudelis.

Robas vėl sugraibė radijo siųstuvą.

— Nagi, Maiklai, matom, kad tavo kotas jau styro. Ar patinka žurnalas?

— Viskas. Laikas baigti. Išleiskit mane!

— Mes jau pakeliui į striptizo klubą. Gaila, kad negali prie mūsų prisidėti, — nelaukdamas, ką atsakys Maiklas, Robas išjungė radiją. Netrukus, įsikišęs jį atgal į kišenę, pakėlė nuo žemės kastuvą ir suskato kasti

žemes. Paskui taip garsiai nusikvatojo, kad juokas tiesiog nudardėjo karsto dangčiu.

Garsiai šūktelėjęs ir stvėręs kastuvą, prie jo prisdėjo ir Petis. Jie abu darbavosi itin uoliai, todėl iš po žemių netrukus kyšojo tik keletas mažų karsto lopinėlių. Galiausiai po žeme atsidūrė visas karstas. Jie kasė su dideliu įsiūčiu, kurį kurstė išgertas alkoholis, kol virš dangčio supylė kokias dvi geras pėdas žemių ir kone užkasė kvėpavimui skirtą vamzdelį.

— Ei! — sušuko Lukas. — Ei, liaukitės! Kuo giliau jį palaidosite, tuo daugiau vargo turėsim po poros valandų grįžę jo atkasti.

— Juk tai — kapas, ar ne? — atšovė Robas. — Jei taip, tai turime jį ir užkasti!

Lukas griebė jam iš rankų kastuvą.

— Gana! — griežtai sušuko jis. — Man šįvakar kur kas mieliau būtų išgerti, o ne kasinėti. Supratai?

Robas linktelėjo. Jis niekada neprieštaraudavo. Gausiai suprakaitavęs Petis sviedė savo kastuvą žemėn.

— Nemanykite, kad ketinu pradėti duobkasio karjerą, — pareiškė jis.

Pagaliau jie ant viršaus užmetė gofruotos geležies lakštą ir keletą akimirkų stovėjo nepratardami nė žodžio. Į metalą barbeno lietaus lašai.

— Ką gi, puiku, — tarė Petis. — Pats laikas važiuoti.

Lukas dvejodamas susikišo rankas į kišenes.

— Ar mes tikrai gerai darom?

— Juk nutarėme jį gerokai pamokyti, — priminė Robas.

— O ką, jeigu jis užsprings savo vėmalais, ar panašiai?

— Nieko jam neatsitiks. Jis nėra toks girtas, — nuramino Džošas. — Važiuojam.

Džošas įsiropštė į autofurgono galą, ir Lukas uždarė jo dureles. Paskui Petis, Lukas ir Robas įsitaisė priekyje, ir Robas užvedė variklį. Apie pusę mylios jie važiavo tuo pačiu keliuku atbulomis, o paskui pasuko dešinėn, į plentą.

Robas vėl įjungė radijo siųstuvą.

— Kaip sekasi, Maiklai?

— Paklausykit, vyručiai. Man tie jūsų juokeliai iš tikrųjų nepatinka.

— Nejaugi? — paklausė Robas. — O mums linksma!

Lukas ištiesė ranką ir paėmė iš jo siųstuvą.

— Tai vadinama saldžiu kerštu, Maiklai!

Visas ketvertas pratrūko kvatoti. Dabar atėjo eilė Džošui.

— Klausyk, Maiklai, mes dabar važiuojam į tą stebuklingą klubą, kur palei strypą raitosi pačios gražiausios mergos nuogais užpakaliais. Tu tikrai pasiusi iš pykčio, praleidęs tokią gerą progą!

Pasigirdo tylus Maiklo balsas, primenantis vaiko verkšlenimą.

— Prašau, baikime visa tai. Man iš tikrųjų nepatinka.

Robas, pro priekinį stiklą pamatęs ženklą „Kelio darbai“ ir degantį žalią šviesoforo signalą, spustelėjo akceleratoriaus pedalą.

Lukas, pasilenkęs per Džošo petį, šaukė:

— Ei, Maiklai, atsipalaiduok! Po poros valandų sugrįšim!

— Ką reiškia *po poros valandų?*

Užsidegė raudonas signalas. Vargu ar spės sustabdyti. Robas nuspaudė akceleratoriaus pedalą iki pat galo, ir autobusas tiesiog šovė į priekį.

— Duok man tą... — paprašė jis, viena ranka siekdamas radijo siųstuvo, o kita sukdamas vairą — mat jie važiavo kelio vingiu.

Pasilenkęs prie prietaisų skydelio, nuo kurio sklido šiokia tokia šviesa, Robas paspaudė pokalbio mygtuką.

— Klausyk, Maiklai...

— ROBAI! — suklykė Lukas.

Tiesiai į juos artėjo priešakinės automobilio šviesos.

Blyksnis juos tiesiog apakino.

Pasigirdo garso signalas, paskui baisus variklio gausmas.

— ROBBBBBBBBBAAAAAAAAAI! — staugė Lukas.

Apimtas panikos Robas nuspaudė stabdžių pedalą ir paleido iš rankų portatyvų radijo prietaisą. Rankos spaudė vairą, o akys desperatiškai ieškojo, kur pasukti. Dešinėje — medžiai, kairėje — JCB ekskavatorius, o į priekinį stiklą plieskia iš lietaus sienos išnirusio automobilio, veikiau primenančio traukinį, žibintų šviesos.

2

Maiklui ėmė svaigti galva, paskui jis išgirdo šauksmus ir šaižų *trenksmą*, tarytum kas nors būtų išmetęs ryšiui palaikyti skirtą portatyvų radijo siųstuvą.

Staiga viskas nutilo.

Jis paspaudė pokalbio mygtuką.

Jokio garso.

— Alio? Ei, vaikinai!

Spengianti tyla. Jis pažvelgė į prietaisą. Tai buvo nedidelis daikčiukas juodame plastikiniame apvalkale, su dviem jame įtaisytomis antenomis — viena trumpa, o kita kiek ilgesne — ir virš garsiakalbio grotelių išraižytu firmos pavadinimu „Motorola". Jame taip pat buvo įjungimo-išjungimo mygtukas, garso reguliatorius, kanalų selektorius ir mažytis, smeigtuko galvutės dydžio indikatorius, kuris švietė ryškiai žalia šviesa. Paskui jis nukreipė žvilgsnį į vos už kelių colių nuo jo akių boluojantį atlasą ir išsigandęs ėmė godžiai ryti orą. Jam būtinai reikėjo nusišlapinti, atrodė, tuojau pat trūks pūslė.

Kurgi, po galais, jis atsidūrė? Kur dabar Džošas, Lukas, Petis ir Robas? Stoviniuoja kažkur netoliese ir prunkščia? O gal tie šunsnukiai iš tikrųjų nuvažiavo į klubą?

Pamažu panika ėmė slūgti, nes vėl suveikė alkoholis. Galva apsunko, tarsi į ją kas būtų pripylęs švino, mintys tapo padrikos. Maiklas užsimerkė ir kone paniro į miegą.

Šiaip ne taip praplėšęs akis, jis vėl priešais save išvydo tą patį sniego baltumo atlaso audeklą ir pajuto, kaip užlieja šleikštulio banga, kuri pakilo aukštyn ir vėl nuslūgo. Vėl pakilo ir vėl nuslūgo. Maiklas nurijo ir užsimerkė; ėmė svaigti galva, atrodė, kad karstas siūbuoja į šalis tarsi vandens paviršiuje plūduriuojanti valtis. Noras šlapintis sumažėjo. Ir pykinimas nebeatrodė toks baisus. Keista, tačiau Maiklui jo buveinė staiga pasirodė gana jauki. Jį supo. Tartum gulėtų plačioje lovoje!

Akys vėl sulipo, ir jis it akmuo nugrimzdo į miegą.

3

Rojus Greisas sėdėjo tamsoje, jo vis labiau senstantis „Alfa Romeo" buvo įstrigęs transporto kamštyje, į stogą barbeno lietaus lašai, o jis pats, viena ausimi klausydamas iš CD grotuvo sklindančio Dido balso, pirštais barbeno į vairą. Buvo įsitempęs. Nekantrus. Paniuręs.

Jautėsi velniškai blogai.

Ryt jis turėjo pasirodyti teisme, taigi puikiai žinojo, kad jo padėtis nepavydėtina.

Rojus gurkštelėjo iš butelio „Evian" vandens, pasitaisė kepuraitę ir įkišo butelį atgal į durelių kišenę.

— Nagi, greičiau. Greičiau, — tarė sau, vėl barbendamas pirštais, tik šįkart stipriau. Jis jau keturiasdešimt minučių vėlavo į pasimatymą. Negalėjo pakęsti vėlavimo, jam tai buvo nemandagumo išraiška. Jo nuomone, vėluojantis žmogus savo elgesiu tarytum nori pasakyti: *Man laikas yra svarbesnis negu tau, todėl nieko baisaus, jei manęs palauksi...*

Jeigu būtų išvykęs nors viena minute anksčiau, dabar nebūtų vėlavęs. Tuomet kas nors kitas būtų pakėlęs ragelį ir išklausęs pranešimą apie dviejų chuliganų, apsvaigusių nežinia nuo ko, įsiveržimą automobiliu į juvelyrinių dirbinių parduotuvę Braitone. Tuomet galvą būtų tekę sukti jau ne jam, o jo kolegoms. Tai buvo išskirtinis darbo policijoje bruožas ir vienas iš profesinės rizikos aspektų — piktadariai nepaiso jokio etiketo ir nekreipia dėmesio nei į tavo darbo valandas, nei į laisvalaikį.

Jis suprato, kad jam šįvakar nevertėjo niekur važiuoti. Reikėjo likti namie ir ruoštis rytojui. Išsitraukęs butelį, vėl gurkštelėjo vandens. Gerklė buvo išdžiūvusi, dar daugiau — perdžiūvusi. Pilve plazdėjo švininiai drugeliai.

Jau daug metų retsykiais draugai jam surengia pasimatymus su visiškai nepažįstamomis moterimis, ir kiekvieną kartą, vykdamas į susitikimą, jis jaučia didžiulę įtampą. Šį vakarą jo nervai buvo dar labiau įtempti, juolab kad nesuradęs progos palįsti po dušu ir persirengti dabar jaudinosi dar ir dėl savo išvaizdos. Visi jo detalūs planai apie apsirengimą dėl kažkokių dviejų nusikaltėlių nuėjo šuniui ant uodegos.

Vienas nusikaltėlis iš nupjautavamzdžio šautuvo šovė į tuo metu ne tarnyboje buvusį policininką, kuris stovėjo netoli parduotuvės, į kurią jie įsiveržė. Laimė, stovėjo ne per daug arti. Rojus daugel kartų — daugiau negu reikėjo — buvo matęs, kokias pasekmes palieka šūvis iš dvylikto kalibro šautuvo į vos už kelių pėdų stovintį žmogų. Toks šūvis gali suskaldyti galūnes arba krūtinėje pramušti futbolo kamuolio dydžio skylę. Tasai policininkas, detektyvas, pavarde Bilas Grynas, su kuriuo Greisui yra tekę vienoje komandoje žaisti keletą regbio rungtynių, „gavo malkų" maždaug iš trisdešimties jardų atstumo. Žinoma, iš fazano ar iš triušio būtų telikusi šlapia vieta, tačiau tik ne iš tokios regbį žaidžiančios girnapusės, vilkinčios odinį švarką. Bilas Grynas buvo palyginti laimingas — švarkas apsaugojo jį tarsi skydas, tačiau keletas šratų vis dėlto susmigo jam į veidą, o vienas pataikė į kairę akį.

Tuo metu, kai Greisas išėjo į sceną, nusikaltėliai, sudaužę visureigį „Jeep", kuriuo bandė pasprukti nuo policijos, buvo sulaikyti. Jis be jokių dvejonių pateikė jiems kaltinimą dėl pasikėsinimo nužudyti ginkluoto apiplėšimo metu. Jam labai nepatiko, kad Jungtinėje Karalystėje vis daugiau nusikaltėlių griebiasi ginklų, kartu provokuodami ginkluotis ir policijos pareigūnus. Jo tėvo laikais buvo negirdėta, kad policininkai vaikščiotų ginkluoti. Laikai pasikeitė, ir dabar kai kuriuose miestuose policijos darbuotojai laiko visiškai įprastu dalyku vežiotis ginklus automobilio bagažinėje. Greisas, iš prigimties nekerštingas žmogus, vis dėlto buvo tvirtai įsitikinęs, kad kiekvienas, šovęs į policijos pareigūną ar į bet kurį nekaltą žmogų, turi būti pakartas.

Automobilių kolona nejudėjo. Jis žvilgtelėjo į laikrodį prietaisų skydelyje, pakėlė akis į pliaupiantį lietų, tada vėl dirstelėjo į laikrodį ir į priekyje nutįsusią raudoną uodegą — priešrūkiniai žibintai jį tiesiog akino. Paskui jis pasižiūrėjo į savo rankinį laikrodį, vildamasis, kad automobilio laikrodis skuba. Deja. Praėjo dešimt minučių, tačiau jie nepasislinko nė per colį. Niekas nepravažiavo ir priešinga kryptimi.

Abiejuose veidrodėliuose — užpakalinio vaizdo ir šoniniame — šmėkštelėjo mėlynos ugnelės. Jo ausis pasiekė sirenos garsas. Prašvilpė policijos patrulio automobilis. Paskui jį nulėkė greitoji pagalba. Dar vienas policijos automobilis , o iš paskos - du ugniagesių ekipažai.

Velniai rautų! Prieš keletą dienų čia vyko kelio darbai, todėl jis tikėjosi, kad kamštis susidarė būtent dėl to. Tačiau dabar jam paaiškėjo, jog įvyko avarija, o ugniagesių automobiliai reiškė, kad avarija rimta.

Pralėkė dar viena gaisrinė. Jai iš paskos — antras greitosios pagalbos automobilis su įjungtais švyturėliais. Na, o paskiausiai — gelbėtojų sunkvežimis.

Jis vėl žvilgtelėjo į laikrodį: 21.15. Prieš tris ketvirčius valandos jis turėjo susitikti su ja Tanbridž Velse, iki kurio dar laukė dvidešimties minučių kelias. Žinoma, pirmiausia reikėjo ištrūkti iš šios grūsties.

Teris Mileris, neseniai išsiskyręs Greiso skyriaus detektyvas inspektorius, Greisui nuolat girdavosi savo pergalėmis dviejuose internetinių pažinčių puslapiuose ir ragino jį taip pat prisidėti. Rojus paprasčiausiai atmetė tokį pasiūlymą, tačiau kai į jo elektroninio pašto dėžę plūstelėjo dviprasmiški įvairių moterų laiškai, jis įsiuto, supratęs, kad Teris Mileris įtraukė jį į pažinčių puslapį „U-Date“ be jo paties sutikimo.

Greisas iki šiol nesuprato, kas jį paskatino atsakyti į vieną iš šių elektroninių laiškų. Vienatvė? Smalsumas? Geismas? Tiesą sakant, atsakymo jis nežinojo. Pastaruosius aštuonerius metus jis gyveno monotonišką gyvenimą — vakarykščią dieną keitė nauja, tačiau tokia pat, kaip ir kitos. Būdavo dienų, kurias jis stengdavosi kuo greičiau nustumti užmarštin, tačiau pasitaikydavo ir tokių, kurias užmiršęs jis jausdavo slegiantį kaltės jausmą.

Sendė.

Staiga pasijuto kaltas, kad važiuoja į šį pasimatymą.

Ji atrodė žavi — bent jau nuotraukoje. Vyrui patiko ir jos vardas. Klaudina. Skambėjo prancūziškai su tam tikru erotikos atspalviu. Nuotraukoje ji atrodė gundančiai! Gintariniai plaukai, dailus veidas, po aptempta palaidinuke pūpso stambus biustas, o ji pati sėdi ant lovos krašto, mini sijonėlį pasikėlusi tiek, kad iš po jo matytųsi pėdkelnės nėriniuotais krašteliais ir tau kiltų įtarimas, jog ji *tikriausiai* neapsimovusi kelnaičių.

Jie tik vieną kartą kalbėjosi telefonu, tačiau to pakako, kad mergina susuktų jam galvą. Šalia jo, ant keleivio sėdynės, gulėjo puokštė rožių, kurias buvo nupirkęs degalinėje. Žinojo, kad raudonos rožės yra banalybė, tačiau šiuo atžvilgiu jį buvo galima pavadinti senamadišku romantiku. Žmonės buvo teisūs, tvirtindami, kad nedera gyventi praeitimi. Vis dėlto visiems pa-

simatymams per šiek tiek daugiau nei aštuonerius metus jam būtų pakakę suskaičiuoti vienos rankos pirštų. Paprasčiausiai nevaliojo pripažinti, kad gali būti dar viena Jam Skirtoji. Tai yra, moteris, kuri jam atstotų Sendę.

O gal būtent šį vakarą jam pasirodys kitaip?

Klaudina Lemont. Gražus vardas, gražus balsas.

Išjunkite, po galais, tuos prakeiktus priešrūkinius žibintus!

Jis įkvėpė švelnaus gėlių aromato, vildamasis, kad ir pats panašiai kvepia.

Blyškioje „Alfos" prietaisų skydelio ir priekyje stovinčių automobilių užpakalinių žibintų šviesoje Greisas įdėmiai pažiūrėjo į veidrodėlį, nebūdamas tikras, ką jame iš tikrųjų norėjo išvysti. Į jį žvelgė liūdesio kupinas veidas.

Tau reikia gyventi toliau.

Jis ir vėl gurkštelėjo vandens. Taigi.

Dar du mėnesiai, ir jam sueis trisdešimt devyneri. Po dviejų mėnesių jo laukia dar viena sukaktis. Liepos dvidešimt šeštąją sueis devyneri metai nuo tos dienos, kai dingo Sendė. Tarsi išgaravo, ir būtent tą dieną, kai jis šventė trisdešimtąjį savo gimtadienį. Jokio raštelio. Visi jos daiktai, išskyrus rankinę, tebelaukia savo šeimininkės jo namuose.

Praėjus septyneriems metams, dingusį žmogų juridiškai galima laikyti mirusiu. Jo motina, gulinti slaugos ligoninėje, likus kelioms dienoms iki mirties (ji sirgo vėžiu), sesuo, artimiausi draugai ir jo psichiatras patarė Greisui taip ir pasielgti.

Nieku gyvu!

Džonas Lenonas yra pasakęs: „Gyvenimas yra tai, kas nebūna įtraukta į tavo planus." Gryna tiesa.

Iki trisdešimt šeštojo gimtadienio jis dažnai svajodavo apie Sendę ir šeimą. Jo svajonė — trys vaikai: du berniukai ir mergaitė, su kuriais jis praleistų kiekvieną savaitgalį. Atostogos drauge su šeima. Kelionės prie jūros. Vienos dienos išvykos į įdomias vietas. Žaidimai kamuoliu. Žaislų taisymas. Pamokų ruoša vakarais. Maudymas vonioje. Jis prisimindavo viską, ką vaikystėje darydavo drauge su savo tėvais.

Deja, jį graužė baisus nerimas, kuris retai kada apleisdavo. Net ir miegant. Jis buvo nei gyvas, nei miręs. Paieškos tęsėsi jau aštuonerius metus ir

dešimt mėnesių, tačiau šiandien jis tebebuvo ten pat, nuo kur pradėjo.

Visas jo gyvenimas, išskyrus darbą, buvo slegianti tuštuma. Jis nepajėgė, o gal ir nenorėjo, užmegzti naujų santykių. Kiekvienas pasimatymas jam reiškė nelaimę. Kartais atrodydavo, kad vienintelis nuolatinis jo gyvenimo palydovas yra auksinis karosas Marlonas. Šią žuvelę Greisas buvo laimėjęs prieš devynerius metus šaudydamas atrakcionų aikštelėje. Visos jo pastangos parūpinti savo karosui kompanioną nuėjo perniek. Marlonas buvo nemandagi, su niekuo nebendraujanti būtybė. Galbūt dėl šios priežasties jiedu ir patiko vienas kitam, pagalvodavo Rojus. Jiedu buvo panašūs.

Kai kada vyras pagalvodavo, kad geriau būtų tapęs ne policininku, o pasirinkęs kitą, mažiau atsakomybės reikalaujančią specialybę. Tuomet jo darbo diena baigtųsi lygiai penktą valandą ir pakeliui į namus jis galėtų užsukti į barą, o sugrįžęs namo ištiestų kojas priešais „teliką". Galėtų gyventi normalų gyvenimą. Tačiau jau nieko negalėjo pakeisti. Matyt, įtakos jam turėjo kažkoks lemties genas, o gal ir visa puokštė genų (kaip ir jo tėvui), kuris jį visą gyvenimą negailestingai vertė ieškoti faktų ir aiškintis tiesą. Tikriausiai tie patys genai vedė ir karjeros laiptais, nes palyginti anksti tapo vyresniuoju detektyvu. Tačiau šie genai atėmė dvasios ramybę.

Į jį iš automobilio veidrodėlio vėl žvelgė tas pats gerai pažįstamas veidas. Greisas kreivai šyptelėjo, išvydęs savo trumpai kirptus plaukus, kurie atrodė neką vešlesni už naujagimio pūkelius, ir muštynėse, kuriose pasirodė kaip tikras didvyris, sulaužytą nosį, kuri darė jį panašų į profesionalų boksininką.

Per pirmąjį pasimatymą Sendė pasakė, kad jo akys panašios į Polo Njumeno akis. Be abejo, jį tai pamalonino. Tai buvo vienas iš milijono dalykų, kurie Rojui joje patiko. Patiko, kad ji besąlygiškai juo gėrėjosi.

Rojus Greisas žinojo, kad jis nėra labai patrauklus fiziškai. Būdamas penkių pėdų ir dešimties colių jis tik dviem coliais viršijo apatinę ribą, kai prieš devyniolika metų atėjo į policiją. Vis dėlto, nepaisydamas savo polinkio į alkoholį ir bergždžių pastangų mesti rūkyti, liedamas prakaitą policijos sporto salėje, jis pasiekė gan įspūdingų rezultatų: per savaitę nubėgdavo dvidešimt mylių ir retkarčiais vis dar pažaisdavo regbį — jam įprastoje krašto puolėjo pozicijoje.

Devynios dvidešimt.

Po perkūnais!

Šįvakar iš tikrųjų nenorėjo ilgai naktinėti. Jam dabar šito mažiausiai reikėjo. Būtų paprasčiausiai nepakėlęs. Rytoj reikėjo į teismą, todėl šiąnakt tiesiog privalu normaliai išsimiegoti. Iš galvos neišėjo mintis apie rytoj laukiančią kryžminę apklausą.

Staiga iš viršaus jį užliejo ryški šviesa, o paskui pasigirdo kurtinamas sraigtasparnio tarškėjimas. Po akimirkos šviesos pluoštas jau plieskė priekyje ir Greisas išvydo iš lėto besileidžiantį sraigtasparnį.

Jis išsitraukė mobilųjį telefoną ir surinko numerį. Atsiliepė kone iškart.

— Labas, čia vyresnysis detektyvas Greisas. Įstrigau transporto kamštyje A26 kelyje, į pietus nuo Krouborou. Atrodo, kažkur priekyje įvyko avarija — ar negalėčiau gauti išsamesnės informacijos?

Jį sujungė su centro valdymo skyriumi. Pasigirdo vyriškas balsas:

— Labas vakaras, vyresnysis detektyve. Įvyko didelė avarija. Yra žuvusių ir prispaustų po automobilių nuolaužomis. Pravažiuoti kurį laiką bus neįmanoma, todėl jums geriausia būtų apsisukti ir vykti kitu keliu.

Rojus Greisas padėkojo ir baigė pokalbį. Paskui iš marškinių kišenės išsitraukė „Blackberry“, surado jame įvestą Klaudinos numerį ir parašė jai žinutę.

Atsakymas atėjo beveik akimirksniu. Ji prašė jo nesijaudinti ir atvažiuoti tada, kai galės.

Dėl to jis pajuto jai tik dar didesnį palankumą.

Tai leido netgi pamiršti, kas jo laukia rytoj.

4

Davėjui ne per dažniausiai tekdavo važinėti automobiliu, tačiau jeigu tik nusišypsodavo tokia laimė, — oho! — jis netverdavo savam kailyje! Šįkart sėdėjo prisisegęs saugos diržu keleivio sėdynėje, šalia tėvelio, kai jiems iš priekio pasirodė policijos automobilis įjungtais mėlynais švyturėliais ir

sirena. Jis yrėsi prieš eismą, transporto grūstyje įveikdamas vieną mylią po kitos. Oho, reginys neką blogesnis už Alton Touverso atrakcionų aikštelę, į kurią jiedu su tėčiu kartais nuvažiuodavo ir šauniai pasiausdavo!

— Jahūūū! — entuziastingai sušuko jis.

Davėjaus būdavo neįmanoma atplėšti nuo televizoriaus, kai ekrane rodydavo laidas apie Amerikos policiją. Būtent todėl jam taip patiko kalbėti specifiniu amerikietišku akcentu. Kartais jis įsivaizduodavo esąs iš Niujorko, kartais — iš Misūrio arba Majamio. Tačiau dažniausiai — iš LA*.

Filas Vyleris, dramblotas vyras nuo alaus išpampusiu pilvu, vilkintis rudą darbinį kombinezoną, apsiavęs jau gerokai aptrintus batus ir užsimaukšlinęs juodą apvalią kepuraitę, nusišypsojo greta sėdinčiam sūnui. Prieš daug metų jo žmonai visiškai pairo nervai, ir nuo to laiko sūnumi rūpinasi jis vienas. Jau septyniolika metų.

Policijos automobilis, pravažiuodamas pro kelių remonto agregatus, sumažino greitį. Ant abiejų sunkvežimio vilkiko šonų buvo užrašas VYLERIO AUTOLAUŽYNAS, o ant kabinos — gintaro spalvos švyturėliai. Pro automobilio stiklą priekinių žibintų ir prožektorių šviesoje Filas pirmiausia išvydo visiškai suknežintą priekinę tranzito dalį, kurios pusė buvo palindusi po priešakiniu cementovežio buferiu; likusi autofurgono dalis, sulamdyta tarsi kokakolos skardinė, riogsojo apvirtusi ant išdraskytos gyvatvorės.

Šlapia skalda ir žvilgančiu žolyno paviršiumi nuslydo mėlynai mirksintis šviesos pluoštas. Netoliese stovėjo gaisrinės, policijos automobiliai ir viena greitoji, o aplink sukiojosi būrys smalsuolių, ugniagesiai ir policijos pareigūnai šviesą atspindinčiomis striukėmis. Vienas policininkas šepečiu šlavė nuo kelio stiklo šukes.

Policijos fotografo rankose blyksėjo fotoaparatas. Du kelių policininkai tempė matavimo juostą. Ant žemės blyksėjo metalo nuolaužos ir stiklo duženos. Filas Vyleris pastebėjo ant kelio besimėtančius ratų raktą, sportbačius, pledą ir striukę.

— Atrodo baisiai, tikra maišalynė, tėti! — šįvakar Davėjus bus iš Misūrio.

— Labai baisiai.

---

* Los Andželo.

Filas Vyleris per daugelį metų apsiprato su panašiais vaizdais, todėl jo jau niekas nebešokiravo. Jis matė kone visas nelaimes, kokios tik gali atsitikti važiuojant automobiliu. Giliausiai atmintin buvo įsirėžęs kadaise matytas vaizdas: „Ferrari“ liekanose, prisisegęs saugos diržais, vairuotojo sėdynėje sėdi kostiumuotas, kaklaraištį ryšintis turtingas verslininkas nupjauta galva.

Davėjus, kuriam ne per seniausiai suėjo dvidešimt šešeri, dėvėjo snapeliu atgal apsukta „New York Yankees“ beisbolo kepuraitę, ant medkirčio marškinių buvo apsivilkęs multino švarkelį, apsimovęs džinsus ir apsiavęs sunkius patvarius batus. Davėjui patiko rengtis taip, kaip rengdavosi amerikiečiai televizijos ekrane. Vaikino intelektas prilygo šešiamečio vaiko intelektui, ir buvo aišku, kad jis šios ribos neperžengs. Tačiau jo fizinė jėga pranoko žmogaus jėgas ir dažnai praversdavo atvykus į eismo įvykio vietą. Davėjui nieko nereiškė plikomis rankomis sulenkti metalinį lakštą, o kartą jis nukėlė motociklą prispaudusio automobilio priekį.

— Labai baisiai, — sutiko jis. — Atrodo, yra žuvusių, ar ne, tėti?

— Tikiuosi, kad ne, Davėjau.

— Bet atrodo, kad gali būti?

Prie jų automobilio iš vairuotojo pusės prisiartino kepurę su snapeliu ir šviesą atspindinčią liemenę dėvintis kelių policininkas. Filas nuleido stiklą ir iškart atpažino policininką.

— Sveikas, Brajanai. Tikra mišrainė.

— Atvažiuoja automobilinis keltuvas sunkvežimiui iškelti. O gal tu galėtum išvežti furgoną?

— Jokių problemų. Kas atsitiko?

— Kaktomuša susidūrė tranzitas ir sunkvežimis. Autofurgoną reikėtų nugabenti į avarijose nukentėjusiųjų automobilių aikštelę.

— Laikyk, kad tai jau padaryta.

Davėjus čiupo savo žibintuvėlį ir išlipo iš kabinos. Kol tėtis kalbėjosi su policininku, jis dairėsi aplink, žibintuvėliu apšviesdamas tepalų ir putų pėdsakus ant kelio. Paskui atidžiai apžvelgė aukštą keturkampį greitosios pagalbos automobilį, bandydamas įžiūrėti, kas yra ten, jo viduje, už ištemptų ant užpakalinio stiklo užuolaidėlių. Jam knietėjo išsiaiškinti, kas gi čia iš tikrųjų buvo atsitikę.

Tranzito likučiai jau prieš dvi geras valandas buvo pakrauti ir pritvirtinti ant jų automobilio platformos. Jo tėvelis su kelių policininku Brajanu buvo žengtelėję į šalį. Filas išsitraukė iš kišenės žiebtuvėlį, kuriuo galima prisidegti net ir stipriausiame vėjyje. Davėjus sekė paskui juos, viena ranka ore susisukdamas suktinę ir prisidegdamas ją įsivaizduojamu žiebtuvėliu. Greitoji pagalba ir daugelis kitų avarinių tarnybų automobilių jau buvo išvažiavę, o didžiulis kranas, specialiais diržais užkabinęs suplotą cementovežio kabiną, kėlė jo priekį.

Pagaliau lietus aprimo, ir debesų properšoje pasirodė barsukų draugas mėnulis. Tėtis su Brajanu aptarinėjo, koks masalas šiuo metų laiku labiausiai tinka karpiams gaudyti. Pavargęs ir galvojantis, kur būtų geriausia nusišlapinti, Davėjus vaikštinėjo keliu „traukdamas suktinę“ ir nakties danguje dairydamasis šikšnosparnių. Jam patiko šikšnosparniai, pelės, žiurkės, pelėnai ir panašūs padarai. Tiesą sakant, jam patiko visi žvėreliai. Gyvūnai — priešingai nei žmonės — niekada iš jo nesišaipydavo, kai jis lankė mokyklą. Galbūt sugrįžęs namo jis dar nueis prie barsukų olos. Jam patikdavo sėdėti mėnesienoje ir stebėti, kaip jie žaidžia.

Švysčiodamas žibintuvėliu, Davėjus nuėjo iki krūmų ir, atsisegęs praskiepą, išleido šlapimo pūslės turinį ant čia pat augančių dilgėlių. Vos tik nutrūko srovė, tiesiai priešais jį pasigirdo balsas, privertęs Davėjų stipriai krūptelėti.

— Ei, alio?

Keistai traškantis balsas. Tačiau aplink nieko nebuvo.

Davėjus net šoktelėjo.

Netrukus jis ir vėl išgirdo tą patį balsą.

— Alio?

— Po perkūnais! — jis nukreipė žibintuvėlį tiesiai į atžalyną, tačiau nieko neišvydo. — Alio? — atsiliepė nematomajam.

Po akimirkos vėl pasigirdo:

— Alio? Ei, alio? Džošai? Lukai? Peti? Robai?

Davėjus pasiuntė spindulių pluoštą kairėn, dešinėn, o paskui tolyn. Tada pasigirdo šlamėjimas, o po akimirkos žibintuvėlio šviesoje trumpam pasirodė ir vėl pranyko striuka kiškio uodegėlė.

— Alio? Kas čia?

Tyla.

Šnypštimas. Traškėjimas. Netrukus balsas pasigirdo vos už kelių pėdų, į dešinę nuo Davėjaus.

— Alio? Alio? Alio?

Krūme kažkas žybtelėjo. Jis atsiklaupė. Tai buvo radijas, ne šiaip sau, o su antena. Apžiūrėjęs iš arčiau, Davėjus nustebo: tai buvo portatyvus radijo siųstuvas.

Pasišviesdamas žibintuvėliu, jis kurį laiką apžiūrinėjo jį, bijodamas paliesti. Galiausiai pakėlė nuo žemės. Radijo prietaisas pasirodė sunkesnis negu atrodė iš pirmo žvilgsnio, jis buvo šaltas ir šlapias. Po dideliu žaliu mygtuku jis perskaitė: *Kalbėti.*

Davėjus paspaudė jį ir tarė:

— Alio!

Tą pačią akimirką jam atsiliepė:

— Kas tai?

Tuojau pat, tačiau iš toliau, pasigirdo kitas balsas:

— Davėjau!

Tėvelis.

— Gerai, ateinu! — šūktelėjo Davėjus.

Eidamas keliu, jis vėl paspaudė žaliąjį mygtuką.

— Čia Davėjus! — tarė jis. — O kas tu?

— DAVĖĖĖJAUUU!

Vėl tėvelis.

Išsigandęs Davėjus paleido iš rankų radijo siųstuvą. Šis garsiai dunkstelėjo ant kelio, trūko apvalkalas, išbyrėjo baterijos.

— ATEINU! — atsiliepė jis. Tada atsiklaupęs pakėlė nuo žemės aparatą ir vogčiomis įsigrūdo kišenėn. Paskui susirinko baterijas ir įsidėjo jas į kitą kišenę.

— ATEINU, TĖTI! — dar kartą šūktelėjo Davėjus. — AŠ TIK NORĖJAU NUSISYSIOTI!

Laikydamas ranką kišenėje, kad tik nesimatytų, jog ji išsipūtusi, Davėjus nuskubėjo prie sunkvežimio.

5

Maiklas nuspaudė mygtuką *Kalbėti.*

— Davėjau?

Jokio atsako.

Jis dar kartą spustelėjo tą patį mygtuką.

— Davėjau? Alio? Davėjau?

Balto atlaso tyla. Absoliuti, spengianti tyla, slegianti iš viršaus, kylanti iš apačios, spaudžianti jį iš visų pusių. Maiklas pabandė judinti rankas, tačiau užteko tik truputį jas ištiesti ir jos atsirėmė į sienas. Pabandė išskėsti kojas, tačiau ir jos atsirėmė į tas pačias neįveikiamas sienas. Pasidėjęs ant krūtinės radijo prietaisą, pamėgino kilstelti vos už kelių colių nuo savo akių esantį atlasu apvilktą dangtį. Tai buvo tas pat, kas pajudinti gelžbetonio plokštę. Tada įsirėmė alkūnėmis ir, kiek tik galėdamas pasikėlęs, bandė žvilgtelėti pro raudoną guminį vamzdelį, tačiau nieko nepamatė. Ištiesęs ranką, Maiklas pritraukė jį arčiau lūpų ir pamėgino švilptelėti, tačiau vietoj švilptelėjimo pasigirdo labai graudus garsas.

Jis susmuko atgal. Tvinksėjo smilkiniuose ir nežmoniškai norėjosi šlapintis. Jis vėl paspaudė mygtuką.

— Davėjau! Davėjau, man reikia nusišlapinti. Davėjau!

Ir vėl jokio atsako.

Praeityje Maiklui buvo tekę buriuoti, todėl jis gerai mokėjo naudotis radijo siųstuvu-imtuvu. *Reikia pabandyti perjungti kanalą,* pagalvojo jis. Kanalų selektorių surado, tačiau jis nejudėjo iš vietos. Stumtelėjo stipriau, tačiau veltui. Galiausiai Maiklas pastebėjo priežastį, kodėl selektorius nejuda: jis buvo priklijuotas nepaprastai stipriais klijais. Žinoma, tai padaryta tyčia — kad jis negalėtų susisiekti su šešioliktuoju tarptautiniu, avarinės pagalbos, kanalu.

— Ei, ar mane girdit? Gana, šunsnukiai, laikas baigti! Man jau ne juokai galvoj!

Maiklas nuleido ranką su radijo siųstuvu prie ausies — šiam veiksmui erdvės užteko — ir įsiklausė.

Jokio garso.

Jis pasidėjo radijo aparatą sau ant krūtinės, paskui iš lėto, šiaip ne taip nuleido dešiniąją ranką, įkišo ją į savo odinio švarko kišenę ir išsitraukė grublėtą, vandeniui atsparų mobilųjį telefoną, kurį Ešlė jam padovanojo sužinojusi, kad jis mėgsta buriuoti. Šis mobilusis jam patiko, nes buvo kitoks negu kiti įprasti mobilieji telefonai, kuriuos turėjo dauguma. Jis paspaudė klavišą, ir telefono ekranas tuojau pat įsižiebė. Atsirado viltis. Deja, jai buvo lemta netrukus užgesti. Jokio impulso.

— Velnias!

Jis akimis perbėgo telefonų sąrašą, kol galiausiai surado verslo kompaniono Marko vardą.

Markas. Mob.

Nors ryšio nebuvo, Maiklas vis dėlto nusprendė pamėginti laimę.

Neišgirdo jokio signalo.

Jausdamas, kaip apima neviltis, jis mėgino prisiskambinti visiems iš eilės — Robui, Pečiui, Lukui ir Džošui.

Tada vėl paspaudė portatyvaus radijo siųstuvo mygtuką.

— Ei, vaikinai! Ar mane girdite? Po velnių, aš žinau, kad girdite!

Ir šįkart nieko.

„Eriksono“ ekrane matėsi skaičiai 11.13.

Maiklas kilstelėjo kairę ranką ir žvilgtelėjo į laikrodį: 11.14.

Jis bandė prisiminti, kada paskutinį kartą tikrinosi laiką. Praėjo kokios dvi valandos. Jis užsimerkė. Kurį laiką suko galvą, mėgindamas suprasti, kas gi čia dedasi. Ryškioje, kone akinamoje žibintuvėlio šviesoje jis pastebėjo visiškai šalia savo kaklo įspraustą butelį ir blizgų žurnalą. Kilstelėjo žurnalą sau virš krūtinės, paskui, atsargiai manevruodamas, pakėlė jį sau virš veido ir kone uždusо nuo didžiulių blizgančių krūtų, kurios, atrodė, užvirto jam ant akių.

Tikri šunsnukiai!

Jis vėl pakėlė radijo stotelę ir dar kartą spustelėjo mygtuką *Kalbėti.*

— Labai juokinga! O dabar prašau išleist mane iš čia!

Tyla.

Kas gi, velniai rautų, tas Davėjus?

Gerklė buvo perdžiūvusi. Iš kur gauti vandens? Svaigo galva. Maiklas

norėjo namo, į lovą pas Ešlę. Netrukus jie turėtų čia atsirasti. Reikia tik luktelti. Rytoj jis jiems parodys.

Jį ir vėl supykino. Maiklas užsimerkė. Apėmė svaigulys. Ir vėl ėmė sūpuoti. Jis dar kartą nugrimzdo į miegą.

6

Lėktuvas smarkiai sudrebėjo, kai ratai pasiekė leidimosi taką. Šitaip bjauriai baigėsi nenusisekęs skrydis (lėktuvas nutūpė lygiai pusšeštos valandos vėliau, negu numatyta tvarkaraštyje). Tuo metu Markas Varenas, pervargęs ir nepatenkintas, — o kaipgi kitaip jaustis, kai sėdi ankštoje sėdynėje, o saugos diržai tau spaudžia pilvą, kurį jau ir taip varsto diegliai nuo avialinijų riestainiukų ir šlykščios musakos, — paskutinį kartą dirstelėjo į „Ferrari 360", blizgantį *Autocar* žurnalo nuotraukose, po kuriomis buvo nurodyta jo techninė charakteristika.

Man reikia tavęs, brangioji, galvojo jis. *Man tavęs tiesiog baisiai reikia! O, taip!*

Lėktuvui riedant paskutinius metrus, pro aplytą stiklą sušmėžavo oro uosto šviesos. Pilotas dar kartą saldžiu balsu atsiprašė už nesklandumus, dėl visko kaltindamas rūką.

Prakeiktas rūkas. Prakeiktas angliškas oras. Markas svajojo apie raudoną ferarį, prabangų namą Marbeloje, saulėtą gyvenimą ir tą, su kuria būtų galima šiuo puikiu gyvenimu dalytis. Su kokia nors nepaprasta dama. Jei sandėris dėl žemės nuosavybės, dėl kurios jis derėjosi Lydse, pavyktų, jis per vieną žingsnį priartėtų prie namo ir ferario. Širdies dama — kitas reikalas.

Vangiais judesiais jis atsisegė diržą, iš po kojų išsitraukė lagaminą ir įsimetė į jį žurnalą. Paskui atsistojo ir, įsimaišęs į salone besigrūdančią minią, išsitraukė iš spintelės virš galvos lietpaltį, nė nekreipdamas dėmesio — buvo pernelyg pavargęs, kad rūpintųsi savo išvaizda, — į laisvai po kaklu tabaluojantį kaklaraištį.

Priešingai nei jo verslo partneris, kuris rengdavosi nerūpestingai, Markas šiuo atžvilgiu būdavo įprastai pedantiškas. Jo drabužiai, kaip ir šviesūs, visuomet tvarkingi plaukai, buvo per daug konservatyvaus sukirpimo dvidešimt aštuonerių metų vyrui. Jie visada atrodydavo nauji, tarytum ką tik būtų iš siuvyklos. Pasauliui jis norėjo pasirodyti kaip viduriniosios klasės verslininkas, tačiau iš tikrųjų, atsidūręs tarp bet kurio visuomenės sluoksnio žmonių, jis visuomet atrodydavo kaip norintis jiems kažką parduoti.

Laikrodis rodė 23.48. Jis įjungė savo mobilųjį telefoną, tačiau paskambinti nesuspėjo, nes tą pačią akimirką įspėjamai pyptelėjo baterija ir užgeso ekranas. Markas įsikišo jį atgal į kišenę. Velniškai vėlus metas, per daug vėlu. Dabar jis norėjo tik vieno — grįžti namo ir kristi į lovą.

Po valandos jis atbulomis įvairavo savo sidabro spalvos BMW X5 į požeminę automobilių stovėjimo aikštelę po namu, vadinamu tiesiog Van Alenu. Liftu pakilęs į ketvirtąjį aukštą, Markas netrukus įėjo pro savo buto duris.

Nors tai ir viršijo jo finansines galimybes, tačiau Markas, įsigijęs šį butą, gyvenimo laiptais pakilo viena pakopa aukštyn. Tai buvo įspūdingas, modernus „art deco“ stiliaus pastatas Braitone, ne per toliausiai nuo jūros, o jame gyveno visas būrys garsenybių. Ši vieta garsėjo puikia reputacija. Jei gyveni Van Alene, vadinasi, esi įžymus. O jei esi *įžymus*, vadinasi, esi turtingas. Visą savo gyvenimą Markas turėjo tik vieną tikslą — gyventi turtingai.

Eidamas atviro išplanavimo kambariu, jis pastebėjo mirksint telefono balso pašto indikatorių. Vis dėlto nusprendė kol kas nekreipti į jį dėmesio, iškraustė lagaminą, įjungė mobiliojo telefono įkroviklį, o paskui nuėjo prie gėrimų spintelės ir per porą pirštų įsipylė „Balvenie“ viskio. Tada prisiartino prie lango ir žvilgtelėjo žemyn, į pasivaikščiojimų takelį, kuriuo, nepaisant blogo oro ir vėlaus meto, zujo žmonės. Jis apsidairė ir žvilgsniu aprėpė ryškiomis šviesomis pasidabinusį „Palace Pier“ ir rašalo juodumo jūrą.

Staiga šaižiai pyptelėjo mobilusis. Pranešimas. Markas priėjo artyn ir dirstelėjo į ekraną. Keturiolika naujų pranešimų!

Tebelaikydamas telefoną įjungtą į įkroviklį, jis peržiūrėjo balso pašto dėžutę. Pirmąjį pranešimą 19.00 buvo palikęs Petis, kuris teiravosi, kur

esąs Markas. Antrąjį, 19.45, paliko Robas, informuodamas, jog jie važiuoja į „Avinėlį" Raipe. Trečiasis pranešimas, 20.30, buvo kolektyvinis — Markas atpažino gerokai įkaušusių Luko ir Džošo balsus, o fone girdėjosi dar ir Robo vapaliojimas. Šįkart jie iš „Avinėlio" važiavo į Akfyld Roude esantį barą skambiu pavadinimu „Drakonas".

Kiti du pranešimai buvo iš nekilnojamojo turto agento (šis informavo apie sandėrį Lydse) ir jų korporacijos juristo.

Šeštąjį buvo palikusi Ešlė, iš kurios balso buvo galima spręsti, kad ji ne juokais sunerimusi. Marką jos tonas gerokai išgąsdino. Paprastai Ešlė būdavo rami ir šaltakraujiška.

„Markai, prašau, *prašau*, prašau, paskambink man iškart, kai išklausysi šią žinutę," — reikalavo ji savo švelniu, ryškiu Šiaurės Amerikos akcentu.

Jis kurį laiką dvejojo, tačiau paskui išklausė kitą pranešimą. Šis taip pat buvo nuo Ešlės. Kupinas panikos. Taip pat ir kitas, ir dar kitas, kurie sekė vienas paskui kitą dešimties minučių intervalu. Dešimtasis pranešimas buvo nuo Maiklo motinos. Atrodė, tarsi ji būtų pametusi galvą.

„Markai, aš skambinau ir į tavo namų telefoną. Palikau ir jame pranešimą. Prašau, paskambink man, kai tik jį gausi. Nesvarbu, kelintą valandą."

Markas padarė trumpą pauzę. *Kas gi, po perkūnais, atsitiko?*

Toliau ėjo dar vienas Ešlės skambutis. Šįkart jai nedaug trūko iki isterijos. „Markai, įvyko kraupi avarija. Petis, Robas ir Lukas negyvi. Džošo gyvybė palaikoma intensyviosios terapijos skyriuje. Deja, niekas nežino, kur Maiklas. O, Dieve, Markai, prašau paskambink man, kai tik išklausysi mano žinutę."

Markas dar kartą išklausė tą patį pranešimą, negalėdamas patikėti tuo, ką išgirdo. Klausydamas antrą kartą, jis sunkiai klestelėjo ant sofos atramos.

— O, Jėzau.

Paskui išklausė likusius pranešimus. Vėl Ešlė ir Maiklo motina, kurios kartojo tą patį. *Paskambink. Paskambink. Prašau, paskambink.*

Jis išmaukė viskį ir, įsipylęs dar, šįkart jau per tris pirštus, nuėjo prie lango. Maiklas per savo atvaizdą lango stikle vėl pažvelgė žemyn, ten, kur zujo automobiliai, o paskui nukreipė žvilgsnį tolyn, į jūrą. Prie pat hori-

zonto pastebėjo du mažyčius šviesos taškelius — greičiausiai tai buvo kanalo link plaukiantis krovininis laivas, o gal tanklaivis.

Markas mąstė.

Jei tik lėktuvas būtų nevėlavęs, aš taip pat būčiau patekęs į avariją.

Tačiau jis mąstė ne tik apie tai.

Jis gurkštelėjo viskio ir atsisėdo ant sofos. Po kelių minučių telefonas vėl suskambo. Markas atsistojo ir nuėjo prie jo. Žvilgtelėjo į ekraną, norėdamas sužinoti, kas skambina. Ešlės numeris. Po keturių signalų skambutis nutilo. Praėjo kelios minutės, ir suskambo jo mobilusis. Ir vėl Ešlė. Kurį laiką jis abejojo, tačiau paskui nuspaudė klavišą *Baigti*, ir iškart įsijungė balso pašto dėžutė. Galiausiai, išjungęs telefoną ir rankoje atsargiai laikydamas stiklinę, jis vėl atsisėdo, atsilošė ir išsitraukė iš po sofos pakoją.

Stiklinėje subarškėjo ledo kubeliai; Markas suprato, kad jam dreba rankos; tiesą sakant, drebėjo ne tik rankos, bet ir jis visas. Vyras vėl atsikėlė, nuėjo prie „Bang and Olufsen" ir uždėjo rinktinį Mocarto CD. Mocartas jam visada padėdavo mąstyti. Šįkart jam reikėjo daug ką apgalvoti.

Jis vėl grįžo ant sofos, įsistebeilijo į viskį ir sukoncentravo dėmesį į ledo kubelius, tarytum jie būtų buvę magišką galią turinčios runos. Praėjo valanda, ir tik tada jis pakėlė telefono ragelį ir surinko numerį.

7

Priepuoliai ėmė kartotis vis dažniau. Tvirtai suspaudęs šlaunis, sulaikęs kvėpavimą ir stipriai užsimerkęs, Maiklas vis dar laikėsi neprisišlapinęs. Ne, jis negalėjo to padaryti, jis negalėjo net pagalvoti, kad šitie velnio išperos gardžiai kvatos sugrįžę atgal ir radę jį šlapiomis kelnėmis.

Tačiau jis nepajėgė pasipriešinti klaustrofobijai. Jam atrodė, kad balto atlaso audeklas vyniojasi aplink jį ir vis labiau artėja prie veido.

Žibintuvėlio šviesoje Maiklas dirstelėjo į laikrodį. Šis rodė 2.47 nakties.

Po perkūnais!

Ką, po velnių, jie išdarinėja? Dvi keturiasdešimt septynios. Kurgi, po perkūnais, jie šlaistosi? Ar tik kuriame nors naktiniame klube neišmyžo visų savo smegenų?

Maiklo akys buvo įsmeigtos į baltą atlasą, smilkiniuose tvinksėjo, gerklė buvo perdžiūvusi, kojos daužėsi viena į kitą, kai bandė bent kiek nuslopinti šlapimo pūslėje kylančius dieglius. Jis negalėjo garantuoti, ar ilgai jam pavyks ištverti.

Nebetekdamas vilties, ėmė krumpliais daužyti dangtį ir visa gerkle šaukti:

— Ei, jūs, kalės vaikai!

Galiausiai vėl žvilgtelėjo į mobilųjį telefoną. Jokio signalo. Nepaisydamas šio fakto, jis surado Luko telefono numerį ir paspaudė skambučio klavišą. Pasigirdo tik šaižus pypsėjimas, o ekrane pasirodė perspėjimas *Nėra ryšio.*

Tada jis vėl čiupo portatyvų radijo siųstuvą, įjungė jį ir ėmė vardais šaukti draugus. Nesulaukęs atsako, sušuko tą vardą, kurį vos ne vos prisiminė.

— Davėjau? Alio, Davėjau?

Vien tik traškesys, daugiau nieko.

Jis troško vandens, gerklė buvo sausa ir pilna apnašų. Nejaugi jie nepaliko nei šlakelio vandens? Jis ištempė kaklą — vos keletą colių, kol galva atsirėmė į karsto dangtį — ir, išvydęs žibantį butelį, ištiesė į jį ranką. Garsusis „Grouse“ viskis.

Nusivylęs nuplėšė antspaudą, atsuko dangtelį ir gurkštelėjo. Trumpą akimirką skystis burnoje virto tikru balzamu, bet netrukus jis užsiliepsnojo degindamas gomurį, o vėliau ir ryklę. Tiesa, beveik iškart Maiklas pasijuto truputėlį geriau. Gurkštelėjo dar kartą. Jusdamas šiokį tokį palengvėjimą, gurkštelėjo trečią kartą — šįkart jau daugiau — ir užsuko dangtelį.

Užsimerkė. Galvos skausmas truputį atlėgo. Sumažėjo ir noras šlapintis.

— Šunsnukiai, — sumurmėjo jis.

Ešlė atrodė tarytum šmėkla. Ilgi rudi plaukai tarsi įrėmino jos veidą, kuris dabar buvo toks pat blyškus kaip ir visų ligonių, gulinčių jai už nugaros, palatose su lašintuvais, respiratoriais ir monitoriais, rodančiais jų sveikatos būklę. Ji sėdėjo atsirėmusi į priimamojo stalą Sasekso grafystės ligoninės Intensyvios terapijos skyriuje. Dėl savo silpnumo Markui ji atrodė dar patrauklesnė negu bet kada.

Apkvaišęs nuo bemiegės nakties, apsirengęs ryškų kostiumą, apsiavęs nepriekaištingai nublizgintus juodus, nevarstomus, mokasinų stiliaus „Gucci" batelius, Markas priėjo prie jos, ištiesė rankas ir tvirtai ją apglėbė. Jis įsistebeilijo į smulkių prekių automatą, geriamojo vandens fontanėlį ir į telefoną automatą po organinio stiklo kupolu. Ligoninės jam visuomet sukeldavo gilų liūdesį. Jau nuo tada, kai ėmė lankyti ligoninėje dėl širdies priepuolio atsidūrusį tėvą, kuris dar vakar buvo toks stiprus, o paskui atrodė visiškai palaužtas, beviltiškas, nieko vertas ir išsigandęs. Markas apkabino Ešlę tiek dėl savęs, tiek ir dėl jos. Žalsvame kompiuterio ekrane, prie pat jos galvos, blykstelėjo mažas zuikelis.

Ji įsikibo į jį, tarsi Markas būtų buvęs tas vienintelis gelbėjimosi ratas audringame vandenyne.

— O, Jėzau! Ačiū Dievui, Markai, kad tu čia.

Viena slaugytoja šnekėjo telefonu; tikriausiai ji kalbėjosi su kokiam nors jos pacientui artimu žmogumi; jos kolegė sėdėjo už stalo, ne per toliausiai nuo Marko su Ešle, ir kažką spausdino kompiuteriu.

— Baisu, — prabilo Markas. — Negaliu tuo patikėti.

Ešlė linktelėjo ir giliai atsiduso.

— Jei ne atsitiktinumas, tu taip pat būtum...

— Žinau. Nesiliauju apie tai galvojęs. Kaip Džošas?

Ešlės plaukai gaiviai kvepėjo, matyt, buvo ką tik išplauti, o jai iš burnos sklido vos juntamas česnakų kvapas. Praėjusią naktį merginos linksminosi mergvakaryje, kuris buvo surengtas viename italų restorane.

— Nieko gero. Prie jo budi Zoja, — ji parodė pirštu, ir Markas, žvilgsniu peršokęs kelias lovas, respiratorius, mirksinčius ekranus, pačiame

palatos gale pamatė ant kėdės sėdinčią Džošo žmoną. Apsivilkusi baltus marškinėlius, šiltą treningą ir užsimovusi apsmukusias kelnes, Zoja susigūžusi sėdėjo prie lovos, o jos veidą dengė padrikos šviesios garbanos.

— Maiklas vis dar neatsirado. Markai, kur jis? Dėl Dievo, atsakyk, juk tu turėtum žinoti.

Slaugytoja, kalbėjusi telefonu, padėjo ragelį, tačiau telefonas tučtuojau vėl suskambo, ir ji vėl ėmė kalbėti.

— Visiškai nenutuokiu, — atsakė jis. — Neįsivaizduoju.

Ji piktai dėbtelėjo į Marką.

— Juk jūs net kelias savaites planavote, ką veiksite tą vakarą. Lusė pasakojo, kad buvote sumanę atsiskaityti su Maiklu už visa, ką jis buvo iškrėtęs per savo draugų bernvakarius.

Ji atsitraukė nuo jo per kokį žingsnį ir nusibraukė nuo kaktos plaukus. Markas pastebėjo, kad jai buvo nuvarvėję blakstienų dažai. Ešlė rankove prisidengė akis.

— Gal jie paskutinę akimirką persigalvojo? — tarė jis. — Iš tiesų, jie turėjo įvairiausių sumanymų, pavyzdžiui, nugirdyti Maiklą, įlaipinti į lėktuvą ir kur nors nuskraidinti, bet aš juos atkalbinėjau — maniau, kad turiu atkalbėti.

Ji apdovanojo Marką blausia šypsena, kuri reiškė dėkingumą.

Jis gūžtelėjo pečiais.

— Žinojau, kad tu labai jaudiniesi dėl mūsų ketinimų iškrėsti kokią nors kvailystę.

— Taip, aš buvau baisiai susirūpinusi, — Ešlė dirstelėjo į netoliese sėdinčią slaugytoją ir šniurkštelėjo nosimi. — Tai kurgi jis gali būti?

— Ar jo iš tikrųjų nebuvo automobilyje?

— Na, žinoma, kad ne. Aš skambinau į policiją... jie sakė, kad... jie sakė... jie... — ji ėmė kūkčioti.

— Ką jie sakė?

Staiga ji pratrūko pykčiu:

— Jie negali nieko pasakyti!

Ji raudojo stengdamasi susivaldyti.

— Jie sako išnaršę viską aplink avarijos vietą ir nieko neaptikę, todėl, anot jų, prisigėręs Maiklas dabar kur nors kietai miega.

Markas laukė, kol ji aprims, bet Ešlė nesiliovė verkusi.

— O gal iš tikrųjų?

Ji papurtė galvą

— Jis man buvo pažadėjęs nepasigerti.

Pastebėjusi Marko žvilgsnį, ji linktelėjo ir tęsė:

— Tačiau tai buvo jo bernvakaris, tiesa? Ir jūs visi tokį vakarą prisigeriate, ar ne? Iki žemės graibymo?

Markas dabar žiūrėjo sau po kojomis į pilkas grindų plyteles.

— Gal nueikime pas Zoją? — pasiūlė jis.

Ešlė nusekė iš paskos, atsilikdama nuo jo per kelis jardus. Zoja buvo liekna gražuolė, o šiandien ji Markui atrodė dar lieknesnė, kai jis, uždėjęs jai ant pečių rankas, po minkštu treningu pajuto jos kietus smulkius kaulelius.

— O, Viešpatie. Atsiprašau, Zoja.

Ji tik nežymiai gūžtelėjo pečiais.

— Kaip jis? — Markas tikėjosi, kad nerimo gaida jo balse nuskambėjo nuoširdžiai.

Zoja atsigręžė ir pakėlė į jį blizgančias akis. Beveik persišviečiančiais, be jokio makiažo jos skruostais riedėjo ašaros.

— Jie jau nieko negali padaryti, — paaiškino ji. — Atliko operaciją, dabar belieka laukti.

Džošas buvo prijungtas prie dviejų IVAC infuzijos pompų, čia pat stovėjo prietaisas su trimis švirkštais ir monotoniškai, tyliai, bet klaikiai švilpiantis respiratorius. Įrenginio ekrane nuolat keitėsi skaičiai ir be perstojo bangavo linijos.

Iš Džošo burnos kyšantis vamzdelis buvo sujungtas su nedideliu, iki pusės pripildytu tamsaus skysčio maišeliu su čiaupu dugne. Čia styrojo ištisas miškas išvedžiotų vamzdelių, viename gale — prie pompų ir prietaisų — pritvirtintų geltonomis etiketėmis, o kitame — distaliniame — baltomis, ant kurių buvo kažkas užrašyta ranka. Iš po paklodės ir iš Džošo galvos išvestais laidais ėjo impulsai, maitinantys skaitmeninius displėjus ir braižantys diagramas. Lovoje gulinčio ligonio kūnas buvo statybinio gipso spalvos. Jo draugas atrodė panašus į laboratorinio eksperimento objektą.

Tiesą sakant, Markas Džošą matė tik akies krašteliu. Iš tikrųjų jis

stebėjo displėjus, bandydamas perskaityti ir suprasti, kas juose užrašyta. Jis stengėsi prisiminti, ką buvo sužinojęs stovėdamas prie toje pačioje palatoje mirštančio savo tėvo: kur EKG, kur deguonies kiekio kraujyje, o kur kraujospūdžio rodmenys, ir ką jie reiškė. Markas skaitinėjo užrašus ant etikečių: *Manitolas, Pentastarchas, Morfinas, Midazolamas, Noradrenalinas.* Jis įtemptai mąstė. Džošui viskas klojosi kuo puikiausiai. Nepriekaištinga išvaizda, turtingi tėvai. Draudimo ekspertas, apskaičiuojantis bet kokią riziką, planuojantis ateitį ir nuolat kalbantis apie penkmečio arba dešimtmečio planus bei gyvenimo tikslus. Jis pirmas iš visos kompanijos vedė, nes norėjo kuo anksčiau susilaukti vaikų, kad jiems užaugus būtų dar pakankamai jaunas džiaugtis gyvenimo teikiamais malonumais. Džošas buvo vedęs tiesiog idealią žmoną — žavią ir turtingą mergaitę, vardu Zoja, kuri, neturėdama jokių problemų dėl vaisingumo, padėjo jam įgyvendinti planus. Ji labai greitai padovanojo jam du tokius pat tobulus kūdikius.

Markas apžvelgė palatą, slaugytojas, gydytojus, kurie kažką žymėjosi savo knygose, paskui vėl sugrįžo prie Džošo — žvilgsnis užkliuvo už lašintuvo vamzdelių, nuvestų į draugo kaklą ir į viršutinę plaštakos pusę, už plastikinės lentelės, ant kurios buvo užrašytas jo vardas. Žvilgtelėjo į respiratorių, paskui — į EKG rodmenis. Jei širdis imtų plakti per lėtai arba sumažėtų deguonies kiekis kraujyje, įsijungtų garsinis įspėjimo signalas.

Vargu ar Džošas išgyvens — nemigos kankinamam Markui ši mintis nedavė ramybės.

Rojui Greisui visuomet atrodė, jog pirmoji Luiso Karališkojo teismo salė buvo specialiai suprojektuota taip, kad ne tik darytų įspūdį, bet ir baugintų. Iš tikrųjų, savo statusu ji niekuo nesiskyrė iš kitų šio pastato teismo salių, tačiau atrodė kaip tik priešingai. Tai buvo karalių Jurgių epochoje statytas pastatas su aukštomis skliautuotomis lubomis, atvira galerija visuomenei, ąžuolo plokštėmis apmuštomis sienomis; čia stovėjo juodo

ąžuolo suolai (toks pat buvo ir teisiamųjų suolas) ir baliustradomis puošta liudytojų vieta. Šiuo metu čia pirmininkavo peruku pasipuošęs teisėjas Driskolas. Nors jam jau senokai buvo metas į užtarnautą poilsį, tebesėdėjo snūduriuodamas krėsle ryškiai raudonu atlošu, po legendomis apipintu herbu. „Dieu et mon droit." Ši salė labiau priminė teatro patalpą ir kvepėjo senos mokyklos klase.

Greisas stovėjo liudytojams skirtoje vietoje, kaip įprastai tokiais atvejais apsirengęs labai tvarkingai: melsvu kostiumu, baltais marškiniais, pasirišęs tamsų kaklaraištį ir apsiavęs išblizgintus juodus suvarstomus batelius. Iš išorės jis atrodė puikiai, tačiau viduje pilnas įniršio. Jis ne tik neišsimiegojęs, — pasimatymas buvo tikra nelaimė, — bet ir gerokai nervinosi. Vienoje rankoje laikydamas Bibliją ir dairydamasis aplink, jis jau kokį tūkstantąjį kartą per savo karjerą išbarškino atmintinai žinomą tekstą ir prisiekė visagaliu Dievu, kad sakys tiesą, tiktai tiesą ir nieko daugiau.

Prisiekusieji atrodė kaip ir visi prisiekusieji — panašūs į turistus, besibūriuojančius tarpmiestinių autobusų stotyje. Grupė nevalyvų žmogėnų, apsirengusių neskoningais megztiniais, marškiniais atsegiotomis apykaklėmis ir suglamžytomis palaidinėmis. Iš už vandens ąsočių, stiklinių ir bloknotų išplėšiamais lapais dviem eilėm išsirikiavę blyškūs veidai. Šalia teisėjo kaip papuola sustatyti vaizdo grotuvas, projektorius skaidrėms demonstruoti ir didžiulis grotuvas. Žemiau jo sėdinti stenografistė pabrėžtinai oficialiai dėbčiojo iš už elektroninės įrangos komplekto. Ant kėdės pastatytas elektrinis ventiliatorius sukiojosi tai dešinėn, tai kairėn, ne kažin kiek vėdindamas tvankų popietės orą. Visuomenės atstovams skirta galerija buvo sausakimša žurnalistų ir šiaip žiūrovų. Niekas kitas nepritraukia tiek smalsuolių kaip žmogžudystes nagrinėjantys teismo procesai. O tai buvo metų teismas.

Didysis Rojaus Greiso triumfas.

Teisiamųjų suole sėdėjo Sarešas Hoseinas, augalotas vyras raupų išvagotu veidu, atgal glotniai sušukuotais plaukais, apsirengęs rudą kostiumą baltais dryželiais ir ryšintis purpurinio atlaso kaklaraištį. Teismo procesą jis stebėjo šeimininko žvilgsniu, tarytum visas šis pastatas priklausytų jam, o jis pats teismą būtų užsisakęs kaip pramogą. Išgama, šunkara, lindynių karalius. Ištisą dešimtmetį jam pasisekė išvengti atsakomybės už savo nusikaltimus, tačiau Rojui Greisui galiausiai pavyko jį sučiupti ir pasodinti į

teisiamųjų suolą. Pasikėsinimas nužudyti. Jo auka — konkurentas, vertęsis tokiu pat nešvariu verslu, Raimondas Kohenas. Jei pavyks įrodyti visą jo kaltę, Hoseinas gaus daugiau metų kalėjimo, negu jam buvo likę gyventi. Pagaliau keli šimtai niekuo nekaltų Braitono ir Houvo gyventojų galės lengviau atsikvėpti ir nebebijoti jo pakalikų, kurie jų gyvenimą buvo pavertę tikru pragaru.

Rojaus Greiso mintys nuklydo atgal į praėjusį vakarą. *Klaudina. Kad ją kur perkūnas, tą Klaudiną Lemont.* Ką gi, tai ne jo kaltė, kad į pasimatymą pavėlavo daugiau negu pusantros valandos. Tai nuo jo nepriklausė. Ne jo kaltė ir tai, kad fotografijoje, kurią matė internetiniame pažinčių puslapyje, ji buvo mažų mažiausiai dešimčia metų jaunesnė; ne jo kaltė buvo ir tai, kad ji, apibūdindama save, nenurodė esanti abstinentė, policininkų nekenčianti vegetarė, kuriai rūpi tik devyni jos namuose priglausti katinai.

Greisui patiko šunys. Jis nebuvo nusistatęs prieš kates, tačiau po pasimatymo su šia moterimi ims liguistai neapkęsti kiekvienos katės. Po pustrečios valandos, praleistos vegetarų restorane Gildforde, išklausęs paskaitą ir tuo pat metu išegzaminuotas apie kačių sielas, despotišką britų policiją ir vyrus, kurie į moteris žiūri išimtinai kaip į sekso objektus, jis ramia širdimi galėjo atsisveikinti su šia moterimi visam laikui.

Dabar, po košmariškos nakties ir dykinėjimo, laukdamas, kada bus pakviestas į teismo salę, jis buvo nusiteikęs naujai apklausai. Lauke vis dar lijo, bet oras buvo šiltesnis negu vakar. Greisas jautė, kaip jo nugara žliaugia prakaitas.

Žodis buvo suteiktas dailia juoda mantija pasidabinusiam karališkajam advokatui, kuris buvo nustebinęs teismą Greiso pakvietimu dalyvauti teismo procese kaip liudytoją. Jis išdidžiai atsistojo, pasitaisė trumpą rudą peruką ir tvirtai sučiaupė lūpas. Tai buvo karališkasis advokatas Ričardas Čarvelas. Greisui jau teko su juo susidurti, ir tai nebuvo labai malonus susitikimas. Jis bjaurėjosi advokatais. Tai žmonės, kuriems teismas yra ne kas kita kaip žaidimas. Jiems nereikia rizikuoti savo gyvybe gaudant nusikaltėlius. Jiems nusispjaut į nusikaltimo sunkumą.

— Ar jūs esate vyresnysis detektyvas Rojus Greisas, dirbantis Sasekso grafystės Kriminalinės policijos valdyboje, Holingburyje, Braitone? — pasiteiravo karališkasis advokatas.

— Taip, — atsakė Greisas. Vietoj jam įprasto, savimi pasitikinčio žmogaus balso jis išgirdo kažką panašaus į krankimą.

— Ar jūs esate turėjęs ką nors bendra su šia byla?

— Taip, — ir vėl toks pat prislopintas, iš perdžiūvusios gerklės kylantis balsas.

— Norėčiau pateikti keletą klausimų šiam liudytojui.

Trumpa pauzė. Niekas nepratarė nė žodžio. Karališkasis advokatas Ričardas Čarvelas naudojosi visų teismo narių prielankumu. Būdamas įgudęs aktorius, be to, pasižymintis dailia išvaizda, jis nutilo sąmoningai, kad po tam tikros pauzės prabilęs jau kitokiu tonu leistų visiems suprasti, jog jis yra pats geriausias Rojaus Greiso bičiulis.

— Vyresnysis detektyve, ar negalėtumėte mums padėti išspręsti vieną gana svarbų klausimą? Ar ką nors žinote apie batą, susijusį su šia byla? Apie rudą, lengvai įsispiriamą krokodilo odos batelį su auksine grandinėle?

Prieš atsakydamas į klausimą Greisas keletą sekundžių įdėmiai žiūrėjo tiesiai advokatui į akis.

— Taip, žinau.

Staiga jį apėmė panika. Dar prieš advokatui tęsiant apklausą, Greisas išsigando, kad tai gali nuvesti per toli.

— Vyresnysis detektyve, ar jūs pats papasakosite apie tą asmenį, kuriam buvote nunešęs šį batą, ar norėtumėte, kad aš išgaučiau tai iš jūsų?

— Atsiprašau, sere, nesuprantu, ką konkrečiai jūs norėtumėte sužinoti.

— O aš manau, kad jūs, vyresnysis detektyve, labai gerai supratote.

Į šį dialogą įsiterpė teisėjas Driskolas. Jis panėšėjo į suirzusį žmogų, iš kurio buvo atimta proga nusnausti.

— Ponas Čarvelai, malonėkite nenukrypti nuo temos, nes mūsų laikas yra ribotas.

Advokatas pataikaujamu tonu tarė:

— Labai gerai, jūsų kilnybe.

Tada jis vėl atsisuko į Greisą ir tęsė:

— Vyresnysis detektyve, ar tiesa, kad savo veiksmais nusižengėte svarbiausio šioje byloje įkalčio neliečiamumui? Turiu omenyje štai šį batą.

Karališkasis advokatas paėmė batą nuo daiktiniams įrodymams skirto stalo ir iškėlė jį sau virš galvos tarsi sportininkas laimėtą taurę.

— Aš tikrai nepasakyčiau, kad galėjau kokiu nors būdu nusižengti, — atsakė Greisas, kurį erzino šio žmogaus arogancija. Žinoma, jis puikiai suprato, kad karališkasis advokatas būtent to ir siekia — jį suerzinti ir išvesti iš pusiausvyros.

Čarvelas, paskendęs savo mintyse, nuleido batą.

— Ką jūs sakote? Jei teisingai supratau, tai jūs nemanote esąs nusižengęs įkalčo neliečiamumo principui? — tarė jis ir nelaukdamas, kol Greisas atsakys, kalbėjo toliau. — Tačiau aš tvirtinu, kad jūs piktnaudžiavote savo padėtimi ir savavališkai nusinešėte daiktinį įrodymą pas kažkokį magija užsiimantį diletantą.

Paskui atsigręžęs į teisėją Driskolą jis tęsė:

— Jūsų kilnybe, norėčiau teismui įrodyti, kad nuo šio bato paimti DNR įkalčiai nėra patikimi, kadangi vyresnysis detektyvas pažeidė šios bylos esminių daiktinių įrodymų neliečiamumo principą ir, galimas dalykas, šį batą suteršė.

Tada Čarvelas vėl kreipėsi į Greisą.

— Jei neklystu, tai jūs, vyresnysis detektyve, šių metų kovo mėnesio devintą dieną, ketvirtadienį, nusinešėte štai šį batą pas vadinamąją mediumę iš Hastingso, ponią Stempę? Tikriausiai mes dabar išgirsime, kad šis batas pabuvojo kitame pasaulyje? O gal greičiau — eteriniame?

— Apie ponią Stempę aš esu labai geros nuomonės, — prabilo Greisas. — Ji...

— Mums rūpi ne jūsų nuomonė, vyresnysis detektyve, o faktai.

Tačiau Greiso žodžiai, matyt, sužadino teisėjo smalsumą, todėl jis pareiškė:

— Aš manau, kad liudytojo nuomonė šiuo atveju yra netgi labai svarbi.

Po trumpos pauzės Čarvelas nenoromis linktelėjo išreikšdamas savo sutikimą.

Greisas tęsė:

— Ji man buvo ne kartą padėjusi tirti įvairius nusikaltimus. Prieš trejus metus Merė Stempė man buvo suteikusi labai svarbios informacijos,

kuri padėjo nustatyti įtariamąjį žmogžudystės byloje. Galiausiai jis buvo suimtas ir nuteistas.

Jis nutilo jausdamas į save įsmeigtus visų teismo salėje esančiųjų žvilgsnius, tačiau po akimirkos tęsė toliau, šįkart kreipdamasis konkrečiai į karališkąjį advokatą:

— O dabar, sere, norėčiau išsklaidyti jūsų susirūpinimą dėl daiktinių įrodymų neliečiamumo. Jeigu atidžiai peržiūrėjote protokolus, — o tokią teisę jūs turite, — ir patikrinote pakuotę, ant jos buvo etiketė, kurioje nurodyta, kada aš jį paėmiau ir kada grąžinau atgal. Advokatas nuo pat pradžios žinojo apie šį įkaltį, rastą prie pono Koheno namo tą naktį, kai jis dingo, tačiau kažkodėl niekada juo rimčiau nepasidomėjo.

— Ar jūs, vyresnysis detektyve Greisai, būdamas aukštesnio rango policijos pareigūnas, reguliariai kreipiatės pagalbos į okultizmu užsiimančius žmones?

Teismo sale nuvilnijo prislopintas kikenimas.

— Aš to nepavadinčiau okultizmu, — atsakė Greisas. — Tai greičiau alternatyvūs informacijos šaltiniai. Policija, tirdama nusikaltimus, privalo pasinaudoti visomis jos dispozicijoje esančiomis priemonėmis.

— Vadinasi, galima teigti, kad jūs domitės okultizmu? Tai yra, tikite antgamtiniais dalykais? — paklausė karališkasis advokatas.

Greisas dirstelėjo į teisėją Driskolą, kuris dabar žiūrėjo į jį taip, tarsi jis būtų buvęs kaltinamasis. Desperatiškai bandydamas rasti tinkamą atsakymą, Greisas užmetė akį į prisiekusiuosius ir visus sėdinčiuosius teismo salėje, o paskui atsigręžė į Čarvelą. Staiga jam toptelėjo išganinga mintis.

Pagaliau Greisas prabilo tvirtai, garsiai ir užtikrintai.

— Ko teismas iš manęs pareikalavo pirmiausiai, kai tik atsistojau į liudytojo vietą? — paklausė jis.

Nelaukdamas karališkojo advokato atsakymo, Greisas atsakė pats.

— *Prisiekti Šventuoju Raštu,* — jis trumpam nutilo, leisdamas savo žodžiams padaryti didesnį įspūdį. — Dievas yra antgamtinė būtybė — *aukščiausioji* antgamtinė būtybė. Teisme, kuriame liudytojai prisiekia aukščiausiajai būtybei, būtų keista, jei aš ar bet kuris kitas šioje salėje esantis žmogus netikėtų antgamtiniais dalykais.

— Daugiau klausimų neturiu, — sėsdamas atgal į savo vietą, tarė karališkasis advokatas.

Tuomet atsistojo kaltintojo advokatas, taip pat su peruku ant galvos ir šilkine mantija, ir kreipėsi į teisėją Driskolą:

— Jūsų kilnybe, šį klausimą norėčiau apsvarstyti uždarame teismo posėdyje.

— Esu tikras, — tarė teisėjas Driskolas, — kad šiuo neįprastu atveju priėmėme teisingą sprendimą. Vis dėlto, — dabar jis pažvelgė į Greisą, — norėčiau tikėtis, kad šiame teisme pateikiami parodymai yra pagrįsti įrodymais, o ne kokios nors mistinės Megės vizijomis.

Kone visa teismo salė pratrūko kvatoti.

Teismas tęsėsi toliau, ir liudyti buvo iškviestas gynybos liudytojas, Sarešui Hoseinui dirbęs reketininkas Rubiro Valjentė. Rojus Greisas liko teismo salėje pasiklausyti, kaip šitas italų kilmės padugnė kabina teismui makaronus, tačiau kaltintojo advokatas jo melą labai greitai demaskavo. Iki pietų pertraukos teismas buvo persisotinęs jo pasakomis, todėl Rojui Greisui užgimė viltis, kad bato istorija bus pamiršta.

Deja, užteko išeiti į Luiso Didžiojo gatvę įkvėpti gryno oro ir suvalgyti sumuštinio, kad visos viltys būtų vienu akimirksniu šluote nušluotos. Kitapus gatvės vietinio laikraščio *Argus* antraštė didelėmis ryškiomis raidėmis visam pasauliui šaukė:

POLICIJOS PAREIGŪNAS PRISIPAŽĮSTA DALYVAVĘS OKULTINIUOSE SEANSUOSE

Staiga jam žūtbūt prisireikė išgerti ko nors stipresnio ir surūkyti cigaretę.

Kad ir kaip Maiklas stengėsi, nuslopinti vis stiprėjančio alkio nepavyko. Apie tai, kad jau senokai metas valgyti, nenumaldomai priminė pilvas, kuriame, rodės, kažkas raitėsi, trynėsi, stukseno. Galva atrodė lengva,

šviesi, o rankos virpėjo. Prieš akis regėjo sočius mėsainius su smulkiomis gruzdintomis bulvytėmis ir pomidorų padažu. Vėliau juos pakeitė keptų omarų, spragintų kukurūzų, ant grotelių keptų grybų su česnakais, kiaušinienės, dešrelių ir kumpio spirgučių kvapai.

Netrukus Maiklas vėl ėmė panikuoti, jausdamas prie akių grėsmingai artėjantį karsto dangtį ir godžiai rydamas tvankų orą. Jis užsimerkė ir pabandė sau įteigti, kad jaučiasi kuo puikiausiai ir dabar plaukioja savo jachta šiltoje Viduržemio jūroje. Aplink, kiek tik akys užmato, teliūskuoja bangos, virš galvos ratus suka kirai, veidą glosto lengvas, malonus vėjelis. Tačiau karsto sienos tuojau pat grąžino jį į tikrovę. Jos spaudė jam šonus ir slėgė. Maiklas apgraibomis susiieškojo jam ant krūtinės besiilsintį žibintuvėlį ir, įjungęs jį, pastebėjo, kad šviesa tapo kur kas blausesnė negu buvo iš pradžių. Drebančiais pirštais atsargiai atsukęs viskio butelio dangtelį, priglaudė jo kaklelį prie lūpų. Siurbtelėjęs menką gurkšnį, paskalavo jį išdžiūvusioje, lipnioje burnoje, mėgaudamasis kiekvienu skysčio lašeliu. Baimė atslūgo, o kvėpavimas vėl aprimo. Tik praėjus kelioms minutėms po to, kai viskis maloniai nudegino gomurį ir pilvą, jis vėl įsileido svarstyti, kaip karsto dangtyje išskaptuoti skylę. Liko pusė butelio. Vienas gurkšnelis per valandą. Kas valandą.

Rutina.

Jis išjungė žibintuvėlį, taupydamas paskutines energijos atsargas. Kiekvienas judesys reikalavo pastangų. Maiklas jautė, kokios sustingusios jo galūnės, kaip vieną akimirką ima krėsti drebulys, o kitą — išpila prakaitas. Galva nuolat tvinkčiojo, tarsi būtų kalama plaktuku — Maiklas desperatiškai svajojo apie paracetamolį. Jis karštligiškai svajojo apie triukšmą ten, aukštai virš galvos, apie balsus. Reikia kuo greičiau iš čia ištrūkti.

Valgyti.

Mažas, bet vis dėlto stebuklas — portatyvaus radijo siųstuvo baterijos buvo tokios pat, kaip ir žibintuvėlyje. Ką gi, turėtų užtekti nors šiek tiek ilgesniam laikui. Nors viena nedidelė paguoda. Vienintelė gera naujiena. Tiesa, jis galėjo pasiguosti dar ir tuo, kad po valandos turės teisę suvilgyti lūpas šlakeliu viskio.

Tam tikra rutina padėjo atbaidyti paniką.

Laikydamasis bent menkiausios rutinos, išsaugai sveiką protą. Prieš penkerius metus trisdešimt aštuonių pėdų ilgio jachta jam teko plaukti per Atlantą iš Čičesterio į Barbadosą. Dvidešimt septynios paros atvirame vandenyne. Net penkiolika iš jų siautėjo štormas, kuris nėkart nebuvo nusilpęs žemiau septynių balų, o kartais sustiprėdavo iki dešimties ar net vienuolikos. Penkiolika dienų tikro pragaro. Keturios valandos budėjimo, keturios — poilsio. Kiekviena atūžianti banga, smogianti į jachtos denį arba takelažą, sudrebindavo visus jo kaulelius, šokdindavo spintelėje sukabintus peilius, šakutes ir lėkštes. Visa tai ištverti jiems padėjo būtent rutina. Kiekviena para buvo griežtai suskirstyta į atskirus laiko tarpus, o tam tikrais intervalais jie leisdavo sau pasilepinti kokiais nors malonumais. Šokolado plytelė. Gurkšnelis gėrimo. Puslapis po puslapio skaitomas romanas. Žvilgsnis į kompasą. Eilė vandeniui iš triumo pumpuoti.

Rutina garantavo tam tikrą sistemą. Sistema leido turėti perspektyvą. Na, o perspektyva atvėrė horizontą.

Žvelgdamas į horizontą, jautėsi ramesnis.

Šįkart Maiklas kas valandą gurkšnojo viskį. Liko pusė butelio, o jo horizontas buvo rankinio laikrodžio valandų rodyklė. Šį laikrodį — sidabriniais rėmeliais „Longines" su šviečiančiais romėniškais skaičiais — jam padovanojo Ešlė. Tai pats klasiškiausias laikrodis iš visų, kuriuos jam yra tekę turėti. Ešlė turėjo gerą skonį. Ji buvo labai elegantiška. Visa, kas tik susiję su ja, buvo elegantiška: kiekviena jos ilgų rudų plaukų garbana, jos grakšti eisena, savimi pasitikinčio žmogaus kalbėsena, klasikiniai dailūs veido bruožai. Jam patikdavo kartu su ja įžengti į kambarį. Nesvarbu kur. Neįmanoma būdavo nepastebėti į juos nukreiptų įdėmių žvilgsnių. O, Jėzau, jam tai patiko! Tai buvo kažkas nepaprasta. Nepakartojama.

Tą patį pasakė ir jo motina, kuriai nepatiko nė viena iš merginų, su kuriomis Maiklas anksčiau draugavo. Ešlė buvo kitokia. Ešlė ne tik padarė įspūdį jo mamytei, bet ir ją pakerėjo. Tai buvo dar vienas bruožas, kuris jam patiko, tai yra gebėjimas sužavėti kiekvieną žmogų. Net labiausiai apgailėtiną klientą. Jis įsimylėjo Ešlę tą pačią dieną, kai ji įžengė į biurą, kuriame jis dirbo kartu su Marku, pokalbiui dėl priėmimo į darbą. Dabar, praėjus vos šešiems mėnesiams, jie ketino susituokti.

Velniškai niežėjo tarpkojį ir šlaunis. Tikriausiai išbėrė kaip vystyklais

suvystytą kūdikį. Maiklas pernelyg ilgai buvo suspaudęs šlapimo pūslę. Praėjo jau dvidešimt šešios valandos.

Kažkas atsitiko, tik jis nesuprato, kas. Dvidešimt šešios sumautos valandos šūkaujant į radijo stotelės mikrofoną, skambinėjant mobiliuoju ir gaunant vis tą patį atsakymą. *Nėra ryšio.*

Antradienis. Ešlė pageidavo, kad jo bernvakaris vyktų gerokai prieš įvykstant vestuvėms. *Tu pasigersi ir jausies velniškai blogai. Nenorėčiau, kad taip būtų mūsų vestuvių dieną. Geriau pasilinksmink savaitės pradžioje, kad liktų laiko atsigauti.*

Jis jau kokį šimtąjį kartą pabandė stumtelėti dangtį. O gal ir du šimtąjį. Kas žino — gal net tūkstantąjį. Jokio skirtumo. Jis bandė netgi pragremžti dangtyje skylę, pasinaudodamas vieninteliu kietu įrankiu, kurį turėjo po ranka — portatyvaus radijo siųstuvo korpusu. Mobilusis ir žibintuvėlis buvo plastikiniai. Tačiau ir korpusas nebuvo pakankamai kietas.

Maiklas vėl įjungė radijo siųstuvą.

— Alio? Ar mane kas nors girdi? Alio?

Silpnas, vos girdimas statinis gaudesys.

Netikėtai į galvą šovė siaubinga mintis. Ar Ešlė su tuo irgi susijusi? Gal būtent todėl ji taip primygtinai siūlė jam pašėlti bernvakaryje savaitės pradžioje, antradienį? Tam, kad būtų galima jį įkalinti — nesvarbu *kur* — dvidešimt keturioms valandoms, o gal ir ilgesniam laikui, ir išvengti dėl to kylančių nepatogumų?

Niekada. Ji juk žinojo apie jo klaustrofobiją, be to, nebūtų nuskriaudusi nė musės. Ešlė pirmiausia išgyvendavo dėl kitų, ji visuomet rūpindavosi kitais žmonėmis. Maikas kaskart apstulbdavo nuo dovanų, kurias ji dovanodavo jo motinai ir jam. Viskas būdavo tiesiog tobulai parinkta. Jos mėgstami kvepalai. Jos mėgstamo dainininko Robio Viljamso kompaktinė plokštelė, kašmyro megztinis, apie kurį ji svajodavo. „Bose“ radijo imtuvas — toks pat, kokį jis geidė turėti. Ir kaip Ešlė visa tai suuosdavo? Tai buvo ne kas kita, kaip tik įgūdis, talentas, viena iš nesuskaičiuojamų jos savybių, kurios darė ją tiesiog nepaprasta.

Na, o jis dėl to buvo pats laimingiausias vyras pasaulyje.

Žibintuvėlio spindulys buvo aiškiai prigesęs. Taupydamas baterijas, ir vėl jį išjungė ir paniro į tamsą. Pajuto, kad vėl tankėja kvėpavimas. O ką, jei?

O ką, jeigu jie niekada nesugrįš?

Laikrodžio rodyklės artėjo prie 11.30.

Jis laukė, kada išgirs pažįstamą klegėjimą, kuris reikš, kad draugai jau sugrįžo.

O, Jėzau, kažin ar jie pajus sąžinės graužatį, kai jis pagaliau išvys saulės šviesą? Maiklas vėl dirstelėjo į laikrodį. Dvidešimt penkios iki vidurnakčio. Greitai jie turėtų pasirodyti, bet kurią akimirką.

Jie *turėjo* pasirodyti.

11

Sendė plačiai šypsodamasi stovėjo šalia jo, užstojusi saulės šviesą ir tyčia jį provokuodama. Šviesūs plaukai krito jos strazdanotu veidu, dengdami skruostus.

— Ei! Man reikia perskaityti... šį raportą... aš...

— Tu esi nuoboda, Greisai, tu tik skaitai ir skaitai! — Sendė pabučiavo jį į kaktą. — Skaitai, skaitai, skaitai, dirbi, dirbi, dirbi! — ji vėl pabučiavo į kaktą. — Ar aš tau nebepatinku?

Mergina buvo apsirengusi siaurą paplūdimio suknelę, atrodė, krūtys ims ir išvirs per jos iškirptę; Rojus, metęs žvilgsnį į jos ilgas įdegusias kojas, į šlaunis, išnirusias iš po aukštyn užsismaukusios suknelės, staiga pajuto nenumaldomą geismą.

Jis ištiesė abi rankas, delnais apkabino jos veidą, prisitraukė arčiau savęs ir įdėmiai pažvelgė į pasitikėjimo kupinas melsvas akis. Jis tiesiog nepaprastai, neapsakomai karštai ją mylėjo.

— Aš tave labai myliu, — sušnabždėjo jis.

— Nejaugi, Greisai? — flirtavo Sendė. — Ar tikrai mane myli labiau negu savo darbą? — ji atlošė galvą, ironiškai papūsdama lūpas.

— Aš myliu tave labiau negu bet ką...

Staiga akyse aptemo. Tarsi kas nors būtų ištraukęs iš elektros tinklo kištuką.

Greisas išgirdo savo balso aidą.

— Sende! — šaukė jis, bet balsas liko įkalintas gerklėje.

Pro miegamojo užuolaidas skverbėsi gatvės žibintų šviesa.

Skaitmeninis laikrodis rodė 3.02 ryto.

Jis gulėjo išpiltas prakaito, plačiai atmerktomis akimis, širdis krūtinėje vartėsi tarsi plūduras audringoje jūroje. Pasigirdo kažkoks triukšmas — tikriausiai į konteinerį įsisuko koks katinas arba lapė. Po kurio laiko pasigirdo dyzelinio variklio ūžesys — turbūt grįžo vienas iš jo kaimynų, trečiame nuo jo name gyvenantis ir dažnai paryčiui darbą baigiantis taksistas.

Rojus dabar gulėjo nejudėdamas. Užsimerkęs ir atgavęs kvapą pamėgino, kiek tik pajėgė, įtempti atmintį ir sugrįžti į sapną. Kaip ir visi kiti periodiškai pasikartojantys sapnai su Sende, jis atrodė labai tikroviškas. Tarytum jie ir dabar būtų kartu, tiesa, skirtingose dimensijose. Jeigu tik jam pavyktų rasti vartus ir įveikti juos skiriančią takoskyrą, jie iš tikrųjų ir vėl būtų drauge, jiems ir vėl būtų gera, jie ir vėl būtų laimingi.

Nepaprastai laimingi.

Per jį persirito sunki liūdesio banga. Užteko prisiminti, kas įvyko vakar, ir liūdesys virto baime. Laikraštis. Prakeikta *Argus* antraštė, kurią pamatė vakare. Jis vėl išgyveno tą patį. Dieve, o, Dieve. Kas, po perkūnais, bus rašoma rytiniuose laikraščiuose? Kritiką jis galėjo pakelti. Patyčios — kas kita. Už domėjimąsi antgamtiniais dalykais jį jau buvo išbaręs ne vienas policijos darbuotojas. Ankstesnis policijos viršininkas, kuris ir pats gan nuoširdžiai domėjosi paranormaliais reiškiniais, buvo įspėjęs Maiklą nesiafišuoti, nes tai pakenktų jo karjerai.

— Visi supranta, kad netekęs Sendės tu, Rojau, tapai ne šiaip sau keistuolis. Niekas nė neketina tavęs kritikuoti už tai, kad kuo nuodugniausiai tyrinėji kiekvieną akmenėlį. Būdami tavo vietoje, elgtumėmės lygiai taip pat. Tačiau neužmiršk, kad tai turi likti po devyniais užraktais.

Būdavo akimirkų, kai atrodydavo, kad jis pagaliau aptiko pas ją vedančio siūlo galą, ir tuomet Greisas pasijusdavo gerokai stipresnis. Tačiau būdavo ir tokių akimirkų kaip dabar, kai jis suprasdavo, jog tebėra ten pat, nuo kur pradėjo. Jis desperatiškai troško Sendę apkabinti, prisiglausti, aptarti su ja tai, kas kelia nerimą. Sendė buvo optimistė, labai nuovoki ir visada pasitikinti savimi. Tai ji padėjo Rojui ištverti drausminį tribunolą

pirmaisiais tarnybos policijoje metais, kuris galėjo reikšti netgi tarnybos pabaigą, kai policijos arbitražas apkaltino jį peržengus fizinės jėgos naudojimo ribas sulaikant gatvės plėšiką. Greisas buvo reabilituotas, tačiau daugiausia pagelbėjo Sendės patarimai, kurių jis tuomet klausė. Ji ir dabar žinotų, kaip jam pasielgti.

Kartais jis susimąstydavo, ar tik sapnai nėra Sendės bendravimo su juo priemonė. Nesvarbu, kur ji dabar būtų.

Jo sesuo Džoudė jam kartą pasakė, jog būtų pats metas suimti save į rankas ir pripažinti, kad Sendė mirusi, pakeisti jos balsą autoatsakiklyje, išnešti iš miegamojo jos drabužius, o iš vonios — kūno priežiūros priemonės. Trumpai tariant, liautis gyventi tarsi Sendės relikvijoriui ir viską pradėti iš naujo.

Tačiau kaip viską pradėti iš naujo? O ką, jei Sendė gyva, jei koks nors maniakas laiko ją įkalintą? Ne, jis ir toliau privalo jos ieškoti, šiai bylai nevalia taikyti senaties termino, jis privalo atnaujinti jos nuotraukas pagal tai, kaip ji dabar galėtų atrodyti, ir nuolat tyrinėti kiekvieną gatvėje arba minioje pastebėtą veidą. Jis turi tęsti paieškas...

Tol, kol.

Ar jis neatsidūrė aklavietėje?

Jo trisdešimtojo gimtadienio rytą Sendė pažadino jį atnešusi į lovą padėklą, ant kurio buvo nedidelis tortukas su vienui viena žvakute, šampano taurė ir labai nešvankus gimtadienio atvirukas. Rojus išvyniojo dovanas, kurias ji padovanojo, o paskui jie pasimylėjo. Į darbą jis tąryt išėjo vėliau negu įprastai, 9.15, ir į skyrių Braitone šiek tiek po pusės dešimtos, vėluodamas į trumpą pasitarimą dėl vienos žmogžudystės bylos. Jis buvo pažadėjęs namo grįžti anksti, kad su Sende galėtų nueiti šventinės vakarienės kartu su kita pora — su geriausiu tuo metu savo draugu, taip pat detektyvu, Diku Poupu ir jo žmona Lesle, su kuria Sendė puikiai sutarė, — tačiau toji diena buvo labai nerami, todėl namo jis sugrįžo dviem valandom vėliau, negu buvo planavęs. Namie Sendės nebuvo nė kvapo.

Iš pradžių pamanė, kad Sendė supyko ant jo už vėlavimą ir šitaip nusprendė išreikšti savo nepasitenkinimą. Kambariai atrodė nepriekaištingai, nesimatė jokių grumtynių pėdsakų, tačiau nebuvo jos automobilio ir rankinės.

Po dvidešimt keturių valandų jos automobilis buvo rastas Getviko oro uosto laikino automobilių saugojimo aikštelėje. Tą rytą, kai ji dingo, jos kreditine kortele buvo atliktos dvi banko operacijos: 7.50 svarų sumokėta „Boots“ ir 16.42 svarų — vietiniame „Tesco“ filiale už kurą. Ji su savimi nepasiėmė nei drabužių, nei jokių kitų asmeninių daiktų.

Jo kaimynai, įsikūrę šioje ramioje gyvenamųjų namų gatvėje netoli jūros, nepastebėjo nieko įtartino. Iš vienos pusės nuo jo gyveno labai draugiška graikų šeima, mieste turėjusi dvi kavines, tačiau ji buvo išvykusi atostogų; iš kitos pusės gyveno senyvo amžiaus apykurtė našlė, miegodavusi įsijungusi televizorių, o šis dažniausiai plyšaudavo visu garsu. Štai ir dabar, 3.45 ryto, per bendrą jų pusiau atskirų namų sieną jis aiškiai girdėjo TV ekrane rodomą kažkokią dramą apie Amerikos policininkus. Pokšėjo šūviai, žviegė automobilių padangos, kaukė sirenos. Vis dėlto kaimynė dabar nieko nematė.

Jis tikėjosi, kad galbūt priešais jo namą gyvenusi Norina Ginsted bus ką nors pastebėjusi. Ši aštriaregė, irzli, į septintą dešimtmetį įkopusi moteris žinojo viską apie visus gatvės gyventojus. Kiekvieną laisvesnę valandėlę, vos tik atsitraukusi nuo savo vyro Lanco, kuriam sparčiai progresavo Alzheimerio liga, ji puldavo į kiemą ir, užsimovusi geltonas gumines pirštines, imdavo blizginti savo sidabrinį nisaną arba čiupdavo į rankas žarną ir laistydavo bei grandydavo įvažiavimą į kiemą, arba šveisdavo namo langus, arba šiaip valydavo ką nors, ką reikėjo arba ko nereikėjo valyti. Ji į savo „valyklą“ kieme išsinešdavo netgi įvairiausius rakandus iš namo.

Pro jos akis nedaug kas prasprūsdavo. Tačiau Sendė dingo be jos žinios.

Rojus įjungė šviesą, išlipo iš lovos ir įsistebeilijo į savo ir Sendės fotografiją ant naktinio staliuko. Fotografuota viename Oksfordo viešbutyje, konferencijoje apie pirštų atspaudų DNR. Iki jos dingimo buvo likę dar keli mėnesiai. Jis buvo apsivilkęs kostiumą, pasirišęs kaklaraištį ir sėdėjo išsidrėbęs ant kušetės, o Sendė, pasipuošusi vakarine suknia, garbanėlėmis susuktais šviesiais plaukais, buvo atsirėmusi į jį ir savo kerinčia šypsena plačiai šypsojosi padavėjui, kurio paprašė juos nufotografuoti.

Jis prisiartino, pakėlė fotografiją, pabučiavo ją ir, pastatęs atgal, nupėdino į tualetą nusišlapinti. Naktinis šlapinimasis jį ėmė varginti ne taip jau

seniai — nuo tada, kai susirūpinęs savo sveikata ėmė kasdien išgerti rekomenduojamą minimumą — aštuonias stiklines — vandens. Paskui nulipo laiptais žemyn, apsirengęs vien tik marškinėliais trumpomis rankovėmis, kuriuos vilkėdamas jis ir miegojo.

Sendė turėjo nepriekaištingą skonį. Jų namas buvo kuklus, kaip ir visi kiti namai šioje gatvėje: statytas 1930 metais, pseudo Tiudorų stilius, trys miegamieji. Tačiau ji sugebėjo paversti šį namą tiesiog nuostabiu. Mėgo pavartyti sekmadieninius, moterims skirtus laikraščio priedus, taip pat ir architektūros bei dizaino žurnalus, kurių lapus ji neretai išplėšdavo ir su jais skubėdavo pas Rojų pasidalyti savo idėjomis. Jie valandų valandas drauge plėšdavo nuo sienų tapetus, šlifuodavo grindis, lakuodavo, dažydavo.

Sendė domėjosi Feng Šui, todėl buvo įrengusi nedidelį vandens parką. Visą namą buvo užtvindžiusi žvakių šviesa. Kaip įmanydama stengdavosi pirkti tik natūralius maisto produktus. Jam patiko, kad ji viską suprato, norėdavo viską ištirti ir viskuo domėjosi. Tai buvo pats nuostabiausias metas, kai jiedu kartu kūrė savo ateitį, rūpinosi bendru šeimyniniu gyvenimu ir vis ką nors planavo.

Ji buvo dar ir puiki sodininkė. Nusimanė apie gėles, įvairiausius augalus, krūmus, krūmelius ir medžius. Ji žinodavo, kada ką sodinti, kada genėti. Greisui patiko pjauti veją, tačiau tuo jo sugebėjimai ir apsiribojo. Sodas dabar buvo apleistas, ir jis dėl to kaltino save, kartais pagalvodamas, ką jam pasakytų sugrįžusi Sendė.

Jos automobilis tebestovėjo garaže. Po nuodugnios teismo ekspertizės Greisas parvairavo jį namo ir pastatė į garažą. Visus šiuos metus jis kartkartėmis pakraudavo akumuliatorių tam atvejui, jeigu... Dėl tos pačios priežasties jis laikė miegamajame jos šlepetes, įprastoje vietoje kaip ir kadaise kabėjo chalatas, o vonioje tebebuvo jos dantų šepetėlis.

Namai tebelaukė jos sugrįžtant.

Pagaliau tikrai pabudęs, jis įsipylė sau per du pirštus „Glendfiddich" ir, atsisėdęs į savo krėslą visiškai baltame hole medinėmis grindimis, spustelėjo nuotolinio valdymo pultą. Greitomis perbėgo paeiliui tris filmus, visus „Sky" kanalus, tačiau niekas jo nesudomino ilgiau kaip kelias minutes. Paskui bandė klausytis muzikos: pradėjo „Bitlais", perėjo prie Miles Davis ir Sophie Ellis-Bextor, o galiausiai baigė tyla.

Tada iš lentynos išsitraukė vieną iš savo mėgstamiausių knygų, Kolino Vilsono *Okultizmą*, — knygomis apie paranormalius reiškinius buvo užkimštos visos jo knygų lentynos, — atsisėdo atgal į krėslą, abejingai ją atsivertė, siurbtelėjo viskio, tačiau pajėgė susitelkti tik ties dviem paragrafais. Tas prakeiktas pasipūtėlis gynybos advokatas vakar įsiėdė jam iki gyvo kaulo, o ir dabar neišėjo iš galvos. Kad jį kur perkūnas trenktų, tą Ričardą Čarvelą. Prakeiktas pasipūtėlis. Blogiausia, kad Greisas suprato, jog šis žmogus jį pergudravo. Įgijo pranašumą ir pergudravo. O būtent tai Roją labiausiai ir skaudino.

Jis vėl spustelėjo nuotolinio valdymo mygtuką ir įjungė teletekstą. Paskutinės naujienos. Nieko kito, išskyrus tas pačias, jau spėjusias atsibosti dviejų dienų senumo naujienas. Jokių šokiruojančių politinių skandalų, jokių teroristinių išpuolių, nei žemės drebėjimų, nei aviakatastrofų. Ne, jis niekam nelinkėjo nieko blogo. Anaiptol. Tik tikėjosi naujienų, kurios tiktų pirmiesiems rytinių laikraščių puslapiams ir radijo žinioms. Kažko kito negu Sarešo Hoseino teismas.

Sėkmė nuo jo nusigręžė.

12

Sarešo Hoseino teismas buvo nušviestas visuose rytiniuose Britanijos laikraščiuose, o dviejuose bulvariniuose laikraštukuose ir viename dienraštyje šis įvykis buvo pagarsintas pirmajame puslapyje.

Tiesą sakant, didžiausias dėmesys skirtas ne pačiam teismui, o tam, ką iš liudytojo tribūnos pasakė vyresnysis detektyvas Rojus Greisas, kuris šįryt, 8.30, buvo iškviestas ant kilimėlio pas savo šefę Alisoną Vosper ir jautėsi taip, tarsi kažkas būtų atsukęs jo gyvenimo laikrodį trimis dešimtmečiais atgal, ir jis pats dabar būtų atsidūręs mokykloje, priešais direktorę.

Vienas iš Greiso kolegų praminė ją „Nr. 27“, ir ši pravardė prilipo. Nr. 27 buvo jų miestelio kinų restorane išsinešti parduodamas saldžiarūgš-

tis patiekalas. Kiekvieną kartą, užsisakydamas Nr. 27, prisimindavai Alisoną Vosper. Tokia ji ir buvo — saldžiarūgštė.

Pradėjusi penktą dešimtį metų, senoviškai trumpai kirptais šviesiais ir retais plaukais, griežtu, bet pakankamai žavingu veidu, policijos viršininko pavaduotoja šį rytą buvo kaip reikiant rūgšti. Rūgštūs buvo ir prieskoniai — stipriai kažkokiomis gėlėmis dvelkiantys jos kvepalai.

Alisona Vosper laukė jo Luiso gatvėje įsikūrusioje Karalienės Anos policijos vyriausiojoje valdyboje. Apsirengusi madingą juodą dviejų dalių kostiumėlį, kuriam ryškų kontrastą sudarė balta palaidinė, ji sėdėjo už plataus poliruoto palisandro stalo savo idealiai sutvarkytame kabinete, pro kurio langus atsivėrė vaizdas į pavyzdingai tvarkomą dekoratyvinę pievelę. Ant stalo stovėjo grakšti krištolinė vaza su trimis violetinėmis tulpėmis, įrėmintos jos vyro (keleriais metais vyresnio, bet trimis laipsniais už ją jaunesnio policijos pareigūno) ir jos dviejų vaikų fotografijos, amonito plunksnakotis ir šūsnis rytinių laikraščių, išskleistų tarsi pokerio partijoje triumfuojančio lošiko kortos.

Greisas visuomet stebėdavosi, kaip jo viršininkai sugeba palaikyti tvarką tiek savo kabinete, tiek ir ant stalo. Visą laiką, kiek tik jis prisiminė save dirbantį policijoje, jo darbo vieta labiau panėšėdavo į sąvartyną. Ant jo rašomojo stalo galėdavai rasti visko: segtuvų su bylomis, neatsakytos korespondencijos, neberašančių rašiklių, kelionės kvitų ir pluoštą siunčiamų laiškų, gerokai atsiliekančių nuo gautų. Galiausiai jis nusprendė, kad tvarkai darbo vietoje palaikyti reikalingi tam tikri dokumentų tvarkymo sugebėjimai. Deja, jis tokių genų nepaveldėjo.

Sklido gandai, kad Alisonai Vosper prieš trejus metus išoperavo krūties vėžį. Tačiau Greisas žinojo, jog tai, kaip visuomet, tėra vien gandai, nes policijos viršininko pavaduotoja aplink save buvo susikūrusi neperžengiamą sieną. Vis dėlto, nepaisant kietos policininkės šarvų, ji turėjo ir pažeidžiamų vietų, kurias jam pavyko aptikti. Tiesą sakant, kartais ji Greisui netgi patikdavo, ir yra buvę atvejų, kai šios piktos rudos akys imdavo linksmai šypsotis, o Rojus pajusdavo, jog nedaug betrūksta, kad ji imtų su juo flirtuoti. Tačiau tik ne šį rytą.

Jokio rankos paspaudimo. Jokio pasisveikinimo. Tik trumpas ir atžarus linktelėjimas, reiškiantis kvietimą atsisėsti į vieną iš dviejų priešais jos

rašomąjį stalą stovinčių kėdžių aukštais atlošais. Netrukus, metusi pusiau priekaištingą, pusiau piktą žvilgsnį, Alisona Vosper be jokių įžangų paklausė:

— Ką gi tai, po perkūnais, reiškia, Rojau?

— Atsiprašau.

— *Atsiprašai?*

Jis linktelėjo.

— Aš... mano žodžiai buvo išimti iš konteksto...

Ji pertraukė jį, nelaukdama, kol Rojus baigs aiškintis.

— Ar tu supranti, kad dabar visa ši byla gali nueiti šuniui ant uodegos?

— Manau, kad mes galime užkirsti tam kelią.

— Šįryt susilaukiau tuzino skambučių iš spaudos. Tu tapai pajuokos objektu. Per tave į mus žvelgia kaip į kažkokių idiotų šutvę. Kodėl taip pasielgei?

Kurį laiką Greisas nepratarė nė žodžio.

— Toji moteris turi nepaprastą mediumo talentą; ji yra mums padėjusi. Niekas iki šiol nebuvo šito suuodęs.

Vosper, žiūrėdama Greisui tiesiai į akis, atsilošė savo kėdėje ir pakraipė galvą.

— Aš dėjau į tave daug vilčių. Dariau viską, kad būtum paaukštintas tarnyboje. Per tave, Rojau, rizikuodama savo karjera. Tikriausiai supranti tai?

Be abejo, dabar nebuvo tinkamiausias metas ginčytis dėl smulkmenų.

— Suprantu, — tarė jis, — ir esu jums už tai dėkingas.

Ji dūrė pirštu į laikraščius.

— Ir šitaip tu išreiški savo dėkingumą? Įteikdamas štai tokią dovanėlę?

— Kodėl taip piktai, Alison? Mano dovanėlė — Hoseinas.

— Tačiau tu padarei tokią paslaugą teisiamojo advokatui, apie kokią jis negalėjo nė svajoti.

— Ne, — paprieštaravo Greisas. — Batui jau buvo atlikta teismo ekspertizė, yra visi reikalingi parašai ir datos, kada jis buvo paimtas ir grąžintas atgal. Jie jokiu būdu negalėtų pateikti man kaltinimo, esą aš suklastojau įkalčius. Galbūt jie ir suabejos mano darbo metodais, tačiau šiai bylai esminės įtakos neturės.

Vosper pakėlė pirštus gerai prižiūrėtais nagais aukštyn ir ėmė juos tyrinėti. Rojus pastebėjo, kad pirštų galiukai juodi nuo laikraštinių dažų. Jam pasirodė, kad nuo jos dabar dar stipriau dvelkė kvepalais, tarsi būtų sugebėjusi išskirti nuodus.

— Esi vyresnysis pareigūnas ir atsakai už šią bylą. Jei leisies jų diskredituojamas, tai gali turėti rimtų pasekmių bylos eigai. Kodėl, velniai rautų, šitaip pasielgei?

— Vyksta žmogžudystės tyrimas, bet neturime nužudytojo kūno. Tačiau *žinome*, kad Hoseinas nužudė Raimondą Koheną, ar ne?

Ji linktelėjo. Greiso surinkti įrodymai buvo įspūdingi ir įtikinami.

— Tačiau kol nerastas kūnas, įrodyti įtariamojo kaltę labai sunku, — jis gūžtelėjo pečiais. — Praeityje mūsų bendradarbiavimas su mediumais davė gerų rezultatų. Šalies policija įvairiose vietose ne kartą sėkmingai pasinaudojo jų pagalba. Prisimeni Leslės Vitl bylą?

Leslės Vitl byla buvo plačiai nuskambėjusi visoje Britanijoje. 1975 metais buvo pagrobta viena turtinga septyniolikmetė paveldėtoja, kuri tarsi išgaravo ore. Neradusi jokių pėdsakų, policija kreipėsi į aiškiaregį, lazdyno šakele ieškantį požeminio vandens. Šis nuvedė juos prie kanalizacijos šachtos, kurioje ir buvo rasta toji nelaiminga mergina — surišta ir, deja, mirusi.

— Leslės Vitl negalima pavadinti policijos sėkme, Rojau.

— Tačiau yra buvę ir sėkmingesnių atvejų, — jis vis tiek nenusileido.

Ji tylėdama žvelgė į vyrą. Alisonos skruostuose atsirado duobutės — ji tarsi suminkštėjo, tačiau balsas ir toliau skambėjo šaltai ir griežtai.

— Tu galėtum išvardyti aibę išnarpliotų bylų vien todėl, kad ant pašto ženklo buvo pavaizduotas koks nors aiškiaregis.

— Tai netiesa, ir tu tai puikiai žinai.

— Rojau, aš žinau štai ką. Žinau, kad esi protingas vyras. Žinau, kad nagrinėjai paranormalius reiškinius, ir tai, jog *tu* tuo tiki. Esu mačiusi knygas tavo kabinete ir, žinok, gerbiu kiekvieną policijos darbuotoją, kuris *mąsto* ne pagal išankstinius stereotipus. Tačiau neužmirškime savo pareigos žmonėms. Tai, kas vyksta mūsų pačių kieme, yra viena. Tačiau mūsų įvaizdis visuomenei — kas kita.

— Visuomenė *tiki*, Alison. 1925 metais atliktos apklausos rezultatai parodė, kad daugelis mokslininkų tikėjo į Dievą. Keturiasdešimt trys pro-

centai. Atspėk, kokie buvo analogiškos apklausos, atliktos 1998 metais, rezultatai? Tie patys keturiasdešimt trys procentai. Vienintelis skirtumas, kad sumažėjo tikinčiųjų biologų, bet padaugėjo tikinčiųjų matematikų ir fizikų. Na, o praėjusiais metais buvo atlikta apklausa, kiek žmonių yra susidūrę su paranormaliais reiškiniais. Ir ką gi? Devyniasdešimt procentų!

Jis pasilenkė į priekį ir pakartojo:

— Devyniasdešimt procentų!

— Paklausyk, Rojau. Paprasti mirtingieji nori tikėti, kad policija mokesčių mokėtojų pinigus išleidžia aiškindamasi nusikaltimus ir gaudydama nusikaltėlius įprastais metodais. Jie tikisi, kad mes skersai ir išilgai išnaršome visą šalį, ieškodami pirštų atspaudų ir DNR, kad mūsų laboratorijose dirba labiausiai prityrę specialistai, kad mes kuo atidžiausiai šukuojame laukus ir miškus, draguojame ežerus, beldžiamės į duris ir apklausiame visus liudytojus. Jie nenori nė pagalvoti, kad mes palaikome kokius nors ryšius su Madam Arkata, gyvenančia Braitono prieplaukos gale, spoksome į kristalų rutuliukus arba skaitome, kas parašyta „kalbančioje lentoje". Jie nenori nė pagalvoti apie tai, kad mes leidžiame laiką bandydami išsikviesti mirusiuosius. Žmonės nenorėtų tikėti, kad juos saugantys policijos darbuotojai laipioja senovinių pilių pylimais, sekdami Hamleto, kalbėjusio su savo mirusiu tėvu, pavyzdžiu. Supranti, ką noriu pasakyti?

— Taip, aš gerai suprantu. Tačiau vis tiek nesutinku. Mūsų pareiga — tirti nusikaltimus. Mes privalome pasinaudoti visomis įmanomomis priemonėmis.

Ji papurtė galvą.

— Mums niekuomet nepavyks išnarplioti visų nusikaltimų ir turime tai pripažinti. Mūsų pareiga — sustiprinti visuomenės pasitikėjimą. Padėti žmonėms, kad jie jaustųsi saugūs namie ir gatvėje.

— Nesąmonė, — pasipiktino Greisas, — ir tu pati tai gerai žinai! Lygiai taip pat gerai žinai, kad nusikaltimų statistiką galima suklastoti.

Jis pasigailėjo savo žodžių, dar nespėjęs jų iki galo ištarti.

Ji šykščiai, bet atšiauriai nusišypsojo.

— Iškaulyk iš vyriausybės dar šimtą milijonų svarų kasmet, ir mes visiškai išnaikinsime nusikalstamumą Sasekse. Na, o kol kas turime taupyti turimus resursus, nes jie labai riboti.

— Mediumai nebrangūs, — Greisas ir toliau laikėsi savo.

— Tol, kol jie nepakenkia mūsų vardui ir nesumažina visuomenės pasitikėjimo mumis, — ji pažvelgė į laikraščius ant stalo. — Tačiau tuomet, kai per juos iškyla pavojus bylos eigai, jie mums atsieina brangiau, negu galėtume sau leisti. Ar girdi mane?

— Jei ne suprantamai, tai bent garsiai, — jis nebepajėgė suvaldyti savo nepasitenkinimo. Vosper erzinte jį erzino. Matyt, pasąmonėje glūdėjo kažin kas panėšintis į moterų diskriminaciją, dėl to išklausyti moters priekaištus jam būdavo nepalyginamai sunkiau negu vyro.

— Leisk kai ką tau paaiškinti. Tau dar pasisekė, kad šį rytą tebeturi darbą. Įsidėmėk, šefas nėra švelnus zuikutis. Jis dabar taip įsiutęs, kad pagrasino tave visiems laikams nušalinti nuo scenos ir iki pensijos prirakinti prie rašomojo stalo. Ar tu šito nori?

— Ne.

— Tai tuomet atsimink, kad mums reikia ne keistuolių, o policijos pareigūnų.

13

Pirmą kartą per visą savo karjeros policijoje laiką Rojus Greisas susimąstė, ar jam iš tikrųjų derėjo tapti policininku. Nuo pat vaikystės jis apie tai tesvajojo, o ir paauglystės metais kažin ar pagalvojo apie kokią kitą galimybę.

Jo tėvas Džekas turėjo policijos inspektoriaus detektyvo laipsnį, ir kai kurie iš policijos veteranų dar ir šiandien minėjo jį geru žodžiu. Greisas, būdamas vaikas, juo tiesiog žavėjosi, jam patikdavo klausytis tėvo pasakojimų, važiuoti kartu su juo policijos automobiliu arba drauge vykti į nuovadą. Tuomet Rojui atrodė, kad jo tėvo gyvenimas pilnas nuotykių ir kur kas patrauklesnis negu nuobodūs daugelio jo draugų tėvų gyvenimai.

Greiso būdavo neįmanoma atplėšti nuo televizoriaus, kai jame rodydavo laidas arba filmus apie policiją, ir nuo knygų apie detektyvus bei

policininkus, pradedant Šerloku Holmsu ir baigiant Edu Makbeinu. Jis pasižymėjo labai gera, kone fotografuojančia atmintimi, mėgo įvairiausius galvosūkius ir buvo stiprus fiziškai. Iš to, ką buvo matęs ir girdėjęs iš savo tėvo, susidarė nuomonę, kad policija yra labai draugiška bei susižaidusi komanda, ir ši savybė jam labiausiai imponavo.

Tačiau dabar suprato, kad dirbti policijoje — tai ne tiek atiduoti šiam darbui visą save, kiek prisitaikyti prie iš anksto nustatyto vidutinybės lygio. Šiame moderniajame, politiškai korektiškame pasaulyje savo karjeros viršūnėje vieną akimirką gali būti teisėsaugos pareigūnas, o kitą — politinė marionetė.

Paskutinysis paaukštinimas, po kurio Greisas tapo antru pagal jaunumą vyresniuoju detektyvu Sasekso policijos istorijoje ir dar prieš tris mėnesius negalėjo prie to priprasti, staiga jam tapo nuodų taure.

Tai reiškė, kad Rojus turėtų persikelti iš Braitono policijos nuovados miesto centre, kurioje niekada netrūko veiksmo, kur dirbo dauguma jo draugų, į santykinai ramią pačiame miesto krašte, pramoniniame rajone, buvusio fabriko pastate įsikūrusią Sasekso kriminalinio skyriaus valdybą.

Po trisdešimties metų jis galėtų išeiti į atsargą ir gauti visą pensiją. Nepriklausomai nuo to, kaip nesėkmingai susiklostytų jo tolesnė karjera, jei tik ištvertų iki galo, būtų finansiškai apsirūpinęs visam likusiam gyvenimui. Tačiau jo požiūris į darbą ir karjerą buvo kitoks. Na, bent jau kol kas.

Tačiau ši diena buvo kitokia. Šiandien jį apėmė depresija. Diena, kai reikia sugrįžti į realybę. „Situacija pasikeitė", — mąstė jis, užsikniaubęs ant stalo, negirdėdamas kompiuterio pypsėjimo, įspėjančio apie elektroniniu paštu gaunamus laiškus, žiaumodamas kiaušinį su juodos duonos ir pipirnės sumuštiniu bei įdėmiai žvelgdamas į priešais numestas Sarešo Hoseino teismo stenogramas. Gyvenimas nestovi vietoje. Kartais pokyčiai būna į gera, o kartais nelabai į gera. Mažiau negu po metų jam sukaks keturiasdešimt. Jo plaukai jau žyla.

Jo naujasis kabinetas buvo aiškiai per mažas.

Ant stalo briaunos, prie pat lango, pro kurį, kitaip negu pro Alisonos Vosper kabineto langus, atsivėrė vaizdas į automobilių stovėjimo aikštelę ir į toliau esantį kalėjimo korpusą, buvo visas kalnas — kokie trys tuzi-

nai — senovinių žiebtuvėlių, kuriais jis labai didžiavosi. Jam už nugaros, aukštai ant sienos, kabojo didelis apvalus medinis laikrodis, kurį Sendė buvo nupirkusi iš „The Bill" ir padovanojusi jam dvidešimt šeštojo gimtadienio proga.

Po laikrodžiu puikavosi jo prieš keletą metų Airijoje sugauto šešių svarų ir šešių uncijų margojo upėtakio iškamša. Greisas laikė ją laikrodžio kaimynystėje neatsitiktinai, o norėdamas savo pavaldiniams detektyvams juokais priminti apie kantrybę, kuri reikalinga didelei žuviai sugauti.

Ant tos pačios sienos iš abiejų pusių kabojo keletas vienodais atstumais sukabintų įrémintų pažymėjimų, grupinė nuotrauka su užrašu „Policijos koledžas, Bramšilas. Nusikaltimų tyrimo fakultetas. 1997 m." ir pora jo šaržų, kuriuos buvo nupiešęs studijų draugas, atsisakęs policininko karjeros.

Siena priešais Rojų buvo užstatyta knygų lentynomis, kimšte prikimštomis jo kolekcionuojamų knygų apie okultizmą, ir spinta su bylomis.

L formos stalas užgriozdintas įvairiausiais daiktais. Ir ko tik čia nebuvo: kompiuteris, dėžutės, perpildytos gautais ir siunčiamais laiškais, „Blackberry", pavienės — tvarkingos ir padrikos — korespondencijos krūvelės, naujausias žurnalo kvailu pavadinimu *Fingerprint Whorld* numeris. Truputį aukščiau virš šio sąvartyno buvo įrėminta citata: „Mes nepasiekiame tiek, kiek galėtume pasiekti. Mes nupuolame tiek, kiek pajėgiame pasiteisinti."

Kabinete dar buvo televizorius ir vaizdo leistuvas, apskritas stalas su keturiomis kėdėmis ir šūsnimi bylų bei ant jo numestais palaidais dokumentais ir jo odinis kelioninis lagaminėlis su reikmenimis nusikaltimo vietai tirti. Ant stalo gulėjo atverstas portfelis, mobilusis telefonas, diktofonas ir pluoštas stenogramų, kurias Rojus vakar buvo parsinešęs namo.

Pusę sumuštinio Greisas pasiuntė į šiukšliadėžę. Neturėjo jokio apetito. Gurkšnodamas kavą, perskaitė paskutinius elektroniniu paštu gautus laiškus, paskui prisijungė prie Sasekso policijos kompiuterių sistemos ir peržvelgė sąrašą bylų, kurios jam teko kartu su paaukštinimu.

Kiekvienoje byloje buvo pateiktos visos tyrimui reikalingos nebaigtos tirti žmogžudystės detalės. Kiekviena tokia byla reiškė maždaug dvidešimties, o gal ir daugiau, storų segtuvų su dokumentais šūsnį, svyruojančią kabinete ant grindų, pūpsančią spintoje arba užrakintą ir pelijančią kur

nors drėgname garaže policijos nuovados, kurios teritorijoje įvykdytas nusikaltimas. Šiose bylose buvo nusikaltimo vietos fotografijos, laboratorinių tyrimų išvados, surinkti įkalčiai, liudytojų parodymai, teismo protokolai, atskirti tvarkingais pluoštais ir perrišti spalvotomis juostelėmis. Tai įėjo į jo naujas funkcijas: iš naujo peržiūrėti apygardoje įvykdytas, bet neištirtas žmogžudystes, palaikyti ryšį su Kriminalinio skyriaus padaliniu, kurio teritorijoje buvo įvykdytas nusikaltimas, ir ieškoti bet kokių naujų su nusikaltimu susijusių detalių, kurios leistų atnaujinti bylos tyrimą.

Kadangi Greiso atmintis kone prilygo fotoaparatui, daugelio bylų turinį žinojo atmintinai. Būtent gera atmintis jam padėjo nesunkiai išlaikyti baigiamuosius mokyklinius egzaminus ir egzaminus į policiją. Kiekviena tokia rietuvė Rojui reiškė žymiai daugiau negu nutrauktą žmogaus gyvybę ir laisvėje tebesantį žmogžudį. Kiekviena byla jam buvo labai artima: reiškė, kad kažkieno šeima, kol paslaptis lieka neatskleista ir neįvykdytas teisingumas, niekaip negali pamiršti praeities. Greisas suprato, kad, nepaisant kai kurių jam pavestų daugiau negu trisdešimties metų senumo bylų, jis buvo paskutinė aukų ir jų artimųjų viltis, jei dar jie tokią turėjo.

Ričardas Ventnoras, gėjus veterinaras, prieš dvylika metų mirtinai sumuštas darbo kabinete. Siuzana Dounėj, gražuolė, prieš penkiolika metų išprievartauta, pasmaugta ir palikta bažnyčios šventoriuje. Pamela Chisholm, turtinga našlė, rasta negyva sumaitotame savo automobilyje, tačiau, kaip vėliau paaiškėjo, avarija buvo inscenizuota. Pratapas Gokhalas, devynmetis indas berniukas, kurio griaučių liekanos po labai ilgai trukusios paieškos rastos po įtariamo pedofilija vyriškio buto grindimis. Tai tik keletas iš daugelio bylų, kurias Greisas prisiminė.

Nors visi jie jau senokai palaidoti arba išbarstyti jų pelenai, naujų detalių paaiškėjo ir šiose bylose. Buvo išrastos naujos technologijos, leidžiančios atlikti DNR tyrimus, kurie iškelia į dienos šviesą naujų įkalčių ir užveda ant kelio ieškant įtariamųjų. Atsirado nauja komunikacijos priemonė — internetas. Pasikeitė asmeniniai santykiai. Netikėtai atsirado naujų liudytojų. Išsiskyrė buvę sutuoktiniai. Susikivirčijo draugai. Žmogus, kuris prieš dvidešimt metų nė už ką nebūtų išdavęs savo bendrininko, ėmė jo neapkęsti. Žmogžudysčių byloms senaties terminas netaikomas. *Laikas teka lėtai,* sakydavo jie.

Suskambo telefonas. Skambino asistentė, priskirta Rojui ir jo tiesioginei viršininkei, policijos viršininko pavaduotojai. Ji teiravosi, ar Greisas galėtų kalbėti su jam skambinančiu detektyvu. Jį vis labiau erzino policijoje itin stipriai jaučiamas vadinamasis politinis korektiškumas. Juk dar visiškai neseniai jos buvo vadinamos *sekretorėmis*, o ne tomis prakeiktomis *asistentėmis*.

Jis paprašė sujungti ir netrukus išgirdo gerai pažįstamą balsą. Tai buvo Glenas Brensonas, labai gabus detektyvas seržantas, su kuriuo Greisui teko kelis kartus darbuotis drauge. Nepaprastai ambicingas ir aštraus proto darbuotojas, o prie viso to dar ir vaikščiojanti filmų enciklopedija. Jis mėgo Gleną Brensoną. Ko gero, tai buvo artimiausias Rojaus draugas.

— Rojau, čia tu? Kaip laikaisi? Mačiau tave šios dienos laikraščiuose.

— Aha, atstok. Ko nori?

— Kaip reikalai? Gerai?

— Ne. Nieko gero.

— Gal tu dabar užsiėmęs?

— O ką, tavo manymu, reiškia būti užsiėmusiam?

— Ar tu esi kada nors gyvenime atsakęs į klausimą ne klausimu?

Greisas nusišypsojo.

— O tu?

— Paklausyk. Man ramybės neduoda viena moteris. Nerimauja dėl savo sužadėtinio. Atrodo, kad bernvakaris jam pasisuko nenumatyta linkme ir apie jį nėra jokių žinių nuo antradienio vakaro.

Greisui prisireikė šiek tiek laiko, kad prisimintų, kuri šiandien savaitės diena. Buvo ketvirtadienio popietė.

— Nori papasakoti?

— Maniau, kad tu šiandien teisme. Skambinau į mobilųjį, bet jis išjungtas.

— Pietauju. Teisme pertrauka. Teisėjas Driskolas šiandien už uždarų durų svarsto gynybos pateiktus skundus.

Vienas iš pagrindinių trūkumų, su kuriuo susiduriama pateikiant teismui kaltinimą, yra laiko tempimas. Greisas, kaip vyresnysis policijos pareigūnas, per visą teismo procesą turėjo būti arba teismo salėje, arba kur nors netoliese, nuolat lengvai pasiekiamas. Atrodo, šis teismo procesas už-

truks kokius tris mėnesius, bet didesnę laiko dalį bus paprasčiausiai slampinėjama.

— Atrodo, tai ne šiaip sau dingusio žmogaus paieška. Norėčiau su tavimi pasitarti. Beje, o tu šiandien popiet būsi laisvas? — pasiteiravo Glenas Brensonas.

Bet kam kitam Greisas būtų atsakęs neigiamai, bet jis žinojo, kad Glenas Brensonas laiko veltui nešvaisto, be to, po perkūnais, jam labai reikėjo priežasties, kad galėtų būtent dabar ištrūkti iš kabineto, tegul ir tokiu šlykščiu oru.

— Žinoma, šiek tiek laiko tikrai surasiu.

— Tai puiku.

Akimirką buvo tylu, tačiau netrukus Glenas Brensonas tęsė:

— Klausyk, o ar negalėtume susitikti to vyruko bute. Manau, būtų ne pro šalį jį apžiūrėti. Gaučiau jo buto raktą ir atvažiuočiau.

Brensonas nurodė jam adresą.

Greisas dirstelėjo į savo užrašų knygutę, atverstą ant „Blackberry".

— O ką, jeigu susitiktume pusę šešių? Galėtume kur nors nueiti išgerti.

— Manau, atvyksi greičiau nei per tris valandas. Hm, tiesa, tavo amžiuje nereikia daryti staigių judesių. Iki pasimatymo.

Greisas nepatenkintas susiraukė. Jam nepatikdavo, kai kas nors primindavo artėjantį didįjį gimtadienį su ketvertu ir nuliu. Jis vijo šalin mintis apie tai, kad netrukus jam sueis keturiasdešimt — amžius, kai žmonės pradeda gyventi iš rezervo. Rojus kažkur buvo skaitęs, kad keturiasdešimt metų yra toji riba, iki kurios dar atrodo, kad gyvenimas niekada nesibaigs. Kažkodėl trisdešimt aštuoneri — dar visiškai gerai. Tačiau trisdešimt devyneri reiškia, jog jums jau čia pat keturiasdešimt. O juk jis dar visai neseniai keturiasdešimtmečius laikė seniais. Po galais!

Rojus dar kartą pažvelgė į bylų sąrašą ekrane. Kartais Greisui atrodydavo, kad šiems žmonėms jis yra daug artimesnis negu bet kam kitam. Dvidešimt nužudytų žmonių laukė, kad jis atiduotų jų žudikus teismui. Dvidešimt vėlių, kurios jį dažnai aplankydavo mintyse, o kartais ir sapnuose.

14

Jis galėjo kada panorėjęs naudotis tarnybiniu automobiliu, tačiau nusprendė vykti savuoju „Alfa Romeo 147" sedanu. Greisas šį automobilį mėgo; jam patiko kietos sėdynės ir „kietas" važiavimas, beveik spartietiškas salonas, melodingas duslintuvo skleidžiamas garsas, precizijos pojūtis ir ryškūs prietaisų skydo ciferblatai. Greiso automobilis darė kažkokį tikslumo įspūdį, kuris atitiko jo paties prigimtį.

Ant priekinio stiklo švytavo ilgi stambūs valytuvai, braukdami lietaus lašus, ant šlapio asfalto šnypštė padangos, iš stereofoninio grotuvo visu garsu sklido Elvio Kostelo daina. Aplinkkelis darė vingį per kalvagūbrį, o paskui leidosi į slėnį. Pro lietaus uždangą Greisas matė pakrante nusidriekusias Braitono ir Houvo poilsiavietes, o už vienintelio senos Šorehamo jėgainės kamino, kuris šioje vietoje tarnavo kaip neblogas orientyras, mirguliavo pilkas, sunkiai nuo dangaus atskiriamas ruoželis — Anglų kanalas.

Būtent čia, šiame rajone, kur gyveno nemažai įvairiausio plauko nusikaltėlių, jis ir užaugo. Tėvas pasidalydavo su juo savo turima informacija: atskleisdavo jų vardus, nurodydavo, kurios šeimos užsiima narkotikų platinimu, kuriuose namuose veikia viešnamiai, paaiškindavo, kad padorumo kauke prisidengę prekeiviai antikvariniais daiktais iš tikrųjų slapta prekiauja vogtais juvelyriniais dirbiniais, senoviniais baldais, papasakodavo apie šiame rajone gyvenančius vogtų televizorių ir kompaktinių plokštelių grotuvų pardavėjus.

Kadaise čia buvo kontrabandininkų kaimas. Vėliau karalius Jurgis IV nusprendė šioje vietoje, vos už kelių šimtų jardų nuo savo meilužės namų, pasistatyti rūmus. Braitonas niekuomet nebandė nusikratyti nei savo kriminalinės praeities, nei vietos, kurioje slapta susitikinėja meilužiai, reputacijos. Tačiau šie niuansai Braitonui ir Houvui suteikė pranašumo prieš kitus kurortinius Anglijos provincijos miestelius, pagalvojo Rojus, dirstelėjęs į kelio ženklą ir sukdamas apylankon.

Namas Grasmiero gatvelėje, kurį jam nurodė Glenas, buvo raudonų plytų daugiabutis, statytas maždaug prieš trisdešimt metų toje Houvo

dalyje, kurioje gyveno geromis manieromis pasižymintys pasiturintieji. Jis stovėjo priešais pagrindinį kelią, o už jo buvo įrengtas teniso klubas. Namo gyventojai buvo įvairaus amžiaus, tačiau dauguma — maždaug dvidešimties trisdešimties metų karjeros siekiantys viengungiai ir pasiturimai gyvenantys senukai. Nekilnojamojo turto agentūros savo brošiūrose tokius namus vadina *prestižiniais*.

Glenas Brensonas, apsirengęs šiltą skrandą su gobtuvu, aukštas, tamsus ir plikas kaip meteoritas, laukė jo priebutyje kalbėdamas mobiliuoju telefonu. Dabar jis labiau priminė narkotikų prekeivį, o ne policininką. Greisas nusišypsojo — šis milžiniškas raumenų kalnas, išaugęs po ilgų ir sunkių kultūrizmo treniruočių, jam priminė televizoriaus diktoriaus Klaivo Džeimso epitetą Arnoldui Švarcnegeriui: šis vyrukas atrodo tarsi graikinių riešutų prikimštas sargis.

— Labas, seni! — pasisveikino Brensonas.

— Liaukis, aš tik septyneriais metais už tave vyresnis. Vieną gražią dieną pats sulauksi mano amžiaus ir pamatysi, jog tai visiškai nejuokinga, — paniuro Greisas.

Jie sumušė delnais, tada Brensonas, taip pat susiraukęs, tarė:

— Atrodai nekaip. Tikrai.

— Žiniasklaida gadina nervus.

— Hm, jau žinau. Negalėjau nepastebėti, kad šįryt laikraščiai nepagailėjo tau net keleto colių...

— Ne tik tu, bet ir visi kiti šios planetos gyventojai.

— Žmogau, kaip veteranas tu pasirodei labai kvailai.

— Kvailai?

— Tu nesuprasi, Greisai. Laikyk iškišęs galvą virš brustvero, ir vieną dieną kas nors liuobs tau tiesiai į tarpuakį. Kartais man atrodo, kad esi didžiausias mano kada nors pažinotas mulkis.

Jis atrakino ir atidarė laukujes namo duris.

Sekdamas paskui jį, Greisas tarė:

— Ačiū. Tu tikrai moki nuraminti.

Įėjęs vidun, suraukė nosį. Net ir atvestas užrištomis akimis būtum supratęs, kad patekai į seną daugiabutį namą. Įprastas nusidėvėjusių kilimėlių, senų dažų ir troškinamų daržovių kvapas.

— Kaip laikosi taviškė? — pasiteiravo Greisas, laukdamas nusileidžiant liftui.

— Puikiai.

— O vaikai?

— Semiui sekasi tiesiog nuostabiai. Remi tapo tikra nenuorama, — atsakė jis, paspausdamas lifto iškvietimo mygtuką.

Netrukus Greisas vėl prabilo:

— Iš tikrųjų buvo kiek kitaip, negu spauda nušvietė, Glenai.

— Žmogau, aš kuo puikiausiai tai žinau, nes tave pažįstu kaip nuluptą. Deja, apie juos to negalėčiau pasakyti. Tačiau, net jeigu ir pažinotų, neatsisakytų sudirbti dar vieną farą. Jiems reikia sensacijų, o tu buvai pakankamai kvailas ir davei jiems peno.

Liftui pakilus į šeštą aukštą, jie išlipo. Butas buvo pačiame koridoriaus gale. Brensonas atrakino duris, ir jiedu įėjo vidun.

Butas nedidelis: holas-valgomasis, ankšta virtuvė su marmuriniu staliuku bei apvalia plienine kriaukle ir du miegamieji, iš kurių vienas buvo paverstas darbo kambariu — jame stovėjo „iMac" kompiuteris ir darbo stalas, o likusi šio kambario-kabineto dalis buvo apstatyta knygų lentynomis, prigrūstomis knygų minkštais viršeliais.

Švarus ir moderniai atrodantis butas buvo tikras kontrastas niūriai pastato išorei ir pilkai laiptinei. Baltai su nežymiu pilku atspalviu dažytos sienos kartu su baldais atrodė gana šiuolaikiškai, galėjai nesunkiai įžvelgti japonų dizaino įtaką. Žemos sofos, labai paprastas tapetų raštas, plačiaekranis televizorius su DVD grotuvu po juo ir įmantri aukštos kokybės garso stereoaparatūra su aukštais, grakščiais garsiakalbiais. Šeimininko miegamajame buvo nepaklotas futonas, kuris jam atstojo lovą, drabužių spinta dailiai raižytomis durimis, dar vienas plačiaekranis televizorius, pora žemų naktinių staliukų su moderniomis lempomis. Ant grindų palikta „Nike" sportinių batelių pora.

Greisas su Brensonu susižvalgė.

— Nebloga skylė, — įvertino Greisas.

— Aha, — pritarė Brensonas. — *Gyvenimas yra gražus.*

Greisas pažiūrėjo į jį.

— Nesuspėjau pamatyti kino teatre. Žiūrėjau per „Sky". Nepaprastas filmas. Matei?

Greisas papurtė galvą.

— Veiksmas vyksta konclageryje. Apie tėvą, kuris savo vaiką įtikina, jog vyksta žaidimas. Jei jis laimės, gaus prizą — tikrą tanką. Sakau tau, jis mane sukrėtė labiau negu *Šindlerio sąrašas* arba *Pianistas*.

— Nesu apie jį girdėjęs.

— Nesuprantu, kokiame pasaulyje tu kartais gyveni?

Greisas žiūrėjo į įrémintą fotografiją šalia lovos. Joje — maždaug trisdešimties metų išvaizdus šviesiaplaukis vyrukas juodais marškinėliais ir džinsais, viena ranka apsikabinęs moterį ilgais juodais plaukais, kurios nepavadintum kitaip, kaip tik žavinga.

— Jis?

— Ir ji. Maiklas Harisonas ir Ešlė Harper. Graži porelė, tiesa?

Nenuleisdamas nuo jų akų, Greisas pritariamai linktelėjo.

— Šeštadienį turėtų susituokti. Na, bent jau taip planuojama.

— Ką nori tuo pasakyti?

— Noriu pasakyti, *jei* jis pasirodys. Dabar vilties nedaug.

— Minėjai, kad vyruko niekas nematė nuo antradienio vakaro? — Greisas dirstelėjo pro langą. Pro jį matėsi plati, lietaus lašų čaižoma gatvė, kuria zujo automobiliai. Akiratyje pasirodė autobusas. — Ką žinai apie jį?

— Vietinis vyrukas, kuriam pavyko neblogai prasisukti. Nekilnojamojo turto supirkėjas. Rimtas veikėjas. „Double-M Properties". Dirba su verslo partneriu Marku Varenu. Pastaruoju metu jiems labai nuskilo įsigyti vieną seną sandėlį Šoreham Harbore. Jį perstatę įrengė trisdešimt dviejų butų namą, kurį pardavė nė nebaigę apdailos. Pradėjo savo verslą prieš septynerius metus ir per tą laiką nemažai pasiekė. Ne tik perstato senus pastatus, bet ir vykdo naujas statybas. O ši mergytė yra Maiklo sekretorė. Smarki paukštytė, tiesiog nepaprasta.

— Manai, kad jis paspruko?

Brensonas papurtė galvą.

— Ne.

Greisas pakėlė nuotrauką ir įsižiūrėjo iš arčiau.

— Po perkūnais, aš ją vesčiau.

— Aš pirmas norėjau tai pasakyti. Tai mano idėja.

Greisas susiraukė.

— Atsiprašau, aš jau vėluoju. Šiandien man buvo sunki diena.

— Tu ją vestum?! Tai aš ją vesčiau, jeigu būčiau nevedęs! *Bet kuris vyras, turintis nors kiek sveiko proto, ją vestų, tiesa?*

— Ji tikrai nepaprasta.

— Taip, tikrai nepaprasta.

Greisas žiūrėjo tiesiai į jį nieko nereginčiu žvilgsniu.

Brensonas pasiteiravo:

— Jėzau, senuk, kas tau darosi? Prarandi sąmonę?

— Galbūt, — abejingai atsakė Greisas. — Ką tu apie tai manai?

Brensonas pakraipė galvą.

— Būtent tą patį. Nejaugi tu dėtum į kojas, jei šeštadienį būtų numatytos tavo vestuvės su šia gražuole?

— Ne, nebent būčiau išsikraustęs iš proto.

— Tai kur tada jis galėtų būti, jei niekur nepabėgo?

Greisas trumpam susimąstė.

— Telefonu minėjai apie bernvakarį, per kurį galėjo kažkas atsitikti...

— Apie bernvakarį pasakojo jo sužadėtinė. Tokia buvo pirma mano galvon atėjusi mintis. Bernvakariuose visko pasitaiko. Nors vakar jis vis dar nesirodė, galvojau tą patį. Tačiau negrįžti namo dvi naktis?

— Ėmė drebėti kinkos? O gal kokia kita pupytė?

— Visko gali būti. Bet aš norėčiau tau kai ką parodyti.

Greisas nusekė paskui jį į darbo kambarį. Brensonas atsisėdo priešais kompiuterį ir puolė tarškinti klavišais. Jis buvo tiesiog kompiuterių magas. Tiesą sakant, Greisas neblogai išmanė techniką ir spėjo žengti koja kojon su moderniosiomis technologijomis, tačiau Brensonas buvo pralenkęs jį geru šviesmečiu.

Ekrane pasirodė reikalavimas įvesti slaptažodį. Brensonas suskato kaip pašėlęs spausdinti, ir po kelių akimirkų ekrane pasirodė informacija.

— Kaip tau tai pavyko? — nustebęs paklausė Greisas. — Kaip tu sužinojai slaptažodį?

Brensonas šnairomis žvilgtelėjo į jį.

— Nebuvo jokio slaptažodžio. Dauguma žmonių, vos tik iš jų pareikalaujama slaptažodžio, bando jį atspėti. Kam gi tas slaptažodis, jeigu jo kompiuteriu niekas kitas nesinaudoja?

— Aš sužavėtas. Esi tikras profesorius.

Nekreipdamas dėmesio į repliką, Brensonas pasiūlė:

— Norėčiau, kad atidžiai pasižiūrėtum.

Greisas sužiuro į ekraną ir atsisėdo.

15

Vos už poros mylių, lygiai taip pat palinkęs prie kompiuterio, sėdėjo Markas Varenas. Laikrodis plokščiame monitoriaus ekrane rodė 18.20. Jo marškinių rankovės buvo užraitotos, šalia stovėjo užmirštas „Starbucks" kapučino puodelis; jo paviršiuje puta spėjo pavirsti raukšlėta pluta. Įprastai tvarkingas rašomasis stalas kabinete, kuriuo septynerius metus dalijosi su Maiklu, šįkart buvo apverstas dokumentų šūsnimis.

„Double-M Properties" užėmė trečią aukštą terasiniame, šiek tiek ankštokame, regentystės laikotarpiu statytame penkiaaukščiame pastate, netoliese nuo Braitono stoties. Šis pastatas buvo pirmasis jų bendros veiklos rezultatas. Be kabineto, kuriame dabar sėdėjo Markas, jų biure dar buvo patalpa klientams, nedidelis priimamasis ir virtuvėlė. Baldai šiuolaikiški, funkciniai. Ant sienų kabojo trijų lenktyniaujančių jachtų — jų bendros nuosavybės — nuotraukos. Jachtos vaizdžiai iliustravo jų sėkmę: pirmoji buvo paprastas laivelis, „Nicholson 27", antroji — prabangesnė, „Contessa 33", na, ir galiausiai — „Oyster 42", kurią ne bet kas galėjo įsigyti.

Ant sienų kabojo ir jų verslą liudijančių nuotraukų. Čia galėjai pamatyti ir Šoreham Harboro uosto sandėlį, jų paverstą trisdešimt dviejų butų gyvenamuoju namu, ir seną viešbutį Kemp Taune, ant jūros kranto, kuris jiems prisilietus tapo gyvenamuoju namu su dešimčia butų, ir du už jo stovinčius namus, kadaise buvusias arklides. Galėjai susipažinti ir su naujausiu bei ambicingiausiu jų projektu, kol kas tik brėžinyje, tačiau jau turinčiu leidimą: dvidešimt namų, kurie išdygs dvidešimtyje akrų miško.

Po dviejų iš eilės bemiegių naktų jo akys buvo labai jautrios, todėl

Maiklas trumpam atitraukė žvilgsnį nuo ekrano ir dirstelėjo pro langą. Priešais stūksojo juridinių paslaugų firma ir patalynės parduotuvė, beje, joje visuomet būdavo nuolaidų metas. Saulėtą dieną šis kabinetas tiesiog idealiai tiko šaudyti akimis į gatve einančias dailias merginas, bet dabar, lyg iš kibiro pliaupiant lietui, žmonės skubėjo palindę po skėčiais, apsisiautę apsiaustais pastatytomis apykaklėmis, susikišę rankas į kišenes. Be to, Markui dabar rūpėjo tik prieš akis esanti užduotis.

Kas kelias minutes jis be perstojo skambino į Maiklo mobilųjį telefoną. Deja, kiekvieną kartą įsijungdavo balso pašto dėžutė. Tai reiškė, kad Maiklas vis dar ten, nebent mobilusis būtų išjungtas arba išsikrovusi jo baterija. Niekas nieko apie jį negirdėjo. Sprendžiant iš avarijos laiko, jie turėjo palaidoti jį užvakar iki 21 valandos. Buvo praėjusios jau keturiasdešimt penkios valandos.

Suskambo biuro telefonas. Markas girdėjo prislopintas treles ir matė, kaip mirksi ekranas. Jis atsiliepė stengdamasis kalbėti taip, kad balsas neišduotų jo nervinimosi.

— „Double-M Properties".

Vyriškas balsas.

— O, sveiki. Skambinu norėdamas pasiteirauti apie statybas Ešdoun Fyldse. Gal turite brošiūrų arba galite pasakyti kainą?

— Apgailestauju, sere, bet kol kas ne, — atsakė Markas. — Po poros savaičių. Šiokios tokios informacijos galite rasti mūsų internetiniame puslapyje. Ak, jūs jau matėte, puiku. Jei nurodytumėte savo pavardę ir adresą, atsiųsčiau jums naujos informacijos, kai tik tokios turėsime.

Įprastai Markas būtų apsidžiaugęs, kad žmonės jau iš anksto domisi jų vykdomomis statybomis, tačiau šiuo momentu pardavimai jam mažiausiai rūpėjo.

Markas suprato, kad dabar svarbiausia — nepasiduoti panikai. Jis buvo skaitęs nemažai kriminalinių romanų ir prisižiūrėjęs pakankamai trilerių, todėl gerai žinojo, kad panikuojantys vaikinai būna sugaunami. Tu privalai išlikti ramus.

Ištrink visus elektroninius laiškus.

Gauti laiškai. Išsiųsti. Ištrinti dokumentai.

Žinoma, jų neįmanoma ištrinti visiškai, jie vis tiek bus saugomi kur

nors kibernetinėje erdvėje, pagrindinio tinklo kompiuteryje, tačiau niekas gi taip giliai nešniukštinės, ar ne?

Jis spausdino raktažodžius vieną po kito ir ieškojo atitinkamų laiškų, naudodamasis išplėstine paieška. *Maiklas. Bernvakaris. Vakaras. Džošas. Petis. Robas. Lukas. Ešlė. Planai! Kerštas!* Jis skaitė visus iš eilės laiškus, trindamas tuos, kuriuos reikėjo. Maskavo pėdsakus.

Džošas gulėjo reanimacijoje, jo būklė buvo kritiška, jo smegenys vos funkcionavo. Jei liktų gyvas, jis niekuo nesiskirtų nuo daržovės. Markas atsiduso, burna buvo išdžiūvusi. Jis pažinojo Džošą nuo Varndyn mokyklos laikų, kai jam buvo trylika. Žinoma, taip pat ir Luką su Maiklu. Petis ir Robas prie jų prisidėjo vėliau: būdami paaugliai susitiko juos vieną smarkią naktį Braitono bare. Kaip ir Markas, Džošas elgdavosi planingai ir buvo ambicingas. Be to, jis gan gerai atrodė. Moterys sukiodavosi apie Džošą ne blogiau negu apie Maiklą. Yra žmonių, kurie gyvenime beveik viską gauna veltui, tačiau kiti, kaip ir jis pats, turi kovoti už kiekvieną colį po saule. Tačiau dvidešimt aštuonerių Markas buvo jau pakankamai matęs gyvenimo, kad galėtų pasakyti, jog *status quo* ilgai neišsilaiko. Jei esi kantrus ir sugebi išlaukti, anksčiau ar vėliau sėkmė nusišypsos ir tau. Didžiausi plėšrūnai būna patys kantriausi.

Markas niekaip negalėjo pamiršti vieno per televiziją matyto dokumentinio filmo apie gyvūniją, filmuoto šikšnosparnių oloje Pietų Amerikoje. Čia besidauginantys mažyčiai mikroorganizmai maitinosi šikšnosparnių išmatomis; vikšrai mito mikroorganizmais; vabalai ėdė vikšrus; vorai ėdė vabalus; šikšnosparniai ėdė vorus. Tai buvo tobula, nepertraukiama mitybos grandinė. Sumaniausi buvo šikšnosparniai, kuriems reikėjo tik tuštintis ir laukti.

Suskambo jo mobilusis. Skambino Maiklo motina. Tai buvo jau trečiasis jos skambutis popiet ir turbūt šimtasis, jeigu skaičiuotum nuo ryto. Jis kalbėjo taip pat mandagiai ir draugiškai kaip visuomet. Ne, apie Maiklą vis dar nebuvo jokių žinių, pasakė Markas. Tai buvo labai baisu, jis visiškai nenutuokė, kur Maiklas galėjo dingti; taip, buvo girdėjęs, kad jie planavo praleisti vakarą bare, tačiau tikrai neįsivaizduoja, kur Maiklas galėtų būti dabar.

— Kaip tu manai — galbūt jis dabar su kokia nors moterimi? — paklausė Džilė Harison baikščiu, gergždžiančiu balsu.

Jis visiškai neblogai su ja sutardavo, žinoma, kiek tai išvis įmanoma. Jos vyras nusinuodijo dujomis dar prieš jam susipažįstant su Maiklu; Maiklas sakė, kad po šios tragedijos Džilė atsiribojo nuo likusio pasaulio tarsi vėžlys savo kiaute. Sprendžiant iš nuotraukų, kabančių jų namuose, jaunystėje buvo gana daili blondinė. Tačiau Markas pažinojo ją tik kaip pirma laiko pražilusią ir priblėsusią moterį sausu, raukšlėtu nuo besaikio rūkymo veidu.

— Visko galėjo atsitikti, ponia Harison, — atsakė jai Markas. Akimirką jis susimąstė, rūpestingai rinkdamas žodžius. — Tačiau Ešlę jis dievino.

— Taip, ji nuostabi mergina.

— Iš tikrųjų. O kadangi ji dabar to negirdi, galiu pasakyti, kad yra pati geriausia sekretorė iš visų kada nors pas mus dirbusių, — kurį laiką jis žaidė su pele, tingiai vesdamas žymeklį per ekraną. — Tačiau ne naujiena, kad išgėrę vyrai kartais pridaro didžiausių kvailysčių...

Ir tučtuojau pasigailėjo ištaręs šiuos žodžius. Argi Maiklas jam nebuvo pasakojęs, kad jo tėvas nusižudė būdamas girtas?

Stojo ilga tyla. Pagaliau moteris ramiu balsu prabilo:

— Manau, jis turėjo pakankamai laiko išsiblaivyti. Maiklas yra geras ir ištikimas žmogus. Kad ir koks girtas būtų, Ešlės jis niekada nedrįstų įskaudinti. Jam iš tikrųjų atsitiko kažkas negera, antraip jis būtų tikrai paskambinęs. Aš savo sūnų gerai pažįstu, — ji akimirką dvejojo. — Ešlės būsena dabar yra baisi. Ar pasirūpinsi ja?

— Be abejo.

Vėl tyla.

— O kaip Džošas?

— Nieko naujo. Zoja nuo jo nesitraukia. Aš taip pat ten nuvažiuosiu, pabūsiu kartu, tik pirmiau noriu baigti darbus biure.

— Paskambink man, jei ką nors sužinosi, gerai?

— Būtinai.

Jis baigė pokalbį, pažiūrėjo į stalą, pakėlė vieną dokumentą, ir netikėtai kažkas patraukė jo dėmesį. Jo delnas.

Markas pajuto, kaip jį išmušė šaltas prakaitas.

O, šūdas, pagalvojo jis. *Šūdas, šūdas ir dar kartą šūdas.*

16

Atsisveikinęs su vyresniuoju detektyvu Greisu, Glenas Brensonas sėdo į tarnybinį automobilį, mėlyną „Vauxhall", kuriame trenkė kažkokiomis dezinfekavimo medžiagomis, — greičiausiai kas nors, naudojęsis automobiliu paskutinį kartą, buvo ką nors išlaistęs arba išbarstęs, — ir nurūko per miestą. Galiausiai įvažiavo į automobilių stovėjimo aikštelę užpakaliniame Braitono policijos nuovados kieme ir pastatė į jam skirtą vietą. Iš pažiūros atrodė, kad nuovadoje nėra nė gyvos dvasios. Užrakinęs automobilį, Greisas įėjo pro galines duris į vidų ir užlipo akmeniniais laiptais aukštyn į kontorą, kurioje dirbo dar dešimt policininkų.

Laikrodis rodė 18.20; jo pamaina šią savaitę teoriškai baigdavosi 18.00, tačiau kai pirmadienį policija atliko didelę operaciją, siekdama užkirsti kelią narkotikų platinimui, Glenas buvo užsivertęs dokumentais, todėl turėjo leidimą dirbti viršvalandžius. Be to, galėjo už tai prisidurti prie atlyginimo priedą. Tiesa, šiandien jis neketino dirbti ilgiau kaip iki 19.00. Ari šiandien turėjo vykti į savęs tobulinimo kursus. Kiekvieną pirmadienį ji lankydavo vakarines anglų literatūros paskaitas, o ketvirtadieniais — architektūros. Gimus jų dukrai Remi, ji puolė į paniką dėl savo išsilavinimo stokos — baiminosi nesugebėsianti atsakyti į savo vaikų klausimus, kai šie ūgtels.

Nors daugelio kompiuterių monitoriai buvo išjungti, stalai nebuvo nukraustyti. Visos atviro išplanavimo kabinos atrodė taip, tarsi darbuotojai būtų skubėję kuo greičiau išsinešdinti, tačiau manydami, kad netrukus vėl grįš.

Savo darbo vietoje buvo likę tik du jo bendradarbiai: detektyvas konsteblis Nikas Nicholas, kuriam netrukus turėjo sueiti trisdešimt, laibas tarsi rykštė vijoklinėms pupelėms apsivyti, labai stropus darbuotojas ir puikus puolėjas futbolo aikštelėje, ir detektyvė seržantė Bela Moj, trisdešimt penkerių metų moteris, kurios gyvas veidas tiesiog spindėjo iš po tankių rudų plaukų.

Niekas Gleno nė nepastebėjo. Jis praėjo pro Niką Nicholą, atidžiai

pildžiusį kažkokią formą, papūtusį lūpas tarsi dailyraščiu rašantis vaikas. Bela buvo susikoncentravusi į monitoriaus ekraną, o jos kairė ranka it automatas traukė iš maišelio traškučius, dėjo juos ant stalo priešais save, o paskui kimšo į burną. Ji buvo liekna moteris, tačiau valgė daugiau už bet kurį kitą Gleno Brensono sutiktą žmogų.

Vos tik atsisėdo prie stalo, įprastai sumirksėjo mobiliojo telefono ekranas, perspėdamas apie gautą pranešimą. Iš įrėmintos fotografijos, pastatytos ant rašomojo stalo, šypsojosi jo žmona Ari, aštuonerių metų sūnus Semis ir dukrelė Remi, kuriai suėjo treji metai.

Glenas nenuleido akių nuo laikrodžio. Ari išprotėtų, jei jis vėluotų grįžti namo ir dėl to jai tektų pavėluoti į paskaitą. Be to, buvo keletas dalykų, kurie jam buvo brangesni negu laikas, praleistas su vaikais. Bemąstant apie tai, suskambo telefonas.

Skambino iš budėtojų dalies. Jau kokią valandą Brensono laukianti kažkokia moteris, kuriai būtinai reikia su juo pasikalbėti. Ar jis galėtų skirti jai laiko? Visi kiti šiuo metu labai užsiėmę.

— Tuojau pat, tarsi aš neturėčiau darbo? — Glenas atsiliepė budėtojai, neslėpdamas savo susierzinimo. — Ko ji nori?

— Tai susiję su antradienį įvykusia avarija ir be žinios dingusiu jaunikiu.

Ūmai jo balsas suminkštėjo.

— Gerai. Tuojau nusileisiu.

Nepaisant išblyškusio veido, Ešlė Harper atrodė tokia pat graži kaip ir jo matytoje nuotraukoje Maiklo Harisono bute. Ji dėvėjo pagal užsakymą dizainerio sumodeliuotus džinsus, buvo susijuosusi blizgančiu diržu ir per petį persimetusi madingą rankinę. Detektyvas praleido ją pirma savęs į apklausos kambarį, paėmė abiem po puodelį kavos, uždarė paskui save duris ir įsitaisė priešais ją. Šis kambarys, kaip ir visi kiti tokios paskirties kambariai, buvo mažas, be langų, dažytas vienoda žirnių žalumo spalva, ant grindų patiestas rudas kilimėlis, stovėjo pilkos metalinės kėdės su stalu ir trenkė cigarečių dūmais.

Ešlė Harper nuleido rankinę ant grindų. Merginos veidas buvo išblyškęs lyg popierius, o iš po ilgų blakstienų, nuo kurių buvo nuvarvėję dažai, žvelgė gražios, pilkos, liūdesio sklidinos akys. Rudi plaukai, išskyrus kelias

trumpesnes sruogas, dengiančias jos kaktą, krito veidu iki pečių. Nagai atrodė tiesiog idealūs, tarsi ji būtų vos prieš kelias akimirkas atsisveikinusi su manikiūrininke. Atrodė labai tvarkingai, ir tai Gleną labai nustebino. Moterys iš to paties, kaip ir ji, socialinio sluoksnio pernelyg nesirūpino savo išvaizda, tačiau ši buvo apsirengusi labai elegantiškai.

Tiesa, Brensonas puikiai žinojo, kaip sunku suprasti moteris. Vienu metu, kai jų santykiai buvo šiek tiek pašliję, Ari davė jam paskaityti knygą *Vyrai — iš Marso, moterys — iš Veneros*. Ji padėjo geriau suprasti intelektinę prarają tarp vyrų ir moterų, bet visko nepaaiškino.

— Jus labai sunku sugauti, — tarė ji, palenkdama ant šono galvą ir nubraukdama nuo akių ilgus rudus plaukus. — Palikau jums keturias žinutes.

— O, taip, aš labai atsiprašau, — jis pakėlė abi rankas. — Du mano skyriaus darbuotojai šiuo metu serga, o dar du atostogauja. Suprantu, kaip jūs jaučiatės.

— Nejaugi? Nejaugi iš tikrųjų bent kiek nutuokiate, kaip aš dėl to jaučiuosi? Noriu pasakyti, kad šį šeštadienį numatytos vestuvės, o mano sužadėtinis nuo antradienio vakaro dingęs be žinios. Užsakyta bažnyčia, netrukus mano siuvėja atveš pasiūtą vestuvinę suknelę, pakvietėme du šimtus svečių, plūsta sveikinimai ir dovanos. Nejaugi jūs *bent kiek* nutuokiate, kaip aš dabar jaučiuosi? — skruostais liejosi ašaros. Ji šnirpštelėjo nosimi, atsisegė rankinę ir iš jos išsitraukė nosinaitę.

— Paklausykite, aš tikrai atsiprašau. Po mūsų pokalbio šį rytą aš iš tiesų ėmiausi tirti Maiklo, jūsų sužadėtinio, dingimą.

— Ir? — ji nosinaite švelniai palietė akis.

Detektyvas rankoje atsargiai laikė vienkartinį puodelį su kava, kuri buvo per karšta gerti. Tegul atvėsta.

— Bijau, kad kol kas nieko negalėsiu pasakyti.

Tai nebuvo visiška tiesa, tačiau jam knietėjo išgirsti, ką ji dar papasakos.

— O ką jūs, vaikinai, konkrečiai darote?

— Tai, ką minėjau ryte. Tai, ką įprastai darome dingus žmogui...

Ešlė Harper neleido jam baigti.

— Tai nėra *įprasta*. Supraskite gi, dėl Dievo meilės! Maiklas dingo

antradienio vakarą. Jeigu mes būname kur nors atskirai, tai jis man skambina penkis — ne, dešimt kartų per dieną. Praėjo jau dvi dienos. Dvi pragariškų kančių dienos, o, Jėzau!

Brensonas atidžiai tyrinėjo jos veidą, bandydamas įžvelgti ką nors tokio, kas išduotų jos mintis. Deja, nieko, kas jį būtų sudominę, neįžvelgė. Priešais jį sėdėjo jauna moteris, skaudžiai išgyvenanti žinią apie savo mylimąjį. *Arba* — vis dėlto, jis buvo cinikas — *gera aktorė.*

— Išklausykite mane iki galo, gerai? Dvi dienos šiaip jau nėra pakankamas laiko tarpas skelbti pavojų, tačiau aš visiškai sutinku, kad jūsų situacijoje tai yra mažų mažiausiai keista.

— Jam kažkas atsitiko, tiesa? Juk tai tikrai nėra normalu. Jo draugai jam kažką iškrėtė, galbūt kur nors uždarė ar kur nors išvežė, aš nežinau, ką, po galais, jie galėjo jam padaryti... aš... — Ešlė nuleido galvą, tarsi norėdama paslėpti ašaras, pasilenkė prie rankinės, išsitraukė dar vieną nosinaitę ir, purtydama galvą, vėl nusišluostė akis.

Glenui pavyko kai ką išsiaiškinti. Mergina to nežinojo, tačiau kalbėti su ja apie tai buvo per anksti.

— Mes darome viską, kad tik Maiklą surastume, — švelniai tarė jis.

— Ką būtent? Norėčiau žinoti, ką konkrečiai jūs darote?

Staiga ją vėl apėmė liūdesys, tarytum tai būtų šydas. Vėl ašaros, vėl gilūs atodūsiai, vėl kūkčiojimas.

— Mes atidžiai apieškojome avarijos vietą. Tiesa, policija ten dirba iki šiolei, nes kartais po avarijos žmonės praranda nuovoką, todėl būtina iššukuoti visas apylinkes. Apie tai buvo informuoti visi policijos patruliai. Oro uostai, uostai...

Ji ir vėl jį pertraukė.

— Manote, kad jis pabėgo? Jėzau! Koks tikslas?

Rojus Greisas kažkada pasakojo apie vieną subtilų metodą, atstojantį melo detektorių. Dabar buvo pats metas juo pasinaudoti.

— Ką jūs šiandien valgėte pietums? — pasiteiravo Glenas.

— Ką šiandien valgiau pietums? — nustebusi paklausė Ešlė.

— Taip, — jis žiūrėjo tiesiai jai į akis.

Ji nukreipė žvilgsnį į dešinę. *Atminties* režimas.

Žmogaus smegenys padalytos į kairįjį ir dešinįjį pusrutulius. Viena-

me jų saugoma ilgalaikės atminties informacija, o kitame vyksta kūrybinis procesas. Uždavus bet kokį klausimą, žmogaus akys beveik visuomet krypsta į tą pusę, kuris smegenų pusrutulis dalyvauja atsakant į klausimą. Vienų žmonių atminties saugykla yra dešiniajame pusrutulyje, o kitų — kairiajame; priešingas pusrutulis naudojamas kūrybai.

Tuo atveju, jei žmogus sako tiesą, jo akys krypsta atminties, o jei meluoja — kūrybinio pusrutulio pusėn. Brensonui reikėjo tik užduoti paprastą *kontrolinį* klausimą, kaip šis, į kurį atsakant nebūtų jokios prasmės meluoti.

— Aš šiandien nepietavau.

Dabar buvo pats metas jai kai ką papasakoti.

— Ar ką nors žinote apie savo sužadėtinio verslo reikalus, panele Harper?

— Aš šešis mėnesius dirbau jo sekretore, suprantate? Nemanau, kad aš daug ko nežinočiau.

— Vadinasi, žinote apie jo kompaniją Kaimanų salose?

Jos veide pasirodė nuoširdi nuostaba. Akys žybtelėjo kairėn. Kūrybinis režimas. Ji ketino meluoti.

— Kaimanų salose? — pakartojo ji.

— Jis kartu su savo verslo partneriu, — Brensonas trumpam nutilo, išsitraukė užrašų knygutę ir greitai pervertė kelis puslapius, — Marku Varenu. Ar jūs žinote, kad jie ten įkūrę kompaniją? „HV Properties International"?

Ji tylėjo ir žiūrėjo į jį.

— „HV Properties International"? — tarsi aidu atkartojo Ešlė.

— Aha.

— Ne, nieko apie tai nežinau.

Jis linktelėjo:

— Gerai.

— Gal dar ką nors sužinojote?

Jos balso tonas nežymiai pasikeitė. Rojus Greisas buvo paaiškinęs, ką tai reiškia.

— Daugiau nieko nežinau. Tikėjausi, galbūt jūs man ką nors papasakosite.

Jos akys ir vėl šoktelėjo į kairę. Ir vėl kūrybos režimas.

— Ne, — atsakė ji. — Atleiskite.

— Ką gi, galbūt tai ir neturi didelės reikšmės, — tarė jis. — Šiaip ar taip, niekas nemėgsta mokesčių inspekcijos.

— Maiklas yra apsukrus. Jis gabus verslininkas, tačiau niekada nesiimtų to, kas nelegalu.

— Aš ir nenorėjau to pasakyti, panele Harper. Tiesiog siūlau pamąstyti apie tai, kad galbūt dar ne viską žinote apie žmogų, su kuriuo ketinate susituokti. Tai ir viskas.

— Ką tai reiškia?

Jis ir vėl pakėlė abi rankas. Iki septintos buvo likusios vos penkios minutės.

Jam reikėjo eiti.

— Na, tai nebūtinai turi ką nors reikšti. Tačiau tai visada reikia turėti omenyje, — nusišypsojo jai Glenas.

Deja, nesulaukė jokio atsako.

17

Pačiame Luiso gatvės kampe, prie tėvelio namo prijungtame sudedamajame namelyje, kuriame tvarkos atžvilgiu vyravo visiškas chaosas, o pro langus atsivėrė vaizdas į kiemą, pilną sudaužytų automobilių, Davėjus, prilipęs prie mirgančio televizoriaus ekrano, žiūrėjo amerikietišką serialą apie policininkus *Įstatymas ir tvarka*. Jo mėgstamiausias veikėjas, kietas detektyvas Reinaldas Kurtis, sugriebęs už pagurklio kažkokį padugnę, urzgė: „Pagaliau, akis į akį! Supranti, ką aš tau sakau?“

Davėjus, apsimovęs dukslius džinsus ir ant galvos užsimaukšlinęs beisbolo kepuraitę, gulėjo aukštielninkas ant nudrengtos sofos, žiaumodamas „Twinkie“ batonėlį, kuriuos kas savaitę gaudavo paštu, ir šūkavo: „Aha, šunkara! Pagaliau, akis į akį! Supranti, ką aš tau sakau?“

Tarp įvairiausio šlamšto, kurio didžioji dalis buvo išgelbėta dirbant kartu su tėčiu, o dabar dengė kone kiekvieną jo valdų colį — grindis, lentyną ir

stalą, — jam prie kojų gulėjo susuktas į ritinį kilimas, ant kurio buvo padėti Davėjaus per pietus nesuvalgyto mėsainio ir bulvių šiaudelių likučiai.

Greta voliojosi portatyvaus radijo siųstuvo, rasto aną naktį, dalys. Davėjus buvo nusprendęs imti ir aparatą susitaisyti, tačiau vis neprisirengė. Tingiai pakėlęs prietaiso korpusą, įsistebeilijo į jį.

Aptaisas gerokai įskilęs. Čia pat gulėjo plastiko gabalėlis dailiais kraštėliais ir pora AAA tipo baterijų, kurias susirinko nuo kelio, kai buvo išmetęs radijo siųstuvą. Davėjus iš tiesų ketino jį sudėti, bet šis sumanymas vis išgaruodavo iš galvos. Jam daug kas išgaruodavo. Daugelis dalykų išgaruodavo iš galvos tą pačią akimirką, kai ten patekdavo.

Niekai.

O tokie niekai neturėjo jokios reikšmės.

Gyvenimas buvo panašus į sudedamąjį paveikslėlį, dėlionę, kurioje nuolat trūksta atskirų fragmentų. Svarbių fragmentų. Dabar priešais jį buvo keturi fragmentai, kuriuos sudėjus būtų galima gauti portatyvų radijo siųstuvą. Įskilęs korpusas, dvi baterijos ir kažkoks į dangtelį panašus daikčiukas.

Jis baigė savo batonėlį, išlaižė vyniojamąjį popierėlį ir numetė jį ant grindų. „Supranti, ką aš tau sakau?“ — pareiškė jis niekam, o paskui, pasilenkęs į priekį, pakėlė polistirolo indelį, kuriame prieš tai buvo mėsainis, ir pirštu ėmė vedžioti apie pomidorų padažo likučius. „Aha! Pagaliau, akis į akį! Supranti, ką aš tau sakau?“

Davėjus sukrizeno. Reklaminė pertraukėlė. Kažkokia kvaiša žurnalistė meilikaujamu balsu suokė apie didėjančius komunalinius mokesčius. Nekantraudamas Davėjus ėmė ją raginti: „Nagi, brangioji, pats laikas grįžti į filmą.“

Deja, rodė dar vieną reklamą. Ekrane per kilimą ropojo kūdikis, kuris kalbėjo žemu suaugusio vyro balsu. Davėjus kurį laiką net suakmenėjęs stebeilijo reklamą, nesuprasdamas, kaip šis mažas vaikas galėjo išmokti kalbėti tokiu balsu. Tačiau netrukus jo dėmesį vėl patraukė radijo prietaisas. Jame buvo teleskopinė antena, kurią Davėjus ištraukė, o paskui sugrūdo atgal. „Kerloink! — šūktelėjo jis ir vėl pakartojo: — Kerloink!“

Vėl ištraukęs anteną, nukreipė ją į televizoriaus ekraną ir ėmė taikytis, tarytum laikytų šautuvą. Pagaliau serialas tęsėsi toliau.

Davėjus pažiūrėjo į savo naujutėlaitį laikrodį, kurį vakar gimtadienio proga jam padovanojo tėtis. Juo buvo galima naudotis kaip chronometru automobilių lenktynėse, jame buvo daugybė įvairiausių mygtukų, ciferblatų ir skaitmeninių ekranų. Žinoma, jis dar nesuspėjo perskaityti instrukcijos ir išsiaiškinti jų visų paskirties. Tėvelis pažadėjo padėti perskaityti instrukciją, nes joje buvo sunkių žodžių. Davėjui reikėjo kuo greičiau išsinagrinėti, viską, nes jau šį sekmadienį vyks Monako Grand Prix lenktynės.

Pasigirdo beldimas į duris, kurios netrukus prasivėrė per keletą colių. Už jų stovėjo tėtis su ausine medžiotojo kepure ant galvos, apsirengęs seną, vėjo neperpučiamą striukę ir apsiavęs aulinius guminius batus.

— Liko penkios minutės, Davėjau.

— Auč! Rodo *Įstatymas ir tvarka.* Ar negalėtume po penkiolikos?

Į kambarį veržėsi cigaretės dūmai. Tėveliui užsitraukiant cigaretę, Davėjus pastebėjo raudoną kibirkštį.

— Jei nori medžioti kiškių, turime išvykti po penkių minučių. Tu jau esi matęs visas *Įstatymo ir tvarkos* dalis, kurios tik buvo sukurtos.

Anonsai baigėsi, ekrane pasirodė tokie mieli Davėjui kadrai. Davėjus pakėlė prie lūpų pirštą. Filas Vyleris, tariamai nusivylęs, apsisuko eiti ir pakartojo:

— Penkios minutės.

Tai taręs, uždarė paskui save duris.

— Dešimt! — jam pavymui amerikietišku akcentu sušuko Davėjus. — Siūlau kompromisą! Supranti, ką aš tau sakau?

Jo žvilgsnis ir vėl užkliuvo už radijo siųstuvo. Būtų šaunu pasiimti jį su savimi kiškių medžioklėn. Tada atidžiai apžiūrėjo baterijų lizdą ir įsitikinęs, kurioje pusėje turi būti „pliusas", o kurioje — „minusas", įstatė jas į vietas. Spustelėjo vieną iš dviejų mygtukų korpuso šone. Nieko. Paspaudus antrąjį, tą pačią akimirką pasigirdo statinis veikiančio prietaiso garsas.

Kilstelėjo prie ausies tą stotelės pusę, kurioje buvo garsiakalbis. Statinis garsas, ir tiek. Tačiau netrukus pasigirdo vyriškas balsas. Taip garsiai, rodos, visai čia pat, kambaryje.

— Alio?

Išsigandęs Davėjus išmetė aparatą ant grindų.

— Alio? Alio?

Jis žiūrėjo į jį ir spindėjo iš džiaugsmo. Tuo metu vėl pasigirdo beldimas į duris, kurį sekė tėvo balsas:

— Paėmiau tavo šautuvą, eime!

Išsigandęs, kad tėvas, pamatęs radijo siųstuvą, gali baisiai supykti, — jis juk draudė pasiimti sau tai, ką rasdavo avarijų vietose, — Davėjus pasilenkė prie pat grindų, paspaudė kitą mygtuką, kuris, anot jo, buvo skirtas *kalbėti*, ir vogčiomis sušnabždėjo savo amerikietišku akcentu:

— Atleisk, negaliu kalbėti. Aš dabar su juo akis į akį. Supranti, ką noriu tuo pasakyti?

Tada kyštelėjo savo radinį po lova ir strimgalviais puolė iš kambario, palikęs įjungtą televizorių ir detektyvą Reinaldą Kurtį gaudyti nusikaltėlius be jo.

18

— Ei! Alio! Alio! Ar mane kas nors girdi?

Tyla ir dramblio kaulo baltumo atlasas.

— Ei, maldauju, padėkite man!

Maiklas raudodamas be paliovos spaudė pokalbio mygtuką.

— Maldauju, padėkite! Padėkite man!

Vien statinis traškėjimas.

— Atleisk, negaliu kalbėti. Aš dabar su juo akis į akį. Supranti, ką noriu tuo pasakyti?

Kažkoks keistas balsas, tarytum aktoriaus, vaidinančio amerikietį gangsterį. Ar tai irgi buvo pokštas? Maiklas sausomis, sutrūkinėjusiomis lūpomis godžiai gaudė skruostais riedančias ašaras ir mėgavosi palaiminga jų drėgme, kol galiausiai jas lyg sugeriamasis popierius absorbuodavo liežuvis.

Jis pažvelgė į laikrodį. Praėjo dar daugiau laiko. 8.50. Kiek dar tęsis

šis košmaras? Kiek laiko jie dar lauks? Dėl Dievo meilės, Ešlė, jo motina, *visi* jau turėjo susirasti jo draugus. Juk jis kali čionai jau... jau...

Staiga jį apėmė panika. Laikrodžio rodyklės rodė 8.50. Rytas dabar ar vakaras?

Juk visiškai neseniai buvo diena, ar ne? Jis nuolat dirsčiojo į laikrodį, sekdamas kiekvieną valandą. Jis negalėjo būti toks neatidus ir pasimesti dvylikos valandų cikle. Dabar turėjo būti vakaras, bet tik ne rytdienos rytas.

Beveik keturiasdešimt aštuonios valandos.

Ką jūs visi, po velnių, darote?

Jis pasikišo po savimi rankas, bandydamas nors sekundei kilstelėti nutirpusį užpakalį ir priversti cirkuliuoti kraują. Gėlė ne tik suspaustus pečius, bet ir kiekvieną sąnarį — nuo sąstingio ir dehidracijos. Kadangi jam yra tekę plaukioti jūroje, jis gerai žinojo, kaip tai pavojinga. Be perstojo tvinksėjo galvoje. Jam pavykdavo kelioms sekundėms numalšinti šį skausmą, patrynus smilkinius nykščių galais, tačiau netrukus juos ir vėl imdavo skaudėti nė kiek ne mažiau negu prieš tai.

— O, *Dieve*, šeštadienį mano vestuvės! Ištraukit mane greičiau iš šios skylės, jūs debilai! — plyšavo jis visa gerkle, rankomis ir kojomis daužydamas karsto dangtį ir sienas.

Silpnapročiai. Ryt penktadienis. Vestuvių išvakarės. Jam reikėjo pasiimti kostiumą. Apsikirpti. Šeštadienio vakare jie turėtų išvykti medaus mėnesiui į Tailandą, o prieš tai biure jo dar laukė begalė darbų — šiaip ar taip, jie planavo išvykti dviem savaitėms. Reikėjo pasirašyti vestuvių kalbą.

Nagi, vyručiai, greičiau! Manęs laukia aibė reikalų! Jūs man atsilyginote, ar ne? Už visa tai, ką aš buvau jums iškrėtęs? Jau su kaupu atsilyginote. Išmušė jūsų valanda!

Nuleidęs ranką prie tarpkojo, Maiklas užčiuopė žibintuvėlį ir, taupydamas bateriją, kelioms sekundėms įjungė. Jam pasirodė, jog baltas atlasas dabar buvo dar arčiau; anksčiau atrodė, kad iki dangčio yra geri šeši coliai, tačiau dabar buvo likę ne daugiau kaip trys, tarytum ši dėžė — karstas ar kas tai būtų — iš lėto siaurėjo ir vis labiau jį spaudė.

Jis vėl sugriebė jam palei pat veidą kabantį vamzdelį, prisimerkė ir žvilgtelėjo pro jį, bet ir vėl nieko neįžiūrėjo. Tada pasitikrino, ar iš tikrųjų spaudė reikalingą radijo siųstuvo mygtuką. Pakaitomis spustelėjo vieną ir

kitą. Įsiklausė į statinį garsą, kurį skleidė įjungtas aparatas, tada paspaudė mygtuką *Kalbėti* ir iš visų jėgų šūktelėjo. Tada vėl paspaudė mygtuką *Klausyti*. Nė garso.

— Kad jus kur perkūnas! — riktelėjo Maiklas. — Duokit man ką nors užkąsti!

Tą pačią akimirką jis išvydo ant motinos viryklės čirškančią keptuvę. Kupiną dešrelių, kiaušinių, kumpio, pomidorų, traškančią, šnypščiančią, pokšinčią, švilpiančią. Maiklui atrodė, jog jis netgi užuodžia kvapą, velniai rautų, kitoje keptuvėje skrudinamos duonos ir ant skardos šildomų kepintų pupelių kvapą.

O, Jėzau, aš toks alkanas!

Jis prisivertė nebegalvoti apie maistą ir skrandį, kurio rūgštys graužė skrandžio sieneles. Kažkur tvinksinčios kaukolės gelmėse smegenys priminė tai, ką jis buvo kadaise skaitęs: apie kažkokios rūšies varles, o gal rupūžes, — jis dabar tiksliai neprisiminė, — kurios savo vaikus išnešiodavo būtent skrandyje. Keista, tačiau skrandžio rūgštis jų nesuėsdavo.

O kodėl mes, žmonės, nesuvirškiname savo skrandžio? — šovė netikėta mintis. Galvoje sukosi padrikos mintys — įvairios nuotrupos to, ką jis buvo kada nors girdėjęs.

Maiklas prisiminė prieš keletą metų kažkur skaitytą teoriją apie cirkadinius ritmus. Visi gyvi organizmai mūsų planetoje laikosi dvidešimt keturių valandų ciklo, išskyrus žmones — mūsų ciklą sudaro maždaug dvidešimt penkios valandos penkiolika minučių. Buvo atliekami bandymai su žmonėmis, kurie kelioms savaitėms buvo be laikrodžių uždaromi kur nors tamsoje. Pasibaigus nustatytam laikui, jie manydavo, kad praėjo mažiau parų negu buvo iš tikrųjų.

Argi ne puiku? Aš būsiu viena iš tokių laboratorinių žiurkių.

Maiklo burna buvo tokia išdžiūvusi, o lūpos taip sulipusios, jog atrodė, kad užtenka prasižioti ir nusiners jų oda.

Jis vėl įsijungė žibintuvėlį, pasišvietė sau virš galvos, ten, kur matėsi pamažu gilėjantis karsto dangtyje pragremžtas griovelis, ir, pakėlęs metalinę diržo sagtį, vėl ėmė brūžuoti kietą tikmedį. Jis pakankamai nusimanė apie medžius, todėl žinojo, kad tikmedis yra vienas kiečiausių medžių, vis dėlto atkakliai tęsė savo darbą — stipriai užsimerkęs, iš skausmo sukandęs

dantis, smulkioms pjuvenoms krentant tiesiai ant veido, kol sagtis taip įkaito, jog nori nenori teko liautis ir luktelti, kol ji atvės.

— *Atleisk, negaliu kalbėti. Aš dabar su juo akis į akį. Supranti, ką noriu tuo pasakyti?*

Maiklas susiraukė. Kas gi čia toks, kad jį kur perkūnas trenktų, ką tik kalbėjo amerikietišku akcentu?

Nejaugi kažkam iš jų tai atrodė juokinga? Ką, po velnių, jie pripasakojo Ešlei? O jo motinai?

Po kelių minučių Maiklas pasijuto pervargęs ir liovėsi gremžti. Jis suprato, kad nevalia nuleisti rankų. Jautėsi pavargęs dėl to, kad buvo netekęs daug skysčių. Reikėjo įveikti nuovargį. Reikėjo žūtbūt ištrūkti iš šios dėžės. Jis turėjo pabėgti, susirasti tuos šunsnukius ir kaip reikiant jiems įkrėsti.

Vis dėlto jis dar keletą minučių pasidarbavo — nubrozdintais krumpliais, užsimerkęs, kad veidą kutenančios pjuvenos nepatektų į akis, — kol galiausiai visiškai išseko. Ranka su sagtimi nusviro žemyn, atsileido įtempti kaklo raumenys, o galva iš lėto grįžo į ankstesnę padėtį.

Maiklas užmigo.

19

Sutemo pernelyg anksti. Markas pastatė automobilį už autobusų stotelės ir truputį palaukė. Plati gatvė, net pajuodusi nuo liūties, buvo rami, pravažiuodavo tik pavieniai automobiliai. Neatrodė, kad kas nors tokiu oru eitų pasivaikščioti, taigi niekas neturėtų jo pastebėti.

Jis iki pat akių užsimaukšlino beisbolo kepuraitę ir, pasistatęs striukės su gobtuvu apykaklę, nubėgo po apsaugotu nuo lietaus daugiabučio namo priebučiu. Šiame name gyveno Maiklas. Markas atidžiai apsidairė, ar kuriame nors iš aikštelėje stovinčių automobilių nesėdi kas nors ir neseka namo. Maiklas žmonėms visuomet pabrėždavo, jog Markas, kaip bendradarbis, buvo labai smulkmeniškas. Markui nepatiko tai, kaip kolega apie jį atsiliepdavo. *Markas yra neįtikėtinai pedantiškas.*

Tačiau Markas buvo tikras, kad elgiasi teisingai, o „Double-M Properties" veikla duoda pelną tik jo pastangomis, nes būtent jis iš tikrųjų dirba. Pro jo akis nepraslysdavo nė menkiausias įrašas darbų sąmatoje, sukiodavosi statybų aikštelėse, jis turėdavo duoti leidimą įsigyti net paprasčiausioms medžiagoms, kontroliuodavo darbų grafiką, viską įvertindavo iki paskutinio penso. Tuo tarpu Maiklas pusę savo darbo dienos paprasčiausiai praslampinėdavo paskui moteris ir niekada nepersidirbdavo. Taigi verslo sėkmė, manė Markas, priklausė tik nuo jo. Tačiau didesnė pelno dalis atitekdavo Maiklui vien todėl, kad jis buvo daugiau investavęs iš pradžių.

Prie laukųjų durų įmontuotame skydelyje buvo keturiasdešimt du mygtukai. Jis paspaudė pirmą pasitaikiusį, tačiau ne iš to aukšto, kuriame gyveno Maiklas. Niekas neatsiliepė. Tada paspaudė kitą, po kuriuo buvo nurodyta pavardė „Maranelo".

Po kelių sekundžių pasigirdo traškesys ir vyriškas balsas su nežymiu itališku akcentu.

— Alio? Taip? Alio?

— Siuntų pristatymas į namus, — sušuko Markas.

— Kokia siunta?

— „FedEx". Iš Amerikos, ponui Maranelo.

— Nieko nesuprantu. Siunta? Aš... Aš ne... aš... aš ne...

Kurį laiką buvo tylu. Paskui pasigirdo šaižus elektrinio užrakto zvimbimas.

Markas stumtelėjo duris ir įėjo vidun. Patraukė tiesiai prie lifto, kuriuo pasikėlė į šeštą aukštą, o išlipęs nudrožė koridoriumi Maiklo buto link. Maiklas po kilimėliu prie durų laikydavo atsarginį raktą — tam atvejui, jeigu pamestų raktą arba užsimiršęs jo nepasiimtų ir užtrenktų duris. Kartą jam — girtam ir nuogam — jau buvo taip atsitikę. Markas su palengvėjimu atsiduso: dulkėmis padengtas „Yale" firmos raktas buvo savo vietoje.

Atsargumo dėlei paskambino durų skambučiu ir įsiklausė, neramiai stebėdamas koridorių: o ką, jei kas nors jį pamatytų? Paskui atrakino duris, šmurkštelėjo pro jas ir, staiga uždaręs, iš kišenės išsitraukė mažą žibintuvėlį. Maiklo buto langai atsivėrė į gatvę. Priešais stūksojo kitas daugiabutis. Tikriausiai nebūtų nieko atsitikę, jei Markas būtų įjungęs šviesą, tačiau rizikuoti nepanoro. O ką, jei *kas nors* stebi?

Nusiėmęs nuo galvos permirkusią kepurę ir nusirengęs tokią pat šlapią striukę, pakabino jas ant gembės, truputį palaukė, jausdamas, kaip nervinasi. Anapus sienos, skiriančios butus, išgirdo kažką panašaus į maršą — tikriausiai kažkas žiūrėjo televizorių. Galiausiai, pasišviesdamas žibintuvėliu, pradėjo savo paiešką.

Pirmiausia įėjo į holą-valgomąjį, apšviesdamas žibintuvėliu kiekvieną pėdą. Dirstelėjo į paliktą neplautų indų rietuvę indaujoje, pusiau išgertą „Chianti" butelį su viduje plūduriuojančiu kamščiu, paskui akį užmetė į staliuką kavai, ant kurio, šalia dubens formos žvakidės su iki pusės sudegusia žvake, gulėjo televizoriaus nuotolinio valdymo pultelis. Šūsnis žurnalų — *GQ, FHM, Yachts and Yachting.* Šalia jų tankiai mirksėjo raudona atsakiklio lemputė.

Jis nusprendė išklausyti pranešimus. Vos prieš valandą skambino Maiklo motina. „Sveikas, Maiklai. Aš tik noriu sužinoti, ar tu jau grįžai," — drebančiu balsu teiravosi ji.

Kitas pranešimas buvo nuo Ešlės. Atrodė tarsi ji būtų skambinusi savo mobiliuoju iš nekokybiško ryšio zonos. „Maiklai, brangusis, skambinu norėdama sužinoti, galbūt tu jau atsiradai. Maldauju, maldauju, paskambink man, kai tik išgirsi šį pranešimą. Aš tave labai myliu."

Dar vienas pranešimas buvo nuo komivojažieriaus. Šis teiravosi, ar Maiklas nenorėtų pasinaudoti kredito paslauga, kurią Berklio bankas teikia savo kortelių savininkams.

Markas kantriai išklausė visus pranešimus, tačiau niekas jo nesudomino. Paskui jis apžiūrėjo abi sofas, kėdes, šoninius stalus ir nuėjo į darbo kambarį.

Ant stalo priešais „iMac" buvo klaviatūra, bevielė pelė, švytintis pelės kilimėlis, širdelės formos stiklinė prespapjė, skaičiuotuvas, mobiliojo telefono įkroviklis ir juodas indelis, grūste prigrūstas rašiklių ir pieštukų. To, ko jis dabar ieškojo, nebuvo. Nebuvo nei knygų lentynose, nei netvarkingame Maiklo miegamajame.

Šūdas.

Šūdas, šūdas ir dar kartą šūdas.

Markas užrakino buto duris, nusileido gaisrininkų kopėčiomis ir pro neapšviestas užpakalines duris išsėlino į tamsoje skendinčią automobilių

stovėjimo aikštelę. *Blogos naujienos*, pagalvojo jis, vogčiomis sliūkindamas per gatvę. *Tai buvo iš tikrųjų blogos naujienos.*

Po penkiolikos minučių Marko BMW X5, pakilęs stačiu kalvos šlaitu, privažiavo prie milžiniško Sasekso grafystės ligoninės komplekso ir įsuko į Traumatologijos ir greitosios pagalbos skyriaus stovėjimo aikštelę. Paknopstomis prabėgęs porą stovinčių greitosios pagalbos automobilių, pateko į nuo vakar pažįstamą ryškiai apšviestą priimamąjį.

Jis nuskubėjo pro plastikinėse kėdėse beviltiškai laukiančius žmones, kuriems virš galvos švietė užrašas PRAŠOME PALAUKTI TRIS VALANDAS, perėjo kelis koridorius ir galiausiai, suradęs liftą, pakilo juo į ketvirtą aukštą.

Vadovaudamasis rodyklėmis, patraukė Intensyviosios terapijos skyriaus link, nosimi traukdamas specifinį dezinfekavimo priemonių ir ligoninės maisto kvapą. Pasukęs už kampo, praėjo prekybos kioską, taksofoną po organinio stiklo gaubtu ir pagaliau išvydo Intensyviosios terapijos skyriaus budinčio medicinos personalo patalpą. Prie stalo stovėjo dvi medicinos seserys — viena kalbėjo telefonu, o antroji — su labai susirūpinusia pagyvenusia ponia.

Markas įžengė į palatą, praėjo pro keturias lovas su ligoniais ir pasuko prie kampe stovinčios lovos, kurioje vakar gulėjo Džošas, tikėdamasis šalia lovos vėl pamatyti Zoją. Tačiau išvydo senyvą vyriškį raukšlėtu veidu, sutaršytais žilais plaukais, įdubusiais, šlakuotais skruostais, apraizgytą įvairiausiais vamzdeliais, su respiratoriumi šalia.

Jis apžiūrėjo kitas lovas, tačiau Džošo jose nebuvo. Būgštaudamas, kad draugo sveikata galėjo pagerėti ir dėl to jį perkėlė į kitą palatą, Markas nuskubėjo atgal prie budėtojų ir atsistojo priešais telefonu kalbančią seselę, apkūnią maždaug trisdešimties metų moterį švytinčiu veidu, kurios plaukai buvo apkirpti pudingo indelio forma. Ženklelis ant krūtinės bylojo, kad ji yra Intensyviosios terapijos skyriaus medicinos sesuo MARIGOLDA VATS. Iš jos veido išraiškos buvo galima manyti, kad ji šnekučiuojasi su savo vaikinu.

Markas nekantriai laukė, nuleidęs rankas ant medinio stalo ir žiūrė-

damas į visą eilę juodai balto vaizdo monitorių, kuriuose buvo galima stebėti kiekvieną skyriaus lovą, ir į spalvotus skaitmeninius displėjus po jais. Keletą kartų pakeitęs pozą, pabandė atkreipti seselės dėmesį, tačiau nesėkmingai, nes jai dabar, matyt, labiau už viską rūpėjo pietūs.

— Kiniškas... Hm, man patinka kiniškas. Pavyzdžiui, Pekino antis. Gal kur nors, kur galima užsisakyti Pekino antį... su blyneliais ir...

Pagaliau ji pastebėjo Marką. Pažvelgė į jį tokiomis akimis, tarsi būtų pirmą kartą pamačiusi.

— Klausyk, turiu eiti. Perskambinsiu. Ir aš tave myliu.

Atsigręžusi į Marką, švytinčiu iš laimės veidu pasiteiravo:

— Klausau. Kuo galėčiau padėti?

— Norėčiau aplankyti Džošą Valterį, — jis mostelėjo į palatą. — Gulėjo ten... hm... vakar. Norėjau paklausti, į kurią palatą jį perkėlėte.

Jos veidas kažkaip keistai sustingo, tarsi į jį būtų suleistas didelis kiekis botokso. Staiga pasikeitė ir jos balsas, kuris tapo kone atžarus.

— Jūs esate giminaitis?

— Ne, verslo partneris, — tą pačią akimirką Markas vos nekumštelėjo sau už tai, kad nepasakė esąs jo brolis. Juk ji to nebūtų sužinojusi.

— Atleiskite, — tarė seselė, tarsi būtų pasigailėjusi, jog per šį lankytoją turėjo nutraukti savo pokalbį. — Informaciją apie pacientus teikiame tik artimiesiems.

— Jūs netgi negalite man pasakyti, kur jį perkėlėte?

Tą pačią akimirką įsijungė signalizacija. Ji dirstelėjo aukštyn, į ekranus. Šalia vieno iš jų mirksėjo raudona lemputė.

— Aš skubu, — paaiškino ji. — Atsiprašau.

Ji staiga išbėgo.

Markas išsitraukė mobilųjį. Tačiau tuoj pat pastebėjo įspėjimą: ŠIOJE LIGONINĖJE MOBILIAISIAIS TELEFONAIS NAUDOTIS GRIEŽTAI DRAUDŽIAMA.

Jis pasitraukė nuo budėtojų stalo ir, išsikvietęs liftą, nusileido į pirmą aukštą. Apimtas baimės, nuskubėjo koridorių labirintais pagrindinio išėjimo link.

Praeidamas pro priimamąjį, išgirdo beveik isterišką šauksmą ir pamatė Zoją, kurios skruostais sruvo ašarų upeliai, šviesios garbanos buvo išsidraikiusios, o akys net raudonos nuo verksmo.

— Tu ir tavo dramaužis Maiklas, ir visi jūsų idiotiški pokštai! — šaukė ji. — Jūs bepročiai, prakeikti nebrendylos, tešlagalviai!

Kurį laiką Markas žiūrėjo į ją nepratardamas nė žodžio. Tačiau netrukus ji krito jam į glėbį ir ėmė nesulaikomai raudoti.

— Jis mirė, Markai, jis ką tik mirė. Jis numirė. Džošo nebėra. O, Dieve, jis nebegyvas. Prašau, padėk man... Ką man dabar daryti?

Markas apsikabino ją.

— Aš... o aš maniau, kad jam jau geriau, kad jis išgyvens, — netvirtai tarė jis.

— Jie sakė, kad jam jau neįmanoma padėti. Jie sakė, kad jeigu jis ir išgyventų, tai būtų ne gyvenimas, o tik vegetacija. O, Dieve! Dieve, maldauju, padėk man, Markai! Ką aš dabar turėsiu sakyti? Kaip aš paaiškinsiu vaikams, kad jų tėtis jau niekada negrįš? Ką aš jiems pasakysiu?

— Ar nenorėtum... gal norėtum puodelio arbatos ar ko nors?

Giliai kūkčiodama, ji atrėžė:

— Ne, aš nenoriu jokio prakeikto arbatos puodelio. Man reikia Džošo! O, Dieve, jie išvežė jį į morgą. O, Kristau! O, Dieve, ką man dabar daryti?

Markas stovėjo ir tylėjo; apglėbęs Zoją ir glostydamas jai nugarą tikėjosi, jog moteris nepastebėjo, kad jam dabar palengvėjo.

20

Maiklas staiga nubudo susapnavęs kažkokį slogų sapną, sėdosi, tačiau kakta trenkėsi į karsto dangtį. Surikęs iš skausmo, bandė pajudinti rankas, bet pečiai buvo įrėminti atlasu iškloto karsto sienose, iš kairės ir iš dešinės. Apimtas klaustrofobiškos panikos, ėmė blaškytis ir daužytis.

— Ištraukite mane iš čia! — rėkė jis, bandydamas apsiversti, daužydamasis, godžiai rydamas orą ir išpiltas šalto prakaito.

— O, maldauju, ištraukite mane iš čia!

Jo balsas buvo duslus. Detonuojantis. Šis negalėjo niekur ištrūkti, buvo įkalintas taip pat, kaip ir pats Maiklas.

Apgraibomis ėmė ieškoti žibintuvėlio, tačiau, apimtas panikos, apčiuopė jį negreit. Pagaliau suradęs įjungė ir ėmė dairytis po savo kalėjimą. Žvilgtelėjo į laikrodį. 11.15.

Naktis?

Nauja diena?

Naktis, turėtų būti dar naktis, ketvirtadienio naktis.

Maiklas jautė, kaip kūnu srūva prakaitas, po juo virsdamas bala. Ištiesęs kiek tik pajėgia kaklą, pasuko galvą ir, pasišviesdamas žibintuvėliu, dirstelėjo per petį. Atspindys. Vanduo.

Per gerą colį.

Jis buvo apstulbęs. Ne, negali būti. Šitiek priprakaituoti neįmanoma.

Du coliai vandens. Jis vėl nuleido ranką su žibintuvėliu ir pasišvietė. Ištiestu mažyliu pirštu tarsi lygio matuokliu pamatavo vandens lygį sau po nugara. Jis buvo pakilęs iki antrojo sąnario. Ne, tiek prakaito tikrai negalėjo privarvėti. Maiklas rieškučiomis pabandė pasisemti iš kažkur atsiradusio vandens. Pavyko. Jis gėrė godžiai, nors vanduo buvo sūrus ir dvokė žemėmis. Jis gėrė ir gėrė; po kelių minučių pasirodė, kad kuo daugiau geria, tuo didesnį troškulį jaučia.

Pagaliau, liovęsis gerti, išsigando dėl kylančio vandens. Maiklas vėl čiupo diržo sagtį ir lyg paklaikęs ėmė gremžti dangtį, tačiau per kelias minutes sagtis taip įkaito, kad buvo neįmanoma jos išlaikyti rankoje.

Velniai griebtų!

Maiklas pakėlė viskio butelį. Dar koks trečdalis likęs. Tada trenkė butelio kaklelį į medinį karsto dangtį. Nepasisekė. Trinktelėjo dar kartą ir išgirdo silpną dunkstelėjimą. Pabiro smulkios šukės. Gaila būtų išlaistyti. Kilstelėjo kaklelį prie lūpų, palenkė ir kaip reikiant gurkštelėjo gomurį maloniai nudeginusio gėrimo. O, Dieve, koks nuostabus skonis. Jis atsigulė, užsivertė butelį ir leido sau pasimėgauti. Vienas gurkšnis, antras, trečias... kol galiausiai užspringo.

Kurį laiką Maiklas gulėjo laikydamas butelį priešais save ir žiūrėdamas į jį žibintuvėlio šviesoje. Jis pajuto, kaip sunku sukoncentruoti dėmesį, kaip ima suktis galva. Liko dar truputis viskio. Vos...

Tiesiai virš galvos pasigirdo duslus stiprus stuktelėjimas, nuo kurio net karstas sudrebėjo.

Dar kartą.

Panašu į žingsnius.

Tarsi kažkas būtų stovėjęs ant karsto, tiesiai virš Maiklo!

Atrodo, pagaliau pirmą kartą per visą įkalinimo laiką gimė tikra viltis. *O, Jėzau, pagaliau jie mane iš čia ištrauks!*

— Pagaliau jūs čia, kalės išperos! — suriko jis, tačiau balsas nuskambėjo kur kas silpniau, negu jis tikėjosi.

Įkvėpęs oro, vėl išgirdo virš galvos kažką brazdant. *Pagaliau, kad jus kur perkūnas trenktų!*

— Kur jus, po galais, velnias nešiojo?

Tyla.

Jis ėmė daužyti kumščiu į dangtį ir šaukti:

— Ei, jūs! Kur jūs, po velnių, iki šiol buvot? Džošai? Lukai? Peti? Robai? Ar suprantat, ką reiškia tiek laiko išbūti po žeme? Tai visai nejuokinga, patikėkit, tai tikrai nejuokinga. Ar mane girdite?

Tyla.

Maiklas įsiklausė.

Nejaugi jam pasirodė?

— Alio? Ei, jūs, ar mane girdite?

Tyla.

Negali būti, kad jam pasigirdo. Jis tikrai girdėjo žingsnius. Gal tai buvo koks laukinis gyvūnas? Ne, garsas buvo per daug stiprus. Tai buvo sunkūs žingsniai. Žmogaus.

Maiklas lyg pamišęs suskato belsti buteliu, o paskui — kumščiais.

Netrukus, tarsi jis būtų stebėjęs iliuzionistų šou televizoriaus ekrane, akimirksniu pranyko vamzdelis, kuris buvo įtaisytas orui į karstą patekti.

Pro dangtyje išgręžtą skylutę įkrito kelios smiltelės.

21

Markas gūžino apgraibomis. Jį apėmusi panika temdė akis ir protą. Juk tai buvo Maiklo balsas, jis girdėjo prakeiktą Maiklo balsą. O, Dieve!

Pasislėpęs nuo kiaurai merkiančio lietaus po BMW stogu, Markas užsidarė dureles, tamsoje apčiuopomis susirado užvedimo spynelę ir bandė pataikyti į ją rakteliu. Batai buvo aplipę šlykščiu purvu, o nuo šlapios beisbolo kepuraitės per veidą žliaugė vanduo.

Pirštinėta ranka pasuko raktelį, tą pačią akimirką užsivedė variklis ir akinamai balta šviesa sužibo priekiniai žibintai, apšviesdami kapą ir medžius šalia jo. Į krūmokšnius nuskuodė kažkoks žvėrelis, nuo vėjo ir lietaus šlamėjo lapai, kurie Markui pasirodė kažkokie siurrealistiniai, tartum augalai, linguojantys vandenyno dugne.

Jis įdėmiai apžiūrėjo kapą, kurį buvo rūpestingai uždengęs gofruotos geležies lakštu ir užmaskavęs šakomis. Tada pastebėjo dar vieną žemėn įbestą kastuvą ir nusikeikė. Išlipęs iš automobilio, nubėgo prie jo, ištraukė iš žemės ir, sugrįžęs atgal, įsimetė į bagažinę. Paskui įsiropštė atgal, trenkė durelėmis, dar kartą atidžiai, kiek tik jo akys leido, apžiūrėjo veiksmo vietą.

Markas mąstė. Be kito mėnesio, kol nebus galutinai patvirtintas projektas, statybos darbai čia neprasidės. Taigi niekas neturėtų kišti čionai nosies. Komisija patikrinimą jau atliko, beliko atlikti formalumą — uždėti spaudą.

Krečiamas nevaldomo drebulio, įjungė pavarą, ir automobilis pajudėjo atgal tuo pačiu keliuku, kuriuo buvo atvažiavęs — iš abiejų pusių apjuostu tinkline tvora, kuriomis Miškų ūkio komisija siekė atitverti elnius, kad šie neišbėgtų į kelią.

Išvažiavęs į pagrindinį kelią, Markas įsijungė radijo imtuvą ir ėmė junginėti radijo stotis, ieškodamas tinkamos muzikos. Žinios. Pokalbių laida. Reklama. Nuspaudė CD grotuvo mygtuką ir perklausė visas iš eilės kompaktines plokšteles, kurias vežiojosi automobilyje, tačiau nė viena jam netiko. Galiausiai išjungė ir važiavo tyloje.

Po kelių minučių ties kelio vingiu, priekinių žibintų šviesoje išvydo kažką važiuojant. Markui ėmė vartytis širdis. Automobilis, kurį jis pastebėjo, pasuko kitu keliu ir nutolo. Tačiau tuoj pat pasirodė daugiau šviesų. Markas tvirčiau suspaudė vairą ir bandė sutelkti dėmesį, nors buvo nelengva — svaigo galva. Netrukus pašėlusiu greičiu privažiavo dar vieną vingį, staigesnį. Apimtas išgąsčio, staigiai nuspaudė stabdžio pedalą, pernelyg

staigiai, nes įsijungus ABS mechanizmui pajuto stiprią vibraciją ir išgirdo dunkstelėjimą — kvėpavimo vamzdelis nuo keleivio sėdynės akimirksniu atsidūrė jam po kojomis.

Vos nenulėkęs nuo kelio pamatė pakelės aikštelę ir įvažiavo į ją. Įjungė palydovinę navigacinę sistemą ir nurodė objekto pavadinimą: *Arlingtono tvenkinys*. Po kelių akimirkų pasigirdo nematomos moters balsas: „Maršrutas tikslinamas".

Maždaug po dvidešimt penkių minučių Markas jau buvo prie penkių mylių ilgio tvenkinio. Sustojęs prie pat jachtklubo prieplaukos, kur nesimatė nė gyvos dvasios, išjungė variklį. Susiradęs žibintuvėlį, išlipo iš automobilio ir atidžiai įsiklausė, tačiau nieko, išskyrus vėjo siūbuojamų laivavirvių taukšėjimą, neišgirdo. Tamsu, nors į akį durk. Jachtklubo patalpose buvo visiškai tylu. Dirstelėjo į rankinį laikrodį. Dešimt minučių po vidurnakčio.

Pakėlęs nukritusį kvėpavimo vamzdelį ir iš bagažinės išėmęs abu kastuvus, nužingsniavo iki pat prieplaukos galo. Jųdviejų su Maiklu, kaip buriuotojų, karjera prasidėjo būtent čia, kai jie dar buvo vaikai ir apie plaukiojimą atviroje jūroje galėjo tik pasvajoti. Jis prisiminė, kad gylis šioje vietoje — maždaug dvidešimt pėdų. Galėtų būti giliau, tačiau užteks ir tiek. Netrukus vamzdelis kartu su kastuvais nugrimzdo į dugną. Tada nusimovė ir paskandino savo batus. Vanduo akimirksniu prarijo ir juos.

Nuskubėjęs atgal prie automobilio, apsiavė naujutėlaičius mokasinus ir, apimtas didelio nuovargio, pajudėjo namų kryptimi. Riedėjo neskubėdamas, apdairiai, nenorėjo būti pastebėtas nei greičio matavimo kamerų, nei policijos patrulių.

Ryte Markas pirmiausia turėjo nuvažiuoti į automobilių plovyklą netoli Houvo geležinkelio stoties. Ši plovykla nuolat būdavo pilna, joje savo nešvarius automobilius dažniausiai plaudavo taksi vairuotojai, čia purvinos mašinos nebuvo naujiena, todėl nešvaraus BMW X5 niekas neturėtų įsidėmėti.

22

Greisas išsitraukė iš burnos rusenantį cigaro galą, nusižiovavo, įsikišo jį atgal tarp dantų ir iškart visą dėmesį sutelkė į penkias kortas, kurias ką tik pakėlė nuo suglamžytos žalios gelumbės staltiesės. Stalo viduryje gulėjo nedidelė penkiasdešimties centų monetų krūvelė — kiekvieno lošėjo statoma suma. Priešais stovėjo viskio stiklinės ir vyno taurės, banknotų ir monetų krūvelės bei dvi perpildytos peleninės, šalia kurių buvo pribyrėję traškučių ir sumuštinių trupinių. Kambaryje tvyrojo dūmų debesis, o į aukštus langus, pro kuriuos matėsi Anglų kanalas ir „Palace Pier" žiburiai, pliekė vėjas su lietumi.

Jie visuomet lošdavo tokį pokerį*, kokį pasirinkdavo kortų dalytojas, bet kiekvieną kartą, kai tik ateidavo eilė dalyti Bobui Torntonui, šis jau senokai išėjęs į atsargą detektyvas inspektorius visada rinkosi dalijamąjį pokerį — lošimą, kurio Greisas labiausiai nemėgo. Laikrodis rodė 00.38. Pagal seną tradiciją — kiekvieną savaitę, ketvirtadienio vakarą, susirinkti pokeriui — paskutinis ratas prasidėdavo pusę pirmos nakties, todėl po šito lošimo jų laukė dar du.

Šiąnakt jam nesisekė. Nors buvo apsimovęs laimingąsias žalsvai melsvas kojines ir sėkmę lemiančius marškinėlius mėlynais dryželiais, jis nuolat gaudavo niekam tikusias kortas, porą kartų nepasisekė statyti, nesėkmingai bandė blefuoti. Pokeris buvo visą savaitę jį persekiojusių nesėkmių tąsa. Greisas jau buvo pralošęs šimtą penkiasdešimt svarų, tačiau prieš akis dar laukė paskutinis ratas, kuris jam dažnai būdavo pats nesėkmingiausias.

Probėgšmais žvilgtelėjęs į gautas kortas ir įdėmiai tyrinėdamas penkių savo kompanionų reakciją, šiek tiek atkuto. Trys dešimtakės. Pirmos normalios kortos, kurias Greisas gavo, sužaidęs mažiausiai dvi valandas. Tiesa, džiūgauti dar ankstoka; be abejo, kortos pakankamai geros, todėl reikia būti mulkiu, kad tuo nepasinaudotum, tačiau kamuolio dėjimui iš viršaus tai neprilygo.

---

* Pokeris turi daug variantų.

Bobo Torntono veide buvo neįmanoma ką nors įskaityti. Įpusėjęs septintą dešimtį, šis vyras ereliškais veido bruožais ir šlakuotomis, panašiomis į reptilijos rankas, buvo tiesus, energingas ir vis dar reguliariai žaidė skvošą. Jis buvo apsirengęs susegamą megztinį, po kuriuo matėsi languoti marškiniai atsegta apykakle, velveto kelnes ir apsiavęs teniso batelius. Jis buvo vyriausias iš dešimties nuolatinių lošėjų, be to, tradicija lošti pokerį kiekvieną ketvirtadienį vis pas kitą lošėją, savaitė po savaitės, metai po metų, gimė jo iniciatyva.

Atėjęs dirbti į policiją, Greisas jau rado šią tradiciją. Bobas jiems ne kartą pasakojo, kad prieš kelis dešimtmečius pradėjęs lošti pokerį jis buvo jauniausias tarp kolegų. Prisiminęs apie grėsmingai artėjantį trisdešimt devintąjį gimtadienį, Greisas svarstė, ar ir jis ateityje taps tokiu senu bezdaliumi kaip Bobas.

Reikia pripažinti, kad senatvė turi tam tikrų privalumų. Bobas buvo įžvalgus, niekada neišsiduodantis ir gudrus lošėjas. Greisas prisimintų gal tik kelis atvejus, kai Bobas atsikėlė nuo stalo nieko nelaimėjęs. Nemažą pinigų krūvelę jis buvo susižėręs ir šįkart. Greisas stebėjo, kaip jis susikūprinęs budriomis bei godžiomis akimis pro akinius apžiūrinėja gautas kortas, laikydamas jas kone prie širdies. Bobas trumpam pravėrė burną ir tarsi gyvatė kyštelėjo liežuvį — Greisas iškart suprato, kad šį sykį Bobo baimintis neverta, nebent jam nusišypsotų laimė vėliau, keičiant kortas.

Greisui atėjo eilė statyti. Jis apžvelgė kompanionus.

Tomas Alenas, trisdešimt ketverių metų Braitono kriminalinio skyriaus detektyvas, rimtu berniokišku veidu ir garbanotais gaurais, ant marškinėlių trumpomis rankovėmis apsivilkęs medvilninį sportinį nertinį. Į savo kortas žvelgė visiškai abejingai. Greisui visada būdavo sunku jį suprasti.

Greta Tomo sėdėjo Chrisas Kroukas, motorizuoto policijos būrio — Kelių policijos — patrulis. Tai išvaizdus, lieknas, bet raumeningas mėlynakis trumpai kirptais šviesiais plaukais, tiesiog akimirksniu sužavėdavęs damas, labiau panašus į lėbautoją negu į policininką. Šiąnakt pokeris buvo žaidžiamas būtent pas jį, viename iš prestižiškiausių visame Braitone daugiabučių namų, Van Alene. Kitas panašiai ištaigingai gyvenantis policininkas Greisui būtų sukėlęs įtarimą, tačiau visi žinojo, kad Krouko žmona, su

kuria šis išsiskyrė, buvo kilminga moteris, paveldėjusi didelį turtą, sukrautą iš futbolo lažybų.

Kroukas su būsima žmona susipažino patruliuodamas ir gyrėsi, kad ji ištekėjo už jo, nepaisydama gautos baudos už greičio viršijimą. Kad ir kaip ten būtų atsitikę — visa tai jau buvo istorija — iš savo santuokos jis neblogai prasigyveno. Pavargusi nuo nepastovumo šeimyniniame gyvenime, — ne paslaptis, kad tokia yra daugelio moterų, ištekėjusių už policininkų, dalia — ji užrašė jam nemažą sumelę.

Kroukas buvo neprognozuojamas nutrūktgalvis. Jau septynerius metus Greisui teko lošti kartu su juo prie vieno stalo, tačiau dešifruoti jo kūno kalbos taip ir nepavykdavo. Kolegas, kurie bent kiek suinteresuoti pergale, suprasti būdavo nesudėtinga, tačiau Kroukui, regis, mažiausiai rūpėjo — išloš jis ar praloš.

Greisas nukreipė žvilgsnį į Trevorą Karterį, ramų praplikusį vyrą, dirbantį Braitono policijos nuovados IT skyriuje. Jis rengėsi senamadiškai: pilki marškiniai paraitotomis rankovėmis, seniai nebemadingi platūs akiniai ir pilkai rusvos kelnės. Karteris buvo kuklus šeimos žmogus, pokerį lošdavęs taip, tarsi nuo jo būtų priklausiusi visa jo keturių vaikų gerovė. Jis retai blefuodavo, retai keldavo statomą sumą, todėl retai ir laimėdavo. Karterį išduodavo jo dešinė akis: jeigu ji imdavo nervingai trūkčioti, tai reikšdavo, kad jis turi svarbią kortą. Ji dabar kaip tik trūkčiojo.

Galiausiai Greisas pasižiūrėjo į Džefą Panone, trisdešimtmetį Kovos su narkotikais būrio detektyvą, vilkintį juodais marškinėliais ir apsiavusį baltus džinsus bei sandalus. Jo tamsūs plaukai beveik siekė pečius, ausyje blizgėjo auksinis auskaras, o burnoje rūko didelis cigaras. Stebėdamas jį dvejus metus, Greisas padarė išvadą, kad šis vyrukas, jausdamas turįs gerą šansą išlošti, maišo rankose kortas, keisdamas jas vietomis, tačiau to nedaro, kai kortos niekam tikusios.

— Tau statyti, Rojau, — priminė Torntonas.

Statymas negalėjo viršyti ant stalo esančio banko sumos. Niekas neturėjo teisės statyti daugiau, todėl statoma suma visada būdavo kiekvienam prieinama. Kadangi visi šeši kartu buvo sumetę tris svarus, tokia buvo ir maksimali pradinė riba. Nenorėdamas išsiduoti ir puoselėdamas viltį, kad niekas nepasitrauks, Greisas pastatė vieną svarą. Visi sėdėjo kaip sėdėję, iš-

skyrus Trevorą Karterį, kuris pakėlė iki trijų svarų. Tikas dešinėje akyje dar labiau išryškėjo.

Džefas pridėjo dar du svarus. Bobas Torntonas dvejojo tik trumpą akimirką, tačiau Greisui to visiškai pakako, kad suprastų, jog kolegos popieriai nekokie, nors šis ir neketino pasiduoti — vis dėlto tai buvo paskutinis ratas. Dabar Greisas nusprendė pasinaudoti savo šansu ir pakėlė dar trimis svarais.

Visų akys buvo įsmeigtos į jį. Kadangi jam šiąnakt nesisekė, tai galėjo reikšti tik viena — Greisas turi geras kortas. Tačiau šaukštai jau po pietų.

Tomas numetė kortas ant stalo ir papurtė galvą. Chrisas sekundę kitą galvojo, bet paskui pridėjo penkis svarus. Prie jo prisidėjo ir Trevoras su Džefu. Galiausiai jais pasekė ir Bobas Torntonas.

— Kiek duoti? — kreipėsi Bobas į Greisą.

Keisdamas dvi kortas, Greisas išsiduotų, kad turi tris vienodas, tačiau taip padidintų ir savo šansus išlošti. Galų gale apsisprendė keisti tik vieną, kryžių triakę, o pikų septynakę pasilikti. Gavo čirvų septynakę.

Pajuto, kaip ėmė daužytis širdis. *Pilnas namas!** Ne pačios idealiausios, bet pakankamai aukštos kortos. Dešimtakės ir septynakės. Sėkmė čia pat!

Stebėdamas, kaip į savo kortų keitimą reaguoja partneriai, Greisas padarė išvadą, kad jo kortos yra geriausios, todėl nusprendė nepraleisti tokios geros progos ir eiti iki galo. Deja, dideliam jo nusivylimui, kiti trys lošėjai pasitraukė, ir jis suprato užsimojęs per stipriai. Tačiau netrukus atsikvėpė lengviau, nes Trevoras Karteris priėmė iššūkį ir pakėlė sumą.

Greisas, neabejodamas savo sėkme, atsisegė piniginę ir pakėlė dar daugiau. Tačiau Trevoras jam nenusileido ir kėlė tol, kol Greisas susinervino, išsitraukė keletą banknotų ir, numetęs juos ant stalo, įsistebeilijo į varžovą.

Karteriui atverčiant vieną po kitos savo kortas, Greisui neliko nieko kito, kaip tik užsitraukti cigaro dūmą.

---

* „Pilnas namas" — vienas geresnių kortų derinių, kurį sudaro dvi vienos vertės kortos ir trys kitos vienodos vertės kortos. Lošiant pokerį labai svarbu baigiamajame etape surinkti kuo geresnį kortų derinį.

Kad jį kur velniai!

Septynakė, aštuonakė, devynakė, dešimtakė — *rūšis iš eilės** — ir galiausiai, su trenksmu, valetas.

— Puikiai! — įvertino Kroukas.

— Tiesiog meistriškai! — šūktelėjo Bobas Torntonas. — O, Dieve, kokia savitvarda!

— Tai mano kortos, — kone ekstazės apimtu balsu tarė Trevoras Karteris. — Tai mano kortos!

Greisas sėdėjo nukabinęs nosį. Tokia aukšta korta pasitaiko tik kartą iš tūkstančio, o gal ir dar rečiau. Tokių atvejų neįmanoma numatyti. Tačiau jis turėjo tai nujausti — juk Trevoras niekada taip drąsiai nekeldavo. Tai galėjo reikšti tik viena — Trevoras buvo tikras, kad išloš. Jis nuo pat pradžių turėjo tai suprasti.

— Man atrodo, pats metas patobulinti tavo antgamtinius sugebėjimus, — įgėlė Kroukas.

Visi pratrūko kvatoti.

— Atstokit, po galais, nuo manęs! — gana geraširdiškai atkirto Greisas.

Jo viršininkė Alisona Vosper buvo teisi. Taip, žmonės *juokėsi* iš jo. Draugai paprasčiausiai kvailiojo, tačiau policijoje buvo ir tokių, kurie neketino juokauti. Jeigu nebus atsargesnis, jo karjera gali baigtis, o jam teks atsisveikinti su pareigomis.

Negana to, jis ką tik pralošė tris šimtus svarų sterlingų, nors buvo kaip niekad tikras savo sėkme.

Tačiau tai dar ne viskas. Per likusius tris lošimus jis savo pralaimėjimą padidino iki keturių šimtų dvidešimt dviejų svarų ir penkiasdešimties centų.

Leisdamasis liftu žemyn į požeminę automobilių stovėjimo aikštelę, įrengtą po namu, jis toli gražu nebuvo panašus į laimės kūdikį. Sunkiai vilkdamas kojas į lankytojams skirtą aikštelės sekciją, kur buvo palikęs savo „Alfa Romeo", jis taip širdo ant savęs ir ant savo draugų, kad vargu ar pastebėjo įvažiuojantį purvu aplipusį BMW X5.

---

* „Rūšis iš eilės" — vienas pačių geriausių kortų derinių, kurį sudaro kelios tos pačios rūšies, pvz., pikų, kortos, turinčios aritmetine progresija didėjantį akių skaičių.

23

— Jahū! — šlapias nors gręžk Davėjus atrakino surenkamojo namelio, kuriame gyveno, duris, koja plačiai jas atidarė ir išdidžiai įžengė vidun. — Jahū! — sušuko visada įjungto televizoriaus ekrane šmėkščiojantiems savo bičiuliams.

Stabtelėjo norėdamas patikrinti, ar visi savo vietose. Nuo beisbolo kepuraitės, neperšlampamo lietpalčio ir purvinų guminių batų ant porolono kilimėlio varvėjo vanduo. Džeimsas Spaderis kabinete kalbėjosi su kažkokia mergyte, kurios Davėjus nepažino.

— Nudėjau kokius du šimtus šitų prakeiktų parazitų. Pagavai kampą? — pietietišku akcentu, nutęsdamas žodžius, pasigyrė Davėjus Džeimsui Spaderiui.

Tačiau Spaderis jį ignoravo ir toliau kalbėjosi su mergyte. Davėjus pakėlė nuo lovos nuotolinio valdymo pultą ir nukreipė jį į televizorių.

— Aha, ką gi, tu man taip pat nereikalingas. Pagavai kampą?

Įjungė kitą kanalą. Ekrane karštai ginčijosi du vaikinai, kuriuos jis matė pirmąkart. Davėjus dar kartą spustelėjo mygtuką.

Džeimsas Gandolfino ėjo per „Mercedes-Benz“ saloną, kuriame stovėjo išrikiuoti automobiliai, prie dailios tamsiaplaukės ilgais plaukais.

Davėjus nupylė ir jį.

Jis perjungė daugybę kanalų, tačiau nepastebėjo, kad kas nors būtų norėjęs su juo pasikalbėti. Tada patraukė prie šaldytuvo.

— Einu, pasiimsiu alaus iš mini baro, — iškilmingai pareiškė jis, išsiėmė kokakolos skardinę ir, viena ranka atsidaręs, iki pusės nugėrė.

Paskui atsisėdo ant lovos ir atsirūgo. Laikrodis rodė 2.21.

Jis visiškai nenorėjo miego. Norėjo su kuo nors pasikalbėti, papasakoti apie visus kiškius, kuriuos šiąnakt jam su tėčiu pavyko nušauti.

— Aš gi kai ką turiu, — tarė Davėjus ir vėl atsirūgo.

Išvertęs neperšlampamo lietpalčio kišenes, rado porą gerų šovinių ir pakabino lietpaltį ant pritvirtinto prie durų kablio. Pavargusiais judesiais

atsisėdo ant lovos krašto — buvo matęs taip sėdintį ir batus nusiaunantį Klintą — ir vieną po kito ant grindų numetė savo guminius batus.

Paglostė du tikrus neiššautus šovinius ir tarė jo link einančiam Synui Penui:

— Ant jų yra tavo vardas.

Tačiau ir Synas Penas nebuvo nusiteikęs pokalbiui.

Pagaliau Davėjus prisiminė. Jis žinojo, kas su juo kalbės. Atsiklaupė ant grindų, pakišo po lova ranką ir, susiradęs portatyvų radijo siųstuvą, iki pat galo ištraukė jo anteną. *Kerloink!*

Paspaudė mygtuką *Klausyti* ir išgirdo statinį traškesį. Spustelėjo *Kalbėti.*

24

Visiškai nubudęs Maiklas pravirko. Jis nežinojo, ko griebtis, jautėsi visiškai bejėgis. Buvo antra valanda ryto, penktadienis, o ryt turėtų įvykti jo vestuvės. Bet prieš tai jo laukė dar visas milijonas reikalų.

Kas, po perkūnais, ištraukė vamzdelį kvėpavimui? Žmogus? Žvėris? Gal tai barsukas, ieškantis, ką parsinešti į savo olą? Tačiau kam barsukui guminis vamzdelis? Be to, žingsniai buvo gerokai sunkesni. Barsukai taip nevaikšto. Negali kilti jokių abejonių — čia būta žmogaus.

Kas?

Kodėl?

Kur dabar Ešlė, jo mylimoji, brangioji, žavioji, rūpestingoji Ešlė? Ką ji dabar galvoja? Kokios mintys dabar sukasi jos galvoje?

Jis vis dar tikėjosi, jog tai — tik slogus košmaras, kad po sekundės kitos jis atsibus minkštoje lovoje šalia Ešlės. Maiklas vis dar negalėjo patikėti tuo, kas vyksta.

Staiga labai aiškiai pasigirdo šaižus, švilptelėjimą primenantis garsas. Radijo siųstuvas!

Netrukus Maiklas išgirdo ir balsą. Kažkas pietietiška tarme nutęsdamas žodžius tarė:

— Ar tu supranti, kiek žalos jie pridaro? A? Ar bent kiek nutuoki?

Maiklas ėmė krapštytis tamsoje, ieškodamas žibintuvėlio.

Balsas tęsė:

— Žinai, o liaudis visiškai nesupranta. Tu jiems giedi savo sumautą senamadišką giesmelę apie laukinės gamtos išsaugojimą, bet tiems vaikinams į tai nusispjaut. Pagavai kampą?

Maiklas užčiuopė žibintuvėlį, įjungė jį, paskui susirado radijo siųstuvą ir paspaudė *Kalbėti*.

— Alio? — tarė jis. — Alio? Davėjau?

— Aha. Aš tau sakau! Galvą guldau, kad nesupranti! Ką?

— Alio? Kas gi tu?

— Ei, miesčioni, ne tavo reikalas, kas aš toks. Paklausyk, penki prakeikti zuikiai suėda beveik tiek pat žolės, kiek viena avis. Nagi, paskaičiuok.

Maiklas, visiškai sumišęs ir manydamas, kad prasideda haliucinacijos, griebė radijo siųstuvą. Kas čia, velniai rautų, dedasi?

— Ar galiu pasikalbėti su Marku? Arba Džošu? Luku? Robu?

Kurį laiką buvo tylu.

— Alio? — tęsė Maiklas. — Ar tu dar čia?

— Mano mielas, aš niekur nesiruošiu eiti.

— Kas tu toks?

— Tarkime, esu Žmogus be vardo.

— Klausyk, Davėjau, šis pokštas jau per ilgai užsitęsė, aišku? Per daug ilgai, po velnių. Prašau, išleisk mane iš čia.

— Tu apaktum išgirdęs apie du šimtus zuikių, ar ne?

Maiklas nepajėgė atplėšti akių nuo radijo siųstuvo. Nejaugi visiems pasimaišė protas? Gal tai tas pats pamišėlis, kuris ką tik ištraukė kvėpavimo vamzdelį? Maiklas desperatiškai bandė rasti racionalų paaiškinimą.

— Klausyk, — vėl kreipėsi jis. — Mane čia juokaudami uždarė draugai. Ar negalėtum manęs iš čia ištraukti?

— Įklimpai į kažkokį mėšlą? — balsas įgavo amerikietišką akcentą.

Vis dar nesuprasdamas — pokštas tai ar ne — Maiklas tarė:

— Ir dar koks mėšlas. Tu teisus.

— O ką tu manai apie du šimtus zuikių?

— O ką gi aš turėčiau manyti apie du šimtus zuikių?

— Gerai, miesčioni, paaiškinsiu. Noriu, kad tu suprastum, jog miesčionis, kuris sugeba nudėti du šimtus zuikių, yra visai kietas miesčionis. Supranti?

— Visiškai, — atsakė Maiklas. — Visiškai su tavim sutinku.

— Gerai. Matau, kad randam bendrą kalbą. Kietai.

— Iš tikrųjų. Kietai.

— Kiečiau nebūna. Tiesa, miesčioni?

— Kaip pirštu į akį, — pasigerindamas tarė Maiklas. — Tai gal nukeltum tą dangtį? Galėtume padiskutuoti šia tema akis į akį.

— Aš dabar jaučiuosi pavargęs. Ar tau neatrodo, kad man ne pro šalį būtų prigulti ir nusnūsti? Supranti mane?

Vėl puolęs į paniką, Maiklas ėmė prieštarauti:

— Ei, palauk. Ne, neskubėk. Pasišnekėkim. Papasakok dar ką nors apie zuikius, Davėjau.

— Jau sakiau, kad esu Žmogus be vardo.

— Na ir puiku. Žmogau be vardo, ar kartais neturi dviejų panadolio tablečių? Atrodo, kad galva plyš iš skausmo.

— Panadolio?

— Taigi.

Tyla. Tiksliau sakant, statinis traškesys.

— Ar girdi mane? — pasiteiravo Maiklas. — Tu dar čia?

Pasigirdo kikenimas.

— Panadolio?

— Nagi, greičiau. Maldauju, išleisk mane iš čia.

Vėl pauzė. Šįkart gerokai ilgesnė. Paskui pasigirdo:

— Nelygu, kur tas *čia* yra.

— Aš tūnau šitam prakeiktam karste.

— Kabini makaronus.

— Kokie dar makaronai?

Vėl kikenimas.

— Jokių makaronų, Šerlokai, aišku?

— Aišku! Jokių makaronų, Šerlokai.

— O dabar man reikia eiti, jau vėlu. Saldžių sapnų!

— Ei, maldauju, palauk... maldauju...

Radijo siųstuvas nutilo.

Blankioje žibintuvėlio šviesioje Maiklas išvydo, kad vanduo per valandą gerokai pakilo. Jis vėl ranka išmatavo gylį. Prieš valandą vanduo siekė jo smiliaus sąnarį.

Dabar jis buvo apsėmęs visą plaštaką.

25

Rojus Greisas, apsivilkęs baltus marškinius trumpomis rankovėmis ir po atsegta apykakle pasirišęs tamsų kaklaraištį, perskaitė pranešimą, gautą mobiliuoju telefonu, ir susiraukė:

Mano mintys sukas tik apie tave! Klaudina xx.

Klaudina?

Laikrodis rodė truputį po devintos. Jis sėdėjo savo kabinete priešais monitoriaus ekraną, kuriame be perstojo, kas kelios minutės, dzingsėjo į jo pašto dėžutę ateinantys elektroniniai laiškai. Jis buvo pavargęs kaip šuo, nežmoniškai skaudėjo galvą, krėtė drebulys. Už lango lynojo, o viduje buvo žiauriai drėgna. Keletą sekundžių žiūrėjo pro langą į kitoje gatvės pusėje stūksančią niūrią sieną, paskui atsidarė mineralinio vandens butelį, kurį buvo nusipirkęs degalinėje pakeliui į darbą, išvertė rašomojo stalo stalčių ir išsiėmė pakuotę panadolio. Išlupęs iš folijos porą kapsulių, įsidėjo į burną ir nurijo, tada patikrino, kada buvo išsiųstas pranešimas. 2.14.

Klaudina.

O, Dieve. Tik žinutės jam betrūko.

Alergiška policininkams vegetarė iš internetinio pažinčių puslapio, su kuria antradienio vakare turėjo pasimatymą. Ji siaubinga, vakaras buvo tikras košmaras, ir štai dabar ji jam siunčia žinutes. Baisu.

Taip bevartant rankose telefoną ir besvarstant, ar atsakyti į pranešimą, ar jį paprasčiausiai ištrinti, atsidarė durys ir įėjo Brensonas, apsirengęs

tamsiai rudą kostiumą, pasirišęs ryškų kaklaraištį ir apsiavęs dvispalvius rudai kreminius batus, vienoje rankoje laikydamas dengtą „Starbucks" kavos indelį, kitoje — du popierinius maišelius.

— Labas, žmogau! — kaip visada skubotai pasisveikino Brensonas, krito į kėdę priešais Greisą ir sustatė savo gėrybes ant stalo. — Vis dar su marškiniais?

— Labai sąmojinga, — atsakė Greisas.

— Na ir kaip? Išlošei?

— Ne. Po velnių, aš pralošiau, — Greisas vis dar niršo dėl savo nesėkmės. Keturi šimtai dvidešimt svarų. Ne, bėdų dėl pinigų jis neturėjo ir niekam nebuvo skolingas, tačiau pralošinėti jis nemėgo, ypač daug.

— Atrodai nekaip.

— Ačiū.

— Norėjau pasakyti, kad tu tikrai nekaip atrodai. Labai nekaip.

— Gražu iš tavo pusės. Sugebi paguosti.

— Esi kada nors matęs filmą *Cincinačio vaikis?*

— Neprisimenu.

— Stivas Makvynas. Turėtum prisiminti: buvo prasilošęs kortomis, tačiau baigė laimingai. Gatvėj sutiktas vaikas pasiūlo sulošti su juo, ir šis stato paskutinę monetą.

Brensonas, lupdamas dangtelį, dalį kavos išliejo ant stalo, o traukdamas iš maišelio migdolinį ragelį šalia pabėrė cukraus. Paskui pakėlė akis į Greisą ir pasiūlė:

— Gal nori?

Greisas papurtė galvą.

— Pusryčiams galėtum valgyti ir ką nors sveikesnio.

— O, nejaugi? Norėtum, kad atrodyčiau kaip tu? O ką tu šįryt valgei? Ekologiškų daigintų kviečių?

Greisas kilstelėjo panadolio pakuotę.

— Šito man visiškai gana. O kaip tu čia dabar atsidūrei tokiam užkampy?

— Turėjau dešimties minučių pokalbį su Vyriausiuoju. Buvau perkeltas į Kovos su narkotikais skyrių.

— Ir sekasi gi tau.

— Paprasčiausiai atkreipė dėmesį. Prisimeni patarimą, kurį kažkada davei? Kaip į save atkreipti viršininkų dėmesį.

— Geras berniukas, prisimeni. Esu sužavėtas.

— Tačiau iš tikrųjų pas tave, seni, atėjau ne todėl, — Brensonas iš antro maišelio išsitraukė atviruką gimtadienio proga ir padėjo tiesiai prieš Greisą. — Renku parašus Mendei.

Mendė Volker dirbo Braitono vaikų teisių apsaugos skyriuje. Buvo laikas, kai Greisas ir Brensonas buvo jos kolegos.

— Ji išeina? — paklausė Greisas.

Brensonas linktelėjo, paskui mostelėjo ranka, imituodamas nėščios moters pilvą.

— Tiesą sakant, maniau, kad tu šiandien būsi teisme.

— Atidėtas pirmadieniui.

Greisas brūkštelėjo savo parašą ant sveikinimo atviruko šalia kitų parašų; staiga pakvipo kava ir pyragaičiu. Pamatęs, kaip valgo Brensonas, Greisas ištiesė ranką į maišelį, išsitraukė iš jo ragelį ir, godžiai atsikandęs, ėmė mėgautis.

Kramtė neskubėdamas, nenuleisdamas akių nuo Brensono kaklaraiščio, kurio ryškus geometrinis raštas jį kone svaigino, paskui grąžino atviruką.

— Rojau, atsimeni butą, kuriame lankėmės trečiadienį?

— Draivo gale?

— Aš kai ko nesuprantu. Čia reikia tavo ilgametės patirties. Turi porą minučių?

— O ar aš galiu rinktis?

Nekreipdamas į jį dėmesio, Brensonas tarė:

— Paklausyk.

Jis vėl atsikando ragelio, apsibarstydamas švarką ir kaklaraištį cukrumi bei smulkiais trupinėliais, ir tęsė:

— Penki vyrai surengė bernvakarį, ar ne? Taigi...

Į duris kažkas pabeldė. Netrukus jos atsivėrė, ir tarpduryje pasirodė Greiso asistentė Eleanora Hodgson, nešina pluoštu dokumentų ir bylų. Tai buvo šiek tiek manieringa, stropi vidutinio amžiaus moteris visuomet tvarkingai sušukuotais tamsiais plaukais ir neišraiškingu, kiek senamadišku

veidu. Ji visada dėl ko nors nervindavosi. Šįkart ją, atrodo, nervino Brensono kaklaraištis.

— Labas rytas, Rojau, — pasisveikino ji. — Labas rytas, Dė Es Brensonai.

— Kaip sekasi? — atsiliepė Glenas.

Ji padėjo dokumentus ant Rojaus stalo.

— Gautos teismo ekspertizės išvados iš Hantingdono. Tos, kurių jūs laukėte.

— Dėl Tomio Lytlo bylos?

— Taip. Taip pat gavau vienuoliktą valandą numatyto susitikimo, kuriame bus svarstomi finansavimo klausimai, darbotvarkę ir instrukcijas.

— Dėkoju.

Vos tik ji uždarė duris, Greisas ėmė naršyti krūvelėn sudėtus dokumentus, išsitraukė raportą iš Hantingdono ir padėjo jį ant viršaus. Hantingdonas Kembridže buvo vienas iš medicininės ekspertizės centrų, kurio paslaugomis naudojosi Sasekso policija. Tomio Lytlo byla buvo pati seniausia iš visų Greisui atitekusių „įšaldytų" bylų. Prieš dvidešimt septynerius metus Tomis Lytlas, vienuolikos metų berniukas, išėjo iš mokyklos namo ir nuo to laiko niekas jo daugiau nebematė. Tuo metu vienintelis siūlo galas buvo tokio Moriso Minoro autofurgonas, kurį matęs liudytojas ėmė ir užsirašė jo numerį. Deja, jokių sąsajų su automobilio savininku, keistuoliu vienišiumi, anksčiau teistu už mažamečių tvirkinimą, nebuvo. Tačiau prieš du mėnesius visiškai atsitiktinai autofurgonas vėl pasirodė Greiso akiratyje, kai naujasis jo savininkas, senovinių automobilių mėgėjas, buvo sulaikytas girtas prie vairo.

Medicininė ekspertizė per dvidešimt septynerius metus buvo padariusi didžiulę pažangą. Policijos medicinos ekspertai ne be pagrindo gyrėsi, kad naujausi DNR tyrimo metodai leidžia įrodyti žmogaus buvimą tam tikroje vietoje, nepriklausomai nuo to, prieš kiek laiko jis ten lankėsi. Užtenka net vienos odos ląstelės, kurios neįtraukė dulkių siurblys, plauko arba audinio pluoštelio. Netgi menkiausia smulkmena, tegul ir šimtą kartų mažesnė už smeigtuko galvutę, tyrimui būtų labai svarbi.

Dabar jie savo rankose turėjo autofurgoną. Įtariamasis tebebuvo gyvas, o ekspertai mikroskopais ištyrė visą automobilį!

Nepaisant jųdviejų bičiulystės, Greisas nekantraudamas laukė, kada Brensonas išeis ir bus galima skaityti ekspertizės išvadas. Jeigu jam pasisektų, tai būtų pati seniausia visoje grafystėje „įšaldyta“ byla, kurią pavyko išnarplioti.

Paskubom kramtydamas ragelio likučius, Brensonas tarė:

— Penki vyrai išsiruošia į bernvakarį, tiesa? Jaunikis yra tikras pokštininkas — praeityje kiekvienam iš savo draugų buvo iškrėtęs neblogų eibių, pavyzdžiui, vieną mulkį surakino antrankiais ir įsodino į naktinį Edinburgo traukinį, nors šiam rytą reikėjo būti Braitone prie altoriaus.

— Šaunus vaikinas, — įsiterpė Greisas.

— Na, žinoma, geresnio draugo už tokį linksmuolį nė nereikia. Hm. Ir ką gi mums pavyko sužinoti? Penketas draugų išsiruošia pasilinksminti. Kažkur pakeliui jie pameta jaunąjį, Maiklą Harisoną. Žinome, kad jie patenka į avariją, trys iš jų žūsta vietoje, ketvirtas kankinasi ištiktas komos ir šiąnakt miršta. Maiklas dingęs kaip į vandenį, niekas nieko apie jį nežino. Šiandien penktadienio rytas, taigi jam iki vestuvių liko mažiau nei dvidešimt keturios valandos.

Brensonas siurbtelėjo kavos, atsistojo ir apėjo aplink kabinetą. Tada sustojo ir įdėmiai žvilgtelėjo į didžiulį SASCO bloknotą, ant kurio mėlynu rašalu buvo užrašytas kažkoks grafikas. Atvertęs naują lapą, paėmė rašiklį ir ėmė braižyti.

— Taigi mes turime: pirma, Maiklą Harisoną, — Brensonas užrašė vardą ir apibraukė jį. — Turime ir keturis negyvus jo draugužius, — jis nupiešė antrą apskritimą. — Turime jo sužadėtinę Ešlę Harper, — dar vienas apskritimas. — Na, ir verslo partnerį Marką Vareną, — Brensonas pavaizdavo ketvirtą apskritimą. — Ir... — jis nespėjo baigti, nes pastebėjo į jį nukreiptą įdėmų Greiso žvilgsnį.

— Mes turime ir tai, ką vakar radome jo kompiuteryje, ar ne?

— Banko sąskaitą Kaimanų salose.

Tebelaikydamas rankoje rašiklį, Brensonas vėl atsisėdo priešais Greisą.

Greisas tęsė:

— Minėjai, kad partneris nedalyvavo vakarėlyje.

Brensonas nesiliovė stebėjęsis unikaliu Greiso gebėjimu prisiminti smulkmenas. Atrodydavo, kad jis nieko nepamiršta.

— Tikrai taip.

— Dėl to, kad buvo atidėtas skrydis ir jis nesuspėjo grįžti.

— Bent jau kol kas tokia yra jo versija.

— O ką jis sako? Kur, jo manymu, reikėtų ieškoti Maiklo Harisono? O gal jis spruko į Kaimanų salas?

— Rojau, juk tu pats matei tą lėlytę. Mūsų nuomonės sutapo, kad jis, būdamas sveiko proto, negalėtų jos pamesti ir pasislėpti — ji yra per daug daili. Ir... — Brensonas sučiaupė lūpas.

— Ir ką?

— Ji meluoja. Išbandžiau melo detektorių, kurį buvai rekomendavęs. Paklausiau, ar ji ką nors žinanti apie banko sąskaitą Kaimanų salose, ir ji atsakė, jog nieko apie tai negirdėjo. Ji melavo.

— Manau, ji tiesiog norėjo apsaugoti savo šefo ir sužadėtinio subinę, — Greisas akimirką susierzino, išgirdęs dar vieną dzingtelėjimą, įspėjantį apie naują elektroninį laišką, tačiau netrukus susimąstė ir pasiteiravo:

— Ir kas iš to seka?

— Visiškai įmanomas toks scenarijus: Maiklo Harisono draugužiai nutarė jam atsilyginti ir, kur nors nutempę, pririšo. O galbūt jis taip pat pateko į avariją. Galbūt pabėgo, ir jo pėdos jau seniai ataušusios. Galbūt ši istorija susijusi su Kaimanų salomis.

Greisas bakstelėjo klavišą ir atsidarė vieną elektroninį laišką, kuris buvo pažymėtas kaip skubus. Tai buvo laiškas nuo jo viršininkės Alisonos Vosper. Ji teiravosi, ar jis negalėtų trumpam atvykti pas ją 12.30. Kalbėdamas su Brensonu, Greisas skubiai parašė, kad jis tuo metu yra laisvas.

— O kaip šio vyruko verslo partneris, Markas Varenas? Juk būtų žinojęs apie planuojamą pokštą, jeigu draugai ketino jo kolegą kur nors pririšti ar kažką panašaus.

— Ponia Harper tvirtina, neva jis žinąs, kad jie kažką planavo, tačiau nežino, ką iš tikrųjų sumanė.

— Ar teiravotės apie juos visuose baruose, kur galėjo lankytis?

— Tai darome šiandien.

— O vaizdo kameros?

— Pradėjome.

— Autofurgonas?

Išvydęs paniką Brensono veide, Greisas ir be žodžių suprato, kad jis to nepadarė.

— Po perkūnais, kodėl ne? Argi ne nuo jo reikėjo pradėti?

— Taip, tu teisus. Dar ne viską padariau.

— O kaip uostai?

— Šįryt išsiuntinėjome jo fotografijas ir paskelbėme dingusiu be žinios.

Greisas pasijuto taip, tarsi ant jo būtų nusileidęs tamsus debesis. *Dingęs be žinios.* Užtekdavo išgirsti šią frazę, ir nespėjusi užgyti žaizda vėl atsinaujindavo. Jis pagalvojo apie moterį, apie kurią buvo pasakojęs Brensonas, apie Ešlę. Liko viena diena iki vestuvių, o jos sužadėtinis dingęs lyg į vandenį. Kaip jai dabar jaustis?

— Glenai, tu minėjai, kad šis vyrukas yra linksmų plaučių. Tarkim, jog tai pokštas ir jis netrukus atsiras išsišiepęs iki ausų.

— Kai žuvo keturi jo geriausi draugai? Jam ne juokai turėtų rūpėti, — Brensonas dirstelėjo į laikrodį ir paklausė: — Ką veiksi per pietus?

— Turėčiau būti laisvas, na, nebent paskambintų Džiulija Roberts. Tiesa, esu priklausomas nuo Nr. 27, tačiau nemanau, kad užtruksiu ilgiau kaip pusvalandį.

— Kaip laikosi žavingoji Alisona Vosper?

Greisas pažvelgė į jį niūriu žvilgsniu ir kilstelėjo antakius.

— Labiau rūgšti negu saldi.

— Niekad nebuvo kilęs noras ją išdulkinti?

— O, taip. Maždaug vienai nanosekundei, o tiksliau — vienai femtosekundei. Regis, toks yra mažiausias laiko matas?

— Žengtum didelį žingsnį karjeros laiptais.

— O aš mąstau apie dar didesnį.

— Ir kokį gi?

— Neišdulkinti vyriausiojo konsteblio pavaduotojos.

— Esi kada nors matęs Siuzaną Sarandon filme *Mėnulio mylia?*

— Neprisimenu.

— Alisona man primena Siuzaną Sarandon šiame filme. Visai neblogas filmas, man patiko. Taigi. Ar nenorėtum per pietus nuvažiuoti drauge

su manimi į automobilių stovėjimo aikštelę? Galėtume pratęsti mūsų pokalbį. Pavaišinčiau bokalu alaus ir puikiu sumuštiniu.

— Pietūs sudaužytų automobilių stovėjimo aikštelėje? Vau! Įtarimas, kilęs pamačius tavo kaklaraištį, pasitvirtino. Tavo skonis iš tikrųjų neblogas.

26

Vanduo tebekilo aukštyn. Maiklas apskaičiavo, kad per tris valandas jis pakildavo vienu coliu. Dabar vanduo kone siekė ausis. Jis drebėjo nuo šalčio, jautė, kad kyla temperatūra.

Maiklas visą naktį darbavosi tartum pamišęs — gremžė stiklu karsto dangtį. Jam buvo likusi paskutinė viskio butelio šukė, o rankas gėlė iš nuovargio. Nors griovelis dangtyje buvo gilus, tačiau pragremžti jo kiaurai dar nepavyko.

Jis buvo padidinęs tempą — dvi valandas dirbo, o pusvalandį ilsėjosi, įsivaizduodamas, kad buriuoja. Deja, iki norimo rezultato buvo toli. Vanduo kilo greičiau, negu platėjo skylė. Galva atsidurs po vandeniu greičiau, negu jis galės išlįsti laukan.

Kas penkiolika minučių Maiklas spaudė portatyvaus radijo siųstuvo mygtuką *Kalbėti*. Tačiau kiekvieną kartą jis išgirsdavo tą patį — statinį traškesį.

Laikrodis rodė 11.03. Penktadienis. Jis ir toliau uoliai triūsė, nors stiklo šukė, kurios smulkūs milteliai kartu su smulkiais drėgnos žemės trupiniais byrėjo jam ant veido, tirpte tirpo. Jis be perstojo galvojo. Kai sutrins paskutinę šukę, jam dar liks diržo sagtis. Tačiau ko reiks griebtis, kai sudils ir ši? Kuo reikės gremžti dangtį toliau? Žibintuvėlio stiklu? Baterijomis?

Tuo metu pasigirdo šaižus vėl atgijusio radijo siųstuvo šnypštimas ir balsas amerikietišku akcentu:

— Sveikas, drauguži. Kaip laikais?

Maiklas atpažino jį. Spustelėjo mygtuką *Kalbėti* ir tarė:

— Čia tu, Davėjau?

— Žiūriu žinias per teliką, — paaiškino Davėjus. — Rodo avariją, kur buvau antradienį su tėčiu nuvykęs! Kad tu žinotum, kokia baisi avarija! Visi važiavusieji žuvo, o vienas iki šiol dingęs be žinios!

Maiklas stipriai suspaudė aparatą.

— Kas tai buvo, Davėjau? Koks automobilis?

— „Ford Transit". Kad tu būtum matęs, kaip jis sumaitotas!

— Nagi, Davėjau, papasakok smulkiau.

— Vienas senis išlindo per priekinį stiklą. Nupjauta pusė galvos. Po perkūnais, buvo matyti ištiškusios smegenys! Aišku, šitas žuvo vietoje. Gyvas buvo likęs tik vienas, tačiau dabar jau ir tas mirė.

Maiklas pajuto, kaip ima drebėti.

— O tas, dingęs be žinios? Ar tu žinai, kas jis toks?

— Aha.

— Sakyk.

— Palauk, aš turiu eiti padėti tėčiui.

— Davėjau, paklausyk manęs. Tai aš galiu būti tas, kurio dabar ieško.

— Tyčiojiesi iš manęs?

— Koks jo vardas, Davėjau?

— Ach, ką aš žinau. Jie sakė, kad ryt turėtų būti jo vestuvės.

Maiklas užsimerkė. *O, ne, o Dieve, tik ne tai.*

— Davėjau, ar toji nelaimė — avarija — įvyko antradienį apie devintą valandą vakaro?

— Panašiai.

Maiklas dar tvirčiau suspaudė rankoje radijo siųstuvą ir pakėlė jį sau prie pat lūpų.

— Davėjau, klausyk, tai aš esu tas žmogus! Tai aš esu tas, kurio rytoj laukia vestuvės!

— Kabini man makaronus?

— Tikrai ne, Davėjau. Paklausyk manęs atidžiai.

— Turiu eiti. Pasikalbėsime vėliau.

Maiklas ėmė šaukti:

— DAVĖJAU, NEIK, PRAŠAU, NIEKUR NEIK! JUK TU ESI TAS, KURIS GALI IŠGELBĖTI MAN GYVYBĘ!

Jokio atsako. Tačiau statinis radijo traškesys leido suprasti, kad Davėjus jį dar girdi.

— Davėjau?

— Man reikia eiti. Supranti, ką sakau?

— Davėjau, man būtinai reikia tavo pagalbos. Esi vienintelis žmogus visame pasaulyje, kuris gali mane išgelbėti. Ar nori man padėti?

Vėl tyla. Tačiau po kurio laiko pasigirdo klausimas:

— Koks ten tavo vardas?

— Maiklas Harisonas.

— Tavo vardą ką tik minėjo per teliką.

— Ar tu turi automobilį, Davėjau? Moki vairuoti?

— Mano tėvelis turi sunkvežimį.

— Ar galiu pasikalbėti su tavo tėveliu?

— Na, aš nežinau. Jis yra labai užsiėmęs, suprask. Mes nuolat važinėjame tampydami avarijose sudaužytus automobilius.

Maiklas karštligiškai bandė suprasti Davėjų.

— Davėjau, ar tu norėtum būti didvyris? Norėtum, kad tave rodytų per teliką?

Davėjus ėmė krizenti:

— Mane per teliką? Nori pasakyti, kaip kino žvaigždę?

— Žinoma, panorėjęs galėtum būti kino žvaigždė! Tik pasišauk savo tėvelį, leisk mums pasikalbėti, ir aš jam paaiškinsiu, kaip tu galėtumei tapti kino žvaigžde. Kodėl gi tau jo nepasikvietus? Nejau nenori, kad jis ateitų pasitarti su manimi?

— Ką aš žinau...

— Davėjau, prašau, pakviesk savo tėvelį.

— Matai, yra viena bėda. Tėtis nieko nežino apie šitą radijo siųstuvą. Supranti, jeigu jis sužinotų, tai tiesiog pasiustų iš pykčio.

Bandydamas jį perkalbėti, Maiklas tarė:

— O aš manau, kad jis didžiuotųsi, jeigu jo sūnus taptų didvyriu.

— Tu rimtai?

— Rimtai.

— Bet man dabar reikia eiti. Iki! Ryšys baigtas!

Stojo slogi tyla.

Maiklas iš visų jėgų sušuko:

— Davėjau, maldauju, Davėjau! Nepalik manęs! Maldauju, atsivesk tėvelį! Maldauju, Davėjau!

Tačiau Davėjus jo nebegirdėjo.

27

Ešlė sėdėjo susmukusi sename giliame fotelyje, mažoje Maiklo motinos svetainėje. Akys buvo pilnos ašarų ir atrodė viskam abejingos. Nebylus žvilgsnis klaidžiojo nuo lėkštės su nepaliestais pyragaičiais, padėtos ant kavos staliuko, prie elektrinio židinio su dirbtinėmis žarijomis atbrailos, ten buvo pastatyta spalvota fotografija, iš kurios šypsojosi ant dviračio sėdintis dvylikametis Maiklas, — arba pro tinklines užuolaidas prasiskverbdavo ten, kur už lietaus čaižomos gatvės plytėjo žaidimų aikštelės, įrengtos netoli Braitono hipodromo.

— Antrą valandą pas mane turėtų ateiti siuvėja, — tarė ji. — Kaip, jūsų manymu, turėčiau elgtis?

Ešlė siurbtelėjo kavos ir nosinaite nusišluostė akis. Bobo, mažytė balta Džilės Harison ši-tzu veislės kalaitė su kaspinėliu ant galvos, gailiai suinkštė ir pakėlė akis į viešnią, maldaudama pyragaičio. Ši atsakė jai paglostydama švelnų kailiuką.

Džilė Harison sėdėjo ant sofos krašto priešais Ešlę. Ji buvo apsivilkusi baltus marškinėlius, nailoninį treningo fasono kostiumą ir avėjo pigius baltus sportinius batelius. Iš cigaretės, kurią ji laikė suspaudusi tarp pirštų, aukštyn kilo plonas dūmelis. Greta auksinio vestuvinio žiedo blyksėjo sužieduotuvių žiedas su briliantu, kuris atrodė pernelyg masyvus, kad būtų tikras. Ant riešo kabojo plati apyrankė.

Maiklo motina kalbėjo gergždžiančiu balsu, nuspalvintu šiurkščia Sasekso tarme, su aiškiai girdima įtampa.

— Jis yra geras berniukas. Jis niekuomet nieko nenuliūdintų — tą patį pasakiau ir pas mane atvykusiems policininkams. Tai nepanašu į jį, tai ne Maiklo braižas.

Moteris papurtė galvą ir giliai užsitraukė cigaretę.

— Tiesa, jis mėgsta pajuokauti, — ji kreivai šyptelėjo. — Vaikystėje jis labai mėgo per Kalėdas sprogdinti petardas — kiek baimės mums tada įvarydavo! Tačiau tai, kas įvyko dabar, visai kas kita, Ešle.

— Aš žinau.

— Jam kažkas atsitiko. Tie vaikinai jam kažką padarė. O galbūt jis taip pat pateko į avariją. Jis tavęs nė už ką nepaliktų. Jis lankėsi pas mane sekmadienį vakare, mes sėdėjome ir gėrėme arbatą. Maiklas man pasakojo, kaip tave myli, koks yra laimingas, dievaži. Jis su tavimi tikrai laimingas. Pasakojo apie namą, kurį aptikai užmiestyje, apie tai, kad norėtum jį įsigyti, jis dalijosi su manimi savo planais.

Ji vėl užsitraukė cigaretę ir užsikosėjo.

— Maiklas yra labai sumanus berniukas. Kai mirė jo tėvas... — iš moters tvirtai sučiauptų lūpų Ešlė suprato, kaip sunku jai apie tai kalbėti. — Nuo tada, kai mirė jo tėvas... Jis tikriausiai pasakojo apie tai?

Ešlė linktelėjo.

— Jis perėmė tėvo pareigas šeimoje. Jei ne Maiklas, aš būčiau prapuolusi. Jis buvo labai stiprus. Tikras ramstis — ir man, ir Karlai — pamatysi, ji tau patiks. Jis nusiuntė seseriai pinigų, kad ši galėtų parskristi iš Australijos jūsų vestuvėms, dievaži. Karla turėtų netrukus pasirodyti. Prieš porą valandų skambino iš oro uosto, — Džilė Harison beviltiškai papurtė galvą.

Ešlė, apsiavusi apsmukusius rudus džinsus ir vilkinti atspurusiais baltais marškinėliais, nusišypsojo.

— Mes su Karla buvome susitikusios prieš jai išvykstant į Australiją — ji buvo atvykusi pas mus į biurą.

— Ji gera mergaitė.

— Jeigu ji yra jūsų dukra, tai kitokia ir negali būti.

Džilė Harison palinko į priekį ir užgesino nuorūką.

— Žinai, Ešle, Maiklas visą gyvenimą sunkiai dirbo. Dar būdamas vaikas išnešiodavo laikraščius, kad padėtų man ir Karlai kartu su Marku, o vėliau pradėjo savo verslą. Iš tikrųjų niekas jo tinkamai neįvertina. Markas yra puikus vaikinas, bet...

— Bet?

Džilė papurtė galvą.

— Papasakokite.

— Pažįstu Marką nuo pat vaikystės. Maiklas ir Markas buvo neišskiriami draugai. Tačiau Markas visada sekiodavo paskui jį. Manding, Markas jam truputį pavydi.

— O aš maniau, kad jiedu yra puikus tandemas, — tarė Ešlė.

Džilė iš rankinės išsitraukė pakelį „Dunhill“, išsiėmė cigaretę ir įsikišo ją tarp lūpų.

— Aš jam visuomet patardavau saugotis Marko. Maiklas yra dar gana naivus ir pernelyg pasitiki žmonėmis.

— Ką jūs sakote?!

Maiklo motina išsitraukė pigų plastikinį žiebtuvėlį ir prisidegė cigaretę.

— Tu Maiklui darai gerą įtaką. Nagi, pasakyk, kad jam viskas gerai. Kaip tu manai?

Bobo vėl ėmė inkšti kaulydama pyragaičio. Nekreipdama į ją dėmesio, Ešlė atsakė:

— Maiklas yra stiprus. Jam nieko neatsitiko. Viskas bus gerai.

— Iš tikrųjų jis stiprus, — Džilė Harison dirstelėjo į telefoną svetainės kampe. — Jam nieko blogo neatsitiko. Jis bet kurią akimirką paskambins. Vargšai berniukai. Jie buvo neatskiriama Maiklo gyvenimo dalis. Negaliu patikėti...

— Aš irgi.

— Pas tave turi ateiti siuvėja, brangioji. Tu turi su ja susitikti. Vestuvės turi įvykti. Maiklas atsiras, nejaugi tu netiki?

Po trumpos pauzės Ešlė atsakė:

— Žinoma, tikiu.

— Pasikalbėsime vėliau.

Ešlė atsistojo, priėjo prie būsimosios anytos ir stipriai pabučiavo.

— Viskas bus gerai.

— Tu esi didžiausia jo laimė. Esi nuostabi moteris, Ešle. Aš taip apsidžiaugiau, kai Maiklas man pasakė, kad... kad... — ji taip susijaudino, kad nepajėgė pabaigti. — Kad jūs... jūs abu...

Ešlė pabučiavo ją į kaktą.

28

Greisas bežadis sėdėjo mėlyname forde, rankomis tvirtai įsikibęs į sėdynę ir pro valytuvus bei smarkų lietų nervingai stebėdamas vingiuojantį kaimo keliuką. Nekreipdamas dėmesio į keleivio nerimą ir kelio vingius, Glenas Brensonas meistriškai sukiojo vairą, išdidžiai demonstruodamas vairavimo įgūdžius, įgytus policijos darbuotojams surengtuose greito važiavimo kursuose. Iš radijo imtuvo, nustatyto repą transliuojančios radijo stoties dažniu, sklido Greisui pernelyg garsi muzika.

— Gerai vairuoju, ar ne?

— Aha... taip, — lakoniškai atsakė Greisas, nutaręs kuo mažiau kalbėti ir blaškyti Brensono dėmesį, taip tikėdamasis padidinti šansus išlikti gyviems. Jis palinko į priekį ir sumažino garsą.

— Džei-Zi, — paaiškino Brensonas. — Tikras stebuklas ar ne?

— Stebuklas.

Kelias suko dešinėn.

— Šioje situacijoje rekomenduojama kaip tik įmanoma laikytis kairės, kad kuo geriau matytum kelią; geras patarimas, ar ne?

Artėjo vingis kairėn, ir Greisui pasirodė, kad jie lekia per greitai.

— Puikus patarimas, — atsakė jis. Balsas kilo iš pačių pilvo gelmių.

Brensonui pavyko sėkmingai įsukti, o toliau leidosi nuokalnė.

— Ar aš tave išgąsdinau?

— Truputį.

— Tu tikras baikštuolis. Matyt, kaltas amžius. Prisimeni *Bulitą*?

— Su Styvu Makvynu? Jis tau patinka, ar ne?

— Puikumėlis! Jokiame kitame filme nepamatysi tokių lenktynių!

— Tačiau baigėsi baisia avarija.

— Nuostabus filmas, — tęsė Brensonas, tarsi būtų nesupratęs kolegos minties, tačiau Greisui pasirodė, kad šis sąmoningai jį ignoravo.

Sendė taip pat mėgo greitį. Nieko nuostabaus — ji iš prigimties buvo tikra pramuštgalvė. Jis nuolat baiminosi, kad vieną dieną Sendė paklius į avariją, nes atrodydavo, kad ji nesupranta elementariausių fizikos dėsnių,

kurie lemia, kada automobilis gali sėkmingai „išimti“ kampą, o kada — ne. Tačiau per septynerius jų bendro gyvenimo metus ji ne tik nepateko į jokią avariją, bet netgi neįbrėžė automobilio.

Savo paguodai, Greisas priekyje išvydo ženklą „Bolnėjaus automobilių saugojimo aikštelė“. Nuoroda buvo pritvirtinta prie aukštos metalo lakštų tvoros, kuri viršuje apjuosta spygliuota viela. Brensonas staiga nuspaudė stabdžio pedalą ir įsuko vidun, pravažiavęs pro įspėjantį užrašą „Atsargiai, pikti šunys!“ į didelio šiuolaikiško sandėlio kiemą.

Stvėrę iš bagažinės skėtį ir sulindę po juo, abu nuskubėjo prie pilkų durų su įtaisytu vidaus telefonu. Neilgai trukus jas atidarė kokių trisdešimties metų apkūnus vyras riebaluotais plaukais, ant purvinų marškinėlių užsivilkęs mėlyną kombinezoną, tatuiruotoje rankoje laikantis pusiau suvalgytą sumuštinį.

— Detektyvas seržantas Brensonas ir vyresnysis detektyvas Greisas, — prisistatė Brensonas. — Aš jums skambinau.

Vyrukas pilna burna nužvelgė juos sumišusiu žvilgsniu. Jam už nugaros, sandėlio viduje, stovėjo keletas sulamdytų automobilių ir autofurgonų. Jis atrodė paskendęs savo mintyse.

— „Transit“, taip?

— Taip, — atsakė Brensonas.

— Baltas? Antradienį atvežė Vyleris?

— Taip, jis.

— Mašina kieme.

Jie užsiregistravo žurnale ir nusekė paskui jį. Perkirtę sandėlį, pro šonines duris išėjo laukan ir pateko į aptvarą, kuris, Greiso akimis žiūrint, buvo maždaug akro dydžio, o aplink, kiek tik akys užmato, riogsojo sudaužyti automobiliai. Keletas uždengti brezentu, tačiau dauguma laikomi atvirai.

Laikydamas skėtį virš Brensono galvos, Greisas žvilgtelėjo į „Rentokil“ autofurgoną, kurio išvaizda leido spręsti, jog po susidūrimo kaktomuša šis buvo užsiliepsnojęs. Vargu ar kam nors pavyko išsigelbėti. Toliau stovėjo sportinis „Porsche“, suplotas maždaug iki dešimties pėdų ilgio, ir „Toyota“ nupjautu stogu.

Panašus vaizdas jį visuomet išmušdavo iš vėžių. Greisas nedirbo Ke-

lių policijoje, tačiau tais laikais, kai tekdavo patruliuoti, prisižiūrėjo ir automobilių avarijų, kurioms negalėjai likti abejingas. Juk taip gali atsitikti kiekvienam. Suplanuoji kelionę, šypsodamasis išvažiuoji, tačiau netrukus net ir be tavo kaltės automobilis tiesiog akimirksniu virsta tikru monstru: jis supjausto tave gabalais, nutraukia galūnes ir galbūt net iškepa gyvą.

Rojų nukrėtė šiurpas. Visi šioje saugojimo aikštelėje palikti automobiliai čionai pateko po didelių avarijų. Jie būdavo akylai saugomi, kol Kelių policijos Autoavarijų tyrimo padalinio arba Nusikaltimų tyrimo skyriaus darbuotojai surinkdavo visą įmanomą, su eismo įvykiu susijusią informaciją, ir tik tada būdavo supjaustomi.

Kombinezonu vilkintis storulis mostelėjo ranka į balto metalo laužą, kuriame buvo galima išskirti dalį nupjauto stogo ir kabiną be priekinio stiklo, tiesiog nuplėštą nuo autofurgono. Beveik visas vidus buvo uždengtas balta plastikine danga.

— Štai tas.

Greisas su Brensonu tylėdami žvelgė į sumaitotą autofurgoną. Matydamas tokį baisų vaizdą, Greisas pasijuto labai nejaukiai. Jie apėjo aplink automobilį. Greiso žvilgsnis užkliuvo už ratų stebules ir slenksčius aplipusio purvo, kuris kartu su lietaus lašais varvėjo nuo kėbulo.

Ištiesęs skėtį kolegai, trūktelėjo į save sulenktas vairuotojo dureles ir netrukus buvo kone nublokštas atgal bjaurios pūvančio kraujo smarvės. Nesvarbu, kiek sykių detektyvui jau teko uostyti šį dvoką — kaskart jis sukeldavo šleikštulį. Tai buvo mirties kvapas.

Sulaikęs kvėpavimą, Greisas nukėlė dangą. Vairas buvo tiesiog nupjautas, o vairuotojo sėdynė iki galo atlošta atgal. Visur — ant priekinės sėdynės, grindų ir prietaisų skydelio — buvo pilna kraujo.

Vėl viską uždengęs, įlipo vidun. Buvo kažkaip nenatūraliai tamsu. Jį nukrėtė šiurpas. Dalis variklio pro apačią išlindusi laukan, o pedalai gerokai iškelti aukštyn. Atidaręs daiktadėžę, joje rado autofurgono eksploatavimo vadovą, pluoštelį parkavimo talonų, keletą degalinės kvitų ir porą garsajuosčių be jokių etikečių. Jis ištiesė kasetes Glenui.

— Geriau pasiklausyk šitų...

Brensonas įsikišo jas kišenėn.

Pasilenkęs po rantyta nupjauto stogo briauna, Greisas įsiropštė į au-

tofurgono galą. Brensonas atidarė užpakalines dureles ir įleido į vidų daugiau šviesos. Rojus įdėmiai apžiūrėjo plastikinį degalų kanistrą, atsarginę padangą, ratų raktą ir automobilio stovėjimo taloną plastikiniame maišelyje. Pakėlė taloną — jis buvo išduotas likus kelioms dienoms iki avarijos. Jį taip pat padavė Brensonui. Čia pat voliojosi vienas, kairysis, „Adidas" batelis ir nailoninė striukė, kuriuos irgi ištiesė kolegai. Patikrinęs kišenes, jose rado pakelį cigarečių, plastikinį žiebtuvėlį ir šaknelę nuo kvito iš sauso drabužių valymo salono Braitone. Brensonas viską susidėjo į krepšį.

Greisas rūpestingai apžiūrėjo autofurgono vidų, norėdamas įsitikinti, kad niekas nepraslydo pro jo akis. Pagaliau išlipęs laukan ir skubiai palindęs po skėčiu, paklausė Brensono:

— Kam priklauso šis automobilis?

— Houlihanui — vieno laidojimo biuro Braitone savininkui. Ten dirbo vienas iš žuvusiųjų — tai jo dėdės firma.

— Keturios laidotuvės. Turėtų padaryti neblogą nuolaidą, — žiauriai pajuokavo Greisas.

— Tu kartais būni tikras vemti verčiantis cinikas. Ar tai žinai?

Nekreipdamas į jį dėmesio, Greisas trumpam susimąstė. Jo veidas buvo rūškanas.

— Ar apklausei ką nors iš Houlihano firmos?

— Vakar po pietų pats asmeniškai apklausiau poną Syną Houlihaną, biuro savininką. Kaip ir reikėjo tikėtis, jis atrodė labai sutrikęs. Pasakojo, kad jo sūnėnas buvo stropus vaikinas, niekuomet nevengęs darbo.

— Bet argi jie visi dirbo šioje firmoje? Ir jis leido pasinaudoti autofurgonu?

Brensonas papurtė galvą.

— Ne. Tačiau jis tvirtina, kad jo sūnėnui tai nebuvo būdinga.

Rojus Greisas susimąstė.

— Kam būdavo naudojamas šis automobilis?

— Juo surinkdavo lavonus. Iš ligoninių, slaugos namų, namų, kuriuose gyvena senukai, trumpai tariant, iš ten, kur įprastai galima pamatyti katafalką. Nenorėtum užkąsti?

— Norėjau. Prieš atvykdamas čionai.

29

Po dešimties minučių jiedu jau sėdėjo prie klibančio kampinio staliuko apytuštėje kaimo smuklėje. Laukdami, kol atneš valgyti, gurkšnojo — Greisas „Guinness" alų, o Brensonas dietinę kokakolą. Netoliese stūksojo didelis malkų prikrautas židinys, o ant sienų kabojo įvairiausi senoviniai žemdirbystės įrankiai. Greisas mėgo lankytis tikrose senose kaimo smuklėse, ir priešingai — jam nepatiko vadinamieji specializuoti* barai, kavinės ir restoranai nenuoširdžiais pavadinimais, pamažu tampantys neatskiriama kiekvieno beveidžio rajono dalimi.

— Ar patikrinai jo mobiliojo telefono pokalbių išklotinę?

— Šiandien popiet turėčiau gauti visus duomenis, — atsakė Brensonas.

— Dvyliktas?

Greisas pakėlė akis į barmenę, laikančią padėklą su valgiu. Kepsnys su inkstų pudingu — jam, kardžuvės kepsnys su salotomis — Glenui Brensonui.

Greisas persmeigė riebų kepsnio paviršių, nuo kurio tuojau pat pakilo garas ir ištryško riebalai.

— Greitas širdies priepuolis prie stalo, — papriekaištavo Brensonas. Žinai, kas yra lajus? Jaučio taukai. Viau!

Dėdamasis į lėkštę garstyčių padažo, Greisas atsakė:

— Svarbu ne tai, ką tu valgai, bet su kokiu nusiteikimu tai darai. Gyvenimą trumpina ne maistas, o rūpesčiai.

Brensonas įsidėjo į burną kąsnelį žuvies. Jam pradėjus kramtyti, Greisas ėmė pasakoti:

— Teko skaityti, kad gyvsidabrio kiekis jūros žuvyse yra pasiekęs kritinę ribą. Nerekomenduojama valgyti žuvį dažniau kaip kartą per savaitę.

Brensonas liovėsi kramtęs ir atrodė sumišęs.

— Kur skaitei?

* Pavyzdžiui, kinų restoranai, džiazo kavinės, picerijos ir t. t.

— Atrodo, *Nature*. Tai bene solidžiausias mokslinis žurnalas pasaulyje, — Greisas nusišypsojo, gėrėdamasis draugo veido išraiška.

— O, velnias. Mes valgome žuvį kone kiekvieną vakarą. Sakai, *gyvsidabris?*

— Pavirsi termometru.

— Tai nė kiek nejuokinga... Man atrodo... — jo mintį pertraukė du kartus paeiliui šaižiai pyptelėjęs telefonas.

Greisas išsitraukė iš kišenės mobilųjį telefoną ir įsistebeilijo į ekraną.

Kodėl neatsakai į mano sms, Didysis Berniuk? Klaudina XX.

— O, Dieve, tik to man betrūko, — tarė jis. — Prakeikta višta.

Brensonas kilstelėjo antakius.

— Vištieną valgyti sveika, zuikuti. Ypač jei vištos auginamos diendaržyje.

— Višta, apie kurią dabar tau užsiminiau, nėra iš sveikųjų. Be to, ji nevalgo mėsos. Turiu omeny tokią vištą kaip sename gerame filme su Glenu Klouzu.

— *Mirtinas potraukis*? Vaidina Maiklas Daglas ir Ana Arčer. Pastatytas tūkstantis devyni šimtai aštuoniasdešimt septintaisiais. Puikus filmas. Sekmadienį rodė per „Sky“.

Greisas parodė jam žinutę.

Brensonas išsiviepė.

— *Didysis Berniukas?* Neblogai.

— Tarp mūsų nieko nebuvo ir niekada nebus.

Suskambo Brensono mobilusis. Jis išsitraukė aparatą iš švarko kišenės ir atsiliepė:

— Glenas Brensonas. Taip? Gerai, puiku, po valandos būsiu.

Baigęs kalbėti, telefoną pasidėjo ant staliuko ir, žvelgdamas Greisui į akis, paaiškino:

— Ką tik iš „Vodafone“ gauta Maiklo Harisono telefoninių pokalbių išklotinė. Ar nenorėtum manęs palydėti iki nuovados ir man padėti?

Greisas akimirką susimąstė, paskui „Blackberry“ kalendoriuje peržiūrėjo dienos įrašus. Po pietų jis neturėjo jokių neatidėliotinų reikalų, todėl ketino susipažinti su kai kuriais Sarešo Hoseino bylos dokumentais, — tai padaryti prašė Alisona Vosper, kai jie buvo susitikę 12.30, — o vėliau per-

skaityti ekspertų išvadas, susijusias su Tomo Lytlo byla. Pastaroji byla laukė jau dvidešimt septynerius metus, todėl nieko neatsitiks, jei palauks dar vieną dieną. Tuo tarpu Maiklo Harisono ieškoti reikėjo nedelsiant. Nors jis ir nepažinojo šių žmonių, tačiau juos užjautė, ypač sužadėtinę. Juk jis pats savo kailiu buvo patyręs, ką reiškia prarasti mylimą žmogų. Todėl dabar jautėsi labiausiai reikalingas jiems ir negalėjo nepadėti.

— Gerai, — atsakė jis. — Būtinai.

Brensonas valgė tik salotas ir nelietė žuvies, kurią buvo užsisakęs, o Greisas net apsilaižydamas kirto savo kepsnį su inkstų pudingu.

— Kažkada skaičiau, — vėl ėmė pasakoti Greisas, — kad prancūzai geria daugiau raudonojo vyno negu anglai, tačiau gyvena ilgiau. Japonai valgo daugiau žuvų negu anglai, bet geria mažiau raudonojo vyno, tačiau gyvena taip pat ilgiau. Vokiečiai valgo daugiau raudonos mėsos ir geria daugiau alaus negu anglai, bet ir jie gyvena ilgiau. Žinai, koks čia moralas?

— Ne.

— Tavo gyvenimą trumpina ne tai, ką valgai arba geri, bet anglų kalba, kuria kalbi.

Brensonas nusišaipė.

— Nesuprantu, kodėl tu man patinki. Tu visada verti mane jaustis dėl ko nors kaltu.

— Ką gi, tuomet keliaujam ieškoti Maiklo Harisono. Surasim, ir galėsi mėgautis laisvu savaitgaliu.

Brensonas pastūmė nebaigtą valgyti žuvį į lėkštės kraštą ir išgėrė dietinę kokakolą.

— O štai į kokakolą deda aspartamo, — Greisas susiraukęs pažiūrėjo į draugo stiklinę. — Internete skaičiau, kad jis sukelia odos tuberkuliozę.

— Kas ta odos tuberkuliozė?

— Tai kur kas blogiau už gyvsidabrį.

— Dėkui, Didysis Berniuk.

— O štai dabar tu man pavydi.

Įėjęs į iš pažiūros suvargusį šešių aukštų Braitono policijos nuovados pastatą, prie kurio šliejosi automobilių stovėjimo aikštelė, Greisas pajuto

nostalgiją. Ši nuovada buvo laikoma pačia darbščiausia visoje Britanijoje. Aplink be perstojo dūzgė ir gaudė; jis mielai prisimindavo čia praleistas dienas, tiesa, tas buvo jau prieš penkiolika metų. Būtent šio dūzgimo jis ir pasigesdavo dabartinėje savo darbovietėje — priemiestyje įsikūrusiame palyginti ramiame Kriminalinio skyriaus valdybos užutėkyje.

Lipdamas cementiniais laiptais, kuriuos iš abiejų pusių juosė melsvos sienos, ir apžiūrinėdamas gerai pažįstamas skelbimų lentas su naujienomis, pranešimais ir darbo grafikais, jis vėl pasijuto patekęs į tokią pat kaip ir anuomet judrią policijos nuovadą. Kiekvienas pastatas — ligoninės, mokyklos, visuomeninės įstaigos — turi savitą kvapą; atsidūręs šiame pastate, Greisas užuodė jėgą.

Jie lipo aukštyn pro trečią aukštą, kuriame kadaise buvo jo kabinetas, o užlipę į ketvirtąjį, koridoriumi nuėjo pro skelbimų lentą, kurios visą plotą užėmė skelbimas didelėmis raidėmis: IŠTIRTI KRIMINALINIAI NUSIKALTIMAI. BALANDIS. 27.8%. Greisas nusekė paskui kolegą į ilgą, siaurą kabinetą, kuriame buvo narpliojama Maiklo Harisono dingimo byla. Čia stovėjo šeši stalai su kompiuteriais. Du iš jų buvo užimti — prie jų sėdėjo jo pažįstami ir mėgstami detektyvai: detektyvas konsteblis Nikas Nicholas ir detektyvė seržantė Bela Moj. Čia stovėjo stovas su prie jo pritvirtintu milžinišku SASCO bloknotu atverčiamais lapais, o ant sienos, šalia stambaus mastelio Sasekso žemėlapio, nusagstyto spalvotais smeigtukais, kabojo balta rašomoji lenta.

— Gal kavos? — pasiūlė Brensonas.

— Ačiū, kol kas ne.

Jie sustojo prie Belos stalo, apkrauto tvarkingai sudėliotais popieriaus lapais, tarp kurių stovėjo atidarytas traškučių pakelis. Rodydama į lapus, ji paaiškino:

— „Vodafone“ atsiuntė Maiklo Harisono pokalbių mobiliuoju telefonu nuo antradienio ryto iki šios dienos devintos valandos išklotinę. Manau, ne pro šalį būtų pasidomėti kitų keturių telefoniniais pokalbiais.

— Gera idėja, — pritarė Brensonas, maloniai nustebintas kolegės iniciatyvos.

Tada ji pirštu parodė į žemėlapį monitoriaus ekrane.

— Štai čia pažymėjau mobiliojo ryšio bendrovių, kurių paslaugomis

naudojosi visas penketas — „Orange“, „Vodafone“ ir „T-Mobile“, — stotis. „Orange“ ir „T-Mobile“ dirba aukštesniu dažniu negu Maiklo Harisono „Vodafone“. Paskutinis jo mobiliojo telefono signalas buvo išsiųstas iš centrinės stoties Pipingford Parke, A 22. Tačiau kategoriškai tvirtinti, kad šis skambutis buvo paskutinis, negalime, nes tuo atveju, jei tinklas būna apkrautas, signalai persiunčiami į kitą artimiausią stotį.

Ši moteris turėtų nemažai pasiekti, pamanė Greisas. Atidžiai apžvelgęs žemėlapį, Greisas pasiteiravo:

— O koks atstumas tarp stočių?

— Miestuose maždaug penki šimtai metrų, tačiau užmiestyje gali būti ir keletas mylių.

Greisas jau žinojo, kad mobiliojo ryšio bendrovės naudojasi radijo stočių, veikiančių kaip radijo švyturiai, tinklu. Mobilusis telefonas, veikiantis *budėjimo* arba *pokalbio* režimu, nuolat siunčia signalus į artimiausią radijo švyturį. Todėl, naudojantis šia informacija, visiškai nesudėtinga nustatyti telefono savininko judėjimą. Žinoma, tai padaryti mieste kur kas lengviau negu kaime.

Bela atsistojo ir nuėjo prie Sasekso žemėlapio, kabančio ant sienos. Ji parodė mėlyną smeigtuką pačiame Braitono centre, aplink kurį buvo įsmeigti žalias, violetinis, geltonas ir baltas smeigtukai.

— Maiklo telefoną pažymėjau mėlynais smeigtukais. Likusio ketverto telefonus atitinka skirtingų spalvų smeigtukai.

Klausydamas aiškinimo, Greisas akimis sekė jos pirštą.

— Matome, jog visi penki telefonai, kuriuos žemėlapyje atstoja skirtingų spalvų smeigtukai, antradienio vakarą nuo septintos iki devintos valandos buvo kartu, — ji parodė į tris skirtingus taškus. — Štai čia veikia barai.

— Tačiau toliau padėtis darosi įdomesnė, — tęsė Bela, pirštu bakstelėdama į tašką, keletą mylių į šiaurę nuo Braitono. — Čia visus penkis smeigtukus dar matome kartu, tačiau toliau lieka tik keturi. Štai.

Brensonas pastebėjo:

— Žalias, violetinis, geltonas ir baltas. Mėlyno nebėra.

— Teisingai, — konstatavo Bela.

— Kur po to judėjo mėlynas smeigtukas?

— Niekur, — pabrėžtinai tarė ji.

— Vadinasi, kompanija išsiskyrė maždaug aštuonios keturiasdešimt penkios, — įsiterpė Greisas.

— Žinoma, jei jis savo telefono kur nors nepametė.

— Iš tiesų.

— Vadinasi, kalbama apie penkių mylių spindulį, kuris reiškia penkiolika mylių į šiaurę nuo Braitono? — paklausė Glenas Brensonas.

— Ar jo telefonas tebesiunčia signalus? — pasidomėjo Greisas, suglumintas aštraus Belos proto ir dailios išvaizdos derinio.

Jam teko sutikti Belą ir anksčiau, bet jos iki šiol nebuvo *pastebėjęs*. Ji buvo labai dailaus veido ir, jei tik liemenėlėje nesinešiojo akmenų, turėjo stambias krūtis — tokias, kokios visuomet traukdavo jo akį. Galiausiai jis vėl perkėlė dėmesį nuo jos prie darbo. Tiesa, dar žvilgtelėjo jai į ranką, norėdamas pamatyti, ar ji mūvi kokį nors žiedą. Žiedas su safyru, tačiau ne vestuvinis. Greisas įsidėmėjo šį faktą.

— Paskutinis signalas išsiųstas antradienį vakare, aštuonios valandos keturiasdešimt penkios minutės. Nuo to laiko jo telefonas tyli.

— Ką apie tai manai, Bela? — paklausė Greisas.

Bela akimirką susimąstė, įbedusi į jį žvitrias mėlynas akis. Tačiau jose atsispindėjo tik pagarba vyresniajam pagal rangą ir nieko daugiau.

— Kalbėjausi su mobiliojo ryšio bendrovės techniku. Jis teigia, kad Maiklo Harisono telefonas nuo antradienio vakaro yra arba išjungtas, arba ne ryšio zonoje.

Greisas pritariamai linktelėjo.

— Šitas vyrukas, Maiklas Harisonas, yra apsukrus verslininkas, turintis plačių užmojų. Rytoj ryte jo laukia vestuvės su labai gražia moterimi. Likus dvidešimčiai minučių iki baisios avarijos, kurioje žuvo keturi geriausi draugai, jo telefonas liovėsi siųsti signalus. Praėjusiais metais jis slapta pervedinėjo savo kompanijos pinigus į banko sąskaitą Kaimanų salose. Mūsų turimais duomenimis — mažų mažiausiai milijoną svarų. Keista, tačiau jo verslo partneris tą lemtingą vakarą buvo kažkur kitur. Ar mano išvardyti faktai teisingi?

— Taip, — atsakė Glenas Brensonas.

— Taigi jis gali būti negyvas arba, visus sumaniai apmulkinęs, kur nors slapstytis.

— Būtina patikrinti Belos apskritimu pažymėtą teritoriją. Užsukti į visus barus, kuriuose jis galėjo lankytis. Pasikalbėti su visais jį pažįstančiais žmonėmis.

— O toliau?

— Faktai, Glenai. Pirmiausia turime surinkti faktus. Jei iš jų niekas nepaaiškėtų, tuomet galėsime spėlioti.

Suskambo telefonas ant Belos stalo. Ji pakėlė ragelį, o jos veido išraiška netrukus išdavė, kad išgirdo kažką svarbaus.

— Jūs tuo tikras? — paklausė ji. — Nuo antradienio? Nesate tikras, kad nuo antradienio? Niekas kitas negalėjo jo paimti?

Po kurio laiko ji tęsė:

— Ne, sutinku. Ačiū, tai gali būti labai svarbu. Ar galėčiau užsirašyti jūsų numerį?

Greisas palaukė, kol ji užsirašys. *Synas Houlihanas*, telefono numeris.

— Labai ačiū, pone Houlihanai. Mes jums paskambinsime.

Bela padėjo ragelį ir pažvelgė į Greisą, o paskui į Brensoną.

— Skambino ponas Houlihanas, laidojimo biuro, kuriame dirbo jo sūnėnas Robertas Houlihanas, savininkas. Jie ką tik pasigedo vieno karsto.

30

— Pasigedo karsto? — nustebo Glenas Brensonas.

— Neteko girdėti, kad kas kėsintųsi į laidojimo reikmenis, ar ne? — paklausė Bela Moj.

Greisas kurį laiką tylėjo — jo dėmesį atitraukė mėsinė musė, kuri zvimbdama apskrido kabinetą ir trenkėsi į lango stiklą. Aukštu žemiau buvo įsikūręs teismo ekspertizės skyrius. Kruvini drabužiai bei įrankiai traukdavo šiuos vabzdžius tarsi magnetas. Greisas negalėjo jų pakęsti. *Mėsinės musės* — tai vabzdžių pasaulio maitvanagiai.

— Tas tipas, Robertas Houlihanas, neatsiklausęs pasiskolino biuro automobilį. Visiškai įmanoma, kad jis be jokio leidimo galėjo pasiskolinti

ir karstą, — Greisas ironiškai pažvelgė į Brensoną, paskui į Belą, o galiausiai į Niką Nicholsą. — Nejaugi būsime susidūrę su gerokai kuoktelėjusiu pokštininku?

— Manai, kad draugužiai bus įkalinę Maiklą Harisoną karste? — paklausė Glenas Brensonas.

— Gali pasiūlyti įtikimesnę versiją?

Brensonas nervingai šyptelėjo.

— Reikia vadovautis faktais. Tiesa?

Stebėdamas Belą ir nesąmoningai mąstydamas apie tai, kokia ji patraukli, Greisas tarė:

— Ar tasai laidojimo biuro savininkas, Houlihanas, yra tikras, kad jie patys savo karsto kur nors nenudėjo?

— Žmonės įprastai kur nors nudeda ar pameta durų raktus, tačiau nemanau, kad taip galėtų nutikti su karstu, — su šiokia tokia pašaipa tarė Brensonas.

Juos pertraukė Bela:

— Jis tuo visiškai tikras. Tai buvo pats brangiausias karstas jo laidojimo biure. Pagamintas iš Indijos tikmedžio. Jis tvirtina, kad toks karstas po žeme gali išbūti net keturis šimtus metų, tačiau šis, apie kurį dabar kalbame, turėjo defektą — buvo persimetęs ar kažkas panašaus, — todėl buvo nesandarus jo dugnas. Houlihanas teigia, kad dėl to jis turėjo nemalonų pokalbį su gamintojais Indijoje.

— Negaliu patikėti savo ausimis! Mes importuojame karstus iš *Indijos?!* Nejau Anglijoje nebėra stalių? — nustebo Brensonas.

Greisas tyrinėjo žemėlapį.

— Tai gana didelė teritorija, — tarė jis, vesdamas pirštu ratą.

— Kiek laiko galima išgyventi karste? — pasiteiravo Bela.

— Jei dangtis sandariai uždarytas, tai priklausys nuo to, ar jame yra oro, vandens, maisto. Be oro ilgai neištversi. Keletą valandų, na, galbūt vieną dieną, — atsakė Greisas.

— Praėjo jau trys dienos, — pastebėjo Brensonas.

Greisas prisiminė kažkur skaitęs apie žmogų, kuris, Turkijoje įvykus žemės drebėjimui, po griuvėsiais išgyveno dvylika dienų.

— Tačiau, jei į vidų patenka oras, išgyventi galima ir savaitę, o galbūt

ir ilgiau, — toliau aiškino jis. — Jeigu jie nusprendė iškrėsti tokį kvailą pokštą, tuomet turėjo pasirūpinti, kad jis turėtų kuo kvėpuoti. Priešingu atveju mums belieka ieškoti lavono.

Greisas pažiūrėjo į juos visus ir tęsė:

— Tikriausiai kalbėjotės su jo verslo partneriu Marku Varenu?

— Jis yra ir geriausias Maiklo Harisono draugas, — paaiškino Nicholas. — Tvirtina visiškai nenutuokiąs, kas galėjo nutikti. Jie ketino surengti šaunų bernvakarį, tačiau jis nesuspėjo laiku grįžti, todėl ir nedalyvavo.

Greisas suraukė kaktą ir dirstelėjo į laikrodį, galvodamas, kokia brangi kiekviena minutė.

— Bernvakaris yra viena, o karstas — kas kita. Nemanau, kad jums tokį vakarą prireiktų karsto, tiesa?

Jis atidžiai nužvelgė kiekvieną iš jų.

Visa trijulė papurtė galvas.

— Ar kas nors apklausė jų drauges, žmonas?

— Aš, — atsakė Bela. — Tai nebuvo paprasta, nes jos visos patyrė šoką, o viena iš jų — Zoja — supykusi ant viso pasaulio...

Ji paėmė savo užrašų knygutę ir, greitai pervertusi keletą lapų, perskaitė:

— Zoja Volker yra Džošo Volkerio našlė. Ji pasakojo, kad Maiklas nuolat krėsdavo idiotiškas išdaigas, todėl ji esanti tikra, kad draugai nusprendę jam atkeršyti.

— Tačiau geriausias draugas kažkodėl nieko nežino? Kažko nesuprantu, — tarė Greisas.

— Esu tikras, kad jis nieko nežino. Kokia prasmė meluoti? — atsakė Nicholas.

Greisą nustebino jaunojo detektyvo naivumas. Tačiau jis visuomet laikėsi principo, kad jaunimui reikia suteikti galimybę atsiskleisti. Nicholui jis nieko neatsakė, tačiau jo žodžius gerai įsidėmėjo ir, reikalui esant, į tai atsižvelgs.

— Tokiame plote ir pats velnias galą gautų, — pastebėjo Brensonas. — Miškinga vietovė; jai iššukuoti prireiks šimto žmonių ir ne vienos dienos.

— Reikėtų susiaurinti, — tarė Greisas, paėmė nuo Belos stalo markerį ir, nubrėžęs žemėlapyje mėlyną apskritimą, kreipėsi į detektyvą kons-

teblį Nicholą: — Nikai, mums reikės visų šios teritorijos barų sąrašo. Nuo jų ir pradėsime.

Paskui atsigręžė į Brensoną ir paklausė:

— Ar turi šitų vyrukų, gastroliavusių autofurgonu, fotografijas?

— Taip.

— Šaunuolis. Po dvi?

— Po tuziną.

— Dirbsime po du. Pusę barų patikrinsime mudu su detektyvu seržantu Brensonu, o kitą pusę — jūs. Pasiteirausiu, gal būtų įmanoma gauti sraigtasparnį. Nors vietovė miškinga, tačiau iš oro geriau matyti.

Po valandos Glenas Brensonas įvažiavo į tuščią baro kiemą. Tai buvo „Karaliaus galva", įsikūrusi Ringmer Roude, pačiame apskritimo pakraštyje. Išlipę iš automobilio, jie nuėjo prie durų, virš kurių matėsi iškaba: „Džonas ir Margareta Hobsai".

Įėję vidun, nerado nė gyvos dvasios — tuščias buvo ir baras, ir kairėje esanti salė. Tvyrojo baldų lako ir išsivadėjusio alaus kvapas. Tolimajame kampe, šalia taikinio strėlėms laidyti, blykčiojo lošimo automatas.

— Sveiki! Ar yra kas nors? — sušuko Brensonas. — Ei!

Greisas pasilenkė per barą ir išvydo atviras nuleidžiamąsias duris. Jis patraukė sklendę, užėjo už baro ir, atsiklaupęs prie blausiai apšviesto rūsio angos, sušuko:

— Ei! Ar yra kas nors?

— Minutę! — pasigirdo šiurkštus balsas.

Greisas išgirdo kažką panašaus į murmėjimą, paskui pasirodė pilka alaus statinė su užrašu „Harvey" ant šono, laikoma dviejų stambių rusvų rankų, o galiausiai išlindo suprakaitavusio raudonskruosčio žaliūko, vilkinčio baltais marškiniais ir tokios pat spalvos džinsais, galva. Kūno sudėjimu ir sulaužyta nosimi jis buvo panašus į boksininką.

— Klausau, džentelmenai.

Brensonas parodė tarnybinį pažymėjimą.

— Detektyvas seržantas Brensonas ir vyresnysis detektyvas Greisas, Sasekso policija. Ieškome šio baro savininko pono Hobso.

— Jūs jau suradote, — sušvokštė šis, išlipdamas iš rūsio, atsistojo visu ūgiu ir nužvelgė juos atsargiu žvilgsniu. Nuo jo trenkė prakaitu.

— Ar galėtumėte žvilgtelti į šias nuotraukas ir pasakyti, ar atpažįstate kurį nors iš šių vyrų? Jie galėjo čionai lankytis antradienio vakarą.

Brensonas padėjo nuotraukas ant bufeto.

Džonas Hobsas iš eilės peržiūrėjo visas fotografijas ir papurtė galvą.

— Ne, niekada nesu jų matęs.

— Ar jūs dirbote antradienio vakarą? — pasiteiravo Greisas.

— Aš čia praleidžiu kiekvieną mielą vakarą, — atkirto jis. — Septynis vakarus per savaitę. Ir visa tai — dėl jūsų šutvės.

— Dėl mūsų šutvės? — paklausė Greisas.

— Dėl kelių policijos. Ne taip paprasta pragyventi iš tokios kaimo smuklės, kai jūsų draugeliai iš kelių policijos tik ir sukiojasi aplink, kaišiodami mano lankytojams alkoholio matuoklius.

Nekreipdamas dėmesio į pastabą, Greisas paklausė:

— Ar jūs tikras, kad nesate jų matęs?

— Šiokiadieniais čia susirenka dešimt žmonių. Nieko nuostabaus, juk tai — turčių miestas. Jeigu jie būtų čia lankęsi, aš juos tikrai būčiau pastebėjęs. Deja, juos matau pirmą kartą. Ar nenorėtumėte paaiškinti, kodėl turėčiau juos atpažinti?

Panašiomis aplinkybėmis Rojus Greisas pykdavo ant kelių policijos. Dauguma žmonių su policija susiduria tik tuomet, kai juos sustabdo už greičio viršijimą ir duoda papūsti į alkoholio matuoklį. Todėl, užuot policijos pareigūnus laikę savo draugais ir rimties sergėtojais, daugelis žmonių į juos žiūri kaip į priešus.

— Žiūrite televiziją? Skaitote vietos spaudą? — Greisas į jo klausimą atsakė klausimu.

— Ne, — burbtelėjo šis. — Neturiu tam laiko. Nusikaltimas?

— Keturi iš šių vyrų žuvo, — paaiškino Glenas Brensonas, suerzintas baro savininko laikysenos. — Automobilių avarijoje, kuri įvyko antradienio vakarą.

— O jūs atvelkat savo subines pas kažkokį vargšą baro savininką, kad turėtumėte ką apkaltinti pastūmėjus juos į nelaimę?

— Aš to nesakiau, — įsiterpė Greisas. — Visiškai ne. Aš ieškau štai šito kartu su jais buvusio vyruko.

Jis ištiesė Maiklo fotografiją.

Šeimininkas papurtė galvą.

— Jo čia nebuvo.

Apžiūrinėdamas sienas, Brensonas paklausė:

— O stebėjimo kameros yra?

— Šaipotės iš manęs? Ar aš jums panašus į žmogų, kuris gali sau leisti tokią prabangą? Štai kur mano stebėjimo kameros, — jis parodė sau į akis. — Štai, dvi. Savo gimimo dieną gavau jas veltui. O dabar, jums leidus, pakeisiu statinę.

Jie abu tylėjo.

31

Maiklas drebėjo. Kažkas ropojo plaukais. Pamažu, tačiau vis labiau artėjo prie kaktos. Greičiausiai voras.

Apimtas baimės, Maiklas paleido iš rankų diržo sagtį ir iki kraujo nubrozdintais pirštais suskato naršyti po galvą.

Netrukus jis pajuto ropojant skruostu, lūpomis, smakru.

— O, Jėzau! Išleiskite mane iš čia, idiotai! — jis kibo abiem rankom sau į veidą ir pajuto kažką mažą ir glitų. Kad ir kas tai būtų buvęs, Maiklas jį užmušė ir iškrapštė iš tankiai sužėlusios, jau kelias dienas neskustos barzdos.

Jam patiko daugelis gyvūnų, tiktai ne vorai. Vaikystėje buvo skaitęs straipsnį vietos laikraštyje apie vaisių pardavėją, kone numirusio nuo tarantulo, kuris slėpėsi bananų kekėje, įkandimo.

Žibintuvėlis skleidė blausų gintaro spalvos spindulį, todėl karsto vidus skendėjo prieblandoje. Vengdamas, kad vis kylantis vanduo neapsemtų akių ir burnos, Maiklas turėjo gulėti nuolat pakelta galva. Pajuto kaip kažkas įkando į kulkšnį, kurią skaudžiai nudilgino.

Pakratė žibintuvėlį. Lemputė visiškai užgeso, tačiau keletą sekundžių dar švytėjo volframo siūlelis.

Buvo labai šalta. Jei neskaptuotų dangčio, būtų dar šalčiau. Tačiau jam vis dar nepavyko pragremžti skylės. Jis *privalėjo*, privalėjo tai padaryti, kol vanduo jo nepaskandino — Maiklas bandė nuvyti šią mintį šalin, tačiau nesisekė. Vanduo vis kilo ir buvo apsėmęs kojas bei dalį krūtinės. Viena ranka reikėjo laikyti iškeltą radijo siųstuvą, kad ir jis neatsidurtų po vandeniu.

Maiklas buvo ne tik apsemtas vandens, bet ir apimtas nevilties. Ausyse tebeskambėjo Davėjaus žodžiai.

Vienas senis išlindo pro priekinį stiklą. Nupjauta pusė galvos. Po perkūnais, buvo matyti ištiškusios smegenys! Aišku, šitas žuvo vietoje. Gyvas buvo likęs tik vienas, tačiau dabar jau ir tas mirė.

„Transit" avarija. Atitiko viskas — ir laikas, ir vieta. Nejaugi jie visi — Petis, Lukas, Džošas ir Robas — žuvo? Tai štai kodėl nė vienas nesugrįžo. Betgi Markas tikrai turėjo žinoti, ką jie sumanę. Dėl Dievo meilės, juk jis yra geriausias jo draugas! Tikriausiai Markas su gelbėtojais jau netoliese? Na, nebent ir jam nutiko kokia nelaimė. O ką, jei ir jis vėliau prisidėjo ir važiavo drauge su visais?

Dešimt po keturių, penktadienio popietė. Jis bandė įsivaizduoti, kas dabar vyksta. Ką daro Ešlė? O jo motina? Ar ir toliau ruošiamasi rytoj numatytai šventei?

Jis pakėlė galvą dar aukščiau, prie pat dangčio, ir dar kartą sušuko:

— Gelbėkite! Padėkite man! Gelbėkite!

Spengianti tyla.

Aš privalau iš čia ištrūkti!

Pasigirdo kažkas panašaus į šnypštimą, paskui ėmė traškėti, — Maiklas netgi pamanė, kad skyla lenta, — o galiausiai ausis pasiekė toks artimas statinis aparato garsas. Netrukus kažkas pietietiška tarme paklausė:

— Tu tikrai norėjai pasakyti, kad pateksiu į televiziją?

— Davėjau, čia tu?

— Ei, drauguži, mes ką tik grįžom namo. Kad tu būtum matęs, kokia avarija! Džiaukis, kad tavęs nebuvo tame automobilyje. Užtruko dvi valandas, kol ištraukė vairuotoją. Jis atrodė tikrai nekaip. Tiesa, geriau negu moteris kitame automobilyje. Supranti, ką noriu pasakyti?

— Tikrai taip, — atsakė Maiklas, laikydamasis ankstesnės taktikos.

— Nejaugi? Noriu pasakyti, kad ji žuvo. Tu iš tikrųjų supratai?

— Žuvo? Taip, aš suprantu.

— Taip, tu manai žinąs, kaip atrodo žuvusieji ir tie, kurie lieka gyvi. Tačiau ne visada. Ei, bet aš noriu tau kai ką papasakoti!

— Davėjau, ar tu pameni tą avariją, kurios vietoje buvai antradienio vakare? Ar galėtum pasakyti, kiek ten buvo vyrų?

Po kelių sekundžių Davėjus atsakė:

— Tereikia suskaičiuoti greitąsias. Įvykus didelei avarijai, pas vieną žmogų važiuoja viena greitoji. Kai mes atvykome, viena išvažiavo, o viena dar stovėjo.

— Davėjau, o gal tu kartais žinai žuvusiųjų vardus?

— Džošas Volkeris, Lukas Gyringas, Piteris Varingas, Robertas Houlihanas, — kone tą pačią akimirką atsakė Davėjus, nustebindamas Maiklą.

— Turi labai gerą atmintį, Davėjau, — pagyrė Maiklas. — O dar kas nors buvo? Pavyzdžiui, Markas Varenas?

Davėjus nusijuokė.

— Aš niekada nepamirštu vardų. Jei Markas Varenas būtų patekęs į avariją, aš jį tikrai prisiminčiau. Prisimenu ne tik kiekvieną vardą ir pavardę, bet ir kur, ir kada išgirdau. Atmintis manęs dar niekada neapvylė.

— Vadinasi, mokykloje turėjo neblogai sektis istorija.

— Turėjo, — Davėjus išsisuko nuo tiesaus atsakymo.

Maiklas atsispyrė pagundai jį aprėkti ir ramiu balsu paklausė:

— O gal prisimeni, kurioje vietoje avarija įvyko?

— A26. Dvi kablelis keturios mylios į pietus nuo Krouborou.

Maiklui gimė mažytė vilties kibirkštėlė.

— Man atrodo, jog esu visiškai netoli nuo tos vietos. Ar tu vairuoji, Davėjau?

— Nori pasakyti, automobilį?

— Taip, būtent tai aš ir norėjau pasakyti.

— Na, žiūrint, kaip tą *vairavimą* supranti.

Maiklas trumpam užsimerkė. Negali būti, kad su juo neįmanoma susišnekėti. *Ką daryti?*

— Davėjau, man iš tikrųjų reikia pagalbos, man labai blogai. Ar mėgsti žaidimus?

— Nori pasakyti, kompiuterinius? Žinoma! Ar tu turi „Play-Station-2"?

— Ne, su savimi neturiu.

— O gal galima prisijungti?

Maiklas išspjovė vandenį, kurio pribėgo į burną. Apėmė panika. Dieve, jis taip greitai kyla!

— Davėjau, jei aš tau padiktuočiau telefono numerį, ar tu galėtum paskambinti už mane? Norėčiau, kad tu pasakytum vienam žmogui, kur aš dabar esu. O gal galėtum pakviesti ką nors, kad su manimi pasikalbėtų?

— Deja, Hiustone, problema.

— Negalėtum pasakyti, kokia?

— Supranti, telefonas yra tėvelio name. Jis nežino, kad aš turiu šitą radijo stotį. Tai yra mudviejų paslaptis.

— Puiku, aš moku saugoti paslaptis.

— Mano tėvelis ant manęs labai supyktų.

— O tu nemanai, kad jis dar labiau supyktų sužinojęs, jog tu, užuot išgelbėjęs man gyvybę, leidai numirti? Juk tu esi vienintelis žmogus pasaulyje, žinantis, kur manęs ieškoti.

— Tai gerai. Aš niekam nepasakosiu.

Maiklas vėl pajuto nešvaraus, drumzlino ir sūroko vandens skonį burnoje. Gėlė rankas, pečius ir kaklo raumenis.

— Davėjau, jei manęs negelbėsi, aš numirsiu. Tu būtum didvyris. O gal nenori?

— Man jau reikia eiti, — atsakė Davėjus. — Kieme matau tėvelį — jis mane kviečia.

Maiklas, visiškai beprarandąs viltį, sušuko:

— Ne! Davėjau, kur tave velnias neša? Tu turi man padėti! DAVĖJAU, PO GALAIS, GELBĖK MANE!

Tyla. Davėjus tylėjo pernelyg ilgai, todėl Maiklas ėmė manyti, kad jis bus persistengęs.

— Davėjau, — šįkart Maiklas prabilo ramesniu balsu. — Ar tu dar čia?

— Aš dar čia, — atsakė Davėjus. Jo balsas buvo visiškai pasikeitęs. Galėjai pamanyti, kad kalba mažas, pylos gavęs berniukas.

— Davėjau, aš tau padiktuosiu telefono numerį. Ar galėtum užsirašyti ir juo paskambinti? Norėčiau, kad jie pasikalbėtų su manimi per tavo radijo stotelę. Perduok, jog tai labai skubu. Ar padarysi tai dėl manęs?

— Okei. Pasakysiu, kad tai yra svarbu, *labai* svarbu.

Maiklas padiktavo numerį. Davėjus pažadėjo paskambinti, o paskui iškart vėl su juo susisiekti.

Po penkių kankinamai ilgų minučių pasigirdo Davėjaus balsas.

— Įsijungė balso paštas, — paaiškino jis.

Maiklas iš nusivylimo sugniaužė kumščius.

— Palikai žinutę?

— Ne. Tai kad man nieko apie tai nesakei.

32

„Brolių vienuolių“ baro Akfylde savininkė buvo maždaug penkiasdešimties metų stambaus sudėjimo raudonskruostė moteris, kurios šviesūs plaukai stovėjo piestu tarsi įelektrinti. Draugiškai šypsodamasi ji pasveikino pas ją apsilankiusius Greisą bei Brensoną ir atidžiai apžiūrėjo Greiso ant baro padėtas nuotraukas.

— Aha, — tarė ji. — Jie buvo čionai užsukę, visi penki. Leiskite prisiminti... Apie aštuntą vakaro, antradienį.

— Jūs tuo tikra? — paklausė Glenas Brensonas.

Ji parodė į Maiklo nuotrauką ir tarė:

— Šitas atrodė truputį apgirtęs, tačiau buvo labai mielas.

Tada dūrė pirštu į Džošo nuotrauką ir tęsė:

— O štai šis pirko gėrimus. Užsakė visiems alaus ir truputį vandens. Beje, šis vyrukas, — ji vėl parodė Maiklą, — man pasipasakojo, kad šeštadienį jo laukia vestuvės. Jis dar sakė, kad aš esu gražiausia iš visų jo kada nors sutiktų moterų, ir jeigu jis būtų mane sutikęs anksčiau, tai būtų tikrai pasipiršęs.

Baro šeimininkė išsiviepė Brensonui, o Greisą apdovanojo koketiška

šypsena. Ji moka elgtis su policininkais, pagalvojo Greisas. Jo nebūtų nustebinusi žinia, kad ši moteris apvyniojo aplink pirštą vietos policininką. Tikriausiai jos bare nebuvo paisoma darbo laiko.

— Ar jūs atsitiktinai nenugirdote, ką šie vyrai planavo daryti toliau? — paklausė Greisas.

— Ne, meiluti. Jie visi buvo linksmai nusiteikę. Pas mane tą vakarą lankytojų buvo nelabai daug, ir aš gerai prisimenu, kad jie sėdėjo štai prie ano kampinio staliuko, — moteris mostelėjo ranka per tuščią patalpą į nišoje stovintį stalą su kėdėmis, virš kurių ant sienos kabojo kelios pasagos.

— Aš nekreipiau į juos per daug dėmesio, nes vienas iš mano nuolatinių lankytojų norėjo pasikalbėti apie savo šeimynines problemas. Na, pats suprantate.

— Taip, — atsakė jai Greisas.

— Vadinasi, nežinote, kur jie ketino važiuoti toliau? — paklausė Brensonas.

Ji papurtė galvą.

— Man pasirodė, kad jie buvo gerokai įkaušę. Išgėrė ir išvyko.

— Ar pas jus įrengtos stebėjimo kameros?

Ji ir vėl koketiškai nusišypsojo Greisui.

— Ne, meiluti. Atsiprašau.

Skubėdamas kartu su Brensonu prie automobilio, turėjusio paslėpti nuo smarkaus lietaus, Greisas išgirdo tolimą sraigtasparnio gausmą. Kol Brensonas atrakino dureles, jis dar suspėjo žvilgtelėti aukštyn, bet nieko neįžiūrėjo. Įsitaisęs šiltame ir sausame automobilyje, paskambino Belai su Niku.

— Kaip sekasi?

— Šnipštas, — tarė Nicholas. — Nieko gero. Liko du barai. O kaip jums?

— O mums dar trys, — atsakė Greisas.

Brensonas užvedė variklį ir atsisukęs į Greisą prabilo:

— Sena patyrusi kekšė. Nenorėjai pasilikti?

— Ačiū, — atšovė Greisas. — Tik po tavęs.

— Aš esu laimingas šeimos žmogus. O tu galėjai pasinaudoti proga.

Rojus Greisas pasižiūrėjo į savo mobilųjį telefoną. Prisiminė Klaudinos, policininkams alergiškos vegetarės iš Gildfordo, siųstus pranešimus.

— Tau pasisekė, — tarė jis. — Man regis, pusė visų netekėjusių moterų yra nenormalios.

Trumpai patylėjęs Greisas tęsė:

— Nelaimė įvyko kelios minutės po devynių. Gali būti, kad tai buvo paskutinis baras, kuriame jie lankėsi prieš uždarydami savo draugą karstan.

— Bet pakeliui galėjo dar kur nors užsukti.

Jie apsilankė likusiuose baruose, tačiau niekas penketo įkaušusių vyrų neprisiminė. Vis dėlto Nikui su Bela pavyko rasti dar vieną baro savininką, kuris juos matė. Jie išvažiavo maždaug 8.30. Visi girti. Šis baras buvo už penkių mylių. Greisas jautėsi prislėgtas: apie galimą Maiklo Harisono buvimo vietą jie dabar žinojo neką daugiau negu pradėdami paiešką.

— Reikia pasikalbėti su jo verslo partneriu, — prabilo Greisas. — Jei jis yra geriausias draugas, tai tikrai *turi* ką nors žinoti. Ką apie tai manai?

— Manau, turime organizuoti apylinkės apžiūrą.

— Taip, tačiau prieš tai reikėtų ją susiaurinti.

Brensonas užvedė variklį.

— Buvai man pasakojęs, kad pažįsti kažkokį keistuolį su švytuokle...

Greisas nustebęs atsigręžė į kolegą.

— Nejaugi?

— Nepamenu jo vardo. Sakei, kad jis sugeba rasti dingusiuosius, naudodamasis tik žemėlapiu ir švytuokle.

— O aš maniau, kad tu tokiais dalykais netiki. Argi ne tu man visada primeni, jog esu idiotas, jei domiuosi tokiomis nesąmonėmis? O dabar tu man siūlai su kažkuo susitikti?

— Supranti, Rojau, aš jau puolu į neviltį. Nebežinau, ko daugiau griebtis.

— Mums reikia paskubėti.

— O gal iš tikrųjų verta pamėginti?

Greisas nusišypsojo.

— Maniau, esi nepataisomas skeptikas.

— Taip, esu. Tačiau reikia surasti vaikiną, kuris ryt antrą valandą kartu su savo sužadėtine turi iškilmingai žengti prie altoriaus, o mums liko... — Brensonas pasižiūrėjo į laikrodį, — vos dvidešimt dvi valandos. Per tą laiką turime iššukuoti penkiasdešimt kvadratinių mylių miško, deja, po keturių valandų jau bus tamsu. Ką pats apie tai manai?

Širdyje Greisas buvo įsitikinęs, kad verta surizikuoti ir kreiptis į Harį Freimą. Tačiau po trečiadienį teisme patirto fiasko Rojus suprato, jog jo karjerai ateitų galas, jei tik apie tai sužinotų Alisona Vosper.

— Visų pirma išbandykime kitas priemones, o paskui pamatysime, gerai?

— Išsigandai šefo? — paerzino Brensonas.

— Kai būsi mano metų, ir tu susirūpinsi savo pensija.

— Kai sulauksiu trisdešimties, būtinai prisiminsiu.

33

Ešlė Harper gyveno mažame terasiniame Viktorijos laikų name šalia geležinkelio, buvusiame Houvo darbininkų rajone, laikui bėgant, virtusiame gana brangiu anklavu, kurį ypač vertino viengungiai ir dar tik pradedantieji savarankišką gyvenimą. Apie tai iškalbingai bylojo gatvėje stovintys automobiliai ir dailios fasadinės namų durys.

Greisas su Brensonu išlipo iš automobilio, praėjo pro „Golf GTI" bei „Renault" nudengiamu viršumi ir atsidūrė priešais 118 numeriu pažymėtą namą, šalia kurio stovėjo sidabro spalvos „Audi TT". Paskambino į duris.

Netrukus jas atidarė labai graži, maždaug dvidešimt penkerių metų moteris. Pažinusi Brensoną, liūdnai nusišypsojo.

— Sveika, Ešle, — pasisveikino Brensonas. — Tai mano kolega, vyresnysis detektyvas Greisas. Ar galėtume pasikalbėti?

— Žinoma, užeikite. Gal turite kokių naujienų? — ji pasižiūrėjo į Greisą.

Greisą nustebino namo išorės ir vidaus kontrastas. Jie atsidūrė šalto minimalizmo oazėje. Baltas kilimas, balti baldai, pilkos metalinės pakeliamos žaliuzės, ant sienos kabojo Greisui žinoma didelė įrėminta Džeko Vetriano fotografija su keturiais ryškiais kostiumais vilkinčiais vyrukais, o sienoje įmontuotoje garso sistemoje šokčiojo siauros spalvotos švieselės. Ten pat kabančio laikrodžio rodyklės rodė 18.20.

Ji pasiūlė gerti. Brensonui atnešė mineralinio vandens dailioje stiklinėje, o šalia jo ant ilgos sofos įsitaisiusiam Greisui — baltą grakštų puodelį juodos kavos.

— Antradienio vakarą jūsų sužadėtinį matė trijuose baruose Ešdouno apylinkėse, — ėmė pasakoti Brensonas. — Visi trys liudytojai patvirtino matę jį drauge su keturiais kompanionais — jūs juos žinote. Išskyrus tai, kad visi buvo pasigėrę, nieko daugiau nežinome.

— Maiklas — ne girtuoklis, — niūriai ištarė ji, abiem rankomis spausdama taurę raudonojo vyno.

— Papasakokite man apie Maiklą, — paprašė Greisas, žiūrėdamas tiesiai jai į akis.

— O ką būtent?

— Ką tik norite. Kaip susipažinote?

Ji nusišypsojo ir pastebimai lengviau atsikvėpė

— Aš atvykau į jo firmą pokalbiui dėl darbo. Pas Maiklą ir jo kolegą.

— Marką Vareną? — pasitikslino Greisas.

Ji akimirką susvyravo. Tik vieną sekundės dalį, tačiau Greisas netruko pastebėti.

— Taip.

— O kur dirbote prieš tai? — vėl paklausė jis.

— Nekilnojamojo turto agentūroje Toronte, Kanadoje. Grįžau į Angliją prieš pat įsidarbinant.

— Grįžote?

— Esu kilusi iš Anglijos. Čia mano šaknys, — nusišypsojo Ešlė.

— O kokioje agentūroje Toronte dirbote?

— Jūs pažįstate Torontą? — ji truputį nustebo.

— Maždaug prieš dešimt metų savaitę praleidau Kanados raitojoje policijoje — darbavausi žmogžudysčių tyrimo laboratorijoje.

— Iš tikrųjų? Tai buvo nedidelė firma — „Bay" kompanijos skyrius.

Greisas linktelėjo.

— Vadinasi, Maiklas Harisonas ir Markas Varenas jus nusamdė?

— Aha, tai buvo pernai, lapkričio mėnesį.

— Ir?

— Tai buvo geras darbas ir geras atlyginimas. Aš norėjau kuo daugiau

sužinoti apie prekybą nekilnojamuoju turtu, o jie atrodė labai šaunūs vyrukai. Aš... hm... — Ešlė paraudo, — Maiklas labai patrauklus, bet aš buvau įsitikinusi, kad jis yra vedęs arba turi merginą.

— Atleiskite, kad lendu į asmeninius reikalus, — pertraukė Greisas, — bet ar negalėtumėte pasakyti, nuo kada jūs ir Maiklas ėmėte artimai draugauti?

Po trumpos pauzės ji atsakė:

— Gana greitai — maždaug po poros mėnesių. Tačiau mes stengėmės neišsiduoti, nes Maiklas nenorėjo, kad apie tai sužinotų Markas. Jis manė, jog tai — na, tikriausiai pats suprantate — pakenktų jųdviejų santykiams.

Greisas linktelėjo.

— Ir kada gi Markas apie tai sužinojo?

Ji vėl paraudo.

— Vieną dieną jis sugrįžo į biurą, kai mes visiškai nesitikėjome.

Greisas nusišypsojo. Jis simpatizavo jai — mergina turėjo kažką pažeidžiama, dėl ko absoliuti dauguma vyrų būtų mielai sutikusi ją globoti. Rojus ir pats dabar taip pasijuto, nors matė ją pirmą kartą gyvenime.

— O toliau?

— Iš pradžių buvo šiek tiek nejauku. Aš pasakiau Maiklui, kad, mano manymu, turėčiau išeiti iš darbo, bet jis nenorėjo apie tai nė girdėti.

— O Markas?

Greisas pastebėjo, kaip Ešlės veidu perbėgo nežymus šešėlis. Vos pastebimai įsitempė veido raumenys.

— Visiškai normaliai.

— Ir tai neturėjo jokios įtakos jūsų darbo santykiams?

— Ne.

Įdėmiai žvelgdamas jai į akis, Greisas vėl paklausė:

— Ar žinojote, kad jie turėjo ofšorinę kompaniją Kaimanų salose?

Ji šovė akimis į Brensoną, o po to į Greisą.

— Ne... aš... aš nieko apie tai nežinau.

— Ar Maiklas niekada nepasakojo apie priedangą nuo mokesčių sau ir ponui Varenui?

Ji taip ūmiai įtūžo, kad Greisas net krūptelėjo.

— Ką jūs sau manote? Jūs policininkai ar valstybinio mokesčių departamento darbuotojai?

— Jei norite padėti mums surasti jūsų sužadėtinį, turite mums suteikti kuo daugiau informacijos apie jį. Pasakokite mums viską, net ir tai, kas jums atrodo visiškai ne į temą.

— Aš noriu tik vieno — surasti jį. Gyvą. Meldžiu Dievą.

— O jūsų sužadėtinis nepasakojo, kaip jie planuoja praleisti bernvakarį?

Greisas uždavė šį klausimą prisiminęs paskutinį savo vakarą prieš vestuves, kai išsamiai paaiškino Sendei, kur su draugais ketina lankytis, o jinai kitą rytą, žinodama, kur jo ieškoti, atrado savo išrinktąjį viename Braitono skersgatvyje, sušalusį, basą, sėdintį ant pašto dėžės.

Ji papurtė galvą.

— Jis minėjo tik tiek, kad jie ketina truputį išgerti, nieko daugiau.

— O ką jūs darytumėte, jei jis nepasirodytų rytoj numatytose vestuvėse? — prabilo Brensonas.

Ešlė apsipylė ašaromis. Ji išėjo iš kambario, bet netrukus grįžo laikydama rankoje išsiuvinėtą nosinaitę, kuria įprastai šluostydavosi ašaras.

— Nežinau. Iš tikrųjų nežinau, — kūkčiodama kalbėjo ji. — Maldauju, suraskite jį. Aš jį labai myliu... šito aš nepakelčiau.

Palaukęs, kol apsiramins, ir vėl įbedęs akylą žvilgsnį, Greisas klausinėjo toliau:

— Jūs buvote jų abiejų sekretorė. Nejaugi Markas Varenas jums nepasakė, ką jie buvo suplanavę?

— Paprasčiausią vaikinų vakarėlį. Man draugės buvo surengusios mergvakarį. Tai ir viskas.

— Ar žinote, kad Maiklas garsėjo kaip ribų nejaučiantis išdaigininkas? — Greisas pakeitė temą.

— Taip, Maiklas turėjo puikų humoro jausmą — tai viena iš jo savybių, kurios man patinka.

— Gal teko ką nors girdėti apie karstą?

Ji staiga išsitiesė kaip strėlė, kone išlaistydama vyną.

— Apie karstą? Ką jūs norite tuo pasakyti?

Brensonas leidosi kaip įmanydamas švelniau aiškinti:

— Vienas iš jo draugų, Robertas Houlihanas... Tiesa, ar jį pažįstate?

— Keletą kartų teko susitikti. Truputį „lūzeris".

— Nejaugi?

— Taip sakydavo M — Maiklas. Jis buvo prisitrynęs prie jų kompanijos, tačiau niekas jo nelaikė savu.

— Vis dėlto, nors ir nesavas, buvo pakviestas į bernvakarį? — Brensonas atkakliai laikėsi savo.

— Maiklas nieko nenori įžeisti. Manau, tai jis norėjo, kad dalyvautų ir Robas. Tikriausiai todėl, kad visi kiti buvo pakviesti į vestuves pabroliais, o Robas — ne.

Greisas gurkštelėjo kavos.

— O judu su Maiklu niekada nebuvote susikivirčiję? Neturite jokio pagrindo įtarti, kad jis galėjo pasipustyti padus ir dingti prieš pat vestuves?

— O, Jėzau, — aiktelėjo ji. — Ne. Tikrai ne. Aš... jis...

— Kur planavote praleisti medaus mėnesį? — Greisas vėl pakeitė temą.

— Maldyvuose. Maiklas užsakė tiesiog pasakišką vietą, kur bus galima plaukioti kateriais ir nardyti — jam patinka poilsis prie vandens. Tai tikras rojaus kampelis.

— Maiklo paieškai skirtas sraigtasparnis ir šimtas specialiai išmokytų policininkų. Jeigu jis iki vakaro neatsiras, nuodugniai apieškosime visą teritoriją, kurioje buvo pastebėtas aną antradienio vakarą. Tačiau aš nenorėčiau, kad po tokios paieškos, kurioje dalyvaus šimtas geriausių policijos darbuotojų, paaiškėtų, jog jis deginasi kur nors Kaimanų salose. Tikiuosi, mane supratote?

Ešlė linktelėjo ir piktai atšovė:

— Kuo puikiausiai. Jums svarbu pinigai, o ne Maiklo paieška.

— Ne, — atsakė Greisas, kurio balsas šįkart nuskambėjo kur kas švelniau. — Mums rūpi ne pinigai. Aš padarysiu viską, kas nuo manęs priklauso, kad Maiklą surastume. Nesvarbu, kokių išlaidų tai pareikalautų.

— Tuomet pradėkite jau dabar, prašau, — sutraukusi savo laibus pečius, ji gailiomis akimis žvelgė į taurę vyno. — Aš jus atpažinau. Apie jus vakar rašė *Argus* ir *Daily Mail*. Jie šaipėsi iš jūsų, kad lankėtės pas mediumą, tiesa?

— Tiesa.

— O aš tuo tikiu. Nejaugi jūs nieko nepažįstate? Juk tikrai turėtumėte pažinti. Argi nėra mediumų ir aiškiaregių, sugebančių rasti dingusius be žinios žmones?

Greisas žvilgtelėjo į Brensoną, o paskui į Ešlę.

— Taip, yra.

— Nejaugi negalėtumėte pas kurį nors nueiti? Galiu nueiti ir aš, tik patarkite, pas ką.

Greisas trumpam susimąstė.

— Ar neturite kokio nors daikto, kuris būtų Maiklo? — paklausė jis, jausdamas į jį įsmeigtą Brensono žvilgsnį.

— Būtent?

— Visiškai nesvarbu. Tinka bet kas. Pavyzdžiui, kas nors iš drabužių arba papuošalas. Svarbiausia, kad būtų Maiklo.

— Ką nors surasiu. Luktelėkite porą minučių.

— Žinoma.

34

— Klausyk, ar tu iš medžio iškritai? — prašneko Brensonas, kai automobilis pajudėjo nuo Ešlės namo.

Laikydamas rankoje varinę apyrankę, kurią jam atnešė Ešlė, Greisas atsakė:

— Tai tavo pasiūlymas.

Automobilyje iš radijo imtuvo sklido žemas, bet garsus „bum bum bum“. Greisas pritildė garsą.

— Taip, bet aš nemaniau, kad jos paprašysi atnešti kokį nors Maiklui priklausantį daiktą.

— O tu — ką? Norėjai, kad mes ką nors nušvilptume iš jo buto?

— *Pasiskolintume.* Žmogau, tu vaikštai skustuvo ašmenimis. Nemanai, kad ji gali prasitarti spaudai?

— Prašei tau padėti.

Brensonas žvilgtelėjo į jį skersomis.

— Ko tu iš jos tikiesi?

— Ji žino daugiau negu pasakoja.

— Bando apsaugoti jo užpakalį?

Greisas vartė rankose apyrankę. Trys siauros vario juostelės, sujungtos į vieną. Kiekviena baigiasi dviem mažais apskritimais.

— Ką tu manai?

— Tu ir vėl savo stiliumi — klausimu į klausimą.

Greisas nieko neatsakė, sėdėjo ir mąstė. Jis prisiminė sceną Ešlės Harper namuose. Jos nerimą ir atsakymus. Devyniolika policijoje praleistų metų jį daug ko išmokė. O viena svarbiausių pamokų turbūt buvo ta, jog ne visada tai, kas atrodo akivaizdu, yra tiesa. Jis buvo tikras, kad Ešlė Harper žinojo kur kas daugiau, negu jiems papasakojo. Jis tai perskaitė jos akyse. Galbūt jai, tegul ir apimtai sielvarto, parūpo, kokia gi Maiklo Harisono suktybė, susijusi su Kaimanų salomis, iškilo aikštėn. Vis dėlto jis jautė, kad ir tai dar ne viskas.

Po dvidešimties minučių Brensonas sustabdė automobilį prie Kemp Tauno pasivaikščiojimo tako, iškilusio virš paplūdimio ir Anglų kanalo, ir abu išlipo iš automobilio.

Tebelijo, o jūra tyvuliavo tuščia, išskyrus kažką panašaus į tanklaivį arba krovininį laivą pačiame horizonte. Pro juos sruvo nenutrūkstamas automobilių ir sunkvežimių srautas. Greisui iš dešinės stūksojo „Palace Pier" švytinčiais baltais kupolais, neskoningai mirgančiomis lemputėmis ir spirališkų rogučių atrakcionu, šaunančiu aukštyn tarsi bokštas.

Platus Marinos aikštės bulvaras, kuris gerą mylią ėjo išilgai regentystės laikus menančių namų, atsiveriančių į jūrą, knibždėjo abiem kryptimis zujančių automobilių. Čia, tarp kitų modernių pastatų, jie surado ir Van Aleną, „art deco" architektūros šedevrą, pritaikytą dvidešimt pirmajam amžiui. Paskambinę į 407 butą ypatingo saugumo vidaus telefonu, po kelių sekundžių išgirdo šeimininko balsą.

— Alio?

— Markas Varenas? — paklausė Glenas Brensonas.

— Taip. O kas teiraujasi?

— Policija. Ar negalėtume trumpai pasikalbėti apie Maiklą Harisoną?

— Be abejo. Prašom į ketvirtą aukštą.

Pasigirdo šaižus elektrinio užrakto zvimbimas, ir Greisas atidarė paradines namo duris.

— Ir būna gi tokių keistų sutapimų, — tarė jis Brensonui. — Vakar šiame name lošiau pokerį.

— Turi čionai pažįstamų?

— Čia gyvena Chrisas Kroukas.

— Chrisas Kroukas? Tai tas vėpla iš Kelių policijos?

— Jis visai šaunus vyras.

— Kaip jis gali leisti sau tokią prabangą — butą prestižiniame name?

— Vedė pinigų maišą, tiksliau — išsiskyrė su pinigų maišu. Pasakojo, kad buvusios žmonos tėvas laimėjo nemažą sumelę loterijoje, be to, vertėsi advokato praktika ir specializavosi skyrybų bylose.

— Apsukrus šunsnukis.

Jie pakilo į ketvirtą aukštą ir prabangiu kilimu patraukė 407 buto link. Brensonas paspaudė durų skambutį.

Netrukus durys atsidarė, ir jie išvydo trečią dešimtį bebaigiantį vyrą, apsirengusį baltais dalykiniais marškiniais atsegta apykakle ir apsiavusį kelnėmis šviesiais ruoželiais bei juodais nevarstomais bateliais su auksine grandinėle.

— Prašom, džentelmenai, — maloniai pakvietė jis.

Greisui pasirodė, jog šį vyrą jau yra matęs. Visiškai neseniai. Tačiau kur? Kur, po perkūnais, buvo jį susitikęs?

Brensonas pareigingai ištiesė jam savo tarnybinį pažymėjimą, tačiau Markas Varenas į jį dvilktelėjo tik akies krašteliu.

Jie nusekė paskui šeimininką mažu prieškambariu į erdvią gyvenamąją patalpą, kurioje stovėjo dvi raudonos sofos, sudarydamos „L“ raidės formą, ir ilgas siauras lakuotas stalas, kuris atskyrė virtuvę nuo valgomojo.

Savo minimalistiniu stiliumi butas priminė Ešlės Harper apartamentus, tačiau į šį buvo sudėta žymiai daugiau pinigų. Kampe ant aukšto co-

kolio puikavosi afrikietiška kaukė, ant sienų rikiavosi klasiški — tai kas, kad neįmanoma suprasti jų turinio — abstraktūs paveikslai. Pro didelį langą atsivėrė puikus vaizdas į jūrą ir „Palace Pier". Plačiaekranis „Bang and Olufsen", kurio garsas buvo visiškai išjungtas, rodė žinių laidą.

— Ar galėčiau pasiūlyti ko nors išgerti? — pasiteiravo Markas Varenas, grąžydamas rankas.

Greisas įdėmiai jį stebėjo, skaitydamas kūno kalbą ir klausydamasis balso. Nerimo buvo tiesiog neįmanoma nepastebėti. Įtampa. Žinoma, atsižvelgiant į tai, ką jam teko išgyventi, tokia būsena neturėjo stebinti. Greisas iš ilgametės patirties žinojo, kad viena iš didžiausių bėdų, su kuriomis susiduria išgyvenusieji bet kokią nelaimę, yra kaltės jausmas.

— Ačiū, — atsakė Brensonas. — Mes nenorime jūsų ilgai trukdyti, turime tik keletą klausimų.

— Gal turite kokių naujienų apie Maiklą?

Greisas papasakojo apie savo apsilankymą baruose ir dingusį karstą. Marko Vareno reakcija sukėlė jam įtarimą, nors tikriausiai nebūtų įstengęs net įvardyti, kas konkrečiai jam pasirodė įtartina.

— Aš negaliu patikėti, kad jie būtų vogę karstą, — nustebo Markas Varenas.

— Betgi jūs turėtumėte viską žinoti, — atšovė Greisas. — Ar už bernvakarį atsakingas ne geriausias jaunojo draugas?

— Internete ir aš tą patį skaičiau, — atsakė šis.

Greisas suraukė antakius.

— Tai ne jūs organizavote vakarėlį? Visiškai neprisidėjote?

Markas atrodė sutrikęs. Iš pradžių prabilo labai nerišliai, tačiau gana greit nusiramino.

— Aš... aš to nesakiau. Turėjau omenyje... žinote... mes... Lukas... norėjome suorganizuoti jam striptizą, tačiau tai pasirodė per daug įprasta, todėl atsisakėme, nes pageidavome ko nors originalesnio.

— Atsilyginti Maiklui Harisonui už visas jo šunybes?

Markas Varenas ir vėl trumpam susinervino, tačiau tuoj pat atsakė:

— Taip, mes svarstėme šią galimybę.

— Tačiau apie karstą nieko nekalbėjote? — Rojus Greisas ir toliau spitrijo tiesiai jam į akis.

— Nė žodžio, — jis buvo aiškiai nepatenkintas.

— Apie tikmedžio karstą, — patikslino Greisas.

— Aš... aš nė girdėti negirdėjau apie jokį karstą.

— Jūs man tvirtinate, kad buvote geriausias Maiklo Harisono draugas, tačiau ničnieko nežinojote apie tai, kas numatyta bernvakariui?

Markas Varenas kurį laiką dvejojo. Paeiliui įdėmiai nužvelgė abu policininkus.

— Taip, — pagaliau pasigirdo jo atsakymas.

— Netikiu jumis, Markai, — metė Greisas. — Atsiprašau, bet netikiu.

Ūmai Markas plykstelėjo pykčiu:

— Jūs kaltinate mane melu? Atsiprašau, džentelmenai, susitikimas baigtas. Aš turiu pirmiau pasikalbėti su savo advokatu.

— Jums tai yra svarbiau negu rasti jūsų verslo partnerį? — pašaipiai paklausė Greisas. — Rytoj turėtų įvykti jo vestuvės. Ar jūs suprantate, ką tai reiškia?

— Aš esu jo geriausias draugas.

Įdėmiai žvelgdamas Markui Varenui į veidą, Greisas staiga prisiminė, kur jį buvo matęs. Na, bent jau, kur *manė* jį matęs.

— Kokiu automobiliu jūs važinėjate, Markai? — paklausė jis.

— BMW.

— Koks modelis? A3? A5? A7?

— X5, — atsakė Markas.

— Su visais keturiais varomaisiais ratais?

— Taip, būtent.

Greisas linktelėjo ir daugiau neklausinėjo; jo galva įtemptai dirbo.

35

Koridoriuje belaukiant lifto, Brensonas dirstelėjo į Marko Vareno buto duris, ar šios uždarytos, ir tarė:

— Ką reiškė tie tavo klausimai apie automobilį?

Kai jiedu įlipo į liftą, Greisas paspaudė „B“ mygtuką. Paskendęs savo mintyse jis nė neišgirdo klausimo.

Brensonas stebėjo jį.

— Ar tas pižonas kažką slepia? Tau jis įtartinas?

Greisas ir šįkart nieko neatsakė.

— Reikėjo spausti „G“ mygtuką, juk mes ten palikome automobilį.

Liftas nusileido į požeminį garažą, Greisas išlipo pirmas, paskui jį sekė Brensonas. Čia buvo sausa, švietė silpna šviesa ir galėjai užuosti silpną mašininės alyvos kvapą. Jie praėjo pro „Ferrari“, sedaną „Jaguar“, sportinę „Mazda“, mažą sedaną „Ford“ ir porą tuščių aptvarų, kol atsidūrė priešais blizgantį sidabro spalvos visureigį BMW X5. Jis atidžiai stebeilijo į automobilį, ant kurio kėbulo dar spindėjo nespėję nudžiūti lietaus lašai.

— Geri automobiliai, — įvertino Brensonas. — Bet labai nedaug vietos jų gale. Šiuo atžvilgiu geresni „Range Rover“ ir „Cayenne“. Greisas įsistebeilijo į ratus, paskui atsiklaupė ir dirstelėjo po slenksčiu.

— Praėjusią naktį, — prabilo Greisas, — maždaug be penkiolikos minučių pirmą, eidamas čionai į savo automobilį, pamačiau įvažiuojantį purviną BMW. Atkreipiau į jį dėmesį todėl, kad jis atrodė šiek tiek neįprastai — juk nedažnai pačiame Braitono centre išvysi purviną visureigį — jais dažniausiai naudojasi mamos, važiuodamos apsipirkti.

— Esi tikras, jog buvo *šis* visureigis?

Greisas nestipriai plekštelėjo sau per galvą.

— Registracijos numeris.

— Tai tavo fotografuojanti atmintis tebeveikia?

— Taigi, tebeveikia.

— Ir ką tai reiškia?

— O kaip tau atrodo?

— Dingęs karstas. Miškas. Purvu aplipęs automobilis. Geriausias dingusiojo draugas, vienintelis išlikęs gyvas, kuriam prisireikė pasikalbėti su savo advokatu. Banko sąskaita Kaimanų salose. Kažkuo kvepia.

— Ne. Ne kvepia, o dvokia.

— Ką darysime toliau?

Greisas išsitraukė iš kišenės varinę apyrankę ir ją kilstelėjo.

— Štai ką.

— Tu nejuokauji?

— O ką — turi geresnį pasiūlymą?

— Iškvosti Marką Vareną.

Greisas prieštaraudamas papurtė galvą

— Šis vyrukas — labai gudrus. Turime jį pergudrauti.

— Nejaugi manai, kad apsilankę pas kažkokį keistuolį, kuris švytuokle ieško požeminio vandens, jį pergudrausime?

— Pasikliauk manimi.

36

Privalai išlikti budrus. Tik taip gali tikėtis išgyventi. Hipotermija sukelia mieguistumą, o užmigęs nugrimztum į komą, po kurios ateitų mirtis.

Maiklas visas drebėjo, protarpiais imdavo kliedėti. Šalta, labai šalta; jis girdėjo balsus, girdėjo, kaip kažką į ausį kužda Ešlė; ištiesė ranką, norėdamas ją paliesti, tačiau krumpliai atsitrenkė į kietą tikmedį.

Maiklas vėl gurkštelėjo vandens, tačiau tuoj pat jį išspjovė. Jis veidu buvo beveik prisiplojęs prie dangčio. Žibintuvėlis nebešvietė; tiesa, jis dar bandė laikyti iškėlęs jį virš vandens, tačiau ranką taip gėlė, kad nori nenori teko jį nuleisti.

Mobilųjį telefoną, iš kurio nebebuvo jokios naudos, įgrūdo į užpakalinę džinsų kišenę. Nelabai patogu, bet vis pusantro colio aukščiau. Geriau negu nieko. Mirtis buvo čia pat; jis nežinojo, kiek dar ištvers, tačiau buvo aišku, kad gyventi liko jau nebeilgai.

— Ešle, — Maiklas vos ne vos išgirdo savo balsą. — Ešle, mylimoji.

Į burną vėl pateko vandens, tik šįkart jau daugiau.

Vis dėlto jis ir toliau tebesidarbavo, žibintuvėlio korpusu skaptuodamas dangtyje šiaip ne taip platėjantį ir gilėjantį griovelį. Galvojo apie savo vestuves, kurios turėjo įvykti rytoj. Matė savo mamą, rodančią jam

naująją, ką tik pirktą suknelę, skrybėlaitę, batelius ir rankinę; ji laukė jo komplimentų, ji norėjo išgirsti, kad deramai pasipuošė tokiai ypatingai šventei, norėjo, kad sūnus ir Ešlė ja didžiuotųsi. Jis prisiminė sesers skambutį iš Australijos ir kaip ši džiūgavo, kad brolis nupirko jai bilietą. Karla turėtų būti jau atvykusi, tikriausiai dabar ji pas mamą ruošiasi vestuvėms.

Sprandą nudiegė toks stiprus skausmas, kad Maiklas nesitikėjo jį ilgiau ištverti; kartkartėm, kas kelias minutes, jis turėdavo pailsėti: sulaikęs kvėpavimą, panirdavo į šaltą vandenį, kuris užliedavo veidą, ir vėl keldavosi. Dar kiek, ir vanduo apsems visą karstą.

Raudodamas iš nevilties ir siaubo, Maiklas paleido į darbą kumščius — ėmė daužyti į karsto dangtį. Tada vėl paspaudė mygtuką *Kalbėti* ir ėmė šaukti:

— Davėjau! Davėjau! Ei, Davėjau, ar girdi mane?!

Jis ir vėl išspjovė vandenį.

Drebėjo kiekviena kūno molekulė.

Iš portatyvaus radijo siųstuvo sklido tik statinis garsas.

Kaleno dantys. Jis nurijo didelį gurkšnį drumzlino vandens. Dar vieną.

— Maldauju, maldauju! Ei, kas nors! Maldauju, padėkite man, maldauju! Gelbėkite!

Jis bandė nusiraminti, galvoti apie kalbą, kurią turi išrėžti jaunasis. Reikėtų padėkoti pamergėms. Pasiūlyti už jas tostą. Tiesa, pirmiausia derėtų padėkoti mamai. Tostas už pamerges skelbiamas paskiausiai. Neblogai būtų pašmaikštauti. Petis buvo papasakojęs vieną linksmą anekdotą. Apie jaunavedžius, kurie išvyksta medaus mėnesiui ir...

Medaus mėnuo.

Viskas buvo suplanuota ir užsakyta. Ryt vakare devintą valandą jie jau turėtų išskristi į Maldyvus. Jų laukė nuostabi kelionė — jis ne viską buvo papasakojęs Ešlei, nes norėjo padaryti jai malonią staigmeną.

Nagi, idiotai, ištraukite mane greičiau iš čia! Aš nesuspėsiu į savo vestuves, pavėluosiu į povestuvinę kelionę! Greičiau! Tuojau pat!

37

Laikrodis fordo prietaisų skydelyje rodė 7.13 vakaro. Brensonas su Greisu pravažiavo pro dailius, regentystės laikotarpį menančius Kemp Tauno namus, pasuko į atvirą, aukštai virš pajūrio uolų vingiuojantį kelią, pralėkė pro tuščius neogotikos stiliaus Roidyn mergaičių gimnazijos pastatus, „art deco" stiliaus Šv. Dansteno Aklųjų namus. Priekinį stiklą plovė lietus, o vėjas buvo toks stiprus, kad automobilį kartais imdavo ir užmesdavo. Jau kelias dienas be perstojo lijo. Brensonas įjungė radijo imtuvą, kuris nustelbė traškantį policijos radijo siųstuvą, ir, išgirdęs „Scissor Sisters" dainą, sukruto linguoti.

Kurį laiką Greisas kentėjo, tačiau galiausiai nebeištvėrė ir patylino garsą.

— Kas gi tau, žmogau? Tai gera grupė, — susierzino Brensonas.

— Tiesiog nuostabi, — pridūrė Greisas.

— Klausyk, tu nori pakabinti kokią nors paukštytę, ar ne? Jei taip, tai turi eiti koja kojon su kultūra.

— O tu — mano kultūros guru, taip?

Brensonas pašnairavo į jį.

— Man reikėtų būti ir tavo stiliaus guru. Turėčiau nuvesti tave pas gerą kirpėją, pavyzdžiui, pas Janą Habiną į „The Point", ir paprašyti, kad atnaujintų tavo šukuoseną, nes dabar atrodai kažkoks *vakarykščias.*

— Žinai, man atrodo, kad netrukus mes iš tiesų pasijusime tarsi iš vakar dienos, — atsiliepė Greisas. — Prašei papietauti drauge su tavimi, o jau netrukus vakarienė. Jei suksimės tokiais tempais, teks kartu pusryčiauti.

— Kalbi taip, tarsi tavęs namie kas nors lauktų, — Brensonas tuoj pat pasigailėjo savo žodžių. Jam nereikėjo net atsigręžti į Greisą, kad draugo veide išvystų skausmą.

— Atleisk man, seni, — atsiprašė jis.

Jie pravažiavo ant stataus skardžio įsikūrusį dailų Rotingdyno kaimelį, pakilo dar aukščiau, nusileido žemyn, vėl pakilo, pravažiavo pro Soltdyną — netvarkingą, pokario metais pastatytą priemiesčio rajoną, po kurio pasiekė Pysheiveną.

— Kitas posūkis į kairę, — paaiškino Greisas, kuris, jiems vingiuojant kalvotų gatvelių labirintu, ėjo šturmano pareigas.

Pro langus slinko vieno aukšto namai su verandomis ir kuklūs vienkiemiai, kol pagaliau Greisas paprašė sustoti prie mažo suklypusio namuko ir šalia stovinčio dar vargingesnio namelio ant ratų.

Per lietų nuskubėję į mažytę priemenę, kurios sienas plakė vėjo šuorai, paskambino į duris. Po kelių sekundžių jas atidarė nedidukas, liesas, tikriausiai aštuntą dešimtį skaičiuojantis senukas ožiška barzdele, ilgais, žilais, į arklio uodegą surištais plaukais, vilkintis kaftaną ir šiurkštaus audinio kelnes, o ant auksinės grandinės pasikabinęs medalioną — kilpinį kryžių. Jis jausmingai pasveikino juos aukštu, šiek tiek ausį rėžiančiu balsu, o paskui energingai pačiupo Greiso ranką ir įsistebeilijo į jį kaip į seniai matytą bičiulį.

— Vyresnysis detektyvas Greisas! Džiaugiuosi tave vėl matydamas.

— Ir aš, mielas drauge. Tai — detektyvas seržantas Brensonas. Glenai, prašom susipažinti — Haris Freimas.

Haris Freimas nutvėrė Gleno Brensono ranką su jo amžiui ir sudėjimui nebūdinga jėga ir įsmeigė į jį savo žalsvas, kiaurai veriančias akis.

— Malonu jus matyti. Prašom, prašom į vidų.

Jie nusekė paskui senuką siauru koridoriumi. Šis buvo apšviestas silpna šviesa, sklindančia iš palubėje kabančio žibintuvo, ir dekoruotas jūrine tematika, kurios svarbiausias akcentas — didelis žalvario liukas ant sienos. Svetainėje keletas lentynų prikrautos butelių su laiveliais. Čia dar kabojo trijų dalių kostiumas, pusiau pridengtas apdangalu, stovėjo išjungtas televizorius ir apvalus ąžuolinis stalas su keturiomis medinėmis kėdėmis prie lango; ant jų ir buvo pasodinti atėjusieji. Brensonas pastebėjo ant sienos kabančią prastos meninės vertės Anos Hathavėj* namelio fotografiją ir įrėmintą moto: „Išplėtota mintis niekada nebegrįš į pradinę dimensiją.“

— Gal arbatos, džentelmenai?

— Ačiū, — atsakė Greisas.

Žiūrėdamas į Greisą, Brensonas pridūrė:

— Būtų puiku.

Haris Freimas išskubėjo iš kambario. Brensonas dirstelėjo į stalą, ant

* Viljamo Šekspyro žmonos. Žr. http://en.wikipedia.org/wiki/Ann_Hathaway

kurio stikliniame laikiklyje degė balta žvakė, paskui klausiamai — *Kas čia dabar?* — pasižiūrėjo į Greisą.

Greisas nusišypsojo. *Pakentėk.*

Po kelių minučių tarpduryje pasirodė kresna žilaplaukė moteris žvitriomis akimis, vilkinti storą megztinį aukšta atverčiama apykakle, apsiavusi rudas poliesterio kelnes ir naujutėlaičius baltus sportinius batelius. Rankose ji laikė padėklą su trimis arbatos puodeliais ir lėkšte Burbono pyragaičių, kurį atnešusi padėjo ant stalo.

— Sveikas, Rojau! — familiariai pasisveikino su Greisu, o paskui, žybtelėjusi akimis į Brensoną, prisistatė:

— Maksina. *Toji, kuriai privaloma besąlygiškai paklusti!*

— Malonu susipažinti. Detektyvas seržantas Brensonas.

Moteriai iš paskos atėjo žemėlapiu nešinas jos vyras.

Paėmęs į rankas puodelį Greisas pamatė, kad arbata kone bespalvė. Akies krašteliu dvilktelėjęs į Brensoną, pastebėjo įtarų kolegos žvilgsnį, įbestą į jam atneštą arbatą.

— Taigi, džentelmenai, — kreipėsi Haris, sėsdamas tiesiai priešais juos. — Dingo žmogus?

— Maiklas Harisonas, — atsakė Greisas.

— Jaunas vyrukas, apie kurį rašė *Argus*? Baisi avarija. Tokie jauni, o juos jau pasišaukė.

— Pasišaukė? — šyptelėjo Brensonas.

— Matyt, dvasioms jų reikėjo.

Brensonas nustebęs žvilgtelėjo į Greisą, tačiau vyresnysis detektyvas jį aiškiai ignoravo.

Pastūmęs pyragaičius su žvake prie pat krašto, Freimas išskleidė ant stalo karinį topografinį Rytų Esekso žemėlapį.

Brensonas kramtė pyragaitį. Greisas iš kišenės išsitraukė varinę apyrankę ir ištiesė ją mediumui.

— Buvote prašęs atsinešti kokį nors dingusiam žmogui priklausantį daiktą...

Freimas paėmė ją, stipriai suspaudė ir užsimerkė. Abu policininkai nenuleido nuo jo akių. Jis kurį laiką sėdėjo nejudėdamas, o paskui ėmė linksėti galva.

— Ummm, — prabilo jis, tačiau vis dar užsimerkęs. — Umm, taip, ummm.

Pagaliau Freimas staiga atsimerkė ir nustebusiomis akimis pažvelgė į Greisą ir Brensoną, tarsi jam būtų pasirodę keista, kad šie tebėra kambaryje. Jis pasislinko arčiau žemėlapio ir iš kelnių kišenės išsitraukė virvelę su mažu švino svarmeniu.

— Nagi, pasižiūrėkime, ką galime rasti, — tarė jis. — Taigi, pasižiūrėkime. Kaip arbata?

Greisas siurbtelėjo gurkšnelį. Arbata buvo karšta ir vos juntamo skonio.

— Nuostabi, — pagyrė jis šeimininką.

Brensonas pasekė kolegos pavyzdžiu ir taip pat paragavo.

— Gera.

Haris Freimas net nušvito pamalonintas.

— Nagi, nagi... — pasirėmęs alkūnėmis į stalą, veidu įsikniaubė į delnus tarsi maldai ir ėmė murmėti.

Greisas sąmoningai vengė Brensono žvilgsnio.

— Jarummm, — murmėjo sau po nosimi Freimas. — Jarummm. Brnnn. Jarummm.

Tuomet jis lyg styga atsitiesė, iškėlė virš žemėlapio virvelę ir, suspaudęs ją tarp smiliaus ir nykščio, ėmė stebėti pirmyn atgal švytuojantį švino gabalėlį. Paskui stipriai sučiaupė lūpas ir, energingai linguodamas savo įrankiu, colis po colio perėjo visą žemėlapį.

— Akfyldas? — ėmė klausinėti. — Krouborou? Ešdounas?

Tada pasižiūrėjo į savo svečius. Abu sutartinai linktelėjo.

Tačiau Haris Freimas papurtė galvą.

— Ne. Atsiprašau, tačiau man šiame rajone nieko neparodė. Pabandysiu ieškoti kitame žemėlapyje, smulkesnio mastelio.

— Hari, mes esame visiškai tikri, kad jo reikia ieškoti būtent šiame rajone, — nenorėjo sutikti Rojus Greisas.

Freimas ryžtingai papurtė galvą.

— Ne, švytuoklė man šito nesakė. Mums reikia ieškoti plačiau.

Greisas tiesiog *jautė* Brensono skepticizmą. Žiūrėdamas į naująjį žemėlapį, kuriame buvo pavaizduotas visas — Rytų ir Vakarų — Saseksas, jis pastebėjo švytuoklę judant siauru lanku tiesiai virš Braitono.

— Jis yra štai čia, — sumurmėjo Freimas.

— Braitone? Nemanau, — paprieštaravo Greisas.

Tada Freimas išlankstė stambaus mastelio žemėlapį, kuriame pažymėtos Braitono gatvės, ir vėl iškėlė švytuoklę. Ilgai laukti neteko, nes ji ėmė suktis siauru apskritimu virš Kemp Tauno.

— Taip, — pareiškė jis. — Taip, štai kur jis.

Greisas stebeilijo Brensonui į akis, tarytum skaitydamas jo mintis.

— Ne, Hari, jūs klystate, — jis vėl paprieštaravo šeimininkui.

— Ne, Rojau, nemanau. Žmogus, kurio jūs ieškote, yra štai čia.

Greisas papurtė galvą.

— Mes patys ką tik buvome Kemp Taune — kalbėjomės su jo verslo partneriu. Ar jūs esate tikras, kad neklystate?

Haris Freimas pakėlė varinę apyrankę.

— Ar ši apyrankė yra jo? Maiklo Harisono?

— Taip.

— Tuomet jis yra čia. Mano švytuoklė niekada neklysta.

— Ar negalėtumėte nurodyti adreso? — įsiterpė Brensonas.

— Ne, adreso nurodyti negaliu. Per daug sudėtinga. Tačiau žinau, kad jo turite ieškoti štai čia. Čia jį ir rasite.

38

— Kažkoks pamišėlis, — prabilo Brensonas, automobiliui pajudėjus nuo Hario Freimo namo.

Greisas, paskendęs savo mintyse, ilgai nepratarė nė žodžio. Pagaliau lietus liovėsi, ir žemai virš jūros plūduriuojančius pilkus debesis ėmė skrosti vėlyvos vakaro saulės spinduliai.

— Tiek to, tarkime, kad jis teisus.

— Siūlau ko nors išgerti ir užkąsti, — atsakė Brensonas. — Aš alkanas kaip vilkas. Dar valandėlė, ir užversiu kojas.

Laikrodis rodė 8.31 vakaro.

— Nebloga idėja.

Glenas išsitraukė mobilųjį ir paskambino žmonai. Greisas išgirdo tik pokalbio pabaigą. Jam pasirodė, kad Brensonas buvo susierzinęs ir telefoną išjungė nebaigęs sakinio.

— Jos pamokslai man jau įgriso iki gyvo kaulo.

Greisas užjaučiamai nusišypsojo. Jis nebuvo toks kvailas, kad imtųsi komentuoti kieno nors šeimyninius santykius.

Po kelių minučių jie jau sėdėjo ant skardžio įsikūrusiame bare „Barsuko sapnas". Laikydamas rankose stiklinę „Glendfiddich", kurios paviršiuje plūduriavo mažyčiai ledo kubeliai, Greisas nustebo pamatęs, kad jo draugas, nepaisydamas jų laukiančios kelionės, užsisakė bokalą alaus.

— Atėjau dirbti į policiją, — ėmė atvirauti Brensonas, — tikėdamasis padaryti karjerą, kad mano vaikai galėtų didžiuotis savo tėvu. Velnias. Apie asmeninį gyvenimą galėjau kalbėti tik tais laikais, kai dirbau apsaugininku. Tada dar turėdavau šiek tiek laiko išmaudyti Semį, paguldyti jį į lovelę ir, prieš išeidamas į budėjimą, paskaityti pasaką. Žinai, ką man dabar pasakė Ari?

— Ką? — Greisas skaitė ant lentos surašytas nuolaidas patiekalams.

— Ji man pareiškė, kad Semis ir Remi verkia, nes aš buvau pažadėjęs šįvakar prieš miegą pasekti pasaką.

— Tai važiuok namo, — visiškai nuoširdžiai pasiūlė Greisas.

Brensonas išgėrė savo alų ir užsisakė dar vieną mažą.

— Negaliu. Pats žinau, kad negaliu. Juk čia — ne koks suknistas darbas nuo devynių iki penkių. Negaliu imti ir paprasčiausiai užrakinti kabinetą kaip koks mulkis valstybės tarnautojas, o šeštadienį iki pietų vartytis lovoje. Ir už tai turiu būti dėkingas Ešlei Harper ir Maiklui Harisonui. O gal aš klystu?

— Tu turi išmokti rasti laiko sau, — paaiškino Greisas.

— Nejaugi? Ir kada gi aš turėčiau rasti to laiko?

Greisas išgėrė viskį. Neblogas. Nudegino gerklę, o paskui ir skrandį. Kilstelėjo stiklinę, užsisakė antrą dvigubą, paskui padėjo ant baro dvidešimties svarų banknotą ir paprašė iškeisti smulkesniais — cigarečių automatui. Jis nerūkė jau keletą dienų, tačiau šįvakar cigaretė atrodė tiesiog būtina.

Iš automato iškrito „Silk Cut" pakelis. Greisas nuplėšė celofaną ir paprašė barmeno degtukų. Prisidegė cigaretę ir užsitraukė giliai į plaučius. Skonis tiesiog nepaprastas.

— Maniau, kad buvai metęs, — tarė Brensonas.

— Turiu mesti.

Jam atnešė viskio, ir jiedu su Glenu susidaužė.

— Tu išvis neturi šeimos, o aš griaunu savąją. Į sveikatą, policijos karjeristai!

Brensonas papurtė galvą.

— Tavo Haris Freimas yra keistuolis puošeiva. O jau koks originalus!

— Pameni Abigeilę Metjūz?

— Tą mergytę, kuri buvo dingusi prieš porą metų? Aštuonerių metų, taip?

— Taip.

— Buvo pagrobta, kai svečiavosi pas gimines. Radai ją pakavimo dėžėje viename iš Geitviko oro uosto angarų.

— Kilusi iš Nigerijos. Buvo parduota vaikų prostitucija besiverčiančiai gaujai iš Olandijos.

— O tu tiesiog juvelyriškai atlikai savo darbą. Ar tai ne viena iš priežasčių, dėl kurių buvai taip greitai paaukštintas?

— Būtent. Tačiau aš niekam niekada nesu užsiminęs, kaip man pavyko ją surasti, — dabar jau kalbėjo ne tiek pats Rojus Greisas, kiek viskis. — Aš niekam niekada nepasakojau todėl, kad...

— Kodėl?

— Todėl, kad tai buvo ne mano nuopelnas, Glenai. Štai kodėl. Ją surado Haris Freimas su savo švytuokle. Supratai?

Brensonas kurį laiką nepratarė nė žodžio.

— Tai todėl tu juo taip tiki?

— Jis neklydo ir kitais atvejais. Žinoma, aš negalėjau apie jį trimituoti. Alisonai Vosper ir jai artimiems aukštiems policijos pareigūnams nepatinka visa tai, kas neatitinka jų stereotipų. Nori daryti karjerą policijoje? Jie turi matyti, kad žaidi pagal jų taisykles. Nori, kad tave pastebėtų, tiesa? Tačiau tau nebūtina pagal jas elgtis tol, kol jie *galvoja*, jog tu jų laikaisi.

Antrą stiklinę Greisas išmaukė daug greičiau negu buvo ketinęs.

— Paimkim ko nors užkąsti.

Brensonas užsisakė krevečių su česnakų padažu, o Greisas paprašė kepto kumpio su kiaušiniene ir bulvių šiaudeliais, prisidegė antrą cigaretę ir užsakė sau ir Brensonui dar po vieną.

— O ką toliau darysime, senasis išminčiau?

Greisas dėbtelėjo į kolegą ir tarė:

— Kaip tai ką? Pasigersime.

— Tačiau vargu ar mums tai padės rasti Maiklą Harisoną. O galbūt aš kažko nesupratau?

— Ne, tu viską supratai. Bent jau tiek pat, kiek ir aš. Tačiau dabar... — Greisas pasižiūrėjo į laikrodį. — Devynios valandos vakaro, penktadienis. Per mažai laiko čiupti į rankas kastuvus su žibintuvėliais ir lėkti į Ešdouno girią. O ko dar būtų galima imtis — nežinau.

— Man atrodo, kad būsime kažką pražiopsoję.

— Visada ką nors pražiopsome, Glenai. Tik nedaugelis žmonių supranta, koks svarbus vaidmuo mūsų darbe tenka įžvalgai.

— Norėjai pasakyti — sėkmei?

— Esi girdėjęs anekdotą apie golfo žaidėją?

— Papasakok.

— Žaidėjas nustebęs: „Keista... Kuo daugiau treniruojuosi, tuo labiau man sekasi“.

Brensonas suraukė antakius.

— Vadinasi, mes per mažai treniruojamės...

— Nemanau. Man atrodo, kad treniruojamės pakankamai. Ryt mūsų laukia labai svarbi diena. Jei ponas Maiklas Harisonas iškrėtė didžiausią savo visų laikų šunybę, rytoj sužinosime visą tiesą.

— O jeigu ne?

— Tuomet pereisime prie plano B.

— O koks tai planas?

— Visiškai nenutuokiu, — Greisas dirstelėjo į jį per akinių viršų. — Juk tu mane pasikvietei tik kartu papietauti. Prisimeni?

Kai suskambo telefonas, Ešlė, vilkėdama minkštą chalatą, drybsojo ant lovos ir plazminio televizoriaus ekrane žiūrėjo kartojamą serialą *Seksas ir miestas*. Ji staiga atsisėdo ir vos neišlaistė „Sauvignon Blanc", kurio taurę laikė rankoje. Žadintuvas rodė 23.18. Buvo vėlus metas.

Ji pakėlė ragelį ir nervingai, lyg dusdama, greitakalbe atsiliepė:

— Alioklausau!

— Ešle, mieloji, tikiuosi, tavęs nepažadinau?

Ešlė padėjo taurę ant naktinio staliuko šalia lovos, sugriebė nuotolinio valdymo pultą ir išjungė televizoriaus garsą. Skambino Džilė Harison, Maiklo Harisono motina.

— Ne, — atsakė ji. — Tikrai ne. Aš negaliu užmigti. Nesu sudėjusi bluosto nuo... nuo antradienio. Teks išgerti piliulę — gydytoja išrašė gerų vaistų nuo nemigos.

Ragelyje buvo girdėti Bobo, mažosios ši-tzu kalaitės, lojimas.

— Ešle, aš norėčiau, kad tu pagalvotum. Iš tikrųjų manau, jog tau reikėtų atšaukti rytoj numatytą svečių priėmimą.

Ešlė giliai įkvėpė oro.

— Džile, juk mes jau aptarėme šį klausimą. Kalbėjome apie tai ir vakar, ir šiandien. Jau per vėlu; svečiai atvyksta iš įvairiausių vietų, na, kad ir mano dėdė iš Kanados, kuris turėtų vesti mane prie altoriaus.

— Jis nuostabus žmogus, — atsiduso Džilė. — Vargšelis sukorė tokį ilgą kelią.

— Mes labai mylim vienas kitą, — tarė Ešlė. — Jis paprašė savaitės atostogų vien tam, kad pirmadienį galėtų dalyvauti vestuvių ceremonijos repeticijoje.

— O kur jis dabar apsistojęs?

— Londone, „Leinsborou". Jis visada apsistoja geriausiuose, — mergina trumpam nutilo. — Be abejo, aš jam papasakojau, kas atsitiko, bet jis vis tiek pažadėjo atvykti. Dėl manęs. Man pavyko perkalbėti keletą savo draugių Kanadoje — keturios jų buvo jau beskrendančios... Kalbėjausi ir

su draugais Londone, kuriems paaiškinau padėtį ir įtikinau likti namie. Porą dienų telefonas skambėjo be perstojo, vos tik padėdavau ragelį.

— Mano taip pat.

— Tačiau didžiausia problema, kad Maiklas sukvietė daug draugų ne tik iš visos Anglijos, bet ir iš žemyno. Bandžiau susisiekti su visais, su kuriais tik buvo įmanoma, man padėjo Markas, bet... mums reikia pasirūpinti bent jau atvyksiančiais. Be to, aš vis dar tikiuosi, kad Maiklas...

— O aš, mieloji, jau nesitikiu. Jau nebe.

— Džile, prisiminkite Maiklo išdaigas, kurias jis buvo iškrėtęs savo draugams prieš pat jų vestuves — du iš jų tik paskutinę akimirką, prieš pat prasidedant ceremonijai, atvažiavo į bažnyčią. Galbūt Maiklas yra kur nors užrakintas arba pririštas ir nieko nenutuokia apie tai, kas atsitiko. O ką, jeigu jis vis dar tikisi suspėti?

— Tu esi labai miela mergaitė ir nuostabus žmogus, bet pagalvok apie tai, kas bus, kai nuvažiavusi bažnyčion nesulauksi Maiklo. Tu turi pagaliau pripažinti, kad jam kažkas atsitiko. Žuvo keturi žmonės, brangioji. Jei Maiklui nieko neatsitiko, jis turėjo girdėti apie įvykusią nelaimę.

Ešlė šnirpštelėjo nosimi ir ėmė raudoti. Kurį laiką ji verkė pasikūkčiodama, šluostydama akis nosinaite, ištraukta iš skrynelės, stovinčios ant naktinio staliuko. Paskui, garsiai nusišnypštusi, tarė:

— Aš bandau, patikėkite, bet negaliu su tuo susitaikyti. Aš tik... aš... nuolat... meldžiuosi, kad jis atsirastų... kiekvieną kartą, kai tik išgirstu skambant telefoną, tikiuosi jo skambučio... Jūs gi pati suprantate... laukiu, kada jis paskambins, nusijuoks ir paaiškins, jog tai tebuvo kvailas pokštas.

— Maiklas yra geras berniukas, — puolė aiškinti Džilė. — Jis niekuomet nebuvo žiaurus, o toks pokštas būtų pernelyg žiaurus. Jis taip nepasielgtų, tai tikrai ne jo braižas.

Įsivyravo tyla, kurią po geros minutės nutraukė Ešlė.

— Kaip jūs jaučiatės?

— Išskyrus baisų nerimą dėl Maiklo, jaučiuosi neblogai, ačiū. Aš dabar su Karla.

— Ji jau atvyko?

— Taip, prieš porą valandų, tiesiai iš Australijos. Man atrodo, ryt jai bus nelengva dėl pasikeitusios laiko juostos.

— Aš turėčiau ją aplankyti, — tarė Ešlė ir trumpam nutilo. — Matote, norėjau pasakyti... žmonės atvyks iš įvairių vietų... mums derėtų bent pasitikti juos bažnyčioje... pasiūlyti užkąsti. Jūs tik įsivaizduokite, kas būtų, jei Maiklas pasirodytų bažnyčioje, o mūsų nerastų.

— Jis suprastų, kad atidėjai vestuves iš pagarbos žuvusiesiems.

Ešlė įsiraudojo dar garsiau.

— Džile, meldžiu jus, nuvažiuokime į bažnyčią, o ten pamatysime.

— Išgerk, mieloji, piliulę ir nors truputėlį pailsėk.

— Ryte aš jums paskambinsiu.

— Gerai. Aš ryt atsikelsiu anksčiau.

— Ačiū, kad paskambinote.

— Labanakt.

— Labanakt! — atsakė Ešlė, padėjo atgal telefono ragelį ir, energingai apsivertusi lovoje, įsmeigė žvilgsnį į šalia jos po antklode gulintį nuogą Marką. Pro atsagstytą chalatą matėsi nuoga krūtinė.

— Kvaila karvė. Nieko nenutuokia! — jos lūpose pasirodė plati šypsena, o veidas spindėjo džiaugsmu. — Ničnieko!

Rankomis apsivijusi Marko kaklą, stipriai prisispaudė jį prie savęs ir ėmė aistringai bučiuoti — pirma įsisiurbė į lūpas, o paskui iš lėto nuslydo žemyn.

40

Gulėjo po pūkine antklode išpiltas prakaito. Per karšta, nepakeliamai karšta, antklodė buvo užspaudusi galvą, todėl jis nebeturėjo kuo kvėpuoti. Prakaito upeliai tekėjo veidu, rankomis, kojomis, juosmeniu. Sviedė antklodę šalin, atsisėdo, tačiau, pajutęs stiprų smūgį į kaktą, susmuko atgal.

Plūstelėjo vanduo.

O, Jėzau!

Jį apsėmė. Keistas pojūtis — tarytum vanduo būtų plūdęs ne tik iš išorės, bet ir iš jo vidaus, tarytum kraujas, tekantis gyslomis, ir vanduo,

kuriame jis skendo, būtų buvę susisiekiančiuose induose. Yra gi koks nors žodis tam apibūdinti. Jau buvo jį beprisimenąs, jis kybojo čia pat, ant liežuvio galo, tačiau kiekvieną kartą, vos tik pabandydavo jį sugriebti, žodis išslysdavo. *Lyg muilas vonioje,* pagalvojo Maiklas.

Staiga atšalo. Ką tik buvo nepakeliamai karšta, o dabar pasidarė šalta. Labai šalta. Net dantys ėmė kalenti — šalta-šalta-šalta. Rodės, plyš galva.

— Einu, žvilgtelėsiu, gal vonios kambary rasiu paracetamolio, — garsiai pareiškė.

Vietoj atsakymo — tyla. Netrukus pridūrė:

— Ilgai neužtruksiu. Subėgiosiu iki vaistinės ir grįšiu.

Vėl kankino alkis, kuris prieš keletą valandų buvo aprimęs, tačiau dabar sugrįžo dar nuožmesnis. Skrandis tiesiog degte degė, matyt, skrandžio rūgštys, neturėdamos ką ėsti, kibo į jo sieneles. Gerklė visiškai išdžiūvusi. Jis ištiesė ranką, pasėmė vandens ir gurkštelėjo; nors ir labai troško, tačiau reikėjo didelių valios pastangų prisiversti jį gerti.

Osmosas!

— OSMOSAS! — apimtas pakilios nuotaikos, sušuko visu balsu. — Osmosas! Supratau! *Osmosas!*

Ūmai vėl plūstelėjo karščio banga. Išpylė prakaitas.

— Ei, užsukite kas nors termostatą! — suriko į tamsą. — Dėl Dievo meilės, juk mes visi čia išvirsime! Nejaugi mes panašūs į omarus?

Išgirdęs šį palyginimą, Maiklas ėmė kikenti. Tą pačią akimirką tiesiai prieš akis ėmė vertis karsto dangtis. Iš lėto, centimetras po centimetro, be jokio garso, kol galiausiai pasirodė kometų skrodžiamas nakties dangus. Iš jo paties plykstelėjo šviesos spindulys, kuriame galėjai stebėti sklandant lengvas dulkeles, ir jis suprato, jog tai yra ne kas kita, o projekcija žvaigždžių dangaus skliaute. Dangus buvo jo ekranas! Tada jis išvydo spindulyje tarp dulkelių dreifuojantį veidą. Ešlė. Atrodė, tarsi jis gulėtų baseino dugne, o ji plūduriuotų tiesiai virš jo.

Išryškėjo kitas veidas — jo motinos. Paskui išvydo lygiai taip pat lengvai sklendžiantį savo jaunėlės sesers Karlos veidą. Tuomet pasirodė ir jo tėvas — ryškiai rudu kostiumu, kreminės spalvos marškiniais ir raudonu šilkiniu kaklaraiščiu — tokį jį Maiklas dažniausiai prisimindavo. Jis niekaip nesuprato, kaip tėvas gali plaukioti baseine ir nesušlapti.

— Tu miršti, sūnau, — prabilo Tomas Harisonas. — Tu jau greit būsi su mumis.

— Bet man atrodo, kad aš dar tam nepasiruošęs, tėti.

Tėvas kreivai nusišypsojo.

— O kas tam pasiruošęs, sūnau?

— Aš prisiminiau žodį, kurio ieškojau, — apsidžiaugė Maiklas. — *Osmosas.*

— Geras žodis, sūnau.

— Kaip tau sekasi, tėti?

— Čia tavęs laukia ne vienas pelningas sandėris, sūnau. Gausybė pasakiškų sandėrių. Tau čionai nereiks tuščiai gaišti, slapstant pinigus kažkur Kaimanų salose. Ką užsidirbi, tą ir turi. Patinka?

— Taip, tėti...

Tačiau toliau Maiklas kalbėjosi jau ne su savo tėvu, o su vikaru kunigu Sompingu, mažo ūgio arogantišku žmogeliu, bebaigiančiu šeštąją dešimtį, žilstančiomis garbanomis ir barzda, tik iš dalies slepiančia jo skruostų raudonį, kuris bylojo ne apie sveiką gyvenseną, daug laiko praleidžiant gryname ore, bet apie girtuokliavimą.

— Jeigu iš čia neištrūksi, tai gerokai pavėluosi, Maiklai. Tikiuosi, supranti, kad privalai atvykti į bažnyčią bent iki saulėlydžio. Antraip aš teisiškai negalėsiu tavęs sutuokti.

— Ne... aš... ne...

Jis ištiesė ranką, norėdamas paliesti vikarą ir nutverti jį už rankos, tačiau skaudžiai trenkėsi į kietą tikmedį.

Tamsa.

Nuo menkiausio judesio imdavo teliūskuoti vanduo.

Tuo metu jis kažką pajuto. Apsičiupinėjęs aplink save suprato, kad vanduo jau nesiekia jo skruostų ir nuslūgo iki pakaušio.

— Jaučiuosi taip, tarsi būčiau pasirišęs kaklaraištį, — nustebo jis. — Argi vanduo panašus į kaklaraištį?

Jį pagavo stiprus drebulys, pirštai savaime susigniaužė į kumščius, alkūnės ėmė daužyti šonkaulius, kojos tirtėjo, o kvėpavimas darėsi vis tankesnis ir tankesnis, kol galiausiai jis pradėjo springti.

Aš mirštu, aš čia mirštu, vienišas, savo vestuvių dieną. Jos ateina manęs, dvasios leidžiasi pas mane į karstą ir...

Jis trūkčiojančiomis rankomis užsidengė veidą. Net ir labai norėdamas nebūtų prisiminęs, kada paskutinį kartą meldėsi — tai buvo gerokai prieš tėvo laidotuves. Tomo Harisono mirtis jam galutinai patvirtino, kad nėra jokio Dievo. Tačiau šįkart jis be jokio vargo prisiminė maldos „Tėve mūsų“ žodžius, kuriuos šnibždėjo sau į delnus, tarsi bijodamas, kad kas neišgirstų.

Jo susikaupimą nutraukė statinis traškesys, kurio fone po akimirkos pasigirdo kantri muzika — tokia įprastai skamba vesternuose. Paskui nuskardėjo balsas: „Ką gi, labas rytas, mieli sirgaliai, šį lietingą šeštadienio rytą įsijungę WNEB Bafalo radijo stotį. Netrukus išgirsite paskutines sporto žinias, naujienas ir oro prognozę! Vakar vakare sužaistos atkrintamosios...“

Maiklas it pamišęs čiupo radijo siųstuvą. Deja, per skubėjimą numetė jį į vandenį.

— Tai šūdas, ne, o, šūdas, velniop viską!

Išgriebęs jį iš vandens, gerokai, kiek tik pajėgė, pakratė, surado mygtuką *Kalbėti* ir jį paspaudė.

— Davėjau? Davėjau, čia tu?!

Vėl šnypštimas ir traškesys.

— Labas, miesčioni! Tai tu esi tas veikėjas, kurio draugai antradienį vakare žuvo avarijoje, tiesa?

— Taip.

— Labas, malonu vėl tave girdėti!

— Davėjau, patikėk, man iš tikrųjų labai reikia tavo pagalbos. O paskui per savo radijo stotį galėsi paskelbti didžiausią dienos naujieną.

— Kas žino — o gal bus svarbesnių naujienų? — abejingai atsakė Davėjus.

— Tiek jau to, — vis dėlto Maiklas nugalėjo norą piktai atkirsti. — Norėčiau, kad kam nors paskambintum ir paprašytum susisiekti su manimi per tavo radijo siųstuvą. Tačiau galėtum ir pats su savo tėveliu atvažiuoti ir išgelbėti.

— Tik tuo atveju, jeigu esate mūsų teritorijoje. Supranti, ką noriu pasakyti?

— Žinoma, Davėjau. Kuo puikiausiai suprantu.

41

Iš grotuvo skambėjo Noros Džons balsas, o kambaryje degė koks tuzinas žvakučių. Ešlė, gulėdama lovoje, prisidegė cigaretę ir prikišo ją Markui prie lūpų. Jis giliai užsitraukė.

— Džilė teisi, — prašneko jis. — Nemanau, kad tau reikėtų vykti bažnyčion, ir esu tikras, jog apie svečių priėmimą neverta nė galvoti.

Ešlė energingai papurtė galvą.

— O aš įsitikinusi, kad būtina. Nejaugi nesupranti? Aš staiga pasirodau bažnyčioje... — ji nutilo, užsitraukė cigaretę ir lėtai, pasigardžiuodama išpūtė į lubas dūmą. — Žmonės pamatys vargšę nelaimingą nuotaką ir pajus man gailestį.

— Nesu tuo tikras; bijau, kad tai neatsigręžtų prieš tave pačią.

— Kaip tai?

— Paprastai. Jiems gali pasirodyti, kad esi nejautri, galvoji tik apie save, kad negerbi Pečio, Luko, Džošo ir Robo. Mes turime parodyti, kad branginame jų atminimą.

— Betgi mes abu susisiekėme su jų šeimomis. Parašėme visiems jų artimiesiems laiškus ir padarėme viską, ką turėjome padaryti. O apie vestuves kalbėjome jau ištisas tris dienas. *Nagi, pirmyn!* Atsiskaitysime už maistą ir gėrimus, kurie buvo užsakyti, o paskui pasirūpinsime į vestuves atvyksiančiais svečiais. Nejaugi tai kas nors ypatinga?

Markas paėmė iš jos cigaretę ir užsitraukė — giliai į plaučius.

— Ešle, žmonės supras. Tu ištisas tris dienas mane įtikinėjai, tačiau pati visiškai nesiklausei. Man atrodo, tai bus didžiulė klaida.

— Pasitikėk manim, — tarė Ešlė ir piktai nužvelgė Marką. — Tik neištižk.

— O, Dieve, nejaugi aš tau panašus į lepšį? Aš tik...

— Truputėlį pabūgai?

— Nieko panašaus. Eikš, kolege, nenukabink nosies!

— O aš ir nenukabinu.

Ji vėl įsisiurbė į jį savo lūpomis, kurios slydo kūnu tol, kol pasiekė gaktos plaukus, o suglebęs penis prigludo jai prie veido.

— Aš ne tai turėjau omeny, — šelmiškai nusijuokė ji.

42

Greisas savaitgalį pradėjo įprastu ir seniai pamėgtu šešių mylių bėgimu ankstyvą šeštadienio rytą Braitono ir Houvo pajūrio bulvarais. Lietus vėl pliaupė lyg iš kibiro, tačiau jam tai buvo nė motais; jis bėgo užsimaukšlinęs beisbolo kepuraitę, kurios snapelis tarsi skydas dengė veidą, apsivilkęs lengvą šiltą treningą ir apsiavęs visiškai naujus „Nike" sportinius batelius. Bėgo kiek įkabindamas, todėl gana greit pamiršo ir lietų, ir visus savo rūpesčius, tik stengėsi giliai kvėpuoti ir kuo lengviau statyti pėdas, o ausyse kažkodėl skambėjo Stivo Vonderio daina „Signed, Sealed, Delivered".

Sau po nosimi niūniuodamas priedainį, prabėgo pro senuką neperšlampamu apsiaustu, vedžiojantį mažą pudelį, paskui jį patį pralenkė du lykros treningais apsitempę dviratininkai ant kalnų dviračių. Potvynio vanduo buvo nuslūgęs, todėl užliejamoje seklumoje du žvejai ieškojo lervų jaukui.

Jausdamas druskos skonį ant lūpų, Greisas bėgo išilgai pasivaikščiojimų taką juosiančio užtvaro, už nugaros paliko sudegusios „West Pier" koncertų salės griaučius, paskui pandusu nusileido prie pat kranto, kuriame, kad nepasiektų potvynio bangos, vietos žvejai buvo kuo toliau išvilkę savo valtis. Jis įžiūrėjo net kai kurių pavadinimus — *Deizė Li, Braitono gražuolė, Semi* — ir užuodė nuo jų sklindančius dažų, dervos bei pūvančios žuvies kvapus. Jis bėgo tolyn pro dar neveikiančias kavines, atrakcionų arkadas, meno galerijas Kings Roud Arčes gatvėje, burlenčių sporto klubą, irklavimo bazę, įsikūrusią už žemos betoninės sienos, baseiną vaikams ir masyvias „Palace Pier" konstrukcijas — šiai vietai jis jautė šiokius tokius sentimentus, nes būtent čia, ant tilto į jūrą, prieš septyniolika metų pirmą kartą pasibučiavo su Sende. Pagaliau pajuto pirmuosius nuovargio požymius, tačiau, prieš pasukdamas atgal, turėjo nubėgti iki Blek Rok uolų.

Tuo metu keletą kartų pyptelėjo mobilusis telefonas, panešdamas apie gautą SMS žinutę.

Greisas stabtelėjo, atitraukė kišenės užtrauktuką ir, išsiėmęs telefoną, žvilgtelėjo į jo ekraną.

Didysis Berniuk, neerzink mergaitės. Klaudina XX

O, Jėzau! Palik mane ramybėje. Visą vakarą priekaištavai už tai, kad dirbu policijoje, o dabar nesiliauji siuntinėjusi žinučių. Kol kas jo nuomonė apie pažintis internetu nebuvo itin gera. Nejaugi jos visos panašios į Klaudiną? Agresyvios, vienišos moterys, kurioms galvoje trūksta mažiausiai vieno šulo. Žinoma, kad ne. Tarp jų taip pat turėjo būti viena kita normali moteris. O gal jis klysta?

Greisas įsikišo telefoną atgal į kišenę ir nubėgo tolyn, jausdamas, kad privalo atsakyti, tačiau kartu ir klausdamas savęs, ar nebūtų geriau ją paprasčiausiai ignoruoti. O ką jis galėtų jai atsakyti? *Nešdinkis kuo toliau ir nebekvaršink man galvos? Buvo malonu susipažinti, tačiau supratau, jog esu gėjus?*

Galų gale nusprendė nusiųsti jai atsakymą, kai grįš namo. Jis pasitrauks. *Atleisk man, bet supratau, kad dar nesu pasirengęs rimtiems santykiams.*

Iki tol atsijungusi nuo rūpesčių galva vėl ėmė veikti darbo režimu, primindama apie nuolat augantį nebaigtų tirti bylų kalną. Prekyba merginomis iš Nigerijos, Sarešo Hoseino teismas, mažojo Tomo Lytlo istorija, prie kurių dabar prisidėjo dar ir Maiklo Harisono dingimas.

Pastarasis jam nedavė ramybės. O ypač viena mintis, visą naktį neleidusi ramiai miegoti. Greisas ristele prabėgo baltas kreidingas uolas, valčių prieplauką su aibe pontonų ir stiebų mišku, viešbučius, parduotuves, restoranus ir dar porą mylių.

Paskui, pajutęs plaučiuose kažką panašaus į deginimą, apsisuko ir, aukštai keldamas pavargusias kojas, nubėgo atgal, kol atsidūrė ne per toliausiai nuo Van Aleno. Užbėgęs pandusu aukštyn, atsidūrė pasivaikščiojimui skirtame take, paskui palaukęs, kol automobilių kamštyje atsiras didesnė spraga, kirto Marinos aikštę. Na, o tuomet siaura gatvele nubėgo prie įvažiavimo į požeminę automobilių aikštelę.

Jam šypsojosi sėkmė. Po kelių sekundžių vartai atsidarė ir pro juos išvažiavo tamsiai mėlynas „Porsche Boxter“, vairuojamas rūsčiai nusitei-

kusios blondinės tamsiais akiniais, kurie tokią lietingą dieną buvo nereikalingi. Vartams nespėjus užsidaryti, jis jau buvo viduje. Nebloga priebėga nuo lietaus.

Bėgdamas palei storą betoninę sieną, Greisas traukė į plaučius sausą, nežymiai variklio alyva atsiduodantį orą. Čia, kaip ir praėjusį kartą, stovėjo raudonas „Ferrari" ir dar keletas jau matytų automobilių, už kurių jis rado ir blizgantį, kone naujutėlaitį visureigį BMW X5.

Jis atidžiai pasižiūrėjo į lentelę su valstybiniu numeriu. W796 LDY. Tada atidžiai apsidairė — aplink nė gyvos dvasios. Priėjęs arčiau, atsiklaupė šalia priekinių keleivio durelių, atsigulė aukštielninkas ir, palindęs po visureigio slenksčiu, įdėmiai pažvelgė po ratlankiu. Jis buvo aplipęs purvu.

Paskui išsiėmė iš kišenės nosinaitę, išlankstė ir padėjo sau ant kairės rankos delno, o dešine ėmė į ją grandyti pridžiūvusį purvą. Baigęs darbą, nosinaitę rūpestingai suvyniojo, surišo ir įsidėjo atgal į kišenę. Išlindęs iš po automobilio, nuėjo prie vartų ir mostelėjo ranka priešais infraraudonąjį spindulį. Po akimirkos vartai garsiai girgždėdami ir zvimbdami pasikėlė.

Greisas išėjo gatvėn, apsidairė į abi puses ir ristele nubidzeno namo.

43

9.30, išsimaudęs ir ramiai papusryčiavęs, — buvo išsikepęs plaktos kiaušinienės su natūraliais, be jokių chemikalų užaugintais pomidorais (ekologiški pomidorai, kuriais Greisas pastaruoju metu buvo susižavėjęs ir dažnai valgydavo namie, kartu su keliais buteliukais mineralinio vandens buvo tarsi priešnuodis visam šlamštui, kurį teko kimšti darbo metu), neskubėdamas perskaitė *Daily Mail*, o paskui, atsivertęs *Autocar*, pavarvino seilę nagrinėdamas naujausio „Aston Martin" techninius duomenis. Tada nuėjo į studiją, kurią buvo įsirengęs mažame kambarėlyje iš kiemo pusės, apžvelgė senokai nepjauta žole apaugusį sodelį ir kone iki sterilumo tvarkingus kaimynų sodus, į kuriuos žiūrint jam darydavosi nejauku, atsisėdo prie rašomojo stalo

teisiai priešais monitoriaus ekraną ir paskambino Glenui Brensonui į namus. Čia pat, ant stalo, plastikiniame maišelyje buvo nosinaitė su žemėmis, nukrapštytomis nuo Marko Vareno automobilio.

Atsiliepė Ari, Brensono žmona. Su Glenu jis rado bendrą kalbą nuo pat pirmos pažinties dienos, o tarp jo ir Ari tvyrojo įtampa. Atrodė, ji nemėgsta Greiso vien dėl to, kad šis, būdamas viengungis, tik ir svajoja išvesti jos vyrą iš doros kelio.

Daug metų Greisas stengėsi įtikti Brensono žmonai, todėl niekuomet nepamiršdavo pasveikinti jų vaikų gimtadienio proga, o keletą kartų, įvairiomis progomis pakviestas į svečius, pamalonino ir ją dovanodamas gėlių. Kartais jam atrodydavo, kad santykiai su Ari gerėja, tačiau tokie atvejai būdavo labai reti, ir šis rytinis pokalbis telefonu taip pat nežadėjo nieko gera. Iš jos balso galėjai suprasti, kad Greiso skambučiu ji nė kiek neapsidžiaugė.

— Labas, Rojau, — atžariai burbtelėjo ji. — Nori pasikalbėti su Glenu?

Ne, iš tikrųjų tai labiausiai norėčiau pasikalbėti su Mėnulio Žmogumi, — norėjo leptelti Greisas, vis dėlto susilaikė ir netvirtai paklausė:

— Gal jis yra kur nors netoliese?

— Mes labai skubam, — atsakė ji.

Fone buvo girdėti vaiko klyksmas. Netrukus prie jo prisidėjo ir Ari:

— Semi! Duok sesei! Gana, tu jau prisižaidei, dabar jos eilė!

Vaikai subliuvo dar garsiau. Pagaliau pasigirdo Brensono balsas.

— Na ir ankstyvas gi tu, seni.

— Labai juokinga. Klausyk, ką tu ketinai šiandien veikti?

— Šiandien Ari sesers gimtadienis, trisdešimt metų. Pakvietė atvykti, į Solihulą. Turiu teisę pasirinkti — surasti Maiklą Harisoną arba gelbėti mūsų santuoką. Ką tu darytum?

— Gelbėk santuoką ir neužmiršk padėkoti savo seniems nelaimingiems draugams, kurie neturi šeimų, todėl savaitgaliais gali padirbėti ir už tave.

— Esu labai dėkingas. O ką tu dabar darai?

— Ruošiuosi į vestuves.

— Tu labai sentimentalus. Cilindras? Frakas? Be jokio pūkelio ir ką tik ištrauktas iš po lygintuvo?

— Ar tau dar niekas nesakė, kad esi labai bjaurus?

— Žmona, kurios aš jau beveik neturiu.

Greisui nudiegė paširdžius. Jis žinojo, kad Glenas nenorėjo pasakyti nieko bloga, tačiau jo žodžiai vis tiek gėlė. Kiekvieną mielą vakarą, net ir vidurnaktį, rizikuodamas užsitraukti Ari nemalonę, Glenas skubėdavo namo pas jį mylinčius vaikus ir gražią bei aistringą lovoje laukiančią moterį. Žmonės, turintys šeimą, nesupranta, ką reiškia gyventi vienam.

Vienatvė.

Vienatvė gali žlugdyti.

Vienatvė jį žlugdė.

Greisas nuo jos pavargdavo, tačiau nežinojo, ko griebtis. O ką, jeigu jis ką nors susirastų? Jeigu įsimylėtų kokią gerą moterį? O jei imtų ir atsirastų Sendė? Kas tada?

Protas jam sakė, kad ji niekada nebeatsiras, tačiau širdyje jis vis dar negalėjo su tuo susitaikyti ir elgėsi tarsi seno patefono adatėlė, niekaip neperšokanti į naują griovelį. Kartą arba dukart per metus, kai apimdavo nenumaldomas liūdesys, eidavo pas mediumą, tikėdamasis užmegzti kontaktą ar bent jau gauti nors menkiausią užuominą apie tai, kas jai galėjo atsitikti. Tačiau iš Sendės nebuvo jokios žinios, ji ir toliau liko tarytum tamsus, blankus, fiksaže mirkstantis fotografijos negatyvas.

Palinkėjęs Brensonui gero savaitgalio, Greisas pajuto, kad pavydi jo gyvenimo, reiklios žmonos, žavių vaikų ir paprasčiausios kasdienybės. Plaudamas indus, pro virtuvės langą stebėjo, kaip anapus gatvės Norina Grinsted, apsivilkusi rudą poliesterio kostiumą, pasirišusi prijuostę ir užsimovusi geltonas gumines pirštines, o ant galvos užsimaukšlinusi nuo lietaus saugančią plastikinę skrybėlę, prie savo namo skubėdama plovė sidabrinį nisaną. Aplink ją zujo juodai baltas katinas. Radijo laidos *Atvirai apie šeimą* vedėja kalbino moterį, kurios tėvai, kiek ji prisimena iš savo vaikystės, nepratarė vienas kitam nė žodžio.

Devyniolika metų policijoje jį išmokė niekada nesureikšminti žmonių keistenybių, tačiau atrodė, kad žmonės kiekvieną dieną tampa vis keistesni.

Sugrįžęs studijon, paskambino į Braitono policijos nuovadą ir paprašė sujungti jį su kuriuo nors iš Kriminalinio skyriaus darbuotojų. Po kurio

laiko jis išgirdo Džo Tindalo, detektyvo, apie kurį buvo susidaręs labai gerą nuomonę, balsą.

Tindalas buvo iki skrupulingumo kruopštus, darbštus ir be galo sumanus darbuotojas. Šis neaukštas, liesas, akiniuotas vyras retėjančiais šiurkščiais plaukais priminė pamišusį profesorių iš „Central Casting". Prieš ateidamas į policiją Tindalas keletą metų dirbo Britų muziejaus teismo archeologu. Su Džo jam teko bendradarbiauti, tiriant Tomio Lytlo bylą.

— Labas, Džo! — pasisveikino Greisas. — Neturi nė vieno laisvo savaitgalio?

— Cha! Turiu atlikti balistinę ekspertizę juvelyrinių dirbinių parduotuvės užpuolimo byloje. Visi kiti pasiplovė. Be to, man pavedė dar ir trečiadienio naktį įvykdytą nužudymą. Dėkoju už rūpestį

Greisas prisiminė vėlų trečiadienio vakarą Braitone mirtinai subadytą vyrą. Sunku pasakyti, ar jis buvo užpultas siekiant apiplėšti, ar tai buvo dviejų gėjų meilužių konfliktas.

— Džo, man reikėtų tavo pagalbos. Turiu sudžiūvusio purvo, kurį radau ant įtariamojo automobilio. Kaip sužinoti, — be abejo, kuo skubiau, — iš kurios Sasekso vietovės yra šis purvas? Kaip tiksliai būtų galima tai nustatyti?

— O kaip tiksliai tu norėtum?

— Kelių kvadratinių pėdų tikslumu.

— Pralinksminai, Rojau.

— Aš nė kiek nejuokauju.

— O negalėtum pasakyti, kokia konkreti vietovė tave domina? Ištyręs turimą pavyzdį, atsakyčiau, ar jis gali būti iš ten, ar ne. Sasekso dirvožemis labai įvairus, čia yra kreidos, molio, žvyro ir smėlio.

— Mane domina Ešdouno apylinkės.

— Jose vyrauja smėlis ir molis. Turime informacijos apie žiedadulkes, fosilijas, sėklas, gyvūnų mėšlą, augalus, vandenį ir panašiai. Ar negalėtum konkretizuoti?

— Na, nebent iki kelių kvadratinių mylių.

— Negalėjai sugalvoti sunkesnės užduoties? Anglijoje yra ir daugiau vietovių, kur žemė tokia pati, kaip Ešdouno girioje.

— Kiek laiko tau prireiktų nustatyti?

— Tarkim, kelių savaičių. Be abejo, tam reikėtų būrio pagalbininkų ir didelių išlaidų.

— Vis dėlto galėtum tai padaryti?

— Jei disponuočiau neribotais resursais ir turėčiau pakankamai laiko, galėčiau nustatyti gana tiksliai.

— Būtent?

— Negaliu garantuoti. Manau, maždaug kelių šimtų kvadratinių pėdų tikslumu.

— Puiku, ačiū tau. Norėčiau kai ką atvežti — ar būsi nuovadoje?

— Visą dieną, Rojau.

44

Po valandos, pasipuošęs mėlynu kostiumu, baltais marškiniais ir ryškiu kaklaraiščiu, Greisas įsuko į kalvotą Holingburio pramoninį rajoną, plytintį Braitono pakraštyje, pravažiavo mažaaukštį, dar 1950 metais statytą ASDA prekybos centrą ir sustojo prie ilgo, žemo „art deco" stiliaus Sasekso kriminalinės policijos valdybos pastato.

Anksčiau čia buvo fabrikas, tačiau prieš kelerius metus šį pastatą įsigijo policija, kuri ir pakeitė jo paskirtį. Jei ant jo iš lauko pusės nebūtų jokių skiriamųjų ženklų, praeiviai pamanytų, kad čia — prašmatnus ir šiuolaikiškas viešbutis. Ryškiais baltais dažais perdažytas raudonų plytų mūrinukas, kurį juosė žalia veja, nepriminė policijos pastato, kol pro budėtojų punktą ir aukštus vartus neįvažiuodavai į pilną policijos transporto ir šiukšlių konteinerių automobilių stovėjimo aikštelę kiemo gale, iš kurios aiškiai kaip ant delno matyti didžiulis kalėjimo korpusas.

Greisas pastatė automobilį prie pat pastato, tarp policijos visureigio ir autofurgono, įėjo pro užpakalines duris ir, kilstelėjęs priešais elektroninį skydą tarnybinį pažymėjimą, pateko vidun. Paskui, apsaugos darbuotojui parodęs asmens kortelę, ėmė lipti aukštyn ištaigingu kilimu išklotais laiptais, praėjo pro mėlynos spalvos skelbimų lentas su jose iškabintais kadaise

policijoje naudotų lazdų pavyzdžiais ir dar dvi tokias pat mėlynas lentas laiptų pusiaukelėje, kuriose kabojo šiame korpuse dirbančių vyresniųjų policijos darbuotojų nuotraukos.

Greisas pažino juos visus. Janas Stylas ir Veriti Smart iš Specialiųjų tyrimų skyriaus, Deividas Deivisonas iš Kriminalinės policijos, Vilis Grahamas ir Kristoferis Drikotas iš Mokslinių tyrimų skyriaus, Džeimsas Simpsonas iš Valdymo ir informacijos skyriaus, Terina Klifton Mur iš Šeimos centro ir daug kitų atsakingų pareigūnų.

Paskui Greisas perėjo erdvią atvirą patalpą su daugybe stalų, — kai kurie jų buvo užimti net ir šeštadienį, — o iš abiejų pusių rikiavosi kabinetai su darbuotojų pavardėmis ir Sasekso policijos emblema ant durų.

Praėjęs pro vyriausiojo detektyvo Gerio Vestono, Sasekso kriminalinės policijos vadovo, kabinetą, Greisas sustojo priešais gretimas duris ir, ištiesęs į apsaugos skydą savo kortelę, pateko į ilgą, kremine spalva dažytą koridorių, ant kurio sienų kabojo raudonos skelbimų lentos su įvairiomis diagramomis, atspindinčiomis kovą su nusikalstamumu. Viena jų buvo pavadinta „Galimi motyvai“, kita — „Nužudymų tyrimo modeliai“, dar kita — „Nusikaltimo vietos tyrimas“.

Greisui patiko moderniai atrodanti Kriminalinės policijos valdyba. Didžiąją savo karjeros dalį jam teko praleisti senose, triušides primenančiose policijos nuovadose, kurių aplinka ne itin skatino darbo našumą, o štai čia jam buvo miela matyti, kad jo mylima policija, kuriai jis pašventė savo gyvenimą, taip pat įžengė į dvidešimt pirmąjį amžių. Tiesa, išskyrus vieną trūkumą, kuriuo niekas nebuvo patenkintas, — čionai nebuvo valgyklos.

Greisas žingsniavo koridoriumi tolyn pro uždarytas kabinetų duris, ant kurių kabančios lentelės skelbė, kas yra už jų. Ant pirmų durų buvo pritvirtinta lentelė su užrašu „Sunkių nusikaltimų ir nelaimingų atsitikimų tyrimas“, paskui — Demaskavimo grupės kabinetas, Vaizdo kamerų informacijos tyrimo kabinetas, Informacijos tarnyba, Komandiruotų policijos darbuotojų kabinetas. Praėjęs paskutiniąsias duris, Greisas užuodė nemalonų nosiai kvapą, kuris stiprėjo su kiekvienu žingsniu.

Tai buvo šleikštus, vemti verčiantis yrančio lavono dvokas, kurio Greisas, išdirbęs policijoje daugelį metų, nebūtų supainiojęs su jokiu kitu kvapu. Pernelyg dažnai tekdavo jį uostyti. Jam neprilygo jokia smarvė; ji

apgaubdavo tarsi neregimas rūkas, įsismelkdavo į odos poras, į nosį, plaučius ir vidurius, įsigerdavo net į kiekvieną plauką ir audinio pluoštelį, todėl šį nemalonų dvoką dar ilgokai jausdavai net ir nutolęs nuo jo šaltinio.

Atidaręs mažo, švara spindinčio Nusikaltimų vietos tyrimo kabineto duris, jis išvydo ir dvoko priežastį. Nusikaltimų vietos tyrimo fotostudijoje, ant stalo, uždengto rudu popieriumi, po ryškiomis lempomis gulėjo perplėšti havajietiški marškiniai, kurie atrodė tarsi būtų išmirkyti kraujyje. Netoliese, plastikiniame maišelyje, kelnės ir šviesiai rudi bateliai.

Įėjęs į kabinetą, Greisas pamatė baltu kombinezonu vilkintį vyrą, kurio iš pradžių nepažino, įsmeigusį akis į „Hasselblad" fotoaparato, pritvirtinto ant trikojo, objektyvą. Tik geriau įsižiūrėjęs atpažino Džo Tindalą, kuris po paskutinio jų susitikimo prieš kelis mėnesius buvo gerokai pasikeitęs. Pirmiausia Greisas pasigedo kuoktelėjusio profesoriaus šukuosenos ir vėžlio kiautą primenančių akinių. Galva nuskusta plikai, po apatine lūpa — siaura barzdelė, o ant nosies — stačiakampio formos akiniai melsvais lęšiais. Džo Tindalas dabar labiau priminė stileivą negu mokslininką.

— Gyvenimo permainos? Moteris? — užuot pasilabinęs, paklausė Greisas.

Tindalas su nuostaba pažvelgė į Greisą.

— Ką aš matau, Rojau! Taip, tu teisus. Kas tau pasakojo?

Greisas plačiai išsiviepė, nenuleisdamas nuo jo akių, tarsi būtų tikėjęsis išvysti ir auskarą.

— Jauna, ar ne?

— Tiesą sakant, taip... Bet iš kur tu žinai?

Greisas vėl plačiai išsišiepė ir dar kartą dirstelėjo į jo plikę bei stilingus akinius.

— Neleidžia pasenti?

Pagaliau Tindalas suprato ir suglumęs šyptelėjo.

— Ji mane pribaigs, Rojau. Kiekvieną naktį po tris kartus.

— Nesupratau — tu *bandai* tris kartus ar pavyksta tris kartus?

— Atstok! — jis nužiūrėjo Greisą nuo galvos iki kojų. — Ar ne per daug elegantiškai kaip paprastą šeštadienį? Į pasimatymą?

— Jei atvirai, tai į vestuves.

— Nuoširdžiausi sveikinimai. O kas ta laimingoji?

— Įtariu, kad ji nėra labai laiminga, — atšovė Greisas, ant stalelio šalia marškinių padėdamas nedidelį plastikinį maišelį žemių, nukrapštytų nuo Marko Vareno BMW.

— Norėčiau kuo greičiau.

— Tau visada reikia kuo greičiau. Visiems reikia greičiau.

— Netiesa, Džo. Atnešęs Tomo Lytlo bylos įkalčius, sakiau, kad gali dirbti tiek, kiek tau reikia. O čia — kas kita. Suprask, dingo žmogus. Nuo to, kaip greitai apsisuksi, priklausys, ar rasim jį gyvą, ar jau mirusį.

Džo Tindalas pakėlė maišelį ir atidžiai pasižiūrėjo. Nenuleisdamas nuo jo akių, nestipriai pakratė.

— Grynas smėlis, — įvertino jis.

— Ir ką gi tau jis sako?

— Telefonu minėjai Ešdouno girią.

— Aha.

— Gali būti, jog šis smėlis iš ten.

— *Gali būti?*

— Rojau, Jungtinėje Karalystėje pilna smėlio. Taip, jis vyrauja Ešdouno girioje, tačiau yra dar koks milijonas vietų, kur galima jo rasti.

— Mane domina teritorija, kurios ilgis yra maždaug septynios pėdos, o plotis — trys.

— Panašu į kapą.

— Atspėjai.

Džo Tindalas linktelėjo ir vėl atidžiai nužvelgė maišelį.

— Vadinasi, norėtum, kad pagal šią žemių saujelę surasčiau kažkur Ešdouno girios tankmėje iškastą kapą?

— Teisingai.

Nusikaltimų vietos tyrėjas trumpam nusiėmė akinius, tarytum be jų geriau matytų, ir vėl užsidėjo.

— Susitarkim, Rojau. Tu randi kapą, o aš nustatau, ar šis smėlis yra iš ten, ar ne.

— Iš tikrųjų norėčiau atvirkščiai.

Tindalas vėl kilstelėjo maišelį.

— Viskas aišku. Kuo tu mane laikai? Deividu Bleinu? Derenu Brau-

nu?* Tikiesi, kad man užtenka tik švysteleti šį maišelį oran, ir staiga kažkokiu magišku būdu dešimties tūkstančių hektarų girios vidury atsiras kapas?

— Nori pasakyti, kad tau per sunku?

— Tiesą sakant, taip. Sunkoka.

45

Po kelių valandų Greisas iš lėto pravažiavo pro stačiame kalvos šlaite stūksančią Petčam Vilidžo Visų Šventųjų bažnyčią, kurioje antrą valandą turėjo įvykti labai svarbi santuokos ceremonija — iki jos buvo likusios maždaug keturiasdešimt penkios minutės.

Tai buvo jo mėgstamiausia bažnyčia šioje apylinkėje, pastatyta dar anglų ankstyvuoju stiliumi, jauki, kukli, iš netašytų pilkų akmenų, su mažu bokšteliu ir langą už altoriaus puošiančiu dailiu vitražu, o šventoriuje žole užžėlę antkapiai skaičiavo tikriausiai ne vieną šimtmetį.

Greisui sėdint savo alfoje, kurią jis buvo pasistatęs priešais bažnyčią, netoli nuo vartų, iš kur matė visus privažiavimus bei priėjimus, smarkus lietus virto dulksna. Kol kas nesimatė nė gyvos dvasios. Ant šlapio asfalto draikėsi keli permirkę konfeti, tikriausiai likę nuo praėjusių vestuvių.

Po kurio laiko jis pastebėjo pagyvenusią moterį neperšlampamu lietpalčiu su gobtuvu. Ji, išvydusi priešais ateinantį aukštą vyriškį, vilkintį striuke ir taip pat apsigobusį gobtuvu, vedantį už pavadėlio pririštą mažytį šunelį, stabtelėjo, padėjo ant šaligatvio pirkinių krepšelį ir persimetė su juo keliais žodžiais. Tuo tarpu šunelis nubidzeno prie žibinto stulpo ir pakėlė užpakalinę koją.

Po akimirkos prie bažnyčios privažiavo mėlynas „Ford focus". Iš jo išlipo vyras su dviem ant krūtinės kabančiais fotoaparatais. Greisas žiūrėjo į jį bandydamas suprasti, ar šis vyrukas yra profesionalus vestuvių fotogra-

* Iliuzionistai.

fas, ar žurnalistas. Netrukus šalia fordo sustojo mažas rudas „Vauxhall" ir išlipo striuke su gobtuvu vilkintis jaunas vyras, kuris rankoje laikė žurnalistams įprastą užrašų knygutę. Vyrai pasisveikino ir, dairydamiesi į šalis, ėmė šnekučiuotis.

Po dešimties minučių privažiavo sidabro spalvos BMW visureigis. Pro dulksną ir tamsintus visureigio stiklus Greisas neįžiūrėjo, kas jame sėdi, tačiau tuojau pat atpažino Marko Vareno automobilio valstybinį numerį. Automobiliui sustojus, iš jo iššoko tamsiu lietpalčiu vilkintis Markas Varenas ir tuojau pat takeliu nuskubėjo į bažnyčią. Greisas matė, kaip jis įėjo į vidų, tačiau tuojau pat vėl pasirodė tarpdury ir nuskubėjo atgal prie visureigio.

Tuo metu privažiavo taksi ir iš jo pro užpakalines dureles išlipo aukštas, oriai atrodantis vyriškis žilais plaukais, vilkintis dieniniu fraku su raudonu gvazdiku sagos kilpoje; rankoje laikydamas pilką cilindrą, jis nupėdino bažnyčios link. Taksi vairuotojui, be abejo, buvo nurodyta laukti. Tuojau pat pasirodė ir sidabro spalvos sportinis „Audi TT". Greisas prisiminė tokį pat automobilį matęs prie Ešlės Harper namų.

Atsidarė vairuotojo durelės ir pro jas išlipo Ešlė su mažu skėčiu rankoje, pasipuošusi dailia balta vestuvine suknele ir kuodu ant galvos. Po akimirkos pro keleivio dureles išniro vyresnio amžiaus moteris, vilkinti baltai siuvinėta žydra suknele ir tvarkingai sušukuotais žilais sidabro atspalvio plaukais. Ešlė pamojavo sėdinčiam BMW, palindo po skėčiu ir drauge su savo keleive patraukė takeliu. Netrukus jos abi jau buvo bažnyčioje. Jiedviems iš paskos nusekė Markas Varenas.

Pagaliau, likus penkioms minutėms iki antros, šventoriuje apsireiškė vikaras, kuris irgi pranyko už bažnyčios durų. Greisas nutarė, kad ir jam jau metas. Išlipęs iš automobilio, užsitraukė ant galvos mėlynai geltonos Tomio Hilfigerio striukės gobtuvą ir kirto kelią. Tuo metu priešais jį išdygo jaunas vyrukas su užrašų knygute rankoje. Tai buvo maždaug dvidešimt penkerių metų, aštrių veido bruožų žurnalistas, apsirengęs pigų pilką kostiumą ir po kaklu netvirtai pasirišęs kaklaraištį, iš po kurio mazgo styrojo išlindusi viršutinė saga.

Kramtydamas gumą, jis paklausė:

— Vyresnysis detektyvas Greisas, jei neklystu?

Greisas atidžiai pasižiūrėjo jam į akis. Nors būti žurnalistų atpažintam jam — jokia naujiena, vis dėlto Greisas buvo atsargus.

— O jūs?

— Kevinas Spinela, *Argus*. Norėjau paklausti, gal turite kokių naujienų apie Maiklą Harisoną?

— Deja, nieko naujo nepapasakosiu. Verčiau luktelkime — gal jis ims ir pasirodys bažnyčioje?

Žurnalistas dirstelėjo į savo laikrodį.

— Nieko sau pokštas.

— Tai nebūtų pirmas atvejis, kai jaunikis vėluoja į savo vestuves, — Greisas nusišypsojo ir praėjo pro Spinelą.

Skubėdamas paskui jį, jaunasis žurnalistas paklausė:

— Kaip jūs manote, gerbiamas vyresnysis detektyve, ar Maiklas Harisonas gyvas, ar nebe?

Greisas akimirką stabtelėjo ir tarė:

— Mes ieškome dingusio be žinios.

— Vis dėlto?

— Nieko daugiau nekomentuosiu, ačiū už dėmesį, — Greisas stumtelėjo sunkias duris, įėjo į tamsų priebažnytį ir vėl jas uždarė.

Kiekvieną kartą, įėjęs bažnyčion, Greisas pajusdavo vidinę sumaištį. Ar jam irgi derėtų nukabinti nuo kabliuko pagalvėlę, skirtą pasidėti po keliais, ir, pasekus daugelio pavyzdžiu, atsiklaupti ir pasimelsti? Taip, kaip elgdavosi vaikystėje, kone kiekvieną sekmadienį su motina ir tėvu atėjęs į bažnyčią. O gal paprasčiausiai atsisėsti į klauptą ir parodyti Dievui, kuriuo jis tikriausiai jau netikėjo, kad pyksta? Dingus Sendei, jis dar ilgą laiką eidavo į bažnyčią ir melsdavosi, kad ji sugrįžtų. Tiesa, kartais apsilankydavo ir pamaldose, tačiau dažniausiai į bažnyčią užsukdavo tuomet, kai joje nebūdavo žmonių. Sendė nebuvo tikinti, o jis pats, per keletą pastarųjų metų nesulaukęs atsako į savo maldas, tapo agnostiku. Todėl ir melstis nebuvo prasmės.

Sugrąžink man Sendę, tada aš tikrai iš visos širdies pasimelsiu. Tačiau tik ne dabar, ponas Dieve, gerai?

Greisas praėjo pro eilę priebažnytyje sustatytų skėčių, nuo kurių varvėjo lašai, skelbimų lentą ir šūsnį lankstinukų pamaldoms, ant kurių buvo

išspausdinta *Maiklas Džonas Harisonas ir Ešlė Loren Harper*. Po akimirkos atsidūrė bažnyčioje. Čia kaip visuomet kvepėjo sausu senu medžiu, senais drabužiais, dulkėmis ir vašku. Bažnyčia buvo gražiai papuošta gėlėmis, tačiau jų kvapo Greisas neužuodė.

Tarpe tarp klauptų ir šoninėje navoje lūkuriavo koks tuzinas žmonių. Visi stovėjo tylėdami, tarsi statistai filmavimo aikštelėje, laukdami režisieriaus nurodymų.

Greisas įdėmiai nužvelgė susirinkusius žmones, linktelėjo išblyškusiai lyg popierius Ešlei ir paspaudė ranką aukštam vyriškiui juodu smokingu, greičiausiai nuotakos tėvui. Šalia Ešlės stovėjo kartu su ja atvažiavusi daili, tikriausiai šeštąją dešimtį skaičiuojanti moteris. Ši atrodė labai pavargusi, o jos akys žvelgė tarsi nieko nematydamos. Markas Varenas, apsirengęs tamsiai mėlyną kostiumą su baltu gvazdiku švarko atlape, stovėjo šalia žavingos poros — vyro ir moters, kuriems galėjo būti truputį per trisdešimt.

Greisas jautė į jį nukreiptus smalsius žvilgsnius. Drebančiu balsu tylą nutraukė Ešlė, padėkojusi jam už atvykimą ir visų pirma pristačiusi klaikiai atrodančiai Maiklo motinai, o paskui dailiam inteligentiškam vyriškiui, kurį jis buvo palaikęs Ešlės tėvu, tačiau, pasirodė, jog tai jos dėdė. Vyras draugiškai paspaudė Greisui dešinę ir prisistatė esąs Bredlis Kaninhamas, paskui, žiūrėdamas tiesiai į akis, tarė:

— Malonu susipažinti, vyresnysis detektyve.

Atkreipęs dėmesį į Šiaurės Amerikos gyventojams būdingą akcentą, Greisas pasiteiravo:

— Kur Valstijose gyvenate?

Vyriškis susiraukė, tarytum būtų įsižeidęs.

— Tiesą sakant, esu kanadietis, iš Ontarijo.

— Atsiprašau.

— Nieko tokio. Tai anglams būdinga klaida.

— Manau, jums taip pat nebūtų lengva susigaudyti girdint įvairiais akcentais kalbančius britus, — tarė Greisas.

— Be abejo, esate visiškai teisus.

Greisas nusišypsojo ir palankiai nužvelgė jo fraką.

— Miela išvysti nors vieną tinkamai vestuvėms apsirengusį vyrą.

— Tiesą sakant, šitos kelnės mane nervina, — prisipažino Kaninhamas. — Išsinuomojau jūsų garsiajame „Moss Bros“, tačiau, regis, man pakišo netikusias kelnes!

Jo akyse Greisas išvydo susirūpinimą.

— Vis dėlto tai baisu, ar ne?

— Taip, — atsakė suglumęs Greisas. — Baisu.

Jų pokalbį pertraukė Ešlė, nusprendusi pristatyti Greisą bažnyčios vikarui, kunigui Sompingui, žemo ūgio barzdotam vyrui baltais liturginiais rūbais ir balta dvasininko apykakle, kurio traiškanotos ir krauju pasruvusios akys tiesiog žaibavo pykčiu.

— Aš aiškinau panelei Harper, kad šias vestuves reikia atidėti, — prabilo kunigas Sompingas. — Argi ne absurdiška šitaip reklamuoti savo kančią? Kaip, sakykite, turi jaustis svečiai? Tai gryna nesąmonė.

— Jis *atsiras*, — pratrūko raudoti Ešlė. — Atsiras, aš žinau, kad jis atsiras.

Ji maldaujamai pažvelgė į Greisą.

— Prašau, pasakykite jam, kad Maiklas atvyksta.

Nuotaka Greisui atrodė tokia nelaiminga ir silpna, jog nedaug trūko, kad jis ją apsikabintų. Ji buvo vieniša ir visiškai palaužta. Rojus pajuto norą skelti vikarui antausį.

— Maiklas Harisonas dar gali sugrįžti, — tarė Greisas.

— Jam derėtų gerokai pasiskubinti, — abejingu balsu atkirto vikaras. — Ketvirtą valandą numatytos kitos vestuvės.

— Aš maniau, kad čia — bažnyčia, — piktai pasakė Greisas, supykęs dėl tokio nejautrumo Ešlės atžvilgiu, — o ne koks prekybos centras.

Kunigas Sompingas pabandė atremti Greiso žvilgsnį, tačiau nesėkmingai. Po akimirkos, patylėjęs, atsargiai pasiaiškino:

— Aš tarnauju Viešpačiui. Jis man ir nustato darbo grafiką.

Po kelių sekundžių Greisas jam metė:

— Tokiu atveju tikiuosi, kad jūs paprašysite savo šefo nedelsiant pristatyti jaunikį.

46

Dvidešimt minučių po antros, nekreipdamas dėmesio, kad bažnyčioje buvo vos keletas žmonių, kunigas Sompingas sunkiai, tarytum alpinistas, kopiantis į Everestą, užlipo laipteliais į sakyklą. Rankomis įsirėmęs į medinius turėklus, palinko į priekį ir susirūpinusiu veidu pareiškė:

— Nuotakos, panelės Ešlės Harper, ir jaunojo motinos, ponios Džilijanos Harison, paprašytas noriu pranešti, kad santuoka atidedama neribotam laikui, iki atsiras Maiklas Harisonas. Galime pasiguosti, kad dviejų jaunų, vienas kitą mylinčių žmonių sąjunga Viešpaties akyse kol kas negalėjo įvykti dėl to, kad nedalyvauja jaunasis. Niekas iš mūsų nežino, kas jam galėjo atsitikti, tačiau savo maldose mes nuolat prisimename jį, jo šeimą ir būsimąją nuotaką.

Jis trumpam nutilo ir jau maloniu balsu tęsė:

— Nors santuoka neįvyko, panelė Harper ir ponia Harison visus nuoširdžiai kviečia į banketą Karalienės Marijos pokylių salėje Braitono paviljone. Jos būtų dėkingos, jei pasimeldę už Maiklą neišsiskirstytumėte ir pabūtumėte drauge.

Kunigas trumpai paskubomis pasimeldė. Tuo metu kažkas atidarė bažnyčios duris.

Greisas stebėjo nuščiuvusius žmones. Tvyrojo laidotuvių nuojauta. Kai kurie iš čia esančiųjų ateinančią savaitę dalyvaus ketveriose laidotuvėse. Vis dėlto tikėjosi, kad Maiklo Harisono neatvykimas dar nereiškia ir penktų laidotuvių. Tiesa, tai nebuvo geras ženklas. Iš tiesų tai labai blogas ženklas. Dabar jau netgi pačią menkiausią prielaidą, kad Maiklas Harisonas nusprendė iškrėsti pokštą, reikėjo atmesti.

Tačiau jam ramybės nedavė dar viena mintis.

Po geros valandos svečiai jau buvo susirinkę Karališkojo Braitono paviljono Karalienės Marijos pokylių salėje, kurios rausvas sienas puošė meniški, aliejiniais dažais tapyti paveikslai paauksuotais rėmeliais. Vietoj

įprasto šventinio triukšmo vyravo tyla, kurią pertraukdavo santūrūs pokalbiai. Užimti buvo tik keli iš dviem šimtams svečių puikiai padengtų ir orchidėjų žiedais papuoštų stalų. Du baltomis uniformomis ir specialiomis kepuraitėmis pasidabinę vyresnieji virėjai buvo išrikiavę visą padavėjų armiją, o specialiai skirtoje vietoje laukė daugiaaukštis vestuvinis tortas, kuris visiškai be reikalo priminė progą, dėl kurios jie čionai susirinko. Vis dėlto kai kurie dalyviai per daug nesikuklino ir šveitė viską iš eilės, nepamiršdami užgerti šampanu arba vynu.

Greisas, kurį Ešlė mandagiai pakvietė dalyvauti, nesiskubino prie stalo, kadangi pirmiausia norėjo telefonu duoti nurodymus detektyvui konstebliui Nicholui ir detektyvei seržantei Moj, kad šie sustiprintų paieškos grupę. Bela užsiminė apie neseniai pradėjusią dirbti detektyvę Emą Džeinę Boutvud, kuri, anot jos, jau spėjo gerai užsirekomenduoti ir šiuo metu neturėjo jokios bylos. Greisas pritarė Belos nuomonei ir pasiūlė ją nedelsiant įtraukti į grupę.

Atėjęs į salę Greisas ėmė atidžiai stebėti Ešlę ir Marką. Nors Ešlės akys buvo ašarotos, o paakiai išmarginti blakstienų tušu, ji stengėsi atrodyti oriai ir sėdėjo tarp jauno vyro ir moters, kurių jis bažnyčioje nepastebėjo. Tikriausiai dalis žmonių prisidėjo jau vėliau, iš pačios Ešlės sužinoję, kad į vaišes kviečiami visi norintieji.

— Jis atsiras, — išgirdo Greisas ją kalbant. — Ir žinote kodėl? Aš tiesiog negaliu patikėti — nejaugi vestuvių dienai nelemta būti laimingiausiai tavo gyvenime?

Po šių žodžių ji vėl puolė į ašaras.

Prie kito stalo greta sėdėjo Maiklo motina ir Ešlės dėdė. Kurį laiką Greisas įdėmiai stebėjo Bredlį Kaninhamą. Tačiau netrukus jį sutrikdė Markas Varenas su gvazdiku švarko atlape, rankoje laikąs tuščią šampano taurę. Jis pasilenkė taip arti Greiso, kad jų veidai beveik lietėsi, ir įkaušusio žmogaus balsu prabilo:

— Detektyvas seržantas Greisas?

— *Vyresnysis* detektyvas, — pataisė jį Greisas.

— Ats-prašau, nežinojau, kad esi paaukštintas.

— Aš ir nebuvau paaukštintas, pone Varenai.

Markas akimirką atsitraukė, paskui nuo alkoholio susiaurėjusiomis

akimis piktai dėbtelėjo į Greisą. Buvo akivaizdu, kad jo dalyvavimas trikdo Ešlę — Greisas pastebėjo jos žvilgsnį, nukreiptą į Marką Vareną.

— Ar neatro-odo, kad būtų pats laikas palikti šią jauną damą ra-amybėje? Tu bent kiek supranti, ką ji išgyvena?

— Būtent dėl to aš ir esu čia, — ramiu balsu atsakė Greisas.

— Tu dabar turėtum būti kitur, turėtum ieškoti Maiklo, o ne trintis čia kaip koks veltėdis.

— Markai! — sudraudė jį Ešlė.

— Atstok, — atkirto Markas, mostelėdamas ranka ir vėl skersakiuodamas į Greisą. — Ką, po velnių, tu čia veiki?

Supykęs, tačiau vis dar išlikdamas ramus, Greisas atsakė:

— Mano vadovaujama paieškos grupė daro viską, ką gali.

— Negaliu patikėti. O tau galima gerti tarnybos metu?

— Čia mineralinis vanduo.

Markas žvairomis dirstelėjo į jo stiklinę.

Pagaliau Ešlė pakilo nuo stalo ir, priėjusi arčiau, paklausė:

— Kodėl tau, Markai, nepabendravus ir su kitais svečiais?

Jos balsas nežymiai virptelėjo, tačiau tai neprаslydo pro Greiso ausis. Kažkas čia ne taip, tačiau jis nežinojo kas.

Tada Markas Varenas, rankomis įsirėmęs į krūtinę, stumtelėjo detektyvą.

— Žinai, kas tu toks? Tau nė kiek nerūpi, ar ne?

— Kodėl tau taip atrodo?

Markas Varenas kvailai išsišiepė ir pakeltu balsu išrėžė:

— Klausyk. Tau nepatinka turtingi, ar ne? Mes turėtume patys pasirūpinti savimi, taip? Juk tu per daug užsiėmęs, tau reikia gaudyti viršijančius greitį. Kodėl turėtum sukti galvą dėl kažkokio nelaimingo mulkio, kuris pateko į bėdą dėl nenusisekusios draugužių išdaigos, ką? Nagi, kada tu, po galais, išsinešdinsi gaudyti nedrausmingų vairuotojų — juk tai apsimoka, tiesa?

Greisas prabilo tyliai, kone pašnibždomis, žinodamas, kad šitaip privers tyliau kalbėti ir Marką Vareną.

— Pone Varenai, aš neturiu nieko bendra su kelių policija. Atvykau čionai tik norėdamas jums padėti.

Markas pasilenkė, kad išgirstų, ką jam sako.

— Atsiprašau, neišgirdau. Ką pasakei?

Greisas patylomis tęsė:

— Kartą, kai mokiausi policijos koledže, reikėjo išsirikiuoti patikrinimui. Buvau išblizginęs diržo sagtį tarsi veidrodį. Viršininkas liepė man nusisegti diržą, pakelti ir visiems parodyti vidinę sagties pusę. Kadangi jos nevaliau, man buvo labai gėda. Taip aš išmokau svarbią pamoką: svarbu ne tik išorė.

Jis ironiškai žvilgtelėjo į Marką.

— Ką tu nori-i tuo pasakyt?

— Turėsite laiko pamąstyti, pone Varenai. Tikiuosi, kitą kartą BMW bus nuplautas švariau.

Greisas apsisuko ir išėjo.

47

Vėl sėdėdamas savo automobilyje, į kurio priekinį stiklą barbeno lietaus lašai, Greisas mąstė. Taip giliai, kad tik po laiko pastebėjo už valytuvo užkištą taloną.

Lupikautojai.

Jis išsiropštė iš automobilio, nuėmė taloną ir ištraukė jį iš celofano įmautės. Trisdešimt svarų už tai, kad automobilis aikštelėje stovėjo penkiomis minutėmis ilgiau, negu Greisas buvo numatęs. Beje, nurašyti šią sumą tarnybinėms išlaidoms nebuvo jokio šanso. Šefas tokius dalykus griežtai uždraudęs.

Tikiuosi, pone Brensonai, kad po maloniai praleisto savaitgalio Solihule įvertinsi mano pastangas. Greisas nusivaipė ir pasipiktinęs numetė taloną po priekine keleivio sėdyne. Tačiau netrukus jis vėl prisiminė Marką Vareną, o paskui mintimis grįžo penkerius metus atgal, į dviejų savaičių teisinės psichologijos kursus, kuriuos lankė Jungtinėse Valstijose, FTB darbuotojų rengimo centre Kvantike. Žinoma, profesionaliu ekspertu jis netapo, tačiau išmoko vertinti instinktyvų elgesį ir skaityti kūno kalbą.

Marko Vareno kūno kalba jam sukėlė rimtų įtarimų.

Šis žmogus neteko keturių artimų draugų. Be žinios dingęs, o galbūt jau miręs — visiškai įmanomas dalykas — jo verslo partneris. Jis turėtų išgyventi šoką, būti visiškai suglumęs, nepratarti nė žodžio. Iš kur tas pyktis? Pykčio protrūkis dar pernelyg ankstyvas.

Be abejo, Greisas pastebėjo ir jo reakciją į pastabą apie automobilio plovimą. Buvo akivaizdu, kad palietė opią Markui Varenui vietą.

Aš nežinau, ką jūs, pone Varenai, slepiate, tačiau pasistengsiu viską išsiaiškinti.

Jis išsitraukė telefoną, surinko numerį ir, prisidėjęs prie ausies, įsiklausė į monotonišką signalą. Nors tikėjosi, kad šeštadienio popietę išgirs autoatsakiklį, vis dėlto išgirdo žmogaus balsą. Moters. Švelnų ir šiltą. Iš balso tikrai neatspėtum, kuo ji dirba.

— Braitono ir Houvo morgas.

— Kleo, čia Rojus Greisas.

— Sveikutis, Rojau, kaip laikaisi? — įprastai Kleo kalbėdavo labai mandagiai ir gana santūriai, tačiau šįkart jos balsas skambėjo šelmiškai.

Greisas pajuto, kad pradeda su ja telefonu flirtuoti.

— Ačiū, gerai. Sunku patikėti, kad šeštadienio pavakarę leidi darbe.

— Mirusieji nežino savaitės dienų, — atsakė ji ir suabejojo. — Tačiau ir gyvieji ne visada atsimena. Na, bent jau dauguma.

— *Dauguma?*

— Man atrodo, kad dauguma gyvųjų visiškai nesiorientuoja savaitės dienose. Jie dedasi žiną, bet... O tu taip nemanai?

— Per daug filosofiška tokiai darganotai šeštadienio popietei, — tarė Greisas.

— Rengiuosi diplominiam filosofijos darbui universitete, todėl turiu gi su kuo nors pasikonsultuoti, nes čia su manimi nelabai kas kalba.

Greisas šyptelėjo.

— Tai kaipgi tau sekasi?

— Puikiai.

— Kažkas slegia?

— Patikėk, Rojau, jaučiuosi kaip niekada gerai. Esu tik pavargusi. Kai visą savaitę turi dirbti už du...

— Ar tie antradienį žuvę vyrukai tebėra pas tave morge?

— Taip. Kartu ir Džošas Volkeris.

— Tai tas, kuris mirė vėliau, ligoninėje?

— Taip.

— Man būtinai reikia atvažiuoti ir užmesti į juos akį. Gal būtų galima dabar?

— Be abejo. Jie nežadėjo niekur išeiti.

Greisas visada mėgo jos juodą humorą.

— Po dešimties minučių būsiu, — baigė jis.

Šeštadienio pavakarę automobilių buvo kur kas daugiau, negu Greisas tikėjosi, todėl prieš įvažiuodamas į judrų žiedą sugaišo net dvidešimt minučių. Pagaliau iš žiedo pasukęs į dešinę, pravažiavo nuorodą „Braitono ir Houvo miesto morgas" ir pro kaltinius metalinius vartus įriedėjo į kiemą. Vartai čia būdavo atidaryti ištisą parą, visas dvidešimt keturias valandas. „Simboliška, — pamanė jis, — mirusieji nekreipia dėmesio į darbo valandas."

Šią vietą Greisas pernelyg gerai žinojo. Negyvas pastatas, kurį supo baisi aura. Tai buvo ilgas vienaukštis statinys pilkai tinkuotomis sienomis, su prisišliejusiu dengtu priimamuoju, į kurį buvo galima įvažiuoti tiek greitosios pagalbos automobiliu, tiek ir dideliu autofurgonu. Morgas buvo tik trumpalaikė stotelė staiga, pavyzdžiui, nuo virusinio meningito, mirusiems, žuvusiems arba nužudytiems žmonėms vienos krypties kelyje į kapines arba į krematoriumo krosnį. Čia atliekamas skrodimas, teikiantis vilties gyviesiems, jog medicina vieną dieną atras būdą, kaip išsigelbėti nuo vienos ar kitos mirtinos ligos.

Tačiau skrodimas reiškė ir visišką žmogaus pažeminimą. Tasai, kuris dar vakar ar užvakar vaikščiojo, kalbėjo, skaitė, mylėjosi, šiandien pjaustomas ir mėsinėjamas nelyginant kiaulė ant mėsininko stalo.

Jis bandė vyti šias mintis šalin, tačiau veltui, nes per savo gyvenimą buvo matęs per daug skrodimų ir atmintinai žinojo, kaip jie atliekami. Pirmiausia nuimamas skalpas, paskui atveriama kaukolė, iškabinamos ir į atskiras dalis padalijamos smegenys. Skrodimo metu taip pat atveriama ir krūtinės ląsta, išimami visi vidaus organai, jie atskiriami vienas nuo kito,

pasveriami, paskui paimami jų mėginiai ir šie siunčiami patologiniams tyrimams, o kas lieka, tarytum kokie naminių paukščių kogalviai, sukemšami į baltą plastikinį maišelį, dedami atgal į lavoną ir užsiuvami.

Greisas pastatė savo automobilį šalia mažo mėlynos spalvos sportinio „MG“, kuris greičiausiai priklausė Kleo, ir per lietų nubėgo prie pagrindinio įėjimo. Mėlynos durys su dideliu matiniu stiklu, į kurias jis paskambino, atrodė tarsi būtų perkeltos iš priemiesčio namelio verandos.

Ilgai laukti nereikėjo, po akimirkos, draugiškai šypsodamasi, pasirodė Kleo Morėj. Nors Greisas ją buvo matęs daugybę kartų, niekaip nevaliojo priprasti prie morge jį pasitinkančios tokios žavios jaunos moters. Jai tikriausiai dar nebuvo nė trisdešimties, ilgais šviesiais plaukais, vilkinti žaliu chirurgo chalatu ir tokia pat žalia prijuoste, apsiavusią guminius batus. Turėdama tokią išvaizdą ji būtų galėjusi tapti modeliu arba aktore, o tokią galvą — bet kurioje srityje padariusi svaiginamą karjerą, tačiau ji pasirinko morgą. Registruoti numirėlius, paruošti juos skrodimui, po skrodimo sutvarkyti ir stengtis nuraminti netektį išgyvenančius artimuosius, atvykusius atpažinti žuvusiojo, — toks buvo jos darbas. Be to, didžiumą laiko ji dirbdavo vienui viena.

Greisas iškart užuodė morgui įprastą ir visose patalpose tvyrantį šleikščiai saldų dezinfekavimo priemonių dvoką, kurio prisiuosčius imdavo pykinti.

Iš siauro koridoriaus jie pasuko kairėn ir atsidūrė direktoriaus kabinete. Jis atstojo ir priimamąjį. Tai buvo nedidelė patalpa rausvomis, arteksu padengtomis sienomis. Ant tokio pat rausvo kilimo stovėjo šildytuvas. Čia buvo kelios kėdės lankytojams, išrikiuotos L forma, nedidelis metalinis stalas su trimis telefonais, gulėjo krūvelė nedidelių rusvų vokų su užrašu ASMENINIAI DAIKTAI ir didžiulė žalios bei raudonos spalvos knyga didelėmis paauksuotomis raidėmis MORGO REGISTRACIJOS KNYGA.

Ant vienos sienos kabojo nedidelė dėžutė ir eilė įrėmintų „Visuomenės sveikatos ir higienos priežiūros“ pažymėjimų, taip pat vienas didesnis, Britanijos balzamuotojų instituto išduotas Kleo Morėj. Ant kitos sienos pritvirtinta stebėjimo kamera, kuri iš visų pusių rodė, kas vyksta pastato išorėje.

— Gal puodelį arbatos?

Jos ryškiai mėlynos akys žvelgė tiesiai Greisui į akis — truputėlį ilgėliau negu reikia klausimui užduoti. Jos akys šypsojosi. Neįtikėtinai nuoširdus žvilgsnis.

— Mielai išgerčiau.

— Angliškų pusryčių, „Earl Gray“, „Darjeeling“, kiniškos, ramunėlių, pipirmėčių ar žaliosios arbatos?

— Aš maniau, jog čia morgas, bet ne „Starbucks“, — pajuokavo Greisas.

Ji šyptelėjo.

— Beje, turime ir kavos: ekspreso, su grietinėle, Kolumbijos, mokos...

Jis kilstelėjo ranką.

— Norėčiau „darbininkų“ arbatos.

— Su natūraliu ar pusiau nugriebtu pienu, citrina...

Šįkart Rojus iškėlė abi rankas.

— Iš to pakelio, kuris jau atidarytas. Džo dar nepasirodė?

Jis buvo prašęs atvykti Džoną Tindalą iš Nusikaltimų vietos tyrimo skyriaus.

— Dar ne, — atsakė Kleo. — Lauksi, kol jis atvažiuos?

— Taip, luktelkime.

Ji įjungė virdulį ir nuėjo į priešais esančią rūbinę. Virduliui ėmus burbuliuoti, mergina sugrįžo nešina žalia prijuoste, mėlynais kaliošais, kauke bei baltomis latekso pirštinėmis ir visa tai ištiesė Greisui.

Kol jis rengėsi, įpylė jam arbatos ir atidarė trupininių pyragaičių dėžutę. Greisas paėmė iš dėžutės pyragaitį ir ėmė traškinti.

— Visą savaitę dirbai viena, neturėdama net su kuo pasikalbėti? Ir tau nieko tokio?

— Aš visada užsiėmusi. Pavyzdžiui, šią savaitę atvežė dešimt lavonų. Žadėjo į pagalbą atvykti kažkas iš Ystbourno morgo, tačiau jie irgi turėjo begalę darbo. Na, belieka laukti paskutinės gegužės savaitės.

Greisas užsimovė kaukės raištį ant kaklo, tačiau ją paliko kaboti po smarkru. Iš savo patirties žinojo, kad nuo šių vyrų dar neturėtų labai dvokti.

— Ar buvo atvykę visų keturių artimieji?

Ji linktelėjo.

— O kaip tasai, kuris buvo dingęs, jaunikis? Dar neatsirado?

— Atvažiavau tiesiai iš vestuvių, — atsakė Greisas.

— Aš kaip tik pagalvojau, kad tu atrodai truputį per puošniai paprastam šeštadieniui, — pasišaipė Kleo. — Tai gal visa šita istorija jau baigėsi?

— Ne, — atsakė jai Greisas. — Todėl ir atvažiavau čionai.

Ji kilstelėjo antakius, tačiau nieko neatsakė.

— Kas konkrečiai tave domina? Galiu pateikti patologų ataskaitas koroneriui.

— Palaukime, kol pasirodys Džo, — tarė jis, — o tada norėsiu apžiūrėti jų panages.

48

Greisas, kuriam iš paskos žingsniavo pirštines besimaunantis Džo Tindalas, dėmėtomis grindimis sekė paskui Kleo, kuriai ant žalio chalato plaikstėsi palaidi šviesūs plaukai; jie praėjo užantspauduotos infekcinės kameros langą ir pateko į skrodimų kambarį.

Čia stovėjo du plieniniai stalai, iš kurių vienas buvo stacionarus, o kitas — ant ratukų, mėlynas hidraulinis keltuvas ir visa eilė aukštų, lubas siekiančių šaldytuvų. Sienos išklijuotos pilkomis keraminėmis plytelėmis, o aplink kambarį išvedžioti drenažiniai grioveliai. Išilgai vienos sienos stovėjo kelios prausyklės ir gulėjo į ritinį suvyniota geltona žarna. Palei kitą sieną pritvirtintas platus stalviršis, metalinė pjaustymo lenta ir įstiklinta spintelė, kurioje matėsi daugybė medicininių instrumentų ir kelios „Duracell“ baterijų pakuotės. Šalia spintelės kabojo lentelė su nurodytais mirusiųjų vardais ir pavardėmis bei jų smegenų, plaučių, širdies, kepenų, inkstų ir blužnies svoris. Joje mėlynu markeriu buvo užrašyta „Adrianas Penis“, o toliau driekėsi eilutė negailestingų duomenų.

Pastebėjusi Greiso žvilgsnį, Kleo džiugiai paaiškino:

— Tai motociklininkas, kurio skrodimą atlikome vakar. Lenkė sunkvežimį ir nepastebėjo iš jo kėbulo į šoną išsikišusio plieninio strypo, kuris vargšeliui tiesiog nukirto galvą.

— Kaip tu, po galais, dirbdama tokioje vietoje, neišprotėji?

Ji šypsodamasi atsakė:

— O kas tau sakė, kad aš dar neišprotėjau?

— Neįsivaizduoju, kaip tu gali dirbti morge.

— Mirusieji, priešingai negu gyvieji, nedaro nieko bloga, Rojau.

— Protinga mintis, — įvertino Greisas.

Jam buvo smalsu, koks jos požiūris į dvasias, tačiau dabar netinkamas laikas apie tai kalbėtis.

Patalpoje buvo šalta. Tyliai gaudė šaldytuvai, o virš galvos spragsėjo niekaip neįsideganti dienos šviesos lempa.

— Ką norėtumėte pamatyti pirmiausiai?

— Norėčiau pamatyti visus keturis.

Kleo nužingsniavo prie durų, pažymėtų skaičiumi „4", ir jas atidarė. Tą pačią akimirką iš vidaus plūstelėjo šalto oro gūsis, tačiau Greisui šiurpą sukėlė ne šaltis, o vaizdas, kurį jis išvydo, — ant keturaukščio metalinio padėklo suguldyti ir baltu plastiku uždengti sumaitoti žmonių kūnai.

Paskui Kleo pristūmė hidraulinį keltuvą arčiau šaldytuvo, nukėlė viršutinę padėklo sekciją ir vėl uždarė duris. Tada nutraukė baltą uždangalą, po kuriuo gulėjo stambaus sudėjimo vyras glotniais plaukais, jo visas kūnas ir baltas tartum vaškas veidas buvo išmarginti mėlynėmis ir žaizdomis. Plačiai atmerktose ir tarsi stiklas negyvose akyse atsispindėjo paskutiniųjų gyvenimo akimirkų siaubas, o suglebęs ir susitraukęs penis tarp gaktos plaukų atrodė panašus į žiemojantį graužiką. Greisas dirstelėjo į kortelę, pririštą prie kojos nykščio: „Robertas Houlihanas."

Greisas tuojau pat įsmeigė akis į jo rankas. Tai buvo didelės ir šiurkščios rankos labai nešvariais nagais.

— Ar turite jų drabužius?

— Taip.

— Puiku, — tarė Greisas ir paprašė, kad Tindalas surinktų nuograndas iš panagių.

Nusikaltimų vietos tyrėjas iš lagamino išsiėmė aštrų įrankį ir, paprašęs Kleo maišelio mėginiams, nukrapštė į jį visą panagių turinį, paskui ant jo užklijavo etiketę ir užantspaudavo.

Kito žuvusiojo, Luko Gyringo, rankos avarijos metu buvo stipriai su-

žalotos, tačiau ant jo nagų, nukramtytų iki pat gyvuonies, Greisas aptiko tik kraujo. Švarios buvo ir Džošo Volkerio panagės. Tačiau Piterio Varingo rankos buvo nešvarios, todėl Tindalas kruopščiai išgramdė jo panages, o visa, ką rado, sudėjo į kitą maišelį.

Paskui jiedu atidžiai ištyrinėjo žuvusiųjų drabužius. Negana to, kad viso ketverto batai aplipę purvu, juo aptaškyti buvo ir Roberto Houlihano bei Piterio Varingo drabužiai. Surinkęs sudžiūvusio purvo mėginius, Tindalas visus surūšiavo ir sudėjo atskirai.

— Ar dabar važiuosi atgal į laboratoriją? — pasiteiravo Greisas.

— Planavau važiuoti namo — būtų visai neblogai grįžti, kol dar nesibaigė savaitgalis, ir truputį atsipūsti. O ką norėtum pasiūlyti?

— Patikėk, Džo, aš tikrai jaučiuosi nesmagiai, bet man iš tikrųjų labai reikia, kad tu nedelstum ir tuojau pat atliktum ekspertizę.

— Tai bent! Nori, kad grąžinčiau šio vakaro bilietus į U2 koncertą? Ar žinai, kad už juos mokėjau po penkiasdešimt svarų? Anot tavęs, turėčiau atšaukti pasimatymą ir iš spintelės savo darbo kabinete vėl išsitraukčiau miegmaišį?

— U2? Vadinasi, ji iš tikrųjų jauna?

— Taip. Be to, Rojau, labai greit plyksteli, todėl jai reikia daug dėmesio.

— O ką, jei dabar mūsų rankose žmogaus gyvybė?

Tindalas aiškiai supyko.

— Tuomet būk toks mielas ir iš savo biudžeto grąžink man pinigus už bilietus.

— Deja, Džo, tai ne mano byla.

— Oho, tai kieno gi?

— Gleno Brensono.

— O kur, po perkūnais, jis pats?

— Pakviestas į gimtadienį. Solihule.

— Kuo toliau, tuo gražiau.

Tindalas nusirengė apsauginius drabužius, numetė juos į spintelę ir tarė:

— Linkiu gerai praleisti vakarą, o kitą kartą sužlugdyk kieno nors kito savaitgalį.

— Aš važiuosiu kartu ir palaikysiu tau kompaniją.

— Gali nesivarginti.

Tindalas uždarė paskui save duris. Po akimirkos Greisas išgirdo piktą variklio gausmą, tačiau netrukus pamatė, kad įsižeidęs ekspertas paliko savo juodą plastikinį maišelį su mėginiais. Jis jau ketino jį vytis, tačiau galiausiai nusprendė pats nuvežti maišelį ir nuraminti įsikarščiavusį Tindalą. Tiesą sakant, Greisas jį suprato, jo vietoje būtų lygiai taip pat įsižeidęs.

Jis nuskubėjo į priimamąjį, paėmė nuo stalo dar vieną pyragaitį ir baigė gerti jau atšalusią arbatą. Paskui pakėlė nuo grindų Tindalo paliktą maišelį ir, lydimas Kleo, patraukė durų link. Prieš žengdamas laukan, kur lijo lietus, atsigręžė į ją ir paklausė:

— Kelintą šiandien baigsi darbą?

— Maždaug po valandos. Žinoma, jei niekas šiandien nenumirs.

Greisas negalėjo atitraukti akių nuo merginos, — tokia nepaprastai graži ji buvo, — o pažvelgęs jai į ranką ir nepastebėjęs jokio žiedo, ėmė stipriai jaudintis. Be abejo, žiedus ji gali nusimauti prieš darbą.

— Aš... — prabilo jis. — Aš... na, tiesiog pagalvojau... ar tu... žinai... norėjau paklausti... ką veiksi šįvakar?

Jos akys sublizgo.

— Iš tikrųjų pažadėjau nueiti į kiną, — atsakė ji.

Po akimirkos, tarytum norėdama jį nuraminti, paaiškino:

— Su drauge — sena drauge, kuri dabar skaudžiai išgyvena skyrybas.

Greisas, praradęs jam būdingą pasitikėjimą savimi, tarė:

— Nežinojau... gal tu ištekėjusi, o gal turi draugą... aš...

— Nieko panašaus, — atsakė ji, apdovanodama Greisą draugišku ir ilgesingu žvilgsniu.

— Tai gal... gal kada nors... ar nenorėtum kokį vakarą nueiti į kavinę ar panašiai?

Neatitraukdama nuo jo akių ir plačiai šypsodamasi Kleo atsakė:

— Labai norėčiau.

Greisas išėjo per kiemą prie savo automobilio, nė nekreipdamas dėmesio į pliaupiantį lietų. Paspaudęs automobilio durelių nuotolinio užrakto pultelį, išgirdo Kleo balsą:

— Rojau! Man regis, tu kažką pamiršai!

Jis atsigręžė ir išvydo Kleo, rankoje laikančią juodą maišelį.

49

— Na, tu ir idiotas, — tarė Ešlė Markui, šiurkščiai pasodintam šalia jos ant galinės limuzino sėdynės. — Aš vis dar negaliu atsipeikėti po tokio tavo išsišokimo — ir kokių velnių buvai toks agresyvus su tuo faru?

Ji palinko į priekį patikrinti, ar sandariai užverta stiklinė pertvara, skirianti nuo vairuotojo.

Marko ranka atsidūrė jai ant kulkšnies ir ėmė pamažu kilti aukštyn, kol paniro po vestuvine suknele. Ešlė jį šiurkščiai nustūmė.

— Elkis padoriai! — tarė ji griežtai. — Dėl Dievo meilės.

— Jis tikras bukagalvis.

— Tau protas pasimaišė! Kodėl tu, po galais, užsipuolei jį dėl tų nelemtų greičio matuoklių?

Markas dėbtelėjo į ją.

— Tam, kad jį suklaidinčiau.

Pro stiklą Ešlė pamatė, kad jie artėja prie Van Aleno. Buvo pusė šešių vakaro.

— Ir kaip konkrečiai tu jį *klaidinai*?

— Jei aš ką nors slėpčiau, nebūčiau toks aršus, ar ne?

— O kas per užuomina apie tavo BMW plovimą?

— Visiškai nenumanau.

— Turėtum numanyti. Taigi, ką jis norėjo tuo pasakyti?

Tuo metu spragtelėjo selektorius ir pasigirdo vairuotojo balsas:

— Prie pagrindinių durų?

— La-abai gerai, — atsakė Markas ir tuojau pat atsigręžė į Ešlę. — Gal norėtum ko nors išgerti?

— Aš nežinau, ko noriu. Atrodo, galėčiau tave užmušti.

— Nesupratau aš tos mįslės apie visureigio plovimą...

— Taip, gera mįslė. Tik ar nebūsi ją įminęs?

Markas griūte išgriuvo iš automobilio — nedaug trūko, kad susiknežintų į šaligatvį veidą. Visa laimė, kad Ešlė spėjo jį sulaikyti. Keletas praeivių nustebę juos nužvelgė, tačiau ji nekreipė nė mažiausio dėmesio, nes rūpėjo tik viena — įvesti Marką vidun, kol šis nespėjo iškrėsti naujos kvailystės.

Ešlė sumokėjo vairuotojui ir padėjo Markui užlipti laipteliais prie pagrindinio įėjimo. Atsistojęs tiesiai priešais duris, Markas apsiblaususiomis akimis įsistebeilijo į skydelį, o paskui pamėgino surinkti reikiamą skaičių kombinaciją.

Po kelių minučių jiedu jau buvo jo bute. Markas uždarė duris ir perjungė saugiklį.

— Aš tikrai negaliu pasilikti, Markai, — tarė ji.

Jis ėmė grabinėti ją per drabužius. Ešlė nustūmė jo rankas.

— Padaryk kavos, o paskui papasakosi, ką šitas detektyvas turėjo omeny, kalbėdamas apie tavo visureigio plovimą.

Markas tyrinėjo ją. Ešlė buvo pasipuošusi balta nėriniuota vestuvine suknele pakeltu vualiu. Tada pasilenkė prie jos ir pabučiavo tiesiai į lūpas. Ji atsakė abejingu bučiniu ir tuojau pat atstūmė nuo savęs.

— Man atrodo, aiškiai pasakiau, kad negaliu pasilikti. Turiu aplankyti Maiklo motiną ir suvaidinti gedinčią nuotaką ar dar ką nors panašaus. O, Dieve, kas per dienelė! Tikras košmaras!

Markas nusvirduliavo į atviro išplanavimo virtuvę, atidarė spintelę ir iš jos paėmė kavos indelį. Suglumęs apžiūrėjo jį, paskui pastatė atgal į spintelę ir, atidaręs šaldytuvo dureles, ištraukė butelį „Cristal“ šampano.

— Aš manau, kad mums derėtų išgerti už tavo vestuves, — tarė jis Ešlei.

— Tai nė kiek nejuokinga, o tu jau išgėrei daugiau negu reikia.

Laikydamas rankoje neatkimštą butelį, Markas sudribo į sofą ir, kviesdamas Ešlę, patapšnojo šalia gulinčią pagalvėlę.

Šiek tiek padvejojusi Ešlė galiausiai atsisėdo, tačiau kuo toliau nuo Marko, tolimajame sofos gale, nusitraukė nuo galvos vualį ir, sukryžiavusi kojas, nuspyrė šalin savo batelius.

— Markai, aš noriu žinoti, ką reiškė toji Greiso užuomina apie tavo BMW plovimą.

— Aš nieko nežinau.

Ji tylėjo.

— Tu mane myli?

Iš nevilties kratydama galvą, Ešlė atsistojo.

— Taip, aš myliu tave. Nors dabar ir negalėčiau atsakyti kodėl, tačiau

myliu. Bet Maiklo motina jau laukia, kada aš atvyksiu ir imsiu kruvinomis ašaromis apraudoti savo dalią. Būtent tai dabar aš ir ketinu padaryti.

— Bet prieš tai išgerkim.

— O, Jėzau, Markai.

Jis sunkiai atsikėlė nuo sofos, nusvirduliavo prie Ešlės ir apsikabinęs įsikniaubė jai į kaklą.

— Juk tu pati supranti — jei ne avarija, tavo vestuvės būtų įvykusios. Tu dabar būtum ponia Harison.

Ji, truputį atlyžusi, linktelėjo.

Markas įsistebeilijo Ešlei į akis.

— Tu dabar važiuotum į „Savoją“ Londone ir šiąnakt dulkintumeis su Maiklu, ar ne?

— Tokia jau yra nuotakų dalia vestuvių naktį.

— Ir kaipgi tu būtum jautusis?

Užsidengusi veidą rankomis, Ešlė atsakė:

— Būčiau įsivaizdavusi tave.

— Ir būtum dariusi taip, kaip su manimi? Būtum jam čiulpusi?

Ji atšoko į šalį.

— Markai!

— Atsakyk.

— Niekada.

— Eikš pas mane!

— Mes gi buvome sudarę sutartį, Markai.

Vyras nusinešė butelį prie kriauklės, nuplėšė foliją ir iš indaujos išėmė dvi taures. Paskui iššovė kamštį, pripildė taures ir vieną ištiesė jai.

Ji nenoriai paėmė ir susidaužė su juo.

— Juk mes visa tai ir suplanavome, — tarė ji Markui.

— Tai buvo planas A. Tačiau dabar perėjome prie plano B.

Jis nugėrė pusę taurės ir tęsė toliau:

— O kas čia-a blogo?

— Visų pirma tai, kad tu nusilesęs. O antra, aš netapau ponia Harison. Vadinasi, negalėsiu pretenduoti į jam priklausančią „Double-M Properties“ pusę.

— Jam priklausė du trečdaliai, — pataisė Markas.

— Ir kas iš to?

— O tas, kad akcininkų sutartyje ir įmonės vadovo draudimo polise yra nurodyta, kad jo dalis atitenka man.

— Tuo atveju, jei jis miręs.

— Kodėl tu taip sakai? *Jei?*

— Ar tu tikrai užkimšai oro vamzdelį? Užklijavai momentiniais klijais, kaip buvau sakiusi?

Markas ėmė muistytis:

— Taip.

Ešlė pervėrė jį savo žvilgsniu.

— Esi tikras?

— Taip. Dangtis buvo sandariai užvožtas ir priveržtas veržlėmis. Aš ištraukiau vamzdelį, o ant viršaus užverčiau kokią toną žemių. Jei jis gyvas, jau seniai būtų su kuo nors susisiekęs, ar ne?

Ji keistai pasižiūrėjo į Marką.

— Tu ką — nori, kad aš nuvažiuočiau ir persmeigčiau jam širdį?

Ešlė paragavo šampano ir, nuėjusi prie muzikos centro, žvilgtelėjo į kompaktinių plokštelių stovą.

— O tu mane labai myli?

— Labiau, negu įmanoma išreikšti žodžiais.

Ešlė išsirinko vieną kompaktinę plokštelę, atidarė dangtelį ir, išėmusi ją, įdėjo į grotuvą. Po kelių sekundžių kambaryje sklido „Love is All Around". Mergina pastatė savo taurę ant staliuko, paskui paėmė iš Marko ir pastatė šalia savosios. Tada apsikabino jį ir ėmė šokti.

— Jei mane myli, tai visada pasakysi tiesą, — tarė ji, lūpomis kone liesdama jo ausį.

Kurį laiką jie šoko tylėdami, tačiau Markas neištvėrė:

— Jau ke-elias dienas man ramybės neduoda viena mintis.

— Ir kokia gi?

— Tu žinai, kad mudu su Maiklu visada nešiodavomės delninius kompus. Tam, kad ir nebūdami biure galėtume skaityti elektroninius laiškus. Planuodami Maiklo bernvakarį ir bendraudami internetu, saugojomės, kad tik kokio nors laiško per klaidą nenusiųstume ir jam. Bijau, kad viską sugadinau.

— Kaip suprasti?

— Man atrodo, kad netyčiom būsiu nusiuntęs jam vieną kopiją, kuri dabar yra pas jį.

Ešlė atsitraukė nuo Marko. Jos akys panėšėjo į smeigtukus.

— Nori pasakyti, kad su savimi jis turėjo kišeninį kompiuterį?

— Galimas daiktas.

— Kaip tai *galimas?*

— Aš jo niekur neradau — nei Maiklo kabinete, nei namuose.

— Tai kompas dabar pas jį kape?

— Galbūt.

— *Galbūt?*

Markas gūžtelėjo pečiais.

— Velniai tave rautų, Markai!

Jis tylėdamas žvelgė į Ešlę, paskui prabilo:

— Aš tik norėjau tau pasakyti, kad...

— Kad?

— Kad mes rizikuojam.

— Ar nemanai, kad turėtum dar kartą ten nuvažiuoti ir surasti tą nelemtą kompą?

— Mes galime būti ramūs tol, kol niekas jo neiškas.

Ešlė atsisėdo ant sofos ir gurkštelėjo šampano.

— Negaliu tuo patikėti. Kodėl man anksčiau nepasakei?

Markas ir vėl gūžtelėjo.

— Maniau... aš...

— Ką *aš?*

Markas prisėdo šalia jos ir pabandė susidaužti taurėmis, tačiau Ešlė savąją atitraukė.

— Tu turėtum jį surasti, — tarė ji. — Kuo greičiau, tuo geriau. Šiąnakt. *Capisce?*

Pajudėjęs Kriminalinės policijos valdybos link, Greisas prijungė telefoną prie laisvų rankų įrangos ir paskambino Glenui Brensonui.

— Kaip tau Solihule?

— Pila kaip iš kibiro. O kaip Braitone?

— Pila kaip iš kibiro.

— O Ari seserį kankina migrena. Vargšė atsigulė į lovą.

— Vadinasi, gimtadienis bus kaip reikiant.

— Tačiau mano pastangos buvo įvertintos. O kaip vestuvės?

— Kažkuo panašios į gimtadienį, kuriame ketinai dalyvauti. Svečiai susirinko, bet šeimininkas taip ir nepasirodė.

— Nieko nuostabaus. O kiek, sakyk, dalyvavo Ešlės Harper giminaičių?

— Mačiau tik vieną, — atsakė Greisas. — Dėdė.

Užsidegė raudonas šviesoforo signalas.

— Norėjau tavęs paklausti, ar pasidomėjai Maiklo Harisono banko sąskaitomis ir kreditinėmis kortelėmis?

— Nenuleidžiame akių. Tačiau nuo antradienio vakaro niekas jų nepalietė. Tas pats ir su mobiliuoju. O kas naujo pas tave?

— Sraigtasparnis buvo pakilęs dar kartą, deja, nieko nepastebėjo. Nicholas ir Moj dirbs visą savaitgalį — jiems pavedžiau parūpinti spaudai ir televizijai Maiklo nuotraukų, taip pat surinkti absoliučiai viską, ką tik užfiksavo toje apylinkėje įrengtos stebėjimo kameros. Visas filmavimo juostas peržiūrės grupė darbuotojų. Ketiname į pagalbą pasikviesti specialiosios paieškos būrį ir iššukuoti visą rajoną. Tačiau kuo toliau, tuo labiau įtarimų kelia jo kolega Markas Varenas.

— Nagi, papasakok.

— Kol kas nieko konkretaus, tačiau man atrodo, kad jis kažką slepia. Manau, mums reikėtų pasidomėti ir juo.

— Tuo jau užsiima keletas Holmso* darbuotojų.

— Šaunuolis. Ir toliau taip tęsk.

Pajudėdamas tolyn, Greisas susimąstė ir tęsė:

— Manau, turėtume atidžiau pasidomėti jų kompanija „Double-M Properties“. Reikėtų žvilgtelėti į draudimo polisus.

— Ir tai jau vyksta. Netrukus gausiu visą informaciją apie jų kompaniją Kaimanų salose. O ką tu manai apie Ešlę?

---

* Didžiosios Britanijos Kriminalinės policijos IT sistema (angl. HOLMES — Home Office Large Major Enquiry System).

— Nežinau, — atsakė Greisas. — Neturiu, ką pasakyti. Ji elgiasi labai įtikimai. Man regis, turėtume ir ja pasidomėti. Žinai, kas man pasirodė keista?

— Tai, kad vestuvėse nepasirodė daugiau jos artimųjų? Esi kada nors matęs *Paskutinį gundymą* su Linda Fiorentino?

Staiga telefono signalas nusilpo, ir Greisas per traškesį vos begirdėjo Brensono balsą.

— Neprisimenu.

— Jame vaidina ir Bilas Pulmanas.

— Tai man nieko nesako.

— Jis dar vaidina filme *Vyrai juodais drabužiais.*

— Okei.

— Verta pamatyti. Kalbu apie *Paskutinį gundymą*. Fatališka moteris. Niūri pabaiga. Ji man kažkuo primena Ešlę.

— Pasižiūrėsiu.

— Nusipirk DVD. Play.com — aukščiausia kokybė.

— Ar daug atsirastų jos amžiaus nuotakų, kurios neturėtų giminaičių? Įsivaizduok — tau dvidešimt septyneri, šiandien tavo vestuvės, svarbiausia diena gyvenime, o pasveikinti atvyksta tik vienas dėdė.

— Galbūt ji našlaitė. Būtinai pasidomėsime jos biografija.

— Aplankysiu Maiklo motiną ir pasiteirausiu — ji tikrai turėtų žinoti apie savo būsimąją marčią.

— Mano motina prieš mano vestuves apie Ari žinojo kur kas daugiau negu aš.

— Gražu, — tarė Greisas.

Po dešimties minučių Greisas žingsniavo Kriminalinės policijos valdybos Sunkių nusikaltimų ir nelaimingų atsitikimų tyrimo skyriaus koridoriumi, rankoje nešdamas iš morgo paimtą juodą plastikinį maišą. Pamatęs prie raudonos lentos prisegtą baltą popieriaus lapą su užrašu didelėmis raidėmis GALIMI NUSIKALTIMŲ MOTYVAI, jis sustojo. Kartais neprošal prisiminti šias diagramas ir schemas, nors, tiesą sakant, dauguma jų buvo tiesiog spauste įspaustos smegenyse. Jis stovėjo ir skaitė:

Seksualiniai motyvai. Pavydas. Rasinė neapykanta. Pyktis/išgąstis.
Plėšimas. Galios siekimas. Noras pirmauti. Nauda.
Atpildas. Homofobija. Neapykanta. Kerštas. Psichiniai sutrikimai.

Paskui perėjo prie kitos lentos, ant kurios kabojo sąrašas, pavadinimu ŽINGSNIAI Į SĖKMĘ. Žemiau išvardyti ir patys žingsniai:

1. Įtariamųjų nustatymas.
2. Informacijos šaltiniai.
3. Medicininė ekspertizė.
4. Nusikaltimo vietos tyrimas.
5. Liudytojų paieška.
6. Nukentėjusiųjų apklausa.
7. Galimi motyvai.
8. Žiniasklaida.
9. Morgai.
10. Svarbių liudytojų apklausa.
11. Kiti svarbūs veiksmai.

Žiniasklaida, — pagalvojo Greisas. Žiniasklaidai tokia istorija tiktų. Jis paskambins kam nors iš pažįstamų žurnalistų ir pasiūlys susitikti. Galbūt siūlų kamuolys imtų vyniotis. Netrukus Rojus įėjo į mažą švarų Nusikaltimų vietos tyrimo kabinetą. Tą akimirką jis prisiminė Keviną Spinelą, *Argus* žurnalistą, — pirmiausia paskambins jam.

Džo Tindalas lūkuriavo pirmame iš dviejų kambarių, vadinamame *drėgnuoju*. Jame ant grindų buvo krūvelė rudų popierinių maišų su etiketėmis ir užrašu „Įkalčiai“, rudo popieriaus ritinys ant stalo, kriauklė ir didelis oro filtras.

— Ačiū, — padėkojo Džo Tindalas Greisui, kai šis ištiesė ranką su maišu. Nors šįkart jo balsas skambėjo nebe taip draugiškai kaip anksčiau, tačiau buvo jau ne toks piktas kaip morge. Nusikaltimų vietos tyrėjas atidarė juodą maišelį ir iš jo ištraukė atskirus maišelius su žemėmis bei drabužiais. Daugelis drabužių kruvini. Nuo jų jau sklido puvimo dvokas.

— Čia yra žemių mėginiai, paimti iš žuvusiųjų panagių ir nuo batų, — tarė jis. — Tikriausiai norėtum juos palyginti su tais žemės trupiniais, kuriuos man atvežei anksčiau?

— Taip, su žemėmis, kurias nukrapščiau nuo įtariamojo automobilio. Kiek laiko užtruksi?

— Tuo užsiima Hilari Flauers — geresnės pavardės nesugalvotum, ar ne?*

Greisas nusišypsojo.

— Teko prašyti jos pagalbos anksčiau. Negaliu nieko prikišti.

— Ji nepralenkiama žiedadulkių srityje. Tikras genijus. Jai keletą kartų pakako žiedadulkių, rastų nužudytųjų nosyse, kad iš jų būtų galima padaryti svarbias tyrimui išvadas. Tiesa, jos tyrimai brangiai kainuoja.

Greisas nusivylęs papurtė galvą. Tais laikais, kai jis atėjo dirbti į policiją, joje didžiausias dėmesys buvo skiriamas nusikaltimų tyrimui, dabar gi, kai viskas perduota privačioms firmoms, policijos prioritetu tapo finansiniai ištekliai.

— O ji greitai dirba?

— Normaliai apsisuka maždaug per dvi savaites.

— Tačiau aš neturiu dviejų savaičių. Kalbame apie gyvą palaidotą žmogų. Suprask, Džo, brangi kiekviena valanda.

Tindalas pasižiūrėjo į laikrodį.

— Dvidešimt po šešių, šeštadienio vakaras. Ką gi, pabandyk laimę.

Jis pakėlė ragelį ir surinko numerį. Greisas susirūpinęs stebėjo jo veido išraišką. Netrukus Tindalas papurtė galvą ir sušnibždėjo:

— Balso paštas.

Tada paliko jai žinutę su prašymu kuo greičiau perskambinti ir padėjo ragelį.

— Padėjau tau, kuo galėjau, Rojau. Ji tikrai nustatys, ar mūsų paimti mėginiai sutampa. Žiedadulkės, vabzdžių lervos, fosilijos, dirvožemio sudėtis ir taip toliau.

— O tu nežinai, kas dar galėtų padėti?

Džo Tindalas vėl pasižiūrėjo į laikrodį.

— Šeštadienio vakaras, Rojau. Jei tu dabar mane išleisi, o aš lėksiu kiek tik įkabindamas, dar spėsiu į antrą koncerto dalį, po kurios galėsiu ir pasidulkinti. Turėtum suprasti, kad visi, kurie tik galėtų imtis šios užduoties, turi šiam vakarui asmeninių planų.

---

* Angl. *Flauers* — „gėlės“.

— Mano vyrukas, kuris buvo užkastas gyvas, taip pat turėjo planų šiai dienai, Džo. Šiandien buvo numatytos jo vestuvės.

— Vau!

— Taigi.

— Paklausyk, Rojau. Aš nenoriu pasirodyti lengvabūdis, bet šią savaitę dirbau šimtą dešimt valandų.

— Ir aš ne mažiau.

— Daugiau nebegaliu, Rojau. Taškas. Tu mane gerai pažįsti ir žinai, kad neatsisakyčiau tau nurodyti, kas dar galėtų padėti, jei tik tokį žmogų žinočiau. Jei tik atsirastų toks žmogus, kuris sutiktų iškart imtis šio darbo ir kuo skubiau pateikti tyrimo atsakymus, aš tuoj pat sėsčiau į mašiną ir važiuočiau pas jį, nesvarbu, kuriame Anglijos krašte jis gyventų. Deja, daugiau tokių žmonių nežinau. Hilari yra moteris. Duosiu tau jos telefono numerį, bandyk prisiskambinti. Niekuo daugiau padėti negaliu.

Greisas užsirašė Hilari telefono numerį.

51

Vos tik Greisas įsėdo į savo alfą, pyptelėjo telefonas, įspėdamas apie gautą pranešimą.

O kas tau siūlo rimtus santykius?
Aš kalbu tik apie seksą. XXX

Kupinas nevilties Greisas pakratė galvą. Antradienio vakarą toji moteris elgėsi su juo tiesiog bjauriai — beveik ištisas tris valandas plūdo jį dėl policijos darbo. Tačiau dabar, atsakydama į jo rytinę žinutę, ji siūlosi permiegoti?

Blogiausia, kad dabar ir jam rūpėjo seksas. Pirmąkart po daugelio metų. Klaudina nebuvo gražuolė, bet ir ne pabaisa. Artėjant šeštadienio vakarui, pasiūlymas apsilankyti Gildforde ir praleisti naktį pas policininkams alergišką vegetarę atrodė beveik viliojantis.

Tačiau nepakankamai viliojantis. Juolab kad galva pilna proziškų minčių apie tai, ko dar būtų galima griebtis, norint surasti Maiklą Harisoną.

Kelios minutės po septintos, aprimus lietui, Greisas išlipo iš automobilio ir drauge su Linda Baklėj, maždaug trisdešimt penkerių metų, švelnaus, bet kartu ir budraus veido uniformuota policininke, kruopščiai prižiūrėto sodo takeliu nuėjo prie Džilianos Harison namo ir paskambino į duris. Iš vidaus pasigirdo piktas amsėjimas. Po akimirkos atsidarė durys ir ant slenksčio pasirodė mažas baltas šunelis su rausvu kaspinėliu galvoje, kuris puolė kandžioti Greisui batus.

— Bobo! Pas mane! Bobo!

Tarpduryje išvydęs šiandien jau matytą moterį, detektyvas parodė jai savo tarnybinį pažymėjimą.

— Ponia Harison? Vyresnysis detektyvas Greisas iš Braitono kriminalinės policijos, o čia — jums priskirta mūsų Šeimos centro darbuotoja, pareigūnė Baklėj. Jeigu jums reikės pagalbos, ji pasirengusi padėti.

Be jokio apavo, elegantiškai sušukuotais sidabro spalvos plaukais, apsirengusi madingą mėlyną suknią baltais apvadais ir, kaip buvo galima spręsti iš kvapo, ką tik parūkiusi, Maiklo motina šykščiai šyptelėjo Greiso palydovei, o paskui baimės kupinomis akimis žvilgtelėjo į Greisą, priversdama jį pasijusti kaltą.

— Taip, aš jus prisimenu — jūs dalyvavote bankete.

— Ar galėtume pasikalbėti?

Moters akys atrodė užverktos, o paakiai murzini nuo makiažo ir ašarų.

— Ar suradote jį? Ar radote mano sūnų?

Jis papurtė galvą.

— Bijau, kad ne. Ne. Aš labai apgailestauju.

Trumpai padvejojusi ji paklausė:

— Gal užeisite?

— Ačiū.

Greisas nusekė jai iš paskos į mažą svetainę ir buvo pasodintas į fotelį šalia neuždegto dirbtinio židinio.

— Gal norėtumėte ko nors išgerti? Taurę vyno? Kavos?

— Mielai išgerčiau vandens, — atsakė jai Greisas.

— Ačiū, man nieko, — atsisakė policininkė iš Šeimos centro. — Sakykite, gal jums padėti?

— Ne, ačiū. Jūs labai miela.

Tuo metu šunelis pakėlė į jį akis ir ėmė maldaujamai inkšti.

— Bobo, ramiai! — sudraudė Džiliana Harison. Šunelis nusekė jai įkandin.

Greisas apsidairė po kambarį. Ant sienos kabojo įrėminta *Haywain* reprodukcija bei Džeko ir Džilės vėjo malūnų fotografija, o toliau — didelė nuotrauka, kurioje jis atpažino smokingu vilkintį Maiklą Harisoną, apsikabinusį ilga, žemę siekiančia suknia pasipuošusią Ešlę, — fotografuota greičiausiai kokio nors oficialaus priėmimo metu; toliau kabojo dar viena Maiklo Harisono fotografija, tik ji daryta kur kas anksčiau, kai šis buvo gerokai jaunesnis, mūvėjo trumpomis kelnėmis ir važinėdavo dviračiu; čia kabojo ir juodai balta Džilės Harison ir jos velionio vyro vestuvinė nuotrauka — tokią prielaidą Greisas padarė iš Gleno Brensono pasakojimo. Maiklas Harisonas buvo panašus į savo tėvą — aukštą išvaizdų vyrą ilgais rudais plaukais, siekiančiais marškinių apykaklę. Dideli švarko atlapai ir plačios kelnės leido manyti, jog Maiklo tėvai susituokė maždaug septintojo dešimtmečio viduryje.

Pagaliau sugrįžo ir Džilė Harison, lydima šunelio ir nešina padėklu su stikline vandens ir taure vyno. Padavusi Greisui stiklinę, pati prisėdo ant sofos tiesiai priešais jį.

— Man labai gaila dėl šiandienos, ponia Harison. Jums turėjo būti labai sunku, — pratarė Greisas, imdamas stiklinę ir su didžiausiu malonumu gurkštelėdamas vandens.

Į svetainę įžengė jauna aštrokų veido bruožų moteris. Įdegusi, ilgais, nešukuotais plaukais, apsirengusi marškinėlius ir džinsus, su auskarais lūpose bei ausyse ir smeige liežuvio gale.

— Tai Karla, mano dukra. Karla, susipažink, pas mus atvyko vyresnysis kriminalinės policijos inspektorius Greisas ir policininkė iš Šeimos centro Baklėj, — supažindino Džilė Harison. — Karla parskrido vestuvėms iš Australijos.

— Aš jus pastebėjau per priėmimą, tik, gaila, neturėjome progos pasikalbėti, — tarė Greisas, atsistodamas paspausti nenoriai priekin ištiestos rankos ir vėl sėsdamas į fotelį.

— Malonu susipažinti, Karla, — tarė Šeimos centro darbuotoja.

Karla atsisėdo ant sofos šalia savo motinos ir ją globėjiškai apsikabino.

— O kur jūs Australijoje gyvenate? — pasiteiravo Greisas, stengdamasis būti mandagus.

— Darvine.

— Nesu ten buvęs. Teko pabuvoti Sidnėjuje.

— Ten gyvena mano dukra, — nudžiugo Linda Baklėj, bandydama pralaužti ledus.

Karla abejingai gūžtelėjo pečiais.

— Aš norėjau atšaukti ir vestuves, ir banketą, — prakalbo Džilė Harison. — Tačiau Ešlė primygtinai laikėsi savo. Ji manė...

— Ta kvaiša yra tikra kalė, — įsiterpė Karla.

— Karla! — sudraudė ją motina.

— Atleisk, — tarė Karla.

— Visi įsitikinę, kad ji, — toliau vaipydamasi tęsė dukra, — tokia miela. O man atrodo, jog ji yra sukta kalė.

— Karla! — Džilė Harison ją dar kartą pertraukė.

Karla pabučiavo motinai į skruostą.

— Atsiprašau, mamyte, bet tai tiesa.

Paskui, atsisukusi į Greisą, tarė:

— Nejaugi ir jūs būtumėte reikalavęs surengti priėmimą svečiams?

Greisas, žvelgdamas į jas abi, gerai apsvarstė savo atsakymą.

— Nežinau, Karla. Man regis, ji atsidūrė tarp kūjo ir priekalo.

— Mano brolis yra pats švelniausias vaikinas pasaulyje, — atšovė ji. — Taigi.

— Neatrodo, kad Ešlė jums labai patiktų, — pastebėjo Greisas, tikėdamasis išpešti iš jos daugiau.

— Ne, aš jos nemėgstu.

— Kodėl gi?

— Man atrodo, kad ji gera mergaitė, — įsikišo Džilė Harison.

— Nesąmonė, mamyte! Tu žūtbūt nori anūkų ir tiesiog negali atsidžiaugti, kad Maiklas nėra gėjus.

— Karla, tau nedera šitaip kalbėti.

— Vis dėlto tai tiesa. Ešlė yra beširdė sniego karalienė, kuri manipuliuoja kitais.

Tai išgirdęs, Greisas net susijaudino, tačiau stengėsi neišsiduoti.

— O kodėl susidarėte tokią nuomonę, Karla? — paklausė jis.

— Neklausykite jos, — neištvėrė Džilė Harison. — Ji pavargusi ir sunkiai aklimatizuojasi.

— Nesąmonės, — atkirto Karla. — Ji tikra avantiūristė.

— O jūs abi ją gerai pažįstate? — vėl paklausė Greisas.

— Vienąkart buvau susitikusi, bet ir to per daug, — atsakė Karla.

— O aš manau, kad ji yra nuostabi mergaitė, — tarė Džilė. — Ešlė yra inteligentiška, brangina šeimą, su ja galima nuoširdžiai pasikalbėti. Ji man visuomet buvo labai gera.

— Ar pažįstate jos šeimą?

— Vargšelė neturi jokių artimųjų, išskyrus Kanadoje gyvenantį dėdę, kuris yra tiesiog nuostabus žmogus, — paaiškino Džilė. — Jos tėvas ir motina žuvo avarijoje atostogaudami Škotijoje, kai Ešlei buvo tik treji metukai. Ji augo pas globėjus, kurie buvo tikri suteneriai. Iš pradžių kartu su jais gyveno Londone, vėliau persikėlė į Australiją. Paauglystėje tariamasis globėjas ne kartą kėsinosi ją išprievartauti. Sulaukusi šešiolikos metų, Ešlė išvyko į Kanadą, į Torontą, kur gyveno jos dėdė su teta. Teta numirė, manding, ne taip ir seniai — Ešlė labai skaudžiai išgyveno šią netektį. Atrodo, jie buvo vieninteliai žmonės pasaulyje, iš kurių Ešlė patyrė tik gera. Mergina pati turėjo kovoti dėl vietos po saule. Patikėkite, aš ja labai žaviuosi.

— Fui! — išsprūdo Karlai.

— Kodėl jūs tokia skeptiška? — pasiteiravo Greisas.

— Ogi todėl, kad tądien, kai mes susitikome pirmąkart, man pasirodė, kad ji apsimetinėja. O pamačiusi Ešlę šiandien, galutinai tuo įsitikinau. Negaliu to paaiškinti, bet žinau, kad ji nemyli mano brolio. Aš tai žinau. Galbūt Ešlė nori už jo ištekėti, bet tai nereiškia, kad jį myli. Jeigu ji tikrai mylėtų Maiklą, jai nė į galvą nebūtų šovę šiandien šitaip darkytis. Būtų buvusi pernelyg prislėgta.

Greisas žiūrėjo į ją su dar didesniu smalsumu.

— Nežinau, ar jūs mane suprantate, — trumpai patylėjusi tęsė Kar-

la. — Tai sako moteris. Galbūt ir nesuspėjusi adaptuotis prie pasikeitusios laiko juostos, kaip sakė mano mama. Tačiau moteris jaučia. Rūpestinga ir savo brolį mylinti moteris. Ne taip, kaip toji princesę vaidinanti pragaro kalė.

— Karla!

— Atstok, mama.

52

Kai taip ir neatsileidusi Ešlė išėjo pro duris, Markas įsijungė televizorių, ketindamas pažiūrėti vietinių naujienų laidą. Įsijungė taip pat ir radiją, tačiau pavėlavo, nes buvo jau po septynių.

Persirengęs šiltu nertiniu, įšokęs į džinsus ir sportinius batelius, Markas užsimetė lengvą striukę su gobtuvu ir užsimaukšlino ant akių beisbolo kepuraitę. Nuo nervinės įtampos ir per didelio kofeino kiekio krėtė drebulys. Mėgindamas greičiau išsiblaivyti, jis jau buvo išgėręs du puodelius stiprios kavos, o dabar pabaigė trečiąjį. Išgėręs paskutinius lašus, patraukė buto durų link. Buvo beketinąs jas daryti, tačiau suskambo telefonas.

Nuskubėjęs atgal, pirmiausia dirstelėjo, kas skambina. *Nežinomas numeris.* Akimirką padvejojęs pakėlė ragelį.

— Kevinas Spinela iš *Argus.* Norėčiau pasikalbėti su ponu Marku Varenu.

Markas mintyse nusikeikė. Jei galva būtų bent kiek blaivesnė, atsakytų, jog Marko Vareno nėra namie, tačiau leptelėjo:

— Taip, tai aš.

— Labas vakaras, pone Varenai, atsiprašau, kad trukdau jus šeštadienio vakarą. Skambinu norėdamas pasiteirauti apie jūsų verslo partnerį Maiklą Harisoną. Buvau atvažiavęs į vestuvių ceremoniją, kuri turėjo įvykti Visų Šventųjų bažnyčioje, Petčame. Jūs buvote geriausias dingusiojo draugas... nenorėjau jūsų trukdyti bažnyčioje... ar negalėtume trumpai pasikalbėti?

— Hm... na, taip... taip, žinoma.

— Kiek man žinoma, Maiklas Harisonas dingo bernvakario metu, tą vakarą, kai įvyko kraupi avarija. Norėčiau jūsų paklausti, kodėl kaip geriausias jo draugas nebuvote kartu su visais?

— Bernvakaryje?

— Būtent.

— Be abejo, aš turėjau dalyvauti, — Markas stengėsi kalbėti kaip įmanydamas ramiau, draugiškiau ir kuo natūraliau. — Buvau išvykęs — turėjau susitikimą verslo reikalais šiaurėje. Žinoma, planavau grįžti laiku, tačiau dėl blogo oro skrydis buvo atidėtas.

— O kur jūs buvote?

— Lydse.

— A, tiesa. Taip, tokie atvejai pas mus ne naujiena.

— Taigi! — nudžiugo Markas, pajutęs, jog jie randa bendrą kalbą.

— Iš policijos pateiktos informacijos supratau, kad jūs nežinojote, kas konkrečiai rengiama bernvakariui. Tai tiesa?

Markas prikando lūpą. Susimąstė. *Būk atsargus.*

— Ne, — pagaliau atsakė. — Tai nėra visiška tiesa. Norėjau pasakyti, tai netiesa. Mes planavome juodai paūžti.

— Juodai paūžti! Gerai. Puiku. Tačiau ar už bernvakarį atsakingas ne geriausias jaunikio draugas?

— Ir aš taip manau.

— Tačiau ne jūs buvote organizatorius?

Markas bandė susikoncentruoti. Pasigirdo pirmieji pavojaus varpai.

— Taip, aš. Maiklas nenorėjo nieko ypatingo, tik paūžti su draugais. Aš iš tikrųjų ketinau dalyvauti vakarėlyje.

— O ką konkrečiai buvote suplanavę?

— Na... mes... ketinome daryti tai, ką daro daugelis... pats žinote... nugirdyti Maiklą, o paskui pargabenti namo. Norėjome išsinuomoti mikroautobusą, buvome netgi numatę vairuotoją, bet vienas draugelis pasakė galįs gauti autofurgoną ir per daug nenusiminsiąs, jei negalės išgerti. Taigi šis variantas mums pasirodė visiškai priimtinas.

— O ką ketinote daryti su karstu?

Po galais. Markas jautė, kad klimpsta vis giliau.

— Su karstu? Ar aš gerai išgirdau?

— Kiek man žinoma, jūs turėjote pasiėmę karstą.

— Aš nieko nežinau apie jokį karstą! — sušuko Markas. — Tai man visiška naujiena.

Netrukus, norėdamas sudaryti įspūdį, kad yra labai nustebęs, perklausė dar kartą:

— *Karstas?*

— Manote, draugai tai nusprendė be jūsų? — pasiteiravo žurnalistas.

— Be jokios abejonės. Žinoma, galėjo taip būti. Vienas jų, Robertas Houlihanas dirba, tai yra dirbo, pas savo dėdę, savininką, tačiau mes apie tai niekada nekalbėjome. Ar jūs tuo tikras?

— Policijos žiniomis, autofurgone, prieš įvykstant avarijai, buvo karstas. Gal jūs nujaučiate, kas galėjo atsitikti Maiklui Harisonui?

— Ne, neturiu supratimo. Man labai neramu.

— Vakar kalbėjausi su vieno jūsų draugo našle, ponia Zoja Volker. Ji pasakojo, esą jūs rengėtės atkeršyti Maiklui Harisonui, nes šis jums nuolat krėsdavęs išdaigas. Galbūt karstas turi ką nors bendra su kerštu?

— Aš jums jau atsakiau, kad nieko nežinau apie jokį karstą. Man tai primena paskutinės minutės kelionę.

— Ar nemanote, kad jūsų draugai galėjo uždaryti Maiklą Harisoną į karstą ir jis dabar nežinia kur įkalintas?

Prieš atsakydamas į klausimą, Markas įtemptai mąstė.

— Klausykite, turėtumėte suprasti, kad įkaušusiems vyrams gali visko nutikti. Kartais jiems gimsta pačių beprotiškiausių idėjų.

— Taip, žinau iš patirties.

Abu sukikeno. Markas pajuto palengvėjimą.

— Ką gi, dėkoju už man skirtą laiką. Gal būtumėte toks malonus, jei ką nors sužinotumėte, gal paskambintumėte man numeriu, kurį jums padiktuočiau?

— Žinoma, — atsakė Markas, dairydamasis rašiklio.

Po kelių minučių, leisdamasis liftu, Markas galvojo apie pokalbį su žurnalistu ir svarstė, ar neleptelėjo nieko, kas galėtų atsigręžti prieš jį patį. Taip pat nerimavo dėl Ešlės reakcijos, jei ši pastebės spaudoje šmėkštelėjusią jo pavardę. Ji įsius jau vien dėl to, kad jis sutiko duoti interviu. Bet ar jis galėjo rinktis?

Išvažiavęs iš požemės automobilių stovėjimo aikštelės, Markas atsargiai įriedėjo į gatvę, paskui pasuko kairėn ir įsiliejo į automobilių srautą, kuris, kaip ir kiekvieną šeštadienio vakarą, buvo labai didelis. Jis stengėsi neviršyti leistino greičio, nes gerai suprato, jog yra per daug išgėręs, kad galėtų sėsti prie vairo. Ko jau ko, bet pūsti į alkoholio matuoklį jis dabar tikrai nenorėjo.

Po dvidešimties minučių įvažiavo į stovėjimo aikštelę šalia sodininkystės ir daržininkystės prekybos centro pačiame Niuheiveno, Anglų kanalo uosto, pakraštyje, apie dešimt mylių nuo savo namų. Parduotuvė uždaroma aštuntą valandą, taigi jam buvo likusios vos kelios minutės. Markas paskubomis susirinko visa, kas jam buvo reikalinga: kastuvą, atsuktuvą, plaktuką, kaltą, mažą „Maglite" žibintuvėlį, gumines sodininko pirštines ir porą guminių batų. Aštuntą valandą vyras jau sėdėjo automobilyje ištuštėjusioje aikštelėje. Dangus stebėtinai giedras, todėl iki visiškai sutemstant turėtų praeiti mažų mažiausiai dvi valandos.

Taigi jam kažkokiu būdu reikėjo prastumti dar porą valandų.

Markas žinojo, kad būtų visiškai neprošal ko nors užkąsti, deja, skrandis buvo nusiteikęs prieš maistą. Pagalvojo apie mėsainį, kinų arba indų restoraną, tačiau valgis jam mažiausiai rūpėjo. Ešlė supyko; jam niekuomet anksčiau neteko matyti jos supykusios, todėl tai jį ne tik nuliūdino, bet ir išgąsdino. Dabar jis jautėsi taip, tarsi būtų nutrūkęs juos jungiantis ryšys. Markas turėjo jį atnaujinti, o vienintelis būdas tą padaryti buvo nuraminti Ešlę. Daryti viską, ką tik ji pasakys. Daryti tai, kas buvo aišku jau prieš keletą dienų.

Jis norėjo tučtuojau Ešlei paskambinti, pasakyti, kad myli, ir išgirsti, kaip ji atsakys jam tuo pačiu. Tačiau ji nebūtų atsakiusi tuo pačiu, tik ne dabar. Ešlė turėjo teisę supykti, nes jis savo idiotišku elgesiu kone sužlugdė visą reikalą. O, Dieve, kodėl jis taip kvailai kalbėjosi su tuo policininku?

Markas užvedė variklį, ir tuo metu įsijungė radijas. Aštuonios valandos. Vietinės radijo stoties žinios. Jos prasidėjo tarptautinėmis naujienomis. Irake nieko gero. Tonis Bleiras ir Europos Sąjunga. Tačiau netrukus diktorė skambiu balsu privertė jį suklusti. „Sasekso policija suaktyvino Braitono verslininko, besiverčiančio nekilnojamojo turto prekyba, Maiklo Harisono paiešką. Jo sužadėtinė ir vestuvių svečiai veltui laukė jaunikio pa-

sirodant Petčamo Visų Šventųjų bažnyčioje, kur šiandien po pietų turėjo įvykti jų jungtuvės. Tai dar labiau sustiprino įtarimus, kad tą antradienio vakarą, kai avarijoje žuvo keturi jauni vyrai, galėjo įvykti dar viena nelaimė. Sasekso kriminalinės policijos vyresnysis detektyvas Rojus Greisas, vadovaująs tyrimui, šįryt pasakojo, jog Maiklo Harisono paiešką perima Sunkių nusikaltimų ir nelaimingų atsitikimų tyrimo skyrius."

Markas pagarsino radiją ir tuoj pat išgirdo vyresniojo detektyvo balsą.

„Mes manome, kad Maiklas Harisonas galėjo būti tragiškai pasibaigusio draugų pokšto auka, todėl prašome visų, kurie ką nors žino apie tai, kas galėjo įvykti antradienio vakarą, kuo skubiau susisiekti su Sasekso kriminalinės policijos Nusikaltimų ir nelaimingų atsitikimų tyrimo skyriumi."

Akyse aptemo, stovėjimo aikštelė ėmė vibruoti, o ausyse pasigirdo kažkoks keistas garsas, tarytum Markas būtų sėdėjęs kylančiame nuo pakilimo tako lėktuve arba leidęsis po vandeniu. Jis užspaudė nosį ir pabandė išpūsti orą; ausyse trakštelėjo. Markas pajuto, kad nuo prakaito, kurio lašai varvėjo kūnu, ne tik sudrėko delnai, bet ir permirko drabužiai.

Kvėpuok kuo giliau, — prisiminė jis. Tai geriausias būdas stresui įveikti. Ešlė buvo davusi šį patarimą prieš jam susitinkant su vienu gudriu klientu.

Taigi Markui nebeliko nieko kita, kaip tik sėdėti visureigyje ir laukti, kol visiškai sutems, klausytis širdies plakimo ir giliai kvėpuoti.

O palaukti teks ilgokai.

53

Kai tik nusikaltimas, pavyzdžiui, žmogžudystė, vaikų grobimas, išprievartavimas, ginkluotas apiplėšimas ir sukčiavimas arba žmogaus dingimas be žinios įgyja sunkaus nusikaltimo arba sunkaus nelaimingo atsitikimo statusą, tyrimui suteikiamas kodinis pavadinimas.

Visų sunkių nusikaltimų ir nelaimingų atsitikimų tyrimui vadovavo Sasekso kriminalinės policijos valdyba. Todėl nieko nuostabaus, kad šeštadienio vakarą, aštuonios dvidešimt, kai dauguma šeimas turinčių žmonių

sėdėjo namuose arba buvo kur nors išvykę ir mėgavosi laisvalaikio teikiamais malonumais, Rojus Greisas, nuo šiol oficialiai atsakingas už Maiklo Harisono bylos tyrimą, vėl lipo valdybos laiptais, praeidamas pro įrėmintas vyresniųjų darbuotojų nuotraukas ir ant sienos iškabintas lazdas.

Priskirti Maiklo Harisono dingimą prie sunkių nusikaltimų ir nelaimingų atsitikimų jis nusprendė vos išvykęs iš Džilės Harison. Be abejo, su šiuo sprendimu buvo susiję ir atitinkami veiksmai, reikalaujantys didelių materialinių ir policijos darbo laiko sąnaudų, todėl šį savo žingsnį jam teks argumentuoti aiškinantis vyriausiajam kriminalinės policijos detektyvui ir, žinoma, Alisonai Vosper. Aišku, Greiso tokia perspektyva per daug nežavėjo, jis puikiai nutuokė, kad jam ir vėl teks atsakinėti į jį nervinančius viršininkės klausimus.

Detektyvas konsteblis Nikas Nicholas ir detektyvė seržantė Bela Moj, seniai išmetę iš galvos šeštadienio vakarui kurtus planus, kartu su naująja jų komandos nare Ema Džeine Boutvud, surinkę visą įmanomą medžiagą, — o jos kol kas buvo tikrai ne per daugiausiai, — netrukus taip pat turėjo pasirodyti valdyboje.

Prieš patekdamas į Sunkių nusikaltimų ir nelaimingų atsitikimų skyrių, Greisas turėjo pereiti žaliu kilimu išklotą atviro išplanavimo patalpą, kurioje stovėjo daugybė stalų, skirtų vyresniųjų kriminalinės policijos darbuotojų pagalbininkams. Tuo tarpu kiekvienas vyresnysis darbuotojas turėjo po atskirą kabinetą, besiribojantį su šia patalpa, ant kurio durų kabojo mėlynos ir geltonos spalvos lentelė su pareigūno pavarde.

Greisas praėjo pro platų langą, kur matėsi įspūdingas kabinetas, — jame buvo įsikūręs vyriausiasis detektyvas Garis Vestonas, formaliai tiesioginis jo viršininkas. Žinoma, praktiškai tiesioginis viršininkas buvo Alisona Vosper. Garis Vestonas ir Rojus Greisas kolegos jau seniai — dar nuo tada, kai Greisas buvo „žalias“ policijos konsteblis, o ir Vestonas nekąlabiau patyręs.

Jie buvo bendraamžiai, juos skyrė tik vienas mėnuo, todėl Greisas stebėdavosi, — kartais netgi su šiokiu tokiu pavydu, — kaip Gariui pavyko padaryti tokią staigią, tiesiog žaibišką, palyginti su jo, karjerą. Be abejo, šiam vyrui lemta tapti policijos viršininku, ir toji diena jau tikrai netoli. Tiesą sakant, Greisas širdimi jautė tokio sėkmingo skrydžio paslaptį. Garis Ves-

tonas nebuvo už jį nei geresnis darbuotojas, nei labiau išsilavinęs, — jie abu dažnai dalyvaudavo tuose pačiuose kursuose ir seminaruose. Paprasčiausiai Garis buvo gerokai parankesnis politiniu požiūriu, ir šiuo atžvilgiu Greisas jam niekuomet nebūtų prilygęs. Žinoma, jis dėl to nė kiek nesipiktino, jie ir toliau liko geri draugai, tačiau Greisas puikiai suprato, kad niekuomet nebus panašus į savo kolegą ir neišmoks savęs taip tausoti kaip šis.

Pusę devintos vakaro Gario kabinete nebebuvo. Vyresnysis detektyvas mokėjo derinti šeimą, malonumus ir tarnybą. Apie jo pomėgius bylojo ant sienų kabančios įrėmintos skalikų ir žirgų nuotraukos, o apie prioritetus gyvenime iškalbingai liudijo dailios žmonos ir keturių jo vaikų fotografijos, kabinete strategiškai išdėstytos ant kiekvienos plokštumos.

Šįvakar Garis greičiausiai stebi skalikų lenktynes, pamanė Greisas. Jam reikia atsipalaiduoti, sudalyvauti totalizatoriuje, o paskui kartu su žmona ir draugais kur nors ištaigingai pavakarieniauti. O ryt laukia sekmadienis su šeima. Žvelgdamas į vaiduoklišką savo veido atspindį stikle, Greisas ėjo pro stalus su blyksinčiomis telefonų lemputėmis, įspėjančiomis apie gautus pranešimus, nebylius fakso aparatus ir savo audinį be pradžios ir pabaigos audžiančias ekrano užsklandas. Kartais, kai Rojus pasijusdavo kažkaip keistai atitrūkęs nuo realybės, — o būtent taip jautėsi dabar, — jam atrodydavo, kad kažkur visai čia pat, šalia kiekvieno žmogaus gyvenimo, sklando nematoma dvasia.

Atsidūręs priešais duris su jose įmontuota elektronine apsaugos sistema, Greisas kilstelėjo tarnybinį pažymėjimą ir netrukus atsidūrė ilgame, tyliame, pilku kilimu išklotame ir šviežiais dažais kvepiančiame koridoriuje. Praėjo pro didelę, raudonu veltiniu aptrauktą skelbimų lentą, kurios viršuje buvo prisegtas pavadinimas OPERACIJA „LISABONA“, po juo kabėjo vyro azijietiškais veido bruožais ir smulkia barzdele nuotrauka, o aplink rikiavosi kitos nuotraukos; jose Greisas išvydo uolėtą Bičy Hed pajūrį ir stačius skardžius, kurių kiekvienas atskirai buvo pažymėtas raudonu apskritimu.

Šis nenustatytos tapatybės vyriškis prieš keturias savaites buvo rastas negyvas vieno skardžio papėdėje. Iš pradžių manyta, jog tai dar vienas savižudis, tačiau atlikus skrodimą paaiškėjo, kad jis buvo negyvas dar prieš nukrisdamas nuo skardžio. Ant kitos sienos kabojo lenta su užrašu OPERACIJA „KORMORANAS“, po kuriuo buvo demonstruojama paauglės

brunetės fotografija. Išprievartauta ir pasmaugta mergina rasta Braitono priemiestyje.

Greisas praėjo pro didelį Komandiruotų darbuotojų kabinetą, kuriame apsistodavo sunkių nusikaltimų tyrimui komandiruoti detektyvai, ir atidarė priešingoje pusėje esančias duris su lentele INTEL NR. 1.

Informacijos tarnybos kabinetas buvo tarytum visų sunkių nusikaltimų tyrimo nervinis mazgas. Įėjus vidun, pakvipdavo švara ir naujumu, rodos, net čionykščių darbuotojų požiūris buvo kitoks, naujas; tiesa, šįvakar nosį kuteno specifinis kiniško maisto kvapas. Nors langai matinio stiklo, tačiau kabinetas, neseniai balta spalva nudažytomis sienomis, atrodė erdvus, šviesus ir jaukus — visiškai nepanašus į tuos netvarkingus, prišnerkštus policijos nuovados nusikaltimų tyrimo kabinetus, prie kurių Greisas buvo įpratęs.

Kabinetas įrengtas kone futuristiniu stiliumi, tarytum čionai būtų koks Hiustono skrydžių valdymo centras. Erdvi L formos patalpa padalyta į tris atskiras darbo vietas, kuriose stovi po kampinį stalą, pagamintą iš Australijos akacijos (čia galėjo išsitekti net aštuoni darbuotojai) ir didžiulę baltą rašomąją lentą. Vienos lentos viršuje užrašyta OPERACIJA „KORMORANAS“, ant kitos — OPERACIJA „LISABONA“, o ant trečios — OPERACIJA „SNIEGO PUSNIS“. Prie kiekvienos pritvirtintos nusikaltimo vietos fotografijos ir tyrimo eigą iliustruojančios schemos. Netrukus čia atsiras dar viena lenta su užrašu OPERACIJA „SALSA“ — šį kodinį pavadinimą Maiklo Harisono bylai visiškai atsitiktinai parinko Skotland Jarde įsikūrusios Centrinės kriminalinės policijos valdybos kompiuteris.

Dažniausiai šie pavadinimai su pačiu tyrimu neturėdavo nieko bendra, o kartais juos tekdavo netgi pakeisti. Greisas prisiminė vieną atvejį, kai automobilio bagažinėje rasto nužudyto juodaodžio nukirstomis galūnėmis bylos tyrimą kompiuteris pavadino OPERACIJA „KAUKAZIETIS“. Vis dėlto jį teko pakeisti mažiau prieštaringu pavadinimu. Tačiau su „Salsa“ kompiuteris visiškai atsitiktinai pataikė tiesiai į dešimtuką. Greisas labai aiškiai jautė, kad įsisuko į dainos ir šokio ritmą.

Kitaip negu daugelyje policijos įstaigų, čionai nei ant stalų, nei ant sienų nebuvo nieko asmeniško. Nei šeimos, nei mylimos futbolo komandos nuotraukų, nei rungtynių tvarkaraščių, nei šmaikščių karikatūrų. Kiekviena interjero detalė, išskyrus baldus ir darbo kompiuterį, buvo susi-

jusi su atliekamu tyrimu. Tiesa, dar viena su tyrimu nesusijusi detalė — indelis „Pot Noodle“ greito paruošimo makaronų, kuriuos plastikine šakute kabino prie vieno iš trijų stalų sėdintis akivaizdžiai pavargęs ilgaplaukis detektyvas inspektorius Maiklas Kouvanas.

Prie kito stalo, kone prilipęs prie plokščio kompiuterio monitoriaus, su plastikiniu kokakolos indeliu rankoje sėdėjo Džeisonas Pjetė, vienas pačių įžvalgiausių detektyvų inspektorių, su kuriais tik Greisui yra tekę dirbti. Jis drąsiai būtų galėjęs lažintis, kad Pjetė vieną dieną taps prestižinės Londono policijos nuovados galva.

Darbuotojų skaičius prie kiekvieno stalo minimalus — tarnybos vadovas (įprastai jo pareigas eidavo detektyvas seržantas arba detektyvas inspektorius), konsultantas (žemesnio rango policijos pareigūnas), analitikas, indeksuotojas ir mašininkė.

Maiklas Kouvanas, vilkintis duksliais languotais marškiniais ir mėlynais džinsais, nuoširdžiai šypsodamasis pasisveikino su Greisu.

— Sveikas, Rojau. Kaip sekasi? Atrodai kaip koks puošeiva.

— Pamaniau, kad nedera pas jus važiuoti nepasipuošus, tačiau dabar matau, kad be reikalo stengiausi.

— Kurgi ne!

— Kokį čia šlamštą ryjate? — Greisas perėjo į puolimą. — Ar bent kiek nutuokiate, kas įeina į šito mėšlo sudėtį?

Maiklas Kouvanas išvertė akis ir plačiai išsišiepė.

— Chemikalai, kurie palaiko mano gyvybę.

Greisas papurtė galvą.

— O kvepia lyg kinų virtuvėje.

Kouvanas mostelėjo smakru į šalia jo stovinčią baltą lentą su užrašu OPERACIJA „LISABONA“.

— Ką gi, tu bet kada panorėjęs gali perimti ją iš manęs. Per ją buvau priverstas atidėti pasimatymą.

— Mielai su tavimi apsikeisčiau, — atsakė Greisas.

Maiklas Kouvanas tiriamai pasižiūrėjo į jį.

— Nagi?

— Tu nenorėtum apie tokius mainus nė girdėti. Patikėk manim.

— Nejaugi taip blogai?

— Blogiau.

54

Važiuodamas kelio vingiu, automobilio žibintų šviesoje Markas išvydo eilę nedidelių vainikų — vieni gulėjo šalikelėje, kiti buvo atremti į medį, dar kiti — į apsauginę tvorą. Šįkart jų buvo daugiau negu praėjusį kartą.

Markas atleido akceleratorių ir pristabdė visureigį, kuris dabar vos ropojo. Pajuto, kaip nugara perbėgęs drebulys įsiskverbė ne tik į kūną, bet ir giliai į sielą. Matė, kaip vainikai pamažu tolsta raudonoje užpakalinių žibintų šviesoje, kol galiausiai paskendo tamsoje, naktyje, tarsi niekada jų čia ir nebuvo. *Džošas, Petis, Lukas, Robas.*

Taip pat ir *jis pats*, jei lėktuvas būtų nevėlavęs.

Žinoma, tuomet viskas būtų buvę kitaip. Pajutęs šiurpstančią odą, Markas stipriau spustelėjo akceleratoriaus pedalą, trokšdamas tik vieno — kuo greičiau išnešti iš čia kudašių; ši vieta jį baugino. Pyptelėjęs suskambo mobilusis telefonas. Ekrane blyksėjo Ešlės numeris.

Pačiu laiku, nes dabar jam labai reikėjo žmogaus draugijos.

— Sveika.

— Na, kaip? Gerai? — jos balsas skambėjo taip pat šaltai, kaip ir prieš tai, jai išeinant.

— Pakeliui.

— Tik dabar?

— Laukiau, kol sutems. Nemanau, kad turėtume kalbėtis telefonu. Ar galėčiau grįžęs tave aplankyti?

— Nekrėsk kvailysčių, Markai.

— Taip. Aš... aš... o kaip Džilė?

— Tarsi žemę pardavusi. O ko tu tikiesi?

— Aha.

— *Aha?* O kaip tau? Viskas gerai?

— Atrodo.

— O tu dabar ne girtas?

— Žinoma, kad ne, — įsižeidė Markas.

— Kažkaip įtartinai kalbi.

— Norėčiau išgirsti, kaip tu kalbėtumei būdama mano vietoje. Aišku?

— Aišku. Tikiuosi, padarysi savo darbą iki galo?

— Juk susitarėm.

— Paskambinsi?

— Būtinai.

Jis išjungė telefoną. Priekyje tvyrojo rūkas, o priekinis stiklas buvo padengtas smulkiais lašeliais. Markas įjungė valytuvus, bet po kelių brūkštelėjimų vėl išjungė. Privažiavęs jam jau matytus krūmynus, Markas vėl sumažino greitį, nenorėdamas pralėkti posūkio. Netrukus, automobilio žibintams tarsi lazerio spinduliams skrodžiant vis labiau tirštėjantį rūką, jis nudardėjo per apsaugines groteles — pirmas, antras, — paskui, padidinęs greitį, nulingavo duobėtu keliuku, baikštaudamas abiejose pusėse mūru stovinčių medžių, kurie, rodės, tuoj pat ims ir susiglaus, ir vis žvilgčiodamas į veidrodėlį — o jeigu...

Kas *o jeigu?*

Buvo jau nebetoli. Pajutęs, kad ima erzinti netgi tylus, iš radijo sklindantis murmesys, išjungė jį. Kvėpavimas darėsi vis tankesnis, o nugara ir smilkiniais žliaugė prakaitas. Priekiniams ratams pataikius į didelę balą, Markas nosimi vos neatsitrenkė į vairą. Ant priekinio stiklo, skambėdami tarsi akmenukai, ištiško vandens purslai. Jis vėl įjungė valytuvus ir tuoj pat pristabdė. O, Jėzau, kiek daug vandens; jis nė nemanė, kad po ano apsilankymo čia galėjo tiek daug prilyti. *Po velnių, tai šūdas! Tik ne tai!*

Patekę į tokią klampynę ratai prarado sukibimą.

Markas iki pat galo nuspaudė greičio pedalą, BMW ėmė net vibruoti, nuslydo keletą pėdų į šalį ir vėl užbuksavo.

O, Dieve, ne!

Jam nevalia čia įstrigti, nevalia, nevalia. Kaip reikėtų paaiškinti, kodėl jis pusę dešimtos vakaro atsibastė miškan?

Giliai kvėpuok...

Markas įkvėpė ir baimingai apsidairė — pirmyn, į šalis ir atgal, — tada paspaudė centrinio užrakto mygtuką, išgirdo duslų *klankt*, tačiau nuo to nė kiek nepalengvėjo. Paskui įjungė vidaus lemputę ir apžiūrėjo valdymo rankenėles, kuriomis, esant blogoms kelio sąlygoms, buvo galima

reguliuoti krumpliaračių perdavimo skaičių arba, pavyzdžiui, užrakinti diferencialą; tiesą sakant, šias rankenėles Markas buvo matęs jau šimtą kartų, bet niekad nepasidomėjo, kaip jomis naudotis.

Atsidarė daiktadėžę, išsitraukė vairuotojo vadovą, skubiai perbėgo akimis turinį ir, suradęs ko ieškojo, atsivertė reikiamą puslapį. Tada įjungė svirtį, paspaudė mygtuką, pasidėjo knygą šalia savęs ir nedrąsiai paspaudė akceleratoriaus pedalą. Automobilis truktelėjo ir, dideliam Marko palengvėjimui, pajudėjo pirmyn.

Jis važiavo neskubėdamas, vienodu dešimties mylių per valandą greičiu, kuris garantavo automobiliui kur kas geresnį sukibimą ir leido per klampynę irtis tarsi konvejerio diržu. Netrukus pasuko į dešinę, miško proskynos link. Priešais visureigį iššoko mažas kiškelis, apsisuko, puolė bėgti atgal, tačiau tą pat akimirką metėsi pirmyn, tiesiai po priekiniais ratais. Markas nesuprato — partrenkė jį ar ne, — tiesą sakant, jis dėl to nesuko sau galvos, nes dabar jam rūpėjo tik viena — važiuoti į priekį, išlaikyti optimalų greitį ir sukibimą su pažliugusia žeme.

Staiga Markas priešais save išvydo mažą progumą, apaugusią skurdžiomis samanomis ir reta žole; didžiausiam jo džiaugsmui, gofruotos geležies lakštas, jo užmaskuotas krūmokšniais ir šakomis, buvo savo vietoje.

Galiausiai jis užvažiavo ant palyginti tvirto pagrindo, bijodamas net pagalvoti, kad paliktas automobilis galėtų įklimpti pelkėje. Išjungė variklį, tačiau priešakines šviesas paliko įjungtas, apsiavė savo naujuosius guminius batus, pačiupo „Maglite“ ir, išsiropštęs iš visureigio, atsistojo ant pažliugusios žemės.

Buvo taip tylu, kad net spengė ausyse. Ūmai atžalyne kažkas sušnarėjo, Markas apsigręžė ir nedelsiant, apimtas išgąsčio, nukreipė žibintuvėlį į mišką. Sulaikęs kvėpavimą, išgirdo traškesį, kuris netrukus virto garsu, primenančiu pinigų barškėjimą taupyklėje, o po akimirkos tarp medžių nerangiai nusvirduliavo didokas fazanas.

Tebevirpėdamas iš baimės Markas švystelėjo žibintuvėliu iš dešinės į kairę, paskui atidarė užpakalinį bortą, užsimovė gumines pirštines, išsiėmė visus šįvakar pirktus įrankius ir nusinešė juos prie kapo.

Kurį laiką stovėjo nė nekrustelėdamas, žvelgė į geležies lakštą, klausėsi. Dusliai čiaudėjo variklis. Krito smulki migla, aplink buvo tylu. Prie lakšto

prilipusi sraigė atrodė panaši į polipą ant seno nuskendusio laivo. Puiku. Geležies lakštas atrodė taip, tarsi būtų čia išgulėjęs ne vienerius metus.

Pasidėjęs įrankius ir „Maglite“ ant šlapios žolės, Markas užčiuopė vieną lakšto galą ir nutraukė jį šalin. Kapas atrodė panašus į tamsią skylę. Tada pakėlė žibintuvėlį, atsistojo, bet liko toje pat vietoje laukdamas, kol atslūgs baimė.

Toks jausmas, tarytum kažkur čia pat tūnotų Maiklas, ketindamas griebti jam už kojos.

Iš lėto, žingsnelis po žingsnelio, Markas artinosi prie kapo duobės. Pagaliau atsidūręs prie pat krašto, vėl apimtas išgąsčio, nukreipė žibintuvėlį į gilią stačiakampio formos duobę.

Iš krūtinės išsiveržė gilus atodūsis.

Viskas buvo taip, kaip jis paliko. Toks pat žemių kauburėlis. Kurį laiką jis stovėjo nuleidęs akis. „Atsiprašau, kolega, — sušnabždėjo jis. — Aš...“

Deja, neturėjo, ką pasakyti. Sugrįžo atgal prie automobilio ir išjungė šviesas. Nėra ko reklamuotis — ką gali žinoti, ar neklaidžioja kas nors po mišką, nors jis tuo labai abejojo.

Kol kastuvas atsimušė į medį, Markas turėjo pasidarbuoti gerą valandą. Nesitikėjo, kad bus tiek daug vargo, — tiesa, aną naktį jis nepatingėjo užversti ant karsto daugiau žemių, bet kad tiek... Šiek tiek užtruko, kol nukasė visas žemes ir pagaliau išvydo visą dangtį su žalvario varžtais kampuose. Siaura skylutė kvėpavimo vamzdeliui, kurią jis buvo užkimšęs moliu, atrodė truputį platesnė negu anąkart. O gal jam tik pasirodė?

Padėjo ant žemės kastuvą ir įniko sukti varžtus. Tačiau tuo metu paaiškėjo, kad Markas nebuvo numatęs vienos smulkmenos — karstas lygiai tokio pat pločio kaip ir duobė, todėl, norint nukelti karsto dangtį, reikėjo nuo jo nulipti, o nulipti nebuvo kur.

Galiausiai jis išlipo iš duobės, įsikando dantimis „Maglite“ ir, laikydamas rankoje atsuktuvą, atsigulęs ant kapo krašto, pasilenkė žemyn. Dangtį pasiekė nesunkiai.

Kūnu perėjo šiurpas. Ką, po velnių, jis išvys? Paleidęs iš dantų žibintuvėlį, negarsiai pašaukė:

— Maiklai?

Nieko.

— Maiklai? Ar girdi mane, Maiklai? — antrąkart sušuko garsiau.

Paskui kelis kartus pabeldė į dangtį atsuktuvo kotu. Tiesa, Markas

puikiai suprato, kad Maiklas, jei tik būtų gyvas ir turėtų sąmonę, išgirstų jo žingsnius bei kastuvo smūgius į karstą. Nebent būtų visiškai nusilpęs ir neturėtų jėgų atsiliepti.

Jei tik jis buvo gyvas.

Didelis *jei.* Buvo praėjusios keturios dienos, karste oro jau nebebuvo. Jis vėl stvėrė žibintuvėlį ir, įsikišęs į dantis, stipriai sukando. *Jis privalėjo tai padaryti. Privalėjo teptis rankas. Nori nenori reikėjo paimti iš Maiklo tą prakeiktą kišeninį kompiuterį.* Juk anksčiau ar vėliau kas nors aptiks šį kapą, iškels karstą ir ištrauks iš jo numirėlį, pas kurį ras prakeiktą kompą su visais elektroniniais laiškais, o tas vyresnysis detektyvas Greisas, ar kaip jį ten vadina, perskaitys jo pirmadienį Maiklui siųstą laišką, kuriame rašė, kad jie turi parengę staigmeną. Be abejo, nieko konkretaus jis neminėjo, rašė tik užuominomis, iš kurių Maiklas nieko doro nesuprato, tačiau policininkui to pakaktų.

Markas įspraudė atsuktuvą tarp dangčio ir paties karsto, tada truputį kilstelėjo, tik keletą colių, tačiau to užteko, kad galėtų įkišti pirštus. Tada padėjo atsuktuvą ant duobės krašto, iš visų jėgų kilstelėjo dangtį ir pro siaurą tarpą bandė įžiūrėti, kas yra viduje.

O viduje tviskėjo drumzlinas vanduo, kurio paviršiuje plūduriavo tižios žurnalo liekanos, tarp kurių žibintuvėlio šviesoje sušmėžavo stambios krūtys.

Markas suriko, „Maglite“ iškrito jam iš dantų ir pliumptelėto į vandenį. Pasigirdo duslus trinktelėjimas — žibintuvėlis atsitrenkė į karsto apačią.

Karste nieko nebuvo.

55

Dangtis su bilsmu, primenančiu šūvio pokštelėjimą, trenkėsi atgal į karstą. Markas bandė stotis, tačiau suklupo ir, parpuolęs į purvą, ėmė ropoti ratu, mėgindamas ką nors įžvelgti tamsoje. Apimtas panikos, inkšdamas ir šnopuodamas, stengėsi susiorientuoti, į kurią pusę bėgti. Į automobilį? Į mišką?

O, mielasis Jėzau. O, Dieve!

Teberopodamas keturiomis, atbulas pasitraukė nuo duobės ir vėl ėmė suktis ratu. O ką, jei kažkur čia pat tyko Maiklas, ketindamas jį užpulti?

Ar nepašvies jis dabar Markui į veidą žibintuvėliu?

Pagaliau jis atsistojo ir nuskuodė prie visureigio, atsidaręs dureles, įšoko vidun. Tuo metu įsijungė prakeiktas vidaus apšvietimas, apakindamas jį! Jis užtrenkė dureles, paspaudė centrinio užrakto mygtuką, pasuko degimo raktelį, nustatė pavarų svirtį į padėtį *važiuoti*, įjungė šviesas ir iki galo nuspaudė akceleratorių. Automobilis apsuko platų ratą, priešakiniais žibintais apšviesdamas medžius ir šokdindamas šešėlius, antrą, trečią...

O, Jėzau.

Kas gi čia, velniai rautų, atsitiko?

Jis nepaėmė to prakeikto delninio kompiuterio. Reikia grįžti atgal ir patikrinti. Būtinai.

Kaip, po velnių?..

Kaip, po velnių, jis išlindo? Nejaugi paskui vėl įsuko visus varžtus? Užvertė karstą žemėmis?

O ką, jeigu?

Jeigu jo čia išvis nebuvo?

Bet jeigu Maiklo karste nebuvo, tai kodėl jis nepasirodė vestuvėse?

Galvoje sukosi padrikos mintys. Markas norėjo skambinti Ešlei, bet jau iš anksto žinojo, ko ši pirmiausia paklaus.

Ar radai kompą?

Jis privažiavo prie duobės krašto, tačiau liko sėdėti. Žiūrėjo ir laukė. Paskui atidarė dureles, iššoko laukan, atsigulė ant pilvo ir, nė nesivargindamas pasiraitoti rankoves, panėrė rankas į šaltą vandenį. Pajuto minkštą atlasą, kuriuo buvo išklotas karstas. Palietė dugną, apgraibomis užčiuopė žibintuvėlį ir jį ištraukė. Nebeveikė. Vėl kažką užčiuopė — kažką mažą, apvalų, metalinį. Tuoj pat ištraukė ir apžiūrėjo automobilio žibintų šviesoje: Tai greičiausiai buvo dangtelis nuo viskio butelio.

Markas atsigręžė atgal ir baimingai apsidairė. Tada vėl sukišo abi rankas į karstą ir išieškojo jį nuo vieno krašto iki kito. Prie rankos prilipo įmirkę žurnalo skutai. Nieko daugiau. Visiškai nieko. Prakeiktas karstas buvo tuščias.

Markas atsistojo, atgal ant duobės užtraukė geležies lakštą, paskubomis užmetė kelias šakas ir grįžo į visureigį. Uždaręs dureles, užsirakino,

pavažiavo atgal, apsisuko ir, spausdamas akceleratoriaus pedalą iki galo, nuvažiavo provėžomis per purvynę. Galiausiai perkirto kelio groteles ir įsuko į pagrindinį kelią.

Nebebijodamas užklimpti, išjungė diferencialo užraktą, įjungė aukščiausią pavarą ir nurūko atgal į Braitoną, vis žvilgčiodamas į užpakalinio vaizdo veidrodėlį ir nerimastingai stebėdamas kiekvieną blykstelėjusią švieselę. Jam knietėjo kuo greičiau paskambinti Ešlei, tačiau buvo toks sutrikęs, kad nežinojo, ką pasakyti.

Kur, velniai griebtų, buvo Maiklas?

Kur?

Kur?

Jis vėl pravažiavo pro tuos pačius vainikus, kuriuos visiškai neseniai buvo matęs, retkarčiais dirsčiodamas tai į prietaisų skydą, tai į veidrodėlį. Ar jam neprisisapnavo? Gal tai kokia haliucinacija? *Ei, vyručiai, kažką nuo manęs slepiate? Nagi, išduokite man savo paslaptį. Nejaugi užkasėte tuščią karstą? Tai ką tuomet padarėte Maiklui?*

Pagaliau Markas pajuto, kad įtampa pamažu atslūgsta. Jis ėmė save įtikinėti, jog dabar tai neturi jokios reikšmės. Maiklo karste nebuvo. Taigi nebuvo ir jokio lavono. Niekas nebegalėjo jo apkaltinti.

Suspaudęs keliais vairą, nusimovė gumines pirštines ir numetė jas po keleivio sėdyne. Na, žinoma, čia Maiklo braižas. Ar tik jis vėl nebus iškrėtęs savo įprastos išdaigos? Visi žino, koks Maiklas pokštininkas. Ar tik jis pats ir nebus šio spektaklio režisierius?

Tačiau kurių galų nepasirodė savo vestuvėse?

Marką vėl apniko karštligiškos mintys. Nejaugi Maiklas viską perprato — ir Ešlę, ir tai, kas jam rengiama? Nejaugi tai jo kerštas? Jie buvo seni pažįstami. Nuo trylikos metų. Maiklas buvo kietas vaikinas ir visuomet vienas spręsdavo savo problemas. Ar tik jis nebus viską suuodęs, nors, tiesą sakant, Markas su Ešle buvo labai atsargūs.

Jis prisiminė tą dieną, kai Ešlė, perskaičiusi skelbimą, jog kompanijai reikalinga sekretorė, atvyko pas juos į biurą. Mergina buvo tokia daili, kad nė viena iš kandidačių, su kuriomis jiems teko susitikti iki jos arba po jos, nė per nago juodymą neprilygo Ešlei.

Markas tuo metu kaip tik buvo išsiskyręs su savo mergina, todėl netrukus ėmė jai meilintis, ir meilinosi taip, kaip niekada anksčiau. Jie pajuto

simpatiją vienas kitam nuo pat pirmos dienos, tačiau Maiklas, atrodė, to nė nepastebėjo. Antrą jos darbo savaitę, Maiklui apie tai nieko nenutuokiant, jie jau miegojo vienoje lovoje.

Praėjus dviem mėnesiams nuo jų slapto romano pradžios, Ešlė papasakojo Markui, kad Maiklas pakvietęs ją vakarienės, ir pasiteiravo, kaip, jo manymu, ji turėtų pasielgti.

Markas labai susierzino, tačiau neišsidavė. Visą gyvenimą jis gyveno Maiklo šešėlyje. Vakarėliuose Maiklas paviliodavo gražiausias merginas, kolegai pavyko kažkokiu būdu užburti banko valdytoją, kad šis suteiktų paskolą nusipirkti pirmą sukiužusį pastatą, kuris vėliau jam atnešė pelno, o tuo metu Markas už grašius dirbo paprasčiausiu buhalteriu.

Galiausiai, kai jie nusprendė drauge imtis verslo, Maiklas vienas įnešė pradinį kapitalą, todėl sutartyje ir buvo numatyta, kad jam priklauso du trečdaliai įmonės akcijų. Dabar jų kompanijos pelnas siekė keletą milijonų svarų ir Maiklui teko didžioji jo dalis.

Toji diena, kai jų biure pasirodė Ešlė, Markui buvo tikra šventė, nes tai buvo pirmas kartas, kai moteris pirmiausia pažvelgė būtent į jį.

Staiga šitas šiknius sumano paveržti ją sau.

Toliau veiksmas vyko jau pagal Ešlės scenarijų. Jai tereikėjo ištekėti už Maiklo, o po kurio laiko išsiskirti. Tai padaryti turėjo būti paprasta — buvo galima nusiųsti pas jį prostitutę ir nufilmuoti slapta kamera. Tuomet Ešlei atitektų pusė jo akcijų, prie kurių pridėjus trisdešimt tris procentus Marko akcijų, jiems atitektų didžioji dalis. Galiausiai jie perimtų kompanijos valdymą. Sudie, Maiklai.

Paprasta kaip dukart du.

Žmogžudystė scenarijuje nebuvo numatyta.

Tarpduryje pasirodė Ešlė — palaidais, ant pečių išsidraikiusiais plaukais, apsirengusi minkštą baltą chalatą, — ir, netikėdama savo akimis, piktai nužvelgė purvu apsitaškiusį Marką.

— Ar tu nesveikas?! — pasisveikino ji. — Tokiu laiku! Ar žinai, kad dabar jau dvidešimt po vidurnakčio?

— Man būtinai reikia pas tave užeiti. Skambinti nenorėjau — per didelė rizika. Reikia pasikalbėti.

Apstulbinta tokio keisto jo tono, mergina suminkštėjo. Pirma išėjo į gatvę ir atidžiai į abi puses apsidairė.

— Tavęs niekas neseka?

— Ne.

Ji žvilgtelėjo į jo kojas.

— Markai, ką tu, po perkūnais, sau manai? Tik pasižiūrėk į savo batus!

Jis nuleido akis, pažvelgė į purvinus guminius batus, tada juos nusimovė ir įsinešė į vidų. Tebelaikydamas juos rankoje, stovėjo prieškambaryje ir stebeilijo, kaip mirksi nebylaus muzikinio grotuvo lemputės.

Ešlė uždarė duris ir baimingai pasižiūrėjo į Marką.

— Tu atrodai siaubingai.

— Pirmiausia noriu išgerti.

— O aš maniau, kad tu jau pakankamai atsigėrei.

— Patikėk, aš dabar blaivus kaip niekada.

Padėdama Markui nusirengti striukę, ji paklausė:

— O ko pageidautum? Viskio?

— „Balvenie", jei tik, žinoma, turi. Jei ne, bus gerai bet kas.

— Tau reikėtų išsimaudyti, — pastebėjo ji ir nuėjo į virtuvę. — Nagi, papasakok, ar labai baisu buvo? Radai kompą?

— Problemos.

Ešlė, tarsi į ją būtų kas šovęs, akimirksniu atsigręžė.

— Kas per problemos?

Markas pakėlė į ją nerimo kupinas akis.

— Jo ten nebuvo.

— Nebuvo.

— Ne... jis... aš nežinau... jis...

— Norėjai pasakyti, kad *jo* ten nebuvo? Neradai *karsto*?

Markas papasakojo viską, kas buvo atsitikę. Tai išgirdusi Ešlė pirmiausia užtraukė ant langų žaliuzes, o paskui, sugrįžusi įpylė jam viskio, o sau atsinešė puodelį juodos kavos. Susėdo ant sofų, sustatytų viena priešais kitą.

— O tu negalėjai paklysti?

— Nori pasakyti, kad miške gali būti užkasti du tokie patys karstai? Ne. Juk tai aš suradau tą vietą. Be to, mes buvome sumanę palikti jam pornožurnalą ir butelį viskio — radau ir žurnalą, ir butelio dangtelį.

— Dangtis buvo prisuktas? O karstas užkastas ar ne?

Abiem rankomis laikydama kavos puodelį, Ešlė nupūtė nuo paviršiaus garus ir truputėlį gurkštelėjo. Markas įsmeigė akis į chalate atsiradusį tarpą, pro kurį matėsi stambios baltos krūtys. Jos sužadino geismą, nepaisant viso išgyvento košmaro, nepaisant jį apėmusios panikos; Markas dabar norėjo vieno — griebti ją į glėbį ir versti ant sofos.

— Taigi. Lygiai taip, kaip palikau antradienį, kai...

— Ištraukei vamzdelį?

Vyras gurkštelėjo viskio. Šįkart Ešlė užjaučiamai šyptelėjo. Galbūt jis dar galės pasilikti, tegul ir valandai ar dviem, ir su ja pasimylėti? Po viso išgyvento siaubo jam žūtbūt reikėjo atsipalaiduoti.

Deja, netrukus jos žvilgsnis apniuko.

— Ar esi tikras, kad jis ten buvo aną kartą, kai ištraukei vamzdelį?

— Be jokios abejonės. Aš kuo aiškiausiai girdėjau jį šaukiant. O, Dieve!

— Tau nepasigirdo?

— Kad jis šaukia?

— Kai buvai toks...

— Ne kitokia ir tu būtum buvusi mano vietoje. Maiklas mano verslo partneris. Geriausias draugas. Juk aš ne koks samdomas žudikas... aš...

Ešlė ciniškai pasižiūrėjo į jį.

— Aš tai darau... nes... nes aš tave myliu, Ešle, — Markas vėl gurkštelėjo viskio.

— O ką, jeigu jis dabar kažkur čia? — paklausė ji. — Jeigu tyko kažkur tamsoje ir stebi?

Markas papurtė galvą.

— Nemanau. Jeigu jo nebuvo karste, tai kodėl jis nepasirodė vestuvėse? O vis dėlto buvo, na, bent jau kažkas ten tikrai buvo; aiškiai mačiau, kad kažkas bandęs pragremžti dangtyje skylę.

Ešlė kažkaip abejingai išklausė jo pasakojimą.

— O gal jis apie mus žino? Kito paaiškinimo neturiu, tik tai, kad jis viską *žino*.

— Nežino, — atsakė Ešlė. — Jis nė neįtaria. Jis man labai daug apie tave pasakojo — apie tai, kad svajoji vesti padorią moterį ir su ja turėti vaikų, taip pat ir apie tai, jog niekada neturėjai nuolatinės merginos.

— Jis niekad nepraleisdavo progos mane pažeminti.

— Na, jis tikrai nebuvo toks blogas, kaip tau atrodo, Markai. Jis tavimi rūpinosi.

— O tu kažin kodėl jį labai užstoji.

— Nepamiršk, kad jis yra mano sužadėtinis.

— Labai sąmojinga, — Markas pastatė savo stiklinę ant kvadratinio kavos staliuko ir veidu įsikniaubė į delnus.

— Suimk save į rankas. Pagalvokim logiškai, gerai?

Jis linktelėjo nepakeldamas galvos.

— Taigi. Maiklas buvo ten ketvirtadienį vakare. Tu ištraukei vamzdelį, kuris buvo įtaisytas orui patekti, ir užkimšai skylę.

Markas tylėjo.

— Visi žino, kad jis yra didelis pokštininkas. Galbūt kažkokiu būdu ištrūko iš karsto ir nusprendė slapta pažiūrėti, kas dėsis toliau?

Markas dėbtelėjo į ją.

— Nieko sau pokštas. Jis vaikšto kažkur netoliese, žinodamas, kad aš ištraukiau iš karsto tą sumautą vamzdelį. Juk ir kvailiui būtų aišku, kodėl taip padariau.

— Klysti, Markai. Iš kur jam žinoti, jog tai tavo darbas? Gal kas nors ėjo mišku ir netyčiom užklydo?

— Nebūk naivi, Ešle. Kažkas ėjo per mišką, aptiko kapą, pamatė iš karsto styrantį vamzdelį, jį ištraukė ir užvertė ant viršaus toną žemių?

— Aš tik bandau iškelti įmanomas versijas.

Bežiūrint į ją, Markui staiga į galvą šovė mintis, ar tik jiedu — Ešlė ir Maiklas — nebus ko sumanę. Paspęsti jam pinkles.

Tačiau netrukus prisiminė drauge su Ešle praleistas dienas ir naktis, prisiminė, ką ji yra jam sakiusi, prisiminė, kaip jie mylėdavosi ir planuodavo ateitį, taip pat ir tai, su kokia panieka ji atsiliepdavo apie Maiklą, ir ankstesnis įtarimas išsisklaidė.

— Turiu dar vieną versiją, — tęsė mergina. — Petis, Lukas, Džošas ir Robas žinojo, kad tu vėluosi. O ką, jeigu jie kartu su Maiklu nusprendė iš tavęs pasityčioti, tačiau tai atsigręžė prieš juos pačius?

— Gerai, — atsakė jai Markas. — Tarkime, karste Maiklo nebuvo, o jo šauksmas man paprasčiausiai pasivaideno. Tačiau kur tada jis, po velnių? Kur jis dingo nuo antradienio vakaro? Kodėl apie jį niekas nieko nežino? Kodėl jis neatvyko į savo paties vestuves? Galėtum paaiškinti?

— Ne. Nebent ketvertas buvo nutaręs apkvailinti ir jį, ir tave, todėl Maiklą kur nors pririšo arba užrakino.

— Nemanai, kad jis galėjo dėti į kojas?

— Tikrai ne, — nedvejodama atsakė Ešlė. — Esu tikra.

— Ir kodėl gi?

Ji atidžiai pasižiūrėjo Markui į akis.

— Todėl, kad jis mane myli. Maiklas tikrai labai nuoširdžiai mane myli. Štai kodėl galiu garantuoti, kad jis niekur nepabėgo. Klausyk, o tu ten viską palikai taip, kaip radai?

Markas sekundę kitą dvejojo, tačiau netrukus, bijodamas, kad ji puls į paniką, pamelavo:

— Taip.

— Ką gi, tuomet mums belieka laukti, — nusprendė ji. — Nebent tu jį rastum ir sutvarkytum.

— Sutvarkyčiau?

Jos žvilgsnis bylojo iškalbingai.

— Ešle, aš tau jau sakiau, kad nesu žmogžudys. Galėčiau daug ką...

— O jei neturėsi iš ko rinktis? Pagalvok apie tai.

— Jis neturi jokių įrodymų. Nieko konkretaus, — Markas nutilo, susimąstė. — Ar galėčiau pas tave pernakvoti?

Ešlė atsistojo, apėjo sofą jam už nugaros, uždėjo Markui ant pečių rankas ir ėmė švelniai masažuoti. Pabučiavo jam į kaklą.

— Aš labai norėčiau, kad tu pasiliktum, — sušnabždėjo ji. — Tačiau tai būtų didelė kvailystė. O ką, jei imtų ir atsibelstų Maiklas? Arba policija?

Markas atsisuko atgal, norėdamas pabučiuoti ją į lūpas. Ešlė leido jam pakštelėti, bet tuoj pat atstūmė.

— Eik, — tarė ji. — Varyk greičiau! Surask Maiklą, kol jis pirmas nesurado tavęs.

— Aš to negaliu, Ešle.

— Gali. Vieną kartą jau padarei. Ketvirtadienį vakare. Na, neišdegė, tačiau įrodei, jog *gali* tai padaryti. Taigi *eik* ir padarysi.

Markui neliko nieko kito, kaip tik nuleidus galvą pėdinti prie batų. Ešlė ištiesė permirkusią, purviną striukę.

— Kalbėdami telefonu turime būti labai atsargūs — policija visur kaišioja savo nosį. Neužmirškime, kad pokalbiai gali būti įrašinėjami, — kalbėjo Ešlė, lydėdama jį durų link. — Gerai?

— Teisingai.

— Pasikalbėsime rytą.

Markas atsargiai atidarė duris, tarytum tikėdamasis čia pat už jų išvysti Maiklą su pistoletu arba peiliu rankoje. Gatvėje švietė žibintai, dulsvai blizgėjo po jais palikti automobiliai, o naktinio miesto tylą drumstė tik kažkur besipjaunančių katinų riksmas.

57

Kartą per du mėnesius Greisas pasikviesdavo savo aštuonerių metų krikštaduktę Džėją Somers sekmadienį paiškylauti. Jos tėvai, Maiklas ir Viktorija, beje, taip pat policijos darbuotojai, buvo turbūt artimiausi jo ir Sendės draugai; jie labai palaikė Greisą jam pačiu sunkiausiu metu. Auginantys keturis vaikus, — jauniausiam buvo dveji metai, o vyriausiam — vienuolika, — Greisui jie buvo tapę kone antrąja šeima.

Šiandien jis labai nuvylė Džėją paaiškinęs, kad kartu galės pabūti tik porą valandų, kadangi jam reikia grįžti į darbą ir padėti į nelaimę patekusiam žmogui.

Jis niekuomet iš anksto nepasakodavo, kur jie keliaus, todėl mergaitei labai patikdavo spėlioti.

— Aš manau, kad šiandien mes važiuosime pasižiūrėti gyvūnų! — tarė Džėja.

— Tikrai?

— Taip.

Tai buvo žavinga mergaitė ilgais sidabro spalvos plaukais, angelišku, besišypsančiu veidu, o jos juokas užkrėsdavo kiekvieną, kas tik būdavo šalia. Šiandien, kaip ir visuomet, ji buvo apsirengusi labai dailiai — žalia,

baltais nėriniais puošta suknele, o avėjo mažyčiais rausvais bateliais. Kartais savo veido išraiška ir kalba ji atrodydavo tarsi suaugusi. Tokiais momentais Greisas pasijusdavo, tarytum vaikščiotų ne su vaiku, o su mažyčiu suaugusiu žmogumi.

— Ir kodėl tu taip manai?

— Hm, leisk pagalvoti.

Džėja pasilenkė į priekį, paspaudė radijo imtuvo mygtukus, susirado kompaktinę plokštelę ir įdėjo ją į grotuvą. Pasigirdo „Blue" albumo akordai.

— Tau patinka „Blue"?

— Aha.

— O man patinka „Scissor Sisters".

— Tikrai?

— Vau! Esi girdėjęs?

Jis prisiminė, kad girdėjo jas važiuodamas su Glenu Brensonu.

— Žinoma.

— Aš jaučiu, kad mes tikrai važiuojame pasižiūrėti gyvūnų.

— O kaip tu manai, kokių?

Ji padidino garsą ir ėmė pagal muziką linguoti rankomis.

— Žirafų.

— Tu norėtum pamatyti žirafas?

— Žirafos labai mažai sapnuoja, — pasidalijo savo žiniomis Džėja.

— Nejaugi? Esi su jomis kalbėjusi apie sapnus?

— Per pamoką sužinojau. Labai daug sapnuoja šunys. Taip pat ir katės.

— O žirafos — ne?

— Ne.

Jis šyptelėjo.

— Bet iš kur tu tai žinai?

— Žinau, ir tiek.

— O kaip lamos?

Ji gūžtelėjo pečiais.

Buvo gražus vėlyvo pavasario rytas, pro priekinį stiklą spigino šilta saulė, todėl Greisas užsidėjo akinius. Toks rytas leido tikėtis, kad lietūs pagaliau liovėsi. Džėja taip pat spindėte spindėjo, ir jam visuomet patikdavo leisti laiką su ja. Pabuvęs su krikštadukte keletą nuostabių valandų, jis dažniausiai pamiršdavo visus savo rūpesčius.

— Ir ką gi dar mokykloje sužinojai?

— Visokių niekų.

— Ir kokie tai niekai?

— Iš tikrųjų dabar mokykloje man nuobodu.

Važiuodamas kartu su Džėja, Greisas vairuodavo ypač atsargiai. Šįkart neskubėdamas jis iš Braitono keliavo į užmiestį.

— O aną kartą sakei, kad tau mokykloje labai patinka...

— Tai kad mokytojai kvaili.

— Visi?

— Išskyrus ponią Dyn.

— O ko ji moko?

— Apie žirafų sapnus, — Džėja pratrūko kikenti.

Greisas dar labiau sulėtino greitį, nes jie artėjo prie žiedo.

— Ir daugiau nieko?

Džėja kurį laiką sėdėjo tylėdama, bet staiga nei iš šio, nei iš to tarė:

— Mamytė sako, kad tau reikėtų vesti.

Greisas nustebo.

— Tikrai?

Džėja išraiškingai linktelėjo.

— O kaip tu manai?

— Aš manau, kad tu būtum laimingesnis, jei turėtum merginą.

Jie įvažiavo į žiedą. Iš jo Greisas pasuko į Braitono aplinkkelį.

— Kas žino... — atsakė jis.

— O kodėl tu neturi merginos? — neatstojo mergaitė.

— Na, todėl... — jis svyravo. — Žinai, nėra taip paprasta susirasti tau skirtą žmogų.

— O aš turiu vaikiną, — prisipažino Džėja.

— Nejaugi? Ar gali man apie jį papasakoti?

— Jo vardas Džastinas. Mano bendraklasis. Jis sakė, kad norėtų mane vesti.

Greisas žvilgtelėjo į ją

— O tu norėtum už jo tekėti?

Ji ryžtingai papurtė galvą.

— Fe!

— Jis yra tavo vaikinas, bet vis tiek *fe?* Koks gi tai vaikinas?

— Aš žadu su juo pabaigti, — atsakė Džėja rimtai.

Greisas suprato, kad jam patinka būti kartu su ja dar ir dėl to, kad mergaitė jam yra vienintelis tiltas į jaunystės pasaulį. Tačiau šią akimirką Rojus pasijuto visiškai beviltišku žmogumi. Ar jis, būdamas aštuonerių, turėjo mergaitę? Nieko panašaus...

Tuo metu suskambo mobilusis telefonas, įstatytas automobilio durelių kišenėje. Greisas išsitraukė jį ir, užuot pasinaudojęs laisvų rankų įranga, prisidėjo sau prie ausies, kad kokia negera naujiena neišgąsdintų Džėjos.

— Rojus Greisas.

— Alio? Vyresnysis detektyvas Greisas? — pasigirdo jaunos moters balsas.

— Taip, tai aš.

— Čia detektyvė Boutvud.

— Ema Džeinė? Miela girdėti, sveikinu prisidėjus prie tyrimo grupės.

Jos balsas skambėjo nervingai.

— Ačiū. Esu Sasekse. Detektyvas konsteblis Nicholas prašė manęs jums paskambinti ir pranešti, kad turime svarbių naujienų.

— Klausau jūsų.

— Naujienos, tiesą sakant, nelabai kokios. Iškylautojai Ešdouno girioje, maždaug pora mylių nuo Krouborou, rado negyvą žmogų.

Kaip tik ten, kur Greisas tikėjosi rasti Maiklą.

— Jaunas, maždaug trisdešimties metų vyras, — tęsė ji. — Iš pažiūros galėtų būti Maiklas Harisonas.

Greisas dirstelėjo į Džėją.

— Kokia jo būklė?

— Negaliu pasakyti. Įvykio vieton važiuoja daktaras Čarčmanas. Detektyvas konsteblis Nicholas norėjo sužinoti, ar jūs galėtumėte atvykti.

Greisas dar kartą dirstelėjo į Džėją. Pasirinkimo nebuvo.

— Po valandos pasirodysiu.

— Ačiū, sere.

Greisui išjungus telefoną, Džėja tarė:

— Mamytė sakė, kad vairuojant automobilį nedera kalbėti telefonu. Tai pavojinga.

— Tavo mamytė teisi, Džėja. Atsiprašau, bet aš turiu tave parvežti namo.

— Bet mes dar nepamatėme žirafos.

Jis įjungė posūkio rodyklę ir pasitraukė į šalikelę, kad galėtų apsisukti ir važiuoti atgal.

— Atsiprašau, Džėja. Dingo vienas vaikinas, ir aš turiu padėti jį surasti.

— Gal ir aš galėčiau padėti?

— Ne, Džėja, aš labai atsiprašau, bet ne dabar.

Jis išsitraukė telefoną ir surinko Džėjos namų telefono numerį. Laimė, jos tėvai buvo namie. Greisas trumpai paaiškino padėtį jos motinai ir apgręžė automobilį. Tada pažadėjo Džėjai pasiimti ją iškylon ateinantį sekmadienį. Po savaitės jie tikrai nuvažiuos į zoologijos sodą pažiūrėti žirafų.

Po dešimties minučių, įsikibusi Greisui į ranką, mergaitė jau bidzeno namo. Ir be žodžių buvo aišku, kad yra nusivylusi.

Greisas pasijuto niekšu.

58

Pagrindinio kelio pakrašty, netoli miško keliuko, stovėjo purvinas policijos patrulio automobilis, kuriame prie vairo sėdintis konsteblis laukė Greiso. Jam pristabdžius, patrulinis automobilis ėmė iš lėto važiuoti, įsuko į siaurą keliuką ir maždaug mylią riedėjo priešais Greisą, rodydamas kelią.

Rojaus automobilis nebuvo pritaikytas važiuoti tokiu pažliugusiu ir duobėtu keliu — karterio dugninė šliaužė žeme, o priekiniai ratai, nukrypę nuo provėžų, ėmė slidinėti. Purvas tiško ant variklio gaubto ir rudomis dėmėmis margino priekinį stiklą. Greisas nusikeikė — prieš važiuodamas pas Džėją, buvo nuplovęs automobilį mokamoje plovykloje. Tuo metu automobilis užkliudė dygiakrūmį, kurio šakos tarsi nagai perbraukė alfos šoną. Jis dar kartą nusikeikė, tačiau šįkart jau garsiau. Greisas nervinosi, kad apvylė Džėją, bet dar labiau dėl paskutinės naujienos.

Tai nebūtinai turi būti Maiklas Harisonas, pagalvojo jis. Tačiau ar ne per daug sutapimų? Paskutinį kartą Maiklas Harisonas buvo pastebėtas bū-

tent šiose apylinkėse, o dabar rastas negyvas jaunas vyras, kurio ir ūgis, ir sudėjimas atitinka Maiklo.

Tai nežadėjo nieko gero.

Už kelio vingio jis pastebėjo keletą automobilių ir geltona juosta atitvertą vietą, kurioje buvo rastas negyvas žmogus. Čia stovėjo du policijos automobiliai: baltas Nusikaltimų vietos tyrimo skyriaus autofurgonas, dar vienas, ryškiai žalias, autofurgonas, kuriuo greičiausiai buvo atvažiavęs laidojimo biuro savininkas, ir sportinis „Lotus Elise" atverčiamu stogu — juo važinėjo Nigelis Čarčmanas, vietinis patologas konsultantas, turėjęs silpnybę berniukiškiems žaislams. Kaip jis iki čia privažiavo?

Greisas sustojo ir atidarė dureles, tikėdamasis užuosti šleikštų mirties dvoką. Tačiau pajuto tik pušų, gėlių, žemės ir specifinį miško kvapą. Kad ir kas ten būtų gulėjęs, miręs jis neseniai, pamanė Greisas, kai lipo iš automobilio ir mokasinais klimpo į pažliugusią žemę.

Apsivilkęs baltą kombinezoną ir apsiavęs botus, kuriuos išsitraukė iš maišelio automobilio bagažinėje, pralindo pro juostą ir nuėjo prie būrelio žmonių. Pirmasis jį pastebėjo Džo Tindalas, apsirengęs tokį pat baltą kombinezoną ir apsiavęs baltus botus, su dideliu fotoaparatu rankoje.

— Labas! — pasisveikino Greisas. — Puikiai leidi savaitgalį!

— Bet ir tu ne kitaip, — atsakė Tindalas rūgščia veido išraiška, galva mostelėdamas į aikštelę pomiškyje. — Ar žinai, kad mano motina norėjo matyti mane finansininką?

— Negalėčiau tavęs įsivaizduoti buhalterijos žiurke, — tarė Greisas.

— Buhalteriai bent jau turi savo asmeninį gyvenimą, — atšovė Džo.

— Ir koks gi tas jų asmeninis gyvenimas?

— O toks, kad sekmadienį gali praleisti namie kartu su žmona ir vaikais.

— Kiek tik pažįstu žmonių, turinčių vaikų, — atsakė jam Greisas, — jie laukia nesulaukia, kad nors vieną dienelę galėtų pabūti be jų. Ypač sekmadieniais.

Patapšnojęs kolegai per nugarą, Greisas pridūrė:

— Tai, kas vienam laisvalaikis sode, kitam yra didelė kančia.

Tindalas žvilgsniu parodė į brūzgynuose gulintį negyvą vyrą.

— Kad ir kaip ten būtų, šitas jau neturės nė vieno sekmadienio.

— Ne pati geriausia metafora tokiomis aplinkybėmis, — pastebėjo

Greisas, artindamasis prie lavono, ant kurio buvo sutūpęs koks tuzinas ar net daugiau mėsinių musių. Šalia jo jau tupėjo Čarčmanas — dailus ir augalotas vyrukas vaikišku veidu, kaip ir Greisas apsivilkęs baltą kombinezoną, su miniatiūriniu diktofonu rankoje.

Greisas išvydo šiek tiek aptukusį jauną vyrą trumpai kirptais šviesiais plaukais, vilkintį languotais marškiniais, duksliais džinsais ir rudais guminiais batais. Jis prasižiojęs ir užsimerkęs gulėjo ant nugaros, oda atrodė balta tartum vaškas. Dešinėje ausyje Greisas pastebėjo smulkų auksinį auskarą, o apvalus, mirtyje sustingęs veidas turėjo vaikiškų bruožų.

Detektyvas pabandė prisiminti, kaip atrodo Maiklas Harisonas, kurį buvo matęs tik nuotraukose. Plaukų spalva sutapo, veidas taip pat galėjo būti jo, tačiau Maiklas atrodė kažkaip geriau. Tiesa, Greisas žinojo, kad žmogaus išvaizda po mirties, susitraukus odai ir nustojus cirkuliuoti kraujui, gali pasikeisti.

Nigelis Čarčmanas pakėlė akis į Greisą.

— Labas, Rojau, — pasisveikino jis. — Kaip laikaisi?

— Puikiai, o tu?

Patologas linktelėjo.

— Ir ką gi mes radome?

— Kol kas negaliu pasakyti, — atsakė jis, pirštinėtomis rankomis švelniai kilstelėdamas vyruko galvą.

Greisas pastebėjo, kaip nuo jo pakilo tuntas mažų musyčių. Pakaušyje žiojėjo gili nelygiakraštė žaizda, kurią dengė susivėlę plaukai ir sukrešėjęs kraujas.

— Suduota kažkokiu buku įnagiu, — paaiškino Čarčmanas. — Žinoma, jam tai buvo ne į naudą.

— O tu kaskart daraisi vis žiauresnis.

Čarčmanas, tarsi būtų išgirdęs komplimentą, plačiai išsišiepė.

— Kalbi visai kaip mano žmona.

— Maniau, kad tu išsiskyręs.

— Taip, išsiskyręs.

Jų dialogą nutraukė šaižus švilptelėjimas, kurį sekė traškesys, o paskui pasigirdo ir balsas, sklindantis iš radijo stotelės. Atsigręžęs Greisas išvydo vieną iš policijos darbuotojų, kuris laikė rankoje radijo siųstuvą ir raporta-

vo apie padėtį. Paskui jis vėl pažvelgė į čia pat gulintį negyvą vyrą ir atidžiai įsižiūrėjo į jo veidą, drabužius, kuriuos šis buvo apsirengęs, pigų laikrodį ir dar pigesnį plastikinį laikrodžio dirželį ant rankos. Ant dešiniojo riešo buvo užrišta žalia virvelinė apyrankė. Greisas mostelėjo ranka, nuvydamas ant jo veido vėl betupiančias muses. Ką gi, kūnas rastas būtent ten, kur, regis, derėjo ieškoti Maiklo Harisono, tačiau ar šis vyrukas ir yra jų ieškomasis?

— Ar nieko pas jį neradote? Kreditinės kortelės arba asmens dokumentų?

— Deja, nieko panašaus.

Vėl žiūrėdamas į šį negyvą vyrą, Greisas stebėjosi: nejaugi jis buvo šitaip apsirengęs bernvakariui? Jis įsivaizdavo, kad Maiklas Harisonas turėjo rengtis geriau, prašmatniau, o šis vyrukas labiau priminė spekuliantą negu verslininką. Tačiau kad ir kas jis būtų, tikrai nenusipelnė gulėti čia, šitame purve, suknežinta galva ir apspistas mėsinių musių.

— O ar galėtum dabar bent apytikriai pasakyti, kiek laiko jis čia pragulėjo?

Čarčmanas atsistojo visu savo šešių pėdų ūgiu.

— Atrodo dar gana neblogai. Manau, neilgai. Nepastebėjau jokių lervų, odoje nematyti dėmių, nors tokiomis oro sąlygomis — buvo pakankamai šilta ir ištisai lijo — kūnas labai greitai imtų gesti. Išgulėjo čia ne daugiau kaip dvidešimt keturias valandas, tačiau gali būti ir mažiau.

Greisas įtemptai mąstė; jis bandė prisiminti visus vyrus tarp dvidešimties ir trisdešimties metų, dingusius per pastarąsias dvi savaites. Kadangi pats ilgai ieškojo Sendės, buvo gerai susipažinęs su tokio pobūdžio informacija. Per metus vien Anglijoje be žinios dingsta du šimtai penkiasdešimt tūkstančių žmonių. Trečdalio dingusiųjų taip ir nepavyksta surasti. Dalis nužudomi, o jų kūnų atsikratoma taip, kad šių paprasčiausiai neįmanoma rasti. Kai kurie ieškomieji, slapstydamiesi nuo policijos, pabėga užsienin ir apsigyvena svetimomis pavardėmis.

Iš tikrųjų Greisui yra tekę tirti tik nedidelę dalį dingusiųjų be žinios bylų — jam pavesdavo tyrimus tais atvejais, kai žmonės dingdavo įtartinomis aplinkybėmis. Gan dažnai tai būdavo bylos, kurias policija jau buvo tyrusi, tačiau nesėkmingai.

Sutapo netgi laikas. Gal ir išvaizda sutampa. *Gal.* Ką gi, norint tikslaus atsakymo, kitos išeities nelieka.

— Vežkime į morgą, — tarė Greisas. — Teks ieškoti, kas galėtų jį atpažinti.

59

Apsijuosęs rankšluosčiu juosmenį, Markas iš dušo nupėdino į sporto klubo rūbinę. Šįryt kaip reikiant paprakaitavo, tačiau žaidimo negalima pavadinti kitaip, kaip tik tragišku. Kaip įprastai sekmadienio rytą jis žaisdė tenisą su savo nuolatiniu varžovu, pusiau danu, pusiau amerikiečiu, investicinio banko valdytoju Tobiju Kormindu, kurio oda turi specifinio alyvinio atspalvio. Deja, šįryt Markui kaip niekad nesisekė. Nors paprastai nugalėdavo jo varžovas, tačiau Markui pavykdavo laimėti bent jau vieną setą. Tačiau šiandien, išsiblaškęs ir niekaip nesugebėdamas susikoncentruoti, per visą žaidimą iš savo priešininko jis sugebėjo atimti tik du varganus taškus.

Markas mėgo Tobiją jau vien dėl to, kad šis niekuomet nepriklausė senų Maiklo draugų šutvei. Be to, Tobijas, pasižymintis kūrybingu mąstymu ir palaikantis neblogus ryšius su Londono bankininkais, Markui buvo davęs gerų patarimų, kaip „Double-M Properties" išvesti į platesnius vandenis už Braitono ribų ir galiausiai paversti ją tarptautine prekybos nekilnojamuoju turtu imperija. Maiklas apie tai nenorėdavo nė girdėti. Jis paprasčiausiai nematė prasmės rizikuoti, todėl laikėsi įprastos taktikos — tik tuomet, kai galutinai įrengdavo ir parduodavo vieną objektą, imdavosi kito.

Tobijas draugiškai patapšnojo per petį.

— Atrodo, tau šįryt ne žaidimas galvoje. Tiesa?

— Ir man taip atrodo, atsiprašau.

— Tai nieko nuostabaus, turint omeny, kas šią savaitę atsitiko — netekai keturių geriausių draugų, be žinios dingo kompanionas, — kalbėjo Tobijas, įnirtingai šluostydamasis plaukus. — Įdomu, kuo užsiima policija? Manau, vertėtų juos paraginti — kaip ir bet kurios kitos institucijos darbuotojus. Greičiausiai jie taip pat apsikrovę darbais, todėl ne pro šalį būtų priminti.

Markas šyptelėjo.

— Ešlė yra atkakli mergina — jei kas, ji užkurs jiems pirtį.

— Kaip ji laikosi?

— Kol kas tvirtai. Tiesa, vakar jai buvo labai sunku — keletas žmonių, su kuriais jai nepavyko susisiekti, buvo atvykę į numatytas vestuves.

Tobijas niekuomet nebuvo matęs nei Maiklo, nei Ešlės, todėl nedaug ką galėjo pasakyti.

— Na, žinoma, jei į vestuves neatvyksta pats jaunikis...

Markas, rakindamas savo spintelės duris, linktelėjo. Vos spėjo į ranką paimti mobilųjį telefoną, šis du kartus pyptelėjo. Netrukus ekrane pamatė, kad gauti keturi pranešimai

Atsiprašęs Tobijo, pasitraukė keletą žingsnių į šalį ir išklausė pranešimus. Pirmasis buvo iš jo motinos, kuri teiravosi, gal yra kokių nors naujienų, ir prašė nevėluoti sekmadienio pietums, kadangi popiet ji išvažiuos į koncertą. Antrąjį pranešimą buvo palikusi Ešlė. „Markai? Markai? Tikriausiai tu esi kortuose. Nedelsdamas paskambink." Jos balsas buvo sunerimęs. Trečiasis pranešimas taip pat buvo jos: „Tai aš. Dar kartą bandžiau prisiskambinti." Taip pat ir ketvirtasis: „Markai, prašau paskambink. Kaip galima greičiau."

Markas pasitraukė dar kelis žingsnius į šalį nuo Tobijo. Pajuto, kaip gyslose ima stingti kraujas. *Nejaugi atsirado Maiklas?*

Visą naktį jis suko galvą, mėgindamas suprasti, kaip Maiklui pavyko ištrūkti iš karsto, ir mąstydamas, ką atsakytų draugui, jei staiga imtų ir susidurtų su juo akis į akį. Ar Maiklas patikėtų, kad jis nežinojo apie rengiamą planą? Taip pat nedavė ramybės tas vienintelis elektroninis laiškas, kurį jis buvo išsiuntęs į delninį Maiklo kompiuterį. Šiaip tai jis ir visi kiti buvo nusiuntę jam ne vieną laišką, kuriuose erzino dėl artėjančio bernvakario.

Markas paskambino Ešlei, tikėdamasis paties blogiausio. Jos balsas buvo ne tik sunerimęs, bet ir keistai oficialus — tikriausiai dėl to, kad jų pokalbį kas nors galėjo įrašinėti.

— Aš... aš, tiesą sakant, neįsivaizduoju, kas čia vyksta, — tarė ji. — maždaug prieš pusvalandį man paskambino jauna detektyvė, regis, Ema Džeinė, hm...

Ešlė trumpam nutilo. Markui pasigirdo, kad ji varto popieriaus lapus.

— Detektyvė konsteblė Boutvud. Ji teiravosi, ar Maiklas turėjo ausyje įsivėręs auskarą. Atsakiau, jog iš pradžių, kai mes susipažinome, jis nešiodavo auskarą, bet aš patariau jį išsiverti, nes man atrodė, kad tai kenkia Maiklo įvaizdžiui.

— Tu teisi, — įsiterpė Markas.

— Kaip tu manai, ar jis galėjo jį įsiverti bernvakariui?

— Galimas daiktas; tu gi žinai, kad jis po darbo mėgdavo rengtis kaip koks gatvės vaikėzas. Kodėl klausi?

— Ką tik man ir vėl skambino toji pati detektyvė. Policija miške netoli Krouborou rado negyvą vyrą ir įtaria, jog tai gali būti Maiklas.

Ešlė ėmė raudoti. Tai buvo spektaklis tiems, kurie galėjo klausytis jų pokalbio.

— O, Jėzau, — ištarė Markas. — Ar tai tikrai Maiklas?

Pasikūkčiodama Ešlė atsakė:

— Nežinau. Jie prašė Maiklo motinos, kad ši atvyktų į morgą atpažinti kūno. Ji skambino man vos prieš kelias akimirkas ir teiravosi, ar galėčiau važiuoti drauge. Jie nori, kad mes atvyktume kaip įmanoma greičiau.

— Norėtum, kad aš irgi važiuočiau? Jei reikia, galėčiau paimti jus abi savo automobiliu.

— Iš tikrųjų? Aš... man atrodo, kad nepajėgsiu pati vairuoti, lygiai taip pat ir Džilė, kuri dabar visiškai prarado savitvardą. O, Dieve, Markai, kaip baisu! — Ešlė vėl ėmė raudoti.

— Paklausyk, Ešle, aš atvažiuosiu kaip tik įmanoma greičiau. Pirmiausia pakeliui užsuksiu pas Džilę. Pas tave būsiu po pusvalandžio.

Ešlė taip garsiai raudojo, kad Markas abejojo, ar ji išgirdo.

Grįždamas atgal į Braitoną, Greisas paskambino Džėjai ir atsiprašė, kad turėjo nutraukti iškylą.

— O koks to dingusio vaikino vardas? — paklausė ji.

Greisas akimirką dvejojo, tačiau prisiminęs, jog tai nėra paslaptis, atsakė:

— Maiklas.

— O kodėl jis, dėde Rojau, slepiasi? Ar jis išdykęs?

Greisas nusišypsojo — vaikams pasaulis atrodo kur kas paprastesnis negu suaugusiems žmonėms. Tačiau klausimas buvo nekvailas. Jis jau seniai suprato, kad darbas policijoje reikalauja ypatingo atidumo — privalai pakelti kiekvieną akmenėlį, atidaryti kiekvienas duris, o mąstyti turi žaibiškai ir dažnai nestandartiškai. Todėl ir į Maiklo vaidmenį šioje istorijoje reikėjo žiūrėti nevienareikšmiai — jis galėjo būti tiek aktyvus, tiek ir pasyvus jos dalyvis. Nepaisant lavono, kuris dabar jau turėtų būti morge.

— Nežinau, — atsakė jis.

— O kas bus, jei Maiklo niekada nerasite?

Tai buvo visiškai nekaltas klausimas, tačiau jis palietė jautrią Greisui stygą.

— Manau, kad rasime, — apie negyvą vyrą jis, žinoma, nė nemanė užsiminti.

— O ką, jei vis tiek nerasite? — neatlyžo Džėja. — O jūs ilgai ieškosite?

Jis liūdnai šyptelėjo. Mergaitė gimė praėjus metams po Sendės dingimo, todėl nė nenujautė, kokia skaudi ši tema dėdei.

— Ieškosime tol, kol rasime.

— Teks ilgai ieškoti, jei jis gerai pasislėpė. Ar ne?

— Gali būti.

— Vadinasi, žirafoms gali tekti dar ilgai mūsų laukti. Daug metų...

Baigęs pokalbį, Greisas nedelsdamas paskambino Emai Džeinei Boutvud.

— Ar pavyko ką nors sužinoti apie auskarą?

— Maiklas Harisonas nešiojo mažą auksinį auskarą, kol sužadėtinė jį atkalbėjo. Tačiau gali būti, kad tą vakarą jis vėl buvo jį įsivėręs.

Nieko gero, pamanė Greisas.

— Gerai. O dabar — mobilieji telefonai. Reikia pasidomėti Marko Vareno ir Ešlės Harper telefoniniais pokalbiais. Norėčiau, kad susisiektumei su jų mobiliojo ryšio operatoriais ir gautum jų pokalbių išklotines nuo... — jis trumpai pagalvojo, — nuo praėjusio šeštadienio.

— Sere, atsiprašau, bet man atrodo, kad negalėsiu jūsų nudžiuginti anksčiau negu rytoj. Aš jau esu susidūrusi su panašia problema ir žinau, kad savaitgalį iš jų nelabai ką teišpeši.

— Vis dėlto pasistenk.

— Klausau, sere.

Po dešimties minučių Greisas jau antrą kartą per dvi dienas atvažiavo prie ilgo žemo pastato, kuriame buvo įsikūręs Braitono ir Houvo morgas. Atrodė, ryški gegužės saulė yra bejėgė prieš niūrią jo išorę, tarytum pilkai nutinkuotos sienos turėjo apsaugoti morgą nuo šilumos ir šviesos. Morgas buvo skirtas tik atšalusiems kūnams ir dar šaltesnėms sieloms.

Išskyrus Kleo Morėj.

Greisas tikėjosi ir šiandien ją rasti. *Labai* tikėjosi, ypač eidamas prie durų ir spausdamas skambutį. Ilgai laukti nereikėjo, ir, didžiausiam jo džiaugsmui, duris atidarė Kleo. Mergina buvo apsivilkusi įprasta uniforma — žaliu chalatu, žalia prijuoste ir baltais guminiais batais — Rojui niekuomet ir neteko matyti jos apsirengusios kaip nors kitaip. Išvydusi Greisą, ji plačiai nusišypsojo, parodydama, kad nuoširdžiai džiaugiasi susitikimu.

Kurį laiką jis stovėjo netekęs žado, tarsi būtų berniukas, pirmąkart atėjęs į pasimatymą su šauniausia mokyklos mergaite.

— Labas, — pasisveikino Rojus. — Ne pati geriausia vieta susitikinėti.

— Vis dėlto man mieliau, kad tu pats čionai ateini, o ne atneša kojomis į priekį, — tarė ji.

Jis papurtė galvą ir nusišypsojo.

— Dėkoju.

Kleo nusivedė Greisą į savo mažytį kabinetą rausvomis sienomis.

— Gal galėčiau pasiūlyti arbatos? Kavos? O gal ko nors šalto?

— O jei paprašyčiau Kornvalio arbatos su grietinėle?

— Žinoma. Su paplotėliais, braškių uogiene ir tiršta grietinėle.

— Ir su skrudintais arbatiniais pyragaičiais?

— O kaipgi kitaip? — Mergina koketuodama atmetė atgal savo šviesius plaukus, nė akimirkos nenuleisdama nuo jo akių. — Tai tu šitaip leidi laisvalaikį sekmadieniais?

— Sekmadienio popietę žmonės mėgsta išvažiuoti kur nors į užmiestį.

— Tai tiesa, — pritarė ji, įjungdama virdulį. — Tačiau jie dažniausiai važiuoja pasigrožėti gėlėmis, gamta, o ne lavonais.

— *Nejaugi?* — apsimetė Greisas. — Taip ir žinojau, kad mano asmeniniam gyvenimui kažkas ne taip.

— Lygiai taip pat ir mano.

Stojo tyla. Puiki proga, pamanė jis. Virdulys ėmė šnypšti, pro snapelį kilo garai.

— Minėjai, kad esi viena. O buvai ištekėjusi? — paklausė Rojus. — Ar turi šeimą?

Kleo atsigręžė ir šiltu, draugišku žvilgsniu pažvelgė tiesiai jam į akis.

— Turi omenyje buvusį vyrą, vaikus, šunį ir žiurkėną?

— Taip, kažką panašaus, — nusišypsojo Greisas, pajutęs, kad nustojo sukti vidurius. Jam buvo gera su ja. Nepaprastai gera.

— Turiu auksinę žuvelę, — atsakė Kleo. — Ar ją galima priskirti šeimai?

— Iš tikrųjų? Aš taip pat.

— Kuo ji vardu?

— Ne ji, o *jis*. Marlonas.

Ji pratrūko juoktis.

— Tai bent vardas auksinei žuvelei. Juokingiau nesugalvosi.

— Laimė, kad jis nežino, — atsakė Greisas.

Ji papurtė galvą ir plačiai nusišypsojo.

— Iš tikrųjų tai manau, kad jis labai tinka.

— O koks tavo žuvelės vardas?

Prieš atsakydama Kleo žybtelėjo akimis, o paskui droviai atsakė:

— Žuvis.

— *Žuvis?* — pakartojo Greisas. — Čia vardas?

— Taip, tai *jos* vardas.

— Geras. Labai lengva prisiminti. *Žuvis.*

— Ne toks gražus kaip *Marlonas*, — tarė mergina.

— O man patinka. Nestandartinis.

Tada Greisas nusprendė dar kartą pabandyti laimę.

— Ar manai, kad norėtum susitikti šią savaitę ir vakare kur nors nueiti? — nevykusiai paklausė jis.

— Aš *labai* to norėčiau!

Greisą pribloškė jos nuoširdumas.

— Tai puiku. Gerai. O kada būtų geriausia? Hm... norėjau paklausti, o ką, jeigu ryt?

— Pirmadienis man tinka, — sutiko ji.

— Puiku. Nuostabu! E...

Greisas ėmė sukti galvą, kur būtų geriausia nueiti. Braitone buvo nemažai gerų barų ir kavinių, bet dabar kaip tyčia nežinojo, ką pasirinkti. Ramesnę kavinę? O gal priešingai — kur daugiau žmonių? Į restoraną? Pirmadienį vakare nebūna daug lankytojų. O gal pirmam kartui tiks ir paprastas baras?

— Kurioje vietoje gyveni? — pasiteiravo jis.

— Visiškai netoli „Level".

— Žinai, kur yra „Greys"?

— Be abejo!

— O ką, jei nueitume ten? Aštuntą valandą?

— Puiku. Lauksiu tavęs tenai.

Virdulys, kuriame kunkuliavo verdantis vanduo, tiesiog spiegė. Abu nusišypsojo. Kleo pilant į arbatinuką vandenį, suzvimbė durų skambutis. Ji išėjo iš kabineto ir netrukus sugrįžo atgal, lydima ilgo kaip kartis detektyvo konsteblio Nicholo, vilkinčio civiliniais drabužiais.

Išvydęs kabinete savo viršininką, Nicholas pasisveikino:

— Laba diena, Rojau.

— Gal norėtum arbatos? Šiandien čia labai puikiai aptarnauja.

— „Earl Grey"? — pasiteiravo Kleo. — Žaliosios? Ramunėlių? „Darjeeling"?

Visada rimtas ir nuoširdus jaunasis detektyvas sumišęs paklausė:

— O gal turite kokios nors paprastos?

— Tuojau paruošiu „darbininkų" arbatos, — atsakė Kleo.

— Taigi, kas naujo? — paklausė Greisas, keisdamas temą.

— Atvyksta Džiliana Harison — Maiklo Harisono motina, — informavo Nicholas.

— Aš pasistengiau, kad jis atrodytų kaip įmanoma padoriau, — tarė Kleo.

Ji sugebėdavo mirusį žmogų, kad ir kaip žiauriai šis būtų sužalotas,

sutvarkyti taip, kad atėjusiems atpažinti artimiausiesiems jis atrodytų kuo geriau. Tiesa, kartais tai būdavo neįmanoma. Tačiau, nuėjęs į pačiame morgo gale įrengtą mažą, kilimu išklotą atpažinimo kambarį, kurio kampe stovėjo sidabrinė vaza su nedidele dirbtinių gėlių puokštele, atliekantį taip pat ir koplyčios įvairių konfesijų tikintiesiems funkciją, Greisas įsitikino, jog ji padarė viską, ką galėjo.

Neseniai atvežtas vyras buvo paguldytas aukštielninkas, o galva ilsėjosi ant plastikinės pagalvės, kuri labai gerai maskavo įlūžusią kaukolę. Kleo buvo nupraususi jo veidą ir rankas, sušukavusi dygius plaukus ir sutvarkiusi drabužius. Jei ne alebastrinė odos spalva, būtų galima pamanyti, jog vyrukas sekmadienio popietę išmaukė kelis bokalus alaus ir prigulė nusnūsti, pagalvojo Greisas.

— Ema Džeinė renka duomenis apie mobiliuosius telefonus, — nutraukė tylą Nicholas.

— Prieš žengdami kitą žingsnį, turime sužinoti, iš kur pučia vėjas, — tarė Greisas, apžiūrinėdamas nužudytojo kūną. — Pirmiausia nustatykime, ar šis vyrukas tikrai yra tas, kurio ieškome.

Pasigirdo skambutis į duris.

— Atrodo, greitai sužinosime, — tarė Kleo, eidama atidaryti durų.

Netrukus ji grįžo su mirtinai išblyškusia Džile Harison ir ją už rankos prilaikančia Ešle Harper, kurios veidas atrodė tartum iškaltas iš akmens. Už kelių žingsnių stovėjo ir policininkė iš Šeimos centro Linda Baklėj. Maiklo Harisono motina atrodė tokia suvargusi, tarsi būtų ką tik sunkiai dirbusi sode. Jos plaukai buvo nešukuoti, ant baltų berankovių marškinių vilkėjo nešvarią vėjo neperpučiamą striukę, buvo apsimovusi rudas poliesterio kelnes ir įsispyrusi į nutrintas šlepetes. Tačiau Ešlė, pasipuošusi tamsiai mėlynu kostiumėliu ir krakmolyta balta palaidinuke, atrodė, visiška jos priešingybė.

Abi moterys, atpažinusios Greisą, tylėdamos linktelėjo, o jis pasitraukė į šalį, leisdamas praeiti arčiau ir atidžiai stebėdamas, kaip abi — motina ir sužadėtinė — seka paskui Kleo prie langelio. Tiesa, užmetė akį ir į Kleo, stebėdamasis, kaip tobulai joje dera užuojauta ir profesionalumas. Kuo dažniau jis ją matydavo, tuo labiau mergina patiko.

Džilė Harison kažką pasakė ir verkdama nusisuko.

Ešlė papurtė galvą ir taip pat nusisuko, apsikabindama savo sužadėtinio motiną.

— Jūs esate tikra, ponia Harison? — pasitikslino Kleo.

— Ne, tai ne mano sūnus, — atsakė ji kūkčiodama. — Tai ne jis, ne Maiklas. Ne, ne jis.

— Tai ne Maiklas, — patvirtino Ešlė.

Tada ji atsistojo tiesiai prieš Greisą ir pakartojo:

— Šis žmogus — ne Maiklas.

Greisas neabejojo, kad abi moterys sako tiesą. Jis puikiai suprato, kodėl Džilė Harison tokia suglumusi, tačiau Ešlės Harper reakcija jį gerokai nustebino — neatrodė, jog jai kiek nors palengvėtų.

61

Po dviejų valandų Greisas, Glenas Brensonas, kuris buvo ką tik grįžęs iš Solihulo, Nikas Nicholas, Bela Moj ir Ema Džeinė Boutvud sėdėjo prie stalo, skirto operacijoje „Salsa“ dalyvaujantiems darbuotojams.

Greisas padrąsinamai nusišypsojo naujai tyrimo grupės narei Emai Džeinei Boutvud, lieknai, dailiai merginai gyvu veidu ir ilgais, šviesiais, į kuodą surištais plaukais, ir ėmė garsiai skaityti pranešimą, kurį grįžęs iš morgo buvo jai padiktavęs išspausdinti. Tai buvo vienas iš jo darbo metodų — kartkartėmis apžvelgti padėtį ir tyrimo eigą.

— Gegužės dvidešimt devintoji, sekmadienis, aštuoniolika valandų penkiasdešimt minučių, — pradėjo jis. — Tai pirmoji operacijos „Salsa“ apžvalga. Vyksta dingusio be žinios dvidešimt devynerių metų vyriškio Maiklo Harisono paieška. Šiandien yra penktoji jo dingimo diena. Norėčiau pateikti įvykio reziumė.

Keletą minučių Greisas apžvelgė įvykius prieš Maiklo dingimą. Paskui nurodė galimus įtariamuosius.

— Šiuo metu neturime pagrindo tvirtinti, kad įvykdytas nusikaltimas. Vis dėlto man kelia nerimą Maiklo Harisono verslo partnerio Marko

Vareno ir sužadėtinės Ešlės Harper elgesys. Įtartinas ir iš Kanados atvykęs Ešlės dėdė Bredlis Kaninhamas — nuojauta sako, jog jis nėra tas, kuo dedasi. Tiesa, kol kas tai tik nuojauta.

Greisas trumpam nutilo, atsigėrė vandens ir tęsė:

— Resursai. Į pagalbą atėjo Yst Daunso skyrius, atsiuntęs paieškai reikalingų darbuotojų. Buvo apieškota ne tik antradienio vakarą įvykusios avarijos vieta, bet ir jos apylinkės. Kreipiausi pagalbos į Sasekso policijos Povandeninės paieškos skyrių, kurio darbuotojai netrukus apieškos visas aplinkines upes, ežerus ir kitus vandens telkinius. Kadangi pagerėjo oro sąlygos, o kartu ir matomumas, paprašysime, kad teritorija būtų dar kartą apžiūrėta iš sraigtasparnio.

Greisas perėjo prie punkto „Pasitarimai" ir tyrimo grupės narius informavo, kad trumpi pasitarimai vyks kasdien, pusę devynių ryto ir pusę septynių vakaro. Paskui pranešė, kad nuo penktadienio į tyrimą įsitraukė Holmso informacinių technologijų specialistai. Perskaitęs punktą „Tyrimo strategija", į kurį įėjo paragrafas „Informacija/žiniasklaida", paaiškino, kad apie Maiklo Harisono dingimą bus pranešama ateinančios savaitės TV kriminalinių naujienų laidose, žinoma, jei vyras neatsiras.

Paskui ėjo punktas „Ekspertizė". Greisas informavo tyrimo grupę, jog žemės pavyzdžiai, paimti nuo Marko Vareno automobilio, lyginami su purvo mėginiais nuo keturių avarijoje žuvusių vyrų drabužių ir rankų. Rytoj geologijos ekspertė Hilari Flauers turėtų pateikti pirmines ekspertizės išvadas.

Perėjęs prie punkto „Vyresniojo tyrėjo pastabos", Greisas patikslino, kuo konkrečiai jam atrodė įtartini Markas Varenas ir Ešlė Harper, taip pat pasidalijo informacija apie „Double-M Properties" banko sąskaitą Kaimanų salose.

Savo pranešimą Greisas baigė apibendrinimu:

— Galimi šie alternatyvūs scenarijai. Pirmas. Maiklas Harisonas įkalintas ir negali išsilaisvinti. Antras. Maiklas Harisonas miręs. Mirtis gali būti įkalinimo pasekmė arba smurtinė. Trečias. Maiklas Harisonas slapstosi.

Galiausiai detektyvas kreipėsi į tyrimo grupės narius ir paprašė užduoti jam klausimų. Ranką kilstelėjo Glenas Brensonas, kuriam rūpėjo, ar miške rastas negyvas vyras kokiu nors būdu susijęs su jų tyrimu.

— Nemanau. Nebent Ešdouno girioje būtų apsigyvenęs serijinis žudikas, tykojantis dvidešimt devynerių metų vyrų.

Greiso atsakymas, nepaisant padėties rimtumo, sukėlė kolegų krizenimą.

— O kas imsis tirti šį nužudymą? — vėl paklausė Brensonas.

— Yst Daunso skyrius, — atsakė Greisas. — Mums darbo ir taip užtenka.

— Rojau, ar nevertėtų Markui Varenui ir Ešlei Harper įtaisyti po „uodegą"? — nesiliovė klausinėjęs Brensonas.

Greisas jau svarstė šią galimybę, tačiau norint veiksmingai ištisą parą sekti įtariamąjį, reikia trisdešimties žmonių — trijų komandų, dirbančių po aštuonias valandas. O kartais nepakanka ir trisdešimties. Greisas puikiai suprato, ką tai reiškia, ir iš patirties žinojo, kad jo vadovybė sankcionuoja sekimą tik tuomet, kai jis yra būtinas, pavyzdžiui, vykdant plataus masto operaciją, nukreiptą prieš prekybą narkotikais, arba kilus pavojui gyvybei. Žinoma, jei tyrimas neduos rezultatų, Greisas galės kreiptis su tokiu prašymu.

— Taip, — atsakė jis. — Tačiau dar palūkėkime. Pirmiausia raginčiau peržiūrėti visų Braitono ir Houvo stebėjimo kamerų įrašus nuo ketvirtadienio ryto iki penktadienio pirmos valandos nakties. Markas buvo kažkur išvažiavęs savo BMW visureigiu — visas detales rasite byloje. Man labai rūpi, kur jis tuo metu važinėjosi.

Po trumpos pauzės Greisas pridūrė:

— Tiesa, Maiklas Harisonas turi jachtą, kurią laiko Sasekso jachtklube. Kas nors pasidomėkite, ar ji tebėra ten. Pasirodytume kaip tikri idiotai, jei paaiškėtų, jog tas, kurio ieškome, paspruko savo laiveliu.

Paskui pažiūrėjo į detektyvę Boutvud ir tarė:

— Turėdami telefoninių pokalbių išklotines, galėtume palengvinti paiešką. Bent apytiksliai žinodami teritoriją, kurioje lankėsi Markas Varenas, galėtume apsiriboti jos plote esančiomis vaizdo kameromis. Ar pavyko ką nors gauti?

— Kol kas ne, sere. Būtent nuo to rytoj ir pradėsiu. Deja, šiandien tai padaryti neįmanoma — sekmadienis.

Greisas dirstelėjo į laikrodį.

— Rytoj dešimtą valandą turiu dalyvauti teisme, bet nežinau, ar ilgai būsiu ten reikalingas. Šiaip ar taip, susitinkame aštuonios trisdešimt.

Atsigręžęs į Brensoną, pridūrė:

— Paieškoje dalyvaujančiai Yst Daunso skyriaus grupei vadovauja detektyvas inspektorius Džonas Lambas. Jie jau darbuojasi — būtų neblogai, jei susisiektumėte su juo.

— Po kelių minučių paskambinsiu.

Greisas nutilo ir ėmė vartyti pranešimą, norėdamas įsitikinti, kad nieko nepraleido. Reikia kuo daugiau sužinoti apie Maiklą Harisoną, jo verslo ryšius su Marku Varenu, taip pat apie Ešlę Harper. Jis vėl pakėlė akis į priešais jį sėdinčius detektyvus ir tarė:

— Jau beveik pusė aštuonių. Važiuokite namo ir nors truputį pailsėkite — mūsų laukia nelengva savaitė. Ačiū, kad sutikote padirbėti ir sekmadienį.

Brensonas, apsimovęs madingas apsmukusias kelnes ir apsirengęs užtrauktuku užsegamą medvilninę palaidinę, drauge su Greisu nuėjo į automobilių stovėjimo aikštelę.

— Na, ir ką gi manai, senasis išminčiau? — paklausė jis.

Greisas susikišo į kišenes rankas ir atsakė:

— Abi dienas niekuo daugiau ir neužsiėmiau. Geriau pasakyk, ką pats apie tai manai.

Nusivylęs Brensonas pliaukštelėjo delnais sau per šonus.

— Žmogau! Ir kodėl tu su manim visada šitaip elgiesi? Nejaugi negali paprasčiausiai atsakyti į klausimą?

— Nežinau. Tai pasakysi, ką pats manai?

— Po velnių, tu man atsibodai!

— Nieko sau — visą savaitgalį ilsėjaisi su šeima, o aš čia už tave nėriausi iš kailio, ir dar sakai, kad aš tau atsibodau!

Pasipiktinęs Brensonas atrėžė:

— *Ilsėjausi* su šeima! Trys valandos greitkeliu pirmyn ir trys valandos atgal su nuolat priekaištaujančia žmona ir klykiančiais vaikais, anot tavęs, yra poilsis? Kitą kartą pats galėsi trenktis į Solihulą, o aš liksiu čia ir galėsiu padirbėti už tave. Sutarta?

— Sutarta.

Greisas nuėjo prie savo automobilio. Brensonas vis dar lūkuriavo.

— Taigi, ką apie tai manai?

— Ne viskas taip gražu, kaip atrodo, mielasis Horacijau. Štai kokia mano nuomonė.

— Ką nori tuo pasakyti?

— Kol kas nieko konkretaus. Mane neramina Markas Varenas ir Ešlė Harper.

— Kaip suprasti — neramina?

— *Labai* neramina.

Greisas patapšnojo draugui per petį, atsisėdo į automobilį ir pasuko vartų link. Išvažiavęs į pagrindinį kelią, iš kurio atsivėrė panoraminis Braitono ir Houvo vaizdas iki pat jūros, virš kurios dar gana aukštai giedrame danguje švietė saulė, paspaudė CD mygtuką ir pasigirdo Bobo Bergo *Riddles*. Netrukus, pamiršęs tyrimą, prisiminė Kleo Morėj ir nusišypsojo.

Galiausiai vėl nusileido ant žemės ir ėmė galvoti apie kelionę į pietų Londoną ir atgal. Geriausiu atveju namo grįš apie vidurnaktį.

62

Apsirengęs medvilninį sportinį nertinį ir apsimovęs džinsus, rankoje laikydamas stiklinę viskio, Markas vienomis kojinėmis blaškėsi po kambarį, negalėdamas nei nurimti, nei mąstyti. Televizoriaus garsas buvo išjungtas, o ekrane, nutaisęs nuožmų veidą, šmėsčiojo Maiklas Kitčenas; veiksmas vyko karo nusiaubtoje pietinėje Anglijos dalyje, kurios kraštovaizdis Markui pasirodė labai pažįstamas — greičiausiai kažkur Hastingso apylinkėse.

Jis užsirakino duris ir užšovė skląstį. Balkonas grėsmės nekėlė — vis dėlto ketvirtas aukštas, o Maiklas aukščio bijojo.

Lauke buvo beveik sutemę. Dešimta valanda vakaro. Po trijų savaičių bus pačios ilgiausios dienos. Pro stiklines balkono duris Markas pastebėjo kažkur toli jūroje sūpuojantis vienišą žiburėlį. Mažas laivelis arba jachta.

Prieš kelias savaites jiedu su Maiklu įsigijo *Double-MM*, lenktyninį vienstiebį burlaivį. Jis planavo šiandien nuvykti į Mariną ir prie jos truputį padirbėti. Laivo nevalia ilgam palikti be priežiūros; žiūrėk, tai vienur, tai

kitur prasisunkia vanduo, pasirodo rūdys, ima kas nors ir nuplyšta arba nusilupa.

Jei atvirai, tai jachta jam buvo tikra kankynė. Iš tikrųjų tai Markas nė nežinojo, ar jam to reikia, juolab kad atvira jūra jį baugino. Buriavimas buvo neatskiriama Maiklo gyvenimo dalis dar nuo tų laikų, kai jiedu susipažino. Siekiant būti jo verslo partneriu, Markui nori nenori teko užsiimti ir buriavimu.

Žinoma, tai buvo ir pramoga, ir malonumas; jie kartu praleido nemažai puikių dienų po nuostabiu saulėtu dangumi, pučiant palankiam vėjui, buriuodami iki Devono ir Kornvalio, o kartais imdavo ir nuplaukdavo per sąsiaurį iki Prancūzijos arba Kanalo salų. Tačiau, jei Markas ilgesnį laiką neužlipdavo ant denio, nuo to jam nebūdavo nei šilta, nei šalta.

Kurgi tu, Maiklai, po perkūnais, esi?

Jis išgėrė viskio, atsisėdo ant sofos, atsilošė ir užmetė koją ant kojos. Savijauta labai prasta. Šiandien Maiklas ir Ešlė būtų išskridę į romantišką medaus mėnesio kelionę. Markas neįsivaizdavo, kaip būtų jautęsis, žinodamas, jog Ešlė dulkinasi su Maiklu, ir ne vieną kartą, o nuolat. Juk tam ir medaus mėnuo, na, nebent ji būtų ėmusi simuliuoti, — Ešlė, beje, taip ir žadėjo pasielgti, — tačiau ar įmanoma apsimetinėti ištisas dvi savaites?

Be to, jis juk žinojo, kad Ešlė su Maiklu jau buvo permiegoję — tai buvo numatyta jų plane. Tiesa, mergina pasakojo, kad Maiklas jai buvo tiesiog šlykštus.

Žinoma, jei tik ji nemelavo.

Markas pajudino paviršiuje plūduriuojančius ledo kubelius ir vėl gurkštelėjo. Jis skambino Pečio, Luko ir Džošo žmonoms bei Robo tėvui, apsimesdamas, kad nori sužinoti, kada įvyks laidotuvės, nors iš tiesų jam labiau už viską rūpėjo, ar kuriam nors iš ketverto prieš tą lemtingą antradienio vakarą neišsprūdo koks neatsargus žodis, kurio visiškai pakaktų pateikti jam kaltinimą arba atspėti, ką vaikinai iš tiesų buvo suplanavę.

Be abejo, ketvirtadienio vakare Maiklas tikrai buvo karste. Jam tikrai nepasirodė. Jokiu būdu. Taigi ketvirtadienį Maiklas ten dar buvo, o vakar — jau nebe. Karsto dangtis buvo tvirtai priveržtas, o Maiklui buvo toli gražu iki Houdinio*.

---

* Haris Houdinis (1874-1926) — vienas garsiausių amerikiečių magų.

Ką gi, jei ketvirtadienį Maiklas buvo karste, o dabar dingęs, vadinasi, kažkas turėjo jį išleisti. O paskui vėl prisuko visus varžtus? Kodėl?

Vėl Maiklo pokštas?

Tačiau jeigu jis ištrūko iš karsto, kodėl neatvyko į vestuves?

Kraipydamas galvą, Markas grįžo atgal į išeities tašką. Tiek jau to, tarkime, kad karste Maiklo išvis nebuvo, o šauksmas jam paprasčiausiai pasivaideno. Ešlė tuo neabejojo. Kartais jis pats save bandė tuo įtikinti. Tiesa, argumentai pernelyg silpni.

Jam būtinai reikėjo apie tai pasikalbėti su Ešle. O ką, jei Maiklas kažkokiu būdu ištrūko iš karsto ir sužinojo apie jų užmačias?

Tokiu atveju Maiklas jau būtų susiradęs kurį nors iš jųdviejų ir išsiaiškinęs.

Markas atsistojo ir ėmė galvoti, ar verta važiuoti pas Ešlę. Ji erzino Marką savo šaltumu, tarytum jis dėl visko kaltas. Jis jau iš anksto žinojo, ką Ešlė pasakys.

Markas vėl ėmė vaikščioti po kambarį. Jeigu Maiklui pavyko ištrūkti ir jis liko gyvas, ką iš tikrųjų žino? Ar jis ką nors suprato iš elektroninių laiškų, siųstų jam į delninį kompiuterį?

Staiga jis prisiminė tai, ką apimtas panikos buvo visai pamiršęs. Maiklas visą informaciją, kurią gaudavo į „Palm“, persiųsdavo į biuro serverį.

Markas skubiai nuėjo į darbo kambarį, atsidarė nešiojamąjį kompiuterį ir įvedė slaptažodį. Nusikeikė. Serveris neveikė.

Reikėjo kuo greičiau jį sutaisyti.

Kiekvieną kartą, išvydęs Maksą Kendilą, Rojus Greisas negalėdavo atsistebėti jo išvaizda. Įpusėjęs trečiąją dešimtį, kone sniego baltumo plaukais, žydromis akimis ir ryškiais veido bruožais vyrukas buvo tikras šių laikų Adonis. Galėdamas tapti pirmo ryškumo modeliu arba kino žvaigžde, jis nusprendė realizuoti *talentą*, nekeldamas kojos iš savo namo Parlio priemiestyje.

Ramus pseudo Tiudorų stiliaus namas kartu su jį supančia tvarkinga pievele ir greta namo paliktas mažas blizgantis „Smart" leido susidaryti šiokią tokią nuomonę apie jo savininką.

Visas namo interjeras, bent jau pirmasis aukštas, nes antrojo aukšto Greisas nėra matęs, buvo baltas. Sienos, kilimai, baldai, grakščios šiuolaikinės skulptūros, paveikslai ir netgi du katinai, kurie tarytum miniatiūriniai gepardai nuolat šmižinėjo aplink, buvo balti. O priešais Greisą puošniame senoviniame krėsle, kuris, kaip ir jo atlasinis apmušalas, taip pat buvo baltas, sėdėjo mediumas baltais marškiniais aukšta atverčiama apykakle, baltais „Calvin Klein" džinsais ir baltais odiniais bateliais.

Šeimininkas dviem pirštais — smiliumi ir nykščiu — delikačiai laikė mažą dailų kinišką puodelį su žolelių arbata ir kalbėjo šiek tiek manieringu balsu.

— Atrodote pavargęs, Rojau. Sunkiai dirbate?

— Aš dar kartą atsiprašau dėl tokio vėlyvo apsilankymo, — siurbčiodamas ekspreso kavą, prabilo Greisas.

— Dvasių pasaulis neišsitenka laiko rėmuose, egzistuojančiuose žmonių pasaulyje, Rojau. Aš nevergauju jokiam laikrodžiui. Prašom, galite įsitikinti! — Jis pastatė puodelį, pakėlė abi rankas, atsitraukė rankoves ir parodė, kad neturi jokio laikrodžio. — Matote?

— Esate laimingas.

— Jei kalbėsime apie laiką, tai šiuo atžvilgiu man imponuoja Oskaras Vaildas. Jis visuomet vėluodavo. Kartą, kai labai pavėlavo į priėmimą, į kurį buvo kviestas, šeimininkė piktai dūrė pirštu į laikrodį, kabantį ant sienos, ir papriekaištavo: „Pone Vaildai, ar jūs žinote, kiek dabar valandų?" O jis atsakė: „Mieloji, meldžiu man paaiškinti, kaip šitas mažas grasus mechanizmas gali žinoti, kurioje vietoje dabar yra nuostabioji auksinė saulė?"

Greisas šyptelėjo.

— Geras.

— Taigi, ar jūs pats pasakysite, kokiu reikalu atvykote, ar pabandyti atspėti? Tikriausiai tai susiję su vestuvėmis? Ar pataikiau?

— Neturiu jokio prizo, Maksai.

Kendilas šyptelėjo. Greisas buvo geros nuomonės apie šį vyrą. Nors ir jis kartais prašaudavo pro šalį, bet pataikymo procentas buvo gana aukštas.

Greisas iš savo ilgametės patirties žinojo, kad visi mediumai padaro klaidų, todėl jis buvo linkęs vienu metu bendrauti su keliais mediumais, net jeigu jų nuomonės būdavo priešingos.

Beje, nė vienas iš mediumų, į kuriuos jis kreipėsi pagalbos, iki šiol nesugebėjo atsakyti, kas atsitiko Sendei, o jis lankėsi pas daugelį mediumų. Dingus Sendei, jis kreipėsi į visus patikimesnius šios srities specialistus. Keletą kartų lankėsi ir pas Maksą Kendilą, kuris buvo pakankamai garbingas ir jau pirmo susitikimo metu prisipažino, kad jis paprasčiausiai nežino, ką atsakyti, nes negali su ja užmegzti jokio kontakto. Maksas paaiškino, kad kai kurie žmonės palieka paskui save tam tikrus pėdsakus, įvairius virpesius, kuriuos galima justi ore arba jų asmeniniuose daiktuose. Tačiau kiti žmonės nieko nepalieka. Maksas tarsi norėjo pasakyti, kad Sendės niekada ir nebuvo. Jis nevaliojo to paaiškinti. Negalėjo pasakyti, ar Sendė pati paslėpė savo pėdsakus, ar tai padarė kažkas kitas. Jis netgi nežinojo, ar ji gyva, ar ne.

Tačiau Maiklo Harisono atveju šis mediumas buvo kur kas konkretesnis. Paėmęs rankon apyrankę, kurią Greisas buvo gavęs iš Ešlės, tučtuojau atmetė atgal, tarytum ši būtų nudeginusi jam ranką.

— Ne jo, — kategoriškai pareiškė jis. — Jokiu būdu ne jo!

Greisas suraukė kaktą ir paklausė:

— Esate tikras?

— Taip, visiškai tikras.

— Bet ją man davė dingusiojo sužadėtinė.

— Tokiu atveju, jos ir savęs paklauskite *kodėl.* Ji tikrai ne Maiklo Harisono.

Greisas suvyniojo apyrankę atgal į popierinę servetėlę ir rūpestingai įsidėjo kišenėn. Maksas Kendilas buvo emocionalus ir *ne visada* tikslus. Tačiau, prisiminęs keistą Hario Freimo išvadą, Greisas pajuto įtarimą, kad su šia apyranke kažkas negerai.

— O ką galėtumėte pasakyti apie patį Maiklą Harisoną? — paklausė Greisas.

Mediumas tarsi spyruoklė stryktelėjo iš savo krėslo, išėjo iš kambario, stabtelėjęs pasiuntė oro bučinį katinams, o po akimirkos grįžo, nešinas *News of the World* numeriu.

— Mano mėgstamiausias laikraštis, — prisipažino Greisui. — Man iš tikrųjų įdomu, kas ką patvarkė. Nepalyginamai įdomiau už politiką.

Greisas jį taip pat retkarčiais paskaitydavo, tačiau nemanė, kad apie tai reikėtų kalbėti garsiai.

— Sutinku, — atsakė jis.

Mediumas atvertė porą lapų ir kilstelėjo laikraštį tiek, kad Greisas pamatytų antraštę su Maiklo Harisono fotografija po ja. DINGUSIO SUŽADĖTINIO GAUDYNĖS.

Mediumas nuleido laikraštį ir ėmė kažin ko ieškoti.

— Štai, čia cituojamas jūs. „Maiklo Harisono dingimą laikome svarbiu įvykiu, — paaiškino vyresnysis detektyvas Rojus Greisas iš Sasekso policijos. — Paieškoje dalyvauja didelės policijos pajėgos, šukuojančios teritoriją, kurioje tikimasi rasti dingusįjį...“

Jis vėl pakėlė akis į Greisą.

— Maiklas Harisonas gyvas. Neabejotinai gyvas.

— Tikrai? Kur jis? Aš turiu jį surasti, todėl ir prašau jūsų pagalbos.

— Matau jį kažkokioje mažoje tamsioje vietoje.

— Ar tai gali būti karstas?

— Nežinau, Rojau. Vaizdas labai neryškus. Atrodo, jis turi labai mažai energijos, — mediumas trumpam užsimerkė ir ėmė neskubėdamas sukti galvą iš kairės į dešinę. — Tikrai labai mažai. Baterija beveik išsikrovusi, vargšelis...

— Ką jūs turite omenyje?

Mediumas vėl užsimerkė.

— Jis silpnas.

— Labai? — susirūpinęs paklausė Greisas.

— Jis nyksta, pulsas labai retas, per retas.

Greisas stebėdamasis žiūrėjo į jį. *Kokiu būdu Maksas tai sužinojo?* Nejaugi jis įsiskverbė į eterinį pasaulį? Galbūt spėjo arba įtarė?

— Ar toji maža tamsi vieta yra miške? O gal mieste? Po žeme ar virš žemės? Vandenyje?

— Neįžiūriu, Rojau. Negaliu pasakyti.

— Kiek dar jam liko? — nenurimo Greisas.

— Neilgai. Nežinau, ar jis išgyvens.

64

— Tai bent, Maikai. Ne visiems tą pačią dieną šypsosi laimė. O mums nutiko kaip tik priešingai — tą pačią dieną pasisekė ir tau, ir man. Supranti, kokia laimė?

Visiškai nusilpęs, karščiuojantis ir kone kliedintis, Maiklas bandė ką nors įžiūrėti, tačiau aplink buvo tamsu nors į akį durk. Balsas buvo nepažįstamas; žmogus kalbėjo greitakalbe, pusiau australišku, pusiau pietų Londono akcentu, greitai, nervingai moduliuodamas žodžius. Gal tai dar vienas Davėjaus akcentas? Vargu. Maiklas karštligiškai spėliojo. Mintys buvo padrikos. Jis nesiorientavo, kur esąs. Karste?

O gal jis jau miręs?

Galva, rodės, tuojau pat plyš, gerklė perdžiūvusi. Pabandė išsižioti, tačiau lūpos jo neklausė. Atrodė, kad venose sustingo kraujas.

Aš miręs.

— Paklausyk, vaikine, ar žinai, kad tu buvai karste, kiaurai permirkęs, realiausias kandidatas į reumatikus? Tačiau dabar tu guli sau dailioje, sausoje, patogioje lovytėje. Tu buvai per plauką nuo mirties. Dabar galbūt nemirsi. Norėčiau, kad gerai įsidėmėtum: *galbūt!*

Balsas tarytum nutolo. Maiklui atrodė, kad jis kažkur grimzta, jautėsi taip, tarsi būtų leidęsis liftu. Norėjo šaukti, bet nepajėgė pajudinti lūpų. Jas kažkas stipriai spaudė. Vyras įstengė tik suniurnėti.

Staiga vėl išgirdo tą patį balsą, tik šįkart visiškai arti, prie pat savęs, sakytum žmogus, kurį jis girdėjo kalbant, būtų leidęsis kartu.

— Ar esi girdėjęs apie Šriodingerio katiną, Maiklai?

Liftas vis dar leidosi žemyn. Kiek aukštų? Ar tai svarbu?

— Ar teko mokykloje studijuoti fiziką?

Kas gi tai? Kur jis pateko?

„Davėjau," — norėjo ištarti Maiklas, tačiau jam pavyko tik kažką sumurmėti.

— Jei šiek tiek nutuoki apie mokslą, turėtum tai žinoti. Šriodingerio katinas buvo uždarytas hermetiškoje dėžėje — gyvas ir miręs vienu metu. Panašiai kaip tu dabar, mano mielasis.

Maiklas pasijuto prarandąs sąmonę. Liftas siūbavo ant trosų, o iš visų pusių supanti tamsa, rodės, skrieja pro šalį. Jis užsimerkė. Ūmai pajuto karščio bangą ir net pro nuleistus akių vokus išvydo raudoną šviesą. Atsimerkė, tačiau akinamas šviesos blyksnis privertė tą pačią akimirką vėl užsimerkti.

— Nemanau, kad tau miegas būtų į naudą; tau, Maikai, dabar nevalia užmigti. Kad išplėščiau tave iš mirties, turėjau gerokai pasistengti. Netrukus gausi daugiau vandens bei gliukozės, o vėliau ir valgyti. Buvau viso to apmokytas — pakliuvai į geras rankas. Džiunglių mokykla. Aš žinau, kaip išgyventi, ir galiu padėti išgyventi kitiems. Tau pasisekė, kad ėjau pro šalį. Aš tau neleisiu užmigti. Mes kurį laiką pasikalbėsime, kad susipažintume, gerai?

Maiklas vėl pamėgino išsižioti. Deja, pasigirdo tik murmėjimas. Jis bandė prisiminti, kas įvyko. Prisiminė pojūtį, kad kažkas jį kelia iš karsto, prisiminė, kaip autofurgone gulėjo ant kažko minkšto — o gal tai buvo aną vakarą? Galbūt tas nematomasis yra kažkuris iš jo draugų? Bet argi jie nežuvo? Tai gal Markas? Jis norėjo tik vieno — užsimerkti ir tuojau pat užmigti.

Veidą užliejo ledinis vanduo, ir visi miegai kaipmat išlakstė. Jis atsimerkė ir ėmė mirksėti.

— Nesupyk, drauguži, aš paprasčiausiai saugau tave, kad neužmigtum, — šįkart žmogus kalbėjo labiau australišku negu pietų Londono akcentu.

Maiklui nugara perbėgo drebulys; vanduo truputį atgaivino. Jis pamėgino judinti rankas, norėdamas įsitikinti, ar tebėra karste, tačiau nepajėgė. Mėgino judinti kojas, tačiau veltui — atrodė, kad jos surištos. Galiausiai pabandė kilstelti galvą ir patikrinti, ar virš galvos yra dangtis, ar ne, tačiau neturėjo jėgų.

— Tikriausiai tau knieti sužinoti, kas aš toks, ir kur tu dabar esi?

Maiklas ir vėl stipriai užsimerkė, nes šviesos pluoštas suerzino akių tinklainę neką mažiau už tiesioginį saulės spindulį. Jis ir vėl suniurnėjo.

— Okei. Nesivargink, Maiklai. Užklijavau tau burną lipnia juosta — nieko nuostabaus, kad negali nė išsižioti. Aš dabar kalbėsiu, o tu klausykis. Kol pasijusi geriau. Sutarta?

Maiklas jautėsi suglumęs, o kartu ir labai išsigandęs. Visa tai atrodė per daug absurdiška, todėl jis ėmė galvoti, kad sapnuoja arba prasideda haliucinacijos.

— Klausyk, Maiklai. Pirma, tu turėsi laikytis tam tikrų taisyklių. Neklausinėk nei kas aš toks, nei kur mes esame. Supratai?

Maiklas ir vėl suniurnėjo.

— Šiaip ar taip, aš tau tai dar priminsiu. Ar esi matęs Stiveno Kingo filmą „Mizerė"?

Maiklas išgirdo klausimą, bet nesuprato, ar jis skirtas jam, ar kažkam kitam. *Mizerė*. Jis stengėsi prisiminti. Ketė Beits. Norėjo paklausti, ar jame vaidina Ketė Beits, bet lūpos nė nekrustelėjo.

— Mmmmm, — sumykė jis.

— Neblogas filmas. Prisimeni — Džeimsą Kaną sugauna išprotėjusi gerbėja, kurią vaidina Ketė Beits, ir kūju sutrupina abi kojas, kad jis negalėtų pabėgti? Tačiau romane buvo kiek kitaip. Ar žinai, Maiklai? Teko skaityti?

— Mmmmm.

— Romane ji vieną koją nupjauna, o kitą padegina liepsnojančiu deglu. Turbūt neįsivaizduoji, Maiklai, kaip tai galima?

Maiklas, išplėtęs akis, žvelgė į tamsą, stengdamasis įžiūrėti jo bruožus, sujungti veidą su balsu, mėgindamas suprasti, iš kur šis balsas sklinda — iš viršaus, apačios, o gal iš jo paties.

— Tai kaip — įsivaizduoji ar ne?

— Mmmmm.

— Aš visas penkias dienas klausiausi tavo pokalbių, Maikai. Tavo ir tavo draugelio Davėjaus. Įsivaizduoju, kad buvai gerokai nusivylęs. Tavo vietoje ir aš būčiau lygiai taip pat jautęsis, — nematomas žmogus nusijuokė. — Tikra velniava. Esi įkalintas, o vienintelis žmogus visame pasaulyje, kuris žino, kad esi gyvas, yra kažkoks psichas!

Trumpai patylėjęs tęsė:

— Žinoma, aš taip pat buvau su tavimi, Maikai, tik nenorėjau kištis. Breikerio taisyklė — nesikišk, kai kas nors kalba. Aš jos griežtai laikausi. Sakyk, kaip tu jautiesi?

Smilkiniuose stipriai tvinkčiojo, o tamsa sukosi aplink jį tiesiog verpetais.

— Matau, kad jautiesi gerai. Dar dvidešimt keturios valandos, ir būtum visam laikui likęs savo kape. Dabar tu atsigausi. Aš tave pastatysiu ant kojų; tau nuskilo, kad aš baigiau Australijos jūrų pėstininkų mokyklą.

Tarnavau ryšių dalinyje. Žinau, kaip išgyventi; tu net nesapnavai, kad pateksi į tokias geras rankas, Maikai. Tokios paslaugos brangiai kainuoja, tu taip nemanai? Kalbu apie pinigus, Maikai. Apie didelius pinigus! Maišą šlamančiųjų!

— Mmmmm.

— Aš apgailestauju, Maikai, bet man reikia *bona fides*. Supranti, kas tai yra? Įrodymas, kad tu esi tu. Turiu patikrinti, ar mano automobilyje esi tu, o ne kas kitas.

Nuo akinamo šviesos blyksnio Maiklas staiga vėl užsimerkė, tačiau netrukus atsimerkęs išvydo kažką panašaus į žibantį plieninį strypą.

— Truputį paskaudės, bet tu, Maikai, nesijaudink. Aš neišprotėjau ir nesiruošiu tavęs kankinti kaip kokia Ketė Beits. Nebijok, nesuluošinsiu. Man tik reikia įrodymo, daugiau nieko.

Kliedintis Maiklas pajuto nežmonišką skausmą kairės rankos smiliuje. Iš trachėjos išsiveržė tikras tornadas, kurio nesulaikė net jam ant burnos užklijuota lipni juosta. Pasigirdo kažkas panašaus į priešmirtinį šauksmą.

65

Nors buvo jau beveik vidurnaktis, į Braitoną grįžęs Rojus Greisas jautėsi labai žvaliai. Didelis puodelis ekspreso kavos, išgertas pas Kendilą, veikė kaip branduolinis kuras. Todėl, nenorėdamas miego, visiškai be jokios priežasties nutarė nežymiai nukrypti nuo įprasto maršruto ir pravažiuoti pro „Double-M Properties“ biurą, esantį į pietus nuo Braitono stoties.

Privažiavęs arčiau, labai nustebo išvydęs prie pastato stovintį Marko Vareno BMW. Sustojęs tiesiai priešais visureigį, išlipo ir žvilgtelėjo aukštyn. Trečiame aukšte degė šviesa. Greisas ir vėl pasielgė keistai — nuėjo prie pagrindinio įėjimo ir paspaudė „Double-M“ mygtuką.

Po kurio laiko išgirdo traškesį ir sunerimusį Marko Vareno balsą.

— Alio?

— Pone Varenai, čia vyresnysis detektyvas Greisas.

Kelias sekundes buvo tylu.

— Prašom, užeikite, — pagaliau pratarė Markas.

Pasigirdo ausį rėžiantis spynos gergždimas, Greisas atidarė duris ir stačiais bei siaurais laiptais užlipo į trečią aukštą.

Atsidarė įstiklintos priimamojo durys ir Greisas tarpduryje išvydo išbalusį tarsi popieriaus lapas ir gerokai sumišusį Marką.

— Esu šiek tiek nustebintas, detektyve, — nerangiai prabilo jis.

— Paprasčiausiai važiavau pro šalį ir, išvydęs šviesas, pagalvojau, ar negalėtume trumpai pasikalbėti. Pamaniau, gal norėsite sužinoti naujienas.

— Hm... taip, ačiū.

Markas nervingai dirstelėjo į atviras duris, pro kurias matėsi kabinetas, kuriame jis ką tik kažką veikė. Tada nukreipė Greisą į kitą pusę ir nusivedė jį į vėsią belangę posėdžių salę, įjungė šviesą ir pasiūlė atsisėsti prie poliruoto konferencijų stalo.

Prieš sėsdamas Greisas iš kišenės išsitraukė apyrankę, kurią buvo gavęs iš Ešlės.

— Radau ją ant laiptų. Gal pametė kas nors iš darbuotojų?

Markas pasižiūrėjo į apyrankę ir pasiteiravo:

— Ant laiptų?

Greisas linktelėjo.

— Taip, žinoma. Tai mano apyrankė — užsegama mažais magnetukais iš abiejų galų, naudoju ją žaisdamas tenisą. Aš... aš nežinau, kaip ji ten atsidūrė.

— Laimė, aš ją pastebėjau, — džiugiai tarė Greisas.

— Iš tikrųjų... Dėkoju, — Markas atrodė dar labiau sutrikęs.

Greisas ant sienų pastebėjo įrėmintas fotografijas: sandėlis Šoreham Harbore, aukštas terasinis regentystės laikų namas ir šiuolaikiškas administracinis pastatas, kurį Greisas ne kartą matė pačiame Braitono pakraštyje, važiuodamas Londono plentu.

— Visa tai — jūsų? — pasiteiravo jis.

— Taip, — Markas, pavartęs apyrankę, užsimovė ją ant dešiniojo riešo.

— Atrodo įspūdingai, — įvertino Greisas, mostelėdamas galva į nuotraukas. — Atrodo, jūsų verslas klesti.

— Ačiū. Iš tikrųjų.

Prisiminęs Ešlės priekaištą už įžūlų vakarykščią elgesį su vyresniuoju detektyvu priėmimo metu, Markas šįkart stengėsi būti kuo mandagesnis.

— Gal galėčiau pasiūlyti kavos ar ko nors kito?

— Ačiū, šį kartą atsisakysiu, — tarė Greisas. — Ar jūsų ir Maiklo Harisono dalys kompanijoje yra vienodos?

— Ne — didesnė dalis priklauso jam.

— Štai kaip. Jis daugiau investavo?

— Taip, du trečdalius. Likusi dalis — mano.

Atidžiai stebėdamas jo kūno kalbą, Greisas paklausė:

— O dėl tokios nelygybės nekilo rūpesčių?

— Ne, detektyve, mes labai gerai sutariame.

— Gerai. Ką gi... — Greisas sulaikė žiovulį. — Ryte suaktyvinome paiešką, šukavome rajoną, kuriame, kaip įtariama, galėtų būti Maiklas Harisonas. Tikriausiai jau žinote, kad šiandien buvo rastas negyvas žmogus, tačiau įtarimas, jog tai gali būti jūsų kolega, nepasitvirtino.

— Jūs kalbate apie tą jauną vyruką? O kas jis toks?

— Vietinis vaikinas, kuris, kaip man pasakojo, buvo truputį atsilikęs protiškai. Jį atpažino keletas vietos policininkų. Atrodo, jo tėvas užsiima automobilių pervežimu ir tempimu bei avarijose nukentėjusių automobilių remontu, žodžiu, padeda kelių policijai.

— Vargšas. Jis buvo nužudytas?

— Gali būti, — atsargiai tarė Greisas ir vėl atidžiai pasižiūrėjo į Marką. — Jei neklystu, jūs su Maiklu Harisonu Kaimanų salose turite banko sąskaitą?

Markas nė nemirktelėjęs atsakė:

— Taip, ten mes turime kompaniją „HW Properties International".

— Ir ten dalijatės taip pat — du trečdaliai ir vienas trečdalis?

— Taip, būtent.

Greisas prisiminė, kad sąskaitoje buvo mažiausiai milijonas svarų. Daugiau negu apvali sumelė.

— Kokias draudimo sutartis esate sudarę? Ar kiekvienas, kaip verslo partneris, turite gyvybės draudimo sutartis?

— Esame sudarę įprastą įmonės vadovo gyvybės draudimo sutartį. Norėsite pamatyti polisą?

— Ačiū, kol kas ne, bet vėliau mielai žvilgtelėčiau. Ar galėtumėte rytoj į Nusikaltimų tyrimo skyrių atsiųsti faksu?

— Jokių problemų.

Greisas pakilo nuo kėdės.

— Ką gi, nebenoriu šįvakar daugiau trukdyti. Esate labai užsiėmęs? Dažnai dirbate sekmadieniais ir dar naktimis?

— Savaitgaliais noriu atsigriebti už tai, ko nespėju per savaitę. Geriausias metas darbui, nes niekas neskambina.

Greisas nusišypsojo.

— Žinomas jausmas.

Markas stovėjo tarpduryje laukdamas, kol Greisas nulips žemyn, tada užsidarė duris ir įsitikinęs, kad durų skląstis užšauta, grįžo į kabinetą, vėl įsijungė kompiuterį ir įnirtingai ėmėsi prieš porą valandų pradėto darbo — skaityti visus iš eilės per kelias savaites iš Maiklo delninio kompiuterio persiųstus laiškus ir trinti bet kokią užuominą apie bernvakarį.

Ešlė visą popietę praleido darydama lygiai tą patį. Prisidengusi dingstimi, neva ieško bet kokios, net ir pačios menkiausios detalės, pagal kurią būtų galima nustatyti, kur yra jos Maiklas, tikrino elektroninį paštą viso ketverto — Pečio, Luko, Džošo ir Robo — nešiojamuose kompiuteriuose.

Nulipęs žemyn, Greisas uždarė duris ir grindiniu patraukė automobilio link. Priėjęs prie jo, iškart nelipo vidun, bet atsirėmė į dureles keleivio pusėje ir, žiūrėdamas į langą trečiame aukšte, susimąstė. Stovėjo ir mąstė.

Jis nemėgo Marko Vareno. Šis žmogus buvo melagis ir dėl kažko labai nervinosi. Ešlė Harper taip pat melavo. Ji tyčia pakišo jam ne Maiklo apyrankę.

Kodėl Marko Vareno apyrankė buvo jos namuose?

— Jėzau, Jėzaaau! — iš skausmo rėkė Maiklas, keldamas kairę ranką tiek, kiek tik leido lipni juosta, kuria buvo apvyniotas visas kūnas.

Iš smiliaus, nukirsto ties pirmu sąnariu, bigės plūdo kraujas. Jis nenuleido akių nuo akinamos šviesos.

— Ką tai reiškia? Ką tu, po velnių, darai?

— Viskas gerai, Maiklai, nusiramink!

Maiklo ranka buvo atsidūrusi plieniniuose gniaužtuose — priešais save jis pamatė liesą plaukuotą ranką, ant kurios riešo puikavosi sunkus, vandeniui atsparus laikrodis. Geriau įsižiūrėjęs, žvakių šviesoje išvydo ir savo pagrobėjo galvą, ant kurios buvo užmautas juodas gobtuvas, ir netgi jo akis, žvelgiančias pro gobtuve iškirptas skyles.

Paskui pamatė, kaip iš kažkokios tūbelės lenda baltas kremas, ir netrukus, tarytum ant nukirsto piršto būtų uždėtas ledas, pajuto gelianti skausmą. Skausmas atrodė nepakeliamas, ir jis vėl suriko.

— Aš žinau, ką darau, Maikai. Nesijaudink, kraujo užkrėtimo tikrai negausi. Žinai, norėčiau, kad mane vadintumei Viku. Supratai? Vikas.

— Vrrr, — sugargė Maiklas.

— Neblogai — vadinsime vienas kitą vardais. Mes dabar verslo partneriai, ar ne? Todėl vienas kitą turėtume vadinti vardais.

Pagrobėjas išvyniojo ilgą baltą tvarstį, aprišo juo kraujuojantį piršto galiuką ir ėmė vynioti žemyn, spausdamas vis stipriau ir stipriau, kol galiausiai padarė turniketą, kurį, kad geriau laikytųsi, apvyniojo pleistru.

— Nagi, Maiklai, paklausyk, ką aš apie tai galvoju. Aš išgelbėjau tau gyvybę, vadinasi, nusipelnau atlygio, argi ne taip? O iš to, ką teko skaityti laikraščiuose ir matyti per televiziją, supratau, kad pinigų turi kaip šieno. O aš, kaip pats matai, nesu toks turtingas. Nori vandens?

Maiklas linktelėjo. Jis bandė galvoti, bet trukdė tvinkčiojantis skausmas, kurį jautė likusioje piršto dalyje.

— Jei nori gerti, turiu tau nuo burnos nuimti juostą. Padarysiu tai su sąlyga, kad nerėksi. Tai kaip, Maikai, ar susitarėm?

Jis linktelėjo.

— Aš visuomet laikausi duoto žodžio, o tu?

Maiklas vėl linktelėjo.

Ranka atsidūrė prie pat burnos. Kitą akimirką Maiklas pasijuto taip, tarsi jam nuo veido būtų nuplėšta pusė odos. Smakrą ir skruostus nudilgino baisus skausmas, o burna išsižiojo savaime. Tada pagrobėjas ištiesė ranką su mineralinio vandens buteliu, nuo kurio jau buvo nusukęs dangtelį

ir, prikišęs prie lūpų, įpylė. Vanduo buvo šaltas ir gaivus. Maiklas nespėjo gerti, todėl dalis ištiško ant smakro ir nuvarvėjo per kaklą, o vienas gurkšnis pateko į nosiaryklę, ir jis užsikosėjo.

Ranka su buteliu atsitraukė. Maiklas tebekosėjo. Galiausiai priepuolis liovėsi, ir jis pasijuto nepalyginamai geriau. Užuodė drėgną, šaltą orą ir variklio alyvos kvapą, tarsi būtų gulėjęs kokiame nors požeminiame garaže. Žiūrėdamas į akis, paklausė:

— Kur aš?

— Na ir trumpa gi tavo, Maikai, atmintis. Aš gi tau liepiau niekada neklausinėti nei kur tu esi, nei kas aš toks.

— Tu... tu sakei, kad Vikas... tavo vardas.

— Aš Vikas tik tau, Maikai.

Stojo tyla.

Maiklui pradėjo šviesėti galvoje ir su šituo žmogumi jis pasijautė baisiau negu karste.

— O kaip... kaip tu mane radai?

— Aš ištisą savaitę praleidžiu savo namelyje ant ratų, Maiklai. Toks jau mano darbas — važinėju po visą pietų Angliją tikrindamas, kaip veikia mobiliojo ryšio siųstuvai. Klausausi senos „Citizen's Band" radijo stoties, plepu su keliais bičiuliais visame pasaulyje. Kai neturiu su kuo šnekėtis, klausausi visų iš eilės radijo stočių, o kartais pasiklausau ir policijos tauškalų. Su savo įranga galiu girdėti ką tik noriu — telefoninius pokalbius, bet ką. Jau sakiau, kad tarnavau Australijos jūrų pėstininkų divizijoje ryšininku.

Maiklas linktelėjo.

— Taigi trečiadienio vakarą sėdėjau neturėdamas ką veikti ir netikėtai nugirdau malonų tavo ir Davėjaus pokalbį. Buvau skaitęs apie nelaimę, girdėjau apie karstą. Tada ėmiau galvoti, kokia prasmė vežtis į geriausio draugo bernvakarį karstą. Nebent planuočiau jį kur nors pakasti. Nieko sau pokštas ar ne? Nuvažiavau į Braitono projektavimo valdybą pasidomėti tavo kompanijos veikla. Ir ką tu manai? Sužinojau, kad ketini pradėti statybos darbus miško teritorijoje, kurią pirkai dar pernai. Tai dar ne viskas. Pasirodo, ne per toliausiai nuo tos vietos yra ir barai, kuriuose linksminotės aną lemtingą antradienį. Susimąsčiau — ar tai paprasčiausias sutapimas, ar ne? Pasukau smegeninę ir supratau vieną dalyką — tavo draugeliai buvo pakankamai girti, todėl nesivargino tąsytis su tavimi ir dar karstu.

Vadinasi, turėjo tave pakasti kur nors netoli nuo kelio, kad būtų nesunku privažiuoti.

— Ar aš iš tiesų ten buvau? — paklausė Maiklas.

— Ir po šiai dienai būtum, drauguži. O dabar pasakok tu. Apie pinigus, kuriuos paslėpei Kaimanų salose.

— Ką tu nori tuo pasakyti?

— Aš jau sakiau. Retkarčiais prisijungiu prie policijos radijo. Tu turi nemažą sumelę Kaimanų salose, tiesa? Daugiau kaip milijoną. Ar tai nebūtų logiškas atpildas už išgelbėtą gyvybę? Gyvybė yra brangesnė net ir už dvigubai didesnę sumą.

67

Kitą rytą, 7.20, Greisas atvyko į Sasekso policijos valdybą. Dangus buvo tamsiai mėlynas, kur ne kur draikėsi lengvų, siaurų debesų ruoželiai, labai panašūs į skudurų draiskanas. Vienas policininkas, su kuriuo jam prieš daugelį metų teko patruliuoti, puikiai nusimanė apie debesų formavimąsi ir pagal juos galėdavo numatyti orą. Greisas dar nebuvo užmiršęs jo pamokos, todėl būtų nesuklydęs sakydamas, kad šįryt danguje kabo audros debesys. Šiandien nelis. Pats tinkamiausias oras paieškai.

Daugelyje policijos nuovadų galima gauti pakepinto maisto, apie kurį jis svajojo artėdamas prie koridoriuje išrikiuotų smulkių prekių automatų. Įmetęs monetą į karštų gėrimų automatą, palaukė, kol į vienkartinį puodelį pribėgs balintos kavos. Nešdamasis ją į savo kabinetą, pasijuto labai pavargęs. Visą naktį prasivartė nuo vieno šono ant kito, kartkartėm vis įsijungdavo šviesą, pasižymėdavo ką nors svarbaus ir vėl ją išjungdavo, ir taip per visą naktį. Galvoje be perstojo sukosi mintys apie operaciją „Salsa“, kuri nedavė ramybės iki pat paryčių, kol pro užuolaidas ėmė skverbtis pilkšva šviesa ir pasigirdo nedrąsus ankstyvų paukščių čiulbėjimas.

Apyrankė. Į garažą jau po vidurnakčio grįžtantis purvinas BMW. Sekmadienį biure iki išnaktų dirbantis Markas Varenas. Kanadietis Ešlės Harper dėdė Bredlis Kaninhamas. Ešlės Harper elgesys morge. Žemės eks-

pertizės rezultatai, kurie turėtų paaiškėti šiandien. Na, ir galbūt tai, ką užfiksavo vaizdo kameros.

Greisas pasižiūrėjo į gautos korespondencijos dėžutę, kurioje buvo visas pluoštas dar nuo praėjusios savaitės neatplėštų laiškų, paskui įsijungė kompiuterį ir žvilgtelėjo į dar didesnį gautų elektroninių laiškų pluoštą. Kaip tik tuo metu atsidarė durys ir pasigirdo linksmas „Labas rytas, Rojau!“

Tai buvo jo asistentė Eleonora Hodgson, kurios Greisas buvo prašęs šiandien atvykti kaip įmanoma anksčiau. Rankose ji laikė popieriaus lapą.

— Kaip praleidote savaitgalį? — pasiteiravo jis.

— Puikiai. Šeštadienį dalyvavau dukterėčios vestuvėse, o vakar turėjau daugybę svečių — giminaičių. O kaip jūs?

— Vakar pavyko ištrūkti į užmiestį.

— Tai gerai! — tarė ji. — Jums jau reikėjo poilsio ir gryno oro.

Tačiau įdėmiai nužvelgusi Greisą pridūrė:

— Beje, atrodote labai išblyškęs.

— O kas gi čia? — Greisas paėmė lapą jau žinodamas, kad tai yra visos savaitės darbotvarkė, kurią ji pateikdavo kiekvieną pirmadienį iš pat ryto.

Jis atsisėdo. Kavos aromatas kuteno nosį, tačiau gerti ji buvo dar per karšta, todėl įniko skaityti darbotvarkę. Rojus dabar buvo tyrimo grupės vadovas ir darbo turėjo per akis, todėl visus antraeilius darbotvarkės punktus reikėjo išbraukti.

Šiandien dešimtą valandą ryto jis turėjo vykti į Sarešo Hoseino teismo posėdį. Žinoma, tai būtina. Pirmą valandą dienos buvo numatytas vizitas pas dantų gydytoją Luiso gatvėje — šį vizitą teks atidėti. Rytoj trečią valandą po pietų Greisas turėjo keliauti į Pietų Velso kriminalinę policiją apsikeisti informacija apie pagarsėjusį Svonsio piktadarį, kuris buvo rastas negyvas su biliardo lazda akyje apleistame sąvartyne netoli Niuheiveno. Šį susitikimą irgi teks atidėti. Trečiadienį Greisui reikėjo važiuoti į Policijos koledžą Bramšile, kur buvo numatyta paskaita apie naujoves pirštų atspaudų tyrimo srityje. Ketvirtadienį laukė metinis Sasekso policijos valdybos kriketo komandos visuotinis susirinkimas — jis skaudama galva ėjo garbės sekretoriaus pareigas. Penktadienį kol kas nieko nenumatyta, o šeštadienį laukė antiteroristinės kovos mokymai Šoreham Harbore, kuriuose jis galėjo nedalyvauti.

Jei ne Sarešo Hoseino teismas ir ne operacija „Salsa“, savaitė būtų vi-

siškai pakenčiama. Tačiau Greisas puikiai prisiminė, jog per visą darbo policijoje laiką tik kelios savaitės praėjo taip, kaip jis buvo tikėjęsis.

Jis paprašė Eleonoros atidėti vėlesniam laikui viską, išskyrus dalyvavimą teisme, paskui peržiūrėjo gautą korespondenciją ir padiktavo atsakymus į skubius laiškus. Po to perskaitė elektroninius laiškus ir, kadangi laiko buvo nedaug, o jis spausdino lėtai, padiktavo Eleonorai atsakymus ir į juos. Galiausiai koridorių labirintu patraukė į Nusikaltimų tyrimo kabinetą. Čia jis jautėsi beveik kaip namie.

Rytinis operacijoje „Salsa" dalyvaujančios tyrimo grupės pasitarimas buvo trumpas. Per naktį nieko naujo nepaaiškėjo, išskyrus tai, ką jis išgirdo iš Makso Kendilo, — žinoma, Greisas tai nutylėjo, — ir tai, kas dar labiau sustiprino jo įtarimus, apsilankius „Double-M Properties" biure. Beliko tikėtis, kad pasitarime, numatytame 18.30, naujienų bus daugiau.

Po pasitarimo Greisas išvažiavo į Luiso gatvę ir pakeliui sustojo degalinėje nusipirkti sumuštinio su kiaušiniu ir kumpiu. 9.50, vis dar kramtydamas sumuštinį, Greisas lipo teismo rūmų laiptais. Greičiausiai diena bus ilga.

Rytinis posėdis prasidėjo uždaru kaltintojo advokato ir teisėjo pasitarimu, kuriame advokatas norėjo išdėstyti savo požiūrį, todėl Greisui nebeliko nieko kito, kaip tik slampinėti po laukiamąjį ir telefonu dalinti nurodymus Eleonorai arba skambinti Glenui Brensonui. Pietų pertrauka buvo per trumpa nuvažiuoti į valdybą ir grįžti atgal, todėl jis nusprendė nukakti pas dantų gydytoją profilaktiniam pusmetiniam patikrinimui. Kai išgirdo, kad dantys sveiki, Greisui tartum akmuo nuo širdies nusirito, nors priekaištų dėl nerūpestingo dantų valymo nepavyko išvengti. Tačiau buvo svarbiausia, kad šįkart nereikės nieko plombuoti.

Antrą valandą sugrįžęs į teismą sužinojo, kad šiandien jis čia nebus reikalingas, todėl parvažiavo atgal į valdybą. Dabar visą Greiso laiką atėmė operacija „Salsa", todėl nieko nuostabaus, kad ant jo stalo nuolat augo naujų dokumentų krūva. Kadangi iki vakarinio pasitarimo buvo likusios kelios valandos, Greisas ėmėsi nuobodaus, bet būtino darbo.

Popietė iki numatyto šeštos valandos vakarinio pasitarimo Nusikaltimų tyrimo kabinete praėjo be jokių įvykių. Įžengęs į kabinetą ir išvydęs

darbuotojų veidus, Greisas drąsiai galėjo lažintis, kad esama naujienų. Pirmoji prabilo Bela Moj.

— Man ką tik skambino Filas Vyleris, vakar po pietų rasto nužudyto vyruko tėvas.

— Nagi?

— Jis sakė nežinąs, ar tai svarbu, bet jo sūnus jam pasakojęs, kad radijo ryšiu bendravęs su Maiklu Harisonu... nuo antradienio.

Ešlė priėjo prie Marko, kuris, palinkęs priešais monitoriaus ekraną, bandė atsigriebti už atsilikimą, ir atsistojo už nugaros. Jam rūpėjo kuo greičiau gauti architekto, eksperto ir statybinės kompanijos atsakymus į daugybę Projektavimo valdybos pateiktų klausimų dėl ambicingiausio iki šiol „Double-M Properties“ projekto — dvidešimties namų statybos Ešdoune.

Ji rankomis apsivijo jo kaklą, pasilenkė ir prisiglaudė prie skruosto. Markas užuodė svaiginamą gaivių vasariškų kvepalų ir vos juntamą citrusinį jos plaukų kvapą.

Apsiblaususiomis akimis jis pakėlė rankas ir delnais apkabino Ešlės veidą.

— Viskas bus gerai, — prabilo jis.

— Žinoma. Mes nedarysime nieko tokio, kas būtų *negerai.* Tiesa?

— Tiesa.

Ešlė pasilenkė dar labiau ir pabučiavo jį į kaktą.

Markas, kiekvieną sekundę, tiek dieną, tiek naktį, bijodamas to, kuris gali pro jas įeiti, dirstelėjo į atviras kabineto duris.

Ji dar kartą jį pabučiavo.

— Aš tave myliu, — tarė ji.

— Ir aš tave myliu, Ešle.

— Nejaugi? Pastaruoju metu buvai ne itin meilus, — papriekaištavo Ešlė.

— Kalbi taip, tarytum pati šiomis dienomis būtum kitokia.

— Pamirškim visa tai, — ji krimstelėto vyrui į ausį, prasegusi marškinių sagas, sukišo po jais rankas ir ėmė pirštų galais glostyti jo spenelius.

Ešlė pajuto, kaip jis kone iškart susijaudino — tai išdavė gilesnis kvėpavimas ir įsitempusi krūtinė. Ištraukusi rankas, ji spustelėjo kompiuterio pelę ir, išjungdama programą, sušnibždėjo:

— Išdulkink mane.

— Čia pat?

— Taip, čia ir dabar!

Markas, truputį panikuodamas, atsistojo ir dirstelėjo į laikrodį.

— Valytojos pasirodo šešios trisdešimt... jos ateis...

Ešlė atsegė jo kelnių sagą, atitraukė užtrauktuką ir staigiu judesiu numovė ir kelnes, ir apatines kelnaites.

— Ką gi, teks paskubėti, ar ne? — Ji atsistojo ir, nenuleisdama akių nuo kraujo pritvinkusio penio, dėkingai pareiškė:

— Na, štai. Atrodo, kažkas vis dėlto džiaugiasi mane pamatęs! — ir pasilenkusi įsikišo jį į burną.

Markas žiūrėjo pro langą. Jei kas nors būtų žvilgtelėjęs pro namų langus kitoje gatvės pusėje, jiedu būtų buvę kaip ant delno. Besitraukdamas į šalį, kone susipainiojo savo kelnėse ir kelnaitėse. Tada pasilenkė į priekį, apgraibomis atsagstė palaidinukės sagas ir, užkišęs rankas, atsegė liemenėlę. Po poros minučių, likęs vien su bateliais ir kojinėmis, Markas jau gulėjo ant Ešlės, įėjęs į ją ir uosdamas dulkių, kilimo ir Ešlės kvapą.

Staiga šaižiai suzvimbė vidaus ryšio telefonas.

— Po velnių! — nusikeikė jis sunerimęs. — Kas čia, po galais, veržiasi?

Ešlė, suleidusi nagus Markui į nugarą, tvirčiau prisispaudė jį prie savęs.

— Nekreipk dėmesio! — tarė ji.

— O ką, jeigu tai Maiklas? Atėjo patikrinti, ar yra kas nors?

— Koks tu baikštus! — tarė Ešlė, paleisdama jį.

Nekreipdamas dėmesio į pastabą, Markas pašoko ant kojų, nubėgo iš kabineto į priimamąjį, prie stalo, kur įprastai sėdėdavo Ešlė, ir dirstelėjo į nespalvoto vaizdo monitorių. Gatvėje priešais pagrindinį įėjimą stovėjo vyras su motociklininko šalmu ant galvos, rankoje laikantis kažkokį paketą. Markas paspaudė mygtuką *Kalbėti*.

— Alio?

— Siuntinys ponui Varenui, „Double-M Properties".

— Ar nenorite įmesti jį į laiškų dėžutę?

— Man reikalingas jūsų parašas.

Markas nusikeikė.

— Luktelkite, tuojau nusileisiu.

Jis paskubom apsirengė, susikišo marškinių skvernus į kelnes ir pasiuntė Ešlei oro bučinį.

— Po poros sekundžių grįšiu.

— Dėl manęs nesirūpink, — atsakė ji rimtu veidu. — Aš pratęsiu be tavęs.

Jis nubildėjo laiptais žemyn, atidarė duris ir iš kresno žaliūko odiniais drabužiais su užrašu GREITIEJI KURJERIAI paėmė jam ištiestą nedidelį „Jiffy" paketą su etikete, ant kurio buvo atspausdinta jo pavardė, tačiau nebuvo nurodytas siuntėjas. Markas pasirašė, gavo kvito kopiją ir, uždaręs duris, užlipo laiptais aukštyn.

Žvilgtelėjęs į kvitą, pamatė siuntėjo ranka įrašytą pavadinimą „JK rangovai". Beliko tik spėlioti, kas tame siuntinyje. Markas buvo tiesiog iki kaklo paskendęs įvairioje dokumentacijoje, susijusioje su paskutiniuoju projektu, todėl pamanė, kad šiame pakete greičiausiai brėžiniai, kuriuos jam siunčia ekspertas. Jam būdinga tokia ekstravagancija — siųsti dokumentus per kurjerių tarnybą, kai tą patį galima padaryti paprastu paštu. Tiek to, atidarys jį vėliau. Dabar jam rūpėjo tik viena — kabinete ant grindų gulinti nuoga Ešlė. Markas jautėsi apsvaigęs ir pašėlęs tartum eržilas.

Tačiau visiškai netikėtai, vos užlipęs ant Ešlės, pajuto, kad viskas baigta.

— Atleisk, — atsiprašė jis, pasikeldamas ant alkūnių. — Aš...

— Tave, atrodo, jaudina motociklais važinėjantys kurjeriai? — paklausė ji tik pusiau juokais.

— O kaipgi!

— Daugelis vyrų yra gėjai, tik to nesuvokia. Žinai, o motociklininkai odiniais drabužiais vyrams turėtų atrodyti labai erotiškai.

— Ką nori tuo pasakyti?

— O kaip kitaip turėčiau suprasti? Palieki mane visiškai nuogą pačiu svarbiausiu momentu, pėdini žemyn pas vyruką odiniais drabužiais ir, sugrįžęs atgal, iššaudai strėles nespėjęs nė kaip reikiant įsiskverbti.

Markas atsisėdo šalia jos ant grindų; jo veidu perbėgo šešėlis.

— Atsiprašau. Man atrodo, kad ims ir plyš galva — tiek joje susikaupę visokio šlamšto.

— O tu manai, kad man geriau?

— Galbūt tu šiuo atžvilgiu esi stipresnė.

— O kokiu tu, Markai, esi stiprus? Aš maniau, kad esi stiprus vyras, o Maiklas — ištižėlis.

Jis pasilenkė ir veidu įsikniaubė į delnus.

— Ešle, mes abu esam per daug įsitempę.

— O tu neturėtum būti įsitempęs. Man regis, tu ką tik patyrei orgazmą.

— Gerai, gerai. Aš jau atsiprašiau. Norėtum, kad padėčiau? Jei nori, galiu rankomis...

Ji staiga atsistojo ir ėmė rinktis drabužius.

— Užmiršk tai. Nebeturiu noro.

Abu tylėdami apsirengė. Dažydamasi lūpas, tylą nutraukė Ešlė:

— Ar girdėjai posakį? Geras seksas — tai vienas procentas tarpusavio santykių, o nevykęs — devyniasdešimt devyni procentai.

— O aš maniau, kad dėl sekso mes neturime jokių problemų... na, bent jau iki šiolei.

Ešlė, baigusi dažytis, dirstelėjo į veidrodėlį, tarytum būtų susiruošusi į pasimatymą.

— Taip, žinoma, ir aš taip maniau.

Markas priėjo arčiau ir ją apsikabino.

— Ešle, brangioji, aš atsiprašiau tavęs — esu velniškai pavargęs. Mums būtų ne pro šalį kelioms dienoms kur nors ištrūkti.

— Iš tiesų būtų puiku.

— Norėjau pasakyti, kai visa tai baigsis.

Ešlė pasižiūrėjo į Marką veriančiu žvilgsniu.

— O kada, tavo manymu, visa tai baigsis?

— Nežinau.

Ji įsidėjo veidrodėlį atgal į rankinę.

— Markai, mielasis, tai nesibaigs tol, kol Maiklas bus gyvas. Mes abu tai žinom. Sudeginom tiltus tą ketvirtadienio naktį, kai tu ištraukei kvėpavimo vamzdelį, — ji pakštelėjo vyrui į skruostą. — Pasimatysime rytą.

— Išeini?

— Taip, išeinu. Išeinu kiekvieną vakarą. Ar kas nors ne taip? Maniau, turime vaidinti, o galbūt aš klystu?

— Na, taip... norėjau pasakyti...

Mergina porą sekundžių stebeilijo tiesiai jam į akis.

— Suimk save į rankas, dėl Dievo meilės. Supranti?

Jis tylėdamas linktelėjo. Netrukus ji uždarė biuro duris.

Markas dar kokią valandą liko kabinete tikrinti elektroninio pašto ir rašyti atsakymų į gautus laiškus. Galiausiai, išgirdęs dirbant valytojas, išsiblaškė ir, neįstengdamas susikaupti, nusprendė važiuoti namo ir ten užbaigti tai, ko nespėjo padaryti darbe.

Eidamas prie durų, pakėlė paketą, už kurį buvo pasirašęs, ir jį praplėšė. Viduje buvo kažkoks mažas, į celofaną susuktas ir juostele perrištas daiktas.

Jis susiraukė ir ėmė spėlioti, kas tai galėtų būti. SIM kortelė mobiliajam telefonui? Detalė kompiuteriui?

Paėmęs iš stalčiaus žirkles, nukirpo vieną celofano galą ir dirstelėjo vidun.

Iš pradžių jis pamanė, kad tai pokštas — vienas tokių dirbtinių pirštų, kurių galima įsigyti smulkmenų skyriuje. Tačiau netrukus pastebėjo kraują.

— Ne, — pratarė Markas, jausdamas, kad ima suktis galva. — Ne. NE!

Nukirstas pirštas be garso nukrito ant kilimo.

Apimtas išgąsčio, Markas ėmė trauktis atatupstas, bet tą pačią akimirką siuntinio viduje pastebėjo laišką.

Greisas, vos tik išvažiavęs iš Luiso gatvės, iš pagrindinio kelio pasuko į kaimo keliuką. Pravažiavęs ženklą, informuojantį apie netoliese esančią ūkininko parduotuvę ir telefono būdelę, kairėje pastebėjo aukštą tinklinę tvorą, viršuje apjuostą spygliuota viela, kuri tarpais buvo nutrūkusi. Čia buvo

dveji plačiai atverti vartai — galėjai pamanyti, kad jų niekas nedarinėjo jau gerą dešimtmetį. Prie vienų buvo pritvirtinta nublukusi lentelė, kuri apsilupusiomis raidėmis skelbė: VYLERIO AUTOLAUŽYNAS. Šalia jos kabojo dar viena, mažesnė, lentelė su užrašu ATSARGIAI — ŠUNYS!

Ši vieta Greisui priminė pačią vargingiausią sodybą, kokią tik jam kada nors teko matyti. Tai buvo daugiau negu sukiužę trobesiai — labiau apleistoje sodyboje Greisui dar neteko lankytis.

Kiemo viduryje stovėjo didelis mėlynas vilkikas, o aplink jį riogsojo koks tuzinas ar netgi daugiau iš dalies arba visiškai išardytų automobilių. Vieni buvo smarkiai sudaužyti, kiti surūdiję, o tarp jų Greisas pastebėjo mažą tojotą, kuri atrodė taip, tarytum savininkas ją būtų palikęs stovėti, o kažkas būtų ėmęs ir išnarstęs iki paskutinės detalės, palikęs tik kėbulą.

Netoliese stūksojo rietuvės supjaustytų ir nepjaustytų rąstų, stovėjo medinis ožys, rūdijantis juostinis pjūklas, aptriušęs surenkamais namelis, nublukęs stendas, ant kurio kreida buvo užrašyta PREKYBA KALĖDINĖMIS EGLUTĖMIS ir medinis vieno aukšto namelis su veranda, kuris, rodės, tuoj pat subyrės.

Įvažiavęs į aptvertą teritoriją ir išjungęs variklį, Greisas išgirdo piktą sarginio šuns lojimą, drumsčiantį šilto vakaro ramybę, ir atsargumo dėlei nusprendė kol kas nelipti iš automobilio — gal netoliese bėgioja palaidas skalikas. Netrukus atsidarė namelio durys ir ant slenksčio pasirodė pečiuitas šeimininkas. Tai buvo šeštąją dešimtį skaičiuojantis vyras riebaluotais retėjančiais plaukais, kelių dienų ilgumo šeriais ir dideliu, nuo alaus išpampusiu pilvu, kuris pūpsojo iš po dryžuotos liemenės tarytum sniego lavina, tuoj pat griūsianti ant rudų darbinių kelnių.

— Ponas Vyleris? — pasiteiravo Greisas, eidamas vyriškio link ir neramiai klausydamasis vis garsėjančio skalijimo.

— Taip, — atsakė šis.

Greisas atkreipė dėmesį į švelnius veido bruožus, dideles liūdnas akis ir stambias nešvarias rankas. Nuo jo sklido virvių ir variklio alyvos kvapas.

Greisas išsitraukė tarnybinį pažymėjimą ir kilstelėjo, leisdamas jam perskaityti.

— Vyresnysis detektyvas Greisas iš Sasekso kriminalinės policijos. Mane labai sukrėtė žinia apie jūsų nelaimę.

Vyras kurį laiką atrodė ramus, kone apatiškas, tačiau netrukus Greisas pastebėjo, kad jis ėmė drebėti. Po akimirkos Vyleris tvardydamasis suspaudė kumščius, o akių kampučiuose sublizgo ašaros.

— Norėtumėte užeiti? — paklausė virpančiu balsu.

— Būčiau dėkingas, jei galėtumėte skirti keletą minučių.

Namo vidus niekuo nesiskyrė nuo išorės, o dvokas aiškiai liudijo, kad čia gyvena užkietėjęs rūkalius. Greisas nusekė paskui šeimininką į aptriušusią svetainę, kurioje stovėjo trijų dalių baldų komplektas ir didžiulis senas televizorius. Kone kiekvienas grindų ir baldų colis buvo padengtas motociklininkų, kantri bei vesternų žurnalais ir vinilinių plokštelių vokais. Greisas ant bufeto pastebėjo šviesiaplaukės moters, stovinčios greta berniuko su paspirtuku, nuotrauką ir keletą pigių kiniškų statulėlių, tačiau sienos buvo plikos. Ant židinio atbrailos pastatytas nudaužtas porcelianinis žirgas su jame įtaisytu laikrodžiu, kurio rodyklės rodė dešimt minučių po septintos. Dirstelėjęs į savo rankinį laikrodį, Greisas nustebo, kad laikrodis-žirgas ėjo daugmaž tiksliai.

Nušlavęs nuo krėslo keletą plokštelių vokų, Vyleris prabilo:

— Davėjus jas labai mėgo, jam patiko klausytis muzikos ir kolekcionuoti... — vyras staiga nutilo ir išėjo iš kambario.

— Arbatos? — pasigirdo iš prieškambario.

— Ačiū, neseniai gėriau, — atsakė Greisas, nebūdamas tikras dėl higienos virtuvėje.

Dauguma tyrimo grupės vadovų tokią apklausą pavestų kam nors iš savo pavaldinių, bet Greisas buvo įsitikinęs, kad tai yra jo pareiga. Toks buvo jo darbo stilius. Beje, tokias apklausas ir pats mėgo, nes jos būdavo įdomios, praturtindavo patirtį, o kartais, kaip šiuo atveju, reikalavo ir nemažai pastangų.

Filas Vyleris maždaug po dviejų minučių vėl pasirodė kambaryje, nušlavė ranka nuo sofos žurnalus su plokštelių vokais, atsisėdo ir iš kišenės išsitraukė tabokinę. Nykščio nagu atidaręs dėžutės dangtelį, išsiėmė lapelį rūkomojo popieriaus ir viena ranka ėmė suktis cigaretę. Greisas negalėjo atitraukti akių — jam visuomet būdavo įdomu stebėti šį veiksmą.

— Pone Vyleri, aš supratau, kad sūnus jums pasakojo apie pokalbius radijo ryšiu su dingusiu žmogumi, Maiklu Harisonu.

Filas Vyleris liežuviu paseilino popierių, ir cigaretė buvo baigta.

— Negaliu suprasti, kodėl kažkam prireikė žudyti mano berniuką. Patikėkite, draugiškesnio už jį negalėjo būti, — laikydamas rankoje neuždegtą cigaretę, Vyleris pakėlė ją aukštyn ir apsuko virš galvos ratą. — Vargšas mano vaikelis... matote... jam ant smegenų buvo išsiliejęs vanduo... jis sirgo encefalitu. Davėjus buvo negabus, bet visi jį labai mylėjo.

Greisas užjaučiamai nusišypsojo.

— Sūnus turėjo nemažai draugų kelių policijoje.

— Jis buvo geras vaikis.

— Taip, aš suprantu.

— Jis buvo visas mano gyvenimas.

Greisas laukė. Vyleris išsiėmė „Swan Vesta" degtukų dėžutę, prisidegė cigaretę ir tuoj pat nuvingiavo saldus dūmas. Greisas giliai įkvėpė ir kurį laiką mėgavosi maloniu kvapu, tačiau nori nenori turėjo tęsti nelabai malonų pokalbį. Skaudžią netektį išgyvenančio žmogaus apklausa, jo manymu, buvo vienas sunkiausių policijos darbuotojams tenkančių uždavinių.

— Ar negalėtumėte trumpai papasakoti apie šiuos jo pokalbius, taip pat ir apie radijo siųstuvą.

Šeimininkas užsitraukė cigaretę.

— Aš ant jo buvau labai supykęs... dabar nepamenu... penktadienį, o gal šeštadienį. Aš nė neįtariau, kad jis turi tą aparatą. Galiausiai jis prisipažino radęs jį antradienį arti tos baisios vietos, kur žuvo keturi vyrai.

Greisas linktelėjo.

— Jis nuolat pasakojo apie savo naująjį draugą. Tiesą sakant, aš į tai nelabai kreipiau dėmesį. Davėjus gyveno... na, kaip čia teisingiau pasakius... savo susikurtame pasaulėlyje ir nuolat kalbėdavosi su išgalvotais žmonėmis.

Filas Vyleris nuleido cigaretę ant skardinės peleninės, nusišluostė suglamžyta nosine akis ir išsišnypštė nosį.

— Jis kalbėdavo ir kalbėdavo. Kartais tekdavo jį nutildyti, nes nuo tokio plepėjimo man pačiam krikdavo protas.

— Ar negalėtumėte prisiminti, ką jis pasakojo apie Maiklą Harisoną?

— Davėjus labai džiūgavo... atrodo, kad tai buvo penktadienį... mat jam pasakė, kad jis gali tapti didvyriu. Suprantate, jis buvo ištikimas te-

levizijos serialų apie Amerikos policininkus gerbėjas... visada norėjo būti didvyris. Aiškino, kad jis žinąs, kur yra „vienas žmogus“, ir tai žinąs tik jis vienas visame pasaulyje — tai ir buvusi toji priežastis, dėl kurios jis turėjęs tapti didvyriu. Aš nekreipiau daug dėmesio į tokius jo svaičiojimus... tądien turėjau darbo — reikėjo pargabenti du sudaužytus automobilius... Paprasčiausiai nesusigaudžiau, ką jis nori man pasakyti.

— Turite tą radijo siųstuvą?

Jis papurtė galvą.

— Davėjus greičiausiai bus pasiėmęs su savimi.

— Ar Davėjus vairuodavo automobilį?

Jis vėl papurtė galvą.

— Ne. Tiesa, kartais jam patikdavo sukioti vilkiko vairą — leisdavau jam tai daryti lygiame kelyje, kai nebūdavo automobilių... turbūt suprantate — viena ranka pats visada prilaikydavau. Tačiau iš tikrųjų sūnus niekada nevairuodavo. Jis turėjo tik kalnų dviratį.

— Davėjus buvo rastas už šešių mylių nuo čia — ar nemanote, kad jis leidosi ieškoti Maiklo Harisono? Norėdamas tapti didvyriu?

— Šeštadienį po pietų man reikėjo važiuoti paimti automobilio. Davėjus atsisakė važiuoti kartu — sakė turįs svarbių reikalų.

— Svarbių reikalų?

Filas Vyleris nusiminęs gūžtelėjo pečiais.

— Jis norėdavo pasirodyti esąs labai svarbus.

Greisas šyptelėjo ir pagalvojo: *mes visi to norime*.

— O jūs iš Davėjaus pasakojimo nesupratote, kur galėtų būti Maiklas Harisonas?

— Ne, aš jo pasakojimu per daug nesidomėjau, — atsakė tėvas.

— Pone Vyleri, ar negalėčiau žvilgtelėti į jūsų sūnaus kambarį?

Filas Vyleris parodė pirštu Greisui už nugaros.

— Ten, namelyje. Davėjui ten patiko. Galite nueiti... prašau, nepagalvokite nieko bloga, jeigu aš liksiu čia... man... — jis vėl išsitraukė nosinaitę.

— Nesijaudinkite, aš jus puikiai suprantu.

— Durys neužrakintos.

Greisas per kiemą patraukė prie surenkamojo namelio. Šuo, kurio Greisui dar neteko pamatyti ir kuris, jo manymu, turėjo būti kitoje namo

pusėje, vėl ėmė skalyti, tik šįkart dar pikčiau. Ant namelio sienos prie pat durų kabojo įspėjimas neprašytiems svečiams: ŠAUDAU BE ĮSPĖJIMO!

Jis paėmė už durų rankenos, atidarė jas ir įėjo į vidų, išklotą kilimine danga, kuri kampuose buvo gerokai užsiraičiusi ir ant kurios mėtėsi kojinės, apatinės kelnaitės, marškinėliai, saldainių popierėliai, atidarytas Makdonaldo mėsainių maišelis, pomidorų padažu išteptas dangtelis, automobilio raktai, ratų gaubtai, seni amerikietiški automobilių valstybiniai numeriai ir kelios beisbolo kepuraitės. Davėjaus kambarys buvo apverstas dar labiau negu jo tėvo namukas ir dvokė neplautomis kojinėmis — šis kvapas Greisui priminė mokyklos sporto salės rūbinę.

Kambaryje stovėjo lova ir televizorius, kurio mirgančiame ekrane spalvotas vaizdas kaitaliojosi su nespalvotu — tuo metu jame bėgo serialo *Įstatymas ir tvarka* kūrėjų sąrašas. Greisas nemėgo serialų apie Britanijos policiją — jį erzindavo nevykę darbo metodai ir kvaili tyrėjų sprendimai. JAV serialai apie policiją būdavo kur kas įdomesni ir geriau atspindintys tikrovę. Tačiau kas žino — galbūt Greisui taip atrodė paprasčiausiai todėl, kad jis, nežinodamas visų JAV policijos „virtuvės“ paslapčių, negalėjo būti pakankamai objektyvus serialų vertintojas.

Apsižvalgęs aplink, Greisas ant sienų pastebėjo aibę reklaminių plakatų, kurie greičiausiai buvo išplėšti iš žurnalų. Geriau įsižiūrėjęs pastebėjo, jog visa tai — automobiliai, ginklai, maistas, gėrimai ir net reklamuojamos laisvalaikio praleidimo formos — buvo tipiškai amerikietiška.

Greisas peržengė mėsainio maišelį ir dirstelėjo į labai seną „Dell“ kompiuterį, iš kurio procesoriaus kyšojo išlindęs kompiuterio diskelis. Ant stalo šalia kompiuterio gulėjo „Twinkie“ batonėlių pakelis, šešių colių aukščio plastikinis Bartas Simpsonas ir didoka skiautė liniuoto laiškinio popieriaus, ant kurios buvo kažkas pakeverzota vaikiškomis raidėmis.

Greisas įdėmiai pasižiūrėjo į užrašą ir suprato, kad tai buvo ne kas kita, kaip primityvi diagrama. „A 26. ŠIAURES KRAUBURGAS. DVIGUBOS GIVULIU GROTELES. 2 MILIOS. BALTAS KOTEŽAS.“

Tai buvo žemėlapis.

Po juo Greisas išvydo skaičius: 0771 52136. Tai galėjo būti mobiliojo telefono numeris, todėl pabandė juo skambinti, tačiau nesėkmingai.

Jis dar dvidešimt minučių šniukštinėjo kambarį, patikrino kiekvieną

stalčių, tačiau daugiau nieko įdomaus nerado. Tada paėmė nuo stalo popieriaus skiautę ir, grįžęs į namą, parodė ją Filui Vyleriui.

— Ar Davėjus apie ją nieko neužsiminė?

Filas Vyleris papurtė galvą.

— Ne.

— Ar jums šios nuorodos ką nors sako?

— Dvigubos gyvulių grotelės, dvi mylios, baltas kotedžas? Ne, visiškai nieko.

— O numeris? Gal jis jums ką nors sako?

Jis žvilgtelėjo į skiautę ir balsu perskaitė kiekvieną skaičių.

— Ne, tokio numerio nežinau.

Greisas nusprendė, kad iš šio žmogaus sužinojo beveik viską, ką tik buvo įmanoma šįvakar sužinoti. Atsistojęs padėkojo už suteiktą informaciją ir dar kartą pareiškė užuojautą dėl sūnaus mirties.

— Vyresnysis detektyve, prašau, sučiupkite tą niekšą, kuris tai padarė. Padarykite tai dėl manęs ir dėl Davėjaus.

Greisas pažadėjo padaryti viską, kas tik nuo jo priklauso.

70

Markas Varenas, išpiltas prakaito, įkišo raktą į buto durų spyną, bijodamas, kad ji gali būti užpleišyta. Tačiau durys atsirakino be vargo, ir jis, baugščiai dairydamasis, įsliūkino vidun, užsidarė, užsirakino ir užkabino durų grandinėlę.

Nekreipdamas dėmesio į laukiantį pašto siuntinį, padėjo lagaminą, nusirišo kaklaraištį, atsisegė marškinių apykaklę ir galiausiai atsikratė švarko bei kaklaraiščio, numetęs juos ant sofos. Paskui įsipylė per keturis pirštus „Balvenie“, įmetė tiesiai į stiklinę kelis ledo gabaliukus ir, nieko nelaukdamas, gurkštelėjo.

Atsidaręs odinį nešiojamojo kompiuterio lagaminėlį, išsiėmė „Jiffy“ paketą, kurį buvo parsinešęs iš biuro, palaikė ištiestoje rankoje, bijodamas

į jį net pažiūrėti. Galiausiai padėjo ant juodo lakuoto stalo pačiame kambario gale, išsitraukė laiškelį, kurį pastebėjo dar būdamas kabinete, sugrįžo prie kavos stalelio ir, išgėręs antrą gurkšnelį viskio, atsisėdo.

Laiškas buvo trumpas, išspausdintas kompiuteriu ant A4 formato popieriaus lapo. Jame parašyta: „Patikrink policijoje piršto atspaudą ir įsitikinsi, kad jis priklauso tavo draugui ir verslo partneriui. Kas 24 val. aš jam nukirsiu vis didesnę kūno dalį, kol galiausiai įvykdysi tai, ką aš tau nurodysiu."

Parašo nebuvo.

Markas vienu mauku išgėrė likusį viskį ir ant tų pačių ledo kubelių prisipylė dar tiek pat, per keturis pirštus. Tada viską nuo pradžios perskaitė antrą kartą. Paskui dar kartą. Tuo metu gatvėje pasigirdo sirenos kauksmas, nuo kurio kūnu perbėgo pagaugai. Tačiau kai po akimirkos suskambo durų skambutis, jį apėmė didžiulė panika. Eidamas per kambarį prie vaizdo kameros monitoriaus, Markas tiesiog desperatiškai vylėsi, jog atvažiavo Ešlė. Keista, tačiau jos telefonas buvo išjungtas ir dieną, kai mėgino jai prisiskambinti iš biuro, ir prieš kelias minutes, kai dar kartą pabandė su ja susisiekti kildamas liftu.

Deja, tai buvo ne Ešlė; prie durų stovėjo žmogus, kurio veidą pastaruoju metu jis matydavo pernelyg dažnai, tai yra vyresnysis detektyvas Greisas.

Keletą sekundžių jis svarstė, ar ne geriau būtų Greiso neįsileisti, — tegul verčiau ateina kitą kartą, — tačiau paskutinę akimirką pagalvojo: „O ką, jei jis turi kokių naujienų?"

Pagaliau apsisprendė ir, pakėlęs ragelį, pakvietė Greisą įeiti į vidų, o pats paspaudė elektroninės durų velkės mygtuką.

Markui pasirodė, kad Greisas tiesiog akimirksniu atsidūrė prie buto durų, jam vos ne vos suspėjus įgrūsti laišką su paketu į spintelę.

— Labas vakaras, pareigūne, — pasisveikino Markas, atidarydamas duris, tačiau staiga suprato, kad nuo viskio šiek tiek apgirto, o ir balsas skamba kažkaip nenatūraliai.

Spausdamas Greisui ranką, Markas liko stovėti per ištiestos rankos atstumą, kad detektyvas neužuostų nuo jo sklindančio alkoholio kvapo.

— Ar neprieštarausite, jei trumpam užeisiu? O gal neturite laiko?

— Jums, pareigūne, laiko visada turiu. Kiekvieną akimirką pasirengęs padėti, galite skambinti bet kuriuo paros metu. Kas naujo? Ar galiu jums pasiūlyti ko nors išgerti?

— Prašyčiau stiklinę vandens, — atsakė Greisas, jausdamas troškulį.

Jiedu susėdo vienas priešais kitą ant gilių odinių sofų, ir Greisas kurį laiką stebėjo jį. Buvo akivaizdu, kad šis vyras nervinasi, jo judesiai mažumėlę nekoordinuoti, ir nuo jo trenkia alkoholiu.

Žiūrėdamas tiesiai jam į akis, Greisas paklausė:

— Ką šiandien valgėte pietums?

Marko akys akimirksniu šovė kairėn, o po akimirkos grįžo atgal.

— Kalakuto ir spanguolių pyragėlį iš kulinarijos parduotuvės už kampo. Kodėl klausiate?

— Valgyti yra būtina, — atsakė Greisas, — ypač kai patiri stresą.

Jis padrąsinamai nusišypsojo Markui ir iš jam atneštos aukštos, prabangiai atrodančios stiklinės atsigėrė vandens.

— Nepajėgiu įminti vienos mįslės, Markai. Galvoju, galbūt jūs galėtumėte man padėti.

— Būtinai... pamėginsiu.

— Dvi vaizdo kameros ketvirtadienio vidurnaktį užfiksavo į Braitoną nuo Luiso pusės važiuojantį jūsų vardu registruotą BMW X5... — Greisas trumpam nutilo ir iš kišenės išsitraukė „Blackberry“. — Taip, 00. 29 ir 00.40.

Jis nusprendė kol kas neužsiminti apie atlikto žemės pavyzdžių tyrimo išvadas ir tarytum grobio tykantis liūtas palinkęs į priekį paklausė:

— Gal buvote sumanęs naktį nuvažiuoti į Ešdouno girią?

Greisas įdėmiai žiūrėjo tiesiai Markui į akis. Užuot pakrypę kairėn, kaip atsitiko uždavus klausimą apie pietus, į atminties pusrutulio pusę, akys staiga žybtelėjo dešinėn, paskui kairėn ir vėl, šįkart jau labai akivaizdžiai, dešinėn. *Kūrybinis* pusrutulis. Jis aiškiai ketino meluoti.

— Gali būti, kad važiavau, — atsakė Markas.

— *Gali būti?* Ar nemanote, kad naktinis pasivažinėjimas po mišką nėra labai įprastas? O ar negalėtumėte prisiminti konkrečiau?

— Man tai nėra neįprasta, — atsakė Markas, žvelgdamas į stiklinę viskio.

Jo kūno kalba staiga pakito, ir dabar jau Greisas pasijuto nejaukiai,

nesuprasdamas, kas įvyko. Markas pasilenkė pirmyn ir, pasukiojęs rankoje stiklinę, kurioje negarsiai suskambėjo ledo kubeliai, tarė:

— Matote, būtent ten šiuo metu įgyvendiname savo naują projektą. Prieš porą mėnesių gavome leidimą pačiame miško vidury, penkių akrų plote, statyti dvidešimt naujų pastatų. Tačiau tuo labai nepatenkintos aplinkos apsaugos organizacijos, todėl šiuo metu esame priversti derinti su mūsų projektu susijusias detales. Aš nuolatos — ir dieną, ir naktį — važinėju tai į mišką, tai iš miško, stebėdamas įvairiausius aplinką veikiančius veiksnius, iš kurių vienas svarbiausių — poveikis faunai nakties metu.

Greiso ryžtas ūmai tarsi išgaravo, ir detektyvas pasijuto, tarsi vienu akimirksniu būtų sugriuvęs visas pagrindas, ant kurio jis stovėjo. Didesnę jam skirto tūkstančio svarų sterlingų biudžeto dalį jis ką tik buvo išleidęs žemės ekspertizei, o dabar pasijuto kaip tikras idiotas. Ir kaip jis apie tai nepagalvojo? Kodėl nei Glenui, nei niekam kitam iš tyrime dalyvaujančių darbuotojų tai neatėjo į galvą?

Galvoje sukosi padrikos mintys, todėl Greisas pabandė nusiraminti ir sudėlioti jas į vietas. Vis dėlto Markas Varenas ir toliau atrodė apgailėtinai, tačiau nebuvo panašu, kad jis labai išgyventų dėl savo kolegos. Įniršis, prasiveržęs vaišių metu po neįvykusių vestuvių, taip pat buvo neatsitiktinis, tik Greisas niekaip nesuprato jo motyvų.

Tuo metu, turbūt jau trečią kartą per dešimt minučių, Marko Vareno žvilgsnis vėl nukrypo kažkur į tolimąjį kambario kampą, tarytum ten būtų kažkas stovėjęs. Greisas tyčia ant grindų numetė „Blackberry“ dėklą ir, pasilenkęs jo pakelti, dirstelėjo atgal, ton pusėn, į kurią vis žvilgčiojo Markas. Deja, nieko ypatingo ten neišvydo, tik prabangią stereoaparatūrą, kelis modernaus meno kūrinius ir keletą spintelių.

— Skaičiau apie tą vyruką... morge. Vakar rašė laikraštyje. Labai gaila, — tarė Markas.

— Beje, galimas dalykas, jog tai įvyko jūsų sklype, — prabilo Greisas, atidžiai stebėdamas jį.

— Aš nežinau, kur konkrečiai tai atsitiko.

Greisas, prisiminęs raštelį, kurį aptiko Davėjaus miegamajame, ir vėl žiūrėdamas tiesiai Markui į akis, paaiškino:

— Važiuojant nuo Krouborou A26, pravažiavus baltą kotedžą ir dvejas apsaugines groteles. Ar ten jūsų sklypas?

Atsakymas buvo aiškus ir be žodžių. Greisas viską suprato iš nerimastingai bėgiojančių Marko akių, surauktos kaktos, sulinkusios povyzos ir pasikeitusios veido išraiškos.

— Gali būti... tikriausiai... taip.

Pagaliau Greisui ėmė aiškėti.

— Jeigu jūs buvote sumanę palaidoti savo draugą gyvą, tai tikriausiai tam reikalui geriausiai būtų tikusi jūsų kompanijai priklausanti žemė, tiesa? Trumpai tariant, gerai žinoma vieta.

— Aš... aš manau...

— Jūs vis dar tvirtinate, kad neplanavote palaidoti Maiklo Harisono gyvo?

Jo vyzdžiai staiga išsiplėtė.

— Būtent. Nieko panašaus.

— Tiek to, ačiū, — Greisas trumpam dirstelėjo į savo mobilųjį telefoną. — Ar negalėtumėte, Markai, padėti man išsiaiškinti, kam priklauso vienas telefono numeris?

— Pamėginsiu.

Greisas perskaitė skaičius, kuriuos buvo radęs ant popieriaus skiautės.

— 0771 52136, — pakartojo Markas. Akys šoktelėjo kairėn. Atminties pusrutulis. — Primena Ešlės telefono numerį, tiesa, trūksta dviejų skaičių. O kodėl jūs klausiate?

Greisas išgėrė vandenį ir atsistojo.

— Šis numeris buvo rastas Davėjaus Vylerio, nužudytojo vaikino, namuose. Kartu su nuorodomis į Ešdouno girią.

— Kaip tai?

Greisas priėjo prie lango, atidarė balkono duris, išeinančias į vidinį kiemą, ir atsistojo tikmedžiu iškaltame balkone. Įsitvėręs į metalinius turėklus, jis pažvelgė žemyn į judrią gatvę. Tik ketvirtas aukštas, tačiau jam pakako ir tiek, kad imtų svaigti galva.

— Kokiu būdu šitas vaikinas gavo Ešlės telefono numerį ir sužinojo mūsų sklypo orientyrus? — paklausė Markas.

— Ir aš labai norėčiau tai sužinoti.

Marko žvilgsnis ir vėl nukrypo tolimesnės kambario sienos link. „Spintelė? — pagalvojo Greisas. — Gal kažkas spintelėje? Kas?"

Greisą kamavo tokia negera nuojauta dėl šio vyro, taip pat ir dėl Eš-

lės Harper, kad jis norėjo kreiptis dėl kratos orderio ir apieškoti kiekvieną jų namų ir biuro colį. Tačiau tai padaryti nebuvo paprasta. Magistratai, jei norėdavai gauti orderį, reikalavo argumentuoti prašymą, o tam reikėjo įrodymų. Apyrankės, kurią Greisas gavo iš Ešlės, būtų neužtekę. O dėl Marko Vareno ir Ešlės Harper, tai jis kol kas vadovavosi tik nuojauta. Deja, jokių įrodymų neturėjo.

— Sakykite, Markai, ar tą jums priklausantį žemės sklypą sunku rasti? Žinant orientyrus — baltas kotedžas, apsauginės grotelės ant kelio?

— Iš tikrųjų, tai reikia žinoti, kurioje vietoje pasukti iš pagrindinio kelio. Ši vieta pažymėta tik dviem basliais — mes nenorėjome atkreipti dėmesio.

— Man regis, jūsų kolegos reikėtų ieškoti būtent ten. Ar jūs taip nemanote?

— Visiškai sutinku.

— Susisieksiu su Krouborou policija, kurios darbuotojai dalyvauja paieškoje, tačiau man atrodo, kad jūs mums būsite labai reikalingas — bent jau keliui parodyti. Ar neprieštarausite, jei maždaug po pusvalandžio atvyktume jūsų paimti?

— Puiku. Ačiū jums. Tiesa, kaip jūs manote, ar ilgai aš jums būsiu reikalingas?

Greisas suraukė antakius.

— Hm... būtų gerai, kad parodytumėte įvažiavimą — vietą, kurioje reikia pasukti iš kelio, — ir ribą, nuo kurios prasideda jūsų teritorija. Manau, valandos turėtų užtekti. Nebent jūs pats norėtumėte dalyvauti paieškoje?

— Būtinai... Tai yra... padėsiu kuo galėdamas.

71

Uždaręs paskui Greisą duris, Markas puolė į vonios kambarį, atsiklaupė prie klozeto ir išsivėmė. Akimirką atsikvėpęs, pakartojo.

Atsistojęs spustelėjo vandens nuleidimo svirtį ir, priėjęs prie kriauklės, šaltu vandeniu išsiskalavo burną; drabužiai nuo prakaito buvo per-

mirkę, o plaukai prilipę prie galvos. Tekant vandens srovei, jis vos ne vos išgirdo telefono skambutį

Pačiupęs ragelį, suspėjo pakelti jį prieš pat įsijungiant autoatsakikliui.

— Alio?

Vyriškas balsas australišku akcentu paklausė:

— Ar čia Markas Varenas?

Išgirdęs skambinančiojo balsą, Markas sunerimo.

— Aš nepažįstu jūsų numerio. Su kuo kalbuosi?

— Mano vardas — Vikas... Esu su jūsų draugu Maiklu, kuris man ir davė jūsų telefono numerį. Tiesą sakant, Maiklas pats norėtų tarti jums keletą žodžių. Ar galima?

Markas ėmė drebėti ir tvirtai prispaudė ragelį prie ausies. Po akimirkos jis iš tikrųjų išgirdo Maiklo balsą, tačiau taip, kaip niekada iki šiol nebuvo jo girdėjęs. Tai buvo šauksmas, kuris, kaip jam pasirodė, išsiveržė iš pačios sielos gelmės — tartum traukinys iš tunelio — ir perėjo į siaubingos agonijos *crescendo.*

Markas, tarytum nusideginęs, staiga atitraukė ragelį nuo ausies. Riksmas nutrūko, ir jis išgirdo Maiklą inkščiant, tačiau po sekundės kitos riksmas vėl pasikartojo.

— Ne, maldauju, ne, ne! NE! NE! NEEE!

Tada ragelyje vėl pasigirdo Viko balsas.

— Spėju, kad nė nenutuoki, ką darau tavo bičiuliui, ar ne, Markai? Nesivargink, sužinosi ryt, gavęs siuntinuką.

— Ko jums reikia? — paklausė Markas, ištempęs ausis ir klausydamas, gal dar kartą išgirs Maiklo balsą.

— Man reikia, kad tu pervestum pinigų į savo banką Kaimanų salose, į sąskaitą, kurios numerį tau netrukus padiktuosiu.

— Tai neįmanoma. Negalėčiau to padaryti, net ir labai norėdamas. Bet kokiai banko operacijai reikalingi du parašai — Maiklo ir mano.

— Kompanijos biure, tavo seife, guli judviejų pasirašyti dokumentai, kuriais teisininkui Kaimanų salose suteikėte patikėtinio įgaliojimus. Įdėjote juos ten praėjusiais metais, prieš išplaukdami savaitei į regatą, tikėdamiesi sudaryti sandorį Grenadinų salose. Tačiau to neįvyko, o tu pamiršai sunaikinti šiuos popierius. Paprasta kaip dukart du — keturi.

Iš kur, po galais, jis tai žino? — nustebo Markas.

— Aš noriu pasikalbėti su Maiklu. Nenoriu girdėti jo šauksmo, noriu paprasčiausiai pasikalbėti.

— Šiandien jau pakankamai su juo prisišnekėjai. Dabar leisiu tau gerai apmąstyti šį pasiūlymą, o po kurio laiko mes ir vėl maloniai pabendrausime. Tiesa, Markai, nė žodžio policijai, kitaip aš ne juokais supyksiu.

Pokalbis baigėsi.

Tą pačią akimirką Markas paspaudė mygtuką, norėdamas sužinoti paskutinio skambinusiojo telefono numerį, tačiau nė kiek nenustebo išgirdęs: „Atsiprašome, skambinusiojo numeris nežinomas."

Jis dar kartą pabandė prisiskambinti Ešlei. Išgirdęs jos balsą, su palengvėjimu atsiduso.

— Ačiū Dievui, — tarė Markas. — Kur buvai dingusi?

— Ką nori tuo pasakyti? Kaip suprasti?

— Bandžiau tau prisiskambinti.

— Tiesą sakant, buvau masažo kabinete. Vienas iš mūsų juk turi išsaugoti blaivią galvą, ar ne? Paskui užsukau pas Maiklo motiną, o dabar važiuoju namo.

— Ar negalėtum apsisukti ir užlėkti pas mane? Iškart, nieko nelaukdama?

— Ar tik tu neišgėręs? Atrodo, pinasi tavo liežuvis?

— Turiu naujienų. Man *reikia* su tavimi pasikalbėti.

— Rytoj ryte, gerai?

— Ne. Tai labai svarbu.

Jo balse pasigirdo įsakmus tonas. Ešlė, nors ir be didelio entuziazmo, vis dėlto nusileido.

— Gerai. Tik nežinau, ar šis sumanymas — atvažiuoti pas tave — yra geras... Ar nebūtų geriau, jei susitiktume kur nors neutralioje vietoje, pavyzdžiui, kur nors bare ar restorane?

— Puiku, tegul girdi visas pasaulis.

— Man atrodo, galėtume pasikalbėti ir tyliai, ar ne? Nejaugi būtų geriau, jei kas nors pamatytų mane lankantis tavo namuose?

— O, Jėzau, ar tik tu ne paranojikė?

— Aš? Manau, kad tau verčiau patylėti. Nagi, sakyk restorano pavadinimą.

Markas kurį laiką galvojo. Policijos automobilis pas jį atvažiuos maždaug po pusvalandžio. Iki sklypo buvo taip pat pusvalandis kelio. Tarkime, jis ten užtruks dešimt minučių, paskui vėl pusvalandį sugaiš, kol grįš atgal. Laikrodis rodė aštuonias valandas vakaro. Pirmadieniais daug lankytojų nebūna. Galiausiai jis pasiūlė susitikti italų restorane netoli Karališkojo teatro — antras restorano aukštas buvo pakankamai erdvus, o ir žmonių šįvakar turėtų būti nedaug.

Vis dėlto jis apsiriko. Jo nuostabai, restoranas buvo sausakimšas — Markas buvo pamiršęs, kad ir pasibaigus Braitono festivaliui miestas vis dar negalėjo nurimti, o barai ir restoranai kiekvieną vakarą šurmuliavo žmonių. Antrame aukšte beveik visi staliukai buvo užimti, ir jam nieko daugiau neliko, kaip tik brautis prie ankšto staliuko šalia triukšmingo dvylikos žmonių stalo. Ešlė dar nebuvo atvažiavusi. Aplinka buvo specifiškai itališka: baltos sienos, maži staliukai, ant kurių degė „Chianti" buteliuose įstatytos žvakutės, ir garsiai šūkaujantys temperamentingi padavėjai.

Kelionė į Krouborou ir atgal praėjo be jokių netikėtumų: jo paimti atvažiavo automobilis be skiriamųjų policijos ženklų, kuriame sėdėjo du jauni detektyvai, kone visą kelią pirmyn ginčijęsi apie futbolininkus, o grįždami atgal — apie kriketą. Į Greisą jie nekreipė jokio dėmesio, tik paaiškino, kad jie prieš valandą baigė savo pamainą, todėl norėtų kuo greičiau grįžti atgal. Be abejo, Markas tuo tik apsidžiaugė.

Jis parodė jiems, kur yra dvigubos apsauginės grotelės galvijams ir prasideda miško keliukas, ir kartu su detektyvais liko sėdėti, laukdami, kol atvažiuos paieškos grupė. Netrukus pasirodė kelių mikroautobusų kolona, kurios priekyje važiavo policijos „Range Rover".

Markas išlipo iš automobilio, paaiškino, kiek dar reikės pavažiuoti į priekį, tačiau prie jų neprisidėjo. Vis dėlto jis nenorėjo dalyvauti surandant karstą, o tuo, kad policija jį ras, Markas nė neabejojo.

Dabar labiau už viską jam rūpėjo išgerti, tik kol kas nežinojo, ko būtent. Troškuliui numalšinti užsisakė bokalą „Peroni" ir, tikėdamasis prasiblaškyti, įsigilino į meniu. Netrukus pasirodė ir Ešlė.

— Vis dar geri? — pareplikavo vietoj pasisveikinimo ir, nė nesiteikdama pabučiuoti, įsispraudė prie staliuko, nepatenkintu žvilgsniu nužvel-

gusi greta sėdinčią įsilinksminusią kompaniją ir priešais save pasidėjusi prabangią rožinę „Prada“ rankinę.

Ji atrodo dar gražesnė negu visada, pagalvojo Markas, įdėmiai nužvelgdamas Ešlę, kuri buvo apsirengusi madingai atspurusia ir krūtinę išryškinančia kreminės spalvos palaidine, pasidabinusi mažu vėriniu ir į kuodą susirišusi plaukus. Atrodė žvali ir pailsėjusi, o nuo jos dvelkė brangiais kvepalais, kuriuos Markas gerai žinojo, bet neprisiminė jų pavadinimo.

Šypsodamasis jai, Markas tarė:

— Atrodai pritrenkiamai.

Ešlės akys, greičiausiai ieškodamos padavėjo, nekantriai bėgiojo po patalpą.

— Ačiū... O tu — tartum pridėjęs į kelnes.

— Tuojau sužinosi, kodėl.

Beveik nekreipdama į jį dėmesio, Ešlė kilstelėjo ranką ir, atskubėjus padavėjui, įsakmiu balsu pareikalavo atnešti „San Pellegrino“.

— Ar nenorėtum vyno? — paklausė Markas. — Aš ketinu truputį išgerti.

— Manau, kad tau taip pat vertėtų gerti vandenį — pastaruoju metu pernelyg dažnai svaiginiesi. Pats metas liautis. Okei?

— Okei. Matysim.

Ji patraukė pečiais.

— Puiku. Daryk kaip nori.

Markas ištiesė ranką, tikėdamasis prie jos prisiliesti, tačiau Ešlė atitraukė savo rankas nuo stalo ir, atsilošusi atgal, sukryžiavo jas ant krūtinės.

— Kol neužmiršau — ryt laidojamas Petis. Antrą valandą iš „Gerojo Ganytojo“, Daik Roude. Luko laidotuvės trečiadienį, tiesa, dar nežinau, kelintą valandą... Apie Džošo ir Robo laidotuves dar negirdėjau. Na, ir kokia gi ta didžioji paskutinė naujiena, kuria nori su manimi pasidalyti?

Padavėjas atnešė vandens, ir jie užsisakė valgyti. Jam pasišalinus, Markas ėmė pasakoti apie pirštą.

Ji papurtė galvą ir apstulbusi tarė:

— Negali būti, Markai.

Markas paketą su pirštu buvo įdėjęs į šaldytuvą, tačiau turėjo su savimi laiškelį, kurį tuojau pat padavė jai.

Ešlė skaitė atidžiai, keletą kartų iš eilės, be garso tardama žodžius, tarytum negalėdama patikėti. Staiga jos akys žybtelėjo pykčiu ir ji priekaištingai paklausė:

— Klausyk, Markai, o čia ne tavo darbas?

Šįkart Markui atėjo eilė suglumti. Pirmiausia jis pagalvojo ir atsakė:

— Ką? Nejaugi tu manai, kad aš Maiklą kažkur paslėpiau, o paskui nukirtau jam pirštą? Galbūt aš jo ir ne per daug mėgstu, bet...

— Tu lengvai leidi jam uždusti karste, bet negalėtum, pavyzdžiui, nukirsti piršto? Ei, Markai, kas čia per nesąmonės?

Jis apsidairė aplink sunerimęs, kad kas nors, išgirdęs jos pakeltą balsą, neatkreiptų dėmesio. Laimė, jie niekam nerūpėjo.

Markas negalėjo patikėti tuo, ką girdi.

— Ešle, paklausyk, tai aš. O, Jėzau, kas tau pasidarė? Mes gi veikiam išvien — nejaugi pamiršai susitarimą? Juk mes mylim vienas kitą ir turim veikti išvien, ar ne?

Ji nurimo, apsidairė, palinko į priekį, paėmė jo ranką, pakėlė sau prie lūpų ir švelniai pabučiavo.

— Mielasis mano, — ramiai prabilo Ešlė, — aš tave labai myliu... Tačiau suprask mane — esu priblokšta.

— Taip pat ir aš.

— Manau, visi žmonės tokiais atvejais reaguoja labai skirtingai.

Markas linktelėjo, pakėlė jos ranką sau prie veido ir palietė ją lūpomis.

— Mes turime kokiu nors būdu padėti Maiklui.

Mergina papurtė galvą.

— Nejaugi nesupranti, jog geriau nė nesugalvosi? Mums nieko nereikia daryti! Šis žmogus — Vikas — įsivaizduoja, kad tu dėl Maiklo padarysi viską, nes esi jo verslo partneris, — ji šyptelėjo. — Betgi tai neįtikėtina!

— Luktelk. Aš tau dar ne viską papasakojau, — jis iki dugno išgėrė alų ir apsidairė, ar jam dar neatneša vyno. Tada papasakojo apie Viko skambutį ir Maiklo šauksmą.

Ešlė klausėsi tylėdama.

— O, Jėzau, vargšas Maiklas... jis... — ji prikando apatinę lūpą, o ant skruosto sužvilgo ašara. — Norėjau pasakyti... po galais, tikra velniava.

Ji trumpam užsimerkė, o atsimerkusi pažvelgė tiesiai Markui į akis.

— Kaip... kaip, po velnių... kaip tas žmogus jį rado?

Markas nusprendė kol kas nepasakoti apie Greiso apsilankymą — Ešlė jau ir taip buvo beprarandanti savitvardą.

— Manau, jis kapą aptiko eidamas pro šalį — karstas juk nebuvo visiškai užkastas. — Vyrai neplanavo užtrukti ilgiau kaip valandą ar dvi. Aš jį šiek tiek užmaskavau, tačiau paskubomis, todėl koks nors iškylautojas duobę galėjo gana nesunkiai pastebėti.

— Iškylautojai yra kas kita, — niūriai atsiliepė ji. — Šis žmogus nepanašus į iškylautoją.

— Galbūt jis tiesiog atsitiktinis praeivis. Aptikęs Maiklą prisimena, ką skaitė laikraščiuose, ką girdėjo žinių laidose, ir supranta, jog tai yra tas pats visų ieškomas turtingas vyrukas. Ką gi, toks šansas pasitaiko tik vieną kartą gyvenime. Tada jis nugabena Maiklą į kitą vietą ir atsiunčia mums išpirkos reikalaujantį laišką... kartu su įrodymu, kad Maiklas tikrai pas jį.

Ešlė drebančiu balsu paklausė:

— O kaip... iš kur... tu... mes... tai yra... kaip mes galime būti tikri, jog tai tikrai Maiklo pirštas?

— Maždaug prieš tris savaites mudu su Maiklu buvome nuvažiavę pasikrapštyti prie jachtos. Tai buvo šeštadienio popietė — prisimeni?

— Nelabai.

— Tai štai. Uždarydamas jachtos duris, Maiklas stipriai prisispaudė pirštą. Jis ėmė kaip pasiutęs šokinėti, keiktis, pakišo pirštą po šalto vandens srove. Po kelių dienų jis man parodė tamsų ruoželį ant nago, — Markas trumpam nutilo. — Piršto, kurį gavau siuntinyje, nagas buvo su juoda dėme. Supranti?

Padavėjas Ešlei atnešė lėkštę su avokadais, *mozzarella* ir pomidorais, o priešais Marką pastatė didelį daržovių sriubos dubenėlį. Jam vėl nuėjus nuo jų staliuko, Ešlė paklausė:

— Ar tu norėtum paskambinti į policiją? Iškloti visa tai vyresniajam pėdsekiui?

Laukdamas, kol praauš sriuba, ir žiūrėdamas į pradėjusią valgyti Ešlę, Markas ėmė svarstyti šią galimybę. Jeigu jie apie tai papasakotų policijai ir pagrobėjas įvykdytų savo grasinimą nužudyti Maiklą, tokia įvykių eiga būtų pati geriausia. Išskyrus vieną „bet“ — Maiklo riksmą. Jie nė nesapna-

vo, kad viskas taip susiklostys. Avarijoje žuvo visi keturi draugai. Markas, nuvažiavęs prie duobės, iš karsto ištraukė oro vamzdelį. Jo širdis nesudrebėjo netgi tada, kai išgirdo iš karsto sklindantį duslų draugo balsą. Anas šauksmas nė iš tolo neprilygo tam, kurį jis išgirdo telefonu.

— Maiklas su savimi tikriausiai turi ir delninį kompą. Jei ištrūktų gyvas, suprastų, kad aš žinojau, kur jis užkastas.

— Po to, kai įvyko avarija, nebuvo nė minties, kad jis galėtų išgyventi, — tarė Ešlė.

Ji trumpam susimąstė ir suirzusi paklausė:

— O gal aš klystu?

Markas nepratarė nė žodžio. Nors jis įprastai pasižymėjo racionaliu mąstymu ir gebėjimu susikoncentruoti, šįkart jo mintys buvo visiškai padrikos. Iš tikrųjų, planuodami Maiklo bernvakarį, jie nė nemanė padaryti jam ką nors bloga, o tiesiog norėjo atkeršyti už visas jo iškrėstas išdaigas. Net ir jiedu su Ešle nebuvo sumanę nieko panašaus. Ešlė ketino tik ištekėti už Maiklo ir tokiu būdu įgyti teisę į pusę jam priklausančių „Double-M Properties" akcijų. Nudžiūvus nuosavybės dokumentų antspaudams, Markas su Ešle būtų perėmę kompanijos valdymą į savo rankas. Jie būtų išstūmę Maiklą iš direktorių tarybos ir pavertę jį paprastu akcininku, kuris nebūtų turėjęs kito pasirinkimo, kaip tik leisti jiems už minimalią kainą išpirkti jam priklausančias akcijas ir tapti vienvaldžiais kompanijos šeimininkais.

Kodėl, velniai rautų, tą vakarą, kai grįžęs iš Lydso išgirdo apie įvykusią nelaimę, jis tvirtino nieko nežinąs? Kodėl? Iš tikrųjų, kodėl?

Žinoma, atsakymą jis kuo puikiausiai žinojo. Pavydas. Jis niekaip negalėjo susitaikyti su mintimi apie Ešlės ir Maiklo medaus mėnesį, o tada išeitis pati nukrito tiesiai jam į sterblę.

— O gal buvo, Markai? — Ešlė neatstojo.

— Kas „gal buvo"?

— Oho! Labas! Ar buvo kokia nors abejonė, kad jis galėtų išgyventi?

— Ne. Be abejo, ne.

Ešlė įdėmiai žvelgė tiesiai jam į akis.

Markas taip pat nemirksėdamas stebeilijo į ją, o ausyse be paliovos aidėjo kančios kupinas riksmas. *Ešle, tau neteko išgirsti to, ką išgirdau aš.*

72

Maiklas gulėjo bitumo juodumo tamsoje, klausydamasis savo širdies plakimo, kankinamas nepakeliamo galvos skausmo, tvinkčiojimo smiliuje ir pilvą veriančių dieglių kiaušuose — prieš kokią valandą, šitas šunsnukis prie jų buvo prisegęs gnybtus ir įjungęs elektros srovę.

Tačiau tamsa buvo niekis, palyginti su stingdančia, kiaurai persmelkiančia ir mintis paralyžiuojančia baime. Jis prisiminė filmą *Avinėlių tylėjimas*, kurį pirmąkart buvo matęs prieš keletą metų, o neseniai kartu su Ešle žiūrėjęs per televizorių — jame maniakas žudikas, savo aukoms nulupantis odą, šulinyje laikė įkalintą senatoriaus dukrą. Maiklas jautėsi visiškai bejėgis — jis drebėjo, stengėsi sutelkti dėmesį, ieškoti išeities, kad tik išgyventų.

Greičiau pas Ešlę. Greičiau prie altoriaus. Jis nieko daugiau nenorėjo.

O, Dieve, kaip jis jos ilgėjosi!

Maiklas negalėjo pajudinti nei rankų, nei kojų. Pamaitinęs jį konservuotu troškiniu ir duona, pagrobėjas vėl užklijavo burną lipnia juosta, todėl Maiklas galėjo kvėpuoti tik per besikemšančią nosį. Apimtas baimės, kad nosis gali visiškai užsikimšti, jis ėmė šnarpščioti — vis stipriau ir giliau, kol pajuto, kad ima daužytis širdis.

Jis bandė susiorientuoti, kur atsidūrė. Užuodė drėgmę, pelėsius ir tepalus. Tysojo ant kieto pagrindo, o į nugarkaulį rėmėsi kažkas labai aštraus, todėl gulėti ant nugaros darėsi nebepakeliama.

Tiesa, nepaisant skausmo, jis jautėsi gerokai stipresnis negu iki to.

Maistas darė savo. *Aš nesirengiu gulėti čia lyg koks baslys ir dvėsti. Dar ne viską gyvenime pasiekiau, kad galėčiau šitoj skylėj numirti. Tik ne tai. Jokiu būdu, po perkūnais, ne.*

Pamėgino atlaisvinti juostą, kuria buvo surištas. Giliai įkvėpė ir susitraukė, paskui iškvėpė ir visu kūnu įsirėžė į juostą. Pajuto, kad ji truputį, nors ir labai nežymiai, palaisvėjo. Tada tą patį vėl pakartojo — stipriai prispaudė sau prie šonų rankas ir vėl įsitempė, vėl prispaudė ir vėl įsitempė. O, mielasis Jėzau, pagaliau jis pajudino dešinę ranką. Nors ir labai mažai, tačiau pajudino! Maiklas nesiliovė — įsitempė ir vėl atleido, įsitempė, atleido... Dabar dešinė ranka įgavo dar daugiau laisvės.

Ir dar daugiau!

Apsivertė ant šono, o paskui ant pilvo. Į šnerves trenkė tepalo smarvė; jis gulėjo veidu į kažką tepaluotą, tačiau tai buvo nesvarbu, nes liovėsi skaudėti nugarkaulį.

Pamėgino pasukinėti ir ištiesti ranką. Staiga kažką užčiuopė.

O, Dieve!

„Eriksonas" tebebuvo kišenėje!

Maiklas kiek galėdamas ištiesė ranką, įkišo ją į užpakalinę kelnių kišenę ir išsitraukė telefoną.

Pajuto, kaip ima spurdėti širdis. Telefonas taip ilgai išbuvo karste, po vandeniu. Nors ir turėjo būti atsparus vandeniui, tačiau Maiklas abejojo, ar jis veiks. Paglostė jį tartum ištikimą ir geriausią draugą. Radęs įjungimo klavišą, spustelėjo. Įsiklausė.

Pasigirdo silpnas pyptelėjimas. Po akimirkos blankiai nušvito ekranas, tačiau to visiškai pakako, kad Maiklas pamatytų iš abiejų pusių jį supančias aukštas sienas. Jis gulėjo maždaug šešių pėdų pločio ir penkių pėdų aukščio patalpoje, dengtoje kažkokiomis durimis. Staiga Maiklui galvoje prašviesėjo. Pamėgino dar labiau pajudinti ranką ir ją visiškai išlaisvinti, kad galėtų pakelti telefoną sau prie galvos, tačiau to padaryti nepavyko. Jis buvo pernelyg stipriai surištas.

Ką gi.

Reikia pagalvoti.

Žinutė.

Jis gali pamėginti išsiųsti tekstinį pranešimą.

Nagi, prisimink! Kas eina po to, kai įjungi telefoną? Pirmiausia reikia surinkti PIN kodą. Maiklo, kaip ir daugelio žmonių, kodas buvo labai paprastas, sudarytas iš jam laimingų skaičių: 4-4-4-4. Jis perbraukė pirštu per klaviatūrą — skaičius „keturi" buvo antroje eilėje iš kairės. Paspaudė klavišą ir išgirdo pyptelėjimą; paskui dar tris „pypt" paeiliui. Neįtikėtina! Šitas daikčiukas taip ilgai išbuvo po vandeniu, tačiau tebeveikė. Kažin ar bus galima išsiųsti pranešimą?

Toliau buvo gerokai sunkiau. Jam reikėjo prisiminti, su kuriomis raidėmis susietas kiekvienas klavišas. Pirmas klavišas nesusietas su jokia raide, tik su skaičiumi „vienas". Antras klavišas buvo susietas su raidėmis A, B ir C. Maiklas mintyse atliko tam tikrus skaičiavimus, puikiai prisimindamas,

kad visos abėcėlės raidės buvo sugrupuotos po tris, išskyrus du klavišus, kurie turėjo po keturias raides. Kurie tai klavišai? Po galais, juk jis gan dažnai rašydavo pranešimus — tai turėtų būti įsispaudę jo atmintyje.

Tai turėtų būti rečiausiai naudojamos abėcėlės raidės, Q ir — nagi, gerai pagalvok — X arba Z.

Toliau Maiklas neskubėdamas ir labai kruopščiai pabandė prisiminti operacijų eiliškumą. *Meniu* klavišas buvo viršuje, kairėje pusėje. Paspaudus vieną kartą, atsidaro *pranešimai*. Paspaudus antrą kartą — *kurti pranešimą*. Spustelėjus trečią kartą, atsidaro tuščias ekranas. Tada jis ėmė maigyti klavišus, tikėdamasis surinkti reikiamas raides. *Gyvas. Pranešk policijai.*

Maiklas vylėsi, kad atmintis jo neapgauna, todėl dar kartą paspaudė tą patį klavišą, tikėdamasis, kad įsijungs funkcija *siųsti*.

Toliau turėtų eiti *telefono numeris*.

Surinko Ešlės numerį.

Toliau dar kartą turėtų įsijungti *siųsti*.

Didžiausiam Maiklo džiaugsmui, paskutinį kartą paspaudus telefono klavišą, pasigirdo tylus „pypt". Pranešimas išsiųstas!

Tačiau staiga jį apėmė panika. Na ir kas, kad pranešimą pavyko išsiųsti sėkmingai? Kokia Ešlei ir policijai iš jo nauda? Velniai rautų, ar pagal tokį pranešimą jie galės jį rasti? Kurį laiką jį vėl apėmė niūresnė už tamsą neviltis.

Vis dėlto jis taip lengvai nepasiduos. Turi būti kažkokia išeitis. *Galvok! Galvok!*

Jo pirštai judėjo klaviatūra — 1-2-3-4-5-6-7-8-9.

Surinko 9-9-9. Tada paspaudė *skambinti*. Netrukus pasigirdo tylus skambučio signalas, o dar po akimirkos taip pat tylus moters balsas.

— Pagalbos telefonas. Kurios tarnybos pageidaujate?

Jis desperatiškai bandė ką nors pasakyti, tačiau tepajėgė tik kažką sumurmėti.

— Alio? Kas skambina? Alio? Kas atsitiko? Alio, alio, ar galite pasakyti, kas esate? Alio? Ar jums nelaimė? Ar girdite mane?

Tyla.

— Alio, ar jūs mane girdite?

Maiklas išjungė telefoną ir dar kartą paskambino. Šįkart išgirdo kitos darbuotojos balsą, tačiau klausimai buvo kone vienodi. Vėl išjungė. Jeigu jis nesiliaus, jie turėtų suprasti. Ar tikrai?

73

Greisas užsakė Kleo Morėj antrą „Polstar“ degtinės su spanguolėmis, o sau — dietinės kokakolos. Vieno didelio „Glenfiddich“ jam turėtų užtekti — Greisui šįvakar dar reikės grįžti į Nusikaltimų tyrimo skyrių, todėl jam būtina išlikti blaiviam.

Jie sėdėjo ant minkštų kėdžių prie kampinio staliuko. Bare buvo ramu, žmonių nedaug — mažiau negu tuzinas. Pačiame baro gale sėdėjo vienarankis banditas, kuris be perstojo dairėsi aplink ir mirkčiojo, toks vienišas, tarytum sena prostitutė, vėjuotą dieną „šlifuojanti“ šaligatvį.

Kleo atrodė stulbinamai. Visai neseniai išplauti blizgantys plaukai dailiai krito jai ant pečių, ji vilkėjo lengvą zomšinį švarkelį, po kuriuo matėsi smėlio spalvos marškinėliai, apsimovusi madingas trijų ketvirčių ilgio kelnes, iš po kurių buvo išlindusios smulkios kulkšnys, ir apsiavusi įsispiriamas baltas basutes.

Iš Marko Vareno Greisas nuvažiavo į Nusikaltimų tyrimo skyrių visiems tyrimo grupės nariams išsiųsti Davėjaus nubraižytos schemos kopijų, o iš ten atskubėjo tiesiai į barą, tačiau vis tiek pavėlavo valandą dvidešimt minučių. Be abejo, jis neturėjo kada ne tik persirengti, bet ir susitvarkyti, todėl į pasimatymą atvažiavo vilkėdamas mėlynu kostiumu, kurį buvo apsirengęs rytą, tikėdamasis, kad bus iškviestas į teismo posėdį, baltais marškiniais ir vienspalviu mėlynu kaklaraiščiu, kurio mazgas dabar buvo gerokai laisvas. Žvelgdamas į Kleo, jis jautėsi apsirengęs labai neskoningai.

— Niekada tavęs nemačiau apsirengusios civiliniais drabužiais, — pajuokavo Greisas.

— Tau būtų patogiau, jei būčiau pasirodžiusi su įprastu žaliu operacinės chalatu ir guminiais batais?

— Manau, kad atrodytum *je ne sais quoi*.

Ji blykstelėjo akimis ir pakėlė stiklinę.

— Ačiū!

Ji turėjo tiesiog pasakišką figūrą. Rojui patiko jos žydros akys, trumputė daili nosytė, kone vaikiškos lūpos, smakro duobutė, lieknas kūnas.

Nuo Kleo sklido toks puikus kvapas, tarytum ji būtų išsimaudžiusi pačiuose brangiausiuose kvepaluose. „Trigeno“, kuris erzindavo nosį morge, nė kvapo — šįvakar ji nepaprastai žavi ir moteriška, akys spindėte spindėjo džiaugsmu, todėl nė vienas baro lankytojas vyras negalėjo jos nepastebėti. „Kažin ar jie taip pat šaudytų į akimis sužinoję, ką ji veikia dieną?“ — pagalvojo Greisas.

Užpylęs ant ledo kubelių citrinos kokakolos, jis taip pat kilstelėjo stiklinę.

— Džiaugiuosi tave matydamas.

— Aš taip pat. Gal papasakotum, ką šiandien veikei?

— Nemanau, kad tai tave tikrai domina.

Ji visu kūnu pasilenkė į priekį. Nedaug trūko, kad būtų prie jo prisiglaudusi. Jam buvo labai gera sėdėti kartu su ja, ir atrodė, kad šią valandą visi rūpesčiai liko kažkur toli, kitame pasaulyje.

— Ir dar kaip, — atsakė Kleo. — Aš noriu išsamios ataskaitos už kiekvieną minutę!

— O ką, jei mano pasakojimas bus redaguotas? Atsikėliau, išsimaudžiau, išėjau, susitikau Kleo ir nuėjome išgerti. Tinka?

Mergina nusijuokė.

— Puiku. Tai pradžia. O dabar pasakok tai, ką buvai praleidęs.

Jis trumpai, atsižvelgdamas į tai, kad turi nedaug laiko, papasakojo. Laikrodis rodė penkiolika po devintos — po valandos jis turės būti Nusikaltimų tyrimo skyriuje. Jam išvis nereikėjo važiuoti į šį pasimatymą, geriau jau būtų atidėjęs kitam kartui, tačiau, po galais, nejaugi jis neturi teisės nors retkarčiais skirti laiko sau?

— Manau, apklausti gedintį žmogų labai sunku, — tarė Kleo. — Atrodo, per septynerius darbo metus turėjau apsiprasti, ir susitikimai su žmonėmis, kurie vos prieš kelias valandas išgirdo apie artimo žmogaus mirtį, manęs neturėtų jaudinti, tačiau aš tokių akimirkų bijau neką mažiau negu pirmais savo darbo metais.

— Gal pasirodysiu beširdis, — atsakė Greisas, — tačiau pats geriausias metas prakalbinti artimo žmogaus netektį išgyvenantį žmogų yra pirmosios valandos. Netekę artimųjų, žmonės pirmiausia patiria stiprų šoką. Būtent tada jie nori išsikalbėti. Tačiau, praėjus maždaug dvylikai valandų,

susirinkus šeimos nariams ir draugams, jie atsiriboja nuo žmonių, o tada jų neprakalbinsi. Jei nori išgirsti ką nors svarbaus, iš patirties žinau, stenkis su tokiu žmogumi susitikti kuo greičiau.

— Tau patinka tavo darbas? — pasidomėjo ji.

Jis išgėrė gurkšnelį kokakolos.

— Taip. Nemėgstu tik standartiškai mąstančių kolegų.

Kleo, tarytum kažko ieškodama, šiaudeliu maišė kokteilį, o jos įdėmus žvilgsnis Greisui priminė, kaip susikaupusi ji ėmė purvo pavyzdžius nuo žuvusiųjų drabužių. Jis susimąstė, kaip jaustųsi, jei kada nors tektų su ja mylėtis. Nejaugi šios merginos nuogas kūnas jam primintų morgą ir kartu matytus lavonus? Nejaugi mintis, kad jos graži oda slepia ne tik visiems žmonėms, bet ir visiems žinduoliams bendrus neišvaizdžius ar net šlykščius, riebalais padengtus vidaus organus, sulaikytų jį nuo sekso?

— Rojau, aš jau senokai noriu tavęs kai ko paklausti. Apie tai, beje, skaičiau ir praėjusios savaitės laikraščiuose. Kaip tu susidomėjai antgamtiniais dalykais?

Dabar jam atėjo eilė gurkštelėti. Plastikiniu kokteilio šiaudeliu perdūręs citrinos minkštimą, išleido iš jos keletą sulčių lašelių.

— Kai buvau vaikas, mano dėdė, tėvo brolis, gyveno Vaito saloje, Kembridže. Kiekvieną vasarą savaitę praleisdavau pas juos ir man ten labai patiko. Jie turėjo du sūnus — vieną truputį vyresnį už mane, o kitą šiek tiek jaunesnį; galima sakyti, kad nuo šešerių metų augau kartu su jais. Ar tau teko kada nors būti Kouvse?

— Taip. Mes su tėčiu dažnai plaukdavome į Vaito saloje vykstančias Kouvso dienas.

Mėgdžiodamas jos snobišką akcentą, Greisas tarė:

— Jooo. Su tėčiu.

Kleo paraudo ir šaipydamasi draugiškai kumštelėjo jam į ranką.

— Nebūk toks bjaurus! Tęsk savo pasakojimą.

— Dėdė gyveno nedideliame terasiniame kotedže, o priešais jį stovėjo didingas keturių aukštų pastatas. Jame gyveno dvi labai mielos senutės, kurios visuomet sėdėdavo ketvirtame aukšte įrengtame erkeryje ir kiekvieną kartą, mus pamačiusios, pamojuodavo. Kai man buvo keturiolika, dėdė su teta pardavė savo namą ir išvyko gyventi į Naująją Zelandiją, todėl daugiau ten nenuvažiuodavau. Praėjus aštuoneriems metams, vasaros, kai

vedžiau Sendę, pradžioje, pasiūliau jai leistis į kelionę *vaikystės takais*, manydamas, kad būtų ne pro šalį parodyti jai Kouvsą ir vietas, kur praleidau tiek daug laimingų vaikystės atostogų.

Greisas trumpam nutilo, prisidegė cigaretę, žvilgtelėjo į nustebusią Kleo ir tęsė toliau.

— Kai nuvykome prie mano dėdės namo, pamačiau, kad priešais stovintis gražus pastatas griaunamas, o jo vietoje turėtų išdygti daugiabutis gyvenamasis namas. Ten dirbusių darbininkų pasiteiravau, kas nutiko čia anksčiau gyvenusioms senutėms, ir jie nuvedė mane pas statybos vykdytoją, kuris visą laiką gyveno Kouvse, todėl pažinojo beveik visus vietos gyventojus. Jis man atsakė, kad šis namas beveik keturiasdešimt metų stovėjo visiškai tuščias.

Jis vėl nutilo ir užsitraukė cigaretę.

— Taip, kadaise jame gyveno dvi senutės, seserys, kurių vyrai žuvo Pirmajame pasauliniame kare. Jos buvo tiesiog neišskiriamos, tačiau po kurio laiko vienai buvo diagnozuotas vėžys, ir antroji nusprendė negalėsianti gyventi be sesers. Galiausiai jos nutarė nusinuodyti dujomis ir tai padarė būtent sėdėdamos erkeryje. Tai įvyko 1947 metais.

Kleo kurį laiką tylėjo ir mąstė.

— Ir tu niekuomet nesi jų matęs išeinančių iš namo?

— Ne. Aš tuomet buvau dar vaikas ir greičiausiai visiškai neatkreipiau dėmesio, kad jos nuolat sėdi viduje. Anuomet man atrodė, kad kai kurie senukai paprasčiausiai sėdi namie ir niekur nevaikšto.

— O tavo dėdė su teta?

— Vėliau paskambinau jiems į Naująją Zelandiją ir papasakojau šią istoriją. Jie man paaiškino, jog mojuodavo kartu su mumis tuščiam langui, nes manė, jog šios senutės buvo mūsų įsivaizduojamos draugės!

— O tau jos buvo realios?

— Po kurio laiko aš apsilankiau vietos laikraščio redakcijoje ir archyvuose radau šių senučių nuotraukas. Jos buvo tartum du vandens lašai panašios į tas, kurioms mojuodavau ir kurios mojuodavo man beveik dešimt mano vaikystės vasarų.

— Nuostabu! Visiškai įtikima istorija, — tarė Kleo. — Ir kaip tu visa tai paaiškintum?

Greisas pastebėjo, kad jos stiklinė tuščia.

— Dar vieną?

— Kodėl gi ne! — atsakė ji. — Tačiau šįkart mano eilė mokėti.

— Priverčiau tave laukti valandą ir dvidešimt minučių, todėl už gėrimus moku aš. Jokių „bet"!

— Tačiau per kitą mūsų pasimatymą mokėsiu aš — sutarta?

Jie šypsodamiesi pažiūrėjo vienas kitam į akis.

— Sutarta.

Kleo dailiais pirštais nekantriai pabarbeno į staliuką...

— Taigi, kaip tu visa tai paaiškintum?

Greisas užsakė jai trečią degtinės su spanguolių sultimis kokteilį ir tarė:

— Aš turiu keletą teorijų apie dvasias.

Jis padarė pauzę ir tęsė:

— Norėjau pasakyti, kad aš tikiu įvairių dvasių egzistavimu...

Nespėjus baigti, ėmė pypsėti jo mobilusis telefonas.

Atsiprašęs Kleo, Greisas išsitraukė jį iš kišenės ir žymiai trumpiau negu įprastai prisistatė:

— Greisas.

Skambino detektyvė konsteblė Boutvud iš Nusikaltimų tyrimų skyriaus.

— Atleiskite, sere, kad jus trukdau. Turime svarbių naujienų. Ar jūs atvykstate?

Jis žvilgtelėjo į Kleo Morėj ir, pajutęs liūdesį, kad teks atsisveikinti, neslėpdamas savo nenoro, atsakė:

— Taip. Būsiu po penkiolikos minučių.

74

Nusikaltimų tyrimo skyriaus patalpose laikas, atrodo, neegzistavo. Penkios minutės po dešimtos vakaro, Greisui atvykus į skyrių, beveik visos vietos buvo užimtos. Prie operacijos „Salsa" dalyviams skirto stalo sėdėjo

bebaigiąs kinų maisto porciją Nikas, Bela su obuoliu ir Ema Džeinė, kuri prisiplojusi prie monitoriaus ekrano per šiaudelį siurbė „Ribena" sultis. Niekas jo nė nepastebėjo.

— Sveiki, — tarė Greisas. — Kas atsitiko?

Visi trys iškart atsigręžė į jį.

Bela Moj, pilna burna valgydama obuolį, paaiškino:

— Glenas turėjo skubiai grįžti namo — kažkokie rūpesčiai su aukle. Greitai grįš.

— Nieko sau! Tai čia ir yra toji naujiena, kurią norėjote man pranešti?

Detektyvė konsteblė Boutvud nervingai pasižiūrėjo į jį; būdama jauniausia grupėje, ji dar neperkando Greiso ir nežinojo, kada jis juokauja, o kada kalba rimtai. Vis dėlto ji buvo pakankamai išmintinga ir atsargi, todėl nusprendė, kad Greisas labai pavargęs.

— Sere, „Double-M Properties" priklausančiame žemės sklype paieškos grupė rado užmaskuotą kapą su karstu. Taip, kaip nurodyta jūsų rastoje schemoje.

— Fantastiška! Tikra naujiena!

Tačiau pamatęs į jį įsmeigtas tris poras akių Greisas suprato: kažkas negerai.

— Taigi?

— Bijau, kad tai nėra labai gera naujiena, sere. Jame nieko nėra.

— Tuščias karstas? Kape, kuris nurodytas plane?

— Taip, sere, — Boutvud ėmė dar labiau nervintis.

— O ar jame kas nors buvo? Norėjau pasakyti — ar jame kažkieno būta?

— Ant dangčio, tai yra, ant vidinės jo pusės likusios žymės. Taip, sere.

— Nebevartok „sere", gerai? Vadink mane Rojumi.

— Klausau, sere... atsiprašau... tai yra... Rojau.

Greisas jai padrąsinamai nusišypsojo.

— Kokios žymės?

— Kažkas bandęs pragremžti dangtį. Greičiausiai norėdamas ištrūkti iš karsto.

— Vadinasi, Maiklui Harisonui ar bet kam kitam, kas buvo ten palaidotas, pavyko?

— Dangtis buvo nukeltas, sere... Rojau... Tačiau duobė uždengta gofruotos geležies lakštu, ant kurio kažkas užmetęs krūmokšnių ir samanų. Atrodo, duobę norėta užmaskuoti.

Greisas nuleido rankas ant stalo.

— Su kuo mes, po galais, turime reikalą? Su Houdiniu?

— Kažkokia nesąmonė, — pridūrė Nicholas.

— Šis vyrukas — Maiklas Harisonas — garsėja kaip didelis pokštininkas. Todėl tai nėra nesąmonė, — irzliai atkirto Greisas. Jis pasijuto labai pavargęs, suirzęs ir norėjo tik vieno — sėdėti dabar ne čia, o bare, prie staliuko su labai miela ir gražia Kleo Morėj.

Supratęs, kad galėjo sumažėti cukraus kiekis kraujyje, — vis dėlto po sumuštinio priešpiečiams jis daugiau nieko nevalgė, — Greisas išėjo į koridorių ir patraukė prie automato, kur nusipirko dvigubą kavos, butelį vandens ir „Mars" batonėlį. Vos tik spėjo grįžti atgal, Ema Džeinė jau laikė ištiesusi jam telefono ragelį.

— Ešlė Harper nori būtinai su jumis pasikalbėti. Sako, labai skubu.

Greisas nurijo batonėlį, kurį kimšo pilna burna, ir paėmė ragelį.

— Vyresnysis detektyvas Greisas, — atsiliepė jis.

— Čia Ešlė Harper, — pasigirdo jos sunerimęs balsas. — Ką tik iš Maiklo gavau SMS žinutę. Jis gyvas!

— Ir ką jis rašo?

— *Gyvas, pranešk policijai.* Manau, jis norėjo parašyti būtent tai.

— Manote?

— Parašyta su klaidomis — pranešimuose jų kartais pasitaiko.

— Ir daugiau nieko?

— Nieko.

Įtemptai mąstydamas, Greisas paklausė:

— Ar žinutė išsiųsta iš jo telefono?

— Taip. Jo numeris.

Pas Ešlę Greisas būtų galėjęs deleguoti Niką arba Belą, tačiau nusprendė su ja pasimatyti pats.

— Palaukite. Atvykstu pasikalbėti.

75

Markas žiūrėjo į savo neryškų atvaizdą aprūkusiame veidrodyje lifto, kuriuo dabar kilo į ketvirtą Van Aleno aukštą. Atrodė, kad viskas staiga pakrypo visiškai netikėta linkme.

Dar mažiau negu prieš savaitę jis skrido iš Lydso ir, atsivertęs žurnalą, nagrinėjo techninius „Ferrari 360" duomenis, svarstydamas, ar geriau pirkti raudoną, ar sidabro spalvos automobilį, ar jam labiau tiktų „Formulei 1" pritaikyta pavarų perjungimo svirtis, ar tradicinė, įmontuota įprastoje vietoje.

Tačiau dabar jo feraris be jo paties dideliu greičiu tolo už horizonto. O kartu su juo, rodos, ir visa kita.

Kas atsitiko Ešlei? Keletą mėnesių jie buvo tokie artimi, kad artimesniems būti dviem žmonėms tikriausiai neįmanoma. Jie juokdavosi iš tų pačių dalykų, mėgo tuos pačius patiekalus, gėrimus, juos vienijo tie patys pomėgiai; jie buvo beprotiškai įsimylėję vienas kitą, mylėdavosi pasitaikius menkiausiai progai, porą kartų jų vos neužklupo Maiklas. Ešlė buvo nuostabi mergina, daili ir labai protinga, tačiau ne mažiau mylinti ir rūpestinga. Jis niekada nebuvo sutikęs nė iš tolo į ją panašios merginos ir negalėjo įsivaizduoti gyvenimo be jos.

Kodėl ji dabar tokia šalta? Žinoma, jis kvailai pasielgė prisigėręs neįvykusių vestuvių puotoje ir įžūliai elgėsi su pasipūtėliu faru. Tačiau šnekos apie Maiklo nužudymą jį neramino. Žudyti jie niekada neplanavo. Niekada. Tačiau dabar Ešlė kalbėjo taip, tarytum žmogžudystė būtų buvusi suplanuota nuo pat pradžios. Jam dar ir dabar iš galvos neišėjo restorane girdėti Ešlės žodžiai.

Nebuvo nė minties, kad jis galėtų išgyventi. O gal aš klystu?

Taip, jis sutiko su jos planu. Ne nužudyti Maiklą, o paprasčiausiai... tik...

Ne, tai ne žmogžudystė. Žinoma, ne žmogžudystė.

Žmogžudystė būna tada, kai tu planuoji žudyti, ar ne? Iš anksto viską numatai? O dėl to, kas nutiko Maiklui, kaltos aplinkybės. Maiklas buvo

užkastas karste, o netrukus įvyko avarija. Jis nemėgo Maiklo. Maiklas visur ir visada, kad ir ką darytų, pirmaudavo. Maiklas laimėjo šimto metrų bėgimą ir beveik visa kita. Jis įmušė daugiausia įvarčių žaisdamas futbolą; pirmasis iš jų grupės permiegojo su mergina — moterys visuomet prie jo lipte lipdavo, visuomet. Sausakimšame bare Markas dažnai atsidurdavo šalia Maiklo, kuris, priėjus prie jo kokioms dviem gražuolėms, supažindindavo: „Čia mano draugas Markas!" Merginos nusišypsodavo ir pasisveikindavo: „Labas, Markai!" Tuo viskas ir baigdavosi — jos visam vakarui atsukdavo jam savo užpakalius. Ir taip nutiko ne vieną kartą, o atsitikdavo nuolat.

Iš pradžių tas pats scenarijus galiojo ir Ešlės atveju. Per pokalbį, įvykusį prieš šešis mėnesius, kaip įprastai dominavo Maiklas. Jis apsiėjo be Marko pagalbos, o Ešlė atrodė tarsi jo pakerėta ir tik retkarčiais užmesdavo akį į čia pat sėdintį Marką. (Vėliau mergina jam paaiškino, jog tai tebuvusi vaidyba, nes žūtbūt norėjusi gauti darbą, o jai buvo pasakyta, kad kompanijai iš tikrųjų vadovauja Maiklas.)

Pirmąjį Ešlės darbo kompanijoje mėnesį Markas akivaizdžiai matė, kad Maiklas domisi naująja darbuotoja. Savo draugą jis pažinojo kaip nuluptą, todėl nesunkiai suprato, kad Maiklas, juokaudamas, ko nors klausdamas, meilikaudamas arba pasakodamas apie save, flirtuoja su Ešle lygiai taip pat, kaip ir su kitomis moterimis, o pats tokį draugo elgesį stebėdavo su piktdžiuga ir pasitenkinimu. Jis pirmą kartą paviliojo Maiklui patikusią merginą — tai buvo nepaprastas įvykis: pagaliau, praėjus penkiolikai draugystės metų, jis pasijuto išlindęs iš po Maiklo pado.

Planas atsikratyti Maiklo gimė Ešlės galvoje. Markas dėl nieko nesuabejojo, išskyrus Ešlės ir Maiklo medaus mėnesį. Atrodė, kad jis to nepakels. Būtent todėl praėjusio ketvirtadienio naktį jis nuvažiavo į mišką ir ištraukė oro vamzdelį..

Tačiau leisti kažkokiam pamišėliui kankinti ir luošinti jo draugą? Mirtinai? Ne, Markas tam nebuvo nusiteikęs.

Atėjęs prie buto durų, jas atsirakino ir, žengdamas vidun, išgirdo skambant telefoną. Skubiai užsidaręs, nubėgo per kambarį ir pirmiausia dirstelėjo į ekraną, tačiau skambinančiojo numerio neišvydo.

— Alio? — atsiliepė jis.

— Labas, drauguži, čia Vikas, — pasigirdo jau pažįstamas balsas su

australišku akcentu. — Nekantrauju sužinoti, ko pas tave lankėsi faras. Regis, įspėjau su jais nebendrauti.

— Aš čia niekuo dėtas, — atsakė Markas. — Tai buvo vyresnysis detektyvas, tiriantis Maiklo dingimo bylą. Aš nė neįtariau, kad jis atvyks.

— Nežinau, ar aš tikiu tavim, drauguži. Norėtum apie tai dar kartą pasikalbėti su Maiku, ar šįkart nereikia?

Bandydamas suprasti, ką jis turėjo omenyje, Markas tarė:

— Manau, kad nereikia.

— Vadinasi, padarysi tai, ką liepsiu?

— Aš klausau.

— Tuojau pat nuvažiuok į savo kompanijos biurą, atidaryk seifą, išimk dokumentus, ant kurių pasirašėte kartu su Maiku, suteikdami Kaimanų salose gyvenančiam teisininkui Juliui Grobei patikėtinio įgaliojimus, ir išsiųsk jam faksą. Podraug paskambink Juliui Grobei ir nurodyk, kad į banko Panamoje sąskaitą, kurią jam jau nusiunčiau, iš jūsų banko Kaimanų salose sąskaitos pervestų milijoną du šimtus penkiasdešimt tris tūkstančius septynis šimtus dvylika svarų. Lygiai po valandos aš vėl tau paskambinsiu ir norėsiu išgirsti ataskaitą. Jei nekelsi ragelio, tavo draugas neteks kurios nors kitos kūno dalies ir jam *tikrai* skaudės. Supratai?

— Supratau.

Vienas milijonas du šimtai penkiasdešimt trys tūkstančiai septyni šimtai dvylika svarų — lygiai tiek buvo bendroje Marko ir Maiklo sąskaitoje.

76

Rojus Greisas kartu su Glenu Brensonu, kuris grįžo atgal į Sasekso policijos valdybą kaip tik tuo metu, kai kolega jau ėjo pro duris, sėdėjo dailioje, minimalistiniu stiliumi įrengtoje Ešlės svetainėje ir jos miniatiūriniame „Sony Ericson“ studijavo su klaidomis parašytą SMS žinutę.

*gyVas. *£pRaneškkk pomicijai*

Priešais juos išblyškusiu veidu ir ašarų sklidinomis akimis, grąžydama

rankas, sėdėjo Ešlė. Ji atrodė taip, tarytum ką tik būtų iš kažkur sugrįžusi, mąstė Greisas, tyrinėdamas jos madingai atspurusią kreminės spalvos palaidinę, plaukus, lininį sijoną ir stiprų kvepalų aromatą. *Kur? Su kuo?*

Rojus žinojo, kad turėtų jos gailėti. Dingo sužadėtinis, vestuvės atidėtos, o šįvakar, užuot mėgavusis medaus mėnesiu, ji sėdėjo savo namuose Braitone ir gailiai raudojo. Tačiau jam nebuvo jos gaila, paprasčiausiai negalėjo jausti merginai jokios užuojautos. Greisas galėjo tik ją įtarti.

— Nebandėte jam paskambinti?

— Taip, skambinau ir nusiunčiau žinutę. Tačiau po kelių skambučio signalų įsijungia balso paštas.

— Tai jau kur kas geriau negu anksčiau, — tarė Greisas. — Anksčiau skambutis būdavo iškart nukreipiamas į balso paštą.

Brensonas vartė rankose telefoną — šiaip ar taip, apie panašius daikčiukus nusimanė kur kas geriau negu Greisas.

— Pranešimas išsiųstas Maiklo Harisono, telefono numeris + 44797 134621, — paaiškino jis, nykščiu spausdamas klavišą ir kramtydamas lūpą. — Šiandien, 22.48.

Abu — Greisas ir Brensonas — vienu metu dirstelėjo į laikrodžius. Maždaug prieš valandą.

Dvidešimt minučių prieš jai paskambinant man, pagalvojo Greisas. *Kurių galų ji laukė dvidešimt minučių?*

Glenas Brensonas surinko numerį ir kilstelėjo telefoną sau prie ausies. Greisas su Ešle laukiamai žvelgė į jį. Po kurio laiko Brensonas tarė:

— Sveiki, Maiklai Harisonai, esu detektyvas seržantas Glenas Brensonas iš Braitono kriminalinės policijos. Atsakau į jūsų pranešimą, išsiųstą Ešlei Harper. Prašom man paskambinti arba atsiųsti žinutę. Mano telefono numeris yra 0789 965018. Kartoju: 0789 0965018.

Baigęs diktuoti, telefoną išjungė.

— Ešle, ar Maiklas jums įprastai rašo SMS žinutes?

Ji gūžtelėjo pečiais.

— Ne po šimtą kasdien, bet rašo... Žinote, tokias, kokias įprastai rašo įsimylėjėliai.

Mergina netikėtai nusišypsojo ir, žvelgdamas į jos nušvitusį dailų veidą, Greisas pajuto, kad ši moteris panorėjusi gali suminkštinti bet kurią širdį.

Brensonas šyptelėjo.

— O jis visada sugeba įvelti tiek klaidų?

— Įprastai ne.

Greisas dar kartą perskaitė pranešimą. *gyVas. *£pRaneškkk pomicijai*

Tartum būtų rašęs ne suaugęs, o vaikas. Na, nebent jis būtų labai skubėjęs arba vairavęs.

— Ar ji jums ką nors sako? — pasiteiravo Ešlė.

Greisas jau ketino atsakyti, tačiau susilaikė. Jis slapčia bakstelėjo koja Brensonui į kelį, duodamas suprasti, kad šis neprieštarautų.

— Bijau, kad ne kažin ką. Viena vertus, tai yra gera naujiena, nes sužinojome, kad jis gyvas. Antra vertus, tai bloga naujiena, nes iš jos galime suprasti, kad jam atsitiko nelaimė. Nebent tai būtų pokštas.

Greisas atkreipė dėmesį, kad merginos akys neramiai bėgioja; jis nesiliovė stebėjęs jos kūno kalbą nuo to momento, kai Ešlė pasirodė tarpduryje; ji viską darė apgalvotai, visi veiksmai eidavo po trumpos pauzės, nebuvo jokio spontaniškumo.

— Nejaugi jūs vis dar manote, kad jis iškrėtė kokį nors nevykusį pokštą? — nepatikliai paklausė Ešlė.

Vis dėlto Greisas jos reakcijoje pastebėjo kažką dirbtinio, teatrališko. Jis smulkiai papasakojo apie rastą karstą.

— Manote, kad jis ištrūko?

— Galimas dalykas, — atsakė Greisas. — O galbūt jo ten niekuomet ir nebuvo.

— Ak, tiesa. Vadinasi, jis kažkokiu būdu prasikrapštė karsto dangtį?

— Taip, tai yra viena iš galimų versijų. Tačiau tai nereiškia, kad ji teisinga.

— Nagi, atsipeikėkite, nebūkite naivūs! Jis prašo pagalbos, o jūs čia sėdite ir norite mane įtikinti, kad Maiklas vis dar pokštauja!

— Mes nesame naivūs, Ešle, — ramiu balsu tarė Greisas. — Nusikaltimų tyrimo skyriuje dirba grupė žmonių; Maiklo Harisono paieškoje dalyvauja daugiau kaip šimtas policijos pareigūnų; informavome šalies žiniasklaidą — taigi darome viską, kas tik įmanoma.

Staiga ji susigėdo ir priminė mažą pasiklydusią bei išsigandusią mergaitę. Mergina romiai žiūrėjo į du policijos darbuotojus ir nosinaite šluostėsi akis.

— Atleiskite, — tarė ji ir šnypštelėjo nosį. — Aš nenorėjau jūsų užsipulti; jūs esate nepaprastai geri — jūs abu. Aš tiesiog... aš...

Ešlė ėmė stipriai kūkčioti ir paplūdo ašaromis.

Greisas skubiai atsistojo, o jam iš paskos ir Brensonas.

— Viskas gerai, — atsisveikindamas tarė Brensonas. — Galite nelydėti.

77

Pagaliau jis prisiskambino. Tačiau faksas įgaliojimą išsiuntė tik iš penkto karto. Iš pradžių jis labai skubėjo, todėl nelygiai įdėjo lapą ir šis įstrigo. Bijodamas jį suplėšyti, Markas krapštėsi net dešimt minučių.

Nors sėsdamas prie vairo jis ir labai rizikavo, — buvo per daug išgėręs, — tačiau iki biuro per toli, kad per valandą suspėtų ten ir atgal, o dėl taksi jis negarantavo.

Likus mažiau nei trims minutėms iki sutarto laiko, griūte įgriuvo į savo butą, nosies tiesumu nuskubėjo prie baro, įsipylė per tris pirštus „Balvenie“ ir, nieko nelaukdamas, išgėrė. Pajutęs, kaip nudegino gerklę, o paskui ir skrandį, Markas susiraukė ir prisimerkė.

Pyptelėjo mobilusis. Gautas pranešimas.

Nedelsdamas išsitraukė iš kišenės telefoną ir įsistebeilijo į ekraną.

Šaunuolis, drauguži! Pačiu laiku.

Jis taip nervinosi, kad net ėmė drebėti telefonas. Kurgi, po velnių, tas Vikas? Markas pasižiūrėjo siuntėjo duomenis. Telefono numeris nieko nesakė. Suėmęs save į rankas, parašė atsakymą *OK?* ir paspaudė mygtuką *siųsti*. Tą pačią akimirką išgirdo trumpą pyptelėjimą, reiškiantį, jog pranešimas išsiųstas.

Bent jau jo nervų viskis neveikė. Markas netvirtais žingsniais grįžo atgal prie baro. Nespėjo prieiti, kai telefonas vėl pyptelėjo. Gautas naujas pranešimas.

Išeik į balkoną, drauguži.
Pažiūrėk žemyn į gatvę!

Markas nudrožė tiesiai prie balkono durų ir, atsidaręs jas, išėjo į siaurą, tikmedžiu iškaltą balkoną. Praėjęs pro du sulankstomus krėslus, atsirėmė į turėklus ir pažvelgė žemyn. Iš naktinio gėjų klubo už keleto jardų sklido muzika, o prie jo durų budėjo du plikagalviai apsaugininkai. Praėjo rankomis susikibusi porelė. Atsitrenkdamos viena į kitą ir krizendamos nusvirduliavo trys įkaušusios merginos. Gatve pro šalį važiavo automobiliai.

Galiausiai dirstelėjo į kitą gatvės pusę, tikėdamasis, kad Vikas turėjo omenyje ją, tačiau ten išvydo tik besibučiuojančią porą. Laikydamas telefoną delne, parašė *Aš tavęs nematau* ir išsiuntė tuo pačiu numeriu. Dar kartą žvilgtelėjo į gatvę.

Po kurio laiko vėl pasigirdo telefono signalas, įspėjantis apie gautą pranešimą. Markas ekrane perskaitė: *Tau už nugaros!*

Jam nespėjus nė atsisukti, viena tvirta ranka sugriebė jį už diržo, o kita — už marškinių apykaklės. Akimirksniu pajuto, kad po kojomis nebeliko jokio pagrindo. Desperatiškai bandydamas įsitverti balkono turėklų, paleido telefoną, tačiau rankos jau buvo per aukštai, todėl pirštai gaudė tik orą. Nespėjęs rikteleti, jis tartum ietis perskriejo turėklus ir visu svoriu tėškėsi į šaligatvį.

Krito tiesiai ant nugaros, todėl stuburas lūžo net septyniose vietose, o kaukolė sutrupėjo tarsi riešuto kevalas po kūju.

Viena ėjusių iš pro šalį merginų pratrūko klykti.

78

Prieš pat grįžtant į Sasekso valdybą, Greisas su Brensonu per policijos radiją automobilyje išgirdo pranešimą. Kažkoks vyras, greičiausiai savižudis, iššoko iš Kemp Tauno krantinėje stovinčio Van Aleno.

Jie susižvalgė. Greisas atidarė daiktadėžę, išsitraukė mėlyną švyturėlį, pritvirtino jį prie automobilio stogo ir paspaudė akceleratoriaus pedalą. Jie nurūko pro blykstelėjusią greičio matavimo kamerą, tačiau Rojaus tai nejaudino — pasiteisins.

Po septynių minučių, įvažiavęs į Marinos aikštę, buvo priverstas pri-

stabdyti ir toliau važiuoti lėtai. Priekyje jis išvydo visą eilę mėlynai mirksinčių švyturėlių, būrį žmonių ir du greitosios pagalbos automobilius. Palikę automobilį šalia kito kone važiuojamosios dalies viduryje, Greisas su Brensonu puolė brautis artyn, kol atsidūrė prie dviejų uniformuotų konsteblių, skubiai tveriančių įvykio vietą juosta, ant kurios buvo užrašyta: POLICIJA. EITI DRAUDŽIAMA.

Parodę tarnybinius pažymėjimus, abu detektyvai pralindo pro juostą ir atsidūrė greta dviejų medicinos seserų, stovinčių greta vyro, susmukusio ant šaligatvio. Kraujas sruvo jam iš galvos ir — dar labiau — iš juosmens.

Gintarinėje gatvės žibintų šviesoje Greisas nesunkiai įžiūrėjo vyriškio veidą. Be jokios abejonės, tai buvo Markas Varenas. Sutramdęs kylančią tulžį, Greisas atsisuko į vieną iš konsteblių ir, parodęs jam pažymėjimą, pasiteiravo:

— Kas įvyko?

— Nežinau, sere. Ką tik apklausiau liudytoją, kuri tuo metu, kai jis iškrito jai kone po kojomis, kartu su draugėmis ėjo pro šalį. Dabar ji greitosios pagalbos automobilyje... patyrė stiprų šoką.

Greisas pasižiūrėjo į susirūpinusį Brensoną, o paskui vėl į jokių gyvybės ženklų nerodantį Marką Vareną. Jo vyzdžiai, tarytum nuo didelio išgąsčio, buvo išsiplėtę.

O, Kristau. Vos prieš kelias valandas jis kalbėjosi su šiuo vyru. Markas Varenas buvo išgėręs ir labai susinervinęs. Staiga Greisas prisiminė Kleo. Po valandos ji jau bus morge ir plušės prie Marko, kad šis atvykusiems jo atpažinti artimiesiems atrodytų kiek įmanoma geriau. Jis jai nepavydėjo.

— Ar kas nors pažįstate šį vyrą? — pasigirdo kažkieno balsas.

— Taip, aš jį pažįstu, — atsiliepė kažkas iš žmonių. — Jis gyveno mano aukšte. Mes buvome kaimynai!

Greisas išgirdo artėjantį sirenos kauksmą.

— Ir aš jį pažįstu, — atsiliepė jis. — Pažinojau.

Iš pastato išėjo Robertas Alisonas, patyręs detektyvas inspektorius, buvęs Sasekso policijos angliškojo biliardo čempionas, Greisas jį gerai pažinojo. Abu žengė jo pasitikti.

— Rojau! Glenai! — pasisveikino Robertas Alisonas. — Ką jūs, klajokliai, čia veikiate?

— Pagalvojome, kad būtų neblogai įkvėpti gaivaus jūros oro, — atsakė Greisas.

— Čia pavojinga, — tarė detektyvas inspektorius, linktelėdamas lavono pusėn. — Jis taip pat norėjo išėjęs į balkoną įkvėpti jūros oro.

Tuo metu pasirodė policijos chirurgas ir fotografas. Alisonas trumpai su jais šnektelėjo ir grįžo pas Greisą su Brensonu.

— Turite kokios nors informacijos apie tai, kas atsitiko?

— Kol kas ne.

— Aš jį pažįstu, — tęsė Greisas. — Šįvakar, prieš kelias valandas, jį apklausiau. Tai buvo apie aštuntą valandą. Jis yra to dingusio vyruko verslo partneris... bernvakaris... keturi žuvusieji.

Alisonas linktelėjo.

— Taip.

— Ar negalėtume patekti į jo butą?

— Aš ką tik iš ten — raktą gavau iš durininko. Norėtum, kad eičiau kartu?

— Žinoma, taip. Kodėl gi ne?

Po kelių minučių Greisas, Brensonas ir detektyvas inspektorius Alisonas buvo bute. Durininkas, raumeningas, šeštąją dešimtį skaičiuojantis vyras su šortais ir marškinėliais, liko laukti už durų.

Greisas patraukė tiesiai į jam jau šiek tiek pažįstamą kambarį, jį perėjo ir atsidūrė prie balkono, kuriame pats dar visai neseniai stovėjo, durų. Išėjęs į balkoną, pažvelgė žemyn. Apačioje pamatė būrelį žmonių, dvi greitąsias, fotoaparato blyksnius, įvykio vietą juosiančią juostą, nejudantį Marką Vareną ir tamsias tarsi šešėliai dėmes po juo.

Mintimis grįžo į vestuvių puotą, kurios metu Markas elgėsi labai agresyviai. Paskui į šį vakarą, kai rado jį girtą pakrikusiais nervais. Greisas iš patirties žinojo, kad išgyvenusieji tragiškus įvykius, kuriuose žuvo kiti, patiria kaltės jausmą dėl to, jog jie liko gyvi; kai kurie žmonės to nepakelia. Tačiau ar Markas Varenas dėl to šoko iš balkono?

Paskui prisiminė tą naktį, kai Markas purvinu visureigiu vidurnaktį grįžo namo — gal jis, pajutęs kaltę, važiavo į avarijos vietą, kurioje žuvo visi jo draugai? Gali būti. Tačiau iš kur toks pyktis vestuvių dieną? Toks elgesys atrodė truputį keistas. Greisas buvo nekokios nuomonės apie Mar-

ką Vareną. Geriausias būsimojo jaunojo draugas, nežinantis bernvakario scenarijaus.

Ar gali taip būti?

Rojus susimąstęs grįžo į vidų.

— Keletą minučių atidžiai apieškokime butą, — pasiūlė jis ir nuėjo prie spintelės, nuo kurios, Greisui apsilankius, Markas Varenas negalėjo atitraukti akių.

Tačiau joje nebuvo nieko įdomaus, tik dvi dulkinos vazos ir tuščia „Cohiba Robusto“ cigarų dėžutė.

Jis nuodugniai apžiūrėjo kiekvieną spintelę, atidarė visas dureles ir ištraukė kiekvieną stalčių. Glenas Brensonas pasekė jo pavyzdžiu, tuo tarpu Alisonas stebėjo. Paskui Greisas ėmėsi šaldytuvo, kuris stovėjo atviro išplanavimo virtuvėje. Atsidaręs dureles, akimis permetė lieso pieno pakelius, jogurto indelius, ryšulėlius salotų lapų bei kelis baltojo burgundiško vyno bei šampano butelius ir tik paskutinę akimirką pastebėjo nedidelį paketą trečioje lentynoje.

Išėmęs jį, apžiūrėjo. Tada ištraukė mažą plastikinį maišelį ir padėjo jį ant juodo marmurinio stalviršio.

— O, Jėzau, — ištarė Brensonas, spoksodamas į piršto galą.

— Okei, — nudžiugo Robertas Alisonas. — Dabar supratau. Ieškodamas žuvusiojo asmens dokumentų, radau štai ką.

Jis iš kišenės išsitraukė sulankstytą A4 formato lapą ir ištiesė jį Greisui. Greisas su Brensonu ėmė skaityti:

„Patikrink policijoje piršto atspaudą ir įsitikinsi, kad jis priklauso tavo draugui ir verslo partneriui. Kas 24 val. aš jam nukirsiu vis didesnę kūno dalį, kol galiausiai įvykdysi tai, ką aš tau nurodysiu.“

Greisas perskaitė antrą, o paskui dar ir trečią kartą.

— Iš to galime daryti dvi išvadas, — tarė jis.

Abu detektyvai pasižiūrėjo į Greisą, tačiau turėjo truputį palaukti, kol jis užbaigs.

— Pirma, nemanau, kad šis vyrukas nusižudė. Antra, jei ši mano prielaida teisinga, tai mums pavyks rasti Maiklą Harisoną gyvą.

79

Telefonas vėl suskambo! Jau trečią sykį! Tačiau kaskart, bijodamas, kad gali išgirsti Vikas, jis telefoną nedelsdamas išjungdavo. Paskui, apgraibomis surinkęs „901“, abu kartus išgirdo tą patį moterišką balsą: „Pranešimų nėra“.

Vis dėlto šįkart pasigirdo: „Jūs gavote vieną balso pranešimą“. Po akimirkos vyriškas balsas tarė: „Sveiki, Maiklai Harisonai, esu detektyvas seržantas Glenas Brensonas iš Braitono kriminalinės policijos. Atsakau į jūsų pranešimą, išsiųstą Ešlei Harper. Prašom man paskambinti arba atsiųsti žinutę. Mano telefono numeris yra 0789 965018. Kartoju: 0789 0965018“.

Nieko brangesnio savo gyvenime Maiklas nebuvo girdėjęs.

Išklausęs pranešimą, ėmė tamsoje rinkti tekstą.

As 4kalimtas

Tuo metu jį apakino ryški šviesa.

Vikas.

— Ei, Miki, pasirodo, turi telefoną ir man apie jį nieko nesakei, ką? Tai neklusnus vaikėzas! Man atrodo, geriau atimsiu jį iš tavęs, kol neatsitiko kokia nelaimė.

— Hrrr, — tarė Maiklas užklijuota burna.

Netrukus telefonas iš jo rankos buvo plėšte išplėštas, o Vikas nepasitenkinimo kupinu balsu pareiškė:

— Klausyk, Miki, taip negarbinga. Esu labai nusivylęs tavim. Tu privalėjai pasakyti, kad turi telefoną. Tu iš tikrųjų privalėjai pasakyti.

— Hrrr, — vėl sumurmėjo išsigandęs Maiklas.

Vos už kelių colių pro gobtuvo skyles į jį žvelgė dvi ryškiai žalios tartum laukinės katės akys.

— Nori, kad vėl pakankinčiau? Nejaugi tau tai patinka, Miki? Nagi, pažiūrėkime, kam gi tu skambinai?

Po kurio laiko Maiklas per telefono garsiakalbį vėl išgirdo tylų policijos pareigūno balsą.

— Tik pamanykite, — tęsė australas. — Koks meilus — skambino savo sužadėtinei. Meilus, bet kaprizingas. Atrodo, pats metas egzekucijai. Norėtum, kad nukirsčiau antrą pirštą ar geriau vėl prignybti kiaušus?

— Nūūū.

— Atleisk, drauguži, bet galėtum aiškiau artikuliuoti garsus. Nagi, sakyk, ko pageidautum? Man tai neturi reikšmės. Beje, o tavo draugužis Markas tikras storžievis. Pamaniau, gal tau bus įdomu sužinoti, kad jis taip ir neatsisveikino.

Maiklas gulėjo akinamas šviesos ir mirksėjo. Jis nesuprato, apie ką šis vyras kalba. Markas? Kur jis išvyko?

— Prisimeni, Miki, milijoną du šimtus tūkstančių svarų, kuriuos laikei Kaimanų salose? Tas prakeiktas santaupas juodai dienai, kaip tu sakydavai?

Maiklas stebėjosi, iš kur šis žmogus apie jį tiek daug žino? Galbūt sekė? Jis buvo pasiryžęs atiduoti viską iki paskutinio penso, kad tik jį paleistų.

— Mnnnnnn. Gmmmmmm.

— Labai miela iš tavęs girdėti, Miki, kad ir ką tu dabar norėtum man pasakyti. Aš labai vertinu tavo pastangas. Tačiau suprask mane teisingai. Esmė ta, kad aš juos jau turiu. O tai reiškia, kad tu man daugiau nereikalingas.

Prieš pat vidurnaktį Greisas grįžo atgal į Sasekso policijos valdybos automobilių stovėjimo aikštelę, vos beturėdamas jėgų linktelėti apsauginінkui. Važiuodami iš Van Aleno, Greisas su Brensonu buvo paskendę savo mintyse ir beveik nesikalbėjo.

Greisui pastačius automobilį, Brensonas plačiai nusižiovavo ir paklausė:

— Manai, galėsime grįžti namo, kristi į lovą ir šiek tiek nusnūsti?

— Ištižai, jaunuoli? — pasišaipė Greisas.

— O tu ką — labai žvalus ir energingas? Dirba visi cilindrai? Girdė-

jau, kad žmogui nuo tam tikro amžiaus pakanka mažiau miego; savaime suprantama — vis tiek pusę nakties tenka kilnotis nusišlapinti.

Greisas nusišypsojo.

— Aš per daug negalvoju apie senatvę, — toliau kalbėjo Brensonas. — O tu?

— Jei atvirai, tai ir aš apie ją negalvoju. Pamatęs šį vyruką, Marką Vareną, ištiškusiomis ant šaligatvio smegenimis, prisiminiau, kad vos prieš kelias valandas sėdėjome su juo ir kalbėjomės; tokie įvykiai mane moko gyventi čia ir dabar.

Brensonas vėl nusižiovavo.

— Aš grįšiu atgal į darbą, — tarė Greisas. — Jei nori, gali varyti namo.

— Žinai, su tavim kartais būna tikras vargas, — pareiškė Brensonas, nenoriai sekdamas paskui jį pagrindinio įėjimo link, paskui į vidų ir laiptais aukštyn pro „bananų" ekspoziciją.

Nusikaltimų tyrimų skyriuje buvo tik Ema Džeinė Boutvud, vilkinti rausva palaidine ir baltu nertiniu. Greisas, priėjęs arčiau, mostelėjo ranka į tuščius stalus.

— O kur visi kiti, E Džei?

Ji pasilenkė prie monitoriaus ekrano, tarsi būtų skaičiusi tekstą mažomis raidėmis, ir išsiblaškiusi atsakė:

— Atrodo, visi bus išėję namo.

Greisas, žiūrėdamas į jos pavargusį veidą, švelniai patapšnojo per petį, delnu jausdamas švelnią nertinio vilną.

— Manau, jau pats laikas ir tau grįžti namo; diena buvo labai ilga.

— Ar galėčiau dar minutę pabūti, Rojau? Manau, kad mano radinys turėtų jus sudominti... jus abu.

— Kas nors panašaus į kavą? — paklausė Greisas. — Vanduo? Kokakola?

— Kas mokės? Tu? — pasiteiravo Brensonas.

— Šiuo paros metu moka Sasekso mokesčių mokėtojai. Jeigu jie nori, kad dirbtume naktimis, tegul sumoka nors už kavą. Pateiksime kaip tyrimo išlaidas.

— Aš mielai išgersiu dietinės kokakolos, — tarė Brensonas. — Nors, tiesą sakant, ne. Verčiau tikros — man būtinai reikia cukraus.

— Aš norėčiau kavos, — paprašė Ema Džeinė.

Greisas patraukė tuščiu koridoriumi į poilsio kambarį, kuriame buvo virtuvėlė ir keli smulkių prekių automatai. Iš kišenės išsitraukęs smulkiųjų, sau nusipirko dvigubą ekspreso, Emai Džeinei — kapucino, o Brensonui — kokakolos ir, susidėjęs ant plastikinio padėklo, nusinešė į skyrių.

Jam parėjus, jaunoji detektyvė rodė į monitoriaus ekraną, o Brensonas, kuris tuo metu žiūrėjo jai per petį, atrodė labai susidomėjęs. Nė neatsigręždamas atgal, jis pakvietė:

— Pasižiūrėk, Rojau!

Ema Džeinė atsisuko į Greisą.

— Prašėte pasidomėti Ešlės Harper biografija...

— Aha. Ir ką gi suradai?

Ji didžiuodamasi atsakė:

— Tiesą sakant, tai labai daug.

— Nagi, papasakok.

Ji atvertė porą užrašų knygutės puslapių, prirašytų smulkia rašysena, ir, žvilgčiodama į savo užrašus, suskato pasakoti.

— Anot jūsų turimos informacijos, Ešlė Harper gimė Anglijoje, o jos tėvai, kai jai buvo treji metukai, žuvo avarijoje Škotijoje. Toliau ji augo pas globėjus, iš pradžių Londone, o vėliau persikėlė į Australiją. Kai jai suėjo šešiolika, ji išvyko į Kanadą ir apsistojo pas savo dėdę ir tetą — ši neseniai numirė. Jos dėdė — Bredlis Kaninhamas, o tetos vardo nežinau.

Ji pasitikslino užrašuose ir tęsė toliau:

— Ešlė Harper grįžo į Angliją, į savo gimtinę, maždaug prieš devynis mėnesius. Jūs sakėte, kad anksčiau ji dirbo nekilnojamojo turto agentūroje Toronte, priklausančioje „Bay" kompanijai, — Ema Džeinė nutilo ir pasižiūrėjo į Greisą su Brensonu, tarsi laukdama jų patvirtinimo.

— Taip, teisingai, — atsakė Greisas.

— Labai gerai, — tarė ji. — Šiandien kalbėjausi su „Bay" kompanijos Toronte Personalo skyriaus direktoriumi — kaip jūs žinote, ši kompanija Kanadoje yra viena didžiausių. Pasirodo, jie ne tik neturi nekilnojamojo turto agentūros, bet ir Ešlė Harper pas juos niekuomet nedirbo. Aš ieškojau toliau ir sužinojau, kad Kanadoje išvis nėra tokios nekilnojamojo turto agentūros, kurios pavadinime būtų žodis „Bay".

— Įdomu, — pratarė Brensonas, traukdamas už žiedo skardinei atidaryti.

Pasigirdo šnypštimas.

— O toliau dar įdomiau, — tarė Ema Džeinė. — Jokiame Toronto telefonų abonentų sąraše nėra Bredlio Kaninhamo. Pasidomėjau telefono abonentais visoje Ontarijo provincijoje — rezultatas tas pats. Gaila, neturėjau laiko patikrinti visos Kanados telefonų abonentų sąrašų.

Ji nugėrė putą su šokolado trupinėliais ir pasakojo toliau:

— Tačiau aš turiu draugę Škotijoje, kuri dirba *Glasgow Herald* korespondente. Ji pasidomėjo visų pagrindinių Škotijos laikraščių archyvais. Pripažinkite, jei trejų metų mergaitė automobilių avarijoje būtų netekusi abiejų tėvų, tokia žinia tikrai būtų pasirodžiusi laikraščiuose.

— Manau, kad taip, — pritarė Greisas.

— Ešlė sako, kad jai yra dvidešimt aštuoneri. Vadinasi, tai turėjo įvykti prieš dvidešimt penkerius metus, plius minus penkeri metai. Harper pavardės nebuvo jokiame laikraštyje.

— Ji galėjo perimti globėjų pavardę, — įsiterpė Brensonas.

— Galėjo, — sutiko detektyvė. — Deja, tai, ką jums netrukus parodysiu, atmeta tokią galimybę.

Greisas žavėdamasis žiūrėjo į jaunąją detektyvę. Atrodė, ji tiesiog akyse įgyja vis daugiau pasitikėjimo. Ji buvo būtent tai, ko policijai dabar labiausiai reikėjo — ryžtingų, sumanių ir viršvalandžių nebijančių jaunų darbuotojų.

— Jūsų prašymu įvedžiau Ešlės Harper pavardę į „Holmso“ paieškos serverį, — tarė ji, kreipdamasi į Greisą.

„Holmsas-2“ — tai antrosios kartos kompiuterizuota duomenų bazė, kurioje saugoma informacija apie nusikaltimus; ji jungia visas Jungtinės Karalystės policijos pajėgas ir Interpolą, o neseniai prie jos prisijungė ir užsienio šalių policijos.

— Čia taip pat neradau jokių duomenų apie Ešlę Harper. Tačiau vis dėlto kai kas sudomino. Įvedus inicialus „AH“ ir kartu su jais nurodžius raktinį žodį „turtas“, „Holmsas“ pateikė štai tokią informaciją. Prieš aštuoniolika mėnesių jauna moteris, Abigailė Harington, ištekėjo už nekilnojamojo turto perpardavinėtojo Ričardo Vonašo iš Lymo, Češyro grafystės.

Tai buvo vienas geriausių parašiutininkų, meistriškai įvaldęs uždelsto šuolio techniką. Praėjus trims mėnesiams po vestuvių, jis žuvo neišsiskleidus parašiutui. Prieš ketverius metus Toronte, Kanadoje, Aleksandra Huron ištekėjo už nekilnojamojo turto kompanijos savininko Džo Kervino. Po penkių mėnesių jis nuskendo, plaukiodamas Ontarijo ežere. Prieš septynerius metus Ana Hampson ištekėjo už Juliano Varnerio — vieno geidžiamiausių to meto jaunikių, kuriam tūkstantis devyni šimtai devyniasdešimtųjų metų krizės nekilnojamojo turto rinkoje metu priklausė nemažai sklypų Londono dokų rajone. Praėjus šešiems mėnesiams ir dviem dienoms po vestuvių, vyras apsinuodijo dujomis požeminiame garaže Vapinge.

Ji dar kartą siurbtelėjo putų.

— Tokie pat inicialai, — pastebėjo Brensonas. — Ar tai ką nors įrodo?

— Daugelis aferistų, keisdami savo vardus ir pavardes, pasilieka tuos pačius inicialus, — paaiškino Ema Džeinė. — Skaičiau apie tai policijos koledže. Be abejo, šis faktas savaime dar nieko neįrodo. Tačiau toliau dar gražiau.

Ji paspaudė klavišus ir ekrane pasirodė nespalvota jaunos moters tamsiais trumpais plaukais fotografija. Veidas buvo Ešlės Harper arba jos antrininkės.

— Ši nuotrauka yra iš *Evening Standard*, kuris buvo išspausdinęs straipsnį apie Juliano Varnerio mirtį.

Greisas ir Brensonas tylėdami tyrinėjo fotografiją.

— Po perkūnais, — nusikeikė Brensonas. — Iš tikrųjų panaši.

Ema Džeinė, netarusi nė žodžio, paspaudė klavišą, ir ekrane pasirodė dar viena nespalvota fotografija. Šį kartą tai buvo moteris pečius siekiančiais plaukais. Iš veido ji dar labiau panaši į Ešlę Harper.

— O dabar matote nuotrauką iš *Toronto Star*, darytą prieš ketverius metus po Džo Kervino mirties.

Greisas su Brensonu tylėjo tarsi žado netekę. Jie buvo apstulbę.

— Trečioji nuotrauka yra iš *Cheshire Evening Post*, aštuoniolikos mėnesių senumo, išspausdinta kartu su straipsniu apie tragišką Ričardo Vonašo mirtį. Abigailė Harington buvo daili našlė.

Detektyvė ekrane parodė dar vieną, šįkart jau spalvotą, nuotrauką. Trumpai kirpti plaukai nudažyti raudonai, tačiau žvelgdamas į veidą galėjai drąsiai sakyti, jog toji moteris — Ešlė Harper.

— Kad ji kur prasmegtų! — neištvėrė Brensonas.

Greisas susimąstęs dar ilgai nenuleido akių nuo fotografijos. Galiausiai prabilo:

— Puikiai padirbėjai, Ema Džeine.

— Ačiū, Rojau.

Greisas atsigręžė į Brensoną.

— Taigi, — tarė jis. — Be dvidešimt pirma. Kurį magistratą išdrįstum žadinti?

— Kratos orderiui gauti?

— O tu apsieini be jų?

Nekreipdamas dėmesio į Brensono grimasą, Greisas atsistojo.

— Važiuok namo, Ema Džeine, ir šiek tiek pamiegok.

Brensonas nusižiovavo.

— O aš? Ar galėčiau nusnūsti?

Greisas patapšnojo jam per petį.

— Man atrodo, mielas drauge, kad tavo diena tik prasideda.

81

Po kelių minučių Greisas kalbėjo telefonu su užsimiegojusia magistrato valdininke, kuri teiravosi, ar šis reikalas negalėtų palaukti iki ryto.

— Tiriame galimą pagrobimą, ir gali būti, kad dabar sprendžiamas gyvybės ar mirties klausimas, — informavo ją Greisas. — Turiu visus įrodymus, reikiamus kratos orderiui pagrįsti, ir bijau, kad laukti nevalia nė minutės.

— Gerai, — vis dėlto entuziazmo ji neparodė. — Budinti magistrato tarnautoja yra ponia Kventin.

Greisas pats sau nusišypsojo. Herminė Kventin — jo labiausiai nemėgstama magistrato narė; prieš keletą mėnesių jis susiginčijo su ja teisme dėl vieno įtariamojo, kurį siūlė laikyti areštinėje, bet ji tam prieštaravo. Greiso manymu, ši vidutinio amžiaus moteris, ištekėjusi už pasiturinčio

biržos maklerio, gyvenanti labai neskoningai atrodančiame name ir vaidinanti žavingą karalienę, buvo pati blogiausia iš visų magistrato klerkų; atitrūkusi nuo realaus gyvenimo, ji buvo pasiryžusi pakeisti vyraujantį policijos darbuotojų požiūrį į nusikaltėlius. Jam bus vienas malonumas nutraukti jos saldų miegą ir priversti pasirašyti kratos orderį.

Greisas su Brensonu dar apie dešimt minučių praleido skambindami telefonu ir organizuodami tyrimo grupės pasitarimą penktą valandą ryto. Galiausiai, pasigailėjęs Brensono, Greisas išsiuntė jį namo, kad šis numigtų nors porą valandų.

Vėliau jis susisiekė su detektyvu konstebliu Nicholu ir, atsiprašęs dėl to, kad prižadino, davė nurodymą stebėti namą, kuriame gyvena Ešlė Harper.

Antrą valandą nakties, rankoje laikydamas kratos orderį, Greisas parvažiavo namo, nustatė žadintuvą, kad jį pažadintų 4.15, ir griuvo į lovą.

Nuspaudęs žadintuvo mygtuką ir instinktyviai stryktelėjęs iš lovos, Greisas tamsoje tebeskendinčiame kambaryje išgirdo ankstyvą rytinio choro čiulbėjimą, primenantį, kad iki ilgiausios metų dienos, birželio dvidešimt pirmosios, liko mažiau negu mėnuo.

Penktą valandą ryto jis jau buvo Sasekso policijos valdyboje. Keista, tačiau po dviejų su trupučiu valandų miego jautėsi gana žvaliai. Jo jau laukė Bela ir Ema Džeinė, už daiktinius įkalčius atsakingas apskritaveidis, barzdotas, penktąją dešimtį bebaigiantis seržantas Benas Faras ir Džo Tindalas. Po kelių minučių pasirodė ir Glenas Brensonas.

Po rytinės kavos Greisas grupės narius trumpai informavo apie tyrimo eigą. Paskui, kelios minutės po pusės šešių, apsivilkę neperšaunamas liemenes, sulipo į tarnybinį „Transit“, o Greisas su Brensonu sėdo į policijos automobilį.

Kai įvažiavo į gatvę, kurioje gyveno Ešlė, Greisas paprašė Brensono sustoti lygiagrečiai su policijos skiriamaisiais ženklais nepažymėta Niko „Astra“ ir atsidarė durelių stiklą.

— Visiškai ramu, — raportavo Nicholas.

— Šaunuolis, — pagyrė Greisas, pastebėjęs įprastoje vietoje, šalia namo, stovinčią Ešlės „Audi TT“ ir paprašė stebėti gatvę.

Netrukus jie privažiavo prie namo. Gatvėje nebuvo laisvos vietos automobiliui pastatyti, todėl sustojo greta „Audi“. Greisas davė Nicholui porą minučių patogiai padėčiai užsiimti, o tada, jau visiškai išaušus, nusivedė visą būrį prie pagrindinių namo durų ir paspaudė skambutį.

Viduje buvo tylu.

Paskambino antrą kartą — nieko; po minutės dar kartą. Tada linktelėjo Benui Farui, kuris sugrįžo prie „Transit“ ir netrukus iš jo atsinešė galingą, gesintuvo dydžio taraną. Kilstelėjo, stipriai užsimojo, ir po akimirkos durys atsidarė.

Greisas įsiveržė pirmas.

— Policija! — šūktelėjo jis. — Ar yra kas nors? Policija!

Jį pasitiko nebylios mirksinčios stereoaparatūros švieselės. Greisas, kuriam įkandin sekė visi kartu atvykusieji, užlipo laiptais į antrą aukštą ir dar kartą šūktelėjo:

— Ei, ar yra kas nors?! Mis Harper?

Tyla.

Jis atidarė pirmas duris — į nedidelį vonios kambarį. Gretimos durys vedė į mažą miegamąjį, kuris atrodė taip, tarsi jame niekas niekada nebuvo miegojęs. Greisas, akimirką padvejojęs, atidarė paskutines duris, už kurių buvo šeimininkės miegamasis su dvigule lova, kurioje šiąnakt niekas nemiegojo. Užuolaidos buvo užtrauktos. Jis surado elektros jungiklį, ir netrukus lubose įsižiebė kelios lemputės.

Miegamasis priminė naujo gyventojo laukiantį viešbučio kambarį. Greisas apsidairė — čia stovėjo karališko dydžio lova, užtiesta tvarkinga, švaria antklode, plokščiaekranis televizorius, radijas-žadintuvas ir pora Hoknėjaus plaukimo baseino nuotraukų ant sienos.

Ešlės Harper nebuvo.

Kurgi, po galais, ji dingo?

Pajutęs paniką, Greisas susižvalgė su Glenu Brensonu. Abu puikiai suprato, kad juos pergudravo, tačiau kur ir kaip? Dabar jam ramybės nedavė mintis apie pakvipusius nemalonumus, jei tik Alisona Vosper sužinos, kad jis naktį skambino taikos teisėjai ir be svarbios priežasties prašė kratos orderio.

Na ir kas, kad Ešlė Harper šią naktį praleido ne namie? Tam gali būti daug pačių paprasčiausių paaiškinimų. Akimirką Greisas buvo pajutęs pyktį

savo draugui. Juk tai Glenas dėl visko kaltas. Tai jis įtraukė jį į šitą sumautą istoriją. Greisas neturėjo su ja nieko bendra, tai ne jo rūpestis. Ir ką gi? Visa šita istorija dabar tapo didžiausiu jo galvos skausmu, kuris vis stiprėjo.

Greisas pamėgino viską iš eilės prisiminti, kad galėtų apsaugoti savo užpakalį, jei Nr. 27 sumanys jam įkrėsti. Marko Vareno mirtis. Raštelis. Pirštas šaldytuve. Emos Džeinės radiniai. Daugybė įtarimą keliančių faktų. Agresyvus Marko Vareno elgesys vestuvių vaišėse. Toks malonus ir tvarkingas, tarytum nužengęs tiesiai iš vitrinos, Bredlis Kaninhamas.

„Iš tikrųjų šitos kelnės mane nervina... Išsinuomojau jūsų garsiajame „Moss Bros“, tačiau, regis, man pakišo netikusias kelnes!“

Buvojant Jungtinėse Valstijose ir Kanadoje, Greisui teko susipažinti su įvairiais anglų kalbos niuansais, todėl jis žinojo, kad tikri amerikiečiai ir kanadiečiai viršutines kelnes gali pavadinti „pants“, tačiau kostiumo kelnes vadina tik „trousers“*. O Ešlės Harper dėdė frako kelnes vadino būtent „pants“. Ši detalė Greisui sukėlė įtarimą, kad Bredlis Kaninhamas yra visai ne tas, kuo dedasi.

Tiesa, vargu ar tokios hipotezės įtikins Alisoną Vosper.

— Kuo nuodugniau viską apžiūrėkite! — nurodė Greisas pavargusiu balsu. — Ištirkite kiekvieną milimetrą. Sužinokite, kam priklauso šis namas. Kam priklauso televizorius, garso sistema, „Audi“ šalia namo, kilimai, elektros lizdai. Aš noriu žinoti kiekvieną su Ešle Harper susijusią detalę. Noriu apie ją žinoti daugiau, negu ji pati apie save žino. Supratote mane?

Po dviejų valandų kratos niekas nieko nerado. Atrodė, Ešlė Harper būtų buvusi naujasis Huveris**. Be baldų, jiems pavyko rasti tik biojogurto indelį, sojos pieno pakelį, ryšelį ridikėlių ir pusiau nugertą škotiško „Sainsbury“ mineralinio vandens butelį šaldytuve.

Prie Greiso, kuris tuo metu kėlė lovos čiužinį, priėjo Glenas Brensonas.

— Klausyk, žmogau, visa tai labai keista — atrodo, kad ji būtų žinojusi, jog mes atvykstame. Supranti, ką noriu pasakyti?

---

* Angl. *pants* — kelnės, trumpikės, kelnaitės; *trousers* — kelnės.

** Džonas Edgaras Huveris (1895–1972) — vienas garsiausių JAV kriminalistų, 48 metus vadovavęs FTB.

— Tai kodėl mes nežinojome, kad ji išvyksta? — klausimu į klausimą atsakė Greisas.

— Tu ir vėl savo. Dar vienas klausimas.

— Na ir kas? — Greisas iš nuovargio darėsi ūmus. — Gal todėl, kad tu pats, užuot nors kartą padoriai atsakęs, nuolat uždavinėji klausimus?

Brensonas iškėlė aukštyn ranką.

— Nenorėjau įžeisti, žmogau.

— Aš ir neįsižeidžiau.

— Tai kur, po velnių, ji yra?

— Tikrai ne čia.

— Aš tai supratau.

— Rojau! Žiūrėk, ką radau, tik nežinau, ar tai pravers, — į kambarį įėjo detektyvas konsteblis Nicholas, tiesdamas Greisui nedidelį popieriaus lapelį.

Tai buvo kompanijos „Century Radio", įsikūrusios Totenhem Kourt gatvėje, išduotas kvitas. Jame buvo išspausdinta: „AR Cyber Scan, £2 437 25".

— Kur radai? — paklausė Greisas.

— Šiukšlių konteineryje užpakaliniame kieme, — didžiuodamasis atsakė Nikas.

— Du tūkstančiai keturi šimtai trisdešimt septyni svarai už skaitytuvą? — nustebo Greisas. — Koks turi būti skaitytuvas, kad kainuotų tokius pinigus? Skaitmeninis?

Po akimirkos pridūrė:

— Nesuprantu, koks tikslas išmesti kvitą? Dievaži, kiekvienas pirkėjas saugo jį tam atvejui, jeigu įsigytas daiktas imtų ir sugestų. Argi ne taip?

— Dievaži, — sutiko Brensonas.

Greisas pasižiūrėjo į pirkimo datą ant kvito. Praėjęs trečiadienis, 14.28. Antradienį vakare dingsta jos sužadėtinis, o trečiadienį po pietų ji nusiperka pustrečio tūkstančio svarų vertės skaitytuvą. Mažų mažiausiai nesuprantama.

Laikrodis rodė jau po aštuonių, vadinasi, jie užtruko dvi geras valandas.

— Nežinau, kelintą atsidaro „Century Radio", bet dėl skaitytuvo mums būtina išsiaiškinti, — tarė jis.

— Turi kokių nors minčių? — pasiteiravo Brensonas.

— Aibę, — atsakė Greisas. — Per daug. Net labai per daug.

Akimirką patylėjęs pridūrė:

— Be penkiolikos dešimt turiu būti Luiso Karališkajame teisme.

— Dėl savo bičiulio Sarešo Hoseino?

— Negalėčiau nė pagalvoti apie tai, kad jis manęs pasiilgsta. Siūlau papusryčiauti — ką pats apie tai manai? Norėčiau sukirsti didelį kepsnį. Palaikysi man draugiją?

— Cholesterolis, žmogau, kenkia tavo širdžiai.

— Žinai, ką? Dabar mano širdžiai kenkia absoliučiai viskas.

82

Įžengęs į karalių Jurgių epochoje statytą Luiso Karališkojo teismo pastatą, kuriame buvo trys teismo salės, erdviame ir judriame laukiamajame išjungė telefono garsą. Ką gi, galima pasidžiaugti bent jau tuo, kad Klaudina tikriausiai gavo SMS žinutę ir pagaliau liovėsi jį atakuoti.

Jis nusižiovavo ir pajuto, kad suvalgius didžiulį kepsnį, kuris ne tiek suteikė energijos, kiek jos atėmė, kūnas gerokai apsunko. Greisas norėjo kur nors prigulti ir nusnūsti. Keista, pagalvojo. Dar prieš savaitę šis teismas buvo tapęs jo gyvenimo ašimi ir užvaldęs jo mintis. Dabar jis atsidūrė antrame plane, nes svarbiau už viską buvo surasti Maiklą Harisoną.

Žinoma, svarbus buvo ir šis teismas. Jis labai svarbus Raimundo Koheno našlei ir vaikams, nes jį buvo mirtinai nukankinęs pats Hoseinas arba jo galvažudžiai. Šis teismas buvo labai svarbus visiems padoriems Braitono ir Houvo gyventojams, nes jie turėjo teisę būti apginti nuo tokių monstrų kaip šis; jis turėjo labai didelę reikšmę ir Greisui, nes šio teismo baigtis turėjo parodyti, ar galima juo pasitikėti, ar ne. Jis privalėjo nugalėti nuovargį ir susikaupti.

Susiradęs ramesnį kampelį, Greisas atsisėdo ir paskambino Eleonorai, kuri šįryt už jį tvarkė korespondenciją ir elektroninį paštą. Paskui užsimerkė, naudodamasis proga, kad gali leisti pailsėti akims, įsikniaubė į delnus ir pabandė prisnūsti, stengdamasis nekreipti dėmesio į varstomų durų garsą,

džiugius sveikinimosi šūksnius, lagaminų užraktų spragsėjimą bei teisininkų ir jų klientų murmesį.

Po dviejų minučių poilsio Greisas porąkart giliai įkvėpė ir iškart pasijuto truputį geriau. Atsistojęs apsidairė. Netrukus jis žinos — bus šiandien čia reikalingas ar ne. Galbūt teismas ir šiandien apsieis be jo paslaugų ir jis galės grįžti į Sasekso policijos valdybą, mąstė Greisas, dairydamasis žmogaus, su kuriuo reikėjo pasikalbėti, — Karališkosios prokuratūros darbuotojos Lizos Reili.

Laukiamajame buvo apie šimtas žmonių, tarp kurių sukiojosi mantijomis vilkintys advokatai ir jų asistentai, o kitame gale jis išvydo kukliai, bet madingai apsirengusią ir ketvirtąją dešimtį pradėjusią moterį su aplanku rankose, tuo metu kažką gyvai aptarinėjančią su advokatu, kurio jis nepažino. Toji moteris buvo Liza.

Greisas perėjo salę ir, atsistojęs netoliese, pastebėjo jos ženklą, reiškiantį, kad netrukus ji prieis. Kai Liza pagaliau baigė kalbėtis su advokatu, jos veidas tiesiog švytėjo

— Turime naują potencialią liudytoją!

— Iš tikrųjų? Kas ji?

— Viena Braitono prostitutė. Vakar vakare paskambinusi į prokuratūrą prisipažino, kad spaudoje sekė teismo procesą, ir pareiškė, jog Sarešas Hoseinas jos atžvilgiu taip pat yra naudojęs smurtą. Tai buvo praėjusiais metais vasario dešimtosios naktį Braitone.

Būtent vasario dešimtąją buvo įvykusi žmogžudystė, už kurią Sarešas Hoseinas dabar pateko į teismą.

— Betgi Hoseinas turi tvirtą alibi, kad tą naktį kartu su dviem draugais linksminosi Londone. Jie abu tai paliudijo, — suabejojo Greisas.

— Taip, alibi jis turi, bet neužmiršk, kad jie abu yra Hoseino pavaldiniai. Tuo tarpu mergina yra nešališka. Ji labai bijo, kad Hoseinas gali su ja susidoroti, todėl anksčiau ir neatsiliepė. Ir dar viena problema — ji nepasitiki policija. Dėl šios priežasties ir paskambino mums, o ne policijai.

— O ar ji patikima?

— Labai, — atsakė Liza. — Turėtume pasirūpinti jos, kaip svarbios liudytojos, apsauga.

— Ko tik ji pageidaus. Sutinku su viskuo! — Greisas iš susijaudini-

mo ėmė grąžyti rankas. Jis norėjo apkabinti Lizą Reili. Tai buvo nuostabi žinia. *Nuostabi!*

— Bet kažkam reikėtų ją įtikinti, kad policija jos neareštuos... na, pats supranti... už jos profesiją.

— Kur ji dabar?

— Namie.

Greisas pasižiūrėjo į laikrodį.

— Galėčiau tuojau pat ją aplankyti. Ar tai įmanoma?

— Važiuok, bet tik ne policijos automobiliu.

— Žinoma. Be to, nusivešiu kurią nors policininkę iš Šeimos centro, kad pabūtų su ja. Neleisime, kad ji vėl pakliūtų Hoseinui į rankas. Noriu pasimatyti su ja ir įtikinti kuo greičiau atvykti į teismą.

— Jei nori įgyti jos pasitikėjimą, elkis atsargiai.

Staiga Greiso nuovargį tarsi ranka nuėmė.

Į nusikaltimų tyrimų skyrių Greisas grįžo šiek tiek po vidudienio. Liudytoja Šeli Sandler buvo tokia, kokios ir reikėjo. Maždaug dvidešimt penkerių metų, inteligentiška, aiškiai reiškianti mintis ir pažeidžiama liudytoja teismui labai pravers. Jei tik neims panikuoti ir paskutinę minutę nepersigalvos, kaip, deja, labai dažnai atsitinka. Vis dėlto ji atrodė pasiryžusi atkeršyti savo skriaudikui. Žūtbūt atkeršyti.

Tai buvo tikrai gera naujiena. Po kelių nesėkmių Greisui pagaliau nušvito viltis, kad teismui pavyks priimti nuosprendį, kurio jis taip nekantriai laukė.

Kai pasirodė Greisas, prie darbo stalo buvo susirinkusi visa tyrimo grupė, prie kurios buvo prisidėję dar du nauji pagalbininkai — jaunas konsteblis ir vidutinio amžiaus moteris asistentė, — todėl jis, paprašęs visus likti sėdėti, sušaukė trumpą pasitarimą.

Stengdamasis kalbėti kuo tyliau, kad netrukdytų prie kitų stalų dirbantiems tyrėjams, pirmasis prabilo Nikas Nicholas.

— Pameni, Rojau, kvitą, kurį šįryt radome mis Harper namuose? Du tūkstančiai keturi šimtai trisdešimt septyni svarai už skaitytuvą?

— Aha.

— Gavau visą reikalingą informaciją iš „Century Radio", — jis ištiesė Greisui kelis lapus. Tai buvo informacija iš interneto. — Mes jau peržiūrėjome.

Greisas ėmė skaityti.

AR5000 Plačiajuostis imtuvas „Cyber Scan". Fantastiškas 10Khz-2600Mhz dažnių diapazonas! AR5000 pasižymi puikia technine charakteristika, o aukštos kokybės mikroprocesorius garantuoja stiprų signalą, ypatingą jautrumą ir platų dažnių diapazoną. 5 kintamo dažnio osciliatoriai, 1000 atminties kanalų, 20 paieškos blokų, greitas skenavimas ir paieška, apimanti ir visus radijo dažnius, kuriuose veikia mobiliojo ryšio operatoriai. Skenavimo ir paieškos greitis — 45 kanalai per sekundę.

Jis atsigręžė į Brensoną.

— Esate geriausias technikos ekspertas, kurį pažįstu. Manau, aš teisingai supratau, koks tai daikčiukas? Ką jūs galėtumėte pasakyti?

— Tai yra pats moderniausias radijo dažnių skaitytuvas. Panašiais prietaisais, norėdami susirasti draugų, pasiklausyti policijos radijo arba mobiliojo ryšio telefoninių pokalbių, naudojasi „Citizen's Band" radijo maniakai.

Greisas pritariamai linktelėjo ir kreipėsi į Emą Džeinę:

— Ar turime duomenų, kad Ešlė Harper dabartine savo pavarde arba kuria nors iš ankstesniųjų būtų turėjusi ką nors bendra su „Citizen's Band" radiju?

— Ne, — atsakė ji. — Neturime.

Jis žvilgtelėjo į spalvotą skaitytuvo fotografiją. Didelė sidabrinė dėžė ant kojų su skale priekyje ir daugybe įvairiausių rankenėlių bei mygtukų, kuriuos rasite bet kuriame radijo aparate.

— Antradienį vakare dingsta jos sužadėtinis. Trečiadienį pusę trijų popiet ji nusitrenkia į Londoną ir už pustrečio tūkstančio svarų perka radijo dažnių skaitytuvą. Turite kokių nors prielaidų? Iš kur, po velnių, ji moka juo naudotis?

— Neviltis? — spėjo Nikas Nicholas.

— Nepatikėsiu.

— Ji iš tikrųjų nežinojo, kur jis yra, — savo mintimis pasidalijo Bela Moj.

Greisas linktelėjo. Atrodė logiška, bet jam tai nepadarė didesnio įspūdžio.

— Ji tikriausiai žinojo, kad Maiklas Harisonas turi portatyvų radijo siųstuvą. Galbūt norėjo su juo susisiekti? — ėmė svarstyti Ema Džeinė Boutvud. — O ką, jeigu jai knietėjo pasiklausyti, su kuo ir apie ką jis kalbasi?

Greisas buvo tiesiog sužavėtas.

— Ką gi, neblogai, — tarė jis ir apsidairė. — Ar turite kitų versijų? Okei. Gal yra dar kokių naujienų?

— Taip, — atsakė Nikas Nicholas. — Jums išvykus, Džo Tindalas nusprendė dar pašniukštinėti. Atitraukėme stalčius ir už jų aptikome voką su kvitais — gali būti, kad jis ten užkrito atsitiktinai, tačiau galėjo būti ir paslėptas. Iš visos šūsnies kvitų mus sudomino vienas — štai jis.

Tai buvo Londone W1, Madokso gatvėje, įsikūrusios „Conquest Escorts" kompanijos išduotas kvitas pusantro tūkstančio svarų sumai. Po pavadinimu ėjo įrašas: „Diskretiška žavaus vyriškio ir damos draugija įvairioms progoms". Toliau buvo nurodytos dvi datos — praėjęs šeštadienis, tai yra planuota Ešlės Harper vestuvių diena, ir praėjęs pirmadienis.

— Atversk kitą pusę, Rojau, — pasiūlė Nikas Nicholas. — Perskaityk.

Greisas apvertė kvitą ir kitoje pusėje pamatė tušinuku užrašytą Bredlio Kaninhamo pavardę.

Staiga prisiminė pokalbį su Ešle praėjusio penktadienio vakarą. Prisiminė ne tik tai, kokia ji tą vakarą atrodė prislėgta, bet ir jos žodžius apie kanadietį dėdę: „Mes labai mylim vienas kitą... Jis paėmė savaitę atostogų vien tam, kad pirmadienį galėtų dalyvauti vestuvių ceremonijos repeticijoje."

— Vadinasi, dėdę ji išgalvojo? — tarė jis suglumęs.

— Ji išgalvojo ne tik dėdę — netrukus E Džei papasakos daugiau, — paaiškino Glenas Brensonas. — O pirmiau pažiūrėk štai į šitą.

Jis ištiesė Greisui nukopijuotą A4 formato popieriaus lapą. Tai buvo faksu į Grand Kaimanų saloje registruotą banką „Bank Hexta" išsiųstas

nurodymas pervesti vieną milijoną du šimtus penkiasdešimt tris tūkstančius septynis šimtus dvylika svarų sterlingų į sąskaitą „Banc Aliado“ Panamoje. Dokumentas pasirašytas Maiklo Harisono ir Marko Vareno, o viršuje nurodyta vakar dienos data, 23.25.

Greisas perskaitė viską du kartus ir, suraukęs kaktą, tarė Brensonui:

— Maždaug dvidešimt minučių prieš iššokant iš balkono.

— Taip, būtent.

Greisas galvojo apie Marko Vareno kišenėje rastą raštelį.

— Vadinasi, jis pervedė pinigus gelbėdamas draugo gyvybę. O paskui išėjo į balkoną ir šoko žemyn galva?

— Gal jie buvo kam nors įsiskolinę? Panamą nesunku susieti su Kolumbija, o konkrečiau — su Kolumbijos mafija. O ką, jeigu jie buvo paėmę kokią nors paskolą ir tokiu būdu užsinėrė sau kilpą? Galiausiai buvo priversti ją grąžinti ir Markui Varenui neliko nieko kita, kaip tik šokti iš balkono?

— Protinga versija, — įvertino Greisas. — Tačiau šiedu vaikinai buvo kaip reikiant prasisukę. Statybos Ešdouno girioje — dvidešimt namų — turėjo duoti kelis milijonus pelno. Kam žudytis, jeigu jo laukė — pala, kokią sumą jis būtų gavęs? Kelis šimtus tūkstančių svarų?

— Tuomet peršasi išvada, kad netrukus po to, kai Markas Varenas pervedė pinigus, jį nužudė.

— Tai labiau tikėtina, — atsakė Greisas. — Ką tik telefonu kalbėjausi su Kleo Morėj iš morgo. Šiuo metu atvyksta Vidaus reikalų ministerijos patologas. Galbūt šiandien sužinosime ir kai ką daugiau.

Detektyvė seržantė Bela Moj informavo, kad gavo šiokios tokios informacijos iš telekomunikacijų bendrovės. „Vodafone“ vakar vakare užfiksavo Maiklo Harisono mobiliojo telefono signalus tarp 22.22 ir 23.00. Jis net keletą kartų skambino pagalbos telefonu 999, bet su operatore nekalbėjo, todėl ji negalėjusi jam padėti.

— O ar pavyko ką nors sužinoti apie telefono stotį?

— Kaip tik apie tai dabar ir kalbėsiu, Rojau. „Vodafone“ darbuotojai buvo labai geranoriški ir suteikė visą reikiamą informaciją, kartu nurodydami ir artimiausią Maiklo Harisono telefonui bazinę stotį.

— Kur ji?

Ji truputį nusiminė.

— Tiesą sakant, jie labai nenudžiugino — stotis yra Niuheiveno centre ir tai vienintelė bazinė mobiliojo ryšio operatoriaus stotis visame mieste.

— Ką gi, ir tai jau šis tas, — atsakė Greisas. — Ar nekeista, kad Niuheivenas yra vienas iš Kanalo uostų?

— Aš jau informavau visus uostus, — tarė ji.

— Apie ką?

— Apie Ešlę Harper ir Aleksandrą Huron — taip ji buvo pasivadinusi prieš ketverius metus Kanadoje.

Akivaizdžiai matėsi, kad Bela turi daugiau ką papasakoti, todėl Greisas leido jai tęsti toliau.

— Pasidomėjau jos automobiliu „Audi TT". Ešlė buvo išsinuomojusi jį savo vardu iš agento Hamersmite. Už automobilio nuomą sumokėta, viskas teisėta. Namą ji taip pat buvo išsinuomojusi, o nuoma baigiasi šio mėnesio pabaigoje.

— Sutampa su jos vestuvėmis, — įsiterpė Brensonas.

— Galimas dalykas, — tarė Ema Džeinė. — Paskui aš visiškai intuityviai paprašiau naujų mūsų grupės darbuotojų, kad jie pasidomėtų, ar Ešlė Harper, — nurodžiau ir ankstesnes jos pavardes, — nesinaudojo aplinkinių automobilių nuomos firmų paslaugomis. Ešlės Harper vardu niekas nesikreipė, tačiau dešimt minučių po vidurnakčio firma „Avis" prie Getviko oro uosto išnuomojo „Mercedes" Aleksandrai Huron, kuri susimokėjo Kanados „Toronto Dominion Bank" kreditine kortele. Darbuotojas, aptarnavęs klientę, iš jam pateiktų nuotraukų atpažino Ešlę Harper.

— Vaizdo kameros... — priminė Greisas.

Glenas Brensonas kilstelėjo ranką.

— Jau pradėjome. Tikriname visų kamerų tarp Getviko ir Niuheiveno įrašus nuo to momento, kai ji išsinuomojo automobilį.

— Ji išvyko iš namų likus valandai iki tavo pasirodymo, — tarė Greisas detektyvui konstebliui Nicholui.

— Taip.

— Ar žinome, kuo ji nukako iki oro uosto?

— Ne.

Greisas nutilo. Kurį laiką niekas nepratarė nė žodžio. Jis stengėsi pri-

siminti praėjusio vakaro įvykių seką — kada jis lankėsi pas Marką Vareną, kada drauge su Brensonu buvo užsukę pas Ešlę. Markas Varenas kartu su policijos darbuotojais važiuoja į mišką ieškoti kapo. Pervedami pinigai. Marko Vareno mirtis. Ešlė kita pavarde išsinuomoja automobilį.

Pagaliau Greisas ją perkando; dabar jam buvo daugiau negu aišku. Rojus puikiai suprato, kad privalo ją surasti. Daugiau niekas neberūpėjo, tik surasti Ešlę.

Ir kuo greičiau.

Jei tik jie dar nepavėlavo.

84

— Velniai rautų, moterie, keturi prakeikti lagaminai — kas tau darosi, Aleks?

— Ką nori tuo pasakyti?

— Aš neketinu tąsytis su tavo lagaminais — štai ką noriu tau pasakyti.

— Ką gi, teks pagalbon pasikviesti šveicorių.

— O kaip dėl mokesčio už papildomą bagažą?

— Neužmiršk, kad mes priklausome Keliautojų klubui, Vikai; klubo nariams daromos didelės nuolaidos. Atsipalaiduok.

— Tik pamanykite — atsipalaiduok! O tu negalėtum mesti visą šitą šlamštą ir Sidnėjuje nusipirkti naujus lagaminus? Turėtum žinoti, kad ten irgi yra parduotuvių!

Ešlė, vilkinti džinsiniu „Prada“ kostiumėliu ir apsiavusi aukštakulniais bateliais, stovėjo kambaryje tarp savo lagaminų ir, įsirėmusi rankomis į klubus, žiūrėjo pro langą, pro kurį atsivėrė Niuheivenui įprastas vaizdas į tolumoje stūksančios kalvos viršūnę.

Ji stebeilijo į Kanalu plaukiojantį „Seacat“ keltą, kuris tuo metu palei molą pamažu slinko jūros link. Niūri, pilka ir darganota diena; Ešlės nuotaika buvo subjurusi dar ir dėl to, kad ji gausiai prakaitavo, o dar blogiau, kad netrukus turėjo susirgti.

Ji atsigręžė į Viką ir, pakėlusi balsą, ironiškai paklausė:

— Nejaugi? Sidnėjuje yra parduotuvių? Turi omenyje parduotuves, į kurias galima užeiti ir ko nors įsigyti?

— Atšok, kvaila karve, ir nekalbėk su manim kaip su kokiu sušiktu tarnu!

— Pats atšok! Kodėl aš turėčiau palikti savo mantą? Juk tai yra visas mano gyvenimas.

— Ką reiškia tas tavo *tai?*

Būdamas penkių pėdų ir septynių colių ūgio, Vikas buvo gal tik pusę colio aukštesnis už ją, tačiau mergina visuomet jausdavosi žymiai mažesnė. Tai buvo liesas, bet raumeningas, mėgstantis pasišvaistyti kumščiais vyras trumpai kirptais plaukais ir dailiu, nors ir kampuotu, veidu. Prie jo karingos išvaizdos labai derėjo drabužiai — šiandien jis vilkėjo juodais marškinėliais ir karišku švarku, mūvėjo apsmukusiomis chaki spalvos kelnėmis ir buvo apsiavęs juodus žygio batus.

— Norėjai pasakyti, kad Maiklas yra tavo gyvenimas? Markas? Nori pasakyti, kad tiedu žiopliai buvo tavo gyvenimas? Ar aš kažką ne taip išgirdau? Iki šiol maniau, kad aš esu tavo gyvenimas, tu, kvaila kale!

— Ir aš taip maniau, — atsakė ji, tvardydamasi, kad tik nepravirktų.

— Tai ką visa tai, po velnių, reiškia?

— Nieko.

Jis sugriebė ją už pečių ir atsuko veidu į save.

— Aleks, nurimk, gerai? Mes jau beveik namie; dabar mums reikia nusiraminti.

— Esu visiškai rami, — tarė ji. — Tai tu visas įsitempęs.

Jis prisitraukė merginą arčiau savęs ir įsistebeilijo į jos žalsvas akis. Paskui švelniai atmetė kelias plaukų sruogas jai nuo kaktos.

— Aš myliu tave, — tarė jai. — Aš tave labai myliu, Aleks.

Ji rankomis apsikabino jo kaklą ir įsisiurbė į lūpas.

— Ir aš tave myliu, Vikai. Visada tave mylėjau.

— Tačiau be jokių kompleksų galėjai dulkintis su Marku, paskui su Maiklu. O prieš tai dar su daugybe vyrų.

Ji supykusi atsitraukė atgal ir, užkliuvusi už lagamino, vos nepargriuvo.

— O, Jėzau! Kas į tave įlindo?

— Kas į mane įlindo? Šįkart mes likom ant ledo! Aišku?

— Mes nelikom ant ledo, Vikai; mes visiškai neblogai prasisukom.

— Pusantro milijono utėlėtų svarų? Pusė metų mano ir tavo gyvenimo už tokią sumą?

— Nė vienas negalėjom numatyti, kad įvyks avarija.

— Mums reikėjo pasielgti kitaip. Tau reikėjo ištraukti Maiklą iš tos duobės, ištekėti už jo ir mums būtų atitekusi pusė jo ir jo kolegos pinigų.

— Būtų reikėję laukti ištisus mėnesius, Vikai, o gal ir ne vienerius metus. Jų paskutinis sumanymas buvo dar tik projekto lygmeny. Šiaip ar taip, bet mes apsisukom labai greitai. Jeigu nebūtum pralošęs pusės mūsų pinigų, mums išvis nebūtų reikėję čionai trenktis, supratai?

Suglumęs Vikas dirstelėjo į laikrodį.

— Mums jau metas, jei norim suspėti.

— Aš pasiruošusi.

— Paklausyk, Aleks. Tu nė nenujauti, kaip man visa tai įgriso. Ką gi mes darom? Turiu trintis kažkur pakampiais, žinodamas, kad tu dulkiniesi su Maiklu arba Marku, o prieš tai tą patį darei su tuo bepročiu Ričardu Češyre, o ką jau kalbėti apie Džo Kerviną ir Julianą Varnerį.

— Negaliu patikėti savo ausimis, Vikai. Nejaugi užmiršai, kad visa tai buvo neatskiriama mūsų sandėrio dalis? Aišku?

— Ne, neaišku.

— Galiausiai tu visuomet gaudavai progą jiems atsikeršyti. Kokios dar problemos? O šįkart aš ir tave, ir save išvadavau nuo medaus mėnesio su Maiklu.

Jis vėl, šįkart neramiai, žvilgtelėjo į laikrodį.

— Pasikalbėsime pakeliui, o prieš išvykdamas turiu padaryti dar vieną darbą.

Vikas išvilko jos lagaminus į holą, paskui grįžo atgal į svetainę ir patraukė sofą į visiškai priešingą kambario pusę. Tada atsiklaupė ant grindų ir truktelėjo kilimo kampą.

— Vikai, — tarė ji.

Jis pakėlė galvą.

— Ką?

— O negalim jo tiesiog palikti?

— Palikti?

— Juk jis niekur nenueis, ar ne? Jis neištrūks... pats sakei, kad jis negali nė kalbėti.

— Einu, pribaigsiu jį. Išvaduosiu iš kančių.

— O kodėl jo paprasčiausiai nepalikus? Juk niekas jo čia neras.

— Užtruksiu dešimt sekundžių. Nusuksiu jam sprandą, ir bus baigta.

— Kodėl?

Jis žiūrėjo tiesiai jai į akis.

— Tau gaila jo, ar ne, kale?

— Man jo nė kiek negaila, — rausdama atkirto Ešlė.

— Tačiau anksčiau dėl jų kažkodėl nesisielodavai? Kuo šitas vaikis Maikas ypatingas?

— Niekuo jis neypatingas.

Galiausiai Vikas numetė kilimą atgal, atsistojo, atstūmė sofą į vietą, kurioje ji anksčiau stovėjo. Paskui perstatė kavos stalelį.

— Žinai, Aleks, o tu visiškai teisi — jis iš čia neištrūks. Kodėl turėčiau gailėtis kažkokio niekingo išperos ir pribaigti jį, kad nesikankintų? Mes tiesiog paliksim jį tamsoje mirti iš bado. Dabar tu patenkinta?

Ji linktelėjo.

— Skaitei šios dienos laikraščius?

— Ne. Tvarkiau kambarius. Mačiau vakarykščius — nieko tokio, dėl ko reikėtų nerimauti. O šios dienos spaudą galėsim perversti ir oro uoste.

Jis šyptelėjo.

— Vadinasi, daugiau nebėra dėl ko jaudintis?

Po penkių minučių keturi Ešlės lagaminai ir didelis Viko kelioninis krepšys atsidūrė mersedeso bagažinėje. Paskui jis užrakino namo duris, o raktus įsikišo kišenėn.

— Manai, kad turėtume juos grąžinti į agentūrą?

— Mūsų nuomos sutartis baigiasi po penkių mėnesių, moterie! Norėtum, kad netrukus čia kas nors prisistatytų ir imtų šniukštinėti? Aš tau sakau: po savaitės ar dviejų čia kaip reikiant pakvips.

Ji tylėdama prisisegė saugos diržą ir paskutinį kartą pro automobilio stiklą pažvelgė į namą. Tai buvo keistas namas, kuris idealiai tiko jų tikslams, mat stovėjo atokiai nuo kitų pastatų — iki artimiausių kaimynų buvo ketvirtis mylios, — o ką jau kalbėti apie praėjusio antradienio vaka-

rą. Niekas niekada neišdrįstų pavadinti šio namo gražiu arba stilingu. Jis buvo pastatytas praėjusio amžiaus ketvirtajame dešimtmetyje brūzgynais apžėlusioje dykvietėje, kuri nuo to laiko niekuo nepasikeitė ir priminė pusę namo, prie kurio antroji pusė taip ir nebuvo prijungta. Iš pradžių prie jo buvo vientisas garažas, prieš keletą metų paverstas svetaine.

Vikas užvedė automobilio variklį. Po valandos jie turėtų būti Getviko oro uoste. Ryt, o galbūt dar šiandien vakare — ji visuomet sunkiai orientavosi laiko juostose — jie grįš į Australiją. Namai. Į priekinį stiklą barbeno dulksna. Nepaisant to, ji užsidėjo savo naujuosius „Gucci" saulės akinius. Vikas buvo nukirpęs jai plaukus, — po salonus vaikščioti nebuvo kada, — o šįryt ji užsimovė trumpą tamsų peruką. Jei šiandien oro uoste ir vyktų paieška, jiems reikėtų Ešlės Harper. Tiesa, buvo nedidelė tikimybė, kad jie gali ieškoti ir Aleksandros Huron. Tačiau, atsivertusi pasą, kuris dabar buvo jos rankinėje ir galiojo dar dvejus metus, net nusišypsojo. Žinoma, Ana Hampson niekas nesidomės.

Vikas įjungė pavarą ir ėmė kažko grabinėti aplink.

— Kur tas prakeiktas stabdis?

— Tai rankena; tu ką tik ją patraukei.

— Kodėl, po perkūnais, jie įmontavo kažkokią rankeną? Negalėjai išsinuomoti normalaus automobilio?

— Kaip tu įsivaizduoji normalesnį mersą?

— Su įprastu rankinio stabdžio mechanizmu!

— Dėl Dievo meilės!

Jis nuleido šoninį stiklą ir šūktelėjo:

— Viso, subingalvi! Visokeriopos sėkmės asmeniniame gyvenime!

— Vikai?

— Ką? — automobilis šoko pirmyn ir nulingavo duobėtu keliu, kurį municipalitetas greičiausiai buvo pamiršęs. — Kas atsitiko? Pasigedai mylimo berniuko pimpaliuko?

— Žinai? Jo didesnis negu tavo!

Jis atsisuko ir trenkė jai per veidą; automobilį užmetė į aukšta žole apaugusį kelkraštį, tačiau netrukus Vikas išvairavo jį atgal į kelią.

— Ar mane mušdamas jautiesi geriau?

— Tu paprasčiausia skersgatvių kekšė!

Kai pasiekė nelygiareikšmę sankryžą, jis pasuko į dešinę ir pravažiavo naujų gyvenamųjų namų rajoną, apsodintą jaunais sodinukais.

— O tu esi paprasčiausias bulius, Vikai. Ar žinai, kad esi sadistas? Tau nuo to geriau? Tikriausiai kankindamas kitus, pavyzdžiui, Maiklą, patiri orgazmą?

— O tu tą patį patiri dulkindamasi su juo ir galvodama apie tai, kaip vieną gražią dieną pasidulkinsite *iš tikrųjų*, ar ne?

Jis pasisuko į ją ir įvažiavo į pagrindinį kelią.

Viskas atsitiko taip greit, kad ji nespėjo nieko pamatyti, tik pajuto. Pasigirdo baisus trenksmas, paskui kažkas stipriai trūktelėjo automobilį; kurį laiką ji nieko negirdėjo, tik matė, kaip į vidų krenta kažkas panašaus į plunksnas ir užuodė kordito smarvę. Tuo pat metu ėmė kaukti automobilio garsinis signalas.

— Šūdas, šūdas, šūdas! — Vikas puolė kumščiais daužyti vairą.

Viena oro pagalvė, primenanti panaudotą prezervatyvą, buvo nukarusi priešais jį, o kita buvo suglebusi šalia galvos.

— Tu sveika? — paklausė jis Ešlės.

Ji linktelėjo galvą, žvelgdama į tiesiai priešais ją nenatūraliai iškilusį automobilio variklio gaubtą. Firminio mersedeso ženklo, kuris įprastai būdavo pačiame priekyje, nesimatė. Už kelių jardų nuo jų, pačiame kelio viduryje, keistu kampu stovėjo baltas automobilis.

Vikas pabandė atidaryti dureles, tačiau jam nepavyko. Tada, įsirėžęs visu svoriu jas stumtelėjo, ir durelės garsiai sugirgždėjusios atsilapojo.

Ešlė keleivio dureles atsidarė nesunkiai. Ji atsisegė diržą ir drebėdama išlipo iš automobilio, tada užspaudė nosį ir stipriai pūstelėjo, kad atsikimštų ausys. Kitame automobilyje, „SAAB“ sulamdytu priekiu, prie vairo sėdėjo suglumusi moteris žilstelėjusiais plaukais.

Vikas apžiūrėjo mersedesui padarytą žalą. Dešinysis priekinis ratas buvo visiškai sulamdytas ir sulindęs tiesiai į variklio sekciją. Važiuoti šiuo automobiliu toliau — jokios vilties.

— Ei, tu, kale, ar tau protas pasimaišė? — Viko balso nenustelbė net mersedeso signalo kauksmas.

Ešlė išvydo keliu artėjantį kitą automobilį, o iš priešingos pusės jų link važiavo autofurgonas.

Į juos kiek įkabindamas bėgo jaunas vyras.

— Vikai, — šūktelėjo ji, — dėl Dievo meilės, reikia kažką daryti!

— Aha, iš tiesų, mums reikia kažką daryti! Ir ką gi tu, velniai rautų, pasiūlysi?

85

Kai Greisas grįžo atgal į Nusikaltimų tyrimo skyrių, Nikas Nicholas jam sušuko:

— Rojau! Septinta linija, kelk ragelį!

Greisas paspaudė mygtuką ir pakelė ragelį.

— Rojus Greisas, — prisistatė jis.

Skambino Braitono policijos nuovados detektyvas seržantas Markas Takvelas.

— Rojau, — prabilo jis, — skambinu dėl to automobilio, kurį prašei surasti, mėlyno mersedeso, Lima-Džiuljeta-nulis-keturi-Tėtis-X-Rėjus-Lima.

— Klausau.

— Jis ką tik pateko į avariją Niuheivene. Juo važiavę du žmonės — vyras ir moteris — pagrobė kitą automobilį.

Greisas net atsilošė prispaudęs prie ausies telefono ragelį ir jausdamas plūstantį adrenaliną.

— Ar įkaitų nepaėmė?

— Ne.

— Gal galėtumėte apibūdinti, kaip jie atrodo?

— Ne itin tiksliai. Vyras kresnas, kaukazietiškos išvaizdos, trumpai kirptais plaukais, maždaug keturiasdešimt penkerių metų; moteris trumpais tamsiais plaukais, kokių trisdešimties.

Pačiupęs nuo stalo rašiklį, Greisas paklausė:

— O automobilis, kurį jie nuvarė?

— „Land Rover Freelander“, žalias, Viskis-septyni-devyni-šeši-Lima-Delta-Jankis.

Skubiai rašydamas, Greisas klausinėjo toliau:

— Ar turite kokios nors informacijos apie tolesnius įvykius?

— Kol kas ne.

— Maždaug prieš kiek laiko tai įvyko?

— Prieš dešimt minučių.

Greisas susimąstė. Prieš dešimt minučių. Per tiek laiko galima kažin kur nusidanginti. Jis padėkojo detektyvui seržantui, paprašė neužimti linijos ir laukti jo skambučio.

Paskui jis trumpai informavo tyrimo grupę. Padavęs Nikui Nicholui popieriaus lapą su jame užrašytais automobilio duomenis, paprašė:

— Nikai, perduok šią informaciją aplinkinėms grafystėms — Sariui, Kentui, Hempšyrui ir Metui. Kuo skubiau!

Greisas ėmė svarstyti. Keliai Niuheiveno rytuose vedė į Ystbourną ir Hastingsą. Šiaurėje driekėsi greitkeliai — vienas į Getviko oro uostą, o kitas į Londoną. Į vakarus — Braitonas. Labiausiai tikėtina, jeigu jie toliau važiavo landroveriu, kad spaus į šiaurę. Atsigręžęs į detektyvę seržantę Belą Moj, jis paliepė:

— Bela, pasirūpink sraigtasparniu. Jie greičiausiai sprunka tolyn, todėl duok nurodymą stebėti kelius dešimties penkiolikos mylių spinduliu į šiaurę nuo Niuheiveno.

— Klausau.

— Paskui įsakyk atidžiai stebėti visas vaizdo kameras aplinkinėse geležinkelio stotyse, kad jie nesumanytų iš automobilio persėsti į traukinį.

Gurkštelėjęs vandens, tęsė toliau:

— Ema Džeine, paskambink į Kelių policijos departamentą ir paprašyk, kad į A23 kuo greičiau siųstų keletą patrulinių automobilių. Tada įspėk Niuheiveno uosto, Getviko ir Šorehamo oro uostų policiją.

Jis dar kartą viską kruopščiai apgalvojo: *stotys, jūrų ir oro uostai, keliai.* Rojus gerai žinojo, kad automobilių pagrobėjai jais dažniausiai važiuodavo nedidelį atstumą, paskui jų atsikratydavo ir persėsdavo į kitus.

— Glenai, — kreipėsi į Brensoną, — reikia patikrinti visas Niuheiveno apylinkes — mums būtina žinoti, ar jie tebevažiuoja tuo pačiu automobiliu. Taip pat pasirūpink, kad du patruliniai automobiliai būtų nuolat pasirengę.

— Tuojau pat.

Tada Greisas paskambino į Valdymo skyrių ir informavo, kad perima eismo įvykio tyrimą. Skyriaus darbuotojas jam pranešė ką tik paaiškėjusias naujas detales. Ieškomas nuvarytas automobilis, šaligatviu lenkdamas priešais šviesoforą stovinčių transporto priemonių vorą ir keletą jų kliudydamas, užlėkė ant Niuheiveno tilto prieš pat šiam pasikeliant. Tai įvyko vos prieš porą minučių.

Vikas Delanėjus stipriai iki pat galo nuspaudė stabdžių pedalą, nes posūkis dešinėn vingiuotame kaimo kelyje pasirodė kur kas staigesnis, negu tikėjosi. Priekiniai ratai užsiblokavo, tačiau automobilis tebeartėjo tiesiai į tuopą, nors Vikas ir bandė jį žūtbūt pasukti į šalį.

— Viiikaaai! — sukliko Ešlė.

Automobilis pavojingai pasviro į dešinę, o stabdant užpakaliniams ratams priekis ėmė slysti į šoną. Vis dėlto Vikui pavyko pakoreguoti automobilio judėjimo kryptį, tačiau priešais išdygo kita tuopa. Jis pasuko atgal. Visureigis siūbavo tartum sunkus maišas, jiems už nugaros bildėjo į galą sumesti lagaminai. Pagaliau automobilį pavyko suvaldyti.

— Lėčiau, Vikai, dėl Dievo meilės!

Priekyje ropojo didžiulis sunkvežimis, todėl jiems neliko nieko kito, kaip tik vilktis jam iš paskos.

— Prakeikimas! — nusikeikė Vikas, stabdydamas automobilį ir smūgiais į vairą išliedamas savo apmaudą.

Viskas tik blogyn ir blogyn. *Mano gyvenimo istorija.* Tėvas mirė apsinuodijęs alkoholiu, kai jis buvo dar paauglys. Prieš pat aštuonioliktąjį savo gimtadienį sumušė motinos meilužį, kuris elgdavosi su ja kaip su paskutine šliundra. Deja, motina į tai atsakė išvarydama jį, Viką, iš namų.

Ieškodamas nuotykių, išėjo tarnauti į kariuomenę ir galiausiai atrado save jūrų pėstininkų dalinyje, o tada pajuto ir potraukį pinigams. Jam

reikėjo daug pinigų. Jam patiko madingai rengtis, važinėti gerais automobiliais, lošti kazino ir dulkinti kekšes. Tačiau labiau už viską Vikui patiko žmonių dėmesys, kai jis, vilkėdamas ryškiu kostiumu, pasirodydavo kazino. O ką jau kalbėti apie komplimentus, kurie glostydavo savimeilę.

Antraisiais tarnybos metais jį lydėjo sėkmė, ir jis buvo susižėręs nemažą sumą, tačiau vėliau viską pralošė.

Vėliau susidėjo su sukčiumi viršila Briusu Džekmanu, kurio žinioje buvo amunicija, ir sužinojo labai greitą būdą pasipelnyti iš prekybos internetu ginklais, šaudmenimis ir įvairiais karo reikmenimis. Tačiau, pajutęs svylančius padus, Briusą Džekmaną pasmaugė ir, užnėręs ant kaklo kilpą, parašė jo vardu laišką, neva viršila nusižudęs. Vikui galvos dėl to nė kiek neskaudėjo.

Gyvenimas yra žaidimas, kuriame *išlieka stipriausi*. Jo manymu, žmonės darė didelę klaidą, apgaudinėdami save, kad jie nėra gyvūnai. Visas gyvenimas — tai džiunglių įstatymas.

Žinoma, tai nereiškia, kad negalima ko nors mylėti. Jis karštai, tiesiog beprotiškai iš pirmo žvilgsnio įsimylėjo Aleks. Jai nieko negalėjai prikišti — aukšta klasė, stilius, pasakiškas grožis, tobulas kūnas, o lovoje ji buvo tikra kekšė. Aleks turėjo viską, ko reikėjo jo svajonių moteriai, ir net daugiau. Aleks buvo vienintelė iš visų jo kada nors sutiktų moterų, kuri buvo ambicingesnė net už jį patį; ji netgi turėjo žaidimo planą ir juo vadovavosi savo tikslams pasiekti. O jos tikslai buvo paprasti: kuo anksčiau praturtėti, kad toliau galėtum tiesiog mėgautis gyvenimu. Paprasta kaip dukart du.

Dabar jiems būtinai reikėjo nusigauti į Getviko oro uostą ir suspėti į lėktuvą.

Didžiulio sunkvežimio, ropojančio mažesniu negu 30 mylių per valandą greičiu, išmetamojo vamzdžio dyzelio smarvė plūdo tiesiai į frylanderio vidų. Vikas išvažiavo į priešingos krypties eismo juostą, norėdamas pasižiūrėti, ar galima aplenkti, tačiau iškart grįžo atgal, nes tuoj pat priešinga kryptimi nudardėjo kitas sunkvežimis. Vis labiau nerimaudami, jie vingiavo paskui vos ne vos rėpliojantį laužą, nusileido nuokalnėn, pravažiavo rodyklę į karjerą ir ėmė kilti kalvos šlaitu. Sunkvežimiui dar labiau sulėtinus greitį, jis kaire ranka susirado Ešlės ranką ir nestipriai spustelėjo.

— Viskas bus gerai, mano angele.

Mergina atsakė jam tokiu pat rankos paspaudimu.

Staiga veidrodėlyje šmėkštelėjo mėlyna ugnelė. Per širdį nuvilnijo nerimas.

Jis atidžiai stebėjo vaizdą už visureigio. Plentas, žolė, medžiai... Netrukus vėl blykstelėjo, ir šįkart abejonių neliko. *Po velnių*. Bet kurią akimirką iš už posūkio pasirodys ir policijos automobilis.

Vikas vėl išvažiavo į gretimą juostą ir dešinėje pastebėjo medinį pėsčiųjų takelio ženklą bei platų taką. Netrukus tiesiai prieš nosį atvažiuojančiam autofurgonui frylanderis pasuko į dešinę ir nusileido į aukšta žole apžėlusį duobėtą taką, kur iškart pataikė į pilną vandens duobę, tačiau nesunkiai ją įveikė. Nenuleisdamas akių nuo veidrodėlio, Vikas išvydo keliu tolyn skriejantį policijos automobilį. Beliko tikėtis, kad dideliu greičiu važiuodami policininkai jų nepastebėjo.

— Kodėl išsukai iš kelio?

— Policija.

Jis spustelėjo akceleratorių, ratai prasisukdami grybštelėjo žemės paviršių, visureigis kone pašoko piestu ir nuriedėjo pirmyn. Jie pravažiavo pro ūkininko sodybą, šalia kurios stovėjo tuščias narvas arkliams pakrauti, traktorius ir plieninė konstrukcija su tuščiais avių gardais.

— Kur šis kelias veda?

— Taigi, kad aš žinočiau.

Takui baigiantis, jis pasuko kairėn, į plentą; pravažiavę keletą kotedžų, atsidūrė priešais greitkelį. Vikas, leisdamas stiklą savo pusėje ir šluostydamasis prakaitą, prabilo:

— A27, toliau privažiuosime A23. Tiesiai į Getviką, ar ne?

— Taip, bet mums pavojinga važiuoti pagrindiniais keliais.

— Manau, būtų geriausia...

Tuo metu jie išgirdo sraigtasparnio gausmą. Vikas iškišo laukan galvą ir pažvelgė aukštyn. Tiesiai jų link skrido tamsiai mėlynas sraigtasparnis. Jam darant kilpą, gausmas dar labiau sustiprėjo, o sraigtasparnis skrido taip žemai, kad po vairuotojo kabina galėjai nesunkiai perskaityti POLICIJA.

— Kalės išperos.

Išvydęs priekyje nusidriekusią transporto koloną, Vikas nusprendė, kad vilktis paskui ją būtų per daug rizikinga. Todėl įjungė kairįjį posū-

kį, iki galo nuspaudė akceleratoriaus pedalą ir, nepaisydamas priekyje važiuojančio „Jaguaro“, ėmė mirksėti šviesomis ir signalizuoti, užlindo jam tiesiai prieš pat nosį. Apimtas panikos, Vikas nematė nieko, išskyrus kelią pirmyn. Priekyje važiuojantys automobiliai vos judėjo. Tik to ir trūko! Eismas toliau visiškai sustabdytas! Išvažiavęs beveik į patį kelio vidurį, Vikas pamėgino įžiūrėti, kodėl susidarė toks kamštis.

Kelią buvo užblokavęs policijos automobilis, o abiejose pusėse stovėjo dideli mėlyni užkardai su įspėjimu STOP! POLICIJA!

87

— Jie ką tik taranavo policijos užkardą prie Bedinhamo žiedo, — informavo Greisą Džimis Robinsonas iš Valdymo ir informacijos skyriaus, — o šiuo metu greitkeliu dumia į vakarus. Maždaug už mylios turėtų įvažiuoti į žiedą, iš kurio gali pasukti dešinėn, į Luisą, arba kairėn, į Kingstono kaimą.

— Ar prie žiedo kas nors budi?

— Ten dabar kaip tik važiuoja patrulinis motociklas. Netrukus turėtų būti prie žiedo.

— Motociklas netinka. Reikia juos apsupti. Gerai, kad jų automobilis ne iš greitųjų, todėl galime pasivyti. Reikia keturių automobilių... Kur arčiausiai nuo žiedo yra keturi patruliniai automobiliai?

— Du važiuoja A23 sankryžos link — vienas iš Luiso ir turėtų ten būti maždaug po keturių minučių, o kitas iš Šoehamo, po trijų minučių bus prie A23/27 sankryžos; bet kuriuo metu pasirengę išvykti du Sasekso policijos valdybos ekipažai, o dar vienas šiuo metu važiuoja iš Heivards Heto, jam likusios kokios dvi minutės kelio.

— O sraigtasparnis juos seka?

— Kaip tik tiesiai virš jų.

Greisas trumpam užsimerkė ir įsivaizdavo kelią, kuriame vyko gaudynės. Šitie niekšai, kad ir kas tokie jie būtų, — tiesa, dėl vieno iš jų Greisas buvo beveik tikras, — padarė didelę klaidą, pasirinkę kelią, kuriuo jis

kasdien vykdavo į darbą ir grįždavo namo, kurį pažinojo turbūt geriausiai iš visų kelių žemėje. Jis puikiai atsiminė kiekvieną posūkį, kiekvieną, net ir labiausiai apleistą, kaimo vieškelį, o tai labai svarbu, turint omenyje, kad bėgliai buvo nuvarę visureigį — nors žemė po paskutinės liūties stipriai pažliugusi, jie galėjo važiuoti skersai ir išilgai.

— Ar būtų galima pasitelkti pagalbon porą policijos visureigių? — pasiteiravo Greisas. — Būtų gerai, kad jie lauktų kuo arčiau A27/A23 sankryžos.

Jis pasižiūrėjo į laikrodį. Be penkiolikos minučių dvi. Antradienis. Šiuo metu ten turėjo būti nemažai transporto, todėl persekiojant bėglius būtina atsižvelgti į kitus eismo dalyvius. Pastaraisiais metais spaudoje buvo pasirodę nemažai policiją kritikuojančių straipsnių dėl nusikaltėlių nutrūktgalviškų gaudynių, pasibaigusių niekuo nekaltų žmonių žūtimi. Greisas privalėjo padaryti viską, kas tik nuo jo priklauso, kad šįkart tokių aukų būtų išvengta.

Geriausia būtų juos apsupti: vienas automobilis važiuoja iš priekio, kitas — iš paskos, o dar du — iš abiejų pusių. Tai būtų idealiausias variantas, apie kokius rašoma policijos vadovėliuose.

Tačiau nuo tada, kai jis liovėsi tikėjęs pasakomis, tokios laimingos pabaigos tapo labai retu reiškiniu.

Leisdamasis vingiuota greitkelio nuokalne, spidometro rodyklei virpant ties 125 mylių atžyma, Vikas prisiminė, kad maždaug po minutės privažiuos sankryžą ir turės apsispręsti. Apie porą minučių, jausdamas virš galvos kabantį sraigtasparnio šešėlį, jis galvojo tik apie viena: *kokius ėjimus daryčiau, jei būčiau policininkas?*

Oro uostai iškart atkrinta. Persikelti keltu šansų taip pat nėra. Vis dėlto vieno dalyko policininkai greičiausiai nenumatė — jie apie tai greičiausiai nė nenutuokė. Tačiau, norint ten nusigauti, reikėjo atsikratyti šito prakeikto malūnsparnio. Už kelių mylių jis žinojo vieną vietelę, kur galėtų tai padaryti.

Kelias kilo į stačią įkalnę, nuo kurios atsivėrė vaizdas į kalvotą Daunlendą dešinėje ir pramoninius Braitoną bei Houvą kairėje. O už kelių mylių stūksojo aukštas tarpeklis, žymintis vietą, kurią jam žūtbūt reikėjo pasiekti, Šoreham Harborą. Tačiau ne iškart.

— Vikai, kur tu varai? — susinervinusi paklausė Ešlė. — Ar mums jau nebereikia į Getviką?

Vikas nieko neatsakė. Ta pačia kryptimi pirma juosta riedėjo bronzinė, kokių dešimties metų, keturių durų tojota, kurią vairavo kažkoks senukas. Fantastika!

Netrukus pasirodys tunelis. Jei jis gerai prisiminė, tunelio, besidriekiančio po Daunsu, ilgis buvo maždaug ketvirtis mylios. Pravažiavę kelio ženklą „Lenkti draudžiama", maždaug 110 mylių per valandą greičiu įlėkė į blausiai apšviestą tunelį. Staiga Vikas persirikiavo į pirmą juostą ir, nuspaudęs stabdžių pedalą, sulėtino greitį bei įjungė avarinius žibintus.

— Vikai... ką visa tai, po galais...

Tačiau jis visiškai nekreipė į ją dėmesio įsmeigęs žvilgsnį į veidrodėlį ir stebėdamas pro šalį skriejančius automobilius. Pagaliau pasirodė ir tojota. Vikas įsitempė suprasdamas, kad dabar jis turi būti preciziškai tikslus. Senukas įjungė posūkio signalą, rodydamas, kad ketina lenkti, ir jau rikiavosi į antrą juostą, tačiau tuo pat metu pro jį švilpte prašvilpė „Porsche" mirksinčiais priekiniais žibintais ir įjungtu garso signalu. Tojota kone sustojo ir grįžo atgal į kraštinę juostą.

Tiesiog idealu!

Vikas visa jėga trūktelėjo rankinio stabdžio rankeną, žinodamas, kad stabdžio žibintai nesuveiks.

— Laikykis! — sušuko jis, atleisdamas stabdį ir spausdamas akceleratorių.

Sucypė padangos, tačiau tuo metu, kai į juos rėžėsi tojota, jų visureigis jau važiavo pirmyn. Vikas pajuto nestiprų stuktelėjimą, ir tą pačią akimirką pasigirdo dūžtančio stiklo garsas.

— Lauk! — riktelėjo jis, staigiu judesiu darydamas vairuotojo dureles ir šokdamas iš automobilio.

Jam labiausiai rūpėjo tojotos priekis. Laimė, jis atrodė gana gerai; tiesa, buvo įlaužtos grotelės, išdužęs priekinis žibintas, tačiau nebuvo išsiliejęs nei tepalas, nei aušinimo skystis.

— Nešk tuos prakeiktus lagaminus lauk! — sušuko Vikas jo link einančiai nustebusiai Ešlei. — Lagaminus, bobše!

Jis atidarė tojotos vairuotojo dureles. Prie vairo sėdėjo seneliukas, kuriam buvo gerokai per aštuoniasdešimt, pigmentinėmis dėmėmis išmargintu veidu, išretėjusiais plaukais ir akiniais, kurių lęšiai atrodė tartum butelio stiklas.

— Ei, ką... ką jūs sau manote... ką?.. — ėmė mikčioti senukas.

Matydamas, kad už jų sustojo kažkoks automobilis, Vikas atsegė diržą, kuriuo buvo prisisegęs senukas ir, kad jam būtų sunkiau orientuotis, nuplėšė nuo akių akinius

— Nunešiu jus, mano mielas bičiuli, į greitosios pagalbos automobilį.

— Man nereikia tos jūsų nelemtos...

Vikas išvilko žmogų lauk, persimetė jį per petį, nunešė prie landroverio ir, pasodinęs ant galinės sėdynės, uždarė dureles. Prie Viko bėgo pilvotas vidutinio amžiaus vyriškis, kuris ką tik išlipo iš už tojotos sustojusio „Ford“ mikroautobusiuko.

— Gal reikia pagalbos?

— Taip, vargšeliui greičiausiai priepuolis... jis nepajėgia nė pastovėti.

Pro šalį nubildėjo sunkvežimis, o jam iš paskos du motociklai.

— Dėl Dievo, padėk man, Vikai! Aš viena jų nenutempsiu! — sušuko Ešlė.

— Mesk tą šlamštą!

— Viename iš jų yra mano dokumentai!

Vikas, išvydęs nustebusį storulio žvilgsnį, nusprendė, kad reikia nedelsiant su juo susidoroti. Vienu smūgiu patiesęs jį ant žemės, nuvilko jį ir paliko gulėti priešais fordą.

Galiausiai, paskubomis sumetę į tojotą Viko kelionmaišį ir du Ešlės lagaminus, abu sušoko į vidų. Vikas įjungė atbulinę pavarą ir pavažiavo keletą pėdų atgal. Pasigirdo kažkoks džerkštelėjimas, kuris, kaip jam pasirodė, sklido nuo ventiliatoriaus dirželio, tačiau tai buvo menkniekis, į kurį nevertėjo kreipti dėmesio, todėl Vikas, nieko nelaukdamas, įjungė pavarą, ir automobilis pajudėjo. Žvilgtelėjęs į veidrodėlį, padidino greitį ir, apvažiavęs landroverį, nuspaudė akceleratoriaus pedalą iki pat galo. Išklerusi senutė tojota drebėdama nurūko tolumoje šviečiančio tunelio galo link.

Nustebusi Ešlė negalėjo atitraukti nuo Viko akių.

— Gudriai, — pratarė ji.

— Apsidairyk, kur yra tas prakeiktas malūnsparnis, — paprašė jis prisimerkęs nuo ryškios šviesos, kuri pasitiko juos išlindusius iš tunelio.

Ji pasislinko į priekį, ištempė kaklą ir pasižiūrėjo aukštyn pro priekinį stiklą, o paskui, atsigręžusi atgal, pro užpakalinį.

— Jis atsiliko! — sušuko ji. — Kabo virš išvažiavimo iš tunelio... pala... geras... jis skrenda atgal!

— Taip jam ir reikia!

Vikas persirikiavo į pirmąją, išvažiuoti skirtą juostą, ir maždaug už mylios įsuko į pusiau gyvenamąjį, pusiau pramoninį Soutviko rajoną, kuris Braitoną ir Houvą skyrė nuo Šorehamo. Jie dabar turėjo šiokį tokį pranašumą prieš policiją: ši bent jau keletą minučių užtruks, kol sužinos, kokiu automobiliu jie paspruko iš tunelio, be to, Vikas dar tikėjosi, kad tas nukriošęs ožys ne iškart prisimins savo tojotos numerį.

— Čia tai bent! O kur, po galais, toliau?

— Žinau vietelę, kurioje farai mūsų neieškos.

— Kur?

— Maiklas su Marku turėjo laivelį. Teisingiau sakant, jachtą. Esi joje buvus?

— Žinoma. Esu tau pasakojusi... buvojau net keletą kartų.

— Ja būtų galima perplaukti Kanalą, tiesa?

— Vyrukas, iš kurio ją nupirko, plaukiodavo per Atlantą.

— Ką gi, tuomet puiku. O mes apie buriavimą nutuokiame.

— Taip.

Ešlė gerai prisiminė kartu praleistas atostogas, kai plaukiodavo išsinuomota jachta Australijoje ir Kanadoje. Tai buvo pačios nuostabiausios ir ramiausios jos gyvenimo dienos.

— Dabar jau viską žinai. Nebent turi geresnę idėją?

— Plauksim jų jachta?

— Pirmiau palauksim, kol sutems.

Jie važiavo greitkeliu, kurį iš abiejų pusių supo gyvenamieji namai. Pamatęs priekyje įsižiebusį raudoną šviesoforo signalą Vikas sulėtino greitį. Už sankryžos abiejose kelio pusėse matėsi eilė parduotuvių. Tačiau susto-

jęs priešais šviesoforą jis nustėro. Užpakalinio vaizdo veidrodėlyje žvilgėjo kažkas balta. Netrukus pasigirdo šaižus sirenos kauksmas, ir Vikas išvydo blyksintį mėlyną policijos švyturėlį. Motociklas užriaumojo ir tuoj pat susilygino su juo, o policininkas parodė jam išlipti iš automobilio.

Vikas iki pat galo nuspaudė akceleratoriaus pedalą, ir tojota, degant raudonam šviesoforo signalui, metėsi tiesiai į transporto srautą.

— Po galais, — ištrūko Ešlei.

Po akimirkos motociklas įjungta sirena vėl susilygino su juo, o policininkas griežtai reikalavo sustoti ir išlipti. Užuot paklusęs, Vikas staigiai pasuko vairą dešinėn ir kliudė motociklą, kuris nuo smūgio tuoj pat apvirto ant šono. Nuvažiuodamas Vikas dar spėjo dirstelėti į veidrodėlį ir jame pamatyti keliu svirduliuojantį policininką.

Apimtas baimės, Vikas tiesiai priešais tojotą išvydo pašto dėžutę ir ramią šalutinę gatvelę. Staiga pasuko į ją ir, didindamas greitį, nurūko tolyn. Ėmė lyti, todėl teko truputį pasikuisti, kol surado, kaip įjungti valytuvus. Galiausiai jie privažiavo T formos sankryžą, šalia kurios stovėjo bažnyčia.

— Gal žinai, kur mes esame?

— Kažkur netoli turėtų būti uostas, — spėjo jis, atsidūręs ramių gatvelių labirinte.

Po kurio laiko jie įsuko į siaurą judrią gatvę, kuria zujo daugybė automobilių.

— Čia! — Vikas parodė pirštu į priekį. — Uostas čia pat!

Pačiame gale gatvė kirtosi su pajūrio greitkeliu, besidriekiančiu Braitono ir Houvo pakrante, o paskui, palikęs Šoreham Harborą, vingiavo palei Aduro vagą.

— Kurioje vietoje laivas?

— Sasekso jachtklube, — atsakė Ešlė. — Tau reikia sukti kairėn.

Greitkeliu dideliu greičiu važiavo autobusas. Vikas ketino palaukti, kol jis pravažiuos, tačiau ūmai veidrodėlyje išvydo kažką žvilgantį; negalėdamas patikėti savo akimis, transporto spūstyje pastebėjo jį besivejantį policijos motociklą. Nejaugi tas pats faras, kurį jis ką tik partrenkė?

Žviegdama padangomis tojota išlėkė į kelią tiesiai priešais autobusą. Tačiau netrukus iš kažin kur, mirksėdamas mėlynais švyturėliais, išlindo juodas BMW, pralenkė autobusą, akimirksniu užlindo tiesiai jam prieš

nosį ir, netikėtai sumažinęs greitį, privertė staiga pristabdyti. Virš galinio BMW buferio ėmė mirksėti raudonos lemputės STOP! POLICIJA.

Apimtas panikos Vikas žaibiškai apsisuko ir, padidinęs greitį, nudūmė atgal, vingiuodamas tarp daugybės automobilių, kurie iš lėto artėjo prie žiedo. Jam iš paskos, įjungęs sireną, artėjo motociklas. Dviem ratais užlėkęs ant šaligatvio, viena ranka vairuodamas, o kita spausdamas garso signalą ir vaikydamas į šalis pėsčiuosius, Vikas aplenkė virtinę automobilių bei autofurgoną ir galiausiai pasiekė žiedą. Jis turėjo tris galimybes: sukti dešinėn ir grįžti atgal į tą patį gyvenamųjų namų labirintą, važiuoti tiesiai, kur buvo susidaręs didžiulis transporto kamštis, arba sukti kairėn ir važiuoti per tiltą.

Vis dėlto jis nusprendė pasukti kairėn, o paskui jį, nė per pėdą neatsilikdamas, sekė policijos motociklas. Vikas vėl iki pat galo nuspaudė akceleratoriaus pedalą, o tojotos ventiliatorius ėmė tarškėti vis garsiau ir garsiau. Tiesiai po jais vangiai tekėjo upė, kurioje dumblo buvo daugiau negu vandens, o dauguma krantuose pririštų valčių, plūstelėjus vandeniui, būtų greičiau paskendusios negu plaukusios. Kitoje tilto pusėje kelias atrodė tuščias. Deja, netrukus iš paskos pasirodė BMW, kuris dideliu greičiu lėkė jam įkandin. Galiausiai motociklas jį aplenkė ir, užlindęs tiesiai prieš nosį, sumažino greitį, bandydamas priversti jį važiuoti lėčiau.

— O aš maniau, kad vienos pamokos tau gana, — sumurmėjo Vikas, dar labiau didindamas greitį ir mėgindamas jį partrenkti, tačiau policininkas, atrodo, tik to ir laukė, nes tuoj pat padidino greitį ir nesunkiai išvengė susidūrimo.

Stengdamasis nepamesti galvos, Vikas užmetė akį į vieną ir į kitą pusę. Kairėje išvydo autoservisą, eilę parduotuvių ir didelį gyvenamąjį rajoną. Tuo tarpu dešinėje matėsi Šorehamo oro uostas, kuriuo dažniausiai naudodavosi privatūs pilotai ir keletas mažų Kanalo salų oro linijų bendrovių.

Nerodydamas posūkio signalo jis pasuko dešinėn, į siaurą keliuką. Kairėje buvo išmūryta betoninė siena, o dešinėje — oro uostas su angarais. Juose stovėjo keletas nedidelių lėktuvų ir sraigtasparnių. Baltam „art deco“ stiliaus skrydžių kontrolės pastatui akivaizdžiai reikėjo teptuko ir dažų. Vikui į galvą šovė mintis, kaip gerai būtų nors kelioms minutėms atsikratyti persekiotojų, o tada pagrobti kokį lėktuvėlį, pavyzdžiui, dabar besileidžiantį dviejų variklių „Beechcraft“ — tereikėtų prie jo privažiuoti ir išmesti lakūną iš kabinos.

Tačiau BMW, tarytum prie jo vairo sėdėjęs policininkas būtų skaitęs Viko mintis, bėglius pasivijo, susilygino ir ėmė spausti prie betoninės sienos. Tojotai brūkštelėjus per betoną, pažiro kibirkštys, o išsigandusi Ešlė ėmė klykti:

— Vikai, dėl Dievo meilės, daryk ką nors!

Jis vairavo net sukandęs dantis, suprasdamas, kad BMW ir motociklas juos tiesiogine prasme prirėmė prie sienos. Priekyje pasirodė tunelis. Jis jau iš anksto nujautė, kokį manevrą atliks BMW: įlėks pirma jo į tunelį, o tada staiga stabdys. Todėl jis, nė kiek nedvejodamas, nuspaudė stabdžio pedalą. Žinoma, BMW vairuotojas to nesitikėjo, todėl prašvilpė pro šalį, o Vikas pasuko iš kelio ir nudardėjo tiesiai į oro uostą.

Motociklininkas ir toliau sekė įsikibęs jam į uodegą, o netrukus prisistatė ir BMW. Vikas per pievelę nusikratė tiesiai prie pirmos lėktuvų eilės ir lyg pamišęs suskato tarp jų manevruoti, mėgindamas atsikratyti savo persekiotojų ir akylai dairydamasis einančio į lėktuvą arba iš jo išlipančio lakūno. Pastebėjęs tarpą tarp vyriausybinio „Grumman“ ir „Piper Aztec“, nusitaikė tiesiai į jį, tačiau nespėjęs privažiuoti pajuto tokį stiprų BMW smūgį, kad abu net pašoko iš savo vietų, o Ešlė, nors buvo prisisegusi saugos diržu, galva trenkėsi į priekinį stiklą ir ėmė klykti.

BMW variklis gaudė visai čia pat. Priešais save Vikas išvydo pakilimo ir nusileidimo taką ir besileidžiantį dviejų variklių lėktuvėlį, kuriam iki žemės buvo likę vos keli jardai. Nieko nelaukdamas paspaudė akceleratorių ir metėsi per taką, ant kurio buvo nutįsęs lėktuvo šešėlis. Žvilgtelėjo į veidrodėlį — nesimatė nei motociklo, nei BMW! Tojota drebėjo, iš variklio sklido ne tik vis garsesnis džerškėjimas, bet ir degėsių smarvė, tačiau jis spaudė pirmyn, tiesiai į oro uosto aptvarą, už kurios vingiavo siauras keliukas.

— Vikai, mums reikia mesti šitą laužą ir kur nors pasislėpti. Mes su jais nepalenktyniausim.

— Žinau, — niūriai atsakė jis, panikuodamas, kad tinkle nemato nė menkiausios skylės. — Kur tas prakeiktas išvažiavimas?

— Varyk tiesiai.

Jis taip ir padarė. Sumažinęs greitį tik prieš pat oro uostą juosiantį tinklą, nėrė teisiai į jį. Pasigirdo duslus žvangėjimas, o tinklas trūko tarsi paprasčiausias audeklas. Jie išvažiavo tiesiai į išorinį oro uosto kelią, kuriam

iš dešinės vingiavo dumblėta upės vaga, iš kairės plytėjo oro uosto teritorija, o iš paskos vėl artėjo BMW ir motociklas. Jiems priešais pasirodė sportinis mersedesas. Vikas nė nevirptelėjo.

— Iš kelio! — suriko jis.

Mersedesas tik paskutinę akimirką spėjo sustoti prie pat krašto.

Jie artėjo prie T formos sankryžos su siauru vienos krypties keliu, gal tik šiek tiek platesniu už taką. Kairėje, šalia kotedžo, visiškai užblokavęs kelią stovėjo dengtas autofurgonas. Vikas pasuko į dešinę ir vėl nenuleisdamas akių nuo veidrodėlio paspaudė pedalą. Policijos BMW kelias buvo aiškiai per siauras, tačiau motociklininkas buvo jau čia pat ir bet kurią akimirką galėjo jį pralenkti. Vikas netikėtai pasuko vairą, tikėdamasis jį nublokšti į šalį. Jie artėjo prie medinio tilto per upę, o greitis vis didėjo — septyniasdešimt mylių, septyniasdešimt penkios, aštuoniasdešimt.

Tojotai atsidūrus tiesiai priešais tiltą, kitame jo gale pasirodė du berniukai ant dviračių, kuriuos mynė pačiu tilto viduriu.

— Šūūūdas, po velnių! — pratrūko Vikas, staigiai stabdydamas ir tuo pat metu spausdamas garso signalą.

Deja, jie nespėjo nė sureaguoti, o prasilenkti paprasčiausiai nebuvo vietos. Ešlė rėkė.

Automobilis suktelėjo dešinėn, paskui kairėn, vėl dešinėn. Paskui, kliudęs dešiniąją tilto užtvarą, apsisuko ir trenkėsi į kairiąją, nuo kurios atšoko tarsi biliardo rutulys, padarė pusę pirueto, tada apsivertė ant stogo, pašoko aukštyn ir, šluote nušlavęs apsauginę tilto sienelę, pramušė medinį tilto antstatą, kuris subyrėjo, tarsi būtų suręstas iš plonų degtukų. Lekiant nuo tilto, pro atsidariusias užpakalines dureles iškrito lagaminai ir kartu su tojota susmigo į klampų dumblą.

Juos vijęsis policininkas nulipo nuo motociklo ir vos prieš kelias minutes sužeista koja skubiai nušlubčiojęs prie tilto šone žiojinčios skylės, pažvelgė žemyn.

Iš klampynės kyšojo tik tamsus tojotos dugnas, išmetamasis vamzdis, duslintuvas ir keturi tebesisukantys ratai. Tačiau netrukus dumblas prakiuro burbuliuoti tarsi verdantis vanduo katile, ir po akimirkos visa apatinė automobilio dalis taip pat išnyko jam iš akių. Paskui, tarsi sudrumstus povandeninės pabaisos ramybę, į paviršių dar iškilo keletas didelių burbulų. Galiausiai viskas nurimo.

Paieškos darbus trukdė bepradedanti tekėti srovė. Aplink buvo plačiai ištempta brezentinė danga, tačiau ji tik iš dalies pridengė nelaimės vietą nuo kitame krante susirinkusių smalsuolių akių. Šalikelėje stovėjo gaisrinė, du greitosios pagalbos automobiliai, pustuzinis policijos ir avarinės tarnybos automobilių.

Nors tiltas buvo senas ir niekas negalėjo garantuoti, ar jis išlaikys tokią masę, ant jo buvo užvažiavęs keliamasis kranas. Ten pat ant tilto, stebėdamas gelbėjimo darbus, stovėjo ir Greisas. Policijos narai plūkėsi su krano kabliais, stengdamiesi juos prikabinti prie tojotos. Debesys, iš kurių šiandien jau keletą kartų buvo pradėję lynoti, išsisklaidė, ir dabar pro juos bandė prasimušti saulės spinduliai.

Kadangi narai per dumblą negalėjo panerti, beliko tikėtis, kad automobilio stiklai neišdužo, o viduje buvo likę oro, todėl abu keleivius pavyks ištraukti dar gyvus. Deja, stiklo šukės ant tilto bylojo, kad vilčių labai mažai.

Bėglių paliktame visureigyje „Land Rover Freelander" rasti du lagaminai, tačiau, be moteriškų drabužių, juose daugiau nieko nebuvo — jokios popieriaus skiautelės, kurioje būtų nors menkiausia užuomina apie Maiklo Harisono buvimo vietą. Todėl Greisas vylėsi, kad pavyks ką nors rasti šiame automobilyje.

Šalia Greiso stovintis Glenas Brensonas prabilo:

— Žinai, ką man visa tai primena? 1960 metų *Psichopatą*. Sceną, kurioje iš ežero iškeliamas automobilis su Žanetos Leih kūnu. Prisimeni?

— Taip, prisimenu.

— Puikus filmas. Tačiau naujas pastatymas nieko vertas. Nesuprantu, kokia prasmė perkurti filmus.

— Dėl pinigų, — atsakė Greisas. — Tai viena iš priežasčių, kodėl ir mes — tu ir aš — taip pat dirbame. Žmonės dėl pinigų daug gali.

Pagaliau kablius pavyko prikabinti ir kranas ėmė pamažu kelti. Vargu ar per kurtinamą krano variklio ūžesį Greisas su Brensonu girdėjo, kaip dumble po vandeniu kažkas kliurksi ir girgžda.

Po kurio laiko iš upės pasirodė bronzinės spalvos tojota atsidariusiu

bagažinės dangčiu. Nuo visų langų rėmų varvėjo dumblas. Automobilis buvo stipriai aplamdytas, o stogo atramos sulankstytos. Neatrodė, kad nors vienas stiklas galėjo likti savo vietoje.

Pagaliau, nukritus didesniems purvo gabalams, pasirodė abiejų automobiliu važiavusių žmonių siluetai, o paskui ir jų sustingę veidai.

Kranas iškėlė automobilį į krantą ir ėmė leisti stogu žemyn už kelių jardų nuo pūvančios jachtos. Keletas ugniagesių, policininkai bei kartu su keliamuoju kranu atvažiavę darbininkai atkabino kablius ir neskubėdami jį atvertė. Tojotą pastačius ant ratų, jame sėdintys vairuotojas ir keleivė ėmė kraipytis į šalis tarytum automobilių bandymuose naudojami manekenai.

Greisas, net virpėdamas iš susijaudinimo, nusekė paskui Brensoną, o priėjęs artyn pritūpė ir pasižiūrėjo vidun. Nors jai ant veido dar buvo likę dumblo, o plaukai gerokai trumpesni negu paskutinio jų susitikimo metu, Greisas nesunkiai atpažino šią moterį plačiai atmerktomis ir nemirksinčiomis akimis — Ešlę Harper. Tuo metu jos keliais nuropojo liesas ilgakojis krabas, privertęs jį net sudrebėti iš pasibjaurėjimo.

— O, Jėzau, — aiktelėjo Brensonas.

Kas, po galais, buvo prie vairo sėdintis vyras? — svarstė Greisas. Jo akys buvo taip pat plačiai atmerktos kaip ir Ešlės, treniruotas kūnas, mirties iškreiptas galvažudžio veidas...

— Apieškok ją, — paprašė Greisas ir, stipriai patraukęs į save vairuotojo dureles, suskato naršyti purvinų, išmirkusių nepažįstamojo drabužių kišenes.

Iš vidinės švarko kišenės Greisas ištraukė didelę odinę piniginę, kurią atidaręs rado australišką pasą. Jame, be jokios abejonės, buvo tojotą vairavusio vyriškio fotografija. Viktoras Briusas Delanėjus, keturiasdešimt dvejų metų. Skiltyje *Kontaktai* buvo nurodyta ponia Aleksandra Delanėj ir adresas Sidnėjuje.

Glenas Brensonas, nušluostęs nuo geltonos rankinės purvą, ją atidarė ir ištraukė Britanijos pasą. Fotografijoje buvo Ešlė Harper, tik trumpai kirptais plaukais ir pase jos pavardė buvo Ana Hampson. Skiltyje *Kontaktai* nebuvo jokio įrašo.

Abiejų bėglių piniginėse gulėjo kreditinės kortelės, tačiau daugiau nieko. Nieko, kas padėtų nustatyti, iš kur ir kur link jie skubėjo.

— Nesklandumai, Hiustone, — tyliai tarė Glenas Brensonas, tačiau iš jo balso buvo aišku, kad jis nejuokauja.

— Taigi, — atsakė Greisas, stodamasis ir atsigręždamas į jį. — Ir didesni, negu buvo prieš porą valandų.

— Tai kaip dabar, po velnių, rasim Maiklą Harisoną?

Po trumpos pauzės Greisas atsakė:

— Turiu vieną idėją, bet tau ji nepatiks.

Glenas Brensonas, susirūpinusiu žvilgsniu stebeilydamas į vyro ir moters lavonus, tarė:

— Dabar man jau niekas nepatinka.

Po pusantros valandos Greisas įsodino smulkutį Harį Freimą į „Ford Mondeo“, kuriuo šiandien po pietų naudojosi kartu su Brensonu, ir padėjo prisisegti saugos diržą.

Mediumas ožio barzdele, nuo kurio dvokė pačulės aliejumi, vilkėjo savo firminį kaftaną ir šiurkštaus audinio darbines kelnes, ant kelių buvo pasidėjęs išskleistą Niuheiveno planą, o dešinėje rankoje laikė virvelę su metaliniu žiedu gale.

Greisas nusprendė šįkart važiuoti be Gleno Brensono. Jis nenorėjo neigiamų fluidų, nes žinojo, kad Hario Freimo energinis laukas yra labai jautrus.

— Ar atvežei man tai, ko buvau prašęs? — pasiteiravo Freimas Greiso, kai šis atsisėdo prie automobilio vairo.

Greisas ištraukė iš kišenės dėžutę ir ištiesė ją mediumui. Atidaręs ją, mediumas iš jos išėmė porą auksinių segtukų rankogaliams susegti.

— Jie tikrai yra Maiklo Harisono, — paaiškino Greisas. — Pakeliui buvau sustojęs prie jo namo ir užbėgau į butą.

— Puiku.

Nuo Hario Freimo namo Pysheivene iki Niuheiveno pakrante buvo visai arti. Važiuodamas pro virtinę parduotuvių ir pakelės restoranų, Haris Freimas segtukus laikė suspaudęs saujoje.

— Sakei, Niuheivenas?

— Šiandien Niuheivene į avariją pateko automobilis, kurio mes ieškojome. Iš Niuheiveno buvo skambinta Maiklo Harisono telefonu. Pamaniau, kad galėtume nuvažiuoti į tą vietą, o ten jau matysite, ar galima ką nors padaryti. Ką jūs apie tai manote?

— Aš jau kai ką žinau, — atsakė mediumas savo aukštu, emocionaliu balsu. — Mes esame labai netoli. Be jokios abejonės.

Greisas ėmė stabdyti. Ant kelio likusios padangų žymės, tepalo dėmės ir keletas triplekso šukių ženklino vietą, kur buvo įvykusi avarija. Jis pasuko į dešinę, kur stovėjo eilė naujų individualių namų, o prie jų augo jauni medeliai, ir sustojo šalikelėje.

— Okei, — tarė jis. — Šįryt čia įvyko avarija.

Haris Freimas, kairėje rankoje laikydamas rankogalių segtukus, iškėlė švytuoklę virš žemėlapio ir, vis giliau kvėpuodamas, ėmė ja švytuoti. Netrukus jis stipriai užsimerkė ir prabilo:

— Važiuok, Rojau. Tiesiai ir neskubėdamas.

Greisas taip ir padarė.

— Artėjame! — šūktelėjo Freimas. — Tikrai. Netrukus reikės sukti į kairę... toliau bus netgi ne kelias, o takas.

Maždaug už šimto metrų į kairę iš tikrųjų ėjo takas. Kadaise jis buvo išasfaltuotas, tačiau dabar visiškai apleistas. Jis kilo aukštyn, o toliau ėjo per vėjų gairinamą apleistą dykvietę ir vedė greičiausiai į niekur.

— Kairėn, Rojau!

Greisas pasižiūrėjo į mediumą, manydamas, kad šis prisimerkęs stebi kelią. Tačiau jei Haris ir žiūrėjo, tai tik sau į kelius, virš kurių lingavo švytuoklė. Greisas pasuko į taką ir, pavažiavęs kokį ketvirtį mylios, kalvos viršūnėje išvydo mažą keistą namelį. Nuo čia atsivėrė vaizdas į Niuheiveną ir uostą, bet daugiau privalumų jis neturėjo.

— Regiu namą, stovintį visiškai nuošaliai. Jame yra Maiklas Harisonas, — tarė dar labiau susijaudinęs Freimas.

Greisas sustojo šalia tako. Švytuoklė judėjo uždaru ratu, o Haris Freimas, vis dar stipriai užsimerkęs, vibravo, tarsi prie jo būtų buvusi prijungta elektros srovė.

— Čia?

— Čia, — patvirtino Haris Freimas neatsimerkdamas.

Greisas paliko jį sėdėti automobilyje, o pats nuėjo vartų link, tyrinėdamas apleistą pievelę priešais namą ir vijoklių apraizgytas gėlių lysves. Namas atrodė kažkaip keistai, tačiau Greisas dar negalėjo pasakyti, kodėl. Jis buvo kreivašonis, pastatytas greičiausiai praėjusio amžiaus ketvirtajame dešimtmetyje ar netgi šeštojo pradžioje.

Greisas nuėjo takeliu, išklotu betoninėmis plytelėmis, kurių tarpuose dygo piktžolės, ir, priėjęs prie durų, paspaudė įskilusį plastikinį skambutį. Pasigirdo šaižus zvimbimas, tačiau prie durų niekas nėjo. Paskambino dar kartą. Jokio atsako.

Tada Greisas nusprendė apeiti aplink namą ir dirstelėti pro langus. Tiek iš išorės, tiek iš vidaus namas atrodė apleistas ir neprižiūrimas. Baldai dvidešimties trisdešimties metų senumo, tą patį jis galėjo pasakyti ir žvilgtelėjęs pro langą į virtuvę. Tačiau, didelei savo nuostabai, ant virtuvės stalo pastebėjo šūsnį laikraščių.

Užmetė akį į laikrodį. Jau po šešių vakaro. Greisas puikiai suprato, kad jam reikia kratos orderio. Tačiau tai reiškė dar poros valandų gaišatį, o su kiekviena minute šansų surasti Maiklą Harisoną gyvą vis mažėjo.

Ar jis pasitikėjo Hariu Freimu? Mediumas keletą kartų buvo teisus, bet keletą kartų ir suklydo.

Po galais.

Rojui kėlė nerimą mintis, ką pasakys Alisona Vosper, jei paaiškės, kad jis be kratos orderio įsilaužė į namą.

Tokio elgesio motyvų buvo nedaug, tačiau jis jautė, kad kito pasirinkimo neturi. Laikas Maiklui Harisonui buvo per daug brangus.

Radęs sodelyje plytą, Greisas išdaužė virtuvės langą, tada, apsivyniojęs nosinaite plaštaką, išrankiojo iš rėmo stiklo likučius, susiieškojo rankeną, atsidarė langą ir įsiropštė vidun.

— Ei! — šūktelėjo jis. — Ei! Ar yra kas nors namie?

Vidus atrodė niūrus. Virtuvėje buvo švaru ir, jei ne vakar dienos laikraščiai ant stalo, galima buvo pamanyti, kad čia pastaruoju metu niekas negyvena. Pirmiausia jis apėjo pirmą aukštą. Didelė svetainė buvo nyki, ant sienų kabojo kelios įrémintos fotografijos su jūros peizažu. Žvilgsnis užkliuvo už kilimo, ant kurio matėsi rėžiai, tarsi kažkas būtų traukęs per kambarį

sofą. Tada nuėjo į tamsų tekstiliniais tapetais išklijuotą valgomąjį, kuriame stovėjo ąžuolinis stalas ir keturios kėdės, o paskui į mažą prausyklą su pakabinta juosta ir joje išsiuvinėtu užrašu „Dieve, laimink šiuos namus".

Antras aukštas atrodė toks pat niūrus ir apleistas. Čia buvo įrengti trys miegamieji, kuriuose ant lovų tebuvo vien čiužiniai, uždengti senomis, spėjusiomis pagelsti antklodėmis be užvalkalų, ir mažas vonios kambarys su dujomis šildomu boileriu, plienine prausykla ir tokia pat vonia.

Virš lovos mažiausiame miegamajame buvo durelės į palėpę. Ant lovos su čiužiniu pasistatęs kėdę, Greisas atsargiai ant jos pasilypėjo ir, atsidaręs dureles, dirstelėjo palėpėn. Jo nuostabai, palėpėje veikė elektros jungiklis, kurį paspaudus sužibo šviesa, ir jis netruko įsitikinti, kad ten, išskyrus mažą vandens bakelį, seną dulkių siurblį ir susuktą į ritinį kilimėlį, nieko nėra.

Paskui Greisas patikrino visas spintas ir spinteles. Į spintas antrame aukšte buvo sudėti rankšluosčiai ir patalynė. Pirmame aukšte virtuvės spintelėse buvo laikoma kava, arbata ir keletas metalinių dėžučių. Atrodė, kad paskutinį kartą žmogaus čionai būta prieš metus ar dvejus. Jokio ženklo, kad čia galėtų būti Maiklas Harisonas. Nieko.

Niekur.

Tikėdamasis rasti slaptą įėjimą į rūsį, nors ir žinodamas, kad po Viktorijos epochos statytuose namuose rūsių pasitaiko labai retai, atidžiai patikrino prieškambario spintą. Greisui rūpėjo sužinoti, kam šis namas priklauso ir kada paskutinį kartą jame kas nors gyveno. Galbūt jo savininkai mirė ir namas atiteko paveldėtojams? Gal retkarčiais jame apsilanko valytoja?

Valytoja, kuri skaito visus šalies laikraščius?

Greisas išėjo pro užpakalines duris ir patraukė prie namo sienos, kur stovėjo du šiukšlių konteineriai. Užteko pakelti pirmojo konteinerio dangtį ir paaiškėjo tai, ko jis anksčiau neįtarė. Konteineryje buvo kiaušinių lukštų, panaudotų arbatos pakelių, sulankstytas pieno pakelis, kurio paskutinė pardavimo data buvo šiandien, ir dar ilgai galiojusių „Marks and Spencer" lakštinių makaronų pakelis.

Greisas suko galvą nesuprasdamas, kuo būtent šis namas jam atrodė toks keistas, kol pagaliau suprato. Toje vietoje, kur dabar į dešinę nuo

įėjimo buvo plastikinis langas, turėjo būti tiesiogiai su namu sujungtas garažas. Dabar jam viskas aišku — juk ir plytų atspalvis šiame namo gale kitoks. Kažkada garažas buvo paverstas gyvenamuoju kambariu.

Netikėtai Greisui akyse iškilo vaikystės vaizdas: garaže dirbantis tėvelis. Dažniausiai jis pats remontuodavo savo automobilį, — keisdavo alyvą arba stabdžių trinkeles, — nes vengdavo *tų plėšikų* (taip jis vadindavo autoservisus).

Greisas prisiminė apžiūros duobę jų garaže, kurioje praleido nemažai laimingų vaikystės valandų, krapštydamasis drauge su tėčiu prie kurio nors iš fordų — kitokių automobilių jis nepirkdavo. Na ir kas, kad iš jos išlipdavo murzinas, tepaluotas, o kartais ir susibraižęs.

Tačiau dabar Rojui parūpo svetainė, kurioje ant kilimo buvo likusios per kambarį trauktos sofos žymės.

Vedamas tik nuojautos, Greisas grįžo atgal į namą ir patraukė tiesiai į svetainę. Paskui perkėlė į kitą vietą kavos staliuką ir, žiūrėdamas į žaliame gėlėtame kilime įsispaudusias žymes, atitraukė sofą.

Atidžiau patyrinėjęs pastebėjo, kad vienas kilimo kampas nežymiai užsirietęs. Tada atsiklaupė ir truktelėjo jį į save. Kilimas pasikėlė labai lengvai. Pernelyg lengvai. O po juo vietoj dulkių ir pūkų Greisas rado ploną izoliacinę medžiagą, kuri neatrodė panaši į paprastą, po kilimu klojamą paklotą. Jis žinojo, koks tai daiktas — garsui nepralaidi medžiaga.

Vis labiau stebėdamasis Greisas dvilktelėjo sau per petį, paskui atitraukė sunkų pilką paklotą ir po juo išvydo faneros plokštę. Pakišęs po jos kampais pirštus, — tai nebuvo labai paprasta, nes plokštė buvo labai gerai įleista į tarpus grindyse, — kilstelėjo ją ir patraukė į šalį.

Į nosį trenkė toks stiprus dvokas, kad jis vos neužspringo.

Siaubinga prakaito, šlapimo ir išmatų smarvė.

Sulaikęs kvėpavimą ir išsigandęs to, ką netrukus išvys, Greisas nuleido akis į šešių pėdų gylio duobę ir jos dugne išvydo tamsoje gulintį žmogų surištomis rankomis bei kojomis ir lipnia juosta užklijuota burna.

Pirma į galvą atėjusi mintis — žmogus negyvas. Tačiau tuo metu sumirksėjo akys. Baimės sklidinos akys.

O, brangiausias Jėzau, jis buvo gyvas! Greisas vos ne vos suvaldė savo džiaugsmą.

— Ar jūs — Maiklas Harisonas?

— Mmmmmm, — vietoj atsakymo pasigirdo mykimas.

— Vyresnysis detektyvas Rojus Greisas iš Sasekso kriminalinės policijos, — pratarė Greisas, lipdamas į duobę ir nekreipdamas dėmesio į kvapą, nes jam dabar labiau už viską rūpėjo Maiklo Harisono būklė.

Atsiklaupęs šalia jo, Greisas švelniai nuplėšė nuo burnos lipnią juostą ir dar kartą paklausė:

— Ar jūs esate Maiklas Harisonas?

— Taip, — kimiu balsu atsakė šis. — Vandens, maldauju.

Greisas švelniai spustelėjo jam ranką.

— Tuoj pat atnešiu. O paskui aš jums padėsiu iš čia ištrūkti. Viskas bus gerai.

Greisas užsikeberiojo ant duobės krašto, nuskubėjo į virtuvę ir, leisdamas vandenį, susisiekė su greitąja pagalba. Netrukus, laikydamas rankoje vandens stiklinę, jis nulipo atgal į duobę.

Maiklas Harisonas, pamatęs prie pat lūpų vandenį, vienu atsikvėpimu ištuštino stiklinę, leisdamas per apžėlusį smakrą nuvarvėti tik keliems lašeliams.

Greisui atitraukus stiklinę, jis paklausė:

— O kaip Ešlė?

Greisas žvelgė į jį ir įtemptai galvojo. Paskui, padrąsinamai nusišypsojęs, atsakė:

— Ji saugi.

— Ačiū Dievui.

Greisas vėl suspaudė ranką.

— Gal dar vandens?

Maiklas linktelėjo.

— Tuojau atnešiu, o paskui išlaisvinsiu iš šitų pančių.

— Ačiū Dievui, ji saugi, — pakartojo Maiklas silpnu drebančiu balsu. — Aš nuolat tik apie ją ir galvojau... aš tik...

Greisas vėl išsiropštė iš duobės. Žinoma, jis turės pasakyti Maiklui visą tiesą, bet dabar ne laikas ir ne vieta.

Be to, jis nežinojo, nuo ko pradėti.

Ketinančiam netrukus susituokti Maiklui Harisonui keturi draugai per bernvakarį nusprendžia iškrėsti makabrišką pokštą — neblaivų būsimąjį jaunavedį paguldo į karstą ir palaidoja gyvą. Palikusi užkastą žmogų, linksmai kleganti įkaušusių bičiulių kompanija skuba tęsti linksmybių, ketindama po kelių valandų „palaidotą" draugą išvaduoti, bet... netikėtai per automobilių katastrofą visi žūsta. Vienintelis Maiklo ryšys su pasauliu — psichiškai neįgalus vaikinas, avarijos vietoje radęs portatyvų radijo siųstuvą.

Dingusiojo Maiklo Harisono paieškai ima vadovauti detektyvas Rojus Greisas, kuriam vis didesnį įtarimą kelia Maiklo sužadėtinė ir verslo partneris. Ar jie iš tiesų nenumano, kas galėjo nutikti tą lemtingą vakarą?..

Greisas atskleidžia vieną apgavystę po kitos, klasta keičia viltį, viltis — dar siaubingesnę klastą, o laikas vis eina, skaičiuodamas paskutines karste įkalinto Maiklo gyvenimo valandas...

ISBN 978-9955-13-114-4

www.jotema.lt